Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

មជ្ឈិមនិកាយេ

មជ្ឈិមបណ្ណាសបាឡិ

១។ គហបតិវគ្គោ

១។ កន្ទរកសុត្តំ

១។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា ចម្បាយំ វិហរតិ គគ្គរាយ បោក្ខរណិយា តីរេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ។ អថ ខោ បេស្សោ [បេសោ (ក។)] ច ហត្ថារោហបុត្តោ កន្ទរកោ ច បរិព្ពាជកោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា បេស្សោ ហត្ថារោហបុត្តោ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ កន្ទរកោ បន បរិព្ពាជកោ ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ [សារាណីយំ (សី។ ស្យា។ កំ បី។)] វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ កន្ទរកោ បរិព្ពាជកោ តុណ្ហីភូតំ តុណ្ហីភូតំ ភិក្ខុសង្ឃំ អនុវិលោកេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អច្ឆរិយំ , ភោ គោតម, អព្ភុតំ, ភោ គោតម, យាវញ្ចិទំ ភោតា គោតមេន សម្មា ភិក្ខុសង្ឃោ បដិបាទិតោ! យេបិ តេ, ភោ គោតម, អហេសុំ អតីតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិ ភគវន្តោ ឯតបរមំយេវ សម្មា ភិក្ខុសង្ឃំ បដិបាទេសុំ – សេយ្យថាបិ ឯតរហិ ភោតា គោតមេន សម្មា ភិក្ខុសង្ឃោ បដិបាទិតោ។ យេបិ តេ, ភោ គោតម, ភវិស្សន្តិ អនាគតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិ ភគវន្តោ ឯតបរមំយេវ សម្មា ភិក្ខុសង្ឃំ បដិបាទេស្សន្តិ – សេយ្យថាបិ ឯតរហិ ភោតា គោតមេន សម្មា ភិក្ខុសង្ឃោ បដិបាទិតោ”តិ។

២។ “ឯវមេតំ , កន្ទរក, ឯវមេតំ, កន្ទរក។ យេបិ តេ, កន្ទរក, អហេសុំ អតីតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិ ភគវន្តោ ឯតបរមំយេវ សម្មា ភិក្ខុសង្ឃំ បដិបាទេសុំ – សេយ្យថាបិ ឯតរហិ មយា សម្មា ភិក្ខុសង្ឃោ បដិបាទិតោ។ យេបិ តេ, កន្ទរក, ភវិស្សន្តិ អនាគតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិ ភគវន្តោ ឯតបរមំយេវ សម្មា ភិក្ខុសង្ឃំ បដិបាទេស្សន្តិ – សេយ្យថាបិ ឯតរហិ មយា សម្មា ភិក្ខុសង្ឃោ បដិបាទិតោ។

“សន្តិ ហិ, កន្ទរក, ភិក្ខូ ឥមស្មិំ ភិក្ខុសង្ឃេ អរហន្តោ ខីណាសវា វុសិតវន្តោ កតករណីយា ឱហិតភារា អនុប្បត្តសទត្ថា បរិក្ខីណភវសំយោជនា សម្មទញ្ញា វិមុត្តា។ សន្តិ ហិ, កន្ទរក, ភិក្ខូ ឥមស្មិំ ភិក្ខុសង្ឃេ សេក្ខា សន្តតសីលា សន្តតវុត្តិនោ និបកា និបកវុត្តិនោ; តេ ចតូសុ [និបកវុត្តិនោ ចតូសុ (សី។)] សតិបដ្ឋានេសុ សុប្បតិដ្ឋិតចិត្តា [សុបដ្ឋិតចិត្តា (សី។ បី។ ក។)] វិហរន្តិ។ កតមេសុ ចតូសុ? ឥធ,

កន្ទរក, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា, វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ; វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា, វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ; ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា, វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ; ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា, វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្ស”ន្តិ។

២។ ឯវំ វុត្តេ, បេស្សោ ហត្ថារោហបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អច្ឆរិយំ, ភន្តេ, អព្ភុតំ, ភន្តេ! យាវ សុបញ្ញត្តា ចិមេ, ភន្តេ, ភគវតា ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទ្ទវានំ [សោកបរិទេវានំ (សី។ បី។)] សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយ ញាយស្ស អធិគមាយ និព្ពានស្ស សច្ឆិកិរិយាយ។ មយម្បិ ហិ, ភន្តេ, គិហី ឱទាតវសនា កាលេន កាលំ ឥមេសុ ចតូសុ សតិបដ្ឋានេសុ សុប្បតិដ្ឋិតចិត្តា វិហរាម។ ឥធ មយំ, ភន្តេ, កាយេ កាយានុបស្សិនោ វិហរាម អាតាបិនោ សម្បជានា សតិមន្តោ, វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ; វេទនាសុ វេទនានុបស្សិនោ វិហរាម អាតាបិនោ សម្បជានា សតិមន្តោ, វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ; ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សិនោ វិហរាម អាតាបិនោ សម្បជានា សតិមន្តោ, វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ; ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សិនោ វិហរាម អាតាបិនោ សម្បជានា សតិមន្តោ, វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ។ អច្ឆរិយំ, ភន្តេ, អព្ភុតំ, ភន្តេ! យាវញ្ចិទំ, ភន្តេ, ភគវា ឯវំ មនុស្សគហនេ ឯវំ មនុស្សកសដេ ឯវំ មនុស្សសាឋេយ្យេ វត្តមានេ សត្តានំ ហិតាហិតំ ជានាតិ។ គហនញ្ហេតំ, ភន្តេ, យទិទំ មនុស្សា; ឧត្តានកញ្ហេតំ, ភន្តេ, យទិទំ បសវោ។ អហញ្ហិ, ភន្តេ, បហោមិ ហត្ថិទម្មំ សារេតុំ។ យាវតកេន អន្តរេន ចម្បំ គតាគតំ ករិស្សតិ សព្ពានិ តានិ សាឋេយ្យានិ កូដេយ្យានិ វង្កេយ្យានិ ជិម្ហេយ្យានិ បាតុករិស្សតិ។ អម្ហាកំ បន, ភន្តេ, ទាសាតិ វា បេស្សាតិ វា កម្មករាតិ វា អញ្ញថាវ កាយេន សមុទាចរន្តិ អញ្ញថាវ វាចាយ អញ្ញថាវ នេសំ ចិត្តំ ហោតិ។ អច្ឆរិយំ, ភន្តេ, អព្ភុតំ, ភន្តេ! យាវញ្ចិទំ, ភន្តេ, ភគវា ឯវំ មនុស្សគហនេ ឯវំ មនុស្សកសដេ ឯវំ មនុស្សសាឋេយ្យេ វត្តមានេ សត្តានំ ហិតាហិតំ ជានាតិ។ គហនញ្ហេតំ, ភន្តេ, យទិទំ មនុស្សា; ឧត្តានកញ្ហេតំ, ភន្តេ, យទិទំ បសវោ”តិ។

៣។ “ឯវមេតំ, បេស្ស, ឯវមេតំ, បេស្ស។ គហនញ្ហេតំ , បេស្ស, យទិទំ មនុស្សា; ឧត្តានកញ្ហេតំ, បេស្ស, យទិទំ បសវោ។ ចត្តារោមេ, បេស្ស, បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។ កតមេ ចត្តារោ? ឥធ, បេស្ស, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ; ឥធ បន, បេស្ស, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បរន្តបោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ; ឥធ បន, បេស្ស, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ, បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ; ឥធ បន, បេស្ស, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ នេវត្តន្តបោ ហោតិ នាត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្ពុតោ សីតិភូតោ [សីតីភូតោ (សី។ បី។ ក។)] សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ។ ឥមេសំ, បេស្ស, ចតុន្នំ បុគ្គលានំ កតមោ តេ បុគ្គលោ ចិត្តំ អារាធេតី”តិ?

“យ្វាយំ, ភន្តេ, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ, អយំ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោបាយំ, ភន្តេ, បុគ្គលោ បរន្តបោ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ , អយម្បិ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោបាយំ, ភន្តេ, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ, អយម្បិ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោ ច ខោ

អយំ, ភន្តេ, បុគ្គលោ នេវត្តន្តបោ នាត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ, សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្ពុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ – អយមេវ [អយំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] ខោ បុគ្គលោ ចិត្តំ អារាធេតី”តិ។

៣។ “កថំ បន តេ, បេស្ស, ឥមេ តយោ បុគ្គលា ចិត្តំ នារាធេន្តី”តិ? “យោយំ, ភន្តេ, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ អត្តានំ សុខកាមំ ទុក្ខបដិក្កូលំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ – ឥមិនា មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោបាយំ, ភន្តេ, បុគ្គលោ បរន្តបោ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ បរំ សុខកាមំ ទុក្ខបដិក្កូលំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ – ឥមិនា មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោបាយំ, ភន្តេ, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ អត្តានញ្ច បរញ្ច សុខកាមំ ទុក្ខបដិក្កូលំ [សុខកាមេ ទុក្ខបដិក្កូលេ (សី។ បី។)] អាតាបេតិ បរិតាបេតិ – ឥមិនា មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោ ច ខោ អយំ, ភន្តេ, បុគ្គលោ នេវត្តន្តបោ នាត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្ពុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា [វិហរតិ។ ឥមិនា (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] វិហរតិ; សោ អត្តានញ្ច បរញ្ច សុខកាមំ ទុក្ខបដិក្កូលំ នេវ អាតាបេតិ ន បរិតាបេតិ – ឥមិនា [វិហរតិ។ ឥមិនា (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ អារាធេតិ។ ហន្ទ, ច ទានិ មយំ, ភន្តេ, គច្ឆាម; ពហុកិច្ចា មយំ ពហុករណីយា”តិ។ “យស្សទានិ ត្វំ, បេស្ស, កាលំ មញ្ញសី”តិ។ អថ ខោ បេស្សោ ហត្ថារោហបុត្តោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។

៤។ អថ ខោ ភគវា អចិរបក្កន្តេ បេស្សេ ហត្ថារោហបុត្តេ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “បណ្ឌិតោ, ភិក្ខវេ, បេស្សោ ហត្ថារោហបុត្តោ; មហាបញ្ញោ, ភិក្ខវេ, បេស្សោ ហត្ថារោហបុត្តោ។ សចេ, ភិក្ខវេ, បេស្សោ ហត្ថារោហបុត្តោ មុហុត្តំ និសីទេយ្យ យាវស្សាហំ ឥមេ ចត្តារោ បុគ្គលេ វិត្ថារេន វិភជិស្សាមិ [វិភជាមិ (សី។ បី។)], មហតា អត្ថេន សំយុត្តោ អភវិស្ស។ អបិ ច, ភិក្ខវេ, ឯត្តាវតាបិ បេស្សោ ហត្ថារោហបុត្តោ មហតា អត្ថេន សំយុត្តោ”តិ។ “ឯតស្ស, ភគវា, កាលោ, ឯតស្ស, សុគត, កាលោ, យំ ភគវា ឥមេ ចត្តារោ បុគ្គលេ វិត្ថារេន វិភជេយ្យ។ ភគវតោ សុត្វា ភិក្ខូ ធារេស្សន្តី”តិ។ “តេន ហិ, ភិក្ខវេ, សុណាថ, សាធុកំ មនសិ ករោថ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច –

៥។ “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អចេលកោ ហោតិ មុត្តាចារោ ហត្ថាបលេខនោ [ហត្ថាវលេខនោ (ស្យា។ កំ។)] នឯហិភទ្ទន្តិកោ នតិដ្ឋភទ្ទន្តិកោ [នឯហិភទន្តិកោ, នតិដ្ឋភទន្តិកោ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)]; នាភិហដំ ន ឧទ្ទិស្សកតំ ន និមន្តនំ សាទិយតិ; សោ ន កុម្ភិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន កឡោបិមុខា [ខឡោបិមុខា (សី។)] បដិគ្គណ្ហាតិ ន ឯឡកមន្តរំ ន ទណ្ឌមន្តរំ ន មុសលមន្តរំ ន ទ្វិន្នំ ភុញ្ជមានានំ ន គព្ភិនិយា ន បាយមានាយ ន បុរិសន្តរគតាយ ន សង្កិត្តីសុ ន យត្ថ សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ថ មក្ខិកា សណ្ឌសណ្ឌចារិនី; ន មច្ឆំ ន មំសំ ន សុរំ ន មេរយំ ន ថុសោទកំ បិវតិ។ សោ ឯកាគារិកោ វា ហោតិ ឯកាលោបិកោ, ទ្វាគារិកោ វា ហោតិ ទ្វាលោបិកោ...បេ... សត្តាគារិកោ វា ហោតិ សត្តាលោបិកោ; ឯកិស្សាបិ ទត្តិយា

យាបេតិ, ទ្វីហិបិ ទត្តីហិ យាបេតិ…បេ… សត្តហិបិ ទត្តីហិ យាបេតិ; ឯកាហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ, ទ្វីហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ… បេ… សត្តាហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ – ឥតិ ឯវរូបំ អឌ្ឍមាសិកំ បរិយាយភត្តភោជនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ។ សោ សាកភក្ខោ វា ហោតិ, សាមាកភក្ខោ វា ហោតិ, នីវារភក្ខោ វា ហោតិ, ទទ្ទុលភក្ខោ វា ហោតិ, ហដភក្ខោ វា ហោតិ, កណភក្ខោ វា ហោតិ, អាចាមភក្ខោ វា ហោតិ, បិញ្ញាកភក្ខោ វា ហោតិ, តិណភក្ខោ វា ហោតិ, គោមយភក្ខោ វា ហោតិ; វនមូលផលាហារោ យាបេតិ បវត្តផលភោជី។ សោ សាណានិបិ ធារេតិ, មសាណានិបិ ធារេតិ, ឆវទុស្សានិបិ ធារេតិ, បំសុកូលានិបិ ធារេតិ, តិរីដានិបិ ធារេតិ, អជិនម្បិ ធារេតិ, អជិនក្ខិបម្បិ ធារេតិ, កុសចីរម្បិ ធារេតិ, វាកចីរម្បិ ធារេតិ, ផលកចីរម្បិ ធារេតិ, កេសកម្ពលម្បិ ធារេតិ, វាឡកម្ពលម្បិ ធារេតិ, ឧលូកបក្ខម្បិ ធារេតិ; កេសមស្សុលោចកោបិ ហោតិ, កេសមស្សុលោចនានុយោគមនុយុត្តោ, ឧព្ភដ្ឋកោបិ ហោតិ អាសនបដិក្ខិត្តោ, ឧក្កុដិកោបិ ហោតិ ឧក្កុដិកប្បធានមនុយុត្តោ, កណ្ដកាបស្សយិកោបិ ហោតិ កណ្ដកាបស្សយេ សេយ្យំ កប្បេតិ [បស្ស ម॰ និ॰ ១.១៥៥ មហាសីហនាទសុត្តេ]; សាយតតិយកម្បិ ឧទកោរោហនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ – ឥតិ ឯវរូបំ អនេកវិហិតំ កាយស្ស អាតាបនបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។

៨។ “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ បរន្តបោ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឱរព្ភិកោ ហោតិ សូករិកោ សាកុណិកោ មាគវិកោ លុទ្ទោ មច្ឆឃាតកោ ចោរោ ចោរឃាតកោ គោឃាតកោ ពន្ធនាគារិកោ យេ វា បនញ្ញេបិ កេចិ កុរូរកម្មន្តា។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ បរន្តបោ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។

៩។ “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ រាជា វា ហោតិ ខត្តិយោ មុទ្ធាវសិត្តោ ព្រាហ្មណោ វា មហាសាលោ។ សោ បុរត្ថិមេន នគរស្ស នវំ សន្ធាគារំ [សន្ថាគារំ (ដីកា)] ការាបេត្វា កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា ខរាជិនំ និវាសេត្វា សប្បិតេលេន កាយំ អព្ភញ្ជិត្វា មគវិសាណេន បិដ្ឋិំ កណ្ឌុវមានោ នវំ សន្ធាគារំ បវិសតិ សទ្ធិំ មហេសិយា ព្រាហ្មណេន ច បុរោហិតេន។ សោ តត្ថ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា ហរិតុបលិត្តាយ សេយ្យំ កប្បេតិ។ ឯកិស្សាយ គាវិយា សរូបវច្ឆាយ យំ ឯកស្មិំ ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន រាជា យាបេតិ, យំ ទុតិយស្មិំ ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន មហេសី យាបេតិ, យំ តតិយស្មិំ ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន ព្រាហ្មណោ បុរោហិតោ យាបេតិ , យំ ចតុត្ថស្មិំ ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន អគ្គិំ ជុហតិ, អវសេសេន វច្ឆកោ យាបេតិ។ សោ ឯវមាហ – ‘ឯត្តកា ឧសភា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ, ឯត្តកា វច្ឆតរា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ, ឯត្តកា វច្ឆតរិយោ ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ, ឯត្តកា អជា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ, ឯត្តកា ឧរព្ភា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ, (ឯត្តកា អស្សា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ) [( ) នត្ថិ សី॰ បី॰ បោត្ថកេសុ], ឯត្តកា រុក្ខា ឆិជ្ជន្តុ យូបត្ថាយ, ឯត្តកា ទព្ភា លូយន្តុ ពរិហិសត្ថាយា’តិ [បរិហិំសត្ថាយ (ក॰)]។ យេបិស្ស តេ ហោន្តិ ទាសាតិ វា បេស្សាតិ វា កម្មករាតិ វា តេបិ ទណ្ឌតជ្ជិតា ភយតជ្ជិតា អស្សុមុខា រុទមានា បរិកម្មានិ ករោន្តិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។

១០។ “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ នេវត្តន្តបោ នាត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ,

សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ? ឥធ, កន្ទរក, តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ តំ ធម្មំ សុណាតិ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អញ្ញតរស្មិំ វា កុលេ បច្ចាជាតោ។ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ សទ្ធំ បដិលភតិ។ សោ តេន សទ្ធាបដិលាភេន សមន្នាគតោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘សម្ពាធោ ឃរាវាសោ រជាបថោ, អព្ភោកាសោ បព្ពជ្ជា។ នយិទំ សុករំ អគារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ។ យំនូនាហំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជេយ្យ’ន្តិ។ សោ អបរេន សមយេន អប្បំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ, មហន្តំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ, អប្បំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ , មហន្តំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ, កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា, កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជតិ។

១៧។ “សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ ភិក្ខូនំ សិក្ខាសាជីវសមាបន្នោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោ, លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី វិហរតិ។ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី, អថេនេន សុចិភូតេន អត្តនា វិហរតិ។ អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី វិរតោ មេថុនា គាមធម្មា។ មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សច្ចវាទី សច្ចសន្ធោ ថេតោ បច្ចយិកោ អវិសំវាទកោ លោកស្ស។ បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ, ឥតោ សុត្វា ន អមុត្រ អក្ខាតា ឥមេសំ ភេទាយ, អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខាតា អមូសំ ភេទាយ – ឥតិ ភិន្នានំ វា សន្ធាតា សហិតានំ វា អនុប្បទាតា សមគ្គារាមោ សមគ្គរតោ សមគ្គនន្ទី សមគ្គករណិំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។ ផរុសំ វាចំ បហាយ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ, យា សា វាចា នេលា កណ្ណសុខា បេមនីយា ហទយង្គមា បោរី ពហុជនកន្តា ពហុជនមនាបា តថារូបិំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។ សម្ផប្បលាបំ បហាយ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី ធម្មវាទី វិនយវាទី, និធានវតិំ វាចំ ភាសិតា កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតិំ អត្ថសំហិតំ។ សោ ពីជគាមភូតគាមសមារម្ភា បដិវិរតោ ហោតិ, ឯកភត្តិកោ ហោតិ រត្តូបរតោ វិរតោ វិកាលភោជនា; នច្ចគីតវាទិតវិសូកទស្សនា បដិវិរតោ ហោតិ; មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ; ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ ហោតិ; ជាតរូបរជតបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; អាមកធញ្ញបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; អាមកមំសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; ឥត្ថិកុមារិកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; ទាសិទាសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; អជេឡកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; កុក្កុដសូករបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; ហត្ថិគវស្សវឡវបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; ខេត្តវត្ថុបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ; ទូតេយ្យបហិណគមនានុយោគា បដិវិរតោ ហោតិ; កយវិក្កយា បដិវិរតោ ហោតិ; តុលាកូដកំសកូដមានកូដា បដិវិរតោ ហោតិ; ឧក្កោដនវញ្ចននិកតិសាចិយោគា [សាវិយោគា (ស្យា។ កំ។ ក។) សាចិ កុដិលបរិយាយោ] បដិវិរតោ ហោតិ; ឆេទនវធពន្ធនវិបរាមោសអាលោបសហសាការា បដិវិរតោ ហោតិ [បស្ស ម។ និ។ ១។២៩៣ ចូឡហត្ថិបទោបមេ]។

"ເສາ ສນ຺ຕຸຏ຺ເຐາ ເຫາຕິ ກາຍປຣິຫາຣິເກນ ຈີວເຣນ ກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິເກນ ປິຓ຺ຑປາເຕນ. ເສາ ເຍນ ເຍເນວ ປກ຺ກມຕິ, ສມາທາເຍວ ປກ຺ກມຕິ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ປກ຺ຂີ ສກຸເຓາ ເຍນ ເຍເນວ ເຑຕິ, ສປຕ຺ຕຠາເຣາວ ເຑຕິ; ເອວເມວ ຠິກ຺ຂຸ ສນ຺ຕຸຏ຺ເຐາ ເຫາຕິ ກາຍປຣິຫາຣິເກນ ຈີວເຣນ ກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິເກນ ປິຓ຺ຑປາເຕນ. ເສາ ເຍນ ເຍເນວ ປກ຺ກມຕິ, ສມາທາເຍວ ປກ຺ກມຕິ. ເສາ ອິມິນາ ອຣິເຍນ ສີລກ຺ຂນ຺ເຘນ ສມນ຺ນາຄເຕາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອນວຊ຺ຊສຸຂໍ ປຏິສໍເວເທຕິ.

໖໗. "ເສາ ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປໍ ທິສ຺ວາ ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ ເຫາຕິ ນານຸພ຺ຍຎ຺ຊນຄ຺ຄາຫີ. ຍຕ຺ວາຘິກຣຓເມນໍ ຈກ຺ຂຸນ຺ທ຺ຣິຍໍ ອສໍວຸຕໍ ວິຫຣນ຺ຕໍ ອຠິຊ຺ຌາເທາມນສ຺ສາ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ ອນ຺ວາສ຺ສເວຍ຺ຍຸໍ ຕສ຺ສ ສໍວຣາຍ ປຏິປຊ຺ຊຕິ, ຣກ຺ຂຕິ ຈກ຺ຂຸນ຺ທ຺ຣິຍໍ, ຈກ຺ຂຸນ຺ທ຺ຣິເຍ ສໍວຣໍ ອາປຊ຺ຊຕິ. ເສາເຕນ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ...ເປ... ຆາເນນ ຄນ຺ຘໍ ຆາຍິຕ຺ວາ...ເປ... ຊິວ຺ຫາຍ ຣສໍ ສາຍິຕ຺ວາ...ເປ... ກາເຍນ ເຜາຏ຺ຐພ຺ພໍ ຜຸສິຕ຺ວາ...ເປ... ມນສາ ຘມ຺ມໍ ວິຎ຺ຎາຍ ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ ເຫາຕິ ນານຸພ຺ຍຎ຺ຊນຄ຺ຄາຫີ. ຍຕ຺ວາຘິກຣຓເມນໍ ມນິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ອສໍວຸຕໍ ວິຫຣນ຺ຕໍ ອຠິຊ຺ຌາເທາມນສ຺ສາ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ ອນ຺ວາສ຺ສເວຍ຺ຍຸໍ ຕສ຺ສ ສໍວຣາຍ ປຏິປຊ຺ຊຕິ, ຣກ຺ຂຕິ ມນິນ຺ທ຺ຣິຍໍ, ມນິນ຺ທ຺ຣິເຍ ສໍວຣໍ ອາປຊ຺ຊຕິ. ເສາ ອິມິນາ ອຣິເຍນ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວເຣນ ສມນ຺ນາຄເຕາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອພ຺ຍາເສກສຸຂໍ ປຏິສໍເວເທຕິ.

"ເສາ ອຠິກ຺ກນ຺ເຕ ປຏິກ຺ກນ຺ເຕ ສມ຺ປຊານກາຣີ ເຫາຕິ, ອາເລາກິເຕ ວິເລາກິເຕ ສມ຺ປຊານກາຣີ ເຫາຕິ, ສມິຎ຺ຊິເຕ ປສາຣິເຕ ສມ຺ປຊານກາຣີ ເຫາຕິ, ສງ຺ຆາຏິປຕ຺ຕຈີວຣຘາຣເຓ ສມ຺ປຊານກາຣີ ເຫາຕິ, ອສິເຕ ປີເຕ ຂາຍິເຕ ສາຍິເຕ ສມ຺ປຊານກາຣີ ເຫາຕິ, ອຸຈ຺ຈາຣປສ຺ສາວກມ຺ເມ ສມ຺ປຊານກາຣີ ເຫາຕິ, ຄເຕ ຐິເຕ ນິສິນ຺ເນ ສຸຕ຺ເຕ ຊາຄຣິເຕ ຠາສິເຕ ຕຸຓ຺ຫີຠາເວ ສມ຺ປຊານກາຣີ ເຫາຕິ.

໖໘. "ເສາ ອິມິນາ ຈ ອຣິເຍນ ສີລກ຺ຂນ຺ເຘນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, (ອິມິນາ ຈ ອຣິເຍນ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐິຍາ ສມນ຺ນາຄເຕາ,) [ປສ຺ສ ມ. ນິ. ໑.໒໙໖ ຈູຬຫຕ຺ຖິປເທາປເມ] ອິມິນາ ຈ ອຣິເຍນ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວເຣນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອິມິນາ ຈ ອຣິເຍນ ສຕິສມ຺ປຊຎ຺ເຎນ ສມນ຺ນາຄເຕາ ວິວິຕ຺ຕໍ ເສນາສນໍ ຠຊຕິ ອຣຎ຺ຎໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ປພ຺ພຕໍ ກນ຺ທຣໍ ຄິຣິຄຸຫໍ ສຸສານໍ ວນປຕ຺ຖໍ ອພ຺ເຠາກາສໍ ປລາລປຸຎ຺ຊໍ. ເສາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ເຕາ ນິສີທຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ປຣິມຸຂໍ ສຕິໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ. ເສາ ອຠິຊ຺ຌໍ ເລາເກ ປຫາຍ ວິຄຕາຠິຊ຺ເຌນ ເຈຕສາ ວິຫຣຕິ, ອຠິຊ຺ຌາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິເສາເຘຕິ, ພ຺ຍາປາທປເທາສໍ ປຫາຍ ອພ຺ຍາປນ຺ນຈິຕ຺ເຕາ ວິຫຣຕິ ສພ຺ພປາຓຠູຕຫິຕານຸກມ຺ປີ, ພ຺ຍາປາທປເທາສາ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິເສາເຘຕິ; ຖີນມິທ຺ຘໍ ປຫາຍ ວິຄຕຖີນມິທ຺ເຘາ ວິຫຣຕິ ອາເລາກສຎ຺ຎີ ສເຕາ ສມ຺ປຊາເນາ, ຖີນມິທ຺ຘາ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິເສາເຘຕິ; ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ປຫາຍ ອນຸທ຺ຘເຕາ ວິຫຣຕິ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວູປສນ຺ຕຈິຕ຺ເຕາ, ອຸທ຺ຘຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິເສາເຘຕິ; ວິຈິກິຈ຺ຉໍ ປຫາຍ ຕິຓ຺ຓວິຈິກິຈ຺ເຉາ ວິຫຣຕິ ອກຖໍກຖີ ກຸສເລສຸ ຘມ຺ເມສຸ, ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິເສາເຘຕິ.

"ເສາ ອິເມ ປຎ຺ຈ ນີວຣເຓ ປຫາຍ ເຈຕເສາ ອຸປກ຺ກິເລເສ ປຎ຺ຎາຍ ທຸພ຺ພລີກຣເຓ, ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫິ ວິວິຈ຺ຈ ອກຸສເລຫິ ຘມ຺ເມຫິ ສວິຕກ຺ກໍ ສວິຈາຣໍ ວິເວກຊໍ ປີຕິສຸຂໍ ປຐມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ; ວິຕກ຺ກວິຈາຣານໍ ວູປສມາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ສມ຺ປສາທນໍ ເຈຕເສາ ເອເກາທິຠາວໍ ອວິຕກ຺ກໍ ອວິຈາຣໍ ສມາຘິຊໍ ປີຕິສຸຂໍ ທຸຕິຍໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ; ປີຕິຍາ ຈ ວິຣາຄາ ອຸເປກ຺ຂເກາ ຈ ວິຫຣຕິ ສເຕາ ຈ ສມ຺ປຊາເນາ ສຸຂຎ຺ຈ ກາເຍນ ປຏິສໍເວເທຕິ, ຍໍ ຕໍ ອຣິຍາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ – 'ອຸເປກ຺ຂເກາ ສຕິມາ ສຸຂວິຫາຣີ'ຕິ ຕຕິຍໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ

ចិហទតិ ; ឞុខស្ស ច បហាតា ទុក្ខស្ស ច បហាតា បុព្ពេច សោមនស្សទោមនស្សាតំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈាតំ ឧបសម្បជ្ជ ចិហទតិ៓

១៣៓ “សោ ឯចំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ ចិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្ពេតិចាសាតុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិតិន្នាមេតិ៓ សោ អនេកចិហិតំ បុព្ពេតិចាសំ អនុស្សទតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ ចីសម្បិ ជាតិយោ តិំសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំចដ្ដកប្បេ អនេកេបិ ចិចដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំចដ្ដចិចដ្ដកប្បេ – ‘អមុត្រាសិំ ឯចំតាមោ ឯចំគោត្តោ ឯចំចណ្ណោ ឯចមាហារោ ឯចំសុខទុក្ខប្បដិសំចេទី ឯចមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទិំ; តត្រាបាសិំ ឯចំតាមោ ឯចំគោត្តោ ឯចំចណ្ណោ ឯចមាហារោ ឯចំសុខទុក្ខប្បដិសំចេទី ឯចមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោ’តិ៓ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកចិហិតំ បុព្ពេតិចាសំ អនុស្សទតិ៓

១៤៓ “សោ ឯចំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ ចិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តាតំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិតិន្នាមេតិ៓ សោ ទិព្ពេត ចក្ខុតា ចិសុទ្ធេត អតិក្កន្តមាតុសកេត សត្តេ បស្សតិ ចចមាតេ ឧបបជ្ជមាតេ ហីតេ បណីតេ សុចណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជាតាតិ – ‘ឥមេ ចត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេត សមន្នាគតា ចចីទុច្ចរិតេត សមន្នាគតា មតោទុច្ចរិតេត សមន្នាគតា អរិយាតំ ឧបចាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាតា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ ចិតិបាតំ តិរយំ ឧបបន្នា; ឥមេ ចា បត ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេត សមន្នាគតា ចចីសុចរិតេត សមន្នាគតា មតោសុចរិតេត សមន្នាគតា អរិយាតំ អតុបចាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាតា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា’តិ៓ ឥតិ ទិព្ពេត ចក្ខុតា ចិសុទ្ធេត អតិក្កន្តមាតុសកេត សត្តេ បស្សតិ ចចមាតេ ឧបបជ្ជមាតេ ហីតេ បណីតេ សុចណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជាតាតិ៓

១៥៓ “សោ ឯចំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ ចិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសចាតំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិតិន្នាមេតិ៓ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ បជាតាតិ៓ ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជាតាតិ៓ ‘អយំ ទុក្ខតិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជាតាតិ៓ ‘អយំ ទុក្ខតិរោធគាមិតី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជាតាតិ៓ ‘ឥមេ អាសចា’តិ យថាភូតំ បជាតាតិ៓ ‘អយំ អាសចសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជាតាតិ៓ ‘អយំ អាសចតិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជាតាតិ ៓ ‘អយំ អាសចតិរោធគាមិតី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជាតាតិ៓ តស្ស ឯចំ ជាតតោ ឯចំ បស្សតោ កាមាសចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចតិ, ភចាសចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចតិ, អចិជ្ជាសចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចតិ៓ ចិមុត្តស្មិំ ចិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ៓ ‘ខីណា ជាតិ, ចុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, តាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ បជាតាតិ៓ អយំ ចុច្ចតិ, ភិក្ខចេ, ភុគ្គសេរិ ភេចត្តត្តុបេរិ តាត្តបរិតាបតាតុយោគមតុយុត្តោ, ត បរន្តបេរិ ត បរបរិតាបតាតុយោគមតុយុត្តោ ៓ សោ អត្តត្តបេរិ អបរន្តបេរិ ទិដ្ឋេច ធម្មេ តិច្ឆាតោ តិព្វុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំចេទី ព្រហ្មភូតេត អត្តតា ចិហទតី”តិ៓

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

កន្ទរកសុត្តំ និដ្ឋិតំ បឋមំ។

២. អដ្ឋកនាគរសុត្តំ

១៧. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ វេសាលិយំ វិហរតិ ពេលុវគាមកេ [វេឡុវគាមកេ (ស្យា. កំ. បី.)]។ តេន ខោ បន សមយេន ទសមោ គហបតិ អដ្ឋកនាគរោ បាដលិបុត្តំ អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចិទេវ ករណីយេន។ អថ ខោ ទសមោ គហបតិ អដ្ឋកនាគរោ យេន កុក្កុដារាមោ យេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ទសមោ គហបតិ អដ្ឋកនាគរោ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច – “កហំ នុ ខោ, ភន្តេ, អាយស្មា អានន្ទោ ឯតរហិ វិហរតិ? ទស្សនកាមា ហិ មយំ តំ អាយស្មន្តំ អានន្ទ”ន្តិ។ “ឯសោ, គហបតិ, អាយស្មា អានន្ទោ វេសាលិយំ វិហរតិ ពេលុវគាមកេ”តិ។ អថ ខោ ទសមោ គហបតិ អដ្ឋកនាគរោ បាដលិបុត្តេ តំ ករណីយំ តីរេត្វា យេន វេសាលី យេន ពេលុវគាមកោ យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។

១៨. ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ទសមោ គហបតិ អដ្ឋកនាគរោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច – “អត្ថិ នុ ខោ, ភន្តេ អានន្ទ, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឯកធម្មោ អក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ អវិមុត្តញ្ចេវ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ , អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតី”តិ?

“អត្ថិ ខោ, គហបតិ, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឯកធម្មោ អក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ អវិមុត្តញ្ចេវ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតី”តិ។

“កតមោ បន, ភន្តេ អានន្ទ, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឯកធម្មោ អក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ អវិមុត្តញ្ចេវ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតី”តិ?

១៩. “ឥធ, គហបតិ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘ឥទម្បិ បឋមំ ឈានំ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ។ យំ ខោ បន កិញ្ចិ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ

តទនិច្ចំ និរោធធម្ម’ន្តិ បជានាតិ។ សោ តត្ថ ឋិតោ អាសវានំ ខយំ បាបុណាតិ។ នោ ចេ អាសវានំ ខយំ បាបុណាតិ, តេនេវ ធម្មរាគេន តាយ ធម្មនន្ទិយា បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា។ អយម្បិ ខោ, គហបតិ, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឯកធម្មោ អក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ អវិមុត្តញ្ចេវ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។

១០។ “បុន ចបរំ, គហបតិ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ...បេ... ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘ឥទម្បិ ខោ ទុតិយំ ឈានំ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ... អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។

“បុន ចបរំ, គហបតិ, ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា...បេ... តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘ឥទម្បិ ខោ តតិយំ ឈានំ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ...បេ... អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។

“បុន ចបរំ, គហបតិ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ...បេ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘ឥទម្បិ ខោ ចតុត្ថំ ឈានំ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ... អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។

“បុន ចបរំ, គហបតិ, ភិក្ខុ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ [ចតុត្ថិំ (សី॰ បី॰)]។ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្ពធិ សព្ពត្តតាយ សព្ពាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាពជ្ឈេន [អព្យាបជ្ឈេន (សី॰ ស្យា॰ បី॰), អព្យាបជ្ជេន (ក॰) អង្គុត្តរដីកា ឱលោកេតព្ពា] ផរិត្វា វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយម្បិ ខោ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ អភិសង្ខតា អភិសញ្ចេតយិតា។ យំ ខោ បន កិញ្ចិ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ តទនិច្ចំ និរោធធម្ម’ន្តិ បជានាតិ។ សោ តត្ថ ឋិតោ...បេ... អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។

“បុន ចបរំ, គហបតិ, ភិក្ខុ ករុណាសហគតេន ចេតសា...បេ... មុទិតាសហគតេន ចេតសា...បេ... ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ។ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្ពធិ សព្ពត្តតាយ សព្ពាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាពជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយម្បិ ខោ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ អភិសង្ខតា អភិសញ្ចេតយិតា។ យំ ខោ បន កិញ្ចិ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ តទនិច្ចំ និរោធធម្ម’ន្តិ បជានាតិ។ សោ តត្ថ ឋិតោ... អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។

“បុន ចបរំ, គហបតិ, ភិក្ខុ សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា ‘អនន្តោ អាកាសោ’តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយម្បិ ខោ អាកាសានញ្ចាយតនសមាបត្តិ អភិសង្ខតា

អភិសញ្ចេតយិតា។ យំ ខោ បន កិញ្ចិ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ តទនិច្ចំ និរោធធម្ម’ន្តិ បជានាតិ។ សោ តត្ថ ឋិតោ...បេ... អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។

“បុន ចបរំ, គហបតិ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘អនន្តំ វិញ្ញាណ’ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយម្បិ ខោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនសមាបត្តិ អភិសង្ខតា អភិសញ្ចេតយិតា។ យំ ខោ បន កិញ្ចិ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ តទនិច្ចំ និរោធធម្ម’ន្តិ បជានាតិ។ សោ តត្ថ ឋិតោ...បេ... អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ។

“បុន ចបរំ, គហបតិ, ភិក្ខុ សព្ពសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘នត្ថិ កិញ្ចី’តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយម្បិ ខោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនសមាបត្តិ អភិសង្ខតា អភិសញ្ចេតយិតា។ យំ ខោ បន កិញ្ចិ អភិសង្ខតំ អភិសញ្ចេតយិតំ តទនិច្ចំ និរោធធម្ម’ន្តិ បជានាតិ។ សោ តត្ថ ឋិតោ អាសវានំ ខយំ បាបុណាតិ។ នោ ចេ អាសវានំ ខយំ បាបុណាតិ, តេនេវ ធម្មរាគេន តាយ ធម្មនន្ទិយា បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា។ អយម្បិ ខោ, គហបតិ, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឯកធម្មោ អក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ អវិមុត្តញ្ចេវ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អបរិក្ខីណា ច អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, អននុប្បត្តញ្ច អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតី”តិ។

២១។ ឯវំ វុត្តេ, ទសមោ គហបតិ អដ្ឋកនាគរោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច – “សេយ្យថាបិ, ភន្តេ អានន្ទ, បុរិសោ ឯកំវ និធិមុខំ គវេសន្តោ សកិទេវ ឯកាទស និធិមុខានិ អធិគច្ឆេយ្យ; ឯវមេវ ខោ អហំ, ភន្តេ, ឯកំ អមតទ្វារំ គវេសន្តោ សកិទេវ [សកិំ ទេវ (ក។)] ឯកាទស អមតទ្វារានិ អលត្ថំ ភាវនាយ។ សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, បុរិសស្ស អគារំ ឯកាទសទ្វារំ, សោ តស្មិំ អគារេ អាទិត្តេ ឯកមេកេនបិ ទ្វារេន សក្កុណេយ្យ អត្តានំ សោត្ថិំ កាតុំ; ឯវមេវ ខោ អហំ, ភន្តេ, ឥមេសំ ឯកាទសន្នំ អមតទ្វារានំ ឯកមេកេនបិ អមតទ្វារេន សក្កុណិស្សាមិ អត្តានំ សោត្ថិំ កាតុំ។ ឥមេហិ នាម, ភន្តេ, អញ្ញតិត្ថិយា អាចរិយស្ស អាចរិយធនំ បរិយេសិស្សន្តិ, កិមង្គំ [កិំ (សី។ បី។)] បនាហំ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បូជំ ន ករិស្សាមី”តិ! អថ ខោ ទសមោ គហបតិ អដ្ឋកនាគរោ បាដលិបុត្តកញ្ច វេសាលិកញ្ច ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតេត្វា បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ សម្បវារេសិ, ឯកមេកញ្ច ភិក្ខុំ បច្ចេកំ ទុស្សយុគេន អច្ឆាទេសិ, អាយស្មន្តញ្ច អានន្ទំ តិចីវរេន អច្ឆាទេសិ, អាយស្មតោ ច អានន្ទស្ស បញ្ចសតវិហារំ ការាបេសីតិ។

អដ្ឋកនាគរសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ។

៣។ សេខសុត្តំ

២២។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មិំ និគ្រោធារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន កាបិលវត្ថវានំ

[កបិលចត្ថុចាសីតំ (ក៑)] សក្យាតំ តចំ សន្ធាការំ អចិរការិតំ ហោតិ អតជ្ឈាចុដ្ឋំ [អតជ្ឈាចុត្ថំ (សី៑ ស្យា៑ កំ៑ បី៑)] សមណេត ចា ព្រាហ្មណេត ចា កេតចិ ចា មតុស្សភូតេត៑ អឆ ខោ កាបិលចត្ថចា សក្យា យេត ភគចា តេតុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគចន្តំ អភិចាទេត្វា ឯកមន្តំ តិសីទិំសុ៑ ឯកមន្តំ តិសិន្នា ខោ កាបិលចត្ថចា សក្យា ភគចន្តំ ឯតទចោចុំ – “ឥធ, ភន្តេ, កាបិលចត្ថចាតំ សក្យាតំ តចំ សន្ធាការំ អចិរការិតំ [អចិរការិតំ ហោតិ (ស្យា៑ កំ៑ ក៑)] អតជ្ឈាចុដ្ឋំ សមណេត ចា ព្រាហ្មណេត ចា កេតចិ ចា មតុស្សភូតេត៑ តំ, ភន្តេ, ភគចា បឋមំ បរិភុញ្ជតុ៑ ភគចតា បឋមំ បរិភុត្តំ បច្ឆា កាបិលចត្ថចា សក្យា បរិភុញ្ជិស្សន្តិ៑ តទស្ស កាបិលចត្ថចាតំ សក្យាតំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយា”តិ ៑ អធិចាសេសិ ភគចា តុណ្ហីភាចេត៑ អឆ ខោ កាបិលចត្ថចា សក្យា ភគចតោ អធិចាសតំ ចិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសតា ភគចន្តំ អភិចាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេត តចំ សន្ធាការំ តេតុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា សព្ពសន្ថរិំ សន្ធាការំ [សព្ពសន្ថរិំ សន្ថតំ (ក៑)] សន្ថរិត្វា អាសតាតិ បញ្ញបេត្វា ឧទកមណិកំ ឧបដ្ឋបេត្វា តេលប្បទីបំ អារោបេត្វា យេត ភគចា តេតុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគចន្តំ អភិចាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ៑ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ កាបិលចត្ថចា សក្យា ភគចន្តំ ឯតទចោចុំ – “សព្ពសន្ថរិំ សន្ថតំ, ភន្តេ, សន្ធាការំ, អាសតាតិ បញ្ញត្តាតិ, ឧទកមណិកោ ឧបដ្ឋាបិតោ, តេលប្បទីបោ អារោបិតោ៑ យស្សទាតិ, ភន្តេ , ភគចា កាលំ មញ្ញតី”តិ៑ អឆ ខោ ភគចា តិចាសេត្វា បត្តចីចរមាទាយ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេត យេត សន្ធាការំ តេតុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា បាទេ បក្ខាលេត្វា សន្ធាការំ បចិសិត្វា មជ្ឈិមំ ថម្ភំ តិស្សាយ បុរត្ថាភិមុខោ តិសីទិ៑ ភិក្ខុសង្ឃោបិ ខោ បាទេ បក្ខាលេត្វា សន្ធាការំ បចិសិត្វា បច្ឆិមំ ភិត្តិំ តិស្សាយ បុរត្ថាភិមុខោ តិសីទិ, ភគចន្តំយេច បុរក្ខត្វា៑ កាបិលចត្ថចាបិ ខោ សក្យា បាទេ បក្ខាលេត្វា សន្ធាការំ បចិសិត្វា បុរត្ថិមំ ភិត្តិំ តិស្សាយ បច្ឆិមាភិមុខា តិសីទិំសុ, ភគចន្តំយេច បុរក្ខត្វា៑ អឆ ខោ ភគចា កាបិលចត្ថចេ សក្យេ ពហុទេច រត្តិំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា អាយស្មន្តំ អាតន្ទំ អាមន្តេសិ – “បដិភាតុ តំ, អាតន្ទ, កាបិលចត្ថចាតំ សក្យាតំ សេខោ បាដិបទោ [បដិបទោ (ស្យា៑ កំ៑ ក៑)]៑ បិដ្ឋិ មេ អាគិលាយតិ; តមហំ អាយមិស្សាមី”តិ៑ “ឯចំ, ភន្តេ”តិ ខោ អាយស្មា អាតន្ទោ ភគចតោ បច្ចស្សោសិ៑ អឆ ខោ ភគចា ចតុគ្គុណំ សង្ឃាដិំ បញ្ញាបេត្វា ទក្ខិណេត បស្សេត សីហសេយ្យំ កប្បេសិ, បាទេ បាទំ អច្ចាធាយ, សតោ សម្បជាតោ, ឧដ្ឋាតសញ្ញំ មតសិ ករិត្វា៑

១២៑ អឆ ខោ អាយស្មា អាតន្ទោ មហាតាមំ សក្កំ អាមន្តេសិ – “ឥធ , មហាតាម, អរិយសាចកោ សីលសម្បន្តោ ហោតិ, ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ, ភោជតេ មត្តញ្ញូ ហោតិ, ជាគរិយំ អតុយុត្តោ ហោតិ, សត្តហិ សទ្ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ, ចតុន្នំ ឈាតាតំ អាភិចេតសិកាតំ ទិដ្ឋធម្មសុខចិហារាតំ តិកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី៑

១៣៑ “កថញ្ច, មហាតាម , អរិយសាចកោ សីលសម្បន្តោ ហោតិ? ឥធ, មហាតាម, អរិយសាចកោ សីលចា ហោតិ, បាតិមោក្ខសំចរសំចុតោ ចិហរតិ អាចារគោចរសម្បន្តោ អណុមត្តេសុ ចជ្ជេសុ ភយទស្សាចី, សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ៑ ឯចំ ខោ, មហាតាម, អរិយសាចកោ សីលសម្បន្តោ ហោតិ៑

“កថញ្ច, មហាតាម, អរិយសាចកោ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ? ឥធ, មហាតាម, អរិយសាចកោ ចក្ខុតា រូបំ ទិស្វា ត តិមិត្តគ្គាហី ហោតិ តាតុព្យញ្ជតគ្គាហី៑ យត្វាធិករណមេតំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំចុតំ ចិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមតស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អត្វាស្សចេយ្យុំ តស្ស

ສໍວຣາຍ ປຏິປຊ຺ຊຕິ, ຣກ຺ຂຕິ ຈກ຺ຂຸນ຺ທ຺ຣິຍໍ, ຈກ຺ຂຸນ຺ທ຺ຣິເຍ ສໍວຣໍ ອາປຊ຺ຊຕິ໌ ເສາເຕນ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ...ເປ... ຆາເນນ ຄນ຺ຘໍ ຆາຍິຕ຺ວາ...ເປ... ຊິວ຺ຫາຍ ຣສໍ ສາຍິຕ຺ວາ...ເປ... ກາເຍນ ເຜາຏ຺ຐພ຺ພໍ ຜຸສິຕ຺ວາ...ເປ... ມນສາ ຘມ຺ມໍ ວິຎ຺ຎາຍ ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ ເຫາຕິ ນານຸພ຺ຍຎ຺ຊນຄ຺ຄາຫີ໌ ຍຕ຺ວາຘິກຣຓເມນໍ ມນິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ອສໍວຸຕໍ ວິຫຣນ຺ຕໍ ອຠິຊ຺ຌາເທາມນສ຺ສາ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ ອນ຺ວາສ຺ສເວຍ຺ຍຸໍ ຕສ຺ສ ສໍວຣາຍ ປຏິປຊ຺ຊຕິ, ຣກ຺ຂຕິ ມນິນ຺ທ຺ຣິຍໍ, ມນິນ຺ທ຺ຣິເຍ ສໍວຣໍ ອາປຊ຺ຊຕິ໌ ເອວໍ ເຂາ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາເຣາ ເຫາຕິ໌

“ກຖຎ຺ຈ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ເພາຊເນ ມຕ຺ຕຎ຺ຎູ ເຫາຕິ? ອິຘ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ປຏິສງ຺ຂາ ເຍານິເສາ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣຕິ – ‘ເນວ ທວາຍ ນ ມທາຍ ນ ມຓ຺ຑນາຍ ນ ວິພູສນາຍ; ຍາວເທວ ອິມສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ຐິຕິຍາ ຍາປນາຍ ວິຫິໍສູປຣຕິຍາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍານຸຄ຺ຄຫາຍ໌ ອິຕິ ປຸຣາຓຎ຺ຈ ເວທນໍ ປຏິຫງ຺ຂາມິ, ນວຎ຺ຈ ເວທນໍ ນ ອຸປ຺ປາເທຍ຺ຍາມິ, ຍາຕ຺ຣາ ຈ ເມ ພວິສ຺ສຕິ ອນວຊ຺ຊຕາ ຈ ຜາສຸວິຫາເຣາ ຈາ’ຕິ໌ ເອວໍ ເຂາ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ເພາຊເນ ມຕ຺ຕຎ຺ຎູ ເຫາຕິ໌

“ກຖຎ຺ຈ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ຊາຄຣິຍໍ ອນຸຍຸຕ຺ເຕາ ເຫາຕິ? ອິຘ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ທິວສໍ ຈງ຺ກເມນ ນິສຊ຺ຊາຍ ອາວຣຓີເຍຫິ ຘມ຺ເມຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິເສາເຘຕິ, ຣຕ຺ຕິຍາ ປຐມໍ ຍາມໍ ຈງ຺ກເມນ ນິສຊ຺ຊາຍ ອາວຣຓີເຍຫິ ຘມ຺ເມຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິເສາເຘຕິ, ຣຕ຺ຕິຍາ ມຊ຺ຌິມໍ ຍາມໍ ທກ຺ຂິເຓນ ປເສ຺ສນ ສີຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຕິ, ປາເທ ປາທໍ ອຈ຺ຈາຘາຍ, ສເຕາ ສມ຺ປຊາເນາ, ອຸຏ຺ຐານສຎ຺ຎໍ ມນສິ ກຣິຕ຺ວາ, ຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຉິມໍ ຍາມໍ ປຈ຺ຈຸຏ຺ຐາຍ ຈງ຺ກເມນ ນິສຊ຺ຊາຍ ອາວຣຓີເຍຫິ ຘມ຺ເມຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິເສາເຘຕິ໌ ເອວໍ ເຂາ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ຊາຄຣິຍໍ ອນຸຍຸຕ຺ເຕາ ເຫາຕິ໌

໑໘໌ “ກຖຎ຺ຈ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ສຕ຺ຕຫິ ສທ຺ຘມ຺ເມຫິ ສມນ຺ນາຄເຕາ ເຫາຕິ? ອິຘ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ສທ຺ເຘາ ເຫາຕິ, ສທ຺ທຫຕິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ເພາຘິໍ – ‘ອິຕິປິ ເສາ ພຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘາ ວິຊ຺ຊາຈຣຓສມ຺ປນ຺ເນາ ສຸຄເຕາ ເລາກວິທູ ອນຸຕ຺ຕເຣາ ປຸຣິສທມ຺ມສາຣຖິ ສຕ຺ຖາ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ພຸທ຺ເຘາ ພຄວາ’ຕິ໌ ຫິຣິມາ ເຫາຕິ, ຫິຣີຍຕິ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ວຈີທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ມເນາທຸຈ຺ຈຣິເຕນ, ຫິຣີຍຕິ ປາປການໍ ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ສມາປຕ຺ຕິຍາ໌ ໂອຕ຺ຕປ຺ປີ ເຫາຕິ, ໂອຕ຺ຕປ຺ປຕິ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ວຈີທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ມເນາທຸຈ຺ຈຣິເຕນ, ໂອຕ຺ຕປ຺ປຕິ ປາປການໍ ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ສມາປຕ຺ຕິຍາ໌ ພຫຸສ຺ສຸເຕາ ເຫາຕິ ສຸຕຘເຣາ ສຸຕສນ຺ນິຈເຍາ໌ ເຍ ເຕ ຘມ຺ມາ ອາທິກລ຺ຍາຓາ ມຊ຺ເຌກລ຺ຍາຓາ ປຣິເຍາສານກລ຺ຍາຓາ ສາຕ຺ຖາ ສພ຺ຍຎ຺ຊນາ ເກວລປຣິປຸຓ຺ຓໍ ປຣິສຸທ຺ຘໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ອຠິວທນ຺ຕິ ຕຖາຣູປາສ຺ສ ຘມ຺ມາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ [ພຫູ ສຸຕາ (?)] ເຫານ຺ຕິ ຘາຕາ [ຘຕາ (ສີ໌ ສ຺ຍາ໌ ກໍ໌ ປີ໌)] ວຈສາ ປຣິຈິຕາ ມນສານຸເປກ຺ຂິຕາ ທິຏ຺ຐິຍາ ສຸປ຺ປຏິວິທ຺ຘາ໌ ອາຣທ຺ຘວີຣິເຍາ ວິຫຣຕິ ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ປຫານາຍ, ກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ອຸປສມ຺ປທາຍ, ຖາມວາ ທຬ຺ຫປຣກ຺ກເມາ ອນິກ຺ຂິຕ຺ຕຘຸເຣາ ກຸສເລສຸ ຘມ຺ເມສຸ໌ ສຕິມາ ເຫາຕິ, ປຣເມນ ສຕິເນປກ຺ເກນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ຈິຣກຕມ຺ປິ ຈິຣຠາສິຕມ຺ປິ ສຣິຕາ ອນຸສ຺ສຣິຕາ໌ ປຎ຺ຎວາ ເຫາຕິ, ອຸທຍຕ຺ຖຄາມິນິຍາ ປຎ຺ຎາຍ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ອຣິຍາຍ ນິພ຺ເພຘິກາຍ ສມ຺ມາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍຄາມິນິຍາ໌ ເອວໍ ເຂາ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ສຕ຺ຕຫິ ສທ຺ຘມ຺ເມຫິ ສມນ຺ນາຄເຕາ ເຫາຕິ໌

໑໙໌ “ກຖຎ຺ຈ , ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ຈຕຸນ຺ນໍ ຌານານໍ ອາຠິເຈຕສິການໍ ທິຏ຺ຐຘມ຺ມສຸຂວິຫາຣານໍ ນິກາມລາຠີ ເຫາຕິ ອກິຈ຺ຉລາຠີ ອກສິຣລາຠີ? ອິຘ, ມຫານາມ, ອຣິຍສາວເກາ ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫິ ວິວິຈ຺ຈ ອກຸສເລຫິ ຘມ຺ເມຫິ, ສວິຕກ຺ກໍ ສວິຈາຣໍ ວິເວກຊໍ ປີຕິສຸຂໍ ປຐມໍ

ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ; វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ...បេ... ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ; បីតិយា ច វិរាគា...បេ... តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ; សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា...បេ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឯវំ ខោ, មហានាម, អរិយសាវកោ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី។

១៤។ "យតោ ខោ, មហានាម, អរិយសាវកោ ឯវំ សីលសម្បន្នោ ហោតិ, ឯវំ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ, ឯវំ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ហោតិ, ឯវំ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ហោតិ, ឯវំ សត្តហិ សទ្ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ, ឯវំ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, អយំ វុច្ចតិ, មហានាម, អរិយសាវកោ សេខោ បាដិបទោ អបុច្ចណ្ឌតាយ សមាបន្នោ, ភព្វោ អភិនិព្ភិទាយ, ភព្វោ សម្ពោធាយ, ភព្វោ អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិគមាយ។ សេយ្យថាបិ, មហានាម, កុក្កុដិយា អណ្ឌានិ អដ្ឋ វា ទស វា ទ្វាទស វា តានាស្សុ កុក្កុដិយា សម្មា អធិសយិតានិ សម្មា បរិសេទិតានិ សម្មា បរិភាវិតានិ, កិញ្ចាបិ តស្សា កុក្កុដិយា ន ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ – 'អហោ វតិមេ កុក្កុដបោតកា បាទនខសិខាយ វា មុខតុណ្ឌកេន វា អណ្ឌកោសំ បទាលេត្វា សោត្ថិនា អភិនិព្ភិជ្ជេយ្យុ'ន្តិ, អថ ខោ ភព្វាវ តេ កុក្កុដបោតកា បាទនខសិខាយ វា មុខតុណ្ឌកេន វា អណ្ឌកោសំ បទាលេត្វា សោត្ថិនា អភិនិព្ភិជ្ជិតុំ។ ឯវមេវ ខោ, មហានាម, យតោ អរិយសាវកោ ឯវំ សីលសម្បន្នោ ហោតិ, ឯវំ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ, ឯវំ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ហោតិ, ឯវំ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ហោតិ, ឯវំ សត្តហិ សទ្ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ, ឯវំ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, អយំ វុច្ចតិ, មហានាម, អរិយសាវកោ សេខោ បាដិបទោ អបុច្ចណ្ឌតាយ សមាបន្នោ , ភព្វោ អភិនិព្ភិទាយ, ភព្វោ សម្ពោធាយ, ភព្វោ អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិគមាយ។

១៥។ "ស ខោ សោ, មហានាម, អរិយសាវកោ ឥមំយេវ អនុត្តរំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ អាគម្ម អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ...បេ... ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ, អយមស្ស បឋមាភិនិព្ភិទា ហោតិ កុក្កុដច្ឆាបកស្សេវ អណ្ឌកោសម្ហា។

"ស ខោ សោ, មហានាម, អរិយសាវកោ ឥមំយេវ អនុត្តរំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ អាគម្ម ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ...បេ... យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ, អយមស្ស ទុតិយាភិនិព្ភិទា ហោតិ កុក្កុដច្ឆាបកស្សេវ អណ្ឌកោសម្ហា។

"ស ខោ សោ, មហានាម, អរិយសាវកោ ឥមំយេវ អនុត្តរំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ អាគម្ម អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, អយមស្ស តតិយាភិនិព្ភិទា ហោតិ កុក្កុដច្ឆាបកស្សេវ អណ្ឌកោសម្ហា។

១៩. “យម្បិ [យម្បិ ខោ (ក.)], មហានាម, អរិយសាវកោ សីលសម្បន្នោ ហោតិ, ឥទម្បិស្ស ហោតិ ចរណស្មិំ; យម្បិ, មហានាម, អរិយសាវកោ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ, ឥទម្បិស្ស ហោតិ ចរណស្មិំ; យម្បិ, មហានាម, អរិយសាវកោ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ហោតិ, ឥទម្បិស្ស ហោតិ ចរណស្មិំ; យម្បិ, មហានាម, អរិយសាវកោ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ហោតិ, ឥទម្បិស្ស ហោតិ ចរណស្មិំ; យម្បិ, មហានាម, អរិយសាវកោ សត្តហិ សទ្ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ, ឥទម្បិស្ស ហោតិ ចរណស្មិំ; យម្បិ, មហានាម, អរិយសាវកោ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, ឥទម្បិស្ស ហោតិ ចរណស្មិំ.

“យញ្ច ខោ, មហានាម, អរិយសាវកោ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ...បេ... ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, ឥទម្បិស្ស ហោតិ វិជ្ជាយ; យម្បិ, មហានាម, អរិយសាវកោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ...បេ... យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ, ឥទម្បិស្ស ហោតិ វិជ្ជាយ. យម្បិ, មហានាម, អរិយសាវកោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, ឥទម្បិស្ស ហោតិ វិជ្ជាយ.

“អយំ វុច្ចតិ, មហានាម, អរិយសាវកោ វិជ្ជាសម្បន្នោ ឥតិបិ ចរណសម្បន្នោ ឥតិបិ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ ឥតិបិ.

១០. “ព្រហ្មុនាបេសា, មហានាម, សនង្កុមារេន គាថា ភាសិតា –

‘ខត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មិំ, យេ គោត្តបដិសារិនោ;

វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ, សោ សេដ្ឋោ ទេវមានុសេ’តិ.

“សា ខោ បនេសា, មហានាម, ព្រហ្មុនា សនង្កុមារេន គាថា សុគីតា នោ ទុគ្គីតា, សុភាសិតា នោ ទុព្ភាសិតា, អត្ថសំហិតា នោ អនត្ថសំហិតា, អនុមតា ភគវតា”តិ.

អថ ខោ ភគវា ឧដ្ឋហិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ – “សាធុ សាធុ, អានន្ទ, សាធុ ខោ ត្វំ, អានន្ទ, កាបិលវត្ថវានំ សក្យានំ សេខំ បដិបទំ អភាសី”តិ.

ឥទមវោច អាយស្មា អានន្ទោ. អត្តមនា កាបិលវត្ថវា សក្យា អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ.

សេខសុត្តំ និដ្ឋិតំ តតិយំ.

៤. បោតលិយសុត្តំ

១៨. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា អង្គុត្តរាបេសុ វិហរតិ អាបណំ នាម អង្គុត្តរាបានំ និគមោ. អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ អាបណំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ. អាបណេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ យេនញ្ញតរោ វនសណ្ឌោ តេនុបសង្កមិ ទិវាវិហារាយ. តំ វនសណ្ឌំ អជ្ឈោគហេត្វា [អជ្ឈោគាហេត្វា (សី. ស្យា. កំ.), អជ្ឈោគាហិត្វា (បី. ក.)] អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ. បោតលិយោបិ ខោ គហបតិ សម្បន្ននិវាសនបាវុរណោ [បាបុរណោ (សី. ស្យា. កំ.)] ឆត្តុបាហនាហិ [ឆត្តុបាហនោ (ក.)] ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមមានោ អនុវិចរមានោ យេន សោ វនសណ្ឌោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តំ វនសណ្ឌំ អជ្ឈោគហេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ. សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ. ឯកមន្តំ ឋិតំ ខោ បោតលិយំ គហបតិំ ភគវា ឯតទវោច – “សំវិជ្ជន្តិ ខោ, គហបតិ, អាសនានិ; សចេ អាកង្ខសិ និសីទា”តិ. ឯវំ វុត្តេ, បោតលិយោ គហបតិ “គហបតិវាទេន មំ សមណោ គោតមោ សមុទាចរតី”តិ កុបិតោ អនត្តមនោ តុណ្ហី អហោសិ. ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា…បេ… តតិយម្បិ ខោ ភគវា បោតលិយំ គហបតិំ ឯតទវោច – “សំវិជ្ជន្តិ ខោ, គហបតិ, អាសនានិ; សចេ អាកង្ខសិ និសីទា”តិ. “ឯវំ វុត្តេ, បោតលិយោ គហបតិ គហបតិវាទេន មំ សមណោ គោតមោ សមុទាចរតី”តិ កុបិតោ អនត្តមនោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “តយិទំ, ភោ គោតម, នច្ឆន្នំ, តយិទំ នប្បតិរូបំ, យំ មំ ត្វំ គហបតិវាទេន សមុទាចរសី”តិ. “តេ ហិ តេ, គហបតិ, អាការា, តេ លិង្គា , តេ និមិត្តា យថា តំ គហបតិស្សា”តិ. “តថា ហិ បន មេ, ភោ គោតម, សព្ពេ កម្មន្តា បដិក្ខិត្តា, សព្ពេ វោហារា សមុច្ឆិន្នា”តិ. “យថា កថំ បន តេ, គហបតិ, សព្ពេ កម្មន្តា បដិក្ខិត្តា, សព្ពេ វោហារា សមុច្ឆិន្នា”តិ? “ឥធ មេ, ភោ គោតម, យំ អហោសិ ធនំ វា ធញ្ញំ វា រជតំ វា ជាតរូបំ វា សព្ពំ តំ បុត្តានំ ទាយជ្ជំ និយ្យាតំ, តត្ថាហំ អនោវាទី អនុបវាទី ឃាសច្ឆាទនបរមោ វិហរាមិ. ឯវំ ខោ មេ [ឯវញ្ច មេ (ស្យា.), ឯវំ មេ (ក.)], ភោ គោតម, សព្ពេ កម្មន្តា បដិក្ខិត្តា, សព្ពេ វោហារា សមុច្ឆិន្នា”តិ. “អញ្ញថា ខោ ត្វំ, គហបតិ, វោហារសមុច្ឆេទំ វទសិ, អញ្ញថា ច បន អរិយស្ស វិនយេ វោហារសមុច្ឆេទោ ហោតី”តិ. “យថា កថំ បន, ភន្តេ, អរិយស្ស វិនយេ វោហារសមុច្ឆេទោ ហោតិ? សាធុ មេ, ភន្តេ , ភគវា តថា ធម្មំ ទេសេតុ យថា អរិយស្ស វិនយេ វោហារសមុច្ឆេទោ ហោតី”តិ. “តេន ហិ, គហបតិ, សុណាហិ, សាធុកំ មនសិ ករោហិ, ភាសិស្សាមី”តិ. “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ បោតលិយោ គហបតិ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ.

១៩. ភគវា ឯតទវោច – “អដ្ឋ ខោ ឥមេ, គហបតិ, ធម្មា អរិយស្ស វិនយេ វោហារសមុច្ឆេទាយ សំវត្តន្តិ. កតមេ អដ្ឋ? អបាណាតិបាតំ និស្សាយ បាណាតិបាតោ បហាតព្ពោ; ទិន្នាទានំ និស្សាយ អទិន្នាទានំ បហាតព្ពំ; សច្ចវាចំ [សច្ចំ វាចំ (ស្យា.)] និស្សាយ មុសាវាទោ បហាតព្ពោ; អបិសុណំ វាចំ និស្សាយ បិសុណា វាចា បហាតព្ពា; អគិទ្ធិលោភំ និស្សាយ គិទ្ធិលោភោ បហាតព្ពោ; អនិន្ទារោសំ និស្សាយ និន្ទារោសោ បហាតព្ពោ; អក្កោធុបាយាសំ និស្សាយ កោធុបាយាសោ បហាតព្ពោ; អនតិមានំ និស្សាយ អតិមានោ បហាតព្ពោ. ឥមេ ខោ, គហបតិ, អដ្ឋ ធម្មា សំខិត្តេន វុត្តា, វិត្ថារេន អវិភត្តា, អរិយស្ស វិនយេ វោហារសមុច្ឆេទាយ

សំវត្តន្តី"តិ។ "យេ មេ [យេ មេ បន (ស្យា។ ក។)], ភន្តេ, ភគវតា អដ្ឋ ធម្មា សំខិត្តេន វុត្តា, វិត្ថារេន អវិភត្តា, អរិយស្ស វិនយេ វោហារសមុច្ឆេទាយ សំវត្តន្តិ, សាធុ មេ, ភន្តេ, ភគវា ឥមេ អដ្ឋ ធម្មេ វិត្ថារេន [វិត្ថារេន្វា (ក។)] វិភជតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយា"តិ។ "តេន ហិ, គហបតិ, សុណាហិ, សាធុកំ មនសិ ករោហិ, ភាសិស្សាមី"តិ។ "ឯវំ, ភន្តេ"តិ ខោ បោតលិយោ គហបតិ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ។ ភគវា ឯតទវោច –

១២។ "'អបាណាតិបាតំ និស្សាយ បាណាតិបាតោ បហាតព្ពោ'តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ? ឥធ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'យេសំ ខោ អហំ សំយោជនានំ ហេតុ បាណាតិបាតី អស្សំ, តេសាហំ សំយោជនានំ បហានាយ សមុច្ឆេទាយ បដិបន្នោ។ អហញ្ចេវ [អហញ្ចេ (?)] ខោ បន បាណាតិបាតី អស្សំ, អត្តាបិ មំ ឧបវទេយ្យ បាណាតិបាតបច្ចយា, អនុវិច្ចាបិ មំ វិញ្ញូ [អនុវិច្ច វិញ្ញូ (សី។ ស្យា។ បី។)] គរហេយ្យុំ បាណាតិបាតបច្ចយា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា បាណាតិបាតបច្ចយា។ ឯតទេវ ខោ បន សំយោជនំ ឯតំ នីវរណំ យទិទំ បាណាតិបាតោ។ យេ ច បាណាតិបាតបច្ចយា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, បាណាតិបាតា បដិវិរតស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។ 'អបាណាតិបាតំ និស្សាយ បាណាតិបាតោ បហាតព្ពោ'តិ – ឥតិ យំ តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ។

១៣។ "'ទិន្នាទានំ និស្សាយ អទិន្នាទានំ បហាតព្ព'ន្តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ, កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ? ឥធ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'យេសំ ខោ អហំ សំយោជនានំ ហេតុ អទិន្នាទាយី អស្សំ, តេសាហំ សំយោជនានំ បហានាយ សមុច្ឆេទាយ បដិបន្នោ។ អហញ្ចេវ ខោ បន អទិន្នាទាយី អស្សំ, អត្តាបិ មំ ឧបវទេយ្យ អទិន្នាទានបច្ចយា, អនុវិច្ចាបិ មំ វិញ្ញូ គរហេយ្យុំ អទិន្នាទានបច្ចយា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា អទិន្នាទានបច្ចយា។ ឯតទេវ ខោ បន សំយោជនំ ឯតំ នីវរណំ យទិទំ អទិន្នាទានំ។ យេ ច អទិន្នាទានបច្ចយា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា អទិន្នាទានា បដិវិរតស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។ 'ទិន្នាទានំ និស្សាយ អទិន្នាទានំ បហាតព្ព'ន្តិ – ឥតិ យំ តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ។

១៤។ "'សច្ចវាចំ និស្សាយ មុសាវាទោ បហាតព្ពោ'តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ? ឥធ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'យេសំ ខោ អហំ សំយោជនានំ ហេតុ មុសាវាទី អស្សំ, តេសាហំ សំយោជនានំ បហានាយ សមុច្ឆេទាយ បដិបន្នោ។ អហញ្ចេវ ខោ បន មុសាវាទី អស្សំ, អត្តាបិ មំ ឧបវទេយ្យ មុសាវាទបច្ចយា, អនុវិច្ចាបិ មំ វិញ្ញូ គរហេយ្យុំ មុសាវាទបច្ចយា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា មុសាវាទបច្ចយា។ ឯតទេវ ខោ បន សំយោជនំ ឯតំ នីវរណំ យទិទំ មុសាវាទោ ។ យេ ច មុសាវាទបច្ចយា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, មុសាវាទា បដិវិរតស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ។ 'សច្ចវាចំ និស្សាយ មុសាវាទោ បហាតព្ពោ'តិ – ឥតិ យំ តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ។

១៥។ "'អបិសុណំ វាចំ និស្សាយ បិសុណា វាចា បហាតព្ពា'តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ? ឥធ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'យេសំ ខោ អហំ សំយោជនានំ ហេតុ បិសុណវាចោ អស្សំ, តេសាហំ សំយោជនានំ បហានាយ សមុច្ឆេទាយ

បដិបន្នោ អហន្ទោច ខោ បន បិយុលាចារេចា អយ្យំ, អត្តាបិ មំ ឧបវទេយ្យ បិយុលាចារបច្ចយា , អនុវិច្ចាបិ មំ វិញ្ញូ គរហេយ្យុំ បិយុលាចារបច្ចយា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា បិយុលាចារបច្ចយា។ ឯតទេវ ខោ បន សំយោជនំ ឯតំ នីវរណំ យទិទំ បិយុលា ចារា។ យេ ច បិយុលាចារបច្ចយា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, បិយុលាយ ចារាយ បដិវិរតស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តី'។ 'អបិយុលំ ចារំ និស្សាយ បិយុលា ចារា បហាតព្ពា'តិ – ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ។

១៧។ "'អកិទ្ធិលោភំ និស្សាយ កិទ្ធិលោភោ បហាតព្ពោ'តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ, កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ? ឥធ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'យេសំ ខោ អហំ សំយោជនានំ ហេតុ កិទ្ធិលោភី អស្សំ, តេសាហំ សំយោជនានំ បហានាយ សមុច្ឆេទាយ បដិបន្នោ។ អហន្ទោច ខោ បន កិទ្ធិលោភី អស្សំ, អត្តាបិ មំ ឧបវទេយ្យ កិទ្ធិលោភបច្ចយា, អនុវិច្ចាបិ មំ វិញ្ញូ គរហេយ្យុំ កិទ្ធិលោភបច្ចយា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា កិទ្ធិលោភបច្ចយា។ ឯតទេវ ខោ បន សំយោជនំ ឯតំ នីវរណំ យទិទំ កិទ្ធិលោភោ។ យេ ច កិទ្ធិលោភបច្ចយា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, កិទ្ធិលោភា បដិវិរតស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តី'។ 'អកិទ្ធិលោភំ និស្សាយ កិទ្ធិលោភោ បហាតព្ពោ'តិ – ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ។

១៨។ "'អនិន្ទារោសំ និស្សាយ និន្ទារោសោ បហាតព្ពោ'តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ, កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ? ឥធ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'យេសំ ខោ អហំ សំយោជនានំ ហេតុ និន្ទារោសី អស្សំ, តេសាហំ សំយោជនានំ បហានាយ សមុច្ឆេទាយ បដិបន្នោ។ អហន្ទោច ខោ បន និន្ទារោសី អស្សំ, អត្តាបិ មំ ឧបវទេយ្យ និន្ទារោសបច្ចយា, អនុវិច្ចាបិ មំ វិញ្ញូ គរហេយ្យុំ និន្ទារោសបច្ចយា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា និន្ទារោសបច្ចយា។ ឯតទេវ ខោ បន សំយោជនំ ឯតំ នីវរណំ យទិទំ និន្ទារោសោ។ យេ ច និន្ទារោសបច្ចយា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, អនិន្ទារោសិស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តី'។ 'អនិន្ទារោសំ និស្សាយ និន្ទារោសោ បហាតព្ពោ'តិ – ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ។

១៩។ "'អកោធុបាយាសំ និស្សាយ កោធុបាយាសោ បហាតព្ពោ'តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ, កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ? ឥធ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'យេសំ ខោ អហំ សំយោជនានំ ហេតុ កោធុបាយាសី អស្សំ, តេសាហំ សំយោជនានំ បហានាយ សមុច្ឆេទាយ បដិបន្នោ។ អហន្ទោច ខោ បន កោធុបាយាសី អស្សំ, អត្តាបិ មំ ឧបវទេយ្យ កោធុបាយាសបច្ចយា , អនុវិច្ចាបិ មំ វិញ្ញូ គរហេយ្យុំ កោធុបាយាសបច្ចយា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា កោធុបាយាសបច្ចយា។ ឯតទេវ ខោ បន សំយោជនំ ឯតំ នីវរណំ យទិទំ កោធុបាយាសោ។ យេ ច កោធុបាយាសបច្ចយា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, អកោធុបាយាសិស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តី'។ 'អកោធុបាយាសំ និស្សាយ កោធុបាយាសោ បហាតព្ពោ'តិ – ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ។

៣០។ "'អនតិមានំ និស្សាយ អតិមានោ បហាតព្ពោ'តិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ, កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ? ឥធ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ

បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘យេសំ ខោ អហំ សំយោជនានំ ហេតុ អតិមានី អស្សំ, តេសាហំ សំយោជនានំ បហានាយ សមុច្ឆេទាយ បដិបន្នោ។ អហញ្ចេវ ខោ បន អតិមានី អស្សំ, អត្តាបិ មំ ឧបវទេយ្យ អតិមានបច្ចយា, អនុវិច្ចាបិ មំ វិញ្ញូ គរហេយ្យុំ អតិមានបច្ចយា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា អតិមានបច្ចយា។ ឯតទេវ ខោ បន សំយោជនំ ឯតំ នីវរណំ យទិទំ អតិមានោ។ យេ ច អតិមានបច្ចយា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា, អនតិមានិស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ’។ ‘អនតិមានិតំ និស្សាយ អតិមានោ បហាតព្ពោ’តិ – ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ។

១៨។ “ឥមេ ខោ, គហបតិ, អដ្ឋ ធម្មា សំខិត្តេន វុត្តា, វិត្ថារេន វិភត្តា [អវិភត្តា (ស្យា។ ក។)], យេ អរិយស្ស វិនយេ វោហារសមុច្ឆេទាយ សំវត្តន្តិ; ន ត្វេវ តាវ អរិយស្ស វិនយេ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពថា សព្ពំ វោហារសមុច្ឆេទោ ហោតី”តិ។

“យថា កថំ បន, ភន្តេ, អរិយស្ស វិនយេ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពថា សព្ពំ វោហារសមុច្ឆេទោ ហោតិ? សាធុ មេ, ភន្តេ, ភគវា តថា ធម្មំ ទេសេតុ យថា អរិយស្ស វិនយេ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពថា សព្ពំ វោហារសមុច្ឆេទោ ហោតី”តិ។ “តេន ហិ, គហបតិ, សុណាហិ, សាធុកំ មនសិ ករោហិ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ បោតលិយោ គហបតិ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ។ ភគវា ឯតទវោច –

កាមាទីនវកថា

១៩។ “សេយ្យថាបិ , គហបតិ, កុក្កុរោ ជិឃច្ឆាទុព្ពល្យបរេតោ គោឃាតកសូនំ បច្ចុបដ្ឋិតោ អស្ស។ តមេនំ ទក្ខោ គោឃាតកោ វា គោឃាតកន្តេវាសី វា អដ្ឋិកង្កលំ សុនិក្កន្តំ និក្កន្តំ និម្មំសំ លោហិតមក្ខិតំ ឧបសុម្ភេយ្យ [ឧបច្ឆុភេយ្យ (សី។ បី។), ឧបច្ឆុភេយ្យ (ស្យា។ កំ។), ឧបច្ចុម្ភេយ្យ (ក។)]។ តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, អបិ នុ ខោ សោ កុក្កុរោ អមុំ អដ្ឋិកង្កលំ សុនិក្កន្តំ និក្កន្តំ និម្មំសំ លោហិតមក្ខិតំ បលេហន្តោ ជិឃច្ឆាទុព្ពល្យំ បដិវិនេយ្យា”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“តំ កិស្ស ហេតុ”?

“អទុញ្ហិ, ភន្តេ, អដ្ឋិកង្កលំ សុនិក្កន្តំ និក្កន្តំ និម្មំសំ លោហិតមក្ខិតំ។ យាវទេវ បន សោ កុក្កុរោ កិលមថស្ស វិឃាតស្ស ភាគី អស្សាតិ។ ឯវមេវ ខោ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អដ្ឋិកង្កលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា [ពហូបាយាសា (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)], អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ’តិ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា យាយំ ឧបេក្ខា នានត្តា នានត្តសិតា តំ អភិនិវជ្ជេត្វា, យាយំ ឧបេក្ខា ឯកត្តា ឯកត្តសិតា យត្ថ សព្ពសោ លោកាមិសុបាទានា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ តមេវូបេក្ខំ ភាវេតិ។

໔໓. “ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຄຫປຕິ, ຄິໂຊ຺ຌ ວາ ກໂງ຺ກ ວາ ກຸລໂລ ວາ ມໍສເປສິໍ ອາທາຍ ອຸຑ຺ຑີເຍຍ຺ຍ [ອຸເຑ຺ຑຍ຺ຍ (ສ຺ຍາ. ປີ.)]. ຕເມນໍ ຄິຊ຺ຌາປິ ກງ຺ກາປິ ກຸລລາປິ ອນຸປຕິຕ຺ວາ ອນຸປຕິຕ຺ວາ ວິຕເຉ຺ຉຍ຺ຍຸໍ ວິສ຺ສເຊ຺ຊຍ຺ຍຸໍ [ວິຣາເຊຍ຺ຍຸໍ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)]. ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຄຫປຕິ, ສເຈ ໂສ ຄິໂຊ຺ຌ ວາ ກໂງ຺ກ ວາ ກຸລໂລ ວາ ຕໍ ມໍສເປສິໍ ນ ຂິປ຺ປເມວ ປຏິນິສ຺ສເຊ຺ຊຍ຺ຍ, ໂສ ຕໂຕນິທານໍ ມຣຓໍ ວາ ນິຄເຉ຺ຉຍ຺ຍ ມຣຓມຕ຺ຕໍ ວາ ທຸກ຺ຂ”ນ຺ຕິ?

“ເອວໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ເອວເມວ ໂຂ, ຄຫປຕິ, ອຣິຍສາວໂກ ອິຕິ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂຕິ – ‘ມໍສເປສູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ຠຄວຕາ ພຫຸທຸກ຺ຂາ ພຫຸປາຍາສາ, ອາທີນໂວ ເອຕ຺ຖ ຠິຍ຺ໂຍ’ຕິ. ເອວເມຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມ຺ມປ຺ປຎ຺ຎາຍ ທິສ຺ວາ ຍາຍໍ ອຸເປກ຺ຂາ ນານຕ຺ຕາ ນານຕ຺ຕສິຕາ ຕໍ ອຠິນິວເຊ຺ຊຕ຺ວາ ຍາຍໍ ອຸເປກ຺ຂາ ເອກຕ຺ຕາ ເອກຕ຺ຕສິຕາ ຍຕ຺ຖ ສພ຺ພໂສ ໂລກາມິສຸປາທານາ ອປຣິເສສາ ນິຣຸຊ຺ຌນ຺ຕິ ຕເມວຸເປກ຺ຂໍ ຠາເວຕິ.

໔໔. “ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຄຫປຕິ, ປຸຣິໂສ ອາທິຕ຺ຕໍ ຕິຓຸກ຺ກໍ ອາທາຍ ປຏິວາຕໍ ຄເຉ຺ຉຍ຺ຍ. ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຄຫປຕິ, ສເຈ ໂສ ປຸຣິໂສ ຕໍ ອາທິຕ຺ຕໍ ຕິຓຸກ຺ກໍ ນ ຂິປ຺ປເມວ ປຏິນິສ຺ສເຊ຺ຊຍ຺ຍ ຕສ຺ສ ສາ ອາທິຕ຺ຕາ ຕິຓຸກ຺ກາ ຫຕ຺ຖໍ ວາ ຑເຫຍ຺ຍ ພາຫໍ ວາ ຑເຫຍ຺ຍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ວາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ວາ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄໍ [ຑເຫຍ຺ຍ. ອຎ຺ຎຕຣໍ ວາ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄ (ສີ. ປີ.)] ຑເຫຍ຺ຍ, ໂສ ຕໂຕນິທານໍ ມຣຓໍ ວາ ນິຄເຉ຺ຉຍ຺ຍ ມຣຓມຕ຺ຕໍ ວາ ທຸກ຺ຂ”ນ຺ຕິ?

“ເອວໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ເອວເມວ ໂຂ, ຄຫປຕິ, ອຣິຍສາວໂກ ອິຕິ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂຕິ – ‘ຕິຓຸກ຺ກູປມາ ກາມາ ວຸຕ຺ຕາ ຠຄວຕາ ພຫຸທຸກ຺ຂາ ພຫຸປາຍາສາ, ອາທີນໂວ ເອຕ຺ຖ ຠິຍ຺ໂຍ’ຕິ. ເອວເມຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມ຺ມປ຺ປຎ຺ຎາຍ ທິສ຺ວາ...ເປ... ຕເມວຸເປກ຺ຂໍ ຠາເວຕິ.

໔໕. “ເສຍ຺ຍຖາປິ , ຄຫປຕິ, ອງ຺ຄາຣກາສຸ ສາທິກໂປຣິສາ, ປຸຓ຺ຓາ ອງ຺ຄາຣານໍ ວີຕຈ຺ຈິການໍ ວີຕຘູມານໍ. ອຖ ປຸຣິໂສ ອາຄເຉ຺ຉຍ຺ຍ ຊີວິຕຸກາໂມ ອມຣິຕຸກາໂມ ສຸຂກາໂມ ທຸກ຺ຂປ຺ປຏິກ຺ກູໂລ. ຕເມນໍ ເທ຺ວ ພລວນ຺ໂຕ ປຸຣິສາ ນານາພາຫາສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ອງ຺ຄາຣກາສຸໍ ອຸປກເຑ຺ຒຍ຺ຍຸໍ. ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຄຫປຕິ, ອປິ ນຸ ໂສ ປຸຣິໂສ ອິຕິຈີຕິເຈວ ກາຍໍ ສນ຺ນາເມຍ຺ຍາ”ຕິ?

“ເອວໍ, ຠເນ຺ຕ”.

“ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ”?

“វិទិតញ្ហិ, ភន្តេ, តស្ស បុរិសស្ស ឥមញ្ចាហំ អង្គារកាសុំ បបតិស្សាមិ, តតោនិទានំ មរណំ វា និគច្ឆិស្សាមិ មរណមត្តំ វា ទុក្ខ”ន្តិ។ “ឯវមេវ ខោ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អង្គារកាសូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ’តិ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា...បេ... តមេវូបេក្ខំ ភាវេតិ។

៣៧។ “សេយ្យថាបិ , គហបតិ, បុរិសោ សុបិនកំ បស្សេយ្យ អារាមរាមណេយ្យកំ វនរាមណេយ្យកំ ភូមិរាមណេយ្យកំ បោក្ខរណិរាមណេយ្យកំ។ សោ បដិពុទ្ធោ ន កិញ្ចិ បដិបស្សេយ្យ [បស្សេយ្យ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)]។ ឯវមេវ ខោ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘សុបិនកូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ’តិ...បេ... តមេវូបេក្ខំ ភាវេតិ។

៣៨។ “សេយ្យថាបិ, គហបតិ, បុរិសោ យាចិតកំ ភោគំ យាចិត្វា យានំ វា [យានំ (ស្យា។ កំ។ បី។)] បោរិសេយ្យំ [បោរោសេយ្យំ (សី។ បី។ ក។), ឱរោបេយ្យ (ស្យា។ កំ។)] បវរមណិកុណ្ឌលំ។ សោ តេហិ យាចិតកេហិ ភោគេហិ បុរក្ខតោ បរិវុតោ អន្តរាបណំ បដិបជ្ជេយ្យ។ តមេនំ ជនោ ទិស្វា ឯវំ វទេយ្យ – ‘ភោគី វត, ភោ, បុរិសោ, ឯវំ កិរ ភោគិនោ ភោគានិ ភុញ្ជន្តី’តិ។ តមេនំ សាមិកា យត្ថ យត្ថេវ បស្សេយ្យុំ តត្ថ តត្ថេវ សានិ ហរេយ្យុំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, អបិ នុ ខោ តស្ស បុរិសស្ស អញ្ញថត្តាយា”តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”។

“តំ កិស្ស ហេតុ”?

“សាមិនោ ហិ, ភន្តេ, សានិ ហរន្តី”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘យាចិតកូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ’តិ...បេ... តមេវូបេក្ខំ ភាវេតិ។

៣៩។ “សេយ្យថាបិ, គហបតិ, គាមស្ស វា និគមស្ស វា អវិទូរេ តិព្វោ វនសណ្ឌោ។ តត្រស្ស រុក្ខោ សម្បន្នផលោ ច ឧបបន្នផលោ [ឧប្បន្នផលោ (ស្យា។)] ច, ន ចស្សុ កានិចិ ផលានិ ភូមិបតិតានិ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ផលត្ថិកោ ផលគវេសី ផលបរិយេសនំ ចរមានោ។ សោ តំ វនសណ្ឌំ អជ្ឈោគាហេត្វា តំ រុក្ខំ បស្សេយ្យ សម្បន្នផលំ ឧបបន្នផលំ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘អយំ ខោ រុក្ខោ សម្បន្នផលោ ច ឧបបន្នផលោ ច, នត្ថិ ច កានិចិ ផលានិ ភូមិបតិតានិ។ ជានាមិ ខោ បនាហំ រុក្ខំ អារោហិតុំ [អារូហិតុំ (សី។)]។ យំនូនាហំ ឥមំ រុក្ខំ អារោហិត្វា យាវទត្ថញ្ច ខាទេយ្យំ ឧច្ឆង្គញ្ច បូរេយ្យ’ន្តិ។ សោ តំ រុក្ខំ អារោហិត្វា យាវទត្ថញ្ច ខាទេយ្យ ឧច្ឆង្គញ្ច បូរេយ្យ។ អថ ទុតិយោ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ផលត្ថិកោ ផលគវេសី ផលបរិយេសនំ ចរមានោ តិណ្ហំ កុឋារិំ [កុធារិំ (ស្យា។ កំ។ ក។)] អាទាយ។ សោ តំ វនសណ្ឌំ អជ្ឈោគាហេត្វា តំ រុក្ខំ បស្សេយ្យ សម្បន្នផលំ ឧបបន្នផលំ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘អយំ ខោ រុក្ខោ សម្បន្នផលោ ច ឧបបន្នផលោ ច, នត្ថិ ច កានិចិ ផលានិ ភូមិបតិតានិ។ ន ខោ បនាហំ ជានាមិ រុក្ខំ អារោហិតុំ។ យំនូនាហំ ឥមំ រុក្ខំ

មូលតោ ឆេត្វា យាវទត្ថញ្ច ខាទេយ្យំ ឧច្ឆង្គញ្ច បូរេយ្យ’ន្តិ។ សោ តំ រុក្ខំ មូលតោវ ឆិន្ទេយ្យ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, អមុកោ [អមុ (សី។ បី។)] សោ បុរិសោ បឋមំ រុក្ខំ អារូឡ្ហោ សចេ សោ ន ខិប្បមេវ ឱរោហេយ្យ, តស្ស សោ រុក្ខោ បបតន្តោ ហត្ថំ វា ភញ្ជេយ្យ បាទំ វា ភញ្ជេយ្យ អញ្ញតរំ វា អញ្ញតរំ វា អង្គបច្ចង្គំ ភញ្ជេយ្យ, សោ តតោនិទានំ មរណំ វា និគច្ឆេយ្យ មរណមត្តំ វា ទុក្ខ”ន្តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ”។

“ឯវមេវ ខោ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘រុក្ខផលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ’តិ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា យាយំ ឧបេក្ខា នានត្តា នានត្តសិតា តំ អភិនិវជ្ជេត្វា យាយំ ឧបេក្ខា ឯកត្តា ឯកត្តសិតា យត្ថ សព្ពសោ លោកាមិសូបាទានា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ តមេវូបេក្ខំ ភាវេតិ។

៤៩។ “ស ខោ សោ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥមំយេវ អនុត្តរំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ អាគម្ម អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ…បេ… ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ។

“ស ខោ សោ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥមំយេវ អនុត្តរំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ អាគម្ម ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ…បេ… យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ។

“ស ខោ សោ, គហបតិ, អរិយសាវកោ ឥមំយេវ អនុត្តរំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ អាគម្ម អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឯត្តាវតា ខោ, គហបតិ, អរិយស្ស វិនយេ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពថា សព្ពំ វោហារសមុច្ឆេទោ ហោតិ។

៥០។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, យថា អរិយស្ស វិនយេ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពថា សព្ពំ វោហារសមុច្ឆេទោ ហោតិ, អបិ នុ ត្វំ ឯវរូបំ វោហារសមុច្ឆេទំ អត្តនិ សមនុបស្សសី”តិ? “កោ ចាហំ, ភន្តេ, កោ ច អរិយស្ស វិនយេ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពថា សព្ពំ វោហារសមុច្ឆេទោ! អារកា អហំ, ភន្តេ, អរិយស្ស វិនយេ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពថា សព្ពំ វោហារសមុច្ឆេទា។ មយញ្ហិ, ភន្តេ, បុព្ពេ អញ្ញតិត្ថិយេ បរិព្ពាជកេ អនាជានីយេវ សមានេ អាជានីយាតិ អមញ្ញិម្ហ, អនាជានីយេវ សមានេ អាជានីយភោជនំ ភោជិម្ហ, អនាជានីយេវ សមានេ អាជានីយដ្ឋានេ ឋបិម្ហ; ភិក្ខូ បន មយំ, ភន្តេ, អាជានីយេវ សមានេ អនាជានីយាតិ អមញ្ញិម្ហ, អាជានីយេវ សមានេ អនាជានីយភោជនំ ភោជិម្ហ, អាជានីយេវ សមានេ អនាជានីយដ្ឋានេ ឋបិម្ហ; ឥទានិ បន មយំ, ភន្តេ, អញ្ញតិត្ថិយេ បរិព្ពាជកេ អនាជានីយេវ សមានេ អនាជានីយាតិ ជានិស្សាម, អនាជានីយេវ សមានេ អនាជានីយភោជនំ ភោជេស្សាម, អនាជានីយេវ សមានេ អនាជានីយដ្ឋានេ ឋបេស្សាម។ ភិក្ខូ បន មយំ, ភន្តេ, អាជានីយេវ សមានេ អាជានីយាតិ ជានិស្សាម អាជានីយេវ សមានេ

អាឌាតឹយកោឌត់ កោឌេស្សាយ, អាឌាតឹយចេ ឃយាតេ អាឌាតឹយផាតេ ផបេស្សាយ៑ អឌតេឃិ ចត យេ, ភន្តេ, ភកចា ឃយលោឃុ ឃយលាបេ្យំ, ឃយលោឃុ ឃយលាប្យឃាឌំ, ឃយលោឃុ ឃយលាការចេំ៑ អភិក្កត្តំ, ភន្តេ, អភិក្កត្តំ, ភន្តេ ! ឃេឃ្យថាបិ, ភន្តេ, តិក្កុជ្ជិតំ ចា វ្កុជ្ជេយ្យ, បដិច្ឆន្នំ ចា ចិចរេយ្យ, ម្មូឡ្ហស្ស ចា យគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ, អន្ធការេ ចា តេលបជ្ជោតំ ឆារេយ្យ, ចក្ខុមន្តោ ទុបានិ ឌក្ខន្តីតិ; ឲចមេវំ តោ, ភន្តេ, ភកចតា អនេកបរិយាយេត ឆម្មោ បកាឃិតោ៑ ឲឃាហំ, ភន្តេ, ភកចន្តំ ឃរណំ កច្ឆាមិ ឆម្មញ្ច ភិក្ខុឃង្ឃញ្ច៑ វ្របាឃកំ មំ ភកចា ឆារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ ឃរណំ កត”ន្តិ៑

បោតលិយឃុត្តំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ៑

៥៑ ជីចកឃុត្តំ

៥១៑ ឲចំ មេ ឃុតំ – ឲកំ ឃមយំ ភកចា ទាឌកហេ ចិហរតិ ជីចកឃ្ស កោមារភច្ចឃ្ស អម្ពចនេ៑ អថ ខោ ជីចកោ កោមារភច្ចោ យេត ភកចា តេនុបឃង្កមិ; វ្របឃង្កមិត្វា ភកចន្តំ អភិចាទេត្វា ឲកមន្តំ និឃីទិ ៝ ឲកមន្តំ និឃិន្នោ ខោ ជីចកោ កោមារភច្ចោ ភកចន្តំ ឲតទេចាច – “ឃុតំ មេតំ, ភន្តេ – ‘ឃមណំ កោតមំ វ្រទ្ទិឃ្ស បាណំ អារភន្តិ [អារមន្តិ (ក៑)], តំ ឃមណោ កោតមោ ឌាតំ វ្រទ្ទិឃ្សកតំ [វ្រទ្ទិឃ្សកដំ (ឃី៑ បី៑)] មំឃំ បរិភុញ្ជតិ បដិច្ចកម្ម’ន្តិ៑ យេ តេ, ភន្តេ, ឲចមាហំឃុ – ‘ឃមណំ កោតមំ វ្រទ្ទិឃ្ស បាណំ អារភន្តិ, តំ ឃមណោ កោតមោ ឌាតំ វ្រទ្ទិឃ្សកតំ មំឃំ បរិភុញ្ជតិ បដិច្ចកម្ម’ន្តិ, កច្ចិ តេ, ភន្តេ, ភកចតោ ចុត្តចាទិនោ, ត ច ភកចន្តំ អភូតេត អព្ភាចិក្ខន្តិ, ឆម្មឃ្ស ចាតុឆម្មំ ព្យាករោន្តិ, ត ច កោចិ ឃហឆម្មិកោ ចាឌាតុចាឌោ ការយ្ហំ ឋាតំ អាកច្ឆតី”តិ?

៥២៑ “យេ តេ, ជីចក, ឲចមាហំឃុ – ‘ឃមណំ កោតមំ វ្រទ្ទិឃ្ស បាណំ អារភន្តិ, តំ ឃមណោ កោតមោ ឌាតំ វ្រទ្ទិឃ្សកតំ មំឃំ បរិភុញ្ជតិ បដិច្ចកម្ម’ន្តិ ត មេ តេ ចុត្តចាទិនោ, អព្ភាចិក្ខន្តិ ច មំ តេ អឃតា អភូតេត៑ តីហិ ខោ អហំ, ជីចក, ផាតេហិ មំឃំ អបរិភោកន្តិ ចទាមិ៑ ឌិដ្ឋំ, ឃុតំ, បរិឃង្កិតំ – ឥមេហិ ខោ អហំ, ជីចក , តីហិ ផាតេហិ មំឃំ អបរិភោកន្តិ ចទាមិ៑ តីហិ ខោ អហំ, ជីចក, ផាតេហិ មំឃំ បរិភោកន្តិ ចទាមិ៑ អឌិដ្ឋំ, អឃុតំ, អបរិឃង្កិតំ – ឥមេហិ ខោ អហំ, ជីចក, តីហិ ផាតេហិ មំឃំ បរិភោកន្តិ ចទាមិ៑

៥៣៑ “ឥធ, ជីចក, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ កាមំ ចា តិកមំ ចា វ្របនិឃ្សាយ ចិហរតិ៑ ឃោ មេត្តាឃហកតេត ចេតឃា ឲកំ ទិឃំ ផរិត្វា ចិហរតិ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ៑ ឥតិ វ្រទ្ធមធោ តិរិយំ ឃព្វធិ ឃព្វត្តតាយ ឃព្វាចន្តំ លោកំ មេត្តាឃហកតេត ចេតឃា ចិបុលេត មហគ្គតេត អប្បមាណេត អចេរេត អព្យាបជ្ជេត ផរិត្វា ចិហរតិ៑ តមេនំ កហបតិ ចា កហបតិបុត្តោ ចា វ្របឃង្កមិត្វា ឃ្វាតតាយ ភត្តេត តិមន្តេតិ៑ អាកង្ខមាតោច [អាកង្ខមាតោ (ឃ្យា៑ កំ៑)], ជីចក, ភិក្ខុ អធិចាឃេតិ ៝ ឃោ តឃ្សា ទត្តិយា អច្ចយេត បុព្ពណ្ហឃមយំ តិចាឃេត្វា បត្តចីចរមាទាយ យេត តឃ្ស កហបតិឃ្ស ចា កហបតិបុត្តឃ្ស ចា តិវេឃតំ តេនុបឃង្កមតិ; វ្របឃង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាឃតេ តិឃីទតិ៑ តមេនំ ឃោ កហបតិ ចា កហបតិបុត្តោ ចា បណីតេត បិណ្ឌបាតេត បរិចិឃតិ៑ តឃ្ស ត ឲចំ ហោតិ – ‘ឃាធុ ចត យាយំ [យំ + អយំ = យាយំ] កហបតិ ចា កហបតិបុត្តោ ចា បណីតេត បិណ្ឌបាតេត បរិចិឃេយ្យាតិ! អហោ ចត យាយំ កហបតិ ចា កហបតិបុត្តោ

ᩅᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᨶ ᨸᨱᩦᨲᩮᨶ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮᨶ ᨸᩁᩥᩅᩥᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ’ᨲᩥ – ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥᩔ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᩋᨣᨳᩥᨲᩮᩣ [ᩋᨣᨵᩥᨲᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᩋᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᩋᨶᨩ᩠ᨫᩮᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ [ᩋᨶᨩ᩠ᨫᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᨴᩔᩣᩅᩦ ᨶᩥᩔᩁᨱᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨩᩦᩅᨠ , ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩣᨿ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩮᨲᩥ, ᨸᩁᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩣᨿ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩮᨲᩥ, ᩏᨽᨿᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩣᨿ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩮᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ᨶᩮᩣ ᩉᩮᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨

“ᨶᨶᩩ ᩈᩮᩣ, ᨩᩦᩅᨠ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩴᨿᩮᩅ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ᩑᩅᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᩈᩩᨲᩴ ᨾᩮᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ – ‘ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨾᩮ ᩍᨴᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ; ᨽᨣᩅᩣ ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨿᩮᨶ ᨡᩮᩣ, ᨩᩦᩅᨠ, ᩁᩣᨣᩮᨶ ᨿᩮᨶ ᨴᩮᩣᩈᩮᨶ ᨿᩮᨶ ᨾᩮᩣᩉᩮᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩅᩣ ᩋᩔ ᩈᩮᩣ ᩁᩣᨣᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩏᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨾᩪᩃᩮᩣ ᨲᩣᩃᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨲᩮᩣ ᩋᨶᨽᩣᩅᩴᨠᨲᩮᩣ [ᩋᨶᨽᩣᩅᨠᨲᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨), ᩋᨶᨽᩣᩅᩴᨣᨲᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᪨ ᩈᨧᩮ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ, ᨩᩦᩅᨠ, ᩍᨴᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨲᩮ ᩑᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᩑᨲᨴᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ” [ᨽᩣᩈᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)]᪨

᪑᪙᪕᪨ “ᩍᨵ, ᨩᩦᩅᨠ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᨣᩣᨾᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨣᨾᩴ ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨠᩁᩩᨱᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ...ᨸᩮ... ᨾᩩᨴᩥᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ...ᨸᩮ... ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨾᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨣᩉᨸᨲᩥ ᩅᩣ ᨣᩉᨸᨲᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈ᩠ᩅᩣᨲᨶᩣᨿ ᨽᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣᩅ, ᨩᩦᩅᨠ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᨿᩮᨶ ᨲᩔ ᨣᩉᨸᨲᩥᩔ ᩅᩣ ᨣᩉᨸᨲᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩣ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩴ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩈᩮᩣ ᨣᩉᨸᨲᩥ ᩅᩣ ᨣᩉᨸᨲᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᩮᨶ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮᨶ ᨸᩁᩥᩅᩥᩈᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨶ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩈᩣᨵᩩ ᩅᨲ ᨾᩣᨿᩴ ᨣᩉᨸᨲᩥ ᩅᩣ ᨣᩉᨸᨲᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᩮᨶ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮᨶ ᨸᩁᩥᩅᩥᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ! ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲ ᨾᩣᨿᩴ ᨣᩉᨸᨲᩥ ᩅᩣ ᨣᩉᨸᨲᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᨶ ᨸᨱᩦᨲᩮᨶ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮᨶ ᨸᩁᩥᩅᩥᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ’ᨲᩥ – ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥᩔ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᩋᨣᨳᩥᨲᩮᩣ ᩋᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᩋᨶᨩ᩠ᨫᩮᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᨴᩔᩣᩅᩦ ᨶᩥᩔᩁᨱᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨩᩦᩅᨠ, ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩣᨿ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩮᨲᩥ, ᨸᩁᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩣᨿ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩮᨲᩥ, ᩏᨽᨿᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩣᨿ ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩮᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ᨶᩮᩣ ᩉᩮᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨

“ᨶᨶᩩ ᩈᩮᩣ, ᨩᩦᩅᨠ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩴᨿᩮᩅ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ឯវំ, ភន្តេ។ សុតំ មេតំ, ភន្តេ – ‘ព្រហ្មា មេត្តាវិហារី’តិ។ តំ មេ ឥទំ, ភន្តេ, ភគវា សក្ខិទិដ្ឋោ; ភគវា ហិ, ភន្តេ, មេត្តាវិហារី”តិ។ “យេន ខោ, ជីវក, រាគេន យេន ទោសេន យេន មោហេន វិហេសវា អស្ស អរតិវា អស្ស បដិឃវា អស្ស សោ រាគោ សោ ទោសោ សោ មោហោ តថាគតស្ស បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ។ សចេ ខោ តេ, ជីវក, ឥទំ សន្ធាយ ភាសិតំ, អនុជានាមិ តេ ឯត”ន្តិ។ “ឯតទេវ ខោ បន មេ, ភន្តេ, សន្ធាយ ភាសិតំ”។

៥៥។ “យោ ខោ, ជីវក, តថាគតំ វា តថាគតសាវកំ វា ឧទ្ទិស្ស បាណំ អារភតិ សោ បញ្ចហិ ឋានេហិ ពហុំ អបុញ្ញំ បសវតិ។ យម្បិ សោ, គហបតិ, ឯវមាហ – ‘គច្ឆថ, អមុកំ នាម បាណំ អានេថា’តិ, ឥមិនា បឋមេន ឋានេន ពហុំ អបុញ្ញំ បសវតិ។ យម្បិ សោ បាណោ គលប្បវេឋកេន [គលប្បវេធកេន (ពហូសុ)] អានីយមានោ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ, ឥមិនា ទុតិយេន ឋានេន ពហុំ អបុញ្ញំ បសវតិ។ យម្បិ សោ ឯវមាហ – ‘គច្ឆថ ឥមំ បាណំ អារភថា’តិ, ឥមិនា តតិយេន ឋានេន ពហុំ អបុញ្ញំ បសវតិ។ យម្បិ សោ បាណោ អារភិយមានោ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ , ឥមិនា ចតុត្ថេន ឋានេន ពហុំ អបុញ្ញំ បសវតិ។ យម្បិ សោ តថាគតំ វា តថាគតសាវកំ វា អកប្បិយេន អាសាទេតិ, ឥមិនា បញ្ចមេន ឋានេន ពហុំ អបុញ្ញំ បសវតិ។ យោ ខោ, ជីវក, តថាគតំ វា តថាគតសាវកំ វា ឧទ្ទិស្ស បាណំ អារភតិ សោ ឥមេហិ បញ្ចហិ ឋានេហិ ពហុំ អបុញ្ញំ បសវតី”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, ជីវកោ កោមារភច្ចោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អច្ឆរិយំ, ភន្តេ, អព្ភុតំ, ភន្តេ! កប្បិយំ វត, ភន្តេ, ភិក្ខូ អាហារំ អាហារេន្តិ ; អនវជ្ជំ វត, ភន្តេ, ភិក្ខូ អាហារំ អាហារេន្តិ។ អភិក្កន្តំ, ភន្តេ, អភិក្កន្តំ, ភន្តេ...បេ... ឧបាសកំ មំ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។

ជីវកសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦។ ឧបាលិសុត្តំ

៥៦។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា នាឡន្ទាយំ វិហរតិ បាវារិកម្ពវនេ។ តេន ខោ បន សមយេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ [នាថបុត្តោ (សី។), នាតបុត្តោ (បី។)] នាឡន្ទាយំ បដិវសតិ មហតិយា និគណ្ឋបរិសាយ សទ្ធិំ។ អថ ខោ ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ នាឡន្ទាយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ យេន បាវារិកម្ពវនំ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតំ ខោ ទីឃតបស្សិំ និគណ្ឋំ ភគវា ឯតទវោច – “សំវិជ្ជន្តិ ខោ, តបស្សិ [ទីឃតបស្សិ (ស្យា។ កំ។ ក។)], អាសនានិ; សចេ អាកង្ខសិ និសីទា”តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ ទីឃតបស្សិំ និគណ្ឋំ ភគវា ឯតទវោច – “កតិ បន, តបស្សិ, និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ កម្មានិ បញ្ញបេតិ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា”តិ?

“ន ខោ, អាវុសោ គោតម, អាចិណ្ណំ និគណ្ឋស្ស នាដបុត្តស្ស ‘កម្មំ, កម្ម’ន្តិ បញ្ញបេតុំ; ‘ទណ្ឌំ, ទណ្ឌ’ន្តិ ខោ, អាវុសោ គោតម, អាចិណ្ណំ និគណ្ឋស្ស នាដបុត្តស្ស បញ្ញបេតុ”ន្តិ។

“កតិ បន, តបស្សិ, និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ ទណ្ឌានិ បញ្ញបេតិ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា”តិ?

“តីណិ ខោ, អាវុសោ គោតម, និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ ទណ្ឌានិ បញ្ញបេតិ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយាតិ, សេយ្យថិទំ – កាយទណ្ឌំ, វចីទណ្ឌំ, មនោទណ្ឌ”ន្តិ។

“កិំ បន, តបស្សិ, អញ្ញទេវ កាយទណ្ឌំ, អញ្ញំ វចីទណ្ឌំ, អញ្ញំ មនោទណ្ឌ”ន្តិ?

“អញ្ញទេវ , អាវុសោ គោតម, កាយទណ្ឌំ, អញ្ញំ វចីទណ្ឌំ, អញ្ញំ មនោទណ្ឌ”ន្តិ។

“ឥមេសំ បន, តបស្សិ, តិណ្ណំ ទណ្ឌានំ ឯវំ បដិវិភត្តានំ ឯវំ បដិវិសិដ្ឋានំ កតមំ ទណ្ឌំ និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ មហាសាវជ្ជតរំ បញ្ញបេតិ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា , យទិ វា កាយទណ្ឌំ, យទិ វា វចីទណ្ឌំ, យទិ វា មនោទណ្ឌ”ន្តិ?

“ឥមេសំ ខោ, អាវុសោ គោតម, តិណ្ណំ ទណ្ឌានំ ឯវំ បដិវិភត្តានំ ឯវំ បដិវិសិដ្ឋានំ កាយទណ្ឌំ និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ មហាសាវជ្ជតរំ បញ្ញបេតិ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា, នោ តថា វចីទណ្ឌំ, នោ តថា មនោទណ្ឌ”ន្តិ។

“កាយទណ្ឌន្តិ, តបស្សិ, វទេសិ”?

“កាយទណ្ឌន្តិ, អាវុសោ គោតម, វទាមិ”។

“កាយទណ្ឌន្តិ, តបស្សិ, វទេសិ”?

“កាយទណ្ឌន្តិ, អាវុសោ គោតម, វទាមិ”។

“កាយទណ្ឌន្តិ, តបស្សិ, វទេសិ”?

“កាយទណ្ឌន្តិ, អាវុសោ គោតម, វទាមី”តិ។

ອິຕິຫ ຠຄວາ ທີຆຕປສ຺ສິໍ ນິຄຓ຺ຐໍ ອິມສ຺ມິໍ ກຖາວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ ຍາວຕຕິຍກໍ ປຕິຏ຺ຐາເປສິ.

໕໗. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ທີຆຕປສ຺ສີ ນິຄຓ຺ໂຐ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ຕ຺ວໍ ປນາວຸໂສ ໂຄຕມ, ກຕິ ທຓ຺ຑານິ ປຎ຺ຎເປສິ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກິຣິຍາຍ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຍາ”ຕິ?

“ນ ໂຂ, ຕປສ຺ສິ, ອາຈິຓ຺ຓໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ‘ທຓ຺ຑໍ, ທຓ຺ຑ’ນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປຕຸໍ; ‘ກມ຺ມໍ, ກມ຺ມ’ນ຺ຕິ ໂຂ, ຕປສ຺ສິ, ອາຈິຓ຺ຓໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຎ຺ຎເປຕຸ”ນ຺ຕິ?

“ຕ຺ວໍ ປນາວຸໂສ ໂຄຕມ, ກຕິ ກມ຺ມານິ ປຎ຺ຎເປສິ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກິຣິຍາຍ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຍາ”ຕິ?

“ຕີຓິ ໂຂ ອຫໍ, ຕປສ຺ສິ, ກມ຺ມານິ ປຎ຺ຎເປມິ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກິຣິຍາຍ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຍາ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ກາຍກມ຺ມໍ, ວຈີກມ຺ມໍ, ມໂນກມ຺ມ”ນ຺ຕິ.

“ກິໍ ປນາວຸໂສ ໂຄຕມ, ອຎ຺ຎເທວ ກາຍກມ຺ມໍ, ອຎ຺ຎໍ ວຈີກມ຺ມໍ, ອຎ຺ຎໍ ມໂນກມ຺ມ”ນ຺ຕິ?

“ອຎ຺ຎເທວ, ຕປສ຺ສິ, ກາຍກມ຺ມໍ, ອຎ຺ຎໍ ວຈີກມ຺ມໍ, ອຎ຺ຎໍ ມໂນກມ຺ມ”ນ຺ຕິ.

“ອິເມສໍ ປນາວຸໂສ ໂຄຕມ, ຕິຓ຺ຓໍ ກມ຺ມານໍ ເອວໍ ປຏິວິພຕ຺ຕານໍ ເອວໍ ປຏິວິສິຏ຺ຐານໍ ກຕມໍ ກມ຺ມໍ ມຫາສາວຊ຺ຊຕຣໍ ປຎ຺ຎເປສິ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກິຣິຍາຍ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຍາ, ຍທິ ວາ ກາຍກມ຺ມໍ, ຍທິ ວາ ວຈີກມ຺ມໍ, ຍທິ ວາ ມໂນກມ຺ມ”ນ຺ຕິ?

“ອິເມສໍ ໂຂ ອຫໍ, ຕປສ຺ສິ, ຕິຓ຺ຓໍ ກມ຺ມານໍ ເອວໍ ປຏິວິພຕ຺ຕານໍ ເອວໍ ປຏິວິສິຏ຺ຐານໍ ມໂນກມ຺ມໍ ມຫາສາວຊ຺ຊຕຣໍ ປຎ຺ຎເປມິ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກິຣິຍາຍ ປາປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຍາ, ໂນ ຕຖາ ກາຍກມ຺ມໍ, ໂນ ຕຖາ ວຈີກມ຺ມ”ນ຺ຕິ.

“ມໂນກມ຺ມນ຺ຕິ, ອາວຸໂສ ໂຄຕມ, ວເທສິ”?

“ມໂນກມ຺ມນ຺ຕິ, ຕປສ຺ສິ, ວທາມິ”.

“ມໂນກມ຺ມນ຺ຕິ, ອາວຸໂສ ໂຄຕມ, ວເທສິ”?

“មនោទណ្ឌន្តិ, តបស្សិ, វទាមិ”។

“មនោទណ្ឌន្តិ , អាវុសោ គោតម, វទេសិ”?

“មនោទណ្ឌន្តិ, តបស្សិ, វទាមី”តិ។

ឥតិហ ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ ភគវន្តំ ឥមស្មិំ កថាវត្ថុស្មិំ យាវតតិយកំ បតិដ្ឋាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ តេនុបសង្កមិ។

៥៨។ តេន ខោ បន សមយេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ មហតិយា គិហិបរិសាយ សទ្ធិំ និសិន្នោ ហោតិ ពាលកិនិយា បរិសាយ ឧបាលិបមុខាយ។ អទ្ទសា ខោ និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ ទីឃតបស្សិំ និគណ្ឋំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ; ទិស្វាន ទីឃតបស្សិំ និគណ្ឋំ ឯតទវោច – “ហន្ទ, កុតោ នុ ត្វំ, តបស្សិ, អាគច្ឆសិ ទិវា ទិវស្សា”តិ? “ឥតោ ហិ ខោ អហំ, ភន្តេ, អាគច្ឆាមិ សមណស្ស គោតមស្ស សន្តិកា”តិ។ “អហុ បន តេ, តបស្សិ, សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ កោចិទេវ កថាសល្លាបោ”តិ ? “អហុ ខោ មេ, ភន្តេ, សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ កោចិទេវ កថាសល្លាបោ”តិ។ “យថា កថំ បន តេ, តបស្សិ, អហុ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ កោចិទេវ កថាសល្លាបោ”តិ? អថ ខោ ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ យាវតកោ អហោសិ ភគវតា សទ្ធិំ កថាសល្លាបោ តំ សព្ពំ និគណ្ឋស្ស នាដបុត្តស្ស អារោចេសិ។ ឯវំ វុត្តេ, និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ ទីឃតបស្សិំ និគណ្ឋំ ឯតទវោច – “សាធុ សាធុ, តបស្សិ! យថា តំ សុតវតា សាវកេន សម្មទេវ សត្ថុសាសនំ អាជានន្តេន ឯវមេវំ ទីឃតបស្សិនា និគណ្ឋេន សមណស្ស គោតមស្ស ព្យាកតំ។ កិញ្ហិ សោភតិ ឆវោ មនោទណ្ឌោ ឥមស្ស ឯវំ ឱឡារិកស្ស កាយទណ្ឌស្ស ឧបនិធាយ! អថ ខោ កាយទណ្ឌោវ មហាសាវជ្ជតរោ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា, នោ តថា វចីទណ្ឌោ, នោ តថា មនោទណ្ឌោ”តិ។

៥៩។ ឯវំ វុត្តេ, ឧបាលិ គហបតិ និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “សាធុ សាធុ, ភន្តេ ទីឃតបស្សី [តបស្សី (សី។ បី។)]! យថា តំ សុតវតា សាវកេន សម្មទេវ សត្ថុសាសនំ អាជានន្តេន ឯវមេវំ ភទន្តេន តបស្សិនា សមណស្ស គោតមស្ស ព្យាកតំ។ កិញ្ហិ សោភតិ ឆវោ មនោទណ្ឌោ ឥមស្ស ឯវំ ឱឡារិកស្ស កាយទណ្ឌស្ស ឧបនិធាយ! អថ ខោ កាយទណ្ឌោវ មហាសាវជ្ជតរោ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា, នោ តថា វចីទណ្ឌោ, នោ តថា មនោទណ្ឌោ។ ហន្ទ ចាហំ, ភន្តេ, គច្ឆាមិ សមណស្ស គោតមស្ស ឥមស្មិំ កថាវត្ថុស្មិំ វាទំ អារោបេស្សាមិ។ សចេ មេ សមណោ គោតមោ តថា បតិដ្ឋហិស្សតិ យថា ភទន្តេន តបស្សិនា បតិដ្ឋាបិតំ; សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ ទីឃលោមិកំ ឯឡកំ លោមេសុ គហេត្វា អាកឌ្ឍេយ្យ បរិកឌ្ឍេយ្យ សម្បរិកឌ្ឍេយ្យ, ឯវមេវាហំ សមណំ គោតមំ វាទេន វាទំ អាកឌ្ឍិស្សាមិ បរិកឌ្ឍិស្សាមិ សម្បរិកឌ្ឍិស្សាមិ ។ សេយ្យថាបិ នាម ពលវា សោណ្ឌិកាកម្មការោ មហន្តំ សោណ្ឌិកាកិឡញ្ជំ គម្ភីរេ ឧទករហទេ បក្ខិបិត្វា កណ្ណេ គហេត្វា អាកឌ្ឍេយ្យ បរិកឌ្ឍេយ្យ សម្បរិកឌ្ឍេយ្យ, ឯវមេវាហំ សមណំ គោតមំ វាទេន វាទំ អាកឌ្ឍិស្សាមិ បរិកឌ្ឍិស្សាមិ សម្បរិកឌ្ឍិស្សាមិ។ សេយ្យថាបិ នាម ពលវា សោណ្ឌិកាធុត្តោ វាលំ [វាឡំ (ក។)] កណ្ណេ គហេត្វា ឱធុនេយ្យ

តិក្ខតេឃ្យ តិបេឡាដេឃ្យ [តិដ្ឋាតេឃ្យ (ឃី៍ ឋី៍ ៣៍), តិប្បាដេឃ្យ (៣៍), តិបេឡាតេឃ្យ (ឃ្យា៍ ក៍)], ឧចចយចាហំ ឃយលំ កោតយំ ចាតេត ចាគំ ខ្ពុតិឃ្យាយិ តិក្ខតិឃ្យាយិ តិបេឡាដេឃ្យាយិ ៍ សេឃ្យឆាបិ ភាយ ក្យឡូទោ ឃដ្ឋិហាឃតោ កម្ពុំ បេក្ខិលំ ខ្ពាកេហត្វា ឃាលាឆាចិក់ ភាយ កិត្យត្តពឌាត់ កិត្យអតិ, ឧចចយចាហំ ឃយលំ កោតយំ ឃាលាឆាចិក់ យត្តា កិត្យត្តពឌាត់ កិត្យត្តឃ្យាយិ៍ ហត្ថ ចាហំ, ករត្ត, កឋ្ឋាយិ ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ត្តយស៊ុំ កឆាចតួស៊ុំ ចាគំ អាទេទាបេឃ្យាយី”តិ៍ “កឋ្ឋ តុំ, គហបតិ, ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ត្តយស៊ុំ កឆាចតួស៊ុំ ចាគំ អាទេទាបេហិ៍ អហំ ចា ហិ, គហបតិ, ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ចាគំ អាទេទាបឃ្យំ, ឌីឈតបឃ្សី ចា តិកេណ្ហា, តុំ ចា”តិ៍

៩០៍ ឧចំ ភុត្ត, ឌីឈតបឃ្សី តិកេណ្ហា តិកណ្តុំ តាដបុត្ត ឧតកដេចាន – “ត ខោ យេតំ, ករត្ត, រុច្ចតិ ឃំ ជ្ជបិលិ គហបតិ ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ចាគំ អាទេទាបឃ្យ៍ ឃយលោ ហិ, ករត្ត, កោតយោ យាឃាចី អាចដូតិ យាឃំ ឌាតាតិ ឃាឃ អត្តាតិតិឃាត់ ឃាចកេ អាចដេូតី”តិ៍ “អដ្ឋាត់ ខោ ឧតំ, តបឃ្សិ, អតចការេឃា ឃំ ជ្ជបិលិ គហបតិ ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ឃាចកត្តិ ជ្ជបកេឆ្លឃ្យ៍ ផាតឡា ខោ ឧតំ ចិន្លូតិ ឃំ ឃយលោ កោតយោ ជ្ជបិលិឃ្យ គហបតិឃ្យ ឃាចកត្តិ ជ្ជបកេឆ្លឃ្យ៍ កឋ្ឋ, តុំ, គហបតិ, ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ត្តយស៊ុំ កឆាចតួស៊ុំ ចាគំ អាទេទាបេហិ៍ អហំ ចា ហិ, គហបតិ, ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ចាគំ អាទេទាបឃ្យំ, ឌីឈតបឃ្សី ចា តិកេណ្ហា, តុំ ចា”តិ៍ ទុតិឃយុំ ខោ ឌីឈតបឃ្សី...បេ... តតិឃយុំ ខោ ឌីឈតបឃ្សី តិកេណ្ហា តិកណ្តុំ តាដបុត្ត ឧតកដេចាន – “ត ខោ យេតំ, ករត្ត, រុច្ចតិ ឃំ ជ្ជបិលិ គហបតិ ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ចាគំ អាទេទាបឃ្យ៍ ឃយលោ ហិ, ករត្ត, កោតយោ យាឃាចី អាចដូតិ យាឃំ ឌាតាតិ ឃាឃ អត្តាតិតិឃាត់ ឃាចកេ អាចដេូតី”តិ៍ “អដ្ឋាត់ ខោ ឧតំ, តបឃ្សិ , អតចការេឃា ឃំ ជ្ជបិលិ គហបតិ ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ឃាចកត្តិ ជ្ជបកេឆ្លឃ្យ៍ ផាតឡា ខោ ឧតំ ចិន្លូតិ ឃំ ឃយលោ កោតយោ ជ្ជបិលិឃ្យ គហបតិឃ្យ ឃាចកត្តិ ជ្ជបកេឆ្លឃ្យ៍ កឋ្ឋ តុំ, គហបតិ, ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ត្តយស៊ុំ កឆាចតួស៊ុំ ចាគំ អាទេទាបេហិ៍ អហំ ចា ហិ, គហបតិ, ឃយលាឃ្យ កោតយឃ្យ ចាគំ អាទេទាបឃ្យំ, ឌីឈតបឃ្សី ចា តិកេណ្ហា, តុំ ចា”តិ៍ “ឧចំ, ករត្ត”តិ ខោ ជ្ជបិលិ គហបតិ តិកណ្តុឃ្យ តាដបុត្តឃ្យ បដិឃ្សុត្វា ដ្ឋដ្ឋាឃាឃតា តិកណ្តុំ តាដបុត្តំ អភិចាទេត្វា បតក្ខិលំ កត្វា យេត បិចាទិកម្ពុចត់ យេត ភកចា តេតុបឃង្កមិ; ជ្ជបឃង្កមិត្វា ភកចត្តំ អភិចាទេត្វា ឧកមត្តំ តិឃីទិ៍ ឧកមត្តំ តិឃិត្តោ ខោ ជ្ជបិលិ គហបតិ ភកចត្តំ ឧតកដេចាន – “អាកយា តុ ក្តឹឆ, ករត្ត, ឌីឈតបឃ្សី តិកេណ្ហា”តិ?

“អាកយា ក្តឹឆ, គហបតិ, ឌីឈតបឃ្សី តិកេណ្ហា”តិ៍

“អហុ ខោ បត តេ, ករត្ត, ឌីឈតបឃ្សិតា តិកេណ្ហេត ឃទ្ធិំ កោាចិដេច កឆាឃល្លាបេបិ”តិ?

“អហុ ខោ មេ, គហបតិ, ឌីឈតបឃ្សិតា តិកេណ្ហេត ឃទ្ធិំ កោាចិដេច កឆាឃល្លាបេបិ”តិ៍

“ឃឆា កធំ បត តេ, ករត្ត, អហុ ឌីឈតបឃ្សិតា តិកេណ្ហេត ឃទ្ធិំ កោាចិដេច កឆាឃល្លាបេបិ”តិ?

អធ ខោ ភកចា ឃាចតកោ អហោឃិ ឌីឈតបឃ្សិតា តិកេណ្ហេត ឃទ្ធិំ កឆាឃល្លាបេបិ តំ ឃព្វំ ជ្ជបិលិឃ្យ គហបតិឃ្យ អាទេទេចឃិ៍

᪖᪗᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩏᨸᩣᩃᩥ ᨣᩉᨸᨲᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩈᩣᨵᩩ ᩈᩣᨵᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᨲᨸᩔᩦ! ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᩈᩩᨲᩅᨲᩣ ᩈᩣᩅᨠᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩈᩣᩈᨶᩴ ᩋᩣᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨴᩦᨥᨲᨸᩔᩥᨶᩣ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨽᨲᩥ ᨨᩅᩮᩣ ᨾᨶᩮᩣᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᩍᨾᩔ ᩑᩅᩴ ᩋᩮᩣᩊᩣᩁᩥᨠᩔ ᨠᩣᨿᨴᨱ᩠ᨯᩔ ᩏᨸᨶᩥᨵᩣᨿ? ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨠᩣᨿᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣᩅ ᨾᩉᩣᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᨲᩁᩮᩣ ᨸᩣᨸᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᨸᩣᨸᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ, ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᩅᨧᩦᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ, ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨾᨶᩮᩣᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩈᨧᩮ ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨣᩉᨸᨲᩥ, ᩈᨧ᩠ᨧᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ ᩈᩥᨿᩣ ᨶᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᨳᩣᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩈᨧ᩠ᨧᩮ ᩋᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩔᩣᨾᩥ; ᩉᩮᩣᨲᩩ ᨶᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᨳᩣᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

᪖᪘᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨣᩉᨸᨲᩥ, ᩍᨵᩔ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᩣᨻᩣᨵᩥᨠᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨻᩣᩊ᩠ᩉᨣᩥᩃᩣᨶᩮᩣ ᩈᩦᨲᩮᩣᨴᨠᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨱ᩠ᩉᩮᩣᨴᨠᨸᨭᩥᩈᩮᩅᩦ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᩦᨲᩮᩣᨴᨠᩴ ᩋᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩍᨾᩔ ᨸᨶ, ᨣᩉᨸᨲᩥ, ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᨳᩪᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨾᨶᩮᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨴᩮᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩮᩣ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ”᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ”?

“ᩋᩈᩩ ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ , ᨾᨶᩮᩣᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ, ᨣᩉᨸᨲᩥ [ᨣᩉᨸᨲᩥ ᨣᩉᨸᨲᩥ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨), ᨣᩉᨸᨲᩥ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ (ᨠ᪨), ᨣᩉᨸᨲᩥ ᨣᩉᨸᨲᩥ (ᨸᩦ᪨)], ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨸᨲᩥ, ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᩣᩉᩥ᪨ ᨶ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᨲᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᨶ ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩴ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᨶ ᩅᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩴ᪨ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᩮ ᩑᩈᩣ, ᨣᩉᨸᨲᩥ, ᩅᩣᨧᩣ – ‘ᩈᨧ᩠ᨧᩮ ᩋᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩔᩣᨾᩥ; ᩉᩮᩣᨲᩩ ᨶᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᨳᩣᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩮᩣ’”ᨲᩥ᪨ “ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨠᩣᨿᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣᩅ ᨾᩉᩣᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᨲᩁᩮᩣ ᨸᩣᨸᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᨸᩣᨸᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ, ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᩅᨧᩦᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ, ᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨾᨶᩮᩣᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

᪖᪙᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨣᩉᨸᨲᩥ , ᩍᨵᩔ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩣᨲᩩᨿᩣᨾᩈᩴᩅᩁᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᩁᩥᩅᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᩁᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᩁᩥᨵᩩᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᩁᩥᨹᩩᨭᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩉᩪ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩮ ᨸᩣᨱᩮ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨲᩴ ᩋᩣᨸᩣᨴᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩔ ᨸᨶ, ᨣᩉᨸᨲᩥ, ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩥᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨲᩦ”ᨲᩥ?

“ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩮᨲᨶᩥᨠᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩮᩣ ᨾᩉᩣᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

“ᩈᨧᩮ ᨸᨶ, ᨣᩉᨸᨲᩥ, ᨧᩮᨲᩮᨲᩦ”ᨲᩥ?

“មហាសាវជ្ជំ, ភន្តេ, ហោតី”តិ។

“ចេតនំ បន, គហបតិ, និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ កិស្មិំ បញ្ញបេតី”តិ?

“មនោទណ្ឌស្មិំ, ភន្តេ”តិ។

“មនសិ ករោហិ, គហបតិ , មនសិ ករិត្វា ខោ, គហបតិ, ព្យាករោហិ។ ន ខោ តេ សន្ធិយតិ បុរិមេន វា បច្ឆិមំ, បច្ឆិមេន វា បុរិមំ។ ភាសិតា ខោ បន តេ, គហបតិ, ឯសា វាចា – ‘សច្ចេ អហំ, ភន្តេ, បតិដ្ឋាយ មន្តេស្សាមិ; ហោតុ នោ ឯត្ថ កថាសល្លាបោ’”តិ។ “កិញ្ចាបិ, ភន្តេ, ភគវា ឯវមាហ, អថ ខោ កាយទណ្ឌោវ មហាសាវជ្ជតរោ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា, នោ តថា វចីទណ្ឌោ, នោ តថា មនោទណ្ឌោ”តិ។

៥៦។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, អយំ នាឡន្ទា ឥទ្ធា ចេវ ផីតា ច ពហុជនា អាកិណ្ណមនុស្សា”តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ, អយំ នាឡន្ទា ឥទ្ធា ចេវ ផីតា ច ពហុជនា អាកិណ្ណមនុស្សា”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, ឥធ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឧក្ខិត្តាសិកោ។ សោ ឯវំ វទេយ្យ – ‘អហំ យាវតិកា ឥមិស្សា នាឡន្ទាយ បាណា តេ ឯកេន ខណេន ឯកេន មុហុត្តេន ឯកំ មំសខលំ ឯកំ មំសបុញ្ជំ ករិស្សាមី’តិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, បហោតិ នុ ខោ សោ បុរិសោ យាវតិកា ឥមិស្សា នាឡន្ទាយ បាណា តេ ឯកេន ខណេន ឯកេន មុហុត្តេន ឯកំ មំសខលំ ឯកំ មំសបុញ្ជំ កាតុ”ន្តិ?

“ទសបិ, ភន្តេ, បុរិសា, វីសម្បិ, ភន្តេ, បុរិសា, តិំសម្បិ, ភន្តេ, បុរិសា, ចត្តារីសម្បិ, ភន្តេ, បុរិសា, បញ្ញាសម្បិ, ភន្តេ, បុរិសា នប្បហោន្តិ យាវតិកា ឥមិស្សា នាឡន្ទាយ បាណា តេ ឯកេន ខណេន ឯកេន មុហុត្តេន ឯកំ មំសខលំ ឯកំ មំសបុញ្ជំ កាតុំ។ កិញ្ហិ សោភតិ ឯកោ ឆវោ បុរិសោ”តិ!

“តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ , ឥធ អាគច្ឆេយ្យ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ។ សោ ឯវំ វទេយ្យ – ‘អហំ ឥមំ នាឡន្ទំ ឯកេន មនោបទោសេន ភស្មំ ករិស្សាមី’តិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, បហោតិ នុ ខោ សោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ ឥមំ នាឡន្ទំ ឯកេន មនោបទោសេន ភស្មំ កាតុ”ន្តិ ?

“ទសបិ, ភន្តេ, នាឡន្ទា, វីសម្បិ នាឡន្ទា, តិំសម្បិ នាឡន្ទា, ចត្តារីសម្បិ នាឡន្ទា, បញ្ញាសម្បិ នាឡន្ទា បហោតិ សោ សមណោ វា

ព្រាហ្មណោ វា ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ ឯកេន មនោបទោសេន ភស្មំ កាតុំ។ កិញ្ហិ សោភតិ ឯកា ឆវា នាឡន្ទា"តិ!

"មនសិ ករោហិ, គហបតិ, មនសិ ករិត្វា ខោ, គហបតិ, ព្យាករោហិ។ ន ខោ តេ សន្ធិយតិ បុរិមេន វា បច្ឆិមំ, បច្ឆិមេន វា បុរិមំ។ ភាសិតា ខោ បន តេ, គហបតិ, ឯសា វាចា – 'សច្ចេ អហំ, ភន្តេ, បតិដ្ឋាយ មន្តេស្សាមិ; ហោតុ នោ ឯត្ថ កថាសល្លាបោ'"តិ។

"កិញ្ចាបិ, ភន្តេ, ភគវា ឯវមាហ, អថ ខោ កាយទណ្ឌោវ មហាសាវជ្ជតរោ បាបស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ បាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា, នោ តថា វចីទណ្ឌោ, នោ តថា មនោទណ្ឌោ"តិ។

៦៥។ "តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, សុតំ តេ ទណ្ឌកីរញ្ញំ [ទណ្ឌការញ្ញំ (សី។ បី។)] កាលិង្គារញ្ញំ មេជ្ឈារញ្ញំ [មជ្ឈារញ្ញំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] មាតង្គារញ្ញំ អរញ្ញំ អរញ្ញភូត"ន្តិ?

"ឯវំ, ភន្តេ, សុតំ មេ ទណ្ឌកីរញ្ញំ កាលិង្គារញ្ញំ មេជ្ឈារញ្ញំ មាតង្គារញ្ញំ អរញ្ញំ អរញ្ញភូត"ន្តិ។

"តំ កិំ មញ្ញសិ, គហបតិ, កិន្តិ តេ សុតំ កេន តំ ទណ្ឌកីរញ្ញំ កាលិង្គារញ្ញំ មេជ្ឈារញ្ញំ មាតង្គារញ្ញំ អរញ្ញំ អរញ្ញភូត"ន្តិ?

"សុតំ មេតំ, ភន្តេ, ឥសីនំ មនោបទោសេន តំ ទណ្ឌកីរញ្ញំ កាលិង្គារញ្ញំ មេជ្ឈារញ្ញំ មាតង្គារញ្ញំ អរញ្ញំ អរញ្ញភូត"ន្តិ។

"មនសិ ករោហិ, គហបតិ, មនសិ ករិត្វា ខោ, គហបតិ, ព្យាករោហិ។ ន ខោ តេ សន្ធិយតិ បុរិមេន វា បច្ឆិមំ, បច្ឆិមេន វា បុរិមំ។ ភាសិតា ខោ បន តេ, គហបតិ, ឯសា វាចា – 'សច្ចេ អហំ, ភន្តេ, បតិដ្ឋាយ មន្តេស្សាមិ; ហោតុ នោ ឯត្ថ កថាសល្លាបោ'"តិ។

៦៦។ "បុរិមេនេវាហំ , ភន្តេ, ឱបម្មេន ភគវតោ អត្តមនោ អភិរទ្ធោ។ អបិ ចាហំ ឥមានិ ភគវតោ វិចិត្រានិ បញ្ហបដិភានានិ សោតុកាមោ, ឯវាហំ ភគវន្តំ បច្ចនីកំ កាតព្វំ អមញ្ញិស្សំ។ អភិក្កន្តំ, ភន្តេ, អភិក្កន្តំ, ភន្តេ! សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ, បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ, មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ, អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ – ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ; ឯវមេវំ ភគវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ។ ឯសាហំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ ឧបាសកំ មំ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត"ន្តិ។

៦៨។ "អនុវិច្ចការំ ខោ, គហបតិ, ករោហិ, អនុវិច្ចការោ តុម្ហាទិសានំ ញាតមនុស្សានំ សាធុ ហោតី"តិ។ "ឥមិនាបាហំ, ភន្តេ, ភគវតោ ភិយ្យោសោមត្តាយ អត្តមនោ អភិរទ្ធោ យំ មំ ភគវា ឯវមាហ – 'អនុវិច្ចការំ ខោ, គហបតិ, ករោហិ, អនុវិច្ចការោ តុម្ហាទិសានំ ញាតមនុស្សានំ សាធុ ហោតី'តិ។ មញ្ហិ, ភន្តេ, អញ្ញតិត្ថិយា សាវកំ លភិត្វា កេវលកប្បំ នាឡន្ទំ បដាកំ បរិហរេយ្យុំ –

‘ဥပါလိ အမှာကံ ဂဟပတိ သာဝကတ္တံ ဥပဂတော’တိ။ အထ စ ပန မံ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ – ‘အနုဝိစ္စကာရံ ခေါ, ဂဟပတိ, ကရောဟိ, အနုဝိစ္စကာရော တုမှာဒိသာနံ ဉာတမနုဿာနံ သာဓု ဟောတီ’တိ။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဒုတိယမ္ပိ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။

၆၈။ “ဒီဃရတ္တံ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, နိဂဏ္ဌာနံ ဩပါနဘူတံ ကုလံ ယေန နေသံ ဥပဂတာနံ ပိဏ္ဍကံ ဒါတဗ္ဗံ မညေယျာသီ”တိ။ “ဣမိနာပါဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဘိယျောသောမတ္တာယ အတ္တမနော အဘိရဒ္ဓေါ ယံ မံ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ – ‘ဒီဃရတ္တံ ခေါ တေ, ဂဟပတိ, နိဂဏ္ဌာနံ ဩပါနဘူတံ ကုလံ ယေန နေသံ ဥပဂတာနံ ပိဏ္ဍကံ ဒါတဗ္ဗံ မညေယျာသီ’တိ။ သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, သမဏော ဂေါတမော ဧဝမာဟ – ‘မယှမေဝ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ, နာညေသံ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ; မယှမေဝ သာဝကာနံ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ, နာညေသံ သာဝကာနံ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ; မယှမေဝ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ, နာညေသံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ; မယှမေဝ သာဝကာနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ, နာညေသံ သာဝကာနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလ’န္တိ။ အထ စ ပန မံ ဘဂဝါ နိဂဏ္ဌေသုပိ ဒါနေ သမာဒပေတိ။ အပိ စ, ဘန္တေ, မယမေတ္ထ ကာလံ ဇာနိဿာမ။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, တတိယမ္ပိ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။

၆၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥပါလိဿ ဂဟပတိဿ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ [အာနုပုဗ္ဗိကထံ (သီ.), အာနုပုဗ္ဗီကထံ (ပီ.), အနုပုဗ္ဗိကထံ (သျာ. ကံ. က.)] ကထေသိ, သေယျထိဒံ – ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ, ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ, နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ ဘဂဝါ အညာသိ ဥပါလိံ ဂဟပတိံ ကလ္လစိတ္တံ မုဒုစိတ္တံ ဝိနီဝရဏစိတ္တံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ ပသန္နစိတ္တံ, အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ, သမုဒယံ, နိရောဓံ, မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ, ဧဝမေဝ ဥပါလိဿ ဂဟပတိဿ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – ‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ။ အထ ခေါ ဥပါလိ ဂဟပတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဠှဓမ္မော တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အပရပ္ပစ္စယော သတ္ထုသာသနေ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ, ဘန္တေ, ဂစ္ဆာမ, ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ”တိ။ “ယဿဒါနိ တွံ, ဂဟပတိ, ကာလံ မညသီ”တိ။

၇၀။ အထ ခေါ ဥပါလိ ဂဟပတိ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန သကံ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဒေါဝါရိကံ အာမန္တေသိ – “အဇ္ဇတဂ္ဂေ, သမ္မ ဒေါဝါရိက, အာဝရာမိ ဒွါရံ နိဂဏ္ဌာနံ နိဂဏ္ဌီနံ, အနာဝဋံ ဒွါရံ ဘဂဝတော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ။ သစေ ကောစိ နိဂဏ္ဌော အာဂစ္ဆတိ တဿ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘တိဋ္ဌ, ဘန္တေ, မာ ပါဝိသိ။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဥပါလိ ဂဟပတိ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကတ္တံ ဥပဂတော။ အာဝဋံ ဒွါရံ နိဂဏ္ဌာနံ နိဂဏ္ဌီနံ, အနာဝဋံ ဒွါရံ ဘဂဝတော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ။ သစေ တေ, ဘန္တေ, ပိဏ္ဍကေန အတ္ထော, ဧတ္ထေဝ တိဋ္ဌ, ဧတ္ထေဝ တေ အာဟရိဿန္တီ’”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ ဒေါဝါရိကော ဥပါလိဿ ဂဟပတိဿ ပစ္စဿောသိ။

၇၁။ အဿောသိ ခေါ ဒီဃတပဿီ နိဂဏ္ဌော – “ဥပါလိ ကိရ ဂဟပတိ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကတ္တံ ဥပဂတော”တိ။ အထ ခေါ ဒီဃတပဿီ နိဂဏ္ဌော ယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ နိဂဏ္ဌံ နာဋပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ, ဥပါလိ ကိရ ဂဟပတိ

សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគតោ”តិ។ “អដ្ឋានំ ខោ ឯតំ, តបស្សិ , អនវកាសោ យំ ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគច្ឆេយ្យ។ ឋានញ្ច ខោ ឯតំ វិជ្ជតិ យំ សមណោ គោតមោ ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស សាវកត្តំ ឧបគច្ឆេយ្យា”តិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ...បេ... តតិយម្បិ ខោ ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “សច្ចំ មេតំ, ភន្តេ ...បេ... ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស សាវកត្តំ ឧបគច្ឆេយ្យា”តិ។ “ហន្ទាហំ, ភន្តេ, គច្ឆាមិ យាវ ជានាមិ យទិ វា ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគតោ យទិ វា នោ”តិ។ “គច្ឆ ត្វំ, តបស្សិ, ជានាហិ យទិ វា ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគតោ យទិ វា នោ”តិ។

៦៧។ អថ ខោ ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ យេន ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ។ អទ្ទសា ខោ ទោវារិកោ ទីឃតបស្សិំ និគណ្ឋំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន ទីឃតបស្សិំ និគណ្ឋំ ឯតទវោច – “តិដ្ឋ, ភន្តេ, មា បាវិសិ។ អជ្ជតគ្គេ ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគតោ។ អាវដំ ទ្វារំ និគណ្ឋានំ និគណ្ឋីនំ, អនាវដំ ទ្វារំ ភគវតោ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានំ ។ សចេ ខោ, ភន្តេ, បិណ្ឌកេន អត្ថោ, ឥធេវ តិដ្ឋ, ឥធេវ តេ អាហរិស្សន្តី”តិ។ “ន មេ, អាវុសោ, បិណ្ឌកេន អត្ថោ”តិ វត្វា តតោ បដិនិវត្តិត្វា យេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “សច្ចំយេវ ខោ, ភន្តេ, យំ ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគតោ។ ឯតំ ខោ តេ អហំ, ភន្តេ, នាលត្ថំ ន ខោ មេ, ភន្តេ, រុច្ចតិ យំ ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ អារោបេយ្យ។ សមណោ ហិ, ភន្តេ, គោតមោ មាយាវី អាវដ្ដនិំ មាយំ ជានាតិ យាយ អញ្ញតិត្ថិយានំ សាវកេ អាវដ្ដេតី”តិ។ អាវដ្ដោ ខោ តេ, ភន្តេ, ឧបាលិ គហបតិ សមណេន គោតមេន អាវដ្ដនិយា មាយាយា”តិ។ “អដ្ឋានំ ខោ ឯតំ, តបស្សិ, អនវកាសោ យំ ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគច្ឆេយ្យ។ ឋានញ្ច ខោ ឯតំ វិជ្ជតិ យំ សមណោ គោតមោ ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស សាវកត្តំ ឧបគច្ឆេយ្យា”តិ។ ទុតិយម្បិ ខោ ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “សច្ចំយេវ, ភន្តេ...បេ... ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស សាវកត្តំ ឧបគច្ឆេយ្យា”តិ។ តតិយម្បិ ខោ ទីឃតបស្សី និគណ្ឋោ និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “សច្ចំយេវ ខោ, ភន្តេ...បេ... ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស សាវកត្តំ ឧបគច្ឆេយ្យា”តិ។ “ហន្ទ ចាហំ , តបស្សិ, គច្ឆាមិ យាវ ចាហំ សាមំយេវ ជានាមិ យទិ វា ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគតោ យទិ វា នោ”តិ។

អថ ខោ និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ មហតិយា និគណ្ឋបរិសាយ សទ្ធិំ យេន ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ។ អទ្ទសា ខោ ទោវារិកោ និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “តិដ្ឋ, ភន្តេ, មា បាវិសិ។ អជ្ជតគ្គេ ឧបាលិ គហបតិ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកត្តំ ឧបគតោ។ អាវដំ ទ្វារំ និគណ្ឋានំ និគណ្ឋីនំ, អនាវដំ ទ្វារំ ភគវតោ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានំ។ សចេ ខោ, ភន្តេ, បិណ្ឌកេន អត្ថោ, ឥធេវ តិដ្ឋ, ឥធេវ តេ អាហរិស្សន្តី”តិ។ “តេន ហិ, សម្ម ទោវារិក, យេន ឧបាលិ គហបតិ តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា ឧបាលិំ គហបតិំ ឯវំ វទេហិ – ‘និគណ្ឋោ, ភន្តេ, នាដបុត្តោ មហតិយា និគណ្ឋបរិសាយ សទ្ធិំ ពហិទ្វារកោដ្ឋកេ ឋិតោ; សោ តេ ទស្សនកាមោ’”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ ទោវារិកោ និគណ្ឋស្ស នាដបុត្តស្ស បដិស្សុត្វា យេន ឧបាលិ គហបតិ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឧបាលិំ គហបតិំ ឯតទវោច – “និគណ្ឋោ, ភន្តេ, នាដបុត្តោ មហតិយា និគណ្ឋបរិសាយ សទ្ធិំ ពហិទ្វារកោដ្ឋកេ ឋិតោ; សោ តេ ទស្សនកាមោ”តិ។ “តេន ហិ, សម្ម ទោវារិក, មជ្ឈិមាយ ទ្វារសាលាយ អាសនានិ បញ្ញបេហី”តិ។

“ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ ទោវារិកោ ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស បដិស្សុត្វា មជ្ឈិមាយ ទ្វារសាលាយ អាសនានិ បញ្ញបេត្វា យេន ឧបាលិ គហបតិ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឧបាលិំ គហបតិំ ឯតទវោច – “បញ្ញត្តានិ ខោ, ភន្តេ, មជ្ឈិមាយ ទ្វារសាលាយ អាសនានិ។ យស្សទានិ កាលំ មញ្ញសី”តិ។

៦៩។ អថ ខោ ឧបាលិ គហបតិ យេន មជ្ឈិមា ទ្វារសាលា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា យំ តត្ថ អាសនំ អគ្គញ្ច សេដ្ឋញ្ច ឧត្តមញ្ច បណីតញ្ច តត្ថ សាមំ និសីទិត្វា ទោវារិកំ អាមន្តេសិ – “តេន ហិ, សម្ម ទោវារិក, យេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯវំ វទេហិ – ‘ឧបាលិ, ភន្តេ, គហបតិ ឯវមាហ – បវិស កិរ, ភន្តេ, សចេ អាកង្ខសី’”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ ទោវារិកោ ឧបាលិស្ស គហបតិស្ស បដិស្សុត្វា យេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “ឧបាលិ, ភន្តេ, គហបតិ ឯវមាហ – ‘បវិស កិរ, ភន្តេ, សចេ អាកង្ខសី’”តិ។ អថ ខោ និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ មហតិយា និគណ្ឋបរិសាយ សទ្ធិំ យេន មជ្ឈិមា ទ្វារសាលា តេនុបសង្កមិ។ អថ ខោ ឧបាលិ គហបតិ – យំ សុទំ បុព្ពេ យតោ បស្សតិ និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន តតោ បច្ចុគ្គន្ត្វា យំ តត្ថ អាសនំ អគ្គញ្ច សេដ្ឋញ្ច ឧត្តមញ្ច បណីតញ្ច តំ ឧត្តរាសង្គេន សម្មជ្ជិត្វា [បមជ្ជិត្វា (សី។ បី។)] បរិគ្គហេត្វា និសីទាបេតិ សោ – ទានិ យំ តត្ថ អាសនំ អគ្គញ្ច សេដ្ឋញ្ច ឧត្តមញ្ច បណីតញ្ច តត្ថ សាមំ និសីទិត្វា និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “សំវិជ្ជន្តិ ខោ, ភន្តេ, អាសនានិ; សចេ អាកង្ខសិ, និសីទា”តិ។ ឯវំ វុត្តេ, និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ ឧបាលិំ គហបតិំ ឯតទវោច – “ឧម្មត្តោសិ ត្វំ, គហបតិ, ទត្តោសិ ត្វំ, គហបតិ! ‘គច្ឆាមហំ, ភន្តេ, សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ អារោបេស្សាមី’តិ គន្ត្វា មហតាសិ វាទសង្ឃាដេន បដិមុក្កោ អាគតោ។ សេយ្យថាបិ, គហបតិ, បុរិសោ អណ្ឌហារកោ គន្ត្វា ឧព្ភតេហិ អណ្ឌេហិ អាគច្ឆេយ្យ, សេយ្យថា វា បន គហបតិ បុរិសោ អក្ខិកហារកោ គន្ត្វា ឧព្ភតេហិ អក្ខីហិ អាគច្ឆេយ្យ; ឯវមេវ ខោ ត្វំ, គហបតិ, ‘គច្ឆាមហំ, ភន្តេ, សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ អារោបេស្សាមី’តិ គន្ត្វា មហតាសិ វាទសង្ឃាដេន បដិមុក្កោ អាគតោ។ អាវដ្ដោសិ ខោ ត្វំ, គហបតិ, សមណេន គោតមេន អាវដ្ដនិយា មាយាយា”តិ។

៧០។ “ភទ្ទិកា, ភន្តេ, អាវដ្ដនី មាយា; កល្យាណី, ភន្តេ, អាវដ្ដនី មាយា; បិយា មេ, ភន្តេ, ញាតិសាលោហិតា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ; បិយានម្បិ មេ អស្ស ញាតិសាលោហិតានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ; សព្ពេ ចេបិ, ភន្តេ, ខត្តិយា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ; សព្ពេសានម្បិស្ស ខត្តិយានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ; សព្ពេ ចេបិ, ភន្តេ, ព្រាហ្មណា…បេ… វេស្សា…បេ… សុទ្ទា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ; សព្ពេសានម្បិស្ស សុទ្ទានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ; សទេវកោ ចេបិ, ភន្តេ, លោកោ សមារកោ សព្រហ្មកោ សស្សមណព្រាហ្មណី បជា សទេវមនុស្សា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ; សទេវកស្សបិស្ស លោកស្ស សមារកស្ស សព្រហ្មកស្ស សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ។ តេន ហិ, ភន្តេ, ឧបមំ តេ ករិស្សាមិ។ ឧបមាយ មិធេកច្ចេ វិញ្ញូ បុរិសា ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជានន្តិ។

៧១។ “ភូតបុព្ពំ , ភន្តេ, អញ្ញតរស្ស ព្រាហ្មណស្ស ជិណ្ណស្ស វុឌ្ឍស្ស មហល្លកស្ស ទហរា មាណវិកា បជាបតី អហោសិ គព្ភិនី ឧបវិជញ្ញា។ អថ ខោ, ភន្តេ, សា មាណវិកា តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច – ‘គច្ឆ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, អាបណា មក្កដច្ឆាបកំ កិណិត្វា អានេហិ, យោ មេ កុមារកស្ស

កីឡាបនកោ ភវិស្សតី’តិ។ ឯវំ វុត្តេ, សោ ព្រាហ្មណោ តំ មាណវិកំ ឯតទវោច – ‘អាគមេហិ តាវ, ភោតិ, យាវ វិជាយតិ។ សចេ ត្វំ, ភោតិ, កុមារកំ វិជាយិស្សសិ, តស្សា តេ អហំ អាបណា មក្កដច្ឆាបកំ កិណិត្វា អានេស្សាមិ, យោ តេ កុមារកស្ស កីឡាបនកោ ភវិស្សតិ។ សចេ បន ត្វំ, ភោតិ, កុមារិកំ វិជាយិស្សសិ, តស្សា តេ អហំ អាបណា មក្កដច្ឆាបិកំ កិណិត្វា អានេស្សាមិ, យា តេ កុមារិកាយ កីឡាបនិកា ភវិស្សតី’តិ។ ទុតិយម្បិ ខោ, ភន្តេ, សា មាណវិកា…បេ… តតិយម្បិ ខោ, ភន្តេ, សា មាណវិកា តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច – ‘គច្ឆ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, អាបណា មក្កដច្ឆាបកំ កិណិត្វា អានេហិ, យោ មេ កុមារកស្ស កីឡាបនកោ ភវិស្សតី’តិ។ អថ ខោ, ភន្តេ, សោ ព្រាហ្មណោ តស្សា មាណវិកាយ សារត្តោ បដិពទ្ធចិត្តោ អាបណា មក្កដច្ឆាបកំ កិណិត្វា អានេត្វា តំ មាណវិកំ ឯតទវោច – ‘អយំ តេ, ភោតិ, អាបណា មក្កដច្ឆាបកោ កិណិត្វា អានីតោ, យោ តេ កុមារកស្ស កីឡាបនកោ ភវិស្សតី’តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, សា មាណវិកា តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច – ‘គច្ឆ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, ឥមំ មក្កដច្ឆាបកំ អាទាយ យេន រត្តបាណិ រជកបុត្តោ តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា រត្តបាណិំ រជកបុត្តំ ឯវំ វទេហិ – ឥច្ឆាមហំ, សម្ម រត្តបាណិ, ឥមំ មក្កដច្ឆាបកំ បីតាវលេបនំ នាម រង្គជាតំ រជិតំ អាកោដិតបច្ចាកោដិតំ ឧភតោភាគវិមដ្ឋ’ន្តិ។

“អថ ខោ, ភន្តេ, សោ ព្រាហ្មណោ តស្សា មាណវិកាយ សារត្តោ បដិពទ្ធចិត្តោ តំ មក្កដច្ឆាបកំ អាទាយ យេន រត្តបាណិ រជកបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា រត្តបាណិំ រជកបុត្តំ ឯតទវោច – ‘ឥច្ឆាមហំ, សម្ម រត្តបាណិ, ឥមំ មក្កដច្ឆាបកំ បីតាវលេបនំ នាម រង្គជាតំ រជិតំ អាកោដិតបច្ចាកោដិតំ ឧភតោភាគវិមដ្ឋ’ន្តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, រត្តបាណិ រជកបុត្តោ តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច – ‘អយំ ខោ តេ, ភន្តេ, មក្កដច្ឆាបកោ រង្គក្ខមោ ហិ ខោ, នោ អាកោដនក្ខមោ , នោ វិមជ្ជនក្ខមោ’តិ។ ឯវមេវ ខោ, ភន្តេ, ពាលានំ និគណ្ឋានំ វាទោ រង្គក្ខមោ ហិ ខោ ពាលានំ នោ បណ្ឌិតានំ, នោ អនុយោគក្ខមោ, នោ វិមជ្ជនក្ខមោ។ អថ ខោ, ភន្តេ, សោ ព្រាហ្មណោ អបរេន សមយេន នវំ ទុស្សយុគំ អាទាយ យេន រត្តបាណិ រជកបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា រត្តបាណិំ រជកបុត្តំ ឯតទវោច – ‘ឥច្ឆាមហំ, សម្ម រត្តបាណិ, ឥមំ នវំ ទុស្សយុគំ បីតាវលេបនំ នាម រង្គជាតំ រជិតំ អាកោដិតបច្ចាកោដិតំ ឧភតោភាគវិមដ្ឋ’ន្តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ភន្តេ, រត្តបាណិ រជកបុត្តោ តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច – ‘ឥទំ ខោ តេ, ភន្តេ, នវំ ទុស្សយុគំ រង្គក្ខមញ្ចេវ អាកោដនក្ខមញ្ច វិមជ្ជនក្ខមញ្ចា’តិ។ ឯវមេវ ខោ, ភន្តេ, តស្ស ភគវតោ វាទោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស រង្គក្ខមោ ចេវ បណ្ឌិតានំ នោ ពាលានំ, អនុយោគក្ខមោ ច វិមជ្ជនក្ខមោ ចា”តិ។

“សរាជិកា ខោ, គហបតិ, បរិសា ឯវំ ជានាតិ – ‘ឧបាលិ គហបតិ និគណ្ឋស្ស នាដបុត្តស្ស សាវកោ’តិ។ កស្ស តំ, គហបតិ, សាវកំ ធារេមា”តិ? ឯវំ វុត្តេ, ឧបាលិ គហបតិ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច – “តេន ហិ, ភន្តេ, សុណោហិ យស្សាហំ សាវកោ”តិ –

៧៩។

“ធីរស្ស វិគតមោហស្ស, បភិន្នខិលស្ស វិជិតវិជយស្ស;

អតីឈស្ស សុសយចិត្តស្ស, ចុទ្ធសីលស្ស សាទុបញ្ញាស្ស;

ចេសយត្តរស្ស [ចេស្សត្តរស្ស (សី៑ បី៑)] ចិយលស្ស, ករាចេតា តស្ស សាចេកាហយស្វិ៑

“អកាឆំកាឆិស្ស ញុសិតស្ស, ចត្តលោកាយិសស្ស យុតិតស្ស;

កាតសយហាស្ស យតុឌស្ស, អត្តិយសារិ៍រស្ស តរស្ស;

អតេភាបយស្ស ចិរឌស្ស, ករាចេតា តស្ស សាចេកាហយស្វិ៑

“អសំសឃស្ស ញុសលស្ស, ចេតឃិកស្ស សារឆិចរស្ស;

អតុត្តរស្ស រុចិរឆេយុស្ស, តិក្កក្ខស្ស បការសកស្ស [បការសការស្ស (សី៑ ស្យា៑ បី៑)];

យាតន្ធិតស្ស ចិរស្ស, ករាចេតា តស្ស សាចេកាហយស្វិ៑

“តិសកស្ស អប្យេយឃ្យស្ស, កយ្ហិរស្ស េយាតបត្តស្ស;

េលយក្ខរស្ស េចតស្ស, ឆយ្ឍស្ស សំចុតត្តស្ស;

សក្ខាតិកស្ស យុត្តស្ស, ករាចេតា តស្ស សាចេកាហយស្វិ៑

“តាកស្ស បត្តសេតស្ស, ញិហសំឃោឌតស្ស យុត្តស្ស;

បជិយត្តកស្ស [បជិយត្តស្ស (ក៑)] ឆោតស្ស, បត្តឆឌស្ស ចិតរាកស្ស;

ឥត្តស្ស តិប្យបញ្ហាស្ស, ករាចេតា តស្ស សាចេកាហយស្វិ៑

“ឥសិសត្តមស្ស អកុហស្ស, តេវិជ្ជស្ស ព្រហ្មបត្តស្ស;

ន្ហាតកស្ស [នហាតកស្ស (សី។ ស្យា។ បី។)] បទកស្ស, បស្សទ្ធស្ស វិទិតវេទស្ស;

បុរិន្ទទស្ស សក្កស្ស, ភគវតោ តស្ស សាវកោហមស្មិ។

“អរិយស្ស ភាវិតត្តស្ស, បត្តិបត្តស្ស វេយ្យាករណស្ស;

សតិមតោ វិបស្សិស្ស, អនភិនតស្ស នោ អបនតស្ស;

អនេជស្ស វសិប្បត្តស្ស, ភគវតោ តស្ស សាវកោហមស្មិ។

“សម្មគ្គតស្ស [សមុគ្គតស្ស (សី។ ស្យា។ បី។)] ឈាយិស្ស, អននុគតន្តរស្ស សុទ្ធស្ស;

អសិតស្ស ហិតស្ស [អប្បហីតស្ស (សី។ បី។), អប្បភីតស្ស (ស្យា។)], បវិវិត្តស្ស អគ្គប្បត្តស្ស;

តិណ្ណស្ស តារយន្តស្ស, ភគវតោ តស្ស សាវកោហមស្មិ។

“សន្តស្ស ភូរិបញ្ញស្ស, មហាបញ្ញស្ស វីតលោភស្ស;

តថាគតស្ស សុគតស្ស, អប្បដិបុគ្គលស្ស អសមស្ស;

វិសារទស្ស និបុណស្ស, ភគវតោ តស្ស សាវកោហមស្មិ។

“តណ្ហច្ឆិទស្ស ពុទ្ធស្ស, វីតធូមស្ស អនុបលិត្តស្ស;

អាហុនេយ្យស្ស យក្ខស្ស, ឧត្តមបុគ្គលស្ស អតុលស្ស;

មហតោ យសគ្គបត្តស្ស, ភគវតោ តស្ស សាវកោហមស្មី”តិ។

໗໗. "ກທາ ສຎ຺ຎູຬ຺ຫາ ປນ ເຕ, ຄຫປຕິ, ອິເມ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ວຓ຺ຓາ"ຕິ? "ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠນ຺ເຕ, ນານາປຸປ຺ຜານໍ ມຫາປຸປ຺ຜຣາສິ, ຕເມນໍ ທກ຺ໂຂ ມາລາກາໂຣ ວາ ມາລາກາຣນ຺ເຕວາສີ ວາ ວິຈິຕ຺ຕໍ ມາລໍ ຄນ຺ເຖຍ຺ຍ; ເອວເມວໍ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ໂສ ຠຄວາ ອເນກວຓ຺ໂຓ ອເນກສຕວຓ຺ໂຓ. ໂກ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ວຓ຺ຓາຣຫສ຺ສ ວຓ຺ຓໍ ນ ກຣິສ຺ສຕີ"ຕິ? ອຖ ໂຂ ນິຄຓ຺ຐສ຺ສ ນາຏປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ສກ຺ກາຣໍ ອສຫມານສ຺ສ ຕຕ຺ເຖວ ອຸຓ຺ຫໍ ໂລຫິຕໍ ມຸຂໂຕ ອຸຄ຺ຄຎ຺ຉີຕິ [ອຸຄ຺ຄຎ຺ຉິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)].

ອຸປາລິສຸຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ ຉຏ຺ຐໍ.

໗. ກຸກ຺ກຸຣວຕິກສຸຕ຺ຕໍ

໗໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ໂກລິເຍສຸ ວິຫຣຕິ ຫລິທ຺ທວສນໍ ນາມ ໂກລິຍານໍ ນິຄໂມ. ອຖ ໂຂ ປຸຓ຺ໂຓ ຈ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ໂຄວຕິໂກ ອເຈໂລ ຈ ເສນິໂຍ ກຸກ຺ກຸຣວຕິໂກ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຓ຺ໂຓ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ໂຄວຕິໂກ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ອເຈໂລ ປນ ເສນິໂຍ ກຸກ຺ກຸຣວຕິໂກ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ໂມທິ, ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ກຸກ຺ກຸໂຣວ ປລິກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ [ປລິກຸຓ຺ຐິຕ຺ວາ (ສ຺ຍາ. ກໍ.), ປລິກຸຓ຺ຑິຕ຺ວາ (ກ.)] ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ປຸຓ຺ໂຓ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ໂຄວຕິໂກ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – "ອຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ອເຈໂລ ເສນິໂຍ ກຸກ຺ກຸຣວຕິໂກ ທຸກ຺ກຣກາຣໂກ ຉມານິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ໂຠຊນໍ ຠຸຎ຺ຊຕິ. ຕສ຺ສ ຕໍ ກຸກ຺ກຸຣວຕໍ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ສມຕ຺ຕໍ ສມາທິນ຺ນໍ. ຕສ຺ສ ກາ ຄຕິ, ໂກ ອຠິສມ຺ປຣາໂຍ"ຕິ? "ອລໍ, ປຸຓ຺ຓ, ຕິຏ຺ຐເຕຕໍ; ມາ ມໍ ເອຕໍ ປຸຉ຺ຉີ"ຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ປຸຓ຺ໂຓ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ໂຄວຕິໂກ…ເປ… ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ປຸຓ຺ໂຓ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ໂຄວຕິໂກ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – "ອຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ອເຈໂລ ເສນິໂຍ ກຸກ຺ກຸຣວຕິໂກ ທຸກ຺ກຣກາຣໂກ ຉມານິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ໂຠຊນໍ ຠຸຎ຺ຊຕິ. ຕສ຺ສ ຕໍ ກຸກ຺ກຸຣວຕໍ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ສມຕ຺ຕໍ ສມາທິນ຺ນໍ. ຕສ຺ສ ກາ ຄຕິ, ໂກ ອຠິສມ຺ປຣາໂຍ"ຕິ?

໗໙. "ອທ຺ຘາ ໂຂ ເຕ ອຫໍ, ປຸຓ຺ຓ, ນ ລຠາມິ. ອລໍ, ປຸຓ຺ຓ, ຕິຏ຺ຐເຕຕໍ; ມາ ມໍ ເອຕໍ ປຸຉ຺ຉີຕິ; ອປິ ຈ ຕ຺ຍາຫໍ ພ຺ຍາກຣິສ຺ສາມິ. ອິຘ, ປຸຓ຺ຓ, ເອກຈ຺ໂຈ ກຸກ຺ກຸຣວຕໍ ຠາເວຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອພ຺ໂພກິຓ຺ຓໍ, ກຸກ຺ກຸຣສີລໍ ຠາເວຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອພ຺ໂພກິຓ຺ຓໍ, ກຸກ຺ກຸຣຈິຕ຺ຕໍ ຠາເວຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອພ຺ໂພກິຓ຺ຓໍ, ກຸກ຺ກຸຣາກປ຺ປໍ ຠາເວຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອພ຺ໂພກິຓ຺ຓໍ. ໂສ ກຸກ຺ກຸຣວຕໍ ຠາເວຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອພ຺ໂພກິຓ຺ຓໍ, ກຸກ຺ກຸຣສີລໍ ຠາເວຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອພ຺ໂພກິຓ຺ຓໍ, ກຸກ຺ກຸຣຈິຕ຺ຕໍ ຠາເວຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອພ຺ໂພກິຓ຺ຓໍ, ກຸກ຺ກຸຣາກປ຺ປໍ ຠາເວຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອພ຺ໂພກິຓ຺ຓໍ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ກຸກ຺ກຸຣານໍ ສຫພ຺ຍຕໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ. ສເຈ ໂຂ ປນສ຺ສ ເອວໍທິຏ຺ຐິ ໂຫຕິ – 'ອິມິນາຫໍ ສີເລນ ວາ ວເຕນ ວາ ຕເປນ ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິເຍນ ວາ ເທໂວ ວາ ຠວິສ຺ສາມິ ເທວຎ຺ຎຕໂຣ ວາ'ຕິ, ສາສ຺ສ [ສາຍໍ (ກ.)] ໂຫຕິ ມິຉ຺ຉາທິຏ຺ຐິ. ມິຉ຺ຉາທິຏ຺ຐິສ຺ສ [ມິຉ຺ຉາທິຏ຺ຐິກສ຺ສ (ສີ.)] ໂຂ ອຫໍ, ປຸຓ຺ຓ, ທ຺ວິນ຺ນໍ ຄຕີນໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຄຕິໍ ວທາມິ – ນິຣຍໍ ວາ ຕິຣຉ຺ຉານໂຍນິໍ ວາ. ອິຕິ ໂຂ, ປຸຓ຺ຓ, ສມ຺ປຊ຺ຊມານໍ ກຸກ຺ກຸຣວຕໍ ກຸກ຺ກຸຣານໍ ສຫພ຺ຍຕໍ ອຸປເນຕິ, ວິປຊ຺ຊມານໍ ນິຣຍ"ນ຺ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອເຈໂລ ເສນິໂຍ ກຸກ຺ກຸຣວຕິໂກ ປໂຣທິ, ອສ຺ສູນິ ປວຕ຺ເຕສິ.

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨠᩮᩣᩃᩥᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᩅᨲᩥᨠᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᩋᩉᩴ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨶᩣᩃᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩋᩃᩴ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩮᨲᩴ; ᨾᩣ ᨾᩴ ᩑᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩑᩅᩴ ᩁᩮᩣᨴᩣᨾᩥ ᨿᩴ ᨾᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ; ᩋᨸᩥ ᨧ ᨾᩮ ᩍᨴᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᩁᩅᨲᩴ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᩋᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨠᩮᩣᩃᩥᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᩅᨲᩥᨠᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᩈ ᨲᩴ ᨣᩮᩣᩅᨲᩴ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᩈ ᨠᩣ ᨣᨲᩥ, ᨠᩮᩣ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᩋᩃᩴ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩮᨲᩴ; ᨾᩣ ᨾᩴ ᩑᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᨧᩮᩃᩮᩣ ᩈᩮᨶᩥᨿᩮᩣ…ᨸᩮ… ᨲᨲᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᨧᩮᩃᩮᩣ ᩈᩮᨶᩥᨿᩮᩣ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᩁᩅᨲᩥᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨠᩮᩣᩃᩥᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᩅᨲᩥᨠᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᩈ ᨲᩴ ᨣᩮᩣᩅᨲᩴ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᩈ ᨠᩣ ᨣᨲᩥ, ᨠᩮᩣ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩮᩣ”ᨲᩥ?

᪘᪐᪨ “ᩋᨴ᩠ᨵᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᩋᩉᩴ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᨶ ᩃᨽᩣᨾᩥ᪨ ᩋᩃᩴ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩮᨲᩴ; ᨾᩣ ᨾᩴ ᩑᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩦᨲᩥ; ᩋᨸᩥ ᨧ ᨲ᩠ᨿᩣᩉᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩥ᪨ ᩍᨵ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨣᩮᩣᩅᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨣᩮᩣᩈᩦᩃᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨣᩮᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨣᩅᩣᨠᨸ᩠ᨸᩴ [ᨣᩣᨠᨸ᩠ᨸᩴ (ᨠ᪨)] ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᨣᩮᩣᩅᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨣᩮᩣᩈᩦᩃᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨣᩮᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᨣᩅᩣᨠᨸ᩠ᨸᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨠᩣᨿᩈ᩠ᩈ ᨽᩮᨴᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨣᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩈ᩠ᩈ ᩑᩅᩴᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩍᨾᩥᨶᩣᩉᩴ ᩈᩦᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᩅᨲᩮᨶ ᩅᩣ ᨲᨸᩮᨶ ᩅᩣ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮᨶ ᩅᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩅᩣ ᨽᩅᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩥ ᨴᩮᩅᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ’ᨲᩥ , ᩈᩣᩔ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩔ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨣᨲᩦᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᨣᨲᩥᩴ ᩅᨴᩣᨾᩥ – ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩅᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᩅᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨣᩮᩣᩅᨲᩴ ᨣᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨸᨶᩮᨲᩥ, ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨠᩮᩣᩃᩥᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᩅᨲᩥᨠᩮᩣ ᨸᩁᩮᩣᨴᩥ, ᩋᩔᩪᨶᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨧᩮᩃᩴ ᩈᩮᨶᩥᨿᩴ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᩁᩅᨲᩥᨠᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᩋᩉᩴ, ᩈᩮᨶᩥᨿ , ᨶᩣᩃᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩋᩃᩴ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩮᨲᩴ; ᨾᩣ ᨾᩴ ᩑᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩑᩅᩴ ᩁᩮᩣᨴᩣᨾᩥ ᨿᩴ ᨾᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ; ᩋᨸᩥ ᨧ ᨾᩮ ᩍᨴᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨣᩮᩣᩅᨲᩴ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨲᩥ; ᨸᩉᩮᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᩴ ᨿᨳᩣ ᩋᩉᩴ ᨧᩮᩅᩥᨾᩴ ᨣᩮᩣᩅᨲᩴ ᨸᨩᩉᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᩋᨿᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᨧᩮᩃᩮᩣ ᩈᩮᨶᩥᨿᩮᩣ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᩁᩅᨲᩥᨠᩮᩣ ᨲᩴ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᩁᩅᨲᩴ ᨸᨩᩉᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᩈᩩᨱᩣᩉᩥ, ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ, ᨽᩣᩈᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨠᩮᩣᩃᩥᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᩅᨲᩥᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

᪘᪑᪨ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨾᨿᩣ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᩮᨴᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ? ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨱ᩠ᩉᩴᨠᨱ᩠ᩉᩅᩥᨸᩣᨠᩴ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᨸᩣᨠᩴ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨱ᩠ᩉᩈᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᨠᨱ᩠ᩉᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᨸᩣᨠᩴ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨠᨱ᩠ᩉᩋᩈᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᨠᨱ᩠ᩉᩋᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᨸᩣᨠᩴ, ᨠᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨱ᩠ᩉᩴᨠᨱ᩠ᩉᩅᩥᨸᩣᨠᩴ? ᩍᨵ, ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩴ[ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨫᩴ(ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩴ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩴ ᨾᨶᩮᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩴ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩴ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩴ ᨾᨶᩮᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᨾᩣᨶᩴ

សព្យាពជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ។ សោ សព្យាពជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាពជ្ឈំ វេទនំ វេទេតិ ឯកន្តទុក្ខំ, សេយ្យថាបិ សត្តា នេរយិកា ។ ឥតិ ខោ, បុណ្ណ, ភូតា ភូតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ; យំ ករោតិ តេន ឧបបជ្ជតិ, ឧបបន្នមេនំ ផស្សា ផុសន្តិ។ ឯវម្បាហំ, បុណ្ណ, ‘កម្មទាយាទា សត្តា’តិ វទាមិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, បុណ្ណ, កម្មំ កណ្ហំកណ្ហវិបាកំ។

“កតមញ្ច, បុណ្ណ, កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ? ឥធ, បុណ្ណ, ឯកច្ចោ អព្យាពជ្ឈំកាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ, អព្យាពជ្ឈំវចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ, អព្យាពជ្ឈំមនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ។ សោ អព្យាពជ្ឈំកាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា, អព្យាពជ្ឈំវចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា, អព្យាពជ្ឈំមនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាពជ្ឈំលោកំ ឧបបជ្ជតិ។ តមេនំ អព្យាពជ្ឈំលោកំ ឧបបន្នំ សមានំ អព្យាពជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ។ សោ អព្យាពជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ អព្យាពជ្ឈំវេទនំ វេទេតិ ឯកន្តសុខំ, សេយ្យថាបិ ទេវា សុភកិណ្ហា។ ឥតិ ខោ, បុណ្ណ, ភូតា ភូតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ; យំ ករោតិ តេន ឧបបជ្ជតិ, ឧបបន្នមេនំ ផស្សា ផុសន្តិ។ ឯវម្បាហំ, បុណ្ណ, ‘កម្មទាយាទា សត្តា’តិ វទាមិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, បុណ្ណ, កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ។

“កតមញ្ច, បុណ្ណ, កម្មំ កណ្ហសុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ? ឥធ, បុណ្ណ, ឯកច្ចោ សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ, សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ, សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ។ សោ សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា, សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ វចីសង្ខារំ អភិង្ខរិត្វា, សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ លោកំ ឧបបជ្ជតិ។ តមេនំ សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាពជ្ឈាបិ អព្យាពជ្ឈាបិ ផស្សា ផុសន្តិ។ សោ សព្យាពជ្ឈេហិបិ អព្យាពជ្ឈេហិបិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ វេទនំ វេទេតិ វោកិណ្ណសុខទុក្ខំ, សេយ្យថាបិ មនុស្សា ឯកច្ចេ ច ទេវា ឯកច្ចេ ច វិនិបាតិកា។ ឥតិ ខោ, បុណ្ណ, ភូតា ភូតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ; យំ ករោតិ តេន ឧបបជ្ជតិ។ ឧបបន្នមេនំ ផស្សា ផុសន្តិ។ ឯវម្បាហំ, បុណ្ណ, ‘កម្មទាយាទា សត្តា’តិ វទាមិ។ ឥទំ វុច្ចតិ, បុណ្ណ, កម្មំ កណ្ហសុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ។

“កតមញ្ច , បុណ្ណ, កម្មំ អកណ្ហអសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ, កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ? តត្រ, បុណ្ណ, យទិទំ កម្មំ កណ្ហំកណ្ហវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា, យទិទំ [យមិទំ (សី។ បី។)] កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា, យទិទំ [យមិទំ (សី។ បី។)] កម្មំ កណ្ហសុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា – ឥទំ វុច្ចតិ, បុណ្ណ, កម្មំ អកណ្ហអសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ, កម្មក្ខយាយ សំវត្តតីតិ។ ឥមានិ ខោ, បុណ្ណ, ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានី”តិ។

៥៨។ ឯវំ វុត្តេ, បុណ្ណោ កោលិយបុត្តោ គោវតិកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អភិក្កន្តំ, ភន្តេ, អភិក្កន្តំ, ភន្តេ! សេយ្យថាបិ, ភន្តេ...បេ... ឧបាសកំ មំ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។ អចេលោ បន សេនិយោ កុក្កុរវតិកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អភិក្កន្តំ, ភន្តេ, អភិក្កន្តំ, ភន្តេ! សេយ្យថាបិ, ភន្តេ...បេ... បកាសិតោ។ ឯសាហំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ លភេយ្យាហំ, ភន្តេ, ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ, លភេយ្យំ ឧបសម្បទ”ន្តិ។ “យោ ខោ, សេនិយ , អញ្ញតិត្ថិយបុព្ពោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អាកង្ខតិ បព្ពជ្ជំ, អាកង្ខតិ ឧបសម្បទំ, សោ ចត្តារោ មាសេ បរិវសតិ។ ចតុន្នំ មាសានំ អច្ចយេន អារទ្ធចិត្តា ភិក្ខូ បព្ពាជេន្តិ, ឧបសម្បាទេន្តិ ភិក្ខុភាវាយ។

អបិ ច ខេយត្វ ឫក្កលខេចយត្តតា ចិឌិតា”តិ៍

“សខេ, ភន្តេ, អន្នាតិត្វិយបុត្តា ឆ្លាយស្ដិ ឆន្ទុចិតខេយ អាគព្ហត្តា បន្តាឌ្ជ អាគព្ហត្តា ក្លុបសយ្យ៍ ខេត ចត្តាខេរា យាខេស បរិចសត្តិ ចត្យត្តំ យាមសាត់ អច្ចខេយត អារទ្ធចិត្តា កិញ្ច បន្តាខេឌត្តិ ក្លុបសយ្យាខេឌត្តិ កិញ្ចកាចាយ, អហំ ចត្តារិ ចស្សាតិ បរិចសិស្សាមិ៍ ចត្យត្តំ ចស្សាត់ អច្ចខេយត អារទ្ធចិត្តា កិញ្ច បន្តាខេឌត្វ, ក្លុបសយ្យាខេឌត្វ កិញ្ចកាចាយា”តិ៍ អលត្វ ខេលា អខេចខេលី ខេសតិខេយា ឮក្កខេចតិខេកា ភកចខេតា សត្តិខេក បន្តាឌ្ជ, អលត្វ ក្លុបសយ្យំ៍ អចិរូបសយ្យខេត្ត ខេលា បតាយស្មា ខេសតិខេយា ឲខេកា ចូបកខេដ្ឋា អប្បមខេត្តា អាតាបី បហិតខេត្តា ចិហខេន្តា តចិរខេស្សច – យស្សត្ថាយ ក្យលបុត្តា សម្មខេឌច អការស្មា អតការិយំ បន្តាឌត្តិ តឌត្យត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិខេយាសាត់ ឌិខេដ្ឋច ឆខេម្ម សយំ អកិន្នា សច្ឆិកត្វា ក្លុបសយ្យ ចិហាសិ៍ ‘ឃិលា ឌាតិ, ចុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករលីយំ, តាបរំ ឆ្លត្តត្តាយា’តិ អព្ភន្នាសិ៍ អន្នាតខេរា ខេលា បតាយស្មា ខេសតិខេយា អរហតំ អខេហាសីតិ៍

ឮក្កខេចតិកសុត្តំ តិដ្ឋិតំ សត្តមំ៍

ប៉៍ អភយរាឌក្យមារសុត្តំ

ប៉ៗ៍ ឲចំ ខេម សុតំ – ឲកំ សមយំ ភកចា រាឌកខេហ ចិហរតិ ខេចឡុចខេត កលត្កកតិចាខេប៍ អថ ខេលា អភខេយា រាឌក្យមារខេរា ខេយត តិកខេណ្ឋា តាតបុខេត្តា ខេតត្យបសក្កមិ; ក្លុបសក្កមិត្វា តិកណ្ឋំ តាតបុត្តំ អភិចាខេឌត្វា ឲកមត្តំ តិសីឌិ៍ ឲកមត្តំ តិសិត្តំ ខេលា អភយំ រាឌក្យមារំ តិកខេណ្ឋា តាតបុខេត្តា ឲតឌខេចាច – “ឲហិ ត្វំ, រាឌក្យមារ, សមណស្ស ខេកាតមស្ស ចាឌំ អារខេរាបហិ៍ ឲចំ ខេត កល្យាខេណា កិត្តិសខេទ្ទា អព្ភកច្ឆិស្សតិ – ‘អភខេយត រាឌក្យមារខេរត សមណស្ស ខេកាតមស្ស ឲចំ មហិទ្ធិកស្ស ឲចំ មហាត្យភាចស្ស ចាខេឌា អារខេរាបិខេតា’”តិ៍ “យថា កថំ បតាហំ, ភខេត្ត, សមណស្ស ខេកាតមស្ស ឲចំ មហិទ្ធិកស្ស ឲចំ មហាត្យភាចស្ស ចាឌំ អារខេរាបស្សាមី”តិ? “ឲហិ ត្វំ, រាឌក្យមារ, ខេយត សមខេណា ខេកាតខេមា ខេតត្យបសក្កម; ក្លុបសក្កមិត្វា សមណំ ខេកាតមំ ឲចំ ចខេឌហិ – ‘ភាខេសយ្យ ត្យ ខេលា, ភខេត្ត, តថាកខេតា តំ ចាចំ យា សា ចាចា បខេរសំ អប្បិយា អមតាបា’តិ? សខេច ខេត សមខេណា ខេកាតខេមា ឲចំ បុខេដ្ឋា ឲចំ ព្យាកខេរាតិ – ‘ភាខេសយ្យ, រាឌក្យមារ, តថាកខេតា តំ ចាចំ យា សា ចាចា បខេរសំ អប្បិយា អមតាបា’តិ, តខេមតំ ត្វំ ឲចំ ចខេឌយ្យាសិ – ‘អថ កិញ្ចរហិ ខេត, ភខេត្ត, បុថុជ្ជខេតត តាតាករណំ? បុថុជ្ជខេតាបិ ហិ តំ ចាចំ ភាខេសយ្យ យា សា ចាចា បខេរសំ អប្បិយា អមតាបា’តិ៍ សខេច បត ខេត សមខេណា ខេកាតខេមា ឲចំ បុខេដ្ឋា ឲចំ ព្យាកខេរាតិ – ‘ត, រាឌក្យមារ, តថាកខេតា តំ ចាចំ ភាខេសយ្យ យា សា ចាចា បខេរសំ អប្បិយា អមតាបា’តិ, តខេមតំ ត្វំ ឲចំ ចខេឌយ្យាសិ – ‘អថ កិញ្ចរហិ ខេត, ភខេត្ត, ខេឌចឌខេត្តា ព្យាកខេតា – “អាបាយិខេកា ខេឌចឌខេត្តា, តេរយិខេកា ខេឌចឌខេត្តា, កប្បខេដ្ឋា ខេឌចឌខេត្តា, អខេតកិច្ឆា ខេឌចឌខេត្តា”តិ? ខេតត ច បត ខេត ចាចាយ ខេឌចឌខេត្តា ក្យបិខេតា អខេហាសិ អតត្តមខេតា’តិ៍ ឆ្លមំ ខេលា ខេត, រាឌក្យមារ, សមខេណា ខេកាតខេមា ក្លភខេតាខេកាដិកំ បញ្ញំ បុខេដ្ឋា សមាខេតា ខេតច សក្កិតិ ក្លក្កិលិតុំ ត សក្កិតិ ឱក្កិលិតុំ៍ ខេសយ្យថាបិ តាម បុរិសស្ស អខេយាសិង្ឃាដកំ កខេណ្ឋ ចិលក្កំ, ខេសា តេច សក្កុខេណយ្យ ក្លក្កិលិតុំ ត សក្កុខេណយ្យ ឱក្កិលិតុំ; ឲចខេមច ខេលា ខេត, រាឌក្យមារ, សមខេណា ខេកាតខេមា ឆ្លមំ ក្លភខេតាខេកាដិកំ បញ្ញំ បុខេដ្ឋា សមាខេតា ខេតច សក្កិតិ ក្លក្កិលិតុំ ត សក្កិតិ ឱក្កិលិតុ”ន្តិ៍ “ឲចំ, ភខេត្ត”តិ ខេលា អភខេយា

រាជកុមារោ និគណ្ឋស្ស នាដបុត្តស្ស បដិស្សុត្វា ឧដ្ឋាយាសនា និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។

៨៤។ ឯកមន្តំ និសិន្នស្ស ខោ អភយស្ស រាជកុមារស្ស សូរិយំ [សុរិយំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] ឧល្លោកេត្វា ឯតទហោសិ – “អកាលោ ខោ អជ្ជ ភគវតោ វាទំ អារោបេតុំ។ ស្វេ ទានាហំ សកេ និវេសនេ ភគវតោ វាទំ អារោបេស្សាមី”តិ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អធិវាសេតុ មេ, ភន្តេ, ភគវា ស្វាតនាយ អត្តចតុត្ថោ ភត្ត”ន្តិ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន។ អថ ខោ អភយោ រាជកុមារោ ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។ អថ ខោ ភគវា តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន អភយស្ស រាជកុមារស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ។ អថ ខោ អភយោ រាជកុមារោ ភគវន្តំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ សម្បវារេសិ។ អថ ខោ អភយោ រាជកុមារោ ភគវន្តំ ភុត្តាវិំ ឱនីតបត្តបាណិំ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។

៨៥។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អភយោ រាជកុមារោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “សិយា នុ ខោ, ភន្តេ, តថាគតោ តំ វាចំ ភាសេយ្យ យា សា វាចា បរេសំ អប្បិយា អមនាបា”តិ? “ន ខ្វេត្ថ, រាជកុមារ, ឯកំសេនា”តិ។ “ឯត្ថ, ភន្តេ, អនស្សុំ និគណ្ឋា”តិ។ “កិំ បន ត្វំ, រាជកុមារ, ឯវំ វទេសិ – ‘ឯត្ថ , ភន្តេ, អនស្សុំ និគណ្ឋា’”តិ? “ឥធាហំ, ភន្តេ, យេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ មំ, ភន្តេ, និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ ឯតទវោច – ‘ឯហិ ត្វំ, រាជកុមារ, សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ អារោបេហិ។ ឯវំ តេ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆិស្សតិ – អភយេន រាជកុមារេន សមណស្ស គោតមស្ស ឯវំមហិទ្ធិកស្ស ឯវំមហានុភាវស្ស វាទោ អារោបិតោ’តិ។ ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភន្តេ, និគណ្ឋំ នាដបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘យថា កថំ បនាហំ , ភន្តេ, សមណស្ស គោតមស្ស ឯវំមហិទ្ធិកស្ស ឯវំមហានុភាវស្ស វាទំ អារោបេស្សាមី’តិ? ‘ឯហិ ត្វំ, រាជកុមារ, យេន សមណោ គោតមោ តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា សមណំ គោតមំ ឯវំ វទេហិ – សិយា នុ ខោ, ភន្តេ, តថាគតោ តំ វាចំ យា សា វាចា បរេសំ អប្បិយា អមនាបាតិ? សចេ តេ សមណោ គោតមោ ឯវំ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករោតិ – ភាសេយ្យ, រាជកុមារ, តថាគតោ តំ វាចំ យា សា វាចា បរេសំ អប្បិយា អមនាបាតិ, តមេនំ ត្វំ ឯវំ វទេយ្យាសិ – អថ កិញ្ចរហិ តេ, ភន្តេ, បុថុជ្ជនេន នានាករណំ? បុថុជ្ជនោបិ ហិ តំ វាចំ ភាសេយ្យ យា សា វាចា បរេសំ អប្បិយា អមនាបាតិ។ សចេ បន តេ សមណោ គោតមោ ឯវំ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករោតិ – ន, រាជកុមារ, តថាគតោ តំ វាចំ ភាសេយ្យ យា សា វាចា បរេសំ អប្បិយា អមនាបាតិ, តមេនំ ត្វំ ឯវំ វទេយ្យាសិ – អថ កិញ្ចរហិ តេ, ភន្តេ, ទេវទត្តោ ព្យាករោតោ – អាបាយិកោ ទេវទត្តោ, នេរយិកោ ទេវទត្តោ, កប្បដ្ឋោ ទេវទត្តោ, អតេកិច្ឆោ ទេវទត្តោតិ? តាយ ច បន តេ វាចាយ ទេវទត្តោ កុបិតោ អហោសិ អនត្តមនោតិ។ ឥមំ ខោ តេ, រាជកុមារ, សមណោ គោតមោ ឧភតោកោដិកំ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ នេវ សក្ខិតិ ឧគ្គិលិតុំ ន សក្ខិតិ ឱគិលិតុំ។ សេយ្យថាបិ នាម បុរិសស្ស អយោសិង្ឃាដកំ កណ្ឋេ វិលគ្គំ, សោ នេវ សក្កុណេយ្យ ឧគ្គិលិតុំ ន សក្កុណេយ្យ ឱគិលិតុំ; ឯវមេវ ខោ តេ, រាជកុមារ, សមណោ គោតមោ ឥមំ ឧភតោកោដិកំ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ នេវ សក្ខិតិ ឧគ្គិលិតុំ ន សក្ខិតិ ឱគិលិតុ’’’ន្តិ។

៨៦. តេន ខោ បន សមយេន ទហរោ កុមារោ មន្ទោ ឧត្តានសេយ្យកោ អភយស្ស រាជកុមារស្ស អង្កេ និសិន្នោ ហោតិ។ អថ ខោ ភគវា អភយំ រាជកុមារំ ឯតទវោច – “តំ កិំ មញ្ញសិ, រាជកុមារ, សចាយំ កុមារោ តុយ្ហំ វា បមាទមន្វាយ ធាតិយា វា បមាទមន្វាយ កដ្ឋំ វា កឋលំ [កថលំ (ក.)] វា មុខេ អាហរេយ្យ, កិន្តិ នំ ករេយ្យាសី”តិ? “អាហរេយ្យស្សាហំ, ភន្តេ។ សចេ, ភន្តេ, ន សក្កុណេយ្យំ អាទិកេនេវ អាហត្តុំ [អាហរិតុំ (ស្យា. ក.)], វាមេន ហត្ថេន សីសំ បរិគ្គហេត្វា [បគ្គហេត្វា (សី.)] ទក្ខិណេន ហត្ថេន វង្កង្គុលិំ ករិត្វា សលោហិតម្បិ អាហរេយ្យំ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អត្ថិ មេ, ភន្តេ, កុមារេ អនុកម្បា”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, រាជកុមារ, យំ តថាគតោ វាចំ ជានាតិ អភូតំ អតច្ឆំ អនត្ថសំហិតំ សា ច បរេសំ អប្បិយា អមនាបា, ន តំ តថាគតោ វាចំ ភាសតិ។ យម្បិ តថាគតោ វាចំ ជានាតិ ភូតំ តច្ឆំ អនត្ថសំហិតំ សា ច បរេសំ អប្បិយា អមនាបា, តម្បិ តថាគតោ វាចំ ន ភាសតិ។ យញ្ច ខោ តថាគតោ វាចំ ជានាតិ ភូតំ តច្ឆំ អត្ថសំហិតំ សា ច បរេសំ អប្បិយា អមនាបា, តត្រ កាលញ្ញូ តថាគតោ ហោតិ តស្សា វាចាយ វេយ្យាករណាយ។ យំ តថាគតោ វាចំ ជានាតិ អភូតំ អតច្ឆំ អនត្ថសំហិតំ សា ច បរេសំ បិយា មនាបា, ន តំ តថាគតោ វាចំ ភាសតិ។ យម្បិ តថាគតោ វាចំ ជានាតិ ភូតំ តច្ឆំ អនត្ថសំហិតំ សា ច បរេសំ បិយា មនាបា តម្បិ តថាគតោ វាចំ ន ភាសតិ។ យញ្ច តថាគតោ វាចំ ជានាតិ ភូតំ តច្ឆំ អត្ថសំហិតំ សា ច បរេសំ បិយា មនាបា, តត្រ កាលញ្ញូ តថាគតោ ហោតិ តស្សា វាចាយ វេយ្យាករណាយ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អត្ថិ, រាជកុមារ, តថាគតស្ស សត្តេសុ អនុកម្បា”តិ។

៨៧. “យេមេ, ភន្តេ, ខត្តិយបណ្ឌិតាបិ ព្រាហ្មណបណ្ឌិតាបិ គហបតិបណ្ឌិតាបិ សមណបណ្ឌិតាបិ បញ្ហំ អភិសង្ខរិត្វា តថាគតំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆន្តិ, បុព្ពេវ នុ ខោ, ឯតំ, ភន្តេ , ភគវតោ ចេតសោ បរិវិតក្កិតំ ហោតិ ‘យេ មំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ បុច្ឆិស្សន្តិ តេសាហំ ឯវំ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករិស្សាមី’តិ, ឧទាហុ ឋានសោវេតំ តថាគតំ បដិភាតី”តិ?

“តេន ហិ, រាជកុមារ, តញ្ញេវេត្ថ បដិបុច្ឆិស្សាមិ, យថា តេ ខមេយ្យ តថា នំ ព្យាករេយ្យាសិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, រាជកុមារ, កុសលោ ត្វំ រថស្ស អង្គបច្ចង្គាន”ន្តិ?

“ឯវំ, ភន្តេ, កុសលោ អហំ រថស្ស អង្គបច្ចង្គាន”ន្តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, រាជកុមារ, យេ តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ បុច្ឆេយ្យុំ – ‘កិំ នាមិទំ រថស្ស អង្គបច្ចង្គ’ន្តិ? បុព្ពេវ នុ ខោ តេ ឯតំ ចេតសោ បរិវិតក្កិតំ អស្ស ‘យេ មំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ បុច្ឆិស្សន្តិ តេសាហំ ឯវំ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករិស្សាមី’តិ, ឧទាហុ ឋានសោវេតំ បដិភាសេយ្យា”តិ?

“អហញ្ហិ, ភន្តេ, រថិកោ សញ្ញាតោ កុសលោ រថស្ស អង្គបច្ចង្គានំ។ សព្ពានិ មេ រថស្ស អង្គបច្ចង្គានិ សុវិទិតានិ។ ឋានសោវេតំ មំ បដិភាសេយ្យា”តិ ។

"ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨿᩮ ᨲᩮ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨷᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨷᩥ ᨣᩉᨷᨲᩥᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨷᩥ ᩈᨾᨱᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨷᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨮᩣᨶᩈᩮᩣᨧᩮᨲᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᨷᨭᩥᨽᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᩈᩣ ᩉᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩩ ᩈᩩᨷ᩠ᨷᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨿᩔᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩈᩩᨷ᩠ᨷᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨮᩣᨶᩈᩮᩣᨧᩮᨲᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᨷᨭᩥᨽᩣᨲᩦ"ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩋᨽᨿᩮᩣ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ...ᨷᩮ... ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᩣᨱᩩᨷᩮᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨽᨿᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩴ᪨

᪉᪨ ᨻᩉᩩᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪈᪈᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨳᨷᨲᩥ ᨿᩮᨶᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨴᩣᨿᩦ ᨲᩮᨶᩩᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨴᩣᨿᩥᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨳᨷᨲᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨴᩣᨿᩥᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᨠᨲᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ"ᨲᩥ? "ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨳᨷᨲᩥ [ᨣᩉᨷᨲᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨷᩦ᪨)], ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ᪨ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ – ᩍᨾᩣ ᨡᩮᩣ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨳᨷᨲᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨴᩣᨿᩥᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᨶ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ; ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ – ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᨿᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩑᩈᩣ ᨷᨱᩦᨲᩮ ᩈᩩᨡᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨴᩣᨿᩦ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩴ ᨳᨷᨲᩥᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᨶ ᨡᩮᩣ, ᨣᩉᨷᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ; ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ᪨ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ – ᩍᨾᩣ ᨡᩮᩣ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨳᨷᨲᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨴᩣᨿᩥᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᨶ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ; ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ – ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᨿᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ , ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩑᩈᩣ ᨷᨱᩦᨲᩮ ᩈᩩᨡᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨴᩣᨿᩦ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩴ ᨳᨷᨲᩥᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᨶ ᨡᩮᩣ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ; ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ᪨ ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ – ᩍᨾᩣ ᨡᩮᩣ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨳᨷᨲᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨴᩣᨿᩥᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᨶ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ – ᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᨿᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩑᩈᩣ ᨷᨱᩦᨲᩮ ᩈᩩᨡᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨶᩮᩅ ᩈᨠ᩠ᨡᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨴᩣᨿᩦ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩴ ᨳᨷᨲᩥᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᨷᨶᩣᩈᨠ᩠ᨡᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨳᨷᨲᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨴᩣᨿᩥᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩩᩴ᪨

᪈᪉᪨ ᩋᩔᩮᩣᩈᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩏᨴᩣᨿᩥᩔ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᨶ ᨳᨷᨲᩥᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩍᨾᩴ ᨠᨳᩣᩈᩃ᩠ᩃᩣᨷᩴ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨿᩣᩅᨲᨠᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩏᨴᩣᨿᩥᩔ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᨶ ᨳᨷᨲᩥᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨠᨳᩣᩈᩃ᩠ᩃᩣᨷᩮᩣ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ,

កាចា អាយស្មន្តំ អាគត្ថំ ឯតទវោច – “សត្តខ្លោច ទោ, អាគត្ថ, បរិយាយំ បញ្ចាពន្ថោ ឆបតិ ក្ខោយិស្ស តាត្តគុទោឌិ, សត្តខ្លោច ច បត បរិយាយំ ក្ខោយិ បញ្ចាពក្ខស្ស ឆបតិស្ស តាគ្គគុទោឌិ៍ ខ្ញេបិតត្ថ, ខេចគតា ទុក្តា យយា បរិយាខេយត , តិខេស្សាបិ ខេចគតា ទុក្តា យយា បរិយាខេយត, បញ្ចាបិ ខេចគតា ទុក្តា យយា បរិយាខេយត, ឈបិ ខេចគតា ទុក្តា យយា បរិយាខេយត, អដ្ឋារសបិ ខេចគតា ទុក្តា យយា បរិយាខេយត, ឈត្តិំសបិ ខេចគតា ទុក្តា យយា បរិយាខេយត, អដ្ឋសតម្បិ ខេចគតា ទុក្តា យយា បរិយាខេយត៍ ឯចំ បរិយាយខេឌសិតោ ខោ, អាគត្ថ, យយា ឆខេម្មោ៍ ឯចំ បរិយាយខេឌសិខេ ខោ, អាគត្ថ, យយា ឆខេម្មេ ខេយ អញ្ញាមញ្ញាស្ស ស្មុកាសិតំ ស្មុលបិតំ ត សមតុខាតិស្សត្តិ ត សមតុមខ្ញិស្សត្តិ ត សមតុខោឌិស្សត្តិ ខោសខេយតំ បដិវិពត្ថំ – កល្ហតខាតា ពលហខាតា ចិចាឌាបត្ថា អញ្ញាមញ្ញំ ម្មុលស្តីហិ ចិតុឌគ្គា ចិហរិស្សត្តិ៍ ឯចំ បរិយាយខេឌសិតោ ខោ, អាគត្ថ, យយា ឆខេម្មោ៍ ឯចំ បរិយាយខេឌសិខេ ខោ, អាគត្ថ, យយា ឆខេម្មេ ខេយ អញ្ញាមញ្ញាស្ស ស្មុកាសិតំ ស្មុលបិតំ សមតុខាតិស្សត្តិ សមតុមខ្ញិស្សត្តិ សមតុខោឌិស្សត្តិ ខោសខេយតំ បដិវិពត្ថំ – សមក្កា សខេម្មាឌមាតា អចិចឌមាតា ខ្សីខោឌកីភូតា អញ្ញាមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សគ្គា ចិហរិស្សត្តិ”៍

៩០៍ “បញ្ច ខោ ឥខេម, អាគត្ថ, កាមគុណា៍ ពតខេម បញ្ច? ចក្ខុចិខ្លោយ្យា រូបា ឥដ្ឋា ពត្តា មតាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា ខេឌតីយា, ខេសាតចិខ្លោយ្យា សន្ទា...ខេប... ឃាតចិខ្លោយ្យា គត្ថា...ខេប... ឌិព្ហាចិខ្លោយ្យា ខេសា...ខេប... កាយចិខ្លោយ្យា ខេផាដ្ឋព្វា ឥដ្ឋា ពត្តា មតាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា ខេឌតីយា – ឥខេម ខោ, អាគត្ថ, បញ្ច កាមគុណា៍ យំ ខោ, អាគត្ថ, ឥខេម បញ្ច កាមគុខេណ បដិច្ច ក្ខប្បជ្ជតិ ស្មុខំ ខេសាមតស្សំ ឥទំ វុច្ចតិ កាមស្មុខំ៍

“ខេយា ខោ, អាគត្ថ, ឯចំ ចខេទយ្យ – ‘ឯតបរមំ សត្តា ស្មុខំ ខេសាមតស្សំ បដិសំខេចខេទគ្តី’តិ, ឥទមស្ស តាគុជាតាមិ៍ តំ កិស្ស ខេហតុ? អត្ថាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច៍ ពតមញ្ចាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច? ឥធាគត្ថ, ភិក្ខុ ចិចិខេច្ចច កាខេមហិ ចិចិច្ច អក្សសលេហិ ធខេម្មហិ សចិតក្កំ សចិចារំ ចិខេចកជំ បីតិស្មុខំ បឋមំ ឈាតំ ក្ខបសម្បជ្ជ ចិហរតិ ៍ ឥទំ ខោ, អាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច៍

“ខេយា ខោ, អាគត្ថ, ឯចំ ចខេទយ្យ – ‘ឯតបរមំ សត្តា ស្មុខំ ខេសាមតស្សំ បដិសំខេចខេទគ្តី’តិ, ឥទមស្ស តាគុជាតាមិ៍ តំ កិស្ស ខេហតុ? អត្ថាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច៍ ពតមញ្ចាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច? ឥធាគត្ថ, ភិក្ខុ ចិតក្កចិចារាតំ ចូបសមា...ខេប... ទុតិយំ ឈាតំ ក្ខបសម្បជ្ជ ចិហរតិ៍ ឥទំ ខោ, អាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច៍

“ខេយា ខោ, អាគត្ថ, ឯចំ ចខេទយ្យ...ខេប...៍ ពតមញ្ចាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច? ឥធាគត្ថ, ភិក្ខុ បីតិយា ច ចិរាគា...ខេប... តតិយំ ឈាតំ ក្ខបសម្បជ្ជ ចិហរតិ៍ ឥទំ ខោ, អាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច៍

“ខេយា ខោ, អាគត្ថ, ឯចំ ចខេទយ្យ...ខេប...៍ ពតមញ្ចាគត្ថ, ឯតម្ហា ស្មុខា អញ្ញំ ស្មុខំ អភិក្កគ្គតរញ្ច បណីតតរញ្ច? ឥធាគត្ថ, ភិក្ខុ ស្មុខស្ស ច

បហានា...បេ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទំ ខោ, អានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច។

“យោ ខោ, អានន្ទ, ឯវំ វទេយ្យ...បេ...។ កតមញ្ចានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច ? ឥធានន្ទ, ភិក្ខុ សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា, បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា, នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា ‘អនន្តោ អាកាសោ’តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទំ ខោ, អានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច។

“យោ ខោ, អានន្ទ, ឯវំ វទេយ្យ...បេ...។ កតមញ្ចានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច? ឥធានន្ទ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘អនន្តំ វិញ្ញាណ’ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទំ ខោ, អានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច។

“យោ ខោ, អានន្ទ, ឯវំ វទេយ្យ...បេ...។ កតមញ្ចានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច? ឥធានន្ទ, ភិក្ខុ សព្ពសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘នត្ថិ កិញ្ចី’តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទំ ខោ, អានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច។

“យោ ខោ, អានន្ទ, ឯវំ វទេយ្យ...បេ...។ កតមញ្ចានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច? ឥធានន្ទ, ភិក្ខុ សព្ពសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទំ ខោ, អានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច។

“យោ ខោ, អានន្ទ, ឯវំ វទេយ្យ – ‘ឯតបរមំ សត្តា សុខំ សោមនស្សំ បដិសំវេទេន្តី’តិ, ឥទមស្ស នានុជានាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អត្ថានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច។ កតមញ្ចានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច? ឥធានន្ទ, ភិក្ខុ សព្ពសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឥទំ ខោ, អានន្ទ, ឯតម្ហា សុខា អញ្ញំ សុខំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច។

៩០. “ឋានំ ខោ បនេតំ, អានន្ទ, វិជ្ជតិ យំ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ វទេយ្យុំ – ‘សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមណោ គោតមោ អាហ; តញ្ច សុខស្មិំ បញ្ញបេតិ។ តយិទំ កិំសុ, តយិទំ កថំសូ’តិ? ឯវំវាទិនោ, អានន្ទ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវមស្សុ វចនីយា – ‘ន ខោ, អាវុសោ, ភគវា សុខំយេវ វេទនំ សន្ធាយ សុខស្មិំ បញ្ញបេតិ; អបិ ច, អាវុសោ, យត្ថ យត្ថ សុខំ ឧបលព្ភតិ យហិំ យហិំ តំ តំ តថាគតោ សុខស្មិំ បញ្ញបេតី’”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

ពហុវេទនីយសុត្តំ និដ្ឋិតំ នវមំ។

១០. អបណ្ណកសុត្តំ

៩២. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ យេន សាលា នាម កោសលានំ ព្រាហ្មណគាមោ តទវសរិ។ អស្សោសុំ ខោ សាលេយ្យកា ព្រាហ្មណគហបតិកា – “សមណោ ខលុ ភោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ សាលំ អនុប្បត្តោ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា’តិ។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ សាធុ ខោ បន តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតី”តិ។ អថ ខោ សាលេយ្យកា ព្រាហ្មណគហបតិកា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា អប្បេកច្ចេ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ អប្បេកច្ចេ ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិំសុ; សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ អប្បេកច្ចេ យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ អប្បេកច្ចេ ភគវតោ សន្តិកេ នាមគោត្តំ សាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ អប្បេកច្ចេ តុណ្ហីភូតា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។

៩៣. ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ សាលេយ្យកេ ព្រាហ្មណគហបតិកេ ភគវា ឯតទវោច – “អត្ថិ បន វោ, គហបតយោ, កោចិ មនាបោ សត្ថា យស្មិំ វោ អាការវតី សទ្ធា បដិលទ្ធា”តិ? “នត្ថិ ខោ នោ, ភន្តេ, កោចិ មនាបោ សត្ថា យស្មិំ នោ អាការវតី សទ្ធា បដិលទ្ធា”តិ។ “មនាបំ វោ, គហបតយោ, សត្ថារំ អលភន្តេហិ អយំ អបណ្ណកោ ធម្មោ សមាទាយ វត្តិតព្វោ។ អបណ្ណកោ ហិ, គហបតយោ, ធម្មោ សមត្តោ សមាទិន្នោ, សោ វោ ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ។ កតមោ ច, គហបតយោ, អបណ្ណកោ ធម្មោ”?

៩៤. “សន្តិ, គហបតយោ, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘នត្ថិ ទិន្នំ, នត្ថិ យិដ្ឋំ, នត្ថិ ហុតំ; នត្ថិ សុកតទុក្កដានំ [សុកដទុក្កដានំ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] កម្មានំ ផលំ វិបាកោ, នត្ថិ អយំ លោកោ, នត្ថិ បរោ លោកោ; នត្ថិ មាតា, នត្ថិ បិតា; នត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា; នត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា [សមគ្គតា (ក.)] សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តី’តិ។ តេសំយេវ ខោ, គហបតយោ, សមណព្រាហ្មណានំ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឧជុវិបច្ចនីកវាទា។ តេ ឯវមាហំសុ – ‘អត្ថិ ទិន្នំ, អត្ថិ យិដ្ឋំ, អត្ថិ ហុតំ; អត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ; អត្ថិ អយំ លោកោ, អត្ថិ បរោ លោកោ; អត្ថិ មាតា, អត្ថិ បិតា; អត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា; អត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តី’តិ។ តំ កិំ មញ្ញថ, គហបតយោ – ‘ននុមេ សមណព្រាហ្មណា អញ្ញមញ្ញស្ស ឧជុវិបច្ចនីកវាទា’”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។

៩៣។ ‘‘តត្រ, គហបតយោ, យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘នត្ថិ ទិន្នំ, នត្ថិ យិដ្ឋំ...បេ... យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តី’តិ តេសមេតំ បាដិកង្ខំ? យមិទំ [យទិទំ (ក។)] កាយសុចរិតំ, វចីសុចរិតំ, មនោសុចរិតំ – ឥមេ តយោ កុសលេ ធម្មេ អភិនិវជ្ជេត្វា [អភិនិព្ពជ្ជេត្វា (ស្យា។ កំ។), អភិនិព្ពិជ្ជិត្វា (ក។)] យមិទំ [យទិទំ (ក។)] កាយទុច្ចរិតំ, វចីទុច្ចរិតំ, មនោទុច្ចរិតំ – ឥមេ តយោ អកុសលេ ធម្មេ សមាទាយ វត្តិស្សន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ន ហិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា បស្សន្តិ អកុសលានំ ធម្មានំ អាទីនវំ ឱការំ សំកិលេសំ, កុសលានំ ធម្មានំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ វោទានបក្ខំ។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘នត្ថិ បរោ លោកោ’ តិស្ស ទិដ្ឋិ ហោតិ; សាស្ស ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘នត្ថិ បរោ លោកោ’តិ សង្កប្បេតិ; ស្វាស្ស ហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បោ។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘នត្ថិ បរោ លោកោ’តិ វាចំ ភាសតិ; សាស្ស ហោតិ មិច្ឆាវាចា។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘នត្ថិ បរោ លោកោ’តិ អាហ; យេ តេ អរហន្តោ បរលោកវិទុនោ តេសមយំ បច្ចនីកំ ករោតិ។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘នត្ថិ បរោ លោកោ’តិ បរំ សញ្ញាបេតិ [បញ្ញាបេតិ (ក។)]; សាស្ស ហោតិ អសទ្ធម្មសញ្ញត្តិ [អសទ្ធម្មបញ្ញត្តិ (ក។)]។ តាយ ច បន អសទ្ធម្មសញ្ញត្តិយា អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ។ ឥតិ បុព្ពេវ ខោ បនស្ស សុសីល្យំ បហីនំ ហោតិ, ទុស្សីល្យំ បច្ចុបដ្ឋិតំ – អយញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បោ មិច្ឆាវាចា អរិយានំ បច្ចនីកតា អសទ្ធម្មសញ្ញត្តិ អត្តុក្កំសនា បរវម្ភនា។ ឯវមស្សិមេ [ឯវំ’សិ’មេ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] អនេកេ បាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិបច្ចយា។

‘‘តត្រ, គហបតយោ, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘សចេ ខោ នត្ថិ បរោ លោកោ ឯវមយំ ភវំ បុរិសបុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា សោត្ថិមត្តានំ ករិស្សតិ; សចេ ខោ អត្ថិ បរោ លោកោ ឯវមយំ ភវំ បុរិសបុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជិស្សតិ។ កាមំ ខោ បន មាហុ បរោ លោកោ, ហោតុ នេសំ ភវតំ សមណព្រាហ្មណានំ សច្ចំ វចនំ; អថ ច បនាយំ ភវំ បុរិសបុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិញ្ញូនំ គារយ្ហោ – ទុស្សីលោ បុរិសបុគ្គលោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ នត្ថិកវាទោ’តិ។ សចេ ខោ អត្ថិ បរោ លោកោ, ឯវំ ឥមស្ស ភោតោ បុរិសបុគ្គលស្ស ឧភយត្ថ កលិគ្គហោ – យញ្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិញ្ញូនំ គារយ្ហោ, យញ្ច កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជិស្សតិ។ ឯវមស្សាយំ អបណ្ណកោ ធម្មោ ទុស្សមត្តោ សមាទិន្នោ, ឯកំសំ ផរិត្វា តិដ្ឋតិ, រិញ្ចតិ កុសលំ ឋានំ។

៩៤។ ‘‘តត្រ, គហបតយោ, យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘អត្ថិ ទិន្នំ...បេ... យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តី’តិ តេសមេតំ បាដិកង្ខំ? យមិទំ កាយទុច្ចរិតំ, វចីទុច្ចរិតំ, មនោទុច្ចរិតំ – ឥមេ តយោ អកុសលេ ធម្មេ អភិនិវជ្ជេត្វា យមិទំ កាយសុចរិតំ, វចីសុចរិតំ, មនោសុចរិតំ – ឥមេ តយោ កុសលេ ធម្មេ សមាទាយ វត្តិស្សន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? បស្សន្តិ ហិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលានំ ធម្មានំ អាទីនវំ ឱការំ សំកិលេសំ, កុសលានំ ធម្មានំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ វោទានបក្ខំ។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘អត្ថិ បរោ លោកោ’ តិស្ស ទិដ្ឋិ ហោតិ; សាស្ស ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘អត្ថិ បរោ លោកោ’តិ សង្កប្បេតិ; ស្វាស្ស ហោតិ សម្មាសង្កប្បោ។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘អត្ថិ បរោ លោកោ’តិ វាចំ ភាសតិ; សាស្ស ហោតិ សម្មាវាចា។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘អត្ថិ បរោ លោកោ’តិ អាហ; យេ តេ អរហន្តោ បរលោកវិទុនោ តេសមយំ ន បច្ចនីកំ ករោតិ។ សន្តំយេវ ខោ បន បរំ លោកំ ‘អត្ថិ បរោ លោកោ’តិ បរំ សញ្ញាបេតិ; សាស្ស ហោតិ សទ្ធម្មសញ្ញត្តិ។

តាយ ច បន សទ្ធម្មសញ្ញត្តិយា នេវត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ ឥតិ បុព្ពេវ ខោ បនស្ស ទុស្សីល្យំ បហីនំ ហោតិ, សុសីល្យំ បច្ចុបដ្ឋិតំ – អយញ្ច សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា អរិយានំ អបច្ចនីកតា សទ្ធម្មសញ្ញត្តិ អនត្តុក្កំសនា អបរវម្ភនា។ ឯវមស្សិមេ អនេកេ កុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ សម្មាទិដ្ឋិបច្ចយា។

“តត្រ, គហបតយោ, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘សចេ ខោ អត្ថិ បរោ លោកោ , ឯវមយំ ភវំ បុរិសបុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិស្សតិ។ កាមំ ខោ បន មាហុ បរោ លោកោ, ហោតុ នេសំ ភវតំ សមណព្រាហ្មណានំ សច្ចំ វចនំ; អថ ច បនាយំ ភវំ បុរិសបុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិញ្ញូនំ បាសំសោ – សីលវា បុរិសបុគ្គលោ សម្មាទិដ្ឋិ អត្ថិកវាទោ’តិ។ សចេ ខោ អត្ថេវ បរោ លោកោ, ឯវំ ឥមស្ស ភោតោ បុរិសបុគ្គលស្ស ឧភយត្ថ កដគ្គាហោ – យញ្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិញ្ញូនំ បាសំសោ, យញ្ច កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិស្សតិ។ ឯវមស្សាយំ អបណ្ណកោ ធម្មោ សុសមត្តោ សមាទិន្នោ, ឧភយំសំ ផរិត្វា តិដ្ឋតិ, រិញ្ចតិ អកុសលំ ឋានំ។

៩៦។ “សន្តិ, គហបតយោ, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘ករោតោ ការយតោ, ឆិន្ទតោ ឆេទាបយតោ, បចតោ បាចាបយតោ, សោចយតោ សោចាបយតោ, កិលមតោ កិលមាបយតោ, ផន្ទតោ ផន្ទាបយតោ, បាណមតិបាតយតោ [បាណមតិមាបយតោ (សី។ បី។), បាណមតិបាតាបយតោ (ស្យា។ កំ។), បាណមតិបាបយតោ (ក។)], អទិន្នំ អាទិយតោ, សន្ធិំ ឆិន្ទតោ, និល្លោបំ ហរតោ, ឯកាគារិកំ ករោតោ, បរិបន្ថេ តិដ្ឋតោ, បរទារំ គច្ឆតោ, មុសា ភណតោ; ករោតោ ន ករីយតិ បាបំ។ ខុរបរិយន្តេន ចេបិ ចក្កេន យោ ឥមិស្សា បថវិយា បាណេ ឯកំ មំសខលំ ឯកំ មំសបុញ្ជំ ករេយ្យ, នត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ, នត្ថិ បាបស្ស អាគមោ។ ទក្ខិណញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ហនន្តោ ឃាតេន្តោ, ឆិន្ទន្តោ ឆេទាបេន្តោ, បចន្តោ បាចេន្តោ; នត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ, នត្ថិ បាបស្ស អាគមោ។ ឧត្តរញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ទទន្តោ ទាបេន្តោ, យជន្តោ យជាបេន្តោ; នត្ថិ តតោនិទានំ បុញ្ញំ, នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ។ ទានេន ទមេន សំយមេន សច្ចវជ្ជេន [សច្ចវាចេន (ក។)] នត្ថិ បុញ្ញំ, នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ’តិ។ តេសំយេវ ខោ, គហបតយោ, សមណព្រាហ្មណានំ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឧជុវិបច្ចនីកវាទា តេ ឯវមាហំសុ – ‘ករោតោ ការយតោ, ឆិន្ទតោ ឆេទាបយតោ, បចតោ បាចាបយតោ, សោចយតោ សោចាបយតោ, កិលមតោ កិលមាបយតោ, ផន្ទតោ ផន្ទាបយតោ, បាណមតិបាតយតោ, អទិន្នំ អាទិយតោ, សន្ធិំ ឆិន្ទតោ, និល្លោបំ ហរតោ, ឯកាគារិកំ ករោតោ, បរិបន្ថេ តិដ្ឋតោ, បរទារំ គច្ឆតោ, មុសា ភណតោ; ករោតោ ករីយតិ បាបំ។ ខុរបរិយន្តេន ចេបិ ចក្កេន យោ ឥមិស្សា បថវិយា បាណេ ឯកំ មំសខលំ ឯកំ មំសបុញ្ជំ ករេយ្យ, អត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ, អត្ថិ បាបស្ស អាគមោ។ ទក្ខិណញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ហនន្តោ ឃាតេន្តោ, ឆិន្ទន្តោ ឆេទាបេន្តោ, បចន្តោ បាចេន្តោ; អត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ, អត្ថិ បាបស្ស អាគមោ។ ឧត្តរញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ទទន្តោ ទាបេន្តោ, យជន្តោ យជាបេន្តោ; អត្ថិ តតោនិទានំ បុញ្ញំ, អត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ។ ទានេន ទមេន សំយមេន សច្ចវជ្ជេន អត្ថិ បុញ្ញំ, អត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ’តិ។ តំ កិំ មញ្ញថ, គហបតយោ, ននុមេ សមណព្រាហ្មណា អញ្ញមញ្ញស្ស ឧជុវិបច្ចនីកវាទា”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។

៩៧។ “តត្រ, គហបតយោ, យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘ករោតោ ការយតោ, ឆិន្ទតោ ឆេទាបយតោ,

ປຈເຕາ ປາຈາປຍເຕາ, ເສາຈຍເຕາ ເສາຈາປຍເຕາ, ກິລມຍເຕາ ກິລມາປຍເຕາ, ຜນ຺ທເຕາ ຜນ຺ທາປຍເຕາ, ປາຓມຕິປາຕຍເຕາ, ອທິນ຺ນໍ ອາທິຍເຕາ, ສນ຺ທິໍ ຉິນ຺ທເຕາ, ນິເລ຺ລາປໍ ຫຣເຕາ, ເອກາຄາຣິກໍ ກເຣາເຕາ, ປຣິປເນ຺ຖ ຕິຏ຺ຐເຕາ, ປຣທາຣໍ ຄຈ຺ຉເຕາ, ມຸສາ ຠຓເຕາ; ກເຣາເຕາ ນ ກຣີຍຕິ ປາປໍ. ຂຸຣປຣິຍເນ຺ຕນ ເຈປິ ຈເກ຺ກນ ເຍາ ອິມິສ຺ສາ ປຖວິຍາ ປາເຓ ເອກໍ ມໍສຂລໍ ເອກໍ ມໍສປຸຎ຺ຊໍ ກເຣຍ຺ຍ, ນຕ຺ຖິ ຕເຕານິທານໍ ປາປໍ, ນຕ຺ຖິ ປາປສ຺ສ ອາຄເມາ. ທກ຺ຂິຓເຎ຺ຈປິ ຄງ຺ຄາຍ ຕີຣໍ ຄເຈ຺ຉຍ຺ຍ ຫນເນ຺ຕາ ຆາເຕເນ຺ຕາ...ເປ... ທາເນນ ທເມນ ສໍຍເມນ ສຈ຺ຈວເຊ຺ຊນ ນຕ຺ຖິ ປຸຎ຺ຎໍ, ນຕ຺ຖິ ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ອາຄເມາ’ຕິ ເຕສເມຕໍ ປາຏິກງ຺ຂໍ? ຍມິທໍ ກາຍສຸຈຣິຕໍ, ວຈີສຸຈຣິຕໍ, ມເນາສຸຈຣິຕໍ – ອິເມ ຕເຍາ ກຸສເລ ຘເມ຺ມ ອຠິນິວເຊ຺ຊຕ຺ວາ ຍມິທໍ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕໍ, ວຈີທຸຈ຺ຈຣິຕໍ, ມເນາທຸຈ຺ຈຣິຕໍ – ອິເມ ຕເຍາ ອກຸສເລ ຘເມ຺ມ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕິສ຺ສນ຺ຕິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ນ ຫິ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ປສ຺ສນ຺ຕິ ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ອາທີນວໍ ເອາກາຣໍ ສໍກິເລສໍ, ກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ເນກ຺ຂເມ຺ມ ອານິສໍສໍ ເວາທານປກ຺ຂໍ. ສນ຺ຕໍເຍວ ເຂາ ປນ ກິຣິຍໍ ‘ນຕ຺ຖິ ກິຣິຍາ’ ຕິສ຺ສ ທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ; ສາສ຺ສ ເຫາຕິ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ. ສນ຺ຕໍເຍວ ເຂາ ປນ ກິຣິຍໍ ‘ນຕ຺ຖິ ກິຣິຍາ’ຕິ ສງ຺ກເປ຺ປຕິ; ສ຺ວາສ຺ສ ເຫາຕິ ມິຈ຺ຉາສງ຺ກເປ຺ປາ. ສນ຺ຕໍເຍວ ເຂາ ປນ ກິຣິຍໍ ‘ນຕ຺ຖິ ກິຣິຍາ’ຕິ ວາຈໍ ຠາສຕິ; ສາສ຺ສ ເຫາຕິ ມິຈ຺ຉາວາຈາ. ສນ຺ຕໍເຍວ ເຂາ ປນ ກິຣິຍໍ ‘ນຕ຺ຖິ ກິຣິຍາ’ຕິ ອາຫ, ເຍ ເຕ ອຣຫເນ຺ຕາ ກິຣິຍວາທາ ເຕສມຍໍ ປຈ຺ຈນີກໍ ກເຣາຕິ. ສນ຺ຕໍເຍວ ເຂາ ປນ ກິຣິຍໍ ‘ນຕ຺ຖິ ກິຣິຍາ’ຕິ ປຣໍ ສຎ຺ຎາເປຕິ; ສາສ຺ສ ເຫາຕິ ອສທ຺ຘມ຺ມສຎ຺ຎຕ຺ຕິ. ຕາຍ ຈ ປນ ອສທ຺ຘມ຺ມສຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ອຕ຺ຕານຸກ຺ກໍເສຕິ, ປຣໍ ວເມ຺ຠຕິ. ອິຕິ ປຸພ຺ເພວ ເຂາ ປນສ຺ສ ສຸສີລ຺ຍໍ ປຫີນໍ ເຫາຕິ, ທຸສ຺ສີລ຺ຍໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິຕໍ – ອຍຎ຺ຈ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ມິຈ຺ຉາສງ຺ກເປ຺ປາ ມິຈ຺ຉາວາຈາ ອຣິຍານໍ ປຈ຺ຈນີກຕາ ອສທ຺ຘມ຺ມສຎ຺ຎຕ຺ຕິ ອຕ຺ຕຸກ຺ກໍສນາ ປຣວມ຺ຠນາ. ເອວມສ຺ສິເມ ອເນເກ ປາປກາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິປຈ຺ຈຍາ.

“ຕຕ຺ຣ, ຄຫປຕເຍາ, ວິຎ຺ຎູ ປຸຣິເສາ ອິຕິ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂຕິ – ‘ສເຈ ເຂາ ນຕ຺ຖິ ກິຣິຍາ, ເອວມຍໍ ຠວໍ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄເລາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ເສາຕ຺ຖິມຕ຺ຕານໍ ກຣິສ຺ສຕິ; ສເຈ ເຂາ ອຕ຺ຖິ ກິຣິຍາ ເອວມຍໍ ຠວໍ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄເລາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ອປາຍໍ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ວິນິປາຕໍ ນິຣຍໍ ອຸປປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ. ກາມໍ ເຂາ ປນ ມາຫຸ ກິຣິຍາ, ເຫາຕຸ ເນສໍ ຠວຕໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສຈ຺ຈໍ ວຈນໍ; ອຖ ຈ ປນາຍໍ ຠວໍ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄເລາ ທິເຏ຺ຐວ ຘເມ຺ມ ວິຎ຺ຎູນໍ ຄາຣເຍ຺ຫາ – ທຸສ຺ສີເລາ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄເລາ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ອກິຣິຍວາເທາ’ຕິ. ສເຈ ເຂາ ອຕ຺ຖິ ກິຣິຍາ, ເອວໍ ອິມສ຺ສ ເຠາເຕາ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຸຠຍຕ຺ຖ ກລິຄ຺ເຄຫາ – ຍຎ຺ຈ ທິເຏ຺ຐວ ຘເມ຺ມ ວິຎ຺ຎູນໍ ຄາຣເຍ຺ຫາ, ຍຎ຺ຈ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ອປາຍໍ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ວິນິປາຕໍ ນິຣຍໍ ອຸປປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ. ເອວມສ຺ສາຍໍ ອປຓ຺ຓເກາ ຘເມ຺ມາ ທຸສ຺ສມເຕ຺ຕາ ສມາທິເນ຺ນາ, ເອກໍສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຕິ, ຣິຎ຺ຈຕິ ກຸສລໍ ຐານໍ.

໙໖. “ສນ຺ຕິ, ຄຫປຕເຍາ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ກເຣາເຕາ ກາຣຍເຕາ, ຉິນ຺ທເຕາ ເຉທາປຍເຕາ, ປຈເຕາ ປາຈາປຍເຕາ, ເສາຈຍເຕາ ເສາຈາປຍເຕາ, ກິລມຍເຕາ ກິລມາປຍເຕາ, ຜນ຺ທເຕາ ຜນ຺ທາປຍເຕາ, ປາຓມຕິປາຕຍເຕາ, ອທິນ຺ນໍ ອາທິຍເຕາ, ສນ຺ທິໍ ຉິນ຺ທເຕາ, ນິເລ຺ລາປໍ ຫຣເຕາ, ເອກາຄາຣິກໍ ກເຣາເຕາ, ປຣິປເນ຺ຖ ຕິຏ຺ຐເຕາ, ປຣທາຣໍ ຄຈ຺ຉເຕາ, ມຸສາ ຠຓເຕາ; ກເຣາເຕາ ກຣີຍຕິ ປາປໍ. ຂຸຣປຣິຍເນ຺ຕນ ເຈປິ ຈເກ຺ກນ ເຍາ ອິມິສ຺ສາ ປຖວິຍາ ປາເຓ ເອກໍ ມໍສຂລໍ ເອກໍ ມໍສປຸຎ຺ຊໍ ກເຣຍ຺ຍ, ອຕ຺ຖິ ຕເຕານິທານໍ ປາປໍ, ອຕ຺ຖິ ປາປສ຺ສ ອາຄເມາ. ທກ຺ຂິຓເຎ຺ຈປິ ຄງ຺ຄາຍ ຕີຣໍ ຄເຈ຺ຉຍ຺ຍ ຫນເນ຺ຕາ ຆາເຕເນ຺ຕາ, ຉິນ຺ທເນ຺ຕາ ເຉທາເປເນ຺ຕາ, ປຈເນ຺ຕາ ປາຈາເປເນ຺ຕາ, ອຕ຺ຖິ ຕເຕານິທານໍ ປາປໍ, ອຕ຺ຖິ ປາປສ຺ສ ອາຄເມາ. ອຸຕ຺ຕຣເຎ຺ຈປິ ຄງ຺ຄາຍ ຕີຣໍ ຄເຈ຺ຉຍ຺ຍ ທທເນ຺ຕາ ທາເປເນ຺ຕາ, ຍຊເນ຺ຕາ ຍຊາເປເນ຺ຕາ, ອຕ຺ຖິ ຕເຕານິທານໍ ປຸຎ຺ຎໍ, ອຕ຺ຖິ ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ອາຄເມາ. ທາເນນ ທເມນ ສໍຍເມນ ສຈ຺ຈວເຊ຺ຊນ ອຕ຺ຖິ ປຸຎ຺ຎໍ, ອຕ຺ຖິ ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ອາຄເມາ’ຕິ ເຕສເມຕໍ ປາຏິກງ຺ຂໍ? ຍມິທໍ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕໍ, ວຈີທຸຈ຺ຈຣິຕໍ , ມເນາທຸຈ຺ຈຣິຕໍ – ອິເມ ຕເຍາ ອກຸສເລ ຘເມ຺ມ ອຠິນິວເຊ຺ຊຕ຺ວາ ຍມິທໍ

កាយឞុចរិតំ, ចឌីឞុចរិតំ, មនោឞុចរិតំ – ឰនេ តយោ ក្យសលេ ឆម្មេ សមាទាយ ចត្តិឞ្យត្តិ តំ កិឞ្យ ហេតុ? សឞ្យត្តិ ហិ ខេ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អក្យសលានំ ឆម្មានំ អាឌីនចំ ឱ្ពការំ សំកិលេសំ, ក្យសលានំ ឆម្មានំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ ខោទាគសល្លិ សន្តំយេច ខោ បន កិរិយំ 'អត្ថិ កិរិយា' តិឞ្យ ឌិដ្ឋិ ហោតិ; សាឞ្យ ហោតិ សម្មាឌិដ្ឋិ សន្តំយេច ខោ បន កិរិយំ 'អត្ថិ កិរិយា'តិ សង្កប្បេតិ; ស្វាឞ្យ ហោតិ សម្មាសង្កប្បោ សន្តំយេច ខោ បន កិរិយំ 'អត្ថិ កិរិយា'តិ ចាចំ ភាសតិ; សាឞ្យ ហោតិ សម្មាចាចា សន្តំយេច ខោ បន កិរិយំ 'អត្ថិ កិរិយា'តិ អាហ; យេ តេ អរហន្តោ កិរិយចាឌា តេសមយំ ន បច្ចនីកោ ហោតិ សន្តំយេច ខោ បន កិរិយំ 'អត្ថិ កិរិយា'តិ បរំ សញ្ញាបេតិ; សាឞ្យ ហោតិ សទ្ធម្មសញ្ញត្តិ តាយ ច បន សទ្ធម្មសញ្ញត្តិយា នេចត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ ចម្ភេតិ ឰតិ បុព្ពេច ខោ បនឞ្យ ឪ្យឞីលំ បហីនំ ហោតិ, ឞុឞីលំ បច្ចុបដ្ឋិតំ – អយញ្ច សម្មាឌិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាចាចា អរិយានំ អបច្ចនីកតា សទ្ធម្មសញ្ញត្តិ អនត្តុក្កំសនា អបរចម្ភនា ឧចមស្សិមេ អនេកេ ក្យសលា ឆម្មា សម្មាឌិដ្ឋិបច្ចយា

"តត្រ, គហបតយោ, ចិញ្ញូ បុរិសោ ឰតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'សចេ ខោ អត្ថិ កិរិយា, ឧចមយំ ភចំ បុរិសបុគ្គលោ កាយឞ្យ ភេទា បរំ មរណា សុគតិ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិឞ្យតិ កាមំ ខោ បន មាហុ កិរិយា, ហោតុ នេសំ ភចតំ សមណព្រាហ្មណានំ សច្ចំ ចចនំ; អថ ច បនាយំ ភចំ បុរិសបុគ្គលោ ឌិដ្ឋេច ឆម្មេ ចិញ្ញូនំ បាសំសោ – ឞីលចា បុរិសបុគ្គលោ សម្មាឌិដ្ឋិ កិរិយចាទោ'តិ សចេ ខោ អត្ថេច កិរិយា, ឧចំ ឰមឞ្យ ភោតោ បុរិសបុគ្គលឞ្យ ឧភយត្ថ កដគ្គហោ – យញ្ច ឌិដ្ឋេច ឆម្មេ ចិញ្ញូនំ បាសំសោ, យញ្ច កាយឞ្យ ភេទា បរំ មរណា សុគតិ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិឞ្យតិ ឧចមស្សាយំ អបណ្ណកោ ឆម្មោ សុសមត្តោ សមាទិន្នោ, ឧភយំសំ ផរិត្វា តិដ្ឋតិ, រិញ្ចតិ អក្យសលំ ឋានំ

១០០ "សន្តិ, គហបតយោ, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯចំចាឌិនោ ឯចំឌិដ្ឋិនោ – 'នត្ថិ ហេតុ, នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ សំកិលេសាយ; អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា សំកិលិឞ្យន្តិ នត្ថិ ហេតុ, នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ ចិសុទ្ធិយា; អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា ចិសុជ្ឈន្តិ នត្ថិ ពលំ, នត្ថិ ចីរិយំ [ចិរិយំ (ឞី ស្យា កំ បី)], នត្ថិ បុរិសថាមោ, នត្ថិ បុរិសបរក្កមោ; សព្ពេ សត្តា សព្ពេ បាណា សព្ពេ ភូតា សព្ពេ ជីចា អចសា អពលា អចីរិយា និយតិសង្គតិភាចបរិណតា ឆស្វេចាភិជាតីសុ សុខឪ្យក្ខំ បដិសំចេទេន្តី'តិ តេសំយេច ខោ, គហបតយោ, សមណព្រាហ្មណានំ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឧជុចិបច្ចនីកចាទា តេ ឯចមាហំសុ – 'អត្ថិ ហេតុ, អត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ សំកិលេសាយ; សហេតូ សប្បច្ចយា សត្តា សំកិលិឞ្យន្តិ អត្ថិ ហេតុ, អត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ ចិសុទ្ធិយា; សហេតូ សប្បច្ចយា សត្តា ចិសុជ្ឈន្តិ អត្ថិ ពលំ, អត្ថិ ចីរិយំ, អត្ថិ បុរិសថាមោ, អត្ថិ បុរិសបរក្កមោ; ន សព្ពេ សត្តា សព្ពេ បាណា សព្ពេ ភូតា សព្ពេ ជីចា អចសា អពលា អចីរិយា [អត្ថិ បុរិសបរក្កមោ, សព្ពេ សត្តា... សចសា សពលា សចីរិយា (ស្យា កំ ក)] និយតិសង្គតិភាចបរិណតា ឆស្វេចាភិជាតីសុ សុខឪ្យក្ខំ បដិសំចេទេន្តី'តិ តំ កិំ មញ្ញថ, គហបតយោ, ននុមេ សមណព្រាហ្មណា អញ្ញមញ្ញឞ្យ ឧជុចិបច្ចនីកចាទា'តិ? 'ឯចំ, ភន្តេ'

១០១ "តត្រ, គហបតយោ, យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯចំចាឌិនោ ឯចំឌិដ្ឋិនោ – 'នត្ថិ ហេតុ, នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ សំកិលេសាយ; អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា សំកិលិឞ្យន្តិ នត្ថិ ហេតុ, នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ ចិសុទ្ធិយា; អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា ចិសុជ្ឈន្តិ នត្ថិ ពលំ, នត្ថិ ចីរិយំ, នត្ថិ បុរិសថាមោ, នត្ថិ បុរិសបរក្កមោ; សព្ពេ សត្តា សព្ពេ បាណា សព្ពេ ភូតា សព្ពេ ជីចា អចសា អពលា អចីរិយា និយតិសង្គតិភាចបរិណតា ឆស្វេចាភិជាតីសុ សុខឪ្យក្ខំ បដិសំចេទេន្តី'តិ តេសមេតំ បាដិកង្ខំ? យមិទំ កាយឞុចរិតំ, ចឌីឞុចរិតំ,

មនោសុចរិតំ – ឥមេ តយោ កុសលេ ធម្មេ អភិនិព្ពជ្ជេត្វា យមិទំ កាយទុច្ចរិតំ, វចីទុច្ចរិតំ, មនោទុច្ចរិតំ – ឥមេ តយោ អកុសលេ ធម្មេ សមាទាយ វត្តិស្សន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ន ហិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា បស្សន្តិ អកុសលានំ ធម្មានំ អាទីនវំ ឱការំ សំកិលេសំ, កុសលានំ ធម្មានំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ វោទានបក្ខំ។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'នត្ថិ ហេតូ' តិស្ស ទិដ្ឋិ ហោតិ; សាស្ស ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'នត្ថិ ហេតូ'តិ សង្កប្បេតិ ; ស្វាស្ស ហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បោ។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'នត្ថិ ហេតូ'តិ វាចំ ភាសតិ; សាស្ស ហោតិ មិច្ឆាវាចា។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'នត្ថិ ហេតូ'តិ អាហ; យេ តេ អរហន្តោ ហេតុវាទា តេសមយំ បច្ចនីកំ ករោតិ។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'នត្ថិ ហេតូ'តិ បរំ សញ្ញាបេតិ; សាស្ស ហោតិ អសទ្ធម្មសញ្ញត្តិ។ តាយ ច បន អសទ្ធម្មសញ្ញត្តិយា អត្តានុក្កំសេតិ, បរំ វម្ភេតិ។ ឥតិ បុព្ពេវ ខោ បនស្ស សុសីល្យំ បហីនំ ហោតិ, ទុស្សីល្យំ បច្ចុបដ្ឋិតំ – អយញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បោ មិច្ឆាវាចា អរិយានំ បច្ចនីកតា អសទ្ធម្មសញ្ញត្តិ អត្តុក្កំសនា បរវម្ភនា។ ឯវមស្សិមេ អនេកេ បាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិបច្ចយា។

"តត្រ, គហបតយោ, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'សចេ ខោ នត្ថិ ហេតុ, ឯវមយំ ភវំ បុរិសបុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សោត្ថិមត្តានំ ករិស្សតិ; សចេ ខោ អត្ថិ ហេតុ, ឯវមយំ ភវំ បុរិសបុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជិស្សតិ។ កាមំ ខោ បន មាហុ ហេតុ, ហោតុ នេសំ ភវតំ សមណព្រាហ្មណានំ សច្ចំ វចនំ; អថ ច បនាយំ ភវំ បុរិសបុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិញ្ញូនំ គារយ្ហោ – ទុស្សីលោ បុរិសបុគ្គលោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អហេតុវាទោ'តិ។ សចេ ខោ អត្ថេវ ហេតុ, ឯវំ ឥមស្ស ភោតោ បុរិសបុគ្គលស្ស ឧភយត្ថ កលិគ្គហោ – យញ្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិញ្ញូនំ គារយ្ហោ, យញ្ច កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជិស្សតិ។ ឯវមស្សាយំ អបណ្ណកោ ធម្មោ ទុស្សមត្តោ សមាទិន្នោ, ឯកំសំ ផរិត្វា តិដ្ឋតិ, រិញ្ចតិ កុសលំ ឋានំ។

១០១។ "តត្រ, គហបតយោ, យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – 'អត្ថិ ហេតុ, អត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ សំកិលេសាយ; សហេតូ សប្បច្ចយា សត្តា សំកិលិស្សន្តិ។ អត្ថិ ហេតុ, អត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា; សហេតូ សប្បច្ចយា សត្តា វិសុជ្ឈន្តិ។ អត្ថិ ពលំ, អត្ថិ វីរិយំ, អត្ថិ បុរិសថាមោ, អត្ថិ បុរិសបរក្កមោ; ន សព្ពេ សត្តា សព្ពេ បាណា សព្ពេ ភូតា សព្ពេ ជីវា អវសា អពលា អវីរិយា និយតិសង្គតិភាវបរិណតា ឆស្វេវាភិជាតីសុ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តី'តិ តេសមយំ បាដិកង្ខំ? យមិទំ កាយទុច្ចរិតំ, វចីទុច្ចរិតំ, មនោទុច្ចរិតំ – ឥមេ តយោ អកុសលេ ធម្មេ អភិនិព្ពជ្ជេត្វា យមិទំ កាយសុចរិតំ, វចីសុចរិតំ, មនោសុចរិតំ – ឥមេ តយោ កុសលេ ធម្មេ សមាទាយ វត្តិស្សន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? បស្សន្តិ ហិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា អកុសលានំ ធម្មានំ អាទីនវំ ឱការំ សំកិលេសំ, កុសលានំ ធម្មានំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ វោទានបក្ខំ។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'អត្ថិ ហេតូ' តិស្ស ទិដ្ឋិ ហោតិ; សាស្ស ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'អត្ថិ ហេតូ'តិ សង្កប្បេតិ; ស្វាស្ស ហោតិ សម្មាសង្កប្បោ។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'អត្ថិ ហេតូ'តិ វាចំ ភាសតិ; សាស្ស ហោតិ សម្មាវាចា។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'អត្ថិ ហេតូ'តិ អាហ, យេ តេ អរហន្តោ ហេតុវាទា តេសមយំ ន បច្ចនីកំ ករោតិ។ សន្តំយេវ ខោ បន ហេតុំ 'អត្ថិ ហេតូ'តិ បរំ សញ្ញាបេតិ; សាស្ស ហោតិ សទ្ធម្មសញ្ញត្តិ។ តាយ ច បន សទ្ធម្មសញ្ញត្តិយា នេវត្តានុក្កំសេតិ, ន បរំ វម្ភេតិ។ ឥតិ បុព្ពេវ ខោ បនស្ស ទុស្សីល្យំ បហីនំ ហោតិ, សុសីល្យំ បច្ចុបដ្ឋិតំ – អយញ្ច សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា អរិយានំ អបច្ចនីកតា សទ្ធម្មសញ្ញត្តិ អនត្តុក្កំសនា អបរវម្ភនា។ ឯវមស្សិមេ អនេកេ កុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ សម្មាទិដ្ឋិបច្ចយា។

“ຕຕ຺ຣ, ຄຫປຕເຍາ, ວິຍ຺ຍູ ປຸຣິເສາ ອິຕິ ປຏິສຍ຺ຈິກ຺ຂຕິ – ‘ສເຈ ເຂາ ອຕ຺ຖິ ເຫຕຸ, ເອວມຍໍ ຠວໍ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄເລາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ເລາກໍ ອຸປປ຺ຊ຺ຊິສ຺ສຕິ. ກາມໍ ເຂາ ປນ ມາຫຸ ເຫຕຸ, ເຫາຕຸ ເນສໍ ຠວຕໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສຈ຺ຈໍ ວຈນໍ; ອຖ ຈ ປນາຍໍ ຠວໍ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄເລາ ທິເຏ຺ຐວ ຘເມ຺ມ ວິຍ຺ຍູນໍ ປາສໍເສາ – ສີລວາ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄເລາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫຕຸວາເທາ’ຕິ. ສເຈ ເຂາ ອຕ຺ຖິ ເຫຕຸ, ເອວໍ ອິມສ຺ສ ເຠາເຕາ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຸຠຍຕ຺ຖ ກຏຄ຺ຄາເຫາ – ຍຍ຺ຈ ທິເຏ຺ຐວ ຘເມ຺ມ ວິຍ຺ຍູນໍ ປາສໍເສາ, ຍຍ຺ຈ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ເລາກໍ ອຸປປ຺ຊ຺ຊິສ຺ສຕິ. ເອວມສ຺ສາຍໍ ອປຓ຺ຓເກາ ຘເມ຺ມາ ສຸສມເຕ຺ຕາ ສມາທິເນ຺ນາ, ອຸຠຍໍສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຕິ, ຣິຍ຺ຈຕິ ອກຸສລໍ ຐານໍ.

໑໐໒. “ສນ຺ຕິ, ຄຫປຕເຍາ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ນຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ອາຣຸປ຺ປາ’ຕິ. ເຕສໍເຍວ ເຂາ, ຄຫປຕເຍາ, ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອຸຊຸວິປຈ຺ຈນີກວາທາ. ເຕ ເອວມາຫໍສຸ – ‘ອຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ອາຣຸປ຺ປາ’ຕິ. ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍຖ, ຄຫປຕເຍາ, ນນຸເມ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍສ຺ສ ອຸຊຸວິປຈ຺ຈນີກວາທາ”ຕິ? “ເອວໍ, ຠເນ຺ຕ”. “ຕຕ຺ຣ, ຄຫປຕເຍາ, ວິຍ຺ຍູ ປຸຣິເສາ ອິຕິ ປຏິສຍ຺ຈິກ຺ຂຕິ – ເຍ ເຂາ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ນຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ອາຣຸປ຺ປາ’ຕິ, ອິທໍ ເມ ອທິຏ຺ຐໍ; ເຍປິ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ອຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ອາຣຸປ຺ປາ’ຕິ, ອິທໍ ເມ ອວິທິຕໍ. ອຫເຍ຺ຈວ [ອຫເຍ຺ຈ (?)] ເຂາ ປນ ອຊາເນ຺ຕາ ອປສ຺ສເນ຺ຕາ ເອກໍເສນ ອາທາຍ ເວາຫເຣຍ຺ຍໍ – ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ, ເມາຄມຍ຺ຍນ຺ຕິ, ນ ເມຕໍ ອສ຺ສ ປຏິຣູປໍ. ເຍ ເຂາ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ນຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ອາຣຸປ຺ປາ’ຕິ, ສເຈ ເຕສໍ ຠວຕໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສຈ຺ຈໍ ວຈນໍ, ຐານເມຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ – ເຍ ເຕ ເທວາ ຣູປິເນາ ມເນາມຍາ, ອປຓ຺ຓກໍ ເມ ຕຕ຺ຣູປປຕ຺ຕິ ຠວິສ຺ສຕິ. ເຍ ປນ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ອຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ອາຣຸປ຺ປາ’ຕິ, ສເຈ ເຕສໍ ຠວຕໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສຈ຺ຈໍ ວຈນໍ, ຐານເມຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ – ເຍ ເຕ ເທວາ ອຣູປິເນາ ສຍ຺ຍາມຍາ, ອປຓ຺ຓກໍ ເມ ຕຕ຺ຣູປປຕ຺ຕິ ຠວິສ຺ສຕິ. ທິສ຺ສນ຺ຕິ ເຂາ ປນ ຣູປາຘິກຣຓໍ [ຣູປກາຣຓາ (ກ.)] ທຓ຺ຑາທານ-ສຕ຺ຖາທານ-ກລຫ-ວິຄ຺ຄຫ-ວິວາທ-ຕຸວໍຕຸວໍ-ເປສຸຍ຺ຍ-ມຸສາວາທາ. ‘ນຕ຺ຖິ ເຂາ ປເນຕໍ ສພ຺ພເສາ ອຣູເປ’”ຕິ. ເສາ ອິຕິ ປຏິສງ຺ຂາຍ ຣູປານໍເຍວ ນິພ຺ພິທາຍ ວິຣາຄາຍ ນິເຣາຘາຍ ປຏິປເນ຺ນາ ເຫາຕິ.

໑໐໓. “ສນ຺ຕິ, ຄຫປຕເຍາ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ນຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ຠວນິເຣາເຘາ’ຕິ. ເຕສໍເຍວ ເຂາ, ຄຫປຕເຍາ, ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອຸຊຸວິປຈ຺ຈນີກວາທາ. ເຕ ເອວມາຫໍສຸ – ‘ອຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ຠວນິເຣາເຘາ’ຕິ. ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍຖ, ຄຫປຕເຍາ, ນນຸເມ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍສ຺ສ ອຸຊຸວິປຈ຺ຈນີກວາທາ”ຕິ? “ເອວໍ, ຠເນ຺ຕ”. “ຕຕ຺ຣ, ຄຫປຕເຍາ, ວິຍ຺ຍູ ປຸຣິເສາ ອິຕິ ປຏິສຍ຺ຈິກ຺ຂຕິ – ເຍ ເຂາ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ນຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ຠວນິເຣາເຘາ’ຕິ, ອິທໍ ເມ ອທິຏ຺ຐໍ; ເຍປິ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ອຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ຠວນິເຣາເຘາ’ຕິ, ອິທໍ ເມ ອວິທິຕໍ. ອຫເຍ຺ຈວ ເຂາ ປນ ອຊາເນ຺ຕາ ອປສ຺ສເນ຺ຕາ ເອກໍເສນ ອາທາຍ ເວາຫເຣຍ຺ຍໍ – ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ, ເມາຄມຍ຺ຍນ຺ຕິ, ນ ເມຕໍ ອສ຺ສ ປຏິຣູປໍ. ເຍ ເຂາ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ນຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ຠວນິເຣາເຘາ’ຕິ, ສເຈ ເຕສໍ ຠວຕໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສຈ຺ຈໍ ວຈນໍ, ຐານເມຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ – ເຍ ເຕ ເທວາ ອຣູປິເນາ ສຍ຺ຍາມຍາ ອປຓ຺ຓກໍ ເມ ຕຕ຺ຣູປປຕ຺ຕິ ຠວິສ຺ສຕິ. ເຍ ປນ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິເນາ ເອວໍທິຏ຺ຐິເນາ – ‘ອຕ຺ຖິ ສພ຺ພເສາ ຠວນິເຣາເຘາ’ຕິ, ສເຈ ເຕສໍ ຠວຕໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສຈ຺ຈໍ ວຈນໍ, ຐານເມຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ – ຍໍ

ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມີ. ເຍ ໂຂ ເຕ ໂຠນ຺ໂຕ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – 'ນຕ຺ຖິ ສພ຺ພໂສ ຠວນິໂຣໂຘ'ຕິ, ເຕສມຍໍ ທິຏ຺ຐິ ສາຣາຄາຍ [ສຣາຄາຍ (ສ຺ຍາ. ກ.)] ສນ຺ຕິເກ, ສໍໂຍຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອພິນນ຺ທນາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອຊ຺ໂຌສານາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອຸປາທານາຍ ສນ຺ຕິເກ. ເຍ ປນ ເຕ ໂຠນ຺ໂຕ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – 'ອຕ຺ຖິ ສພ຺ພໂສ ຠວນິໂຣໂຘ'ຕິ, ເຕສມຍໍ ທິຏ຺ຐິ ອສາຣາຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອສໍໂຍຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນພິນນ຺ທນາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນຊ຺ໂຌສານາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນຸປາທານາຍ ສນ຺ຕິເກ'”ຕິ. ໂສ ອິຕິ ປຏິສງ຺ຂາຍ ຠວານໍເຍວ ນິພ຺ພິທາຍ ວິຣາຄາຍ ນິໂຣຘາຍ ປຏິປນ຺ໂນ ໂຫຕິ.

໑໐໘. “ຈຕ຺ຕາໂຣເມ, ຄຫປຕໂຍ, ປຸຄ຺ຄລາ ສນ຺ໂຕ ສໍວິຊ຺ຊມານາ ໂລກສ຺ມິໍ. ກຕເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ອຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ໂຫຕິ ອຕ຺ຕປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ. ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ປຣນ຺ຕໂປ ໂຫຕິ ປຣປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ. ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ອຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ຈ ໂຫຕິ ອຕ຺ຕປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ປຣນ຺ຕໂປ ຈ ປຣປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ. ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ເນວຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ໂຫຕິ ນາຕ຺ຕປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ນ ປຣນ຺ຕໂປ ນ ປຣປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ; ໂສ ອນຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ອປຣນ຺ຕໂປ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ນິຈ຺ຉາໂຕ ນິພ຺ພຸໂຕ ສີຕິຠູໂຕ ສຸຂປ຺ປຏິສໍເວທີ ພ຺ຣຫ຺ມຠູເຕນ ອຕ຺ຕນາ ວິຫຣຕິ.

໑໐໙. “ກຕໂມ ຈ, ຄຫປຕໂຍ, ປຸຄ຺ຄໂລ ອຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ອຕ຺ຕປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ອເຈລໂກ ໂຫຕິ ມຸຕ຺ຕາຈາໂຣ ຫຕ຺ຖາປເລຂໂນ...ເປ... [ວິຕ຺ຖາໂຣ ມ. ນິ. ໒.໙-໑໐ ກນ຺ທຣກສຸຕ຺ເຕ] ອິຕິ ເອວຣູປໍ ອເນກວິຫິຕໍ ກາຍສ຺ສ ອາຕາປນປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫຣຕິ. ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຄຫປຕໂຍ, ປຸຄ຺ຄໂລ ອຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ອຕ຺ຕປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ.

“ກຕໂມ ຈ, ຄຫປຕໂຍ, ປຸຄ຺ຄໂລ ປຣນ຺ຕໂປ ປຣປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ໂອຣພ຺ຠິໂກ ໂຫຕິ ສູກຣິໂກ...ເປ... ເຍ ວາ ປນຎ຺ເຎປິ ເກຈິ ກຸຣູຣກມ຺ມນ຺ຕາ. ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຄຫປຕໂຍ, ປຸຄ຺ຄໂລ ປຣນ຺ຕໂປ ປຣປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ.

“ກຕໂມ ຈ, ຄຫປຕໂຍ, ປຸຄ຺ຄໂລ ອຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ຈ ອຕ຺ຕປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ປຣນ຺ຕໂປ ຈ ປຣປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ເອກຈ຺ໂຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ຣາຊາ ວາ ໂຫຕິ ຂຕ຺ຕິໂຍ ມຸທ຺ຘາວສິຕ຺ໂຕ...ເປ... ເຕປິ ທຓ຺ຑຕຊ຺ຊິຕາ ຠຍຕຊ຺ຊິຕາ ອສ຺ສຸມຸຂາ ຣຸທມານາ ປຣິກມ຺ມານິ ກໂຣນ຺ຕິ. ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຄຫປຕໂຍ, ປຸຄ຺ຄໂລ ອຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ຈ ອຕ຺ຕປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ປຣນ຺ຕໂປ ຈ ປຣປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ.

“ກຕໂມ ຈ, ຄຫປຕໂຍ, ປຸຄ຺ຄໂລ ເນວຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ນາຕ຺ຕປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ນ ປຣນ຺ຕໂປ ນ ປຣປຣິຕາປນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ; ໂສ ອນຕ຺ຕນ຺ຕໂປ ອປຣນ຺ຕໂປ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ນິຈ຺ຉາໂຕ ນິພ຺ພຸໂຕ ສີຕິຠູໂຕ ສຸຂປ຺ປຏິສໍເວທີ ພ຺ຣຫ຺ມຠູເຕນ ອຕ຺ຕນາ ວິຫຣຕິ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ຕຖາຄໂຕ ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ...ເປ... ໂສ ອິເມ ປຎ຺ຈ ນີວຣເຓ ປຫາຍ ເຈຕໂສ ອຸປກ຺ກິເລເສ

ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩦᨠᩁᨱᩮ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩅᩥᩅᩮᨠᨩᩴ ᨷᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨷᨮᨾᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩪᨷᩈᨾᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᩈᩣᨴᨶᩴ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩴ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥᨩᩴ ᨷᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ...ᨷᩮ... ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ... ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨

“ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩮ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᩮ ᩅᩥᨣᨲᩪᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨾᩩᨴᩩᨽᩪᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩮ ᨮᩥᨲᩮ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩣᨶᩩᩔᨲᩥᨬᩣᨱᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᨲᩥ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᩑᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨩᩣᨲᩥᩴ ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩍᨲᩥ ᩈᩣᨠᩣᩁᩴ ᩈᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩮ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᩮ ᩅᩥᨣᨲᩪᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨾᩩᨴᩩᨽᩪᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩮ ᨮᩥᨲᩮ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᩩᨲᩪᨷᨷᩣᨲᨬᩣᨱᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩔᨲᩥ ᨧᩅᨾᩣᨶᩮ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ ᩉᩦᨶᩮ ᨷᨱᩦᨲᩮ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩮ, ᩈᩩᨣᨲᩮ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮ...ᨷᩮ... ᨿᨳᩣᨠᨾ᩠ᨾᩪᨷᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩮ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᩮ ᩅᩥᨣᨲᩪᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨾᩩᨴᩩᨽᩪᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩮ ᨮᩥᨲᩮ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᨬᩣᨱᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ‘ᩍᨴᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ...ᨷᩮ... ‘ᩋᨿᩴ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᩔᨲᩮᩣ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩅᩣᩈᩅᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᩅᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩥᨲᩥ ᨬᩣᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ‘ᨡᩦᨱᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᩅᩩᩈᩥᨲᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ, ᨠᨲᩴ ᨠᩁᨱᩦᨿᩴ, ᨶᩣᨷᩁᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩣᨿᩣ’ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨣᩉᨷᨲᨿᩮᩣ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᨷᩁᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᨶ ᨷᩁᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ; ᩈᩮᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᩋᨷᩁᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᨲᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ ᩈᩦᨲᩦᨽᩪᨲᩮᩣ ᩈᩩᨡᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨽᩪᨲᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᩅᩣ ᨲᩮᩃᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩴ ᨵᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ ‘ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨽᩮᩣᨲᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ᪨ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮ ᨶᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᩣᨱᩩᨷᩮᨲᩮ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨴᩈᨾᩴ᪨

ᨣᩉᨷᨲᩥᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨷᨮᨾᩮᩣ᪨

ᨲᩔᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ –

ᨠᨶ᩠ᨴᩁᨶᩣᨣᩁᩈᩮᨡᩅᨲᩮᩣ ᨧ, ᨷᩮᩣᨲᩃᩥᨿᩮᩣ ᨷᩩᨶ ᨩᩦᩅᨠᨽᨧ᩠ᨧᩣ;

ក្បបិលិដេយេធា ពុក្កអេកេឃា, ធាហុេចដតិឃាបណ្ណកេតា ដវេយា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២។ ភិក្ខុវគ្គោ

១។ អម្ពលដ្ឋិករាហុលោវាទសុត្តំ

១០៧។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា រាហុលោ អម្ពលដ្ឋិកាយំ វិហរតិ។ អថ ខោ ភគវា សាយន្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន អម្ពលដ្ឋិកា យេនាយស្មា រាហុលោ តេនុបសង្កមិ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា រាហុលោ ភគវន្តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន អាសនំ បញ្ញាបេសិ, ឧទកញ្ច បាទានំ។ និសីទិ ភគវា បញ្ញត្តេ អាសនេ។ និសជ្ជ បាទេ បក្ខាលេសិ។ អាយស្មាបិ ខោ រាហុលោ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។

១០៨។ អថ ខោ ភគវា បរិត្តំ ឧទកាវសេសំ ឧទកាធានេ ឋបេត្វា អាយស្មន្តំ រាហុលំ អាមន្តេសិ – “បស្សសិ នោ ត្វំ, រាហុល, ឥមំ បរិត្តំ ឧទកាវសេសំ ឧទកាធានេ ឋបិត”ន្តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។ “ឯវំ បរិត្តកំ ខោ, រាហុល, តេសំ សាមញ្ញំ យេសំ នត្ថិ សម្បជានមុសាវាទេ លជ្ជា”តិ។ អថ ខោ ភគវា បរិត្តំ ឧទកាវសេសំ ឆឌ្ឌេត្វា អាយស្មន្តំ រាហុលំ អាមន្តេសិ – “បស្សសិ នោ ត្វំ, រាហុល, បរិត្តំ ឧទកាវសេសំ ឆឌ្ឌិត”ន្តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។ “ឯវំ ឆឌ្ឌិតំ ខោ, រាហុល, តេសំ សាមញ្ញំ យេសំ នត្ថិ សម្បជានមុសាវាទេ លជ្ជា”តិ។ អថ ខោ ភគវា តំ ឧទកាធានំ និក្កុជ្ជិត្វា អាយស្មន្តំ រាហុលំ អាមន្តេសិ – “បស្សសិ នោ ត្វំ, រាហុល, ឥមំ ឧទកាធានំ និក្កុជ្ជិត”ន្តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។ “ឯវំ និក្កុជ្ជិតំ ខោ, រាហុល, តេសំ សាមញ្ញំ យេសំ នត្ថិ សម្បជានមុសាវាទេ លជ្ជា”តិ។ អថ ខោ ភគវា តំ ឧទកាធានំ ឧក្កុជ្ជិត្វា អាយស្មន្តំ រាហុលំ អាមន្តេសិ – “បស្សសិ នោ ត្វំ, រាហុល, ឥមំ ឧទកាធានំ រិត្តំ តុច្ឆ”ន្តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។ “ឯវំ រិត្តំ តុច្ឆំ ខោ, រាហុល, តេសំ សាមញ្ញំ យេសំ នត្ថិ សម្បជានមុសាវាទេ លជ្ជា”តិ។ សេយ្យថាបិ, រាហុល, រញ្ញោ នាគោ ឦសាទន្តោ ឧរូឡ្ហវា [ឧព្ពូឡ្ហវា (សី។ បី។)] អភិជាតោ សង្គាមាវចរោ សង្គាមគតោ បុរិមេហិបិ បាទេហិ កម្មំ ករោតិ, បច្ឆិមេហិបិ បាទេហិ កម្មំ ករោតិ, បុរិមេនបិ កាយេន កម្មំ ករោតិ, បច្ឆិមេនបិ កាយេន កម្មំ ករោតិ, សីសេនបិ កម្មំ ករោតិ, កណ្ណេហិបិ កម្មំ ករោតិ, ទន្តេហិបិ កម្មំ ករោតិ, នង្គុដ្ឋេនបិ កម្មំ ករោតិ; រក្ខតេវ សោណ្ឌំ។ តត្ថ ហត្ថារោហស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘អយំ ខោ រញ្ញោ នាគោ ឦសាទន្តោ ឧរូឡ្ហវា អភិជាតោ សង្គាមាវចរោ សង្គាមគតោ បុរិមេហិបិ បាទេហិ កម្មំ ករោតិ, បច្ឆិមេហិបិ បាទេហិ កម្មំ ករោតិ…បេ… នង្គុដ្ឋេនបិ កម្មំ ករោតិ; រក្ខតេវ សោណ្ឌំ។ អបរិច្ចត្តំ ខោ រញ្ញោ នាគស្ស ជីវិត’ន្តិ។ យតោ ខោ, រាហុល, រញ្ញោ នាគោ ឦសាទន្តោ ឧរូឡ្ហវា អភិជាតោ សង្គាមាវចរោ សង្គាមគតោ បុរិមេហិបិ បាទេហិ កម្មំ ករោតិ, បច្ឆិមេហិបិ បាទេហិ កម្មំ ករោតិ…បេ… នង្គុដ្ឋេនបិ កម្មំ ករោតិ, សោណ្ឌាយបិ កម្មំ ករោតិ, តត្ថ ហត្ថារោហស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘អយំ ខោ រញ្ញោ នាគោ ឦសាទន្តោ ឧរូឡ្ហវា អភិជាតោ សង្គាមាវចរោ សង្គាមគតោ បុរិមេហិបិ បាទេហិ កម្មំ ករោតិ, បច្ឆិមេហិបិ បាទេហិ កម្មំ ករោតិ, បុរិមេនបិ កាយេន កម្មំ ករោតិ, បច្ឆិមេនបិ កាយេន កម្មំ ករោតិ, សីសេនបិ កម្មំ ករោតិ, កណ្ណេហិបិ កម្មំ ករោតិ, ទន្តេហិបិ កម្មំ ករោតិ, នង្គុដ្ឋេនបិ កម្មំ ករោតិ, សោណ្ឌាយបិ កម្មំ ករោតិ។ បរិច្ចត្តំ ខោ រញ្ញោ នាគស្ស ជីវិតំ។ នត្ថិ ទានិ កិញ្ចិ រញ្ញោ នាគស្ស អករណីយ’ន្តិ។ ឯវមេវ ខោ, រាហុល, យស្ស កស្សចិ សម្បជានមុសាវាទេ នត្ថិ លជ្ជា, នាហំ តស្ស កិញ្ចិ បាបំ អករណីយន្តិ វទាមិ។ តស្មាតិហ តេ, រាហុល, ‘ហស្សាបិ ន មុសា ភណិស្សាមី’តិ – ឯវញ្ហិ តេ, រាហុល,

សិក្ខិតព្វំ។

១០៨។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, រាហុល, កិមត្ថិយោ អាទាសោ”តិ? “បច្ចវេក្ខណត្ថោ, ភន្តេ”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, រាហុល, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា កាយេន កម្មំ កត្តព្វំ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា វាចាយ កម្មំ កត្តព្វំ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា មនសា កម្មំ កត្តព្វំ។ យទេវ ត្វំ, រាហុល, កាយេន កម្មំ កត្តុកាមោ អហោសិ, តទេវ តេ កាយកម្មំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ – ‘យំ នុ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ កត្តុកាមោ ឥទំ មេ កាយកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ – អកុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ [ទុក្ខុន្ទ្រយំ, ទុក្ខុទយំ (ក។)] ទុក្ខវិបាក’ន្តិ? សចេ ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ កត្តុកាមោ ឥទំ មេ កាយកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ – អកុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ, ឯវរូបំ តេ, រាហុល, កាយេន កម្មំ សសក្កំ ន ករណីយំ [សសក្កំ ន ច ករណីយំ (ក។)]។ សចេ បន ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ កត្តុកាមោ ឥទំ មេ កាយកម្មំ នេវត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, ន បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, ន ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ – កុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាក’ន្តិ, ឯវរូបំ តេ, រាហុល, កាយេន កម្មំ ករណីយំ។

“ករោន្តេនបិ តេ, រាហុល, កាយេន កម្មំ តទេវ តេ កាយកម្មំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ – ‘យំ នុ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ ករោមិ ឥទំ មេ កាយកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – អកុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ? សចេ បន ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ ករោមិ ឥទំ មេ កាយកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – អកុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ, បដិសំហរេយ្យាសិ ត្វំ, រាហុល, ឯវរូបំ កាយកម្មំ។ សចេ បន ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ ករោមិ ឥទំ មេ កាយកម្មំ នេវត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – កុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាក’ន្តិ, អនុបទជ្ជេយ្យាសិ ត្វំ, រាហុល, ឯវរូបំ កាយកម្មំ។

“កត្វាបិ តេ, រាហុល, កាយេន កម្មំ តទេវ តេ កាយកម្មំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ – ‘យំ នុ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ អកាសិំ ឥទំ មេ កាយកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ [សំវត្តិ (បី។)], បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – អកុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ? សចេ ខោ ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ អកាសិំ, ឥទំ មេ កាយកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – អកុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ, ឯវរូបំ តេ, រាហុល, កាយកម្មំ សត្ថរិ វា វិញ្ញូសុ វា សព្រហ្មចារីសុ ទេសេតព្វំ, វិវរិតព្វំ, ឧត្តានីកាតព្វំ; ទេសេត្វា វិវរិត្វា ឧត្តានីកត្វា អាយតិំ សំវរំ អាបជ្ជិតព្វំ។ សចេ បន ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ កាយេន កម្មំ អកាសិំ ឥទំ មេ កាយកម្មំ នេវត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – កុសលំ ឥទំ កាយកម្មំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាក’ន្តិ, តេនេវ ត្វំ, រាហុល, បីតិបាមោជ្ជេន វិហរេយ្យាសិ អហោរត្តានុសិក្ខី កុសលេសុ ធម្មេសុ។

໑໑໐. “ຍເຣຈ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ກຕ຺ຕຸການເຍາ ອເຫາສິ, ຕເຣຈ ເຕ ຈຊຶກຍຸ່ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ‘ຍໍ ນຸ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ກຕ຺ຕຸການເຍາ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ອຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ – ອກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍໍ ທຸກ຺ຂວິປາກ’ນ຺ຕິ? ສເຈ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາເນາ ເອວໍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ – ‘ຍໍ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ກຕ຺ຕຸການເຍາ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ອຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ – ອກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍໍ ທຸກ຺ຂວິປາກ’ນ຺ຕິ, ເອວຣູປໍ ເຕ, ຣາຫຸລ, ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ສສກ຺ກໍ ນ ກຣຶຍໍ. ສເຈ ປນ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາເນາ ເອວໍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ – ‘ຍໍ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ກຕ຺ຕຸການເຍາ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ເນວຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ນ ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ – ກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ສຸຂຸທ຺ຣຍໍ ສຸຂວິປາກ’ນ຺ຕິ, ເອວຣູປໍ ເຕ, ຣາຫຸລ, ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ກຣຶຍໍ.

“ກເຣາເນ຺ຕນປິ, ຣາຫຸລ, ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ຕເຣຈ ເຕ ຈຊຶກຍຸ່ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ‘ຍໍ ນຸ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ກເຣາມິ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ອຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ – ອກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍໍ ທຸກ຺ຂວິປາກ’ນ຺ຕິ? ສເຈ ປນ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາເນາ ເອວໍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ – ‘ຍໍ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ກເຣາມິ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ອຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ – ອກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍໍ ທຸກ຺ຂວິປາກ’ນ຺ຕິ, ປຕິສໍຫເຣຍ຺ຍາສິ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ເອວຣູປໍ ຈຊຶກຍຸ່. ສເຈ ປນ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາເນາ ເອວໍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ – ‘ຍໍ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ກເຣາມິ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ເນວຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ນ ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ນ ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ – ກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ສຸຂຸທ຺ຣຍໍ ສຸຂວິປາກ’ນ຺ຕິ, ອນຸປທເຊ຺ຊຍ຺ຍາສິ, ຕ຺ວໍ ຣາຫຸລ, ເອວຣູປໍ ຈຊຶກຍຸ່.

“ກຕ຺ວາປິ ເຕ, ຣາຫຸລ, ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ຕເຣຈ ເຕ ຈຊຶກຍຸ່ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ‘ຍໍ ນຸ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ອກາສິໍ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ອຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ [ສໍວຕ຺ຕິ (ສີ. ປີ.)], ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ – ອກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍໍ ທຸກ຺ຂວິປາກ’ນ຺ຕິ? ສເຈ ເຂາ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາເນາ ເອວໍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ – ‘ຍໍ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ອກາສິໍ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ອຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ – ອກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍໍ ທຸກ຺ຂວິປາກ’ນ຺ຕິ, ເອວຣູປໍ ເຕ, ຣາຫຸລ, ຈຊຶກຍຸ່ ສຕ຺ຖຣິ ວາ ວິຍ຺ຍູສຸ ວາ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີສຸ ເທເສຕພ຺ພໍ, ວິວຣິຕພ຺ພໍ, ອຸຕ຺ຕານີກຕ຺ຕພ຺ພໍ ; ເທເສຕ຺ວາ ວິວຣິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕານີກຕ຺ວາ ອາຍຕິໍ ສໍວໍ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ. ສເຈ ປນ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາເນາ ເອວໍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ – ‘ຍໍ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຈາຈາຍ ກຍຸ່ ອກາສິໍ ອິທໍ ເຍ ຈຊຶກຍຸ່ ເນວຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ນ ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ນ ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ – ກຸສລໍ ອິທໍ ຈຊຶກຍຸ່ ສຸຂຸທ຺ຣຍໍ ສຸຂວິປາກ’ນ຺ຕິ, ເຕເນວ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ປີຕິປາເມາເຊ຺ຊນ ວິຫເຣຍ຺ຍາສິ ອເຫາຣຕ຺ຕານຸສິກ຺ຂີ ກຸສເລສຸ ທເມ຺ມສຸ.

໑໑໑. “ຍເຣຈ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ຍນສາ ກຍຸ່ ກຕ຺ຕຸການເຍາ ອເຫາສິ, ຕເຣຈ ເຕ ຍເນາກຍຸ່ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ‘ຍໍ ນຸ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຍນສາ ກຍຸ່ ກຕ຺ຕຸການເຍາ ອິທໍ ເຍ ຍເນາກຍຸ່ ອຕ຺ຕພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ປຣພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ອຸພຍພ຺ຍາພາທາຍປິ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍ – ອກຸສລໍ ອິທໍ ຍເນາກຍຸ່ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍໍ ທຸກ຺ຂວິປາກ’ນ຺ຕິ? ສເຈ ຕ຺ວໍ, ຣາຫຸລ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາເນາ ເອວໍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ – ‘ຍໍ ເຂາ ອຫໍ ອິທໍ ຍນສາ ກຍຸ່ ກຕ຺ຕຸການເຍາ

ឥទំ មេ មនោកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ – អកុសលំ ឥទំ មនោកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ, ឯវរូបំ តេ, រាហុល, មនសា កម្មំ សសក្កំ ន ករណីយំ។ សចេ បន ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ មនសា កម្មំ កត្តុកាមោ ឥទំ មេ មនោកម្មំ នេវត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, ន បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ, ន ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តេយ្យ – កុសលំ ឥទំ មនោកម្មំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាក’ន្តិ, ឯវរូបំ តេ, រាហុល, មនសា កម្មំ ករណីយំ។

“ករោន្តេនបិ តេ, រាហុល, មនសា កម្មំ តទេវ តេ មនោកម្មំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ – ‘យំ នុ ខោ អហំ ឥទំ មនសា កម្មំ ករោមិ ឥទំ មេ មនោកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – អកុសលំ ឥទំ មនោកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ? សចេ បន ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ មនសា កម្មំ ករោមិ ឥទំ មេ មនោកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – អកុសលំ ឥទំ មនោកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ, បដិសំហរេយ្យាសិ ត្វំ, រាហុល, ឯវរូបំ មនោកម្មំ។ សចេ បន ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ មនសា កម្មំ ករោមិ ឥទំ មេ មនោកម្មំ នេវត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – កុសលំ ឥទំ មនោកម្មំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាក’ន្តិ, អនុបទជ្ជេយ្យាសិ ត្វំ, រាហុល, ឯវរូបំ មនោកម្មំ។

“កត្វាបិ តេ, រាហុល, មនសា កម្មំ តទេវ តេ មនោកម្មំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ – ‘យំ នុ ខោ អហំ ឥទំ មនសា កម្មំ អកាសិំ ឥទំ មេ មនោកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ [សំវត្តិ (សី។ បី។)], បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – អកុសលំ ឥទំ មនោកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ? សចេ ខោ ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ មនសា កម្មំ អកាសិំ ឥទំ មេ មនោកម្មំ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – អកុសលំ ឥទំ មនោកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាក’ន្តិ, ឯវរូបំ បន [ឯវរូបេ (សី។ បី។), ឯវរូបំ បន (ស្យា។ កំ។)] តេ, រាហុល, មនោកម្មំ [មនោកម្មេ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] អដ្ដីយិតព្វំ ហរាយិតព្វំ ជិគុច្ឆិតព្វំ; អដ្ដីយិត្វា ហរាយិត្វា ជិគុច្ឆិត្វា អាយតិំ សំវរំ អាបជ្ជិតព្វំ។ សចេ បន ត្វំ, រាហុល, បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានេយ្យាសិ – ‘យំ ខោ អហំ ឥទំ មនសា កម្មំ អកាសិំ ឥទំ មេ មនោកម្មំ នេវត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ – កុសលំ ឥទំ មនោកម្មំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាក’ន្តិ, តេនេវ ត្វំ, រាហុល, បីតិបាមោជ្ជេន វិហរេយ្យាសិ អហោរត្តានុសិក្ខី កុសលេសុ ធម្មេសុ។

១១៧។ “យេ ហិ កេចិ, រាហុល, អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កាយកម្មំ បរិសោធេសុំ, វចីកម្មំ បរិសោធេសុំ, មនោកម្មំ បរិសោធេសុំ, សព្វេ តេ ឯវមេវំ បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា កាយកម្មំ បរិសោធេសុំ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា វចីកម្មំ បរិសោធេសុំ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា មនោកម្មំ បរិសោធេសុំ។ យេបិ ហិ កេចិ, រាហុល, អនាគតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កាយកម្មំ បរិសោធេស្សន្តិ, វចីកម្មំ បរិសោធេស្សន្តិ, មនោកម្មំ បរិសោធេស្សន្តិ, សព្វេ តេ ឯវមេវំ បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា កាយកម្មំ បរិសោធេស្សន្តិ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា វចីកម្មំ បរិសោធេស្សន្តិ , បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា មនោកម្មំ បរិសោធេស្សន្តិ។ យេបិ ហិ

កេចិ, រាហុល, ឯតរហិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កាយកម្មំ បរិសោធេន្តិ, វចីកម្មំ បរិសោធេន្តិ, មនោកម្មំ បរិសោធេន្តិ, សព្ពេ តេ ឯវមេវំ បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា កាយកម្មំ បរិសោធេន្តិ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា វចីកម្មំ បរិសោធេន្តិ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា មនោកម្មំ បរិសោធេន្តិ។ តស្មាតិហ, រាហុល, ‘បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា កាយកម្មំ បរិសោធេស្សាមិ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា វចីកម្មំ បរិសោធេស្សាមិ, បច្ចវេក្ខិត្វា បច្ចវេក្ខិត្វា មនោកម្មំ បរិសោធេស្សាមី’តិ – ឯវញ្ហិ តេ, រាហុល, សិក្ខិតព្ព”ន្តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា រាហុលោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

អម្ពលដ្ឋិការាហុលោវាទសុត្តំ និដ្ឋិតំ បឋមំ។

២. មហារាហុលោវាទសុត្តំ

១១៣. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អាយស្មាបិ ខោ រាហុលោ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ ភគវន្តំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធិ។ អថ ខោ ភគវា អបលោកេត្វា អាយស្មន្តំ រាហុលំ អាមន្តេសិ – “យំ កិញ្ចិ, រាហុល, រូបំ – អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា – សព្ពំ រូបំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្ព”ន្តិ។ “រូបមេវ នុ ខោ, ភគវា, រូបមេវ នុ ខោ, សុគតា”តិ? “រូបម្បិ, រាហុល, វេទនាបិ, រាហុល, សញ្ញាបិ, រាហុល, សង្ខារាបិ, រាហុល, វិញ្ញាណម្បិ, រាហុលា”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា រាហុលោ “កោ នជ្ជ [កោ នុជ្ជ (ស្យា។ ក។)] ភគវតា សម្មុខា ឱវាទេន ឱវទិតោ គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សតី”តិ តតោ បដិនិវត្តិត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសីទិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ អាយស្មន្តំ រាហុលំ អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសិន្នំ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា។ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ រាហុលំ អាមន្តេសិ – “អានាបានស្សតិំ, រាហុល, ភាវនំ ភាវេហិ។ អានាបានស្សតិ, រាហុល, ភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោតិ មហានិសំសា”តិ។

១១៤. អថ ខោ អាយស្មា រាហុលោ សាយន្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រាហុលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កថំ ភាវិតា នុ ខោ, ភន្តេ, អានាបានស្សតិ, កថំ ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោតិ មហានិសំសា”តិ? “យំ កិញ្ចិ, រាហុល, អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ កក្ខឡំ ខរិគតំ ឧបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ – កេសា លោមា នខា ទន្តា តចោ មំសំ ន្ហារុ [នហារុ (សី។ ស្យា។ ក។ បី។)] អដ្ឋិ អដ្ឋិមិញ្ជំ វក្កំ ហទយំ យកនំ កិលោមកំ បិហកំ បប្ផាសំ អន្តំ អន្តគុណំ ឧទរិយំ ករីសំ, យំ វា បនញ្ញម្បិ កិញ្ចិ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ កក្ខឡំ ខរិគតំ ឧបាទិន្នំ – អយំ វុច្ចតិ, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា បថវីធាតុ [បឋវីធាតុ (សី។ ស្យា។ ក។ បី។)]។ យា ចេវ ខោ បន អជ្ឈត្តិកា បថវីធាតុ យា ច ពាហិរា បថវីធាតុ, បថវីធាតុរេវេសា។ តំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ – ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្ពំ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា បថវីធាតុយា និព្ពិន្ទតិ,

បឋវីធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ”។

១១៦។ “កតមា ច, រាហុល, អាបោធាតុ? អាបោធាតុ សិយា អជ្ឈត្តិកា, សិយា ពាហិរា។ កតមា ច, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ ? យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ អាបោ អាបោគតំ ឧបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ – បិត្តំ សេម្ហំ បុព្វោ លោហិតំ សេទោ មេទោ អស្សុ វសា ខេឡោ សិង្ឃាណិកា លសិកា មុត្តំ, យំ វា បនញ្ញម្បិ កិញ្ចិ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ អាបោ អាបោគតំ ឧបាទិន្នំ – អយំ វុច្ចតិ, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ។ យា ចេវ ខោ បន អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ យា ច ពាហិរា អាបោធាតុ អាបោធាតុរេវេសា។ តំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ – ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា អាបោធាតុយា និព្វិន្ទតិ, អាបោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ។

១១៧។ “កតមា ច, រាហុល, តេជោធាតុ? តេជោធាតុ សិយា អជ្ឈត្តិកា, សិយា ពាហិរា។ កតមា ច, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា តេជោធាតុ? យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ តេជោ តេជោគតំ ឧបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ – យេន ច សន្តប្បតិ យេន ច ជីរីយតិ យេន ច បរិឌយ្ហតិ យេន ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ សម្មា បរិណាមំ គច្ឆតិ, យំ វា បនញ្ញម្បិ កិញ្ចិ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ តេជោ តេជោគតំ ឧបាទិន្នំ – អយំ វុច្ចតិ, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា តេជោធាតុ។ យា ចេវ ខោ បន អជ្ឈត្តិកា តេជោធាតុ យា ច ពាហិរា តេជោធាតុ តេជោធាតុរេវេសា។ តំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ – ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា តេជោធាតុយា និព្វិន្ទតិ, តេជោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ។

១១៨។ “កតមា ច, រាហុល, វាយោធាតុ? វាយោធាតុ សិយា អជ្ឈត្តិកា, សិយា ពាហិរា។ កតមា ច, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា វាយោធាតុ? យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ វាយោ វាយោគតំ ឧបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ – ឧទ្ធង្គមា វាតា, អធោគមា វាតា, កុច្ឆិសយា វាតា, កោដ្ឋសយា [កោដ្ឋាសយា (សី. បី.)] វាតា, អង្គមង្គានុសារិនោ វាតា, អស្សាសោ បស្សាសោ, ឥតិ យំ វា បនញ្ញម្បិ កិញ្ចិ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ វាយោ វាយោគតំ ឧបាទិន្នំ – អយំ វុច្ចតិ, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា វាយោធាតុ។ យា ចេវ ខោ បន អជ្ឈត្តិកា វាយោធាតុ យា ច ពាហិរា វាយោធាតុ វាយោធាតុរេវេសា។ តំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ , ន មេសោ អត្តា’តិ – ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា វាយោធាតុយា និព្វិន្ទតិ, វាយោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ។

១១៩។ “កតមា ច, រាហុល, អាកាសធាតុ? អាកាសធាតុ សិយា អជ្ឈត្តិកា, សិយា ពាហិរា។ កតមា ច, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា អាកាសធាតុ? យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ អាកាសំ អាកាសគតំ ឧបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ – កណ្ណច្ឆិទ្ទំ នាសច្ឆិទ្ទំ មុខទ្វារំ, យេន ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ អជ្ឈោហរតិ, យត្ថ ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ សន្តិដ្ឋតិ, យេន ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ អធោភាគំ [អធោភាគា (សី. ស្យា. កំ. បី.)] និក្ខមតិ, យំ វា បនញ្ញម្បិ កិញ្ចិ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ អាកាសំ អាកាសគតំ, អឃំ អឃគតំ, វិវរំ វិវរគតំ, អសម្ផុដ្ឋំ, មំសលោហិតេហិ ឧបាទិន្នំ [អាកាសគតំ ឧបាទិន្នំ (សី. បី.)] – អយំ វុច្ចតិ, រាហុល, អជ្ឈត្តិកា អាកាសធាតុ។ យា ចេវ ខោ បន អជ្ឈត្តិកា អាកាសធាតុ យា ច ពាហិរា អាកាសធាតុ អាកាសធាតុរេវេសា។ តំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ – ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ

ទដ្ឋព្វំ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា អាកាសធាតុយា ចិត្តំ និព្វិន្ទតិ, អាកាសធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ។

១១៨។ “បឋវីសមំ, រាហុល, ភាវនំ ភាវេហិ។ បឋវីសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។ សេយ្យថាបិ, រាហុល, បឋវិយា សុចិម្បិ និក្ខិបន្តិ, អសុចិម្បិ និក្ខិបន្តិ, គូថគតម្បិ និក្ខិបន្តិ, មុត្តគតម្បិ និក្ខិបន្តិ, ខេឡគតម្បិ និក្ខិបន្តិ, បុព្ពគតម្បិ និក្ខិបន្តិ, លោហិតគតម្បិ និក្ខិបន្តិ, ន ច តេន បឋវី អដ្ដីយតិ វា ហរាយតិ វា ជិគុច្ឆតិ វា; ឯវមេវ ខោ ត្វំ, រាហុល, បឋវីសមំ ភាវនំ ភាវេហិ។ បឋវីសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។

“អាបោសមំ, រាហុល, ភាវនំ ភាវេហិ។ អាបោសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។ សេយ្យថាបិ, រាហុល, អាបស្មិំ សុចិម្បិ ធោវន្តិ, អសុចិម្បិ ធោវន្តិ, គូថគតម្បិ ធោវន្តិ, មុត្តគតម្បិ ធោវន្តិ, ខេឡគតម្បិ ធោវន្តិ, បុព្ពគតម្បិ ធោវន្តិ, លោហិតគតម្បិ ធោវន្តិ, ន ច តេន អាបោ អដ្ដីយតិ វា ហរាយតិ វា ជិគុច្ឆតិ វា; ឯវមេវ ខោ ត្វំ, រាហុល, អាបោសមំ ភាវនំ ភាវេហិ។ អាបោសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។

“តេជោសមំ, រាហុល, ភាវនំ ភាវេហិ។ តេជោសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។ សេយ្យថាបិ, រាហុល, តេជោ សុចិម្បិ ឌហតិ, អសុចិម្បិ ឌហតិ, គូថគតម្បិ ឌហតិ, មុត្តគតម្បិ ឌហតិ, ខេឡគតម្បិ ឌហតិ, បុព្ពគតម្បិ ឌហតិ, លោហិតគតម្បិ ឌហតិ, ន ច តេន តេជោ អដ្ដីយតិ វា ហរាយតិ វា ជិគុច្ឆតិ វា; ឯវមេវ ខោ ត្វំ, រាហុល, តេជោសមំ ភាវនំ ភាវេហិ។ តេជោសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។

“វាយោសមំ, រាហុល, ភាវនំ ភាវេហិ។ វាយោសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។ សេយ្យថាបិ, រាហុល, វាយោ សុចិម្បិ ឧបវាយតិ, អសុចិម្បិ ឧបវាយតិ, គូថគតម្បិ ឧបវាយតិ, មុត្តគតម្បិ ឧបវាយតិ, ខេឡគតម្បិ ឧបវាយតិ, បុព្ពគតម្បិ ឧបវាយតិ, លោហិតគតម្បិ ឧបវាយតិ, ន ច តេន វាយោ អដ្ដីយតិ វា ហរាយតិ វា ជិគុច្ឆតិ វា; ឯវមេវ ខោ ត្វំ, រាហុល, វាយោសមំ ភាវនំ ភាវេហិ។ វាយោសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។

“អាកាសសមំ, រាហុល, ភាវនំ ភាវេហិ។ អាកាសសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។ សេយ្យថាបិ, រាហុល, អាកាសោ ន កត្ថចិ បតិដ្ឋិតោ; ឯវមេវ ខោ ត្វំ, រាហុល, អាកាសសមំ ភាវនំ ភាវេហិ។ អាកាសសមញ្ហិតេ, រាហុល, ភាវនំ ភាវយតោ ឧប្បន្នា មនាបាមនាបា ផស្សា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ ឋស្សន្តិ។

᪑᪒᪐᪨ “ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᩉᩥ᪨ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᨿᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨷᩉᩦᨿᩥᩈ᩠ᩈᨲᩥ᪨ ᨠᩁᩩᨱᩴ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᩉᩥ᪨ ᨠᩁᩩᨱᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᨿᨲᩮᩣ ᨿᩣ ᩅᩥᩉᩮᩈᩣ ᩈᩣ ᨷᩉᩦᨿᩥᩈ᩠ᩈᨲᩥ᪨ ᨾᩩᨴᩥᨲᩴ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᩉᩥ᪨ ᨾᩩᨴᩥᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᨿᨲᩮᩣ ᨿᩣ ᩋᩁᨲᩥ ᩈᩣ ᨷᩉᩦᨿᩥᩈ᩠ᩈᨲᩥ᪨ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩴ , ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᩉᩥ᪨ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᨿᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣ ᨷᨭᩥᨥᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨷᩉᩦᨿᩥᩈ᩠ᩈᨲᩥ᪨ ᩋᩈᩩᨽᩴ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᩉᩥ᪨ ᩋᩈᩩᨽᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᨿᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣ ᩁᩣᨣᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨷᩉᩦᨿᩥᩈ᩠ᩈᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᩉᩥ᪨ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᨿᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨷᩉᩦᨿᩥᩈ᩠ᩈᨲᩥ᪨

᪑᪒᪑᪨ “ᩋᩣᨶᩣᨷᩣᨶᩈ᩠ᩈᨲᩥᩴ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᩉᩥ᪨ ᩋᩣᨶᩣᨷᩣᨶᩈ᩠ᩈᨲᩥ ᩉᩥ ᨲᩮ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩣᩅᩥᨲᩣ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᨲᩣ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩉᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩣ᪨ ᨠᨳᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩣ ᨧ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᩋᩣᨶᩣᨷᩣᨶᩈ᩠ᩈᨲᩥ, ᨠᨳᩴ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᨲᩣ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩉᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩣ ? ᩍᨵ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨣᩣᩁᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩴ ᩋᩣᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨩᩩᩴ ᨠᩣᨿᩴ ᨷᨱᩥᨵᩣᨿ ᨷᩁᩥᨾᩩᨡᩴ ᩈᨲᩥᩴ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᨲᩮᩣᩅ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᨲᩥ ᩈᨲᩮᩣᩅ [ᩈᨲᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨷᩦ᪨)] ᨷᩈ᩠ᩈᩈᨲᩥ᪨

“ᨴᩦᨥᩴ ᩅᩣ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ‘ᨴᩦᨥᩴ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨴᩦᨥᩴ ᩅᩣ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ‘ᨴᩦᨥᩴ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᩁᩈ᩠ᩈᩴ ᩅᩣ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ‘ᩁᩈ᩠ᩈᩴ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩁᩈ᩠ᩈᩴ ᩅᩣ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ‘ᩁᩈ᩠ᩈᩴ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ‘ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᨿᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᨿᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨷᩈ᩠ᩈᨾ᩠ᨽᨿᩴ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨷᩈ᩠ᩈᨾ᩠ᨽᨿᩴ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨

“‘ᨷᩦᨲᩥᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨷᩦᨲᩥᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩈᩩᨡᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩈᩩᨡᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨷᩈ᩠ᩈᨾ᩠ᨽᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨷᩈ᩠ᩈᨾ᩠ᨽᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨

“‘ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ ; ‘ᩋᨽᩥᨷ᩠ᨷᨾᩮᩣᨴᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩋᨽᩥᨷ᩠ᨷᨾᩮᩣᨴᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩈᨾᩣᨴᩉᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩈᨾᩣᨴᩉᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩅᩥᨾᩮᩣᨧᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩅᩥᨾᩮᩣᨧᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨

“‘ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩩᨷᩈ᩠ᩈᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩩᨷᩈ᩠ᩈᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩅᩥᩁᩣᨣᩣᨶᩩᨷᩈ᩠ᩈᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᩅᩥᩁᩣᨣᩣᨶᩩᨷᩈ᩠ᩈᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨶᩩᨷᩈ᩠ᩈᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨶᩩᨷᩈ᩠ᩈᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨷᨭᩥᨶᩥᩈ᩠ᩈᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᨷᩈ᩠ᩈᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ; ‘ᨷᨭᩥᨶᩥᩈ᩠ᩈᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᨷᩈ᩠ᩈᩦ ᨷᩈ᩠ᩈᩈᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨

“ឯវំ ភាវិតា ខោ, រាហុល, អានាបានស្សតិ, ឯវំ ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោតិ មហានិសំសា។ ឯវំ ភាវិតាយ, រាហុល, អានាបានស្សតិយា, ឯវំ ពហុលីកតាយ យេបិ តេ ចរិមកា អស្សាសា តេបិ វិទិតាវ និរុជ្ឈន្តិ នោ អវិទិតា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា រាហុលោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

មហារាហុលោវាទសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ។

៣។ ចូឡមាលុក្យសុត្តំ

១២២។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ អាយស្មតោ មាលុក្យបុត្តស្ស [មាលុង្ក្យបុត្តស្ស (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ – “យានិមានិ ទិដ្ឋិគតានិ ភគវតា អព្យាកតានិ ឋបិតានិ បដិក្ខិត្តានិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិបិ, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិបិ, ‘អន្តវា លោកោ’តិបិ, ‘អនន្តវា លោកោ’តិបិ, ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិបិ, ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិបិ, ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិបិ, ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិបិ, ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិបិ, ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិបិ – តានិ មេ ភគវា ន ព្យាករោតិ។ យានិ មេ ភគវា ន ព្យាករោតិ តំ មេ ន រុច្ចតិ, តំ មេ នក្ខមតិ។ សោហំ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បុច្ឆិស្សាមិ។ សចេ មេ ភគវា ព្យាករិស្សតិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា…បេ… ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា – ឯវាហំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ; នោ ចេ មេ ភគវា ព្យាករិស្សតិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា…បេ… ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា – ឯវាហំ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សាមី”តិ។

១២៣។ អថ ខោ អាយស្មា មាលុក្យបុត្តោ សាយន្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មាលុក្យបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច –

១២៤។ “ឥធ មយ្ហំ, ភន្តេ, រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ – យានិមានិ ទិដ្ឋិគតានិ ភគវតា អព្យាកតានិ ឋបិតានិ បដិក្ខិត្តានិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិបិ, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិបិ…បេ… ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិបិ – តានិ មេ ភគវា ន ព្យាករោតិ។ យានិ មេ ភគវា ន ព្យាករោតិ តំ មេ ន រុច្ចតិ, តំ មេ នក្ខមតិ។ សោហំ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បុច្ឆិស្សាមិ។ សចេ មេ ភគវា ព្យាករិស្សតិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា…បេ… ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា – ឯវាហំ ភគវតិ, ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ។ នោ ចេ មេ ភគវា ព្យាករិស្សតិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា…បេ… ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា – ឯវាហំ សិក្ខំ

បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សាមីតិ. សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ, ‘សស្សតោ លោកោ’តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ; សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ. នោ ចេ ភគវា ជានាតិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា, អជានតោ ខោ បន អបស្សតោ ឯតទេវ ឧជុកំ ហោតិ យទិទំ – ‘ន ជានាមិ, ន បស្សាមី’តិ. សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘អន្តវា លោកោ’តិ, ‘អនន្តវា លោកោ’តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ; សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘អនន្តវា លោកោ’តិ, ‘អនន្តវា លោកោ’តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ. នោ ចេ ភគវា ជានាតិ – ‘អន្តវា លោកោ’តិ វា, ‘អនន្តវា លោកោ’តិ វា, អជានតោ ខោ បន អបស្សតោ ឯតទេវ ឧជុកំ ហោតិ យទិទំ – ‘ន ជានាមិ, ន បស្សាមី’តិ. សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ, ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ; សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ, ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ. នោ ចេ ភគវា ជានាតិ – ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ វា, ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ វា, អជានតោ ខោ បន អបស្សតោ ឯតទេវ ឧជុកំ ហោតិ យទិទំ – ‘ន ជានាមិ, ន បស្សាមី’តិ. សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ, ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ; សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ, ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ. នោ ចេ ភគវា ជានាតិ – ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, អជានតោ ខោ បន អបស្សតោ ឯតទេវ ឧជុកំ ហោតិ យទិទំ – ‘ន ជានាមិ ន បស្សាមី’តិ. សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ, ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ; សចេ ភគវា ជានាតិ – ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ, ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ មេ ភគវា ព្យាករោតុ. នោ ចេ ភគវា ជានាតិ – ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, អជានតោ ខោ បន អបស្សតោ ឯតទេវ ឧជុកំ ហោតិ យទិទំ – ‘ន ជានាមិ, ន បស្សាមី’”តិ.

១២៥. “កិំ នុ [កិំ នុ ខោ (ស្យា. កំ. ក.)] តាហំ, មាលុក្យបុត្ត, ឯវំ អវចំ – ‘ឯហិ ត្វំ, មាលុក្យបុត្ត, មយិ ព្រហ្មចរិយំ ចរ, អហំ តេ ព្យាករិស្សាមិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា, ‘អន្តវា លោកោ’តិ វា, ‘អនន្តវា លោកោ’តិ វា, ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ វា, ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ វា, ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”. “ត្វំ វា បន មំ ឯវំ អវច – អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ , ភគវា មេ ព្យាករិស្សតិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា, ‘អន្តវា លោកោ’តិ វា, ‘អនន្តវា លោកោ’តិ វា, ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ វា, ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ វា, ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”. “ឥតិ កិរ, មាលុក្យបុត្ត, នេវាហំ តំ វទាមិ – ‘ឯហិ ត្វំ, មាលុក្យបុត្ត, មយិ ព្រហ្មចរិយំ ចរ, អហំ តេ ព្យាករិស្សាមិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា…បេ… ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណាតិ វា’តិ; នបិ កិរ មំ ត្វំ វទេសិ – អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ, ភគវា មេ ព្យាករិស្សតិ – ‘សស្សតោ លោកោ’តិ វា ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ វា…បេ… ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា”តិ. ឯវំ សន្តេ, មោឃបុរិស, កោ សន្តោ កំ បច្ចាចិក្ខសិ?

᪑᪒᪖. “ᨿᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨧᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨾᩮ ᨽᨣᩅᩣ ᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᩔᨲᩥ – “ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ, “ᩋᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ…ᨸᩮ… “ᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣᨲᩥ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩮᩅ ᨲᩴ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᨶ ᩋᩔ, ᩋᨳ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ. ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᩔ ᩈᩅᩥᩈᩮᨶ ᨣᩣᩊ᩠ᩉᨸᩃᩮᨸᨶᩮᨶ. ᨲᩔ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᨬᩣᨲᩥᩈᩣᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩣ ᨽᩥᩈᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ. ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᩅᩮᩔᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᩮᩣ ᩑᩅᩴᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᩅᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨴᩦᨥᩮᩣ ᩅᩣ ᩁᩔᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩮᩣ ᩅᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨠᩣᩊᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩣᨾᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᨦ᩠ᨣᩩᩁᨧ᩠ᨨᩅᩦ ᩅᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩋᨾᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᩣᨾᩮ ᩅᩣ ᨶᩥᨣᨾᩮ ᩅᩣ ᨶᨣᩁᩮ ᩅᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨵᨶᩩᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨧᩣᨸᩮᩣ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨩᩥᨿᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩣᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩋᨠ᩠ᨠᩔ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩈᨱ᩠ᩉᩔ [ᩈᨱ᩠ᨮᩔ (ᩈᩦ. ᩈ᩠ᨿᩣ. ᨠᩴ. ᨸᩦ.)] ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨶ᩠ᩉᩣᩁᩩᩔ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨾᩁᩩᩅᩣᨿ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨡᩦᩁᨸᨱ᩠ᨱᩥᨶᩮᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨠᨱ᩠ᨯᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩁᩮᩣᨸᩥᨾ’ᨶ᩠ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨠᨱ᩠ᨯᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨿᩔ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩅᩣᨩᩥᨲᩴ [ᩅᩣᩉᩥᨲᩴ (ᨠ.)] ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨣᩥᨩ᩠ᨫᩔ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᨦ᩠ᨠᩔ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩩᩃᩃᩔ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨾᩮᩣᩁᩔ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩈᩥᨳᩥᩃᩉᨶᩩᨶᩮᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᨠᨱ᩠ᨯᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨿᩔ ᨶ᩠ᩉᩣᩁᩩᨶᩣ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨣᩅᩔ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨾᩉᩥᩴᩈᩔ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨽᩮᩁᩅᩔ [ᩁᩮᩣᩁᩩᩅᩔ (ᩈᩦ. ᩈ᩠ᨿᩣ. ᨠᩴ. ᨸᩦ.)] ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩈᩮᨾ᩠ᩉᩣᩁᩔᩣ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨶ ᨲᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨡᩩᩁᨸ᩠ᨸᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩅᩮᨠᨱ᩠ᨯᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨶᩣᩁᩣᨧᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩅᨧ᩠ᨨᨴᨶ᩠ᨲᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩁᩅᩦᩁᨸᨲ᩠ᨲ’ᨶ᩠ᨲᩥ – ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨾᩮᩅ ᨲᩴ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᩮᨶ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᩋᩔ, ᩋᨳ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ. ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨿᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨧᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᩣᩅ ᨾᩮ ᨽᨣᩅᩣ ᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᩔᨲᩥ – “ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ “ᩋᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ…ᨸᩮ… “ᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣᨲᩥ – ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩮᩅ ᨲᩴ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᨶ ᩋᩔ, ᩋᨳ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ.

᪑᪒᪗. “‘ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩮᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨶᩮᩣ. ‘ᩋᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩮᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔᩣᨲᩥ, ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩮᩣ. ‘ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩣ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ, ‘ᩋᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨩᩣᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨩᩁᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩁᨱᩴ, ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣᨠᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨸᩣᨿᩣᩈᩣ; ᨿᩮᩈᩣᩉᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩥᨥᩣᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨾᩥ. ‘ᩋᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩮᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨶᩮᩣ. ‘ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩮᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔᩣᨲᩥ, ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩮᩣ. ‘ᩋᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩣ, ᨾᩣᩃᩩᨦ᩠ᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ, ‘ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨩᩣᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨩᩁᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩁᨱᩴ, ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣᨠᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨸᩣᨿᩣᩈᩣ; ᨿᩮᩈᩣᩉᩴ

ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និឃាតំ បញ្ញបេមិ។ ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ ព្រហ្មចរិយវាសោ អភវិស្សាតិ, ឯវំ ‘នោ អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ ព្រហ្មចរិយវាសោ អភវិស្សាតិ, ឯវម្បិ ‘នោ តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ វា, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ, ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ វា ទិដ្ឋិយា សតិ អត្ថេវ ជាតិ…បេ… និឃាតំ បញ្ញបេមិ។ ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ ព្រហ្មចរិយវាសោ អភវិស្សាតិ, ឯវំ ‘នោ ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ ព្រហ្មចរិយវាសោ អភវិស្សាតិ, ឯវម្បិ ‘នោ ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ, ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា ទិដ្ឋិយា សតិ អត្ថេវ ជាតិ…បេ… យេសាហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និឃាតំ បញ្ញបេមិ។ ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ ព្រហ្មចរិយវាសោ អភវិស្សាតិ, ឯវំ ‘នោ នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ ព្រហ្មចរិយវាសោ អភវិស្សាតិ, ឯវម្បិ ‘នោ ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា, មាលុក្យបុត្ត, ទិដ្ឋិយា សតិ, ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ វា ទិដ្ឋិយា សតិ អត្ថេវ ជាតិ…បេ… យេសាហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និឃាតំ បញ្ញបេមិ។

១២៨។ “តស្មាតិហ, មាលុក្យបុត្ត, អព្យាកតញ្ច មេ អព្យាកតតោ ធារេថ; ព្យាកតញ្ច មេ ព្យាកតតោ ធារេថ។ កិញ្ច, មាលុក្យបុត្ត, មយា អព្យាកតំ? ‘សស្សតោ លោកោ’តិ មាលុក្យបុត្ត, មយា អព្យាកតំ; ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ – មយា អព្យាកតំ; ‘អន្តវា លោកោ’តិ – មយា អព្យាកតំ; ‘អនន្តវា លោកោ’តិ – មយា អព្យាកតំ; ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ – មយា អព្យាកតំ; ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ – មយា អព្យាកតំ; ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ – មយា អព្យាកតំ; ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ – មយា អព្យាកតំ; ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ – មយា អព្យាកតំ; ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ – មយា អព្យាកតំ។ កស្មា ចេតំ, មាលុក្យបុត្ត, មយា អព្យាកតំ? ន ហេតំ, មាលុក្យបុត្ត, អត្ថសំហិតំ ន អាទិព្រហ្មចរិយកំ ន [នេតំ (សី។)] និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ តស្មា តំ មយា អព្យាកតំ។ កិញ្ច, មាលុក្យបុត្ត, មយា ព្យាកតំ? ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ, មាលុក្យបុត្ត, មយា ព្យាកតំ; ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ – មយា ព្យាកតំ; ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ – មយា ព្យាកតំ; ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ – មយា ព្យាកតំ។ កស្មា ចេតំ, មាលុក្យបុត្ត, មយា ព្យាកតំ? ឯតញ្ហិ, មាលុក្យបុត្ត, អត្ថសំហិតំ ឯតំ អាទិព្រហ្មចរិយកំ និព្ពិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ តស្មា តំ មយា ព្យាកតំ។ តស្មាតិហ, មាលុក្យបុត្ត , អព្យាកតញ្ច មេ អព្យាកតតោ ធារេថ; ព្យាកតញ្ច មេ ព្យាកតតោ ធារេថា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា មាលុក្យបុត្តោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

ចូឡមាលុក្យសុត្តំ និដ្ឋិតំ តតិយំ។

៣។ មហាមាលុក្យសុត្តំ

១២៩។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – "ភិក្ខវោ"តិ។ "ភទន្តេ"តិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ។ ភគវា ឯតទវោច – "ធារេថ នោ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, មយា ទេសិតានិ បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានី"តិ?

ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា មាលុក្យបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "អហំ ខោ, ភន្តេ, ធារេមិ ភគវតា ទេសិតានិ បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានី"តិ។ "យថា កថំ បន ត្វំ, មាលុក្យបុត្ត, ធារេសិ មយា ទេសិតានិ បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានី"តិ? "សក្កាយទិដ្ឋិំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតា ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ ទេសិតំ ធារេមិ; វិចិកិច្ឆំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតា ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ ទេសិតំ ធារេមិ; សីលព្ពតបរាមាសំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតា ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ ទេសិតំ ធារេមិ; កាមច្ឆន្ទំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតា ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ ទេសិតំ ធារេមិ; ព្យាបាទំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតា ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ ទេសិតំ ធារេមិ។ ឯវំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ធារេមិ ភគវតា ទេសិតានិ បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានី"តិ។

"កស្ស ខោ នាម ត្វំ, មាលុក្យបុត្ត, ឥមានិ ឯវំ បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ ទេសិតានិ ធារេសិ? ននុ, មាលុក្យបុត្ត , អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឥមិនាវ តរុណូបមេន ឧបារម្ភេន ឧបារម្ភិស្សន្តិ? ទហរស្ស ហិ, មាលុក្យបុត្ត, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស សក្កាយោតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បនស្ស ឧប្បជ្ជិស្សតិ សក្កាយទិដ្ឋិ? អនុសេត្វេវស្ស [អនុសេតិ ត្វេវ តស្ស (សី។ បី។)] សក្កាយទិដ្ឋានុសយោ។ ទហរស្ស ហិ, មាលុក្យបុត្ត, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស ធម្មាតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បនស្ស ឧប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆា? អនុសេត្វេវស្ស វិចិកិច្ឆានុសយោ។ ទហរស្ស ហិ, មាលុក្យបុត្ត, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស សីលាតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បនស្ស ឧប្បជ្ជិស្សតិ សីលេសុ សីលព្ពតបរាមាសោ? អនុសេត្វេវស្ស សីលព្ពតបរាមាសានុសយោ ។ ទហរស្ស ហិ, មាលុក្យបុត្ត, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស កាមាតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បនស្ស ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមេសុ កាមច្ឆន្ទោ? អនុសេត្វេវស្ស កាមរាគានុសយោ។ ទហរស្ស ហិ, មាលុក្យបុត្ត, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស សត្តាតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បនស្ស ឧប្បជ្ជិស្សតិ សត្តេសុ ព្យាបាទោ? អនុសេត្វេវស្ស ព្យាបាទានុសយោ។ ននុ, មាលុក្យបុត្ត, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឥមិនាវ តរុណូបមេន ឧបារម្ភេន ឧបារម្ភិស្សន្តី"តិ? ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "ឯតស្ស, ភគវា, កាលោ, ឯតស្ស, សុគត, កាលោ យំ ភគវា បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ ទេសេយ្យ។ ភគវតោ សុត្វា ភិក្ខូ ធារេស្សន្តី"តិ។ "តេន ហានន្ទ, សុណាហិ, សាធុកំ មនសិ ករោហិ; ភាសិស្សាមី"តិ។ "ឯវំ, ភន្តេ"តិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ។ ភគវា ឯតទវោច –

១៣០។ "ឥធានន្ទ , អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ អរិយានំ អទស្សាវី អរិយធម្មស្ស អកោវិទោ អរិយធម្មេ អវិនីតោ, សប្បុរិសានំ អទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស អកោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ អវិនីតោ សក្កាយទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ សក្កាយទិដ្ឋិបរេតេន; ឧប្បន្នាយ ច សក្កាយទិដ្ឋិយា និស្សរណំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ តស្ស សា សក្កាយទិដ្ឋិ ថាមគតា អប្បដិវិនីតា ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ។ វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ វិចិកិច្ឆាបរេតេន; ឧប្បន្នាយ ច វិចិកិច្ឆាយ និស្សរណំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ តស្ស សា វិចិកិច្ឆា ថាមគតា អប្បដិវិនីតា ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ។ សីលព្ពតបរាមាសបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ សីលព្ពតបរាមាសបរេតេន;

ឧប្បន្នស្ស ច សីលព្ពតបរាមាសស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ តស្ស សោ សីលព្ពតបរាមាសោ ថាមគតោ អប្បដិវិនីតោ ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ។ កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ កាមរាគបរេតេន; ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ តស្ស សោ កាមរាគោ ថាមគតោ អប្បដិវិនីតោ ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ។ ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ព្យាបាទបរេតេន; ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ តស្ស សោ ព្យាបាទោ ថាមគតោ អប្បដិវិនីតោ ឱរម្ភាគិយំ សំយោជនំ។

១១៨។ “សុតវា ច ខោ, អានន្ទ, អរិយសាវកោ អរិយានំ ទស្សាវី អរិយធម្មស្ស កោវិទោ អរិយធម្មេ សុវិនីតោ, សប្បុរិសានំ ទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស កោវិទោ សប្បុរិសធម្មេ សុវិនីតោ ន សក្កាយទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន សក្កាយទិដ្ឋិបរេតេន; ឧប្បន្នាយ ច សក្កាយទិដ្ឋិយា និស្សរណំ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស សា សក្កាយទិដ្ឋិ សានុសយា បហីយតិ។ ន វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន វិចិកិច្ឆាបរេតេន; ឧប្បន្នាយ ច វិចិកិច្ឆាយ និស្សរណំ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស សា វិចិកិច្ឆា សានុសយា បហីយតិ។ ន សីលព្ពតបរាមាសបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន សីលព្ពតបរាមាសបរេតេន; ឧប្បន្នស្ស ច សីលព្ពតបរាមាសស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស សោ សីលព្ពតបរាមាសោ សានុសយោ បហីយតិ។ ន កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន កាមរាគបរេតេន; ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស សោ កាមរាគោ សានុសយោ បហីយតិ ។ ន ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន ព្យាបាទបរេតេន; ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស សោ ព្យាបាទោ សានុសយោ បហីយតិ។

១១៩។ “យោ, អានន្ទ, មគ្គោ យា បដិបទា បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បហានាយ តំ មគ្គំ តំ បដិបទំ អនាគម្ម បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ ញស្សតិ វា ទក្ខតិ វា បជហិស្សតិ វាតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ សេយ្យថាបិ, អានន្ទ, មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ តចំ អច្ឆេត្វា ផេគ្គុំ អច្ឆេត្វា សារច្ឆេទោ ភវិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ; ឯវមេវ ខោ, អានន្ទ, យោ មគ្គោ យា បដិបទា បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បហានាយ តំ មគ្គំ តំ បដិបទំ អនាគម្ម បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ ញស្សតិ វា ទក្ខតិ វា បជហិស្សតិ វាតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។

“យោ ច ខោ, អានន្ទ, មគ្គោ យា បដិបទា បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បហានាយ តំ មគ្គំ តំ បដិបទំ អាគម្ម បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ ញស្សតិ វា ទក្ខតិ វា បជហិស្សតិ វាតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ សេយ្យថាបិ, អានន្ទ, មហតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ តចំ ឆេត្វា ផេគ្គុំ ឆេត្វា សារច្ឆេទោ ភវិស្សតីតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ; ឯវមេវ ខោ, អានន្ទ, យោ មគ្គោ យា បដិបទា បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បហានាយ តំ មគ្គំ តំ បដិបទំ អាគម្ម បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ ញស្សតិ វា ទក្ខតិ វា បជហិស្សតិ វាតិ – ឋានមេតំ វិជ្ជតិ។ សេយ្យថាបិ, អានន្ទ, គង្គា នទី បូរា ឧទកស្ស សមតិត្តិកា កាកបេយ្យា។ អថ ទុព្ពលកោ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ – ‘អហំ ឥមិស្សា គង្គាយ នទិយា តិរិយំ ពាហាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ គច្ឆិស្សាមី’តិ [គច្ឆាមីតិ (សី។ បី។)]; សោ ន សក្កុណេយ្យ គង្គាយ នទិយា តិរិយំ ពាហាយ សោតំ ឆេត្វា សោត្ថិនា បារំ គន្តុំ។ ឯវមេវ ខោ, អានន្ទ, យេសំ កេសញ្ចិ [យស្ស

ᨠᩔᨧᩥ (ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ)] ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩮᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᨲᩥ ᨶᨸ᩠ᨸᩈᩦᨴᨲᩥ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ; ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᨠᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩑᩅᨾᩮᨲᩮ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨣᨦ᩠ᨣᩣ ᨶᨴᩦ ᨸᩪᩁᩣ ᩏᨴᨠᩔ ᩈᨾᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨠᩣᨠᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨ ᩋᨳ ᨻᩃᩅᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᩋᩉᩴ ᩍᨾᩥᩔᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᨻᩣᩉᩣᨿ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᨸᩣᩁᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩥᩔᩣᨾᩦ’ᨲᩥ; ᩈᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᨻᩣᩉᩣᨿ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᨸᩣᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨿᩮᩈᩴ ᨠᩮᩈᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩮᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᨲᩥ ᨸᩈᩦᨴᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ; ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨻᩃᩅᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩑᩅᨾᩮᨲᩮ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ᪨

᪑᪓᪓᪨ “ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨠᨲᨾᩣ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ? ᩍᨵᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩏᨸᨵᩥᩅᩥᩅᩮᨠᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᨴᩩᨭ᩠ᨮᩩᩃ᩠ᩃᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩅᩥᩅᩮᨠᨩᩴ ᨸᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᩅ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᨣᨲᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᨣᨲᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨣᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨣᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨣᨲᩴ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩁᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᨣᨱ᩠ᨯᨲᩮᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᨲᩮᩣ ᩋᨥᨲᩮᩣ ᩋᩣᨻᩣᨵᨲᩮᩣ ᨸᩁᨲᩮᩣ ᨸᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨭᩥᩅᩣᨸᩮᨲᩥ [ᨸᨭᩥᨸᩣᨸᩮᨲᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨), ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᩥ (ᨠ᪨)]᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨭᩥᩅᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨾᨲᩣᨿ ᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩈᩴᩉᩁᨲᩥ – ‘ᩑᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᩴ ᨸᨱᩦᨲᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨳᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩪᨸᨵᩥᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᩅᩥᩁᩣᨣᩮᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩥ; ᨶᩮᩣ ᨧᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨣᩮᨶ ᨲᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨶᨶ᩠ᨴᩥᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩣ ᩒᨸᨸᩣᨲᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ, ᩋᨶᩣᩅᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ᪨

“ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩪᨸᩈᨾᩣ...ᨸᩮ... ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ... ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ... ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᩅ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᨣᨲᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᨣᨲᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨣᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨣᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨣᨲᩴ... ᩋᨶᩣᩅᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ᪨

“ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩁᩪᨸᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩣ ᨸᨭᩥᨥᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩋᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩣ ‘ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᩣ’ᨲᩥ ᩋᩣᨠᩣᩈᩣᨶᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᩅ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨣᨲᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨣᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨣᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨣᨲᩴ...ᨸᩮ... ᩋᨶᩣᩅᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ᪨

“ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩣᨶᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ ‘ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᩅ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨣᨲᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨣᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨣᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨣᨲᩴ...ᨸᩮ... ᩋᨶᩣᩅᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ᪨

“ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩴ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ ‘ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩦ’ᨲᩥ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᩅ ᨲᨲ᩠ᨳ

ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨣᨲᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨣᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨣᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨣᨲᩴ…ᨸᩮ… ᩋᨶᩣᩅᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

“ᩑᩈᩮᩣ ᨧᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩑᩈᩣ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ, ᩋᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩁᩉᩥ ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᩑᨲ᩠ᨳ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩮᩈᩣᩉᩴ [ᩑᨲ᩠ᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮᩈᩣᩉᩴ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)], ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩅᩮᨾᨲ᩠ᨲᨲᩴ ᩅᨴᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ᪨

ᨾᩉᩣᨾᩣᩃᩩᨠ᩠ᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨

᪕᪨ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪓᪓᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨽᨴᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨠᩣᩈᨶᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨾᩥ; ᩑᨠᩣᩈᨶᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧ᪨ ᩑᨳ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨠᩣᩈᨶᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨳ; ᩑᨠᩣᩈᨶᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥᩔᨳ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨶ ᩏᩔᩉᩣᨾᩥ ᩑᨠᩣᩈᨶᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ; ᩑᨠᩣᩈᨶᨽᩮᩣᨩᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᩥᨿᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩋᩔᩈᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᨴᩮᩈᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨴᩮᩈᩴ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ᪨ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᩣᨸᩮᩔᩈᩦ”ᨲᩥ [ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᩣᨸᩮᩔᩈᩦᨲᩥ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)]᪨ “ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨶ ᩏᩔᩉᩣᨾᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ; ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩥ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᩥᨿᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᩋᨶᩩᩔᩣᩉᩴ ᨸᩅᩮᨴᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨲᩮᨾᩣᩈᩴ ᨶ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩦᨽᩣᩅᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ, ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩈᩣᩈᨶᩮ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩋᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨠᩣᩁᩦ᪨

᪑᪓᪔᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨻᩉᩩᩃᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨧᩦᩅᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ – ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩦᩅᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨾᩣᩈᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩔᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥ ᨿᩮᨶ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥᩴ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᩍᨴᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥ, ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨧᩦᩅᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩦᨿᨲᩥ [ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ (ᨠ᪨)]᪨ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩦᩅᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨾᩣᩈᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩍᨦ᩠ᨥᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩃᩥ, ᩑᨲᩴ

ໂທສກໍ ສາທຸກໍ ມນສິ ກໂຣຫິ, ມາ ເຕ ປຈ຺ຉາ ທຸກ຺ກຣຕຣໍ ອໂຫສີ"ຕິ. "ເອວມາວຸໂສ"ຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຠທ຺ທາລິ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຠທ຺ທາລິ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – "ອຈ຺ຈໂຍ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ອຈ຺ຈຄມາ ຍຖາພາລໍ ຍຖາມູຬ຺ຫໍ ຍຖາອກຸສລໍ, ໂຍຫໍ ຠຄວຕາ ສິກ຺ຂາປເທ ປຎ຺ຎາປິຍມາເນ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ສິກ຺ຂໍ ສມາທິຍມາເນ ອນຸສ຺ສາຫໍ ປເວເທສິໍ. ຕສ຺ສ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ອຈ຺ຈຍໍ ອຈ຺ຈຍໂຕ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕຸ ອາຍຕິໍ ສໍວຣາຍາ"ຕິ.

"ຕຄ຺ຆ ຕ຺ວໍ, ຠທ຺ທາລິ, ອຈ຺ຈໂຍ ອຈ຺ຈຄມາ ຍຖາພາລໍ ຍຖາມູຬ຺ຫໍ ຍຖາອກຸສລໍ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ມຍາ ສິກ຺ຂາປເທ ປຎ຺ຎາປິຍມາເນ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ສິກ຺ຂໍ ສມາທິຍມາເນ ອນຸສ຺ສາຫໍ ປເວເທສິ. ສມໂຍປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ – 'ຠຄວາ ໂຂ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ, ຠຄວາປິ ມໍ ຊານິສ຺ສຕິ – ຠທ຺ທາລິ ນາມ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ສິກ຺ຂາຍ ອປຣິປູຣກາຣີ'ຕິ. ອຍມ຺ປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ສມໂຍ ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ. ສມໂຍປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ – 'ສມ຺ພຫຸລາ ໂຂ ຠິກ຺ຂູ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວສ຺ສໍ ອຸປຄຕາ, ເຕປິ ມໍ ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ – ຠທ຺ທາລິ ນາມ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ສິກ຺ຂາຍ ອປຣິປູຣກາຣີ'ຕິ. ອຍມ຺ປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ສມໂຍ ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ. ສມໂຍປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ – 'ສມ຺ພຫຸລາ ໂຂ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວສ຺ສໍ ອຸປຄຕາ, ຕາປິ ມໍ ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ – ຠທ຺ທາລິ ນາມ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ສິກ຺ຂາຍ ອປຣິປູຣກາຣີ'ຕິ. ອຍມ຺ປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ສມໂຍ ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ. ສມໂຍປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ – 'ສມ຺ພຫຸລາ ໂຂ ອຸປາສກາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປຏິວສນ຺ຕິ, ເຕປິ ມໍ ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ – ຠທ຺ທາລິ ນາມ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ສິກ຺ຂາຍ ອປຣິປູຣກາຣີ'ຕິ. ອຍມ຺ປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ , ສມໂຍ ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ. ສມໂຍປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ – 'ສມ຺ພຫຸລາ ໂຂ ອຸປາສິກາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປຏິວສນ຺ຕິ, ຕາປິ ມໍ ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ – ຠທ຺ທາລິ ນາມ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ສິກ຺ຂາຍ ອປຣິປູຣກາຣີ'ຕິ. ອຍມ຺ປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ສມໂຍ ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ. ສມໂຍປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສິ – 'ສມ຺ພຫຸລາ ໂຂ ນານາຕິຕ຺ຖິຍາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວສ຺ສໍ ອຸປຄຕາ, ເຕປິ ມໍ ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ – ຠທ຺ທາລິ ນາມ ຠິກ຺ຂຸ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວໂກ ເຖຣຎ຺ຎຕໂຣ ຠິກ຺ຂຸ ສາສເນ ສິກ຺ຂາຍ ອປຣິປູຣກາຣີ'ຕິ. ອຍມ຺ປິ ໂຂ ເຕ, ຠທ຺ທາລິ, ສມໂຍ ອປ຺ປຏິວິທ຺ໂຘ ອໂຫສີ"ຕິ.

"ອຈ຺ຈໂຍ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ອຈ຺ຈຄມາ ຍຖາພາລໍ ຍຖາມູຬ຺ຫໍ ຍຖາອກຸສລໍ, ໂຍຫໍ ຠຄວຕາ ສິກ຺ຂາປເທ ປຎ຺ຎາປິຍມາເນ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ສິກ຺ຂໍ ສມາທິຍມາເນ ອນຸສ຺ສາຫໍ ປເວເທສິໍ. ຕສ຺ສ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ອຈ຺ຈຍໍ ອຈ຺ຈຍໂຕ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕຸ ອາຍຕິໍ ສໍວຣາຍາ"ຕິ. "ຕຄ຺ຆ ຕ຺ວໍ, ຠທ຺ທາລິ, ອຈ຺ຈໂຍ ອຈ຺ຈຄມາ ຍຖາພາລໍ ຍຖາມູຬ຺ຫໍ ຍຖາອກຸສລໍ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ມຍາ ສິກ຺ຂາປເທ ປຎ຺ຎາປິຍມາເນ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ສິກ຺ຂໍ ສມາທິຍມາເນ ອນຸສ຺ສາຫໍ ປເວເທສິ".

໑໓໗. "ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຠທ຺ທາລິ, ອິຘສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸ ອຸຠໂຕຠາຄວິມຸຕ຺ໂຕ, ຕມຫໍ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍໍ – 'ເອຫິ ເມ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ປງ຺ເກ ສງ຺ກໂມ ໂຫຫີ'ຕິ, ອປິ ນຸ ໂຂ ໂສ ສງ຺ກເມຍ຺ຍ ວາ ອຎ຺ເຎນ ວາ ກາຍໍ ສນ຺ນາເມຍ຺ຍ, 'ໂນ'ຕິ ວາ ວເທຍ຺ຍາ"ຕິ?

"ໂນ ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ".

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ភទ្ទាលិ, ឥធស្ស ភិក្ខុ បញ្ញាវិមុត្តោ… កាយសក្ខី… ទិដ្ឋិប្បត្តោ… សទ្ធាវិមុត្តោ… ធម្មានុសារី… សទ្ធានុសារី, តមហំ ឯវំ វទេយ្យំ – ‘ឯហិ មេ ត្វំ, ភិក្ខុ, បង្កេ សង្កមោ ហោហី’តិ, អបិ នុ សោ សង្កមេយ្យ វា អញ្ញេន វា កាយំ សន្នាមេយ្យ, ‘នោ’តិ វា វទេយ្យា”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ភទ្ទាលិ, អបិ នុ ត្វំ, ភទ្ទាលិ, តស្មិំ សមយេ ឧភតោភាគវិមុត្តោ វា ហោសិ បញ្ញាវិមុត្តោ វា កាយសក្ខី វា ទិដ្ឋិប្បត្តោ វា សទ្ធាវិមុត្តោ វា ធម្មានុសារី វា សទ្ធានុសារី វា”តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“ននុ ត្វំ, ភទ្ទាលិ, តស្មិំ សមយេ រិត្តោ តុច្ឆោ អបរទ្ធោ”តិ?

“ឯវំ , ភន្តេ។ អច្ចយោ មំ, ភន្តេ, អច្ចគមា យថាពាលំ យថាមូឡ្ហំ យថាអកុសលំ, យោហំ ភគវតា សិក្ខាបទេ បញ្ញាបិយមានេ ភិក្ខុសង្ឃេ សិក្ខំ សមាទិយមានេ អនុស្សាហំ បវេទេសិំ។ តស្ស មេ, ភន្តេ, ភគវា អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិគ្គណ្ហាតុ អាយតិំ សំវរាយា”តិ។
“តគ្ឃ ត្វំ, ភទ្ទាលិ, អច្ចយោ អច្ចគមា យថាពាលំ យថាមូឡ្ហំ យថាអកុសលំ, យំ ត្វំ ភគវតា សិក្ខាបទេ បញ្ញាបិយមានេ ភិក្ខុសង្ឃេ សិក្ខំ សមាទិយមានេ អនុស្សាហំ បវេទេសិ។ យតោ ច ខោ ត្វំ, ភទ្ទាលិ, អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោសិ, តំ តេ មយំ បដិគ្គណ្ហាម។ វុទ្ធិហេសា, ភទ្ទាលិ, អរិយស្ស វិនយេ យោ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោតិ, អាយតិំ សំវរំ អាបជ្ជតិ”។

១៦៤។ “ឥធ, ភទ្ទាលិ, ឯកច្ចោ ភិក្ខុ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ អបរិបូរការី ហោតិ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘យំនូនាហំ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជេយ្យំ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ។ អប្បេវ នាមាហំ ឧត្តរិ [ឧត្តរឹ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ សច្ឆិករេយ្យ’ន្តិ។ សោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ។ តស្ស តថាវូបកដ្ឋស្ស វិហរតោ សត្ថាបិ ឧបវទតិ, អនុវិច្ចបិ វិញ្ញូ សព្រហ្មចារី ឧបវទន្តិ, ទេវតាបិ ឧបវទន្តិ, អត្តាបិ អត្តានំ ឧបវទតិ។ សោ សត្ថារាបិ ឧបវទិតោ, អនុវិច្ចបិ វិញ្ញូហិ សព្រហ្មចារីហិ ឧបវទិតោ, ទេវតាហិបិ ឧបវទិតោ, អត្តនាបិ អត្តានំ ឧបវទិតោ ន ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ សច្ឆិករោតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហេតំ, ភទ្ទាលិ, ហោតិ យថា តំ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ អបរិបូរការិស្ស។

១៦៥។ “ឥធ បន, ភទ្ទាលិ, ឯកច្ចោ ភិក្ខុ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ បរិបូរការី ហោតិ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘យំនូនាហំ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជេយ្យំ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ។ អប្បេវ នាមាហំ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា

អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ សច្ឆិករេយ្យ’ន្តិ។ សោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ។ តស្ស តថាវូបកដ្ឋស្ស វិហរតោ សត្ថាបិ ន ឧបវទតិ, អនុវិច្ចបិ វិញ្ញូ សព្រហ្មចារី ន ឧបវទន្តិ, ទេវតាបិ ន ឧបវទន្តិ, អត្តាបិ អត្តានំ ន ឧបវទតិ។ សោ សត្ថារាបិ អនុបវទិតោ , អនុវិច្ចបិ វិញ្ញូហិ សព្រហ្មចារីហិ អនុបវទិតោ, ទេវតាហិបិ អនុបវទិតោ, អត្តនាបិ អត្តានំ អនុបវទិតោ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ សច្ឆិករោតិ។ សោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហិ តំ, ភទ្ទាលិ, ហោតិ យថា តំ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ បរិបូរការិស្ស។

១៦៥. “បុន ចបរំ, ភទ្ទាលិ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហិ តំ, ភទ្ទាលិ, ហោតិ យថា តំ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ បរិបូរការិស្ស។

“បុន ចបរំ, ភទ្ទាលិ, ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ, សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ – ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហិ តំ, ភទ្ទាលិ, ហោតិ យថា តំ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ បរិបូរការិស្ស។

“បុន ចបរំ, ភទ្ទាលិ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហិ តំ, ភទ្ទាលិ, ហោតិ យថា តំ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ បរិបូរការិស្ស។

“សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ…បេ… ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហិ តំ, ភទ្ទាលិ, ហោតិ យថា តំ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ បរិបូរការិស្ស។

“សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ – ‘ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា…បេ… វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា; ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា…បេ… សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា’តិ ឥតិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន…បេ… យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហិ តំ, ភទ្ទាលិ, ហោតិ យថា តំ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ បរិបូរការិស្ស។

“សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ; ‘ឥមេ អាសវា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ។ ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ បជានាតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហិតំ, ភទ្ទាលិ, ហោតិ យថា តំ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ បរិបូរការិស្សា”តិ។

១៣០។ ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា ភទ្ទាលិ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កោ នុ ខោ, ភន្តេ, ហេតុ, កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចំ ភិក្ខុំ បសយ្ហបសយ្ហ [បវយ្ហបវយ្ហ(សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] ការណំ ករោន្តិ? កោ បន, ភន្តេ, ហេតុ, កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចំ ភិក្ខុំ នោ តថា បសយ្ហបសយ្ហការណំ ករោន្តី”តិ? “ឥធ, ភទ្ទាលិ, ឯកច្ចោ ភិក្ខុ អភិណ្ហាបត្តិកោ ហោតិ អាបត្តិពហុលោ។ សោ ភិក្ខូហិ វុច្ចមានោ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ, កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ, ន សម្មា វត្តតិ, ន លោមំ បាតេតិ, ន នេត្ថារំ វត្តតិ, ‘យេន សង្ឃោ អត្តមនោ ហោតិ តំ ករោមី’តិ នាហ។ តត្រ, ភទ្ទាលិ, ភិក្ខូនំ ឯវំ ហោតិ – អយំ ខោ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អភិណ្ហាបត្តិកោ អាបត្តិពហុលោ។ សោ ភិក្ខូហិ វុច្ចមានោ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ, កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ, ន សម្មា វត្តតិ, ន លោមំ បាតេតិ, ន នេត្ថារំ វត្តតិ, ‘យេន សង្ឃោ អត្តមនោ ហោតិ តំ ករោមី’តិ នាហ។ សាធុ វតាយស្មន្តោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ តថា តថា ឧបបរិក្ខថ យថាស្សិទំ [យថយិទំ (ស្យា។ កំ។ ក។)] អធិករណំ ន ខិប្បមេវ វូបសមេយ្យាតិ។ តស្ស ខោ ឯវំ, ភទ្ទាលិ, ភិក្ខុនោ ភិក្ខូ តថា តថា ឧបបរិក្ខន្តិ យថាស្សិទំ អធិករណំ ន ខិប្បមេវ វូបសម្មតិ។

១៣១។ “ឥធ បន, ភទ្ទាលិ, ឯកច្ចោ ភិក្ខុ អភិណ្ហាបត្តិកោ ហោតិ អាបត្តិពហុលោ។ សោ ភិក្ខូហិ វុច្ចមានោ នាញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ ន អបនាមេតិ, ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ, សម្មា វត្តតិ, លោមំ បាតេតិ, នេត្ថារំ វត្តតិ, ‘យេន សង្ឃោ អត្តមនោ ហោតិ តំ ករោមី’តិ អាហ។ តត្រ, ភទ្ទាលិ, ភិក្ខូនំ ឯវំ ហោតិ – អយំ ខោ, អាវុសោ, ភិក្ខុ អភិណ្ហាបត្តិកោ អាបត្តិពហុលោ។ សោ ភិក្ខូហិ វុច្ចមានោ នាញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ ន អបនាមេតិ, ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ, សម្មា វត្តតិ, លោមំ បាតេតិ, នេត្ថារំ វត្តតិ, ‘យេន សង្ឃោ អត្តមនោ ហោតិ តំ ករោមី’តិ អាហ។ សាធុ វតាយស្មន្តោ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ តថា តថា ឧបបរិក្ខថ យថាស្សិទំ អធិករណំ ខិប្បមេវ វូបសមេយ្យាតិ។ តស្ស ខោ ឯវំ, ភទ្ទាលិ, ភិក្ខុនោ ភិក្ខូ តថា តថា ឧបបរិក្ខន្តិ យថាស្សិទំ អធិករណំ ខិប្បមេវ វូបសម្មតិ។

១៣២។ “ឥធ, ភទ្ទាលិ, ឯកច្ចោ ភិក្ខុ អធិច្ចាបត្តិកោ ហោតិ អនាបត្តិពហុលោ។ សោ ភិក្ខូហិ វុច្ចមានោ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ, កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ, ន សម្មា វត្តតិ, ន លោមំ បាតេតិ, ន នេត្ថារំ វត្តតិ, ‘យេន សង្ឃោ

អត្តយតោ ហោតិ តំ ករោមី'តិ ភាហ៎ តត្រ, កង្គាលិ, កិក្ខុតំ ឲចំ ហោតិ – អយំ ឍោ, អាចុសោ, កិក្ខុ អធិច្ចាបត្តិកោ អតាបត្តិពាហុលោ៎ សោ កិក្ខុហិ ចុច្ចយាតោ អញ្ញោតញ្ញំ បដិចរតិ, ពហិទ្ធា កថំ អបតាមេតិ, កោបច្ចុ ទោសច្ចុ អប្បច្ចយច្ចុ បាតុករោតិ, ត សម្មា ចត្តតិ, ត លោមំ បាតេតិ, ត តេត្ថារំ ចត្តតិ, 'យេត សង្ឃោ អត្តយតោ ហោតិ តំ ករោមី'តិ ភាហ៎ សាធុ ចតាយស្មន្តោ, ឞ្ពុមស្ស កិក្ខុតោ តថា តថា វូបបរិក្ខថ យថាស្សិទំ អធិករណំ ត ខិប្បមេវ វូបសមេយ្យាតិ៎ តស្ស ឍោ ឲចំ, កង្គាលិ, កិក្ខុតោ កិក្ខុ តថា តថា វូបបរិក្ខន្តិ យថាស្សិទំ អធិករណំ ត ខិប្បមេវ វូបសម្មតិ៎

១៣៧៎ "ឞ្ពុធ បត, កង្គាលិ, ឲកច្ចោ កិក្ខុ អធិច្ចាបត្តិកោ ហោតិ អតាបត្តិពាហុលោ៎ សោ កិក្ខុហិ ចុច្ចយាតោ តាញ្ញោតញ្ញំ បដិចរតិ, ត ពហិទ្ធា កថំ អបតាមេតិ, ត កោបច្ចុ ទោសច្ចុ អប្បច្ចយច្ចុ បាតុករោតិ, សម្មា ចត្តតិ, លោមំ បាតេតិ, តេត្ថារំ ចត្តតិ, 'យេត សង្ឃោ អត្តយតោ ហោតិ តំ ករោមី'តិ អាហ៎ តត្រ, កង្គាលិ, កិក្ខុតំ ឲចំ ហោតិ – អយំ ឍោ, អាចុសោ, កិក្ខុ អធិច្ចាបត្តិកោ អតាបត្តិពាហុលោ៎ សោ កិក្ខុហិ ចុច្ចយាតោ តាញ្ញោតញ្ញំ បដិចរតិ, ត ពហិទ្ធា កថំ អបតាមេតិ, ត កោបច្ចុ ទោសច្ចុ អប្បច្ចយច្ចុ បាតុករោតិ, សម្មា ចត្តតិ, លោមំ បាតេតិ, តេត្ថារំ ចត្តតិ, 'យេត សង្ឃោ អត្តយតោ ហោតិ តំ ករោមី'តិ អាហ៎ សាធុ ចតាយស្មន្តោ, ឞ្ពុមស្ស កិក្ខុតោ តថា តថា វូបបរិក្ខថ យថាស្សិទំ អធិករណំ ខិប្បមេវ វូបសមេយ្យាតិ៎ តស្ស ឍោ ឲចំ, កង្គាលិ, កិក្ខុតោ កិក្ខុ តថា តថា វូបបរិក្ខន្តិ យថាស្សិទំ អធិករណំ ខិប្បមេវ វូបសម្មតិ៎

១៣៣៎ "ឞ្ពុធ , កង្គាលិ, ឲកច្ចោ កិក្ខុ សទ្ធាមត្តកោត ចហតិ បេមមត្តកោត៎ តត្រ, កង្គាលិ, កិក្ខុតំ ឲចំ ហោតិ – 'អយំ ឍោ, អាចុសោ, កិក្ខុ សទ្ធាមត្តកោត ចហតិ បេមមត្តកោត៎ សចេ មយំ ឞ្ពុមំ កិក្ខុ បសយ្ហាបសយ្ហាការណំ ករិស្សាម – មា យមិទំស្ស តំ សទ្ធាមត្តកំ បេមមត្តកំ តម្បាបិ បរិហាយី'តិ៎ សេយ្យថាបិ, កង្គាលិ, បុរិសស្ស ឲកំ ចក្ខុំ, តស្ស មិត្តាមច្ចា ញាតិសាលោហិតា តំ ឲកំ ចក្ខុំ ររក្ខេយ្យុំ – 'មា យមិទំស្ស តំ ឲកំ ចក្ខុំ តម្បាបិ បរិហាយី'តិ; ឲចមេវ ឍោ, កង្គាលិ, ឞ្ពុធេកច្ចោ កិក្ខុ សទ្ធាមត្តកោត ចហតិ បេមមត្តកោត៎ តត្រ, កង្គាលិ, កិក្ខុតំ ឲចំ ហោតិ – 'អយំ ឍោ, អាចុសោ, កិក្ខុ សទ្ធាមត្តកោត ចហតិ បេមមត្តកោត៎ សចេ មយំ ឞ្ពុមំ កិក្ខុ បសយ្ហាបសយ្ហាការណំ ករិស្សាម – មា យមិទំស្ស តំ សទ្ធាមត្តកំ បេមមត្តកំ តម្បាបិ បរិហាយី'តិ៎ អយំ ឍោ, កង្គាលិ, ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេត មិធេកច្ចំ កិក្ខុំ បសយ្ហាបសយ្ហាការណំ ករោន្តិ៎ អយំ បត, កង្គាលិ, ហេតុ អយំ បច្ចយោ, យេត មិធេកច្ចំ កិក្ខុំ តោ តថា បសយ្ហាបសយ្ហាការណំ ករោន្តី"តិ៎

១៣៤៎ "'កោ តុ ឍោ, កន្តេ, ហេតុ, កោ បច្ចយោ យេត បុព្ពេ អប្បតរានិ ចេវ សិក្ខាបទានិ អហេសុំ ពហុតរា ច កិក្ខូ អញ្ញាយ សណ្ឋហិំសុ? កោ បត, កន្តេ, ហេតុ, កោ បច្ចយោ យេត ឲតរហិ ពហុតរានិ ចេវ សិក្ខាបទានិ ហោន្តិ អប្បតរា ច កិក្ខូ អញ្ញាយ សណ្ឋហន្តី'តិ? "ឲចមេតំ, កង្គាលិ, ហោតិ សត្តេសុ ហាយមាតេសុ, សទ្ធម្មេ អន្តរធាយមាតេ, ពហុតរានិ ចេវ សិក្ខាបទានិ ហោន្តិ អប្បតរា ច កិក្ខូ អញ្ញាយ សណ្ឋហន្តីតិ៎ ត តាច, កង្គាលិ, សត្ថា សាចកាតំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ យាច ត ឞ្ពុធេកច្ចេ អាសចដ្ឋាតិយា ធម្មា សង្ឃេ បាតុកចន្តិ៎ យតោ ច ឍោ, កង្គាលិ, ឞ្ពុធេកច្ចេ អាសចដ្ឋាតិយា ធម្មា សង្ឃេ បាតុកចន្តិ, អថ សត្ថា សាចកាតំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ តេសំយេច អាសចដ្ឋាតិយាតំ ធម្មាតំ បដិឃាតាយ៎ ត តាច, កង្គាលិ, ឞ្ពុធេកច្ចេ អាសចដ្ឋាតិយា ធម្មា សង្ឃេ បាតុកចន្តិ យាច ត សង្ឃោ មហត្តំ បត្តោ ហោតិ៎ យតោ ច ឍោ, កង្គាលិ, សង្ឃោ មហត្តំ បត្តោ ហោតិ, អថ ឞ្ពុធេកច្ចេ អាសចដ្ឋាតិយា ធម្មា សង្ឃេ

ປາຕຸຠວນ຺ຕິ. ອຖ ສຕ຺ຖາ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎາເປຕິ ເຕສໍເຍວ ອາສວຏ຺ຐານີຍານໍ ຘມ຺ມານໍ ປຏິຆາຕາຍ. ນ ຕາວ, ຠທ຺ທາລິ, ອິເທກຈ຺ເຈ ອາສວຏ຺ຐານີຍາ ຘມ຺ມາ ສງ຺ເຆ ປາຕຸຠວນ຺ຕິ ຍາວ ນ ສງ຺ໂຆ ລາຠຄ຺ຄໍ ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຍສຄ຺ຄໍ ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ພາຫຸສຈ຺ຈໍ ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຣຕ຺ຕຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ. ຍໂຕ ຈ ໂຂ, ຠທ຺ທາລິ, ສງ຺ໂຆ ຣຕ຺ຕຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ອຖ ອິເທກຈ຺ເຈ ອາສວຏ຺ຐານີຍາ ຘມ຺ມາ ສງ຺ເຆ ປາຕຸຠວນ຺ຕິ, ອຖ ສຕ຺ຖາ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎາເປຕິ ເຕສໍເຍວ ອາສວຏ຺ຐານີຍານໍ ຘມ຺ມານໍ ປຏິຆາຕາຍ.

໑໓໙. “ອປ຺ປກາ ໂຂ ຕຸມ຺ເຫ, ຠທ຺ທາລິ, ເຕນ ສມເຍນ ອຫຸວຕ຺ຖ ຍທາ ໂວ ອຫໍ ອາຊານີຍສຸສູປມໍ ຘມ຺ມປຣິຍາຍໍ ເທເສສິໍ. ຕໍ ສຣສິ [ສຣສິ ຕ຺ວໍ (ສີ. ປີ.), ສຣສິ ຕໍ (?)] ຠທ຺ທາລີ”ຕິ ?

“ໂນ ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ”.

“ຕຕ຺ຣ, ຠທ຺ທາລິ, ກໍ ເຫຕຸໍ ປຈ຺ເຈສີ”ຕິ?

“ໂສ ຫິ ນູນາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ທີຆຣຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ສິກ຺ຂາຍ ອປຣິປູຣກາຣີ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິ.

“ນ ໂຂ, ຠທ຺ທາລິ, ເອເສວ ເຫຕຸ, ເອສ ປຈ຺ຈໂຍ. ອປິ ຈ ເມ ຕ຺ວໍ, ຠທ຺ທາລິ, ທີຆຣຕ຺ຕໍ ເຈຕສາ ເຈໂຕປຣິຈ຺ຈ ວິທິໂຕ – ‘ນ ຈາຍໍ ໂມຆປຸຣິໂສ ມຍາ ຘມ຺ເມ ເທສິຍມາເນ ອຏ຺ຐິໍ ກຕ຺ວາ ມນສິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພເຈຕໂສ [ສພ຺ພໍ ເຈຕໂສ (ກ.)] ສມນ຺ນາຫຣິຕ຺ວາ ໂອຫິຕໂສໂຕ ຘມ຺ມໍ ສຸຓາຕີ’ຕິ. ອປິ ຈ ເຕ ອຫໍ, ຠທ຺ທາລິ, ອາຊານີຍສຸສູປມໍ ຘມ຺ມປຣິຍາຍໍ ເທເສສ຺ສາມິ. ຕໍ ສຸຓາຫິ, ສາຘຸກໍ ມນສິ ກໂຣຫິ ; ຠາສິສ຺ສາມີ”ຕິ. “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຠທ຺ທາລິ ຠຄວໂຕ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສິ. ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ –

໑໔໐. “ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠທ຺ທາລິ, ທກ຺ໂຂ ອສ຺ສທມໂກ ຠທ຺ທໍ ອສ຺ສາຊານີຍໍ ລຠິຕ຺ວາ ປຐເມເນວ ມຸຂາຘາເນ ກາຣຓໍ ກາເຣຕິ. ຕສ຺ສ ມຸຂາຘາເນ ກາຣຓໍ ກາຣິຍມານສ຺ສ ໂຫນ຺ຕິເຍວ ວິສູກາຍິຕານິ ວິເສວິຕານິ ວິປ຺ຜນ຺ທິຕານິ ການິຈິ ການິຈິ, ຍຖາ ຕໍ ອກາຣິຕປຸພ຺ພໍ ກາຣຓໍ ກາຣິຍມານສ຺ສ. ໂສ ອຠິຓ຺ຫກາຣຓາ ອນຸປຸພ຺ພກາຣຓາ ຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ປຣິນິພ຺ພາຍຕິ. ຍໂຕ ໂຂ, ຠທ຺ທາລິ, ຠທ຺ໂຣ ອສ຺ສາຊານີໂຍ ອຠິຓ຺ຫກາຣຓາ ອນຸປຸພ຺ພກາຣຓາ ຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ໂຫຕິ, ຕເມນໍ ອສ຺ສທມໂກ ອຸຕ຺ຕຣິ ກາຣຓໍ ກາເຣຕິ ຍຸຄາຘາເນ. ຕສ຺ສ ຍຸຄາຘາເນ ກາຣຓໍ ກາຣິຍມານສ຺ສ ໂຫນ຺ຕິເຍວ ວິສູກາຍິຕານິ ວິເສວິຕານິ ວິປ຺ຜນ຺ທິຕານິ ການິຈິ ການິຈິ, ຍຖາ ຕໍ ອກາຣິຕປຸພ຺ພໍ ກາຣຓໍ ກາຣິຍມານສ຺ສ. ໂສ ອຠິຓ຺ຫກາຣຓາ ອນຸປຸພ຺ພກາຣຓາ ຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ປຣິນິພ຺ພາຍຕິ. ຍໂຕ ໂຂ, ຠທ຺ທາລິ, ຠທ຺ໂຣ ອສ຺ສາຊານີໂຍ ອຠິຓ຺ຫກາຣຓາ ອນຸປຸພ຺ພກາຣຓາ ຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ໂຫຕິ, ຕເມນໍ ອສ຺ສທມໂກ ອຸຕ຺ຕຣິ ກາຣຓໍ ກາເຣຕິ ອນຸກ຺ກເມ ມຓ຺ຑເລ ຂຸຣກາເສ [ຂຸຣກາເຍ (ສີ. ປີ.)] ຘາເວ ທວຕ຺ເຕ [ຣວຕ຺ເຖ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ຣາຊຄຸເຓ ຣາຊວໍເສ ອຸຕ຺ຕເມ ຊເວ ອຸຕ຺ຕເມ ຫເຍ ອຸຕ຺ຕເມ ສາຂລ຺ເຍ. ຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕເມ ຊເວ ອຸຕ຺ຕເມ ຫເຍ ອຸຕ຺ຕເມ ສາຂລ຺ເຍ ກາຣຓໍ ກາຣິຍມານສ຺ສ ໂຫນ຺ຕິເຍວ ວິສູກາຍິຕານິ ວິເສວິຕານິ ວິປ຺ຜນ຺ທິຕານິ ການິຈິ ການິຈິ, ຍຖາ ຕໍ ອກາຣິຕປຸພ຺ພໍ ກາຣຓໍ ກາຣິຍມານສ຺ສ. ໂສ ອຠິຓ຺ຫກາຣຓາ ອນຸປຸພ຺ພກາຣຓາ ຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ປຣິນິພ຺ພາຍຕິ. ຍໂຕ ໂຂ,

ភទ្ទាលិ, ភទ្រោ អស្សាជានីយោ អភិណ្ហការណា អនុបុព្ពការណា តស្មិំ ឋានេ បរិនិព្ពុតោ ហោតិ, តមេនំ អស្សទមកោ ឧត្តរិ វណ្ណិយញ្ច បាណិយញ្ច [វលិយញ្ច (សី. បី.), ពលិយញ្ច (ស្យា. កំ.)] អនុប្បវេច្ឆតិ។ ឥមេហិ ខោ, ភទ្ទាលិ, ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។

“ឯវមេវ ខោ, ភទ្ទាលិ, ទសហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស។ កតមេហិ ទសហិ? ឥធ, ភទ្ទាលិ, ភិក្ខុ អសេខាយ សម្មាទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេខេន សម្មាសង្កប្បេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេខាយ សម្មាវាចាយ សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេខេន សម្មាកម្មន្តេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេខេន សម្មាអាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេខេន សម្មាវាយាមេន សមន្នាគតោ ហោតិ , អសេខាយ សម្មាសតិយា សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេខេន សម្មាសមាធិនា សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេខេន សម្មាញាណេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេខាយ សម្មាវិមុត្តិយា សមន្នាគតោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ភទ្ទាលិ, ទសហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា ភទ្ទាលិ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

ភទ្ទាលិសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦. លដុកិកោបមសុត្តំ

១៤៨. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា អង្គុត្តរាបេសុ វិហរតិ អាបណំ នាម អង្គុត្តរាបានំ និគមោ។ អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ អាបណំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អាបណេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ យេនញ្ញតរោ វនសណ្ឌោ តេនុបសង្កមិ ទិវាវិហារាយ។ តំ វនសណ្ឌំ អជ្ឈោគាហេត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ។ អាយស្មាបិ ខោ ឧទាយី បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ អាបណំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អាបណេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ យេន សោ វនសណ្ឌោ តេនុបសង្កមិ ទិវាវិហារាយ។ តំ វនសណ្ឌំ អជ្ឈោគាហេត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ។ អថ ខោ អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ – “ពហូនំ [ពហុន្នំ (សី. ស្យា. កំ. បី.) ឯវមីទិសេសុ អចិញ្ញាណកប្យករណេ] វត នោ ភគវា ទុក្ខធម្មានំ អបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា សុខធម្មានំ ឧបហត្តា; ពហូនំ វត នោ ភគវា អកុសលានំ ធម្មានំ អបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា កុសលានំ ធម្មានំ ឧបហត្តា”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា ឧទាយី សាយន្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

១៤៩. ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា ឧទាយី ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ឥធ មយ្ហំ ភន្តេ, រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ

បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ – ‘ពហូនំ វត នោ ភគវា ទុក្ខធម្មានំ អបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា សុខធម្មានំ ឧបហត្តា; ពហូនំ វត នោ ភគវា អកុសលានំ ធម្មានំ អបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា កុសលានំ ធម្មានំ ឧបហត្តា’តិ។ មយញ្ហិ, ភន្តេ, បុព្ពេ សាយញ្ចេវ ភុញ្ជាម បាតោ ច ទិវា ច វិកាលេ។ អហុ ខោ សោ, ភន្តេ, សមយោ យំ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – ‘ឥង្ឃ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, ឯតំ ទិវាវិកាលភោជនំ បជហថា’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, អហុទេវ អញ្ញថត្តំ, អហុទេវ [អហុ (សី. បី.)] ទោមនស្សំ – ‘យម្បិ នោ សទ្ធា គហបតិកា ទិវា វិកាលេ បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ ទេន្តិ តស្សបិ នោ ភគវា បហានមាហ, តស្សបិ នោ សុគតោ បដិនិស្សគ្គមាហា’តិ។ តេ មយំ, ភន្តេ, ភគវតិ បេមញ្ច គារវញ្ច ហិរិញ្ច ឱត្តប្បញ្ច សម្បស្សមានា ឯវំ តំ ទិវាវិកាលភោជនំ បជហិម្ហា។ តេ មយំ, ភន្តេ, សាយញ្ចេវ ភុញ្ជាម បាតោ ច។ អហុ ខោ សោ, ភន្តេ, សមយោ យំ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – ‘ឥង្ឃ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, ឯតំ រត្តិំវិកាលភោជនំ បជហថា’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, អហុទេវ អញ្ញថត្តំ អហុទេវ ទោមនស្សំ – ‘យម្បិ នោ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ ភត្តានំ បណីតសង្ខាតតរំ តស្សបិ នោ ភគវា បហានមាហ, តស្សបិ នោ សុគតោ បដិនិស្សគ្គមាហា’តិ។ ភូតបុព្ពំ, ភន្តេ, អញ្ញតរោ បុរិសោ ទិវា សូបេយ្យំ លភិត្វា ឯវមាហ – ‘ហន្ទ ច ឥមំ និក្ខិបថ, សាយំ សព្វេវ សមគ្គា ភុញ្ជិស្សាមា’តិ។ យា កាចិ, ភន្តេ, សង្ខតិយោ សព្វា តា រត្តិំ, អប្បា ទិវា។ តេ មយំ, ភន្តេ, ភគវតិ បេមញ្ច គារវញ្ច ហិរិញ្ច ឱត្តប្បញ្ច សម្បស្សមានា ឯវំ តំ រត្តិំវិកាលភោជនំ បជហិម្ហា។ ភូតបុព្ពំ, ភន្តេ, ភិក្ខូ រត្តន្ធការតិមិសាយំ បិណ្ឌាយ ចរន្តា ចន្ទនិកម្បិ បវិសន្តិ, ឱឡិគល្លេបិ បបតន្តិ, កណ្ដកាវាដម្បិ [កណ្ដកវាដម្បិ (សី. បី.), កណ្ដកាធានម្បិ (ស្យា. កំ.)] អារោហន្តិ, សុត្តម្បិ គាវិំ អារោហន្តិ, មាណវេហិបិ សមាគច្ឆន្តិ កតកម្មេហិបិ អកតកម្មេហិបិ, មាតុគាមោបិ តេ [តេន (ក.)] អសទ្ធម្មេន និមន្តេតិ។ ភូតបុព្ពាហំ, ភន្តេ, រត្តន្ធការតិមិសាយំ បិណ្ឌាយ ចរាមិ។ អទ្ទសា ខោ មំ, ភន្តេ, អញ្ញតរា ឥត្ថី វិជ្ជន្តរិកាយ ភាជនំ ធោវន្តី។ ទិស្វា មំ ភីតា វិស្សរមកាសិ – ‘អភុម្មេ [អព្ភុម្មេ (សី. បី.)] បិសាចោ វត ម’ន្តិ! ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភន្តេ, តំ ឥត្ថិំ ឯតទវោចំ – ‘នាហំ, ភគិនិ, បិសាចោ; ភិក្ខុ បិណ្ឌាយ ឋិតោ’តិ។ ‘ភិក្ខុស្ស អាតុមារី, ភិក្ខុស្ស មាតុមារី [ឋិតោ’តិ។ ភិក្ខុស្ស អាតុមាតុមារី (ក.)]! វរំ តេ, ភិក្ខុ, តិណ្ហេន គោវិកន្តនេន កុច្ឆិ បរិកន្តោ, ន ត្វេវ វំ [ន ត្វេវ យា (សី. បី.)] រត្តន្ធការតិមិសាយំ កុច្ឆិហេតុ បិណ្ឌាយ ចរេសី’តិ [ចរេសាតិ (សី. បី.)]។ តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, តទនុស្សរតោ ឯវំ ហោតិ – ‘ពហូនំ វត នោ ភគវា ទុក្ខធម្មានំ អបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា សុខធម្មានំ ឧបហត្តា; ពហូនំ វត នោ ភគវា អកុសលានំ ធម្មានំ អបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា កុសលានំ ធម្មានំ ឧបហត្តា’”តិ។

១៥០។ “ឯវមេវ បនុទាយិ, ឥធេកច្ចេ មោឃបុរិសា ‘ឥទំ បជហថា’តិ មយា វុច្ចមានា តេ ឯវមាហំសុ – ‘កិំ បនិមស្ស អប្បមត្តកស្ស ឱរមត្តកស្ស អធិសល្លិខតេវាយំ សមណោ’តិ។ តេ តញ្ចេវ នប្បជហន្តិ, មយិ ច អប្បច្ចយំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ។ យេ ច ភិក្ខូ សិក្ខាកាមា តេសំ តំ, ឧទាយិ, ហោតិ ពលវំ ពន្ធនំ, ទឡ្ហំ ពន្ធនំ, ថិរំ ពន្ធនំ, អបូតិកំ ពន្ធនំ, ថូលោ កលិង្គរោ – សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, លដុកិកា សកុណិកា បូតិលតាយ ពន្ធនេន ពទ្ធា តត្ថេវ វធំ វា ពន្ធំ វា មរណំ វា អាគមេតិ។ យោ នុ ខោ, ឧទាយិ, ឯវំ វទេយ្យ – ‘យេន សា លដុកិកា សកុណិកា បូតិលតាយ ពន្ធនេន ពទ្ធា តត្ថេវ វធំ វា ពន្ធំ វា មរណំ វា អាគមេតិ, តញ្ហិ តស្សា អពលំ ពន្ធនំ, ទុព្ពលំ ពន្ធនំ, បូតិកំ ពន្ធនំ, អសារកំ ពន្ធន’ន្តិ; សម្មា នុ ខោ សោ, ឧទាយិ, វទមានោ វទេយ្យា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ។ យេន សា, ភន្តេ, លដុកិកា សកុណិកា បូតិលតាយ ពន្ធនេន ពទ្ធា តត្ថេវ វធំ វា ពន្ធំ វា មរណំ វា អាគមេតិ, តញ្ហិ តស្សា ពលវំ ពន្ធនំ, ទឡ្ហំ ពន្ធនំ, ថិរំ ពន្ធនំ អបូតិកំ ពន្ធនំ, ថូលោ កលិង្គរោ”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, ឥធេកច្ចេ មោឃបុរិសា ‘ឥទំ បជហថា’តិ មយា វុច្ចមានា តេ ឯវមាហំសុ – ‘កិំ បនិមស្ស អប្បមត្តកស្ស ឱរមត្តកស្ស អធិសល្លិខតេវាយំ សមណោ’តិ? តេ តញ្ចេវ នប្បជហន្តិ, មយិ ច អប្បច្ចយំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ។ យេ ច ភិក្ខូ

និក្លាកាយា ខេតសំ តំ, ក្ដាយិ, ខេហាតិ ខាលចំ ខាត្ដត់, ឆេឡហំ ខាត្ដត់, ឆិទំ ខាត្ដត់, អប្ញុតិក៏ ខាត្ដត់, ឆ្ងុខលិ, កលិក្ខខោ”។

១៤៨។ “ខ្ពុឆ បត្កាយិ, ឲកខេច្ច ក្យលបុត្តា ‘ខ្ពុឆំ បឌហឆា’តិ យឃា ចុច្ចយាភា ខេត ឲចយាហំឃុ – ‘កិ បគិយឃ្យ អប្យយត្តកឃ្យ ឌ្ជុខយត្តកឃ្យ បហាតត្ឃ្យ ឃឃ្យ ខេភា ករចា បហាភយាហ, ឃឃ្យ ខេភា ឃុកខេតា បជិគិឃ្យក្កុយាហា’តិ? ខេត តខេច្ចាច បឌហត្តិ, យឃិ ច ត អប្យច្ចុឃំ ក្ខបដ្ដុខេបត្តិ៍ ខេឃ ច កិក្លុ និក្លាកាយា ខេត តំ បហាឃ អខេប្យាឃ្យុក្កា បត្កខេលិយា បខេឆត្តចុត្តា [បខេឆចុត្តា (ឃឹ· ឞ្យា· ក៏· ឞឹ·)] យិកក្ខុខេតត ខេចតឃា ចិហខត្តិ៍ ខេតសំ តំ, ក្ដាយិ, ខេហាតិ អខាលំ ខាត្ដត់, ក្ខ្ពាលំ ខាត្ដត់, ប្ញុតិក៏ ខាត្ដត់, អឃឃាខក៏ ខាត្ដត់ – ខេឃយ្យឆាបិ, ក្ដាយិ, ខខេឡ្ញា ភាខេកា ឲ្យាឃាឆខេត្តា ក្ខុឡហចា អកិខាខេតា ឃក្កាយាចខចខេទា ឆេឡខេហហិ ចខខេត្តហិ ខាត្ដខេភហិ ខាខេទ្ធា ឲ្យាឃក៏ខេឃច កាឃំ ឃត្ត្កាខេយត្ថា តាគិ ខាត្ដភាគិ ឃំលិត្ថិត្ថា ឃំបឆាខេលត្ថា ខេឃភ កាយំ បក្កយតិ៍ ខេឃា ត្យ ខេលា, ក្ដាយិ, ឲចំ ចខេឆយ្យ – ‘ខេឃហិ ខេឃា ខខេឡ្ញា ភាខេកា ឲ្យាឃាឆខេត្តា ក្ខុឡហចា អកិខាខេតា ឃក្កាយាចខចខេទា ឆេឡខេហហិ ចខខេត្តហិ ខាត្ដខេភហិ ខាខេទ្ធា ឲ្យាឃក៏ខេឃច កាឃំ ឃត្ត្កាខេយត្ថា តាគិ ខាត្ដភាគិ ឃំលិត្ថិត្ថា ឃំបឆាខេលត្ថា ខេឃភ កាយំ បក្កយតិ, តចិក្យាតឃ្យ ខាលចំ ខាត្ដត់, ឆេឡហំ ខាត្ដត់, ឆិទំ ខាត្ដត់, អប្ញុតិក៏ ខាត្ដត់, ឆ្ងុខលិ, កលិក្ខខោ’តិ; ឃខ្ញា ត្យ ខេលា ខេឃា, ក្ដាយិ, ចឆយាខេភា ចខេឆយ្យា”តិ? “ខេភា ខេហតំ, ភខេត្តា៍ ខេឃហិ ខេឃា, ភខេត្តា, ខខេឡ្ញា ភាខេកា ឲ្យាឃាឆខេត្តា ក្ខុឡហចា អកិខាខេតា ឃក្កាយាចខចខេទា ឆេឡខេហហិ ចខខេត្តហិ ខាត្ដខេភហិ ខាខេទ្ធា ឲ្យាឃក៏ខេឃច កាឃំ ឃត្ត្កាខេយត្ថា តាគិ ខាត្ដភាគិ ឃំលិត្ថិត្ថា ឃំបឆាខេលត្ថា ខេឃភ កាយំ បក្កយតិ, តចិក្យាតឃ្យ អខាលំ ខាត្ដត់…ខេប… អឃឃាខក៏ ខាត្ដភ”ត្តិ៍ “ឲចខេយច ខេលា, ក្ដាយិ, ខ្ពុខេឆកខេច្ច ក្យលបុត្តា ‘ខ្ពុឆំ បឌហឆា’តិ យឃា ចុច្ចយាភា ខេត ឲចយាហំឃុ – ‘កិ បគិយឃ្យ អប្យយត្តកឃ្យ ឌ្ជុខយត្តកឃ្យ បហាតត្ឃ្យ ឃឃ្យ ខេភា ករចា បហាភយាហ, ឃឃ្យ ខេភា ឃុកខេតា បជិគិឃ្យក្កុយាហា’តិ? ខេត តខេច្ចាច បឌហត្តិ, យឃិ ច ត អប្យច្ចុឃំ ក្ខបដ្ដុខេបត្តិ៍ ខេឃ ច កិក្លុ និក្លាកាយា ខេត តំ បហាឃ អខេប្យាឃ្យុក្កា បត្កខេលិយា បខេឆត្តចុត្តា យិកក្ខុខេតត ខេចតឃា ចិហខត្តិ៍ ខេតសំ តំ, ក្ដាយិ, ខេហាតិ អខាលំ ខាត្ដត់, ក្ខ្ពាលំ ខាត្ដត់, ប្ញុតិក៏ ខាត្ដត់, អឃឃាខក៏ ខាត្ដត់”។

១៤៩។ “ខេឃយ្យឆាបិ, ក្ដាយិ, បុខិខេឃា ឆលិខេគ្គា អឃ្យខេកា អភាឡហិខេឃា; តឃ្យ’ឃ្យ ឲក៏ អការក៏ ឌ្ជលុក្កចិលុក្កុ កាកាតិឆាឃិ [កាកាតិឆាឃិ (?)] ភបខយឌ្ទុបំ, ឲកា ឈខេជិបិកា [កឡឌ្ជុបិកា (ក·)] ឌ្ជលុក្កចិលុក្កា ភបខយឌ្ទុបិ, ឲកិឃ្យា ក្យម្ពិឃា ឆខេឡ្ញាឃយចាបក៏ ភបខយឌ្ទុបំ, ឲកា ឌាឃិកា ភបខយឌ្ទុបិ៍ ខេឃា អាខាយកតំ កិក្លុ បខេឃ្យឃ្យ ឃុខេឆាតហត្ថបិឆំ យត្ត្ញា ខេកាឌត់ ក្យត្តាចិ ឃឹតាឃ លាឃាឃ គិឃិត្ត្ អឆិចិខេត្ត ឃុត្តា៍ តឃ្យ ឲចយឃ្យ – ‘ឃុលំ ចត, ខេកា, ឃាយត្ញា, អាខេទាក្យ ចត, ខេកា, ឃាយត្ញា! ខេឃា ចតឃ្យំ [ខេឃា ចតឃ្យ (ក·)] ខេឃាហំ ខេកឃយឃ្យុ ឌ្ជហាខេទត្ថា កាឃាឃាគិ ចត្ថាគិ អច្ឆាខេឆត្ថា អការខ្ញា អភកាទិឃំ បត្ចខេឌយ្យ’ត្តិ៍ ខេឃា ត ឃក្កុខេណយ្យ ឲក៏ អការក៏ ឌ្ជលុក្កចិលុក្កុ កាកាតិឆាឃិ ភបខយឌ្ទុបំ បហាឃ, ឲក៏ ឈខេជិបិក៏ ឌ្ជលុក្កចិលុក្កុ ភបខយឌ្ទុបំ បហាឃ, ឲកិឃ្យា ក្យម្ពិឃា ឆខេឡ្ញាឃយចាបក៏ ភបខយឌ្ទុបំ បហាឃ, ឲក៏ ឌាឃិក៏ ភបខយឌ្ទុបំ បហាឃ ខេកឃយឃ្យុ ឌ្ជហាខេទត្ថា កាឃាឃាគិ ចត្ថាគិ អច្ឆាខេឆត្ថា អការខ្ញា អភកាទិឃំ បត្ចឌិតុំ៍ ខេឃា ត្យ ខេលា, ក្ដាយិ, ឲចំ ចខេឆយ្យ – ‘ខេឃហិ ខេឃា បុខិខេឃា ខាត្ដខេភហិ ខាខេទ្ធា ត ឃខេក្កាតិ ឲក៏ អការក៏ ឌ្ជលុក្កចិលុក្កុ កាកាតិឆាឃិ ភបខយឌ្ទុបំ បហាឃ, ឲក៏ ឈខេជិបិក៏ ឌ្ជលុក្កចិលុក្កុ ភបខយឌ្ទុបំ បហាឃ, ឲកិឃ្យា ក្យម្ពិឃា ឆខេឡ្ញាឃយចាបក៏ ភបខយឌ្ទុបំ បហាឃ, ឲក៏ ឌាឃិក៏ ភបខយឌ្ទុបំ បហាឃ ខេកឃយឃ្យុ ឌ្ជហាខេទត្ថា កាឃាឃាគិ ចត្ថាគិ អច្ឆាខេឆត្ថា អការខ្ញា អភកាទិឃំ បត្ចឌិតុំ; តចិក្យា តឃ្យ អខាលំ ខាត្ដត់, ក្ខ្ពាលំ ខាត្ដត់, ប្ញុតិក៏ ខាត្ដត់, អឃឃាខក៏ ខាត្ដភ’ត្តិ; ឃខ្ញា ត្យ ខេលា ខេឃា, ក្ដាយិ, ចឆយាខេភា ចខេឆយ្យា”តិ? “ខេភា ខេហតំ,

ភន្តេ។ យេហិ សោ, ភន្តេ, បុរិសោ ពន្ធនេហិ ពទ្ធោ, ន សក្កោតិ ឯកំ អគារកំ ឱលុគ្គវិលុគ្គំ កាកាតិទាយិំ នបរមរូបំ បហាយ, ឯកំ ខដោបិកំ ឱលុគ្គវិលុគ្គំ នបរមរូបំ បហាយ, ឯកិស្សា កុម្ភិយា ធញ្ញសមវាបកំ នបរមរូបំ បហាយ, ឯកំ ជាយិកំ នបរមរូបំ បហាយ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ; តញ្ហិស្ស ពលវំ ពន្ធនំ, ទឡ្ហំ ពន្ធនំ, ថិរំ ពន្ធនំ, អបូតិកំ ពន្ធនំ, ថូលោ, កលិង្គរោ”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, ឥធេកច្ចេ មោឃបុរិសា ‘ឥទំ បជហថា’តិ មយា វុច្ចមានា តេ ឯវមាហំសុ – ‘កិំ បនិមស្ស អប្បមត្តកស្ស ឱរមត្តកស្ស អធិសល្លិខតេវាយំ សមណោ’តិ? តេ តញ្ចេវ នប្បជហន្តិ, មយិ ច អប្បច្ចយំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ។ យេ ច ភិក្ខូ សិក្ខាកាមា តេសំ តំ, ឧទាយិ, ហោតិ ពលវំ ពន្ធនំ, ទឡ្ហំ ពន្ធនំ, ថិរំ ពន្ធនំ, អបូតិកំ ពន្ធនំ, ថូលោ, កលិង្គរោ”។

១៥៣។ “សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ, អនេកានំ និក្ខគណានំ ចយោ, អនេកានំ ធញ្ញគណានំ ចយោ, អនេកានំ ខេត្តគណានំ ចយោ, អនេកានំ វត្ថុគណានំ ចយោ, អនេកានំ ភរិយគណានំ ចយោ, អនេកានំ ទាសគណានំ ចយោ, អនេកានំ ទាសិគណានំ ចយោ; សោ អារាមគតំ ភិក្ខុំ បស្សេយ្យ សុធោតហត្ថបាទំ មនុញ្ញំ ភោជនំ ភុត្តាវិំ សីតាយ ឆាយាយ និសិន្នំ អធិចិត្តេ យុត្តំ។ តស្ស ឯវមស្ស – ‘សុខំ វត, ភោ, សាមញ្ញំ, អារោគ្យំ វត, ភោ, សាមញ្ញំ! សោ វតស្សំ យោហំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជេយ្យ’ន្តិ។ សោ សក្កុណេយ្យ អនេកានិ និក្ខគណានិ បហាយ, អនេកានិ ធញ្ញគណានិ បហាយ, អនេកានិ ខេត្តគណានិ បហាយ, អនេកានិ វត្ថុគណានិ បហាយ, អនេកានិ ភរិយគណានិ បហាយ, អនេកានិ ទាសគណានិ បហាយ, អនេកានិ ទាសិគណានិ បហាយ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ។ យោ នុ ខោ, ឧទាយិ, ឯវំ វទេយ្យ – ‘យេហិ សោ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា ពន្ធនេហិ ពទ្ធោ, សក្កោតិ អនេកានិ និក្ខគណានិ បហាយ, អនេកានិ ធញ្ញគណានិ បហាយ, អនេកានិ ខេត្តគណានិ បហាយ, អនេកានិ វត្ថុគណានិ បហាយ, អនេកានិ ភរិយគណានិ បហាយ, អនេកានិ ទាសគណានិ បហាយ, អនេកានិ ទាសិគណានិ បហាយ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ, តញ្ហិស្ស ពលវំ ពន្ធនំ, ទឡ្ហំ ពន្ធនំ, ថិរំ ពន្ធនំ, អបូតិកំ ពន្ធនំ, ថូលោ, កលិង្គរោ’តិ; សម្មា នុ ខោ សោ, ឧទាយិ, វទមានោ វទេយ្យា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ។ យេហិ សោ, ភន្តេ, គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា ពន្ធនេហិ ពទ្ធោ, សក្កោតិ អនេកានិ និក្ខគណានិ បហាយ, អនេកានិ ធញ្ញគណានិ បហាយ, អនេកានិ ខេត្តគណានិ បហាយ, អនេកានិ វត្ថុគណានិ បហាយ, អនេកានិ ភរិយគណានិ បហាយ, អនេកានិ ទាសគណានិ បហាយ, អនេកានិ ទាសិគណានិ បហាយ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ; តញ្ហិស្ស អពលំ ពន្ធនំ, ទុព្ពលំ ពន្ធនំ, បូតិកំ ពន្ធនំ, អសារកំ ពន្ធន”ន្តិ។ “ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, ឥធេកច្ចេ កុលបុត្តា ‘ឥទំ បជហថា’តិ មយា វុច្ចមានា តេ ឯវមាហំសុ – ‘កិំ បនិមស្ស អប្បមត្តកស្ស ឱរមត្តកស្ស បហាតព្ពស្ស យស្ស នោ ភគវា បហានមាហ យស្ស, នោ សុគតោ បដិនិស្សគ្គមាហា’តិ? តេ តញ្ចេវ បជហន្តិ, មយិ ច ន អប្បច្ចយំ ឧបដ្ឋាបេន្តិ។ យេ ច ភិក្ខូ សិក្ខាកាមា តេ តំ បហាយ អប្បោស្សុក្កា បន្នលោមា បរទត្តវុត្តា មិគភូតេន ចេតសា វិហរន្តិ។ តេសំ តំ, ឧទាយិ, ហោតិ អពលំ ពន្ធនំ, ទុព្ពលំ ពន្ធនំ, បូតិកំ ពន្ធនំ, អសារកំ ពន្ធនំ”។

១៥៤។ “ចត្តារោមេ, ឧទាយិ, បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។ កតមេ ចត្តារោ? ឥធុទាយិ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឧបធិបហានាយ

បដិបន្នោ ហោតិ ឧបធិបដិនិស្សគ្គាយ។ តមេនំ ឧបធិបហានាយ បដិបន្នំ ឧបធិបដិនិស្សគ្គាយ ឧបធិបដិសំយុត្តា សរសង្កប្បា សមុទាចរន្តិ។ សោ តេ អធិវាសេតិ, នប្បជហតិ, ន វិនោទេតិ, ន ព្យន្តីករោតិ, ន អនភាវំ គមេតិ។ ឥមំ ខោ អហំ, ឧទាយិ, បុគ្គលំ 'សំយុត្តោ'តិ វទាមិ នោ 'វិសំយុត្តោ'។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឥន្ទ្រិយវេមត្តតា ហិ មេ, ឧទាយិ, ឥមស្មិំ បុគ្គលេ វិទិតា។

“ឥធ បនុទាយិ, ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧបធិបហានាយ បដិបន្នោ ហោតិ ឧបធិបដិនិស្សគ្គាយ។ តមេនំ ឧបធិបហានាយ បដិបន្នំ ឧបធិបដិនិស្សគ្គាយ ឧបធិបដិសំយុត្តា សរសង្កប្បា សមុទាចរន្តិ។ សោ តេ នាធិវាសេតិ, បជហតិ, វិនោទេតិ, ព្យន្តីករោតិ, អនភាវំ គមេតិ។ ឥមម្បិ ខោ អហំ, ឧទាយិ , បុគ្គលំ 'សំយុត្តោ'តិ វទាមិ នោ 'វិសំយុត្តោ'។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឥន្ទ្រិយវេមត្តតា ហិ មេ, ឧទាយិ, ឥមស្មិំ បុគ្គលេ វិទិតា។

“ឥធ បនុទាយិ, ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧបធិបហានាយ បដិបន្នោ ហោតិ ឧបធិបដិនិស្សគ្គាយ។ តមេនំ ឧបធិបហានាយ បដិបន្នំ ឧបធិបដិនិស្សគ្គាយ កទាចិ ករហចិ សតិសម្មោសា ឧបធិបដិសំយុត្តា សរសង្កប្បា សមុទាចរន្តិ; ទន្ធោ, ឧទាយិ, សតុប្បាទោ។ អថ ខោ នំ ខិប្បមេវ បជហតិ, វិនោទេតិ, ព្យន្តីករោតិ, អនភាវំ គមេតិ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, បុរិសោ ទិវសំសន្តត្តេ [ទិវសសន្តត្តេ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] អយោកដាហេ ទ្វេ វា តីណិ វា ឧទកផុសិតានិ និបាតេយ្យ; ទន្ធោ, ឧទាយិ, ឧទកផុសិតានំ និបាតោ។ អថ ខោ នំ ខិប្បមេវ បរិក្ខយំ បរិយាទានំ គច្ឆេយ្យ។ ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧបធិបហានាយ បដិបន្នោ ហោតិ ឧបធិបដិនិស្សគ្គាយ។ តមេនំ ឧបធិបហានាយ បដិបន្នំ ឧបធិបដិនិស្សគ្គាយ កទាចិ ករហចិ សតិសម្មោសា ឧបធិបដិសំយុត្តា សរសង្កប្បា សមុទាចរន្តិ; ទន្ធោ, ឧទាយិ, សតុប្បាទោ។ អថ ខោ នំ ខិប្បមេវ បជហតិ, វិនោទេតិ, ព្យន្តីករោតិ, អនភាវំ គមេតិ។ ឥមម្បិ ខោ អហំ, ឧទាយិ, បុគ្គលំ 'សំយុត្តោ'តិ វទាមិ នោ 'វិសំយុត្តោ'។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឥន្ទ្រិយវេមត្តតា ហិ មេ, ឧទាយិ, ឥមស្មិំ បុគ្គលេ វិទិតា។

“ឥធ បនុទាយិ, ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ 'ឧបធិ ទុក្ខស្ស មូល'ន្តិ – ឥតិ វិទិត្វា និរុបធិ ហោតិ, ឧបធិសង្ខយេ វិមុត្តោ។ ឥមំ ខោ អហំ, ឧទាយិ, បុគ្គលំ 'វិសំយុត្តោ'តិ វទាមិ នោ 'សំយុត្តោ'តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឥន្ទ្រិយវេមត្តតា ហិ មេ, ឧទាយិ, ឥមស្មិំ បុគ្គលេ វិទិតា។ ឥមេ ខោ, ឧទាយិ, ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។

១៥៧។ “បញ្ច ខោ ឥមេ, ឧទាយិ, កាមគុណា។ កតមេ បញ្ច? ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា រូបា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា, សោតវិញ្ញេយ្យា សទ្ទា…បេ… ឃានវិញ្ញេយ្យា គន្ធា… ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យា រសា… កាយវិញ្ញេយ្យា ផោដ្ឋព្វា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា។ ឥមេ ខោ, ឧទាយិ, បញ្ច កាមគុណា។ យំ ខោ, ឧទាយិ, ឥមេ បញ្ច កាមគុណេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សុខំ សោមនស្សំ ឥទំ វុច្ចតិ កាមសុខំ មិឡ្ហសុខំ [មីឡ្ហសុខំ (សី. បី.)] បុថុជ្ជនសុខំ អនរិយសុខំ, ន សេវិតព្វំ, ន ភាវេតព្វំ, ន ពហុលីកាតព្វំ; 'ភាយិតព្វំ ឯតស្ស សុខស្សា'តិ វទាមិ។

១៥៨។ “ឥធុទាយិ , ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ…បេ… បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, វិតក្កវិចារានំ វូបសមា… ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ

ວິຫຣຕິ, ປີຕິຍາ ຈ ວິຣາຄາ... ຕຕິຍໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ສຸຂສ຺ສ ຈ ປຫານາ... ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ. ອິທໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ເນກ຺ຂມ຺ມສຸຂໍ ປວິເວກສຸຂໍ ອຸປສມສຸຂໍ ສມ຺ໂພຘສຸຂໍ, ອາເສວິຕພ຺ພໍ, ຠາເວຕພ຺ພໍ, ພຫຸລີກາຕພ຺ພໍ; ‘ນ ຠາຍິຕພ຺ພໍ ເອຕສ຺ສ ສຸຂສ຺ສາ’ຕິ ວທາມິ.

“ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ວິວິເຈ຺ຈວ ກາເມຫິ...ເປ... ປຐມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ; ອິທໍ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ ວທາມິ. ກິຎ຺ຈ ຕຕ຺ຖ ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ? ຍເທວ ຕຕ຺ຖ ວິຕກ຺ກວິຈາຣາ ອນິຣຸທ຺ຘາ ໂຫນ຺ຕິ ອິທໍ ຕຕ຺ຖ ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ. ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ວິຕກ຺ກວິຈາຣານໍ ວູປສມາ...ເປ... ທຸຕິຍໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ ວທາມິ. ກິຎ຺ຈ ຕຕ຺ຖ ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ? ຍເທວ ຕຕ຺ຖ ປີຕິສຸຂໍ ອນິຣຸທ຺ຘໍ ໂຫຕິ ອິທໍ ຕຕ຺ຖ ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ. ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ປີຕິຍາ ຈ ວິຣາຄາ...ເປ... ຕຕິຍໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ ວທາມິ. ກິຎ຺ຈ ຕຕ຺ຖ ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ? ຍເທວ ຕຕ຺ຖ ອຸເປກ຺ຂາສຸຂໍ ອນິຣຸທ຺ຘໍ ໂຫຕິ ອິທໍ ຕຕ຺ຖ ອິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ. ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ສຸຂສ຺ສ ຈ ປຫານາ...ເປ... ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ; ອິທໍ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ອນິຎ຺ຊິຕສ຺ມິໍ ວທາມິ.

“ອິຘຸທາຍິ , ຠິກ຺ຂຸ ວິວິເຈ຺ຈວ ກາເມຫິ...ເປ... ປຐມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ; ອິທໍ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ‘ອນລ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ‘ປຊຫຖາ’ຕິ ວທາມິ, ‘ສມຕິກ຺ກມຖາ’ຕິ ວທາມິ. ໂກ ຈ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ? ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ວິຕກ຺ກວິຈາຣານໍ ວູປສມາ... ທຸຕິຍໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ‘ອນລ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ‘ປຊຫຖາ’ຕິ ວທາມິ, ‘ສມຕິກ຺ກມຖາ’ຕິ ວທາມິ. ໂກ ຈ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ? ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ປີຕິຍາ ຈ ວິຣາຄາ... ຕຕິຍໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ‘ອນລ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ‘ປຊຫຖາ’ຕິ ວທາມິ, ‘ສມຕິກ຺ກມຖາ’ຕິ ວທາມິ. ໂກ ຈ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ? ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ສຸຂສ຺ສ ຈ ປຫານາ... ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ‘ອນລ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ‘ປຊຫຖາ’ຕິ ວທາມິ, ‘ສມຕິກ຺ກມຖາ’ຕິ ວທາມິ. ໂກ ຈ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ? ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ສພ຺ພໂສ ຣູປສຎ຺ຎານໍ ສມຕິກ຺ກມາ ປຏິຆສຎ຺ຎານໍ ອຕ຺ຖງ຺ຄມາ ນານຕ຺ຕສຎ຺ຎານໍ ອມນສິກາຣາ ‘ອນນ຺ໂຕ ອາກາໂສ’ຕິ ອາກາສານຎ຺ຈາຍຕນໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ‘ອນລ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ‘ປຊຫຖາ’ຕິ ວທາມິ, ‘ສມຕິກ຺ກມຖາ’ຕິ ວທາມິ. ໂກ ຈ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ? ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ສພ຺ພໂສ ອາກາສານຎ຺ຈາຍຕນໍ ສມຕິກ຺ກມ຺ມ ‘ອນນ຺ຕໍ ວິຎ຺ຎາຓ’ນ຺ຕິ ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ‘ອນລ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ‘ປຊຫຖາ’ຕິ ວທາມິ, ‘ສມຕິກ຺ກມຖາ’ຕິ ວທາມິ. ໂກ ຈ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ? ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ສພ຺ພໂສ ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນໍ ສມຕິກ຺ກມ຺ມ ‘ນຕ຺ຖິ ກິຎ຺ຈີ’ຕິ ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ‘ອນລ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ‘ປຊຫຖາ’ຕິ ວທາມິ, ‘ສມຕິກ຺ກມຖາ’ຕິ ວທາມິ. ໂກ ຈ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ? ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ສພ຺ພໂສ ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນໍ ສມຕິກ຺ກມ຺ມ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ; ອິທມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ‘ອນລ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ‘ປຊຫຖາ’ຕິ ວທາມິ, ‘ສມຕິກ຺ກມຖາ’ຕິ ວທາມິ. ໂກ ຈ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ? ອິຘຸທາຍິ, ຠິກ຺ຂຸ ສພ຺ພໂສ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ສມຕິກ຺ກມ຺ມ ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິໂຣຘໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ສມຕິກ຺ກໂມ; ອິຕິ ໂຂ ອຫໍ, ອຸທາຍິ, ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນສ຺ສປິ ປຫານໍ ວທາມິ. ປສ຺ສສິ ໂນ ຕ຺ວໍ, ອຸທາຍິ, ຕໍ ສໍໂຍຊນໍ ອຓຸໍ ວາ ຖູລໍ ວາ ຍສ຺ສາຫໍ ໂນ ປຫານໍ ວທາມີ”ຕິ? “ໂນ ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ.

ອິທມໂວຈ ຠຄວາ. ອຕ຺ຕມໂນ ອາຍສ຺ມາ ອຸທາຍີ ຠຄວໂຕ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທີຕິ.

លក្ខិខេកាបយសុត្តំ និដ្ឋិតំ ឈដ្ឋំ

លិ៍ ចាតុយសុត្តំ

១៥លិ៍ ឯចំ ខេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភកចា ចាតុយាយំ ចិហរតិ អាយលកីចនេ៍ តេន ខោ បន សមយេន សារិបុត្តមោគ្គល្លានប្បមុខានិ បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ ចាតុមំ អនុប្បត្តានិ ហោន្តិ ភកចន្តំ ទស្សនាយ៍ តេ ច អាកន្តុកា ភិក្ខូ នេចាសិកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ បដិសម្មោទមានា សេនាសនានិ បញ្ញាបយមានា បត្តចីចរានិ បដិសាមយមានា ឧច្ចាសទ្ទា មហាសទ្ទា អហេសុំ៍ អថ ខោ ភកចា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ – “កេ បនេតេ, អានន្ទ, ឧច្ចាសទ្ទា មហាសទ្ទា, កេចដ្ដា មញ្ញេ មច្ឆចិលោបេ”តិ? “ឯតានិ, ភន្តេ, សារិបុត្តមោគ្គល្លានប្បមុខានិ បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ ចាតុមំ អនុប្បត្តានិ ភកចន្តំ ទស្សនាយ៍ តេ អាកន្តុកា ភិក្ខូ នេចាសិកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ បដិសម្មោទមានា សេនាសនានិ បញ្ញាបយមានា បត្តចីចរានិ បដិសាមយមានា ឧច្ចាសទ្ទា មហាសទ្ទា”តិ៍ “តេនហានន្ទ, មម ចចនេន តេ ភិក្ខូ អាមន្តេហិ – ‘សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតី’”តិ៍ “ឯចំ, ភន្តេ”តិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភកចតោ បដិស្សុត្វា យេន តេ ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខូ ឯតទចោច – “សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតី”តិ៍ “ឯចមាចុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បដិស្សុត្វា យេន ភកចា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភកចន្តំ អភិចាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ៍ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ តេ ភិក្ខូ ភកចា ឯតទចោច – “កិំ នុ តុម្ហេ, ភិក្ខចេ, ឧច្ចាសទ្ទា មហាសទ្ទា, កេចដ្ដា មញ្ញេ មច្ឆចិលោបេ”តិ? “ឥមានិ, ភន្តេ, សារិបុត្តមោគ្គល្លានប្បមុខានិ បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ ចាតុមំ អនុប្បត្តានិ ភកចន្តំ ទស្សនាយ៍ តេមេ អាកន្តុកា ភិក្ខូ នេចាសិកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ បដិសម្មោទមានា សេនាសនានិ បញ្ញាបយមានា បត្តចីចរានិ បដិសាមយមានា ឧច្ចាសទ្ទា មហាសទ្ទា”តិ៍ “កច្ឆថ, ភិក្ខចេ, បណាមេមិ ចោ, ន ចោ មម សន្តិកេ ចត្ថព្ពំ”ន្តិ៍ “ឯចំ, ភន្តេ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភកចតោ បដិស្សុត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភកចន្តំ អភិចាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីចរមាទាយ បក្កមិំសុ៍

១៥៥៍ តេន ខោ បន សមយេន ចាតុមេយ្យកា សក្យា សន្ធាការេ [សន្ថាការេ (ក៍)] សន្និបតិតា ហោន្តិ កេនចិទេច ករណីយេន៍ អទ្ទសំសុ ខោ ចាតុមេយ្យកា សក្យា តេ ភិក្ខូ ទូរតោច អាកច្ឆន្តេ; ទិស្វាន យេន តេ ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខូ ឯតទចោចុំ – “ហន្ទ, កហំ បន តុម្ហេ អាយស្មន្តោ កច្ឆថា”តិ? “ភកចតា ខោ, អាចុសោ, ភិក្ខុសង្ឃោ បណាមិតោ”តិ៍ “តេនហាយស្មន្តោ មុហុត្តំ និសីទថ, អប្បេច នាម មយំ សក្កុណេយ្យាម ភកចន្តំ បសាទេតុ”ន្តិ៍ “ឯចមាចុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ ចាតុមេយ្យកានំ សក្យានំ បច្ចស្សោសុំ៍ អថ ខោ ចាតុមេយ្យកា សក្យា យេន ភកចា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភកចន្តំ អភិចាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ៍ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ ចាតុមេយ្យកា សក្យា ភកចន្តំ ឯតទចោចុំ – “អភិនន្ទតុ, ភន្តេ, ភកចា ភិក្ខុសង្ឃំ; អភិចទតុ, ភន្តេ, ភកចា ភិក្ខុសង្ឃំ៍ សេយ្យថាបិ, ភន្តេ , ភកចតា បុព្ពេ ភិក្ខុសង្ឃោ អនុក្កហិតោ, ឯចមេច ភកចា ឯតរហិ អនុក្កណ្ហាតុ ភិក្ខុសង្ឃំ៍ សន្តេត្ថ, ភន្តេ, ភិក្ខូ នចា អចិរបព្ពជិតា អធុនាកតា ឥមំ ធម្មចិនយំ៍ តេសំ ភកចន្តំ ទស្សនាយ អលភន្តានំ សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា ចិបរិណាមោ៍ សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, ពីជានំ តរុណានំ ឧទកំ អលភន្តានំ សិយា អញ្ញថត្តំ សិយា ចិបរិណាមោ; ឯចមេច ខោ, ភន្តេ, សន្តេត្ថ ភិក្ខូ នចា អចិរបព្ពជិតា អធុនាកតា ឥមំ ធម្មចិនយំ, តេសំ ភកចន្តំ ទស្សនាយ អលភន្តានំ សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា ចិបរិណាមោ៍ សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, ចច្ឆស្ស

តរុណស្ស មាតរំ អបស្សន្តស្ស សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា វិបរិណាមោ; ឯវមេវ ខោ, ភន្តេ, សន្តេត្ថ ភិក្ខូ នវា អចិរបព្ពជិតា អធុនាគតា ឥមំ ធម្មវិនយំ, តេសំ ភគវន្តំ អបស្សន្តានំ សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា វិបរិណាមោ។ អភិនន្ទតុ, ភន្តេ, ភគវា ភិក្ខុសង្ឃំ; អភិវទតុ, ភន្តេ, ភគវា ភិក្ខុសង្ឃំ។ សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, ភគវតា បុព្ពេ ភិក្ខុសង្ឃោ អនុគ្គហិតោ; ឯវមេវ ភគវា ឯតរហិ អនុគ្គណ្ហាតុ ភិក្ខុសង្ឃ”ន្តិ។

១៨៩។ អថ ខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ ភគវតោ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ – សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សមិញ្ជិតំ [សម្មិញ្ជិតំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] វា ពាហំ បសារេយ្យ, បសារិតំ វា ពាហំ សមិញ្ជេយ្យ, ឯវមេវ – ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតោ ភគវតោ បុរតោ បាតុរហោសិ។ អថ ខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អភិនន្ទតុ, ភន្តេ, ភគវា ភិក្ខុសង្ឃំ; អភិវទតុ, ភន្តេ, ភគវា ភិក្ខុសង្ឃំ។ សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, ភគវតា បុព្ពេ ភិក្ខុសង្ឃោ អនុគ្គហិតោ; ឯវមេវ ភគវា ឯតរហិ អនុគ្គណ្ហាតុ ភិក្ខុសង្ឃំ។ សន្តេត្ថ, ភន្តេ, ភិក្ខូ នវា អចិរបព្ពជិតា អធុនាគតា ឥមំ ធម្មវិនយំ, តេសំ ភគវន្តំ ទស្សនាយ អលភន្តានំ សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា វិបរិណាមោ។ សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, ពីជានំ តរុណានំ ឧទកំ អលភន្តានំ សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា វិបរិណាមោ; ឯវមេវ ខោ, ភន្តេ, សន្តេត្ថ ភិក្ខូ នវា អចិរបព្ពជិតា អធុនាគតា ឥមំ ធម្មវិនយំ, តេសំ ភគវន្តំ ទស្សនាយ អលភន្តានំ សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា វិបរិណាមោ។ សេយ្យថាបិ ភន្តេ, វច្ឆស្ស តរុណស្ស មាតរំ អបស្សន្តស្ស សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា វិបរិណាមោ; ឯវមេវ ខោ, ភន្តេ, សន្តេត្ថ ភិក្ខូ នវា អចិរបព្ពជិតា អធុនាគតា ឥមំ ធម្មវិនយំ, តេសំ ភគវន្តំ អបស្សន្តានំ សិយា អញ្ញថត្តំ, សិយា វិបរិណាមោ។ អភិនន្ទតុ, ភន្តេ, ភគវា ភិក្ខុសង្ឃំ; អភិវទតុ, ភន្តេ, ភគវា ភិក្ខុសង្ឃំ។ សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, ភគវតា បុព្ពេ ភិក្ខុសង្ឃោ អនុគ្គហិតោ; ឯវមេវ ភគវា ឯតរហិ អនុគ្គណ្ហាតុ ភិក្ខុសង្ឃ”ន្តិ។

១៩០។ អសក្ខិ ខោ ចាតុមេយ្យកា ច សក្យា ព្រហ្មា ច សហម្បតិ ភគវន្តំ បសាទេតុំ ពីជូបមេន ច តរុណូបមេន ច។ អថ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ឧដ្ឋេថាវុសោ, គណ្ហថ បត្តចីវរំ។ បសាទិតោ ភគវា ចាតុមេយ្យកេហិ ច សក្យេហិ ព្រហ្មុនា ច សហម្បតិនា ពីជូបមេន ច តរុណូបមេន ចា”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស បដិស្សុត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បត្តចីវរមាទាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ភគវា ឯតទវោច – “កិន្តិ តេ, សារិបុត្ត, អហោសិ មយា ភិក្ខុសង្ឃេបណាមិតេ”តិ? “ឯវំ ខោ មេ, ភន្តេ, អហោសិ – ‘ភគវតា ភិក្ខុសង្ឃោ បណាមិតោ។ អប្បោស្សុក្កោ ទានិ ភគវា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ អនុយុត្តោ វិហរិស្សតិ, មយម្បិ ទានិ អប្បោស្សុក្កា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារមនុយុត្តា វិហរិស្សាមា’”តិ។ “អាគមេហិ ត្វំ, សារិបុត្ត, អាគមេហិ ត្វំ, សារិបុត្ត, ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ អាមន្តេសិ – “កិន្តិ តេ, មោគ្គល្លាន, អហោសិ មយា ភិក្ខុសង្ឃេបណាមិតេ”តិ? “ឯវំ ខោ មេ, ភន្តេ, អហោសិ – ‘ភគវតា ភិក្ខុសង្ឃោ បណាមិតោ។ អប្បោស្សុក្កោ ទានិ ភគវា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ អនុយុត្តោ វិហរិស្សតិ, អហញ្ចា ទានិ អាយស្មា ច សារិបុត្តោ ភិក្ខុសង្ឃំបរិហរិស្សាមា’”តិ។ “សាធុ សាធុ, មោគ្គល្លាន! អហំ វា ហិ, មោគ្គល្លាន , ភិក្ខុសង្ឃំបរិហរេយ្យំ សារិបុត្តមោគ្គល្លានា វា”តិ។

១៩១។ អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, ភយានិ ឧទកោរោហន្តេ បាដិកង្ខិតព្ពានិ។ កតមានិ ចត្តារិ? ឩមិភយំ

[ឧម្មិភយំ (ស្យា. កំ.)], កុម្ភីលភយំ, អាវដ្ដភយំ, សុសុកាភយំ – ឥមានិ, ភិក្ខវេ, ចត្តារិ ភយានិ ឧទកោរោហន្តេ បាដិកង្ខិតព្ពានិ. ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ចត្តារិមានិ ភយានិ ឥធេកច្ចេ បុគ្គលេ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតេ បាដិកង្ខិតព្ពានិ. កតមានិ ចត្តារិ? ឩមិភយំ, កុម្ភីលភយំ, អាវដ្ដភយំ, សុសុកាភយំ.

១៩១. “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, ឩមិភយំ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ; អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ. តមេនំ តថា បព្ពជិតំ សមានំ សព្រហ្មចារី ឱវទន្តិ, អនុសាសន្តិ – ‘ឯវំ តេ អភិក្កមិតព្ពំ, ឯវំ តេ បដិក្កមិតព្ពំ, ឯវំ តេ អាលោកិតព្ពំ, ឯវំ តេ វិលោកិតព្ពំ, ឯវំ តេ សមិញ្ជិតព្ពំ, ឯវំ តេ បសារិតព្ពំ, ឯវំ តេ សង្ឃាដិបត្តចីវរំ ធារេតព្ព’ន្តិ. តស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘មយំ ខោ បុព្ពេ អគារិយភូតា សមានា អញ្ញេ ឱវទាម, អនុសាសាម [ឱវទាមបិ អនុសាសាមបិ (សី. ស្យា. កំ. បី.)]. ឥមេ បនម្ហាកំ បុត្តមត្តា មញ្ញេ, នត្តមត្តា មញ្ញេ, អម្ហេ[ឯវំ (ក.)] ឱវទិតព្ពំ អនុសាសិតព្ពំ មញ្ញន្តី’តិ. សោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ. អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ឩមិភយស្ស ភីតោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តោ. ‘ឩមិភយ’ន្តិ ខោ, ភិក្ខវេ, កោធុបាយាសស្សេតំ អធិវចនំ.

១៩២. “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, កុម្ភីលភយំ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ; អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ. តមេនំ តថា បព្ពជិតំ សមានំ សព្រហ្មចារី ឱវទន្តិ អនុសាសន្តិ – ‘ឥទំ តេ ខាទិតព្ពំ, ឥទំ តេ ន ខាទិតព្ពំ; ឥទំ តេ ភុញ្ជិតព្ពំ, ឥទំ តេ ន ភុញ្ជិតព្ពំ; ឥទំ តេ សាយិតព្ពំ, ឥទំ តេ ន សាយិតព្ពំ; ឥទំ តេ បិតព្ពំ, ឥទំ តេ ន បិតព្ពំ; កប្បិយំ តេ ខាទិតព្ពំ, អកប្បិយំ តេ ន ខាទិតព្ពំ; កប្បិយំ តេ ភុញ្ជិតព្ពំ, អកប្បិយំ តេ ន ភុញ្ជិតព្ពំ; កប្បិយំ តេ សាយិតព្ពំ, អកប្បិយំ តេ ន សាយិតព្ពំ ; កប្បិយំ តេ បិតព្ពំ, អកប្បិយំ តេ ន បិតព្ពំ; កាលេ តេ ខាទិតព្ពំ, វិកាលេ តេ ន ខាទិតព្ពំ; កាលេ តេ ភុញ្ជិតព្ពំ, វិកាលេ តេ ន ភុញ្ជិតព្ពំ; កាលេ តេ សាយិតព្ពំ, វិកាលេ តេ ន សាយិតព្ពំ; កាលេ តេ បិតព្ពំ, វិកាលេ តេ ន បិតព្ព’ន្តិ. តស្ស ឯវំ ហោតិ – ‘មយំ ខោ បុព្ពេ អគារិយភូតា សមានា យំ ឥច្ឆាម តំ ខាទាម, យំ ន ឥច្ឆាម ន តំ ខាទាម; យំ ឥច្ឆាម តំ ភុញ្ជាម, យំ ន ឥច្ឆាម ន តំ ភុញ្ជាម; យំ ឥច្ឆាម តំ សាយាម, យំ ន ឥច្ឆាម ន តំ សាយាម; យំ ឥច្ឆាម តំ បិវាម [បិបាម (សី. បី.)], យំ ន ឥច្ឆាម ន តំ បិវាម; កប្បិយម្បិ ខាទាម, អកប្បិយម្បិ ខាទាម; កប្បិយម្បិ ភុញ្ជាម, អកប្បិយម្បិ ភុញ្ជាម; កប្បិយម្បិ សាយាម, អកប្បិយម្បិ សាយាម; កប្បិយម្បិ បិវាម, អកប្បិយម្បិ បិវាម; កាលេបិ ខាទាម, វិកាលេបិ ខាទាម; កាលេបិ ភុញ្ជាម វិកាលេបិ ភុញ្ជាម; កាលេបិ សាយាម, វិកាលេបិ សាយាម; កាលេបិ បិវាម, វិកាលេបិ បិវាម. យម្បិ នោ សទ្ធា គហបតិកា ទិវា វិកាលេ បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ ទេន្តិ តត្ថបិមេ មុខាវរណំ មញ្ញេ ករោន្តី’តិ. សោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ. អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, កុម្ភីលភយស្ស ភីតោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តោ. ‘កុម្ភីលភយ’ន្តិ ខោ, ភិក្ខវេ, ឱទរិកត្តស្សេតំ អធិវចនំ.

១៩៣. “កតមញ្ច, ភិក្ខវេ, អាវដ្ដភយំ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ កុលបុត្តោ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ – ‘ឱតិណ្ណោម្ហិ

ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨩᩁᩣᨿ ᨾᩁᨱᩮᨶ ᩈᩮᩣᨠᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩮᩉᩥ ᩏᨸᩣᨿᩣᩈᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸᩁᩮᨲᩣ; ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩅ ᨶᩣᨾ ᩍᨾᩔ ᨠᩮᩅᩃᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨳᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᨣᩣᨾᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨣᨾᩴ ᩅᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ᪨ ᩋᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩋᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩋᨶᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿ ᩈᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩉᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩔᨲᩥ ᨣᩉᨸᨲᩥᩴ ᩅᩣ ᨣᩉᨸᨲᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩈᨾᨸ᩠ᨸᩥᨲᩴ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨽᩪᨲᩴ ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᨿᨾᩣᨶᩴ [ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)]᪨ ᨲᩔ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᨾᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨣᩣᩁᩥᨿᨽᩪᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩈᨾᨸ᩠ᨸᩥᨲᩣ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨽᩪᨲᩣ ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᩥᨾ᩠ᩉᩣ᪨ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨠᩩᩃᩮ ᨽᩮᩣᨣᩣ [ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨠᩩᩃᩮ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨽᩮᩣᨣᩮ ᨧ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨧ ᨠᩣᨲᩩ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩉᩦᨶᩣᨿᩣᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭᨽᨿᩔ ᨽᩦᨲᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩉᩦᨶᩣᨿᩣᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ‘ᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩮᨲᩴ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨

᪑᪙᪘᪨ “ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ , ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩩᩈᩩᨠᩣᨽᨿᩴ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩒᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣᨾ᩠ᩉ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨩᩁᩣᨿ ᨾᩁᨱᩮᨶ ᩈᩮᩣᨠᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩮᩉᩥ ᩏᨸᩣᨿᩣᩈᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸᩁᩮᨲᩣ; ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩅ ᨶᩣᨾ ᩍᨾᩔ ᨠᩮᩅᩃᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨳᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᨣᩣᨾᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨣᨾᩴ ᩅᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ᪨ ᩋᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩋᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩋᨶᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿ ᩈᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩉᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩔᨲᩥ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩴ ᨴᩩᨶ᩠ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩣ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᩣᩁᩩᨲᩴ ᩅᩣ᪨ ᨲᩔ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨶ᩠ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩣ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᩣᩁᩩᨲᩴ ᩅᩣ ᩁᩣᨣᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩁᩣᨣᩣᨶᩩᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᨶ [ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨵᩈ᩠ᨲᩮᨶ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩉᩦᨶᩣᨿᩣᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩩᩈᩩᨠᩣᨽᨿᩔ ᨽᩦᨲᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩉᩦᨶᩣᨿᩣᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ‘ᩈᩩᩈᩩᨠᩣᨽᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨽᨿᩣᨶᩥ, ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩮ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮ ᨸᩣᨭᩥᨠᨦ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨧᩣᨲᩩᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨸᨮᨾᩴ᪨

᪗᪨ ᨶᩊᨠᨸᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪙᪙᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᩮᩣᩈᩃᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨶᩊᨠᨸᩣᨶᩮ ᨸᩃᩣᩈᩅᨶᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨻᩉᩩᩃᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ – ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᨿᩮᩣ [ᨽᨴ᩠ᨴᩥᨿᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨) ᨧᩪᩊᩅ ᨧ ᨿ᪨ ᨲᩥ᪨ ᪑ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮ ᨧ], ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨠᩥᨾᩥᩃᩮᩣ [ᨠᩥᨾ᩠ᨻᩥᩃᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)], ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨽᨣᩩ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩮᩣ [ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨵᩣᨶᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)], ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᩁᩮᩅᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨸᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠᩣᩈᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ

ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨿᩮ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᨾᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ, ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨽᩥᩁᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮ”ᨲᩥ? ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ. ᨴᩩᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩮ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨿᩮ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᨾᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ, ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨽᩥᩁᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮ”ᨲᩥ? ᨴᩩᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ. ᨲᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩮ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨿᩮ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᨾᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ , ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨽᩥᩁᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮ”ᨲᩥ? ᨲᨲᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ.

᪑᪖᪗. ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᨲᩮ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ! ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᩋᨽᩥᩁᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮ”ᨲᩥ? “ᨲᨣ᩠ᨥ ᨾᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨽᩥᩁᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮ”ᨲᩥ. “ᩈᩣᨵᩩ ᩈᩣᨵᩩ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ! ᩑᨲᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨷᨲᩥᩁᩪᨷᩴ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᨿᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩋᨽᩥᩁᨾᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮ. ᨿᩮᨶ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨽᨴᩕᩮᨶ ᨿᩮᩣᨻ᩠ᨻᨶᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᨷᨮᨾᩮᨶ ᩅᨿᩈᩣ ᩈᩩᩈᩩᨠᩣᩊᨠᩮᩈᩣ ᨠᩣᨾᩮ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ ᨲᩮᨶ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨽᨴᩕᩮᨶᨷᩥ ᨿᩮᩣᨻ᩠ᨻᨶᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᨷᨮᨾᩮᨶ ᩅᨿᩈᩣ ᩈᩩᩈᩩᨠᩣᩊᨠᩮᩈᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ. ᨲᩮ ᨧ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨶᩮᩅ ᩁᩣᨩᩣᨽᩥᨶᩦᨲᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ, ᨶ ᨧᩮᩣᩁᩣᨽᩥᨶᩦᨲᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ, ᨶ ᩍᨱᨭ᩠ᨭᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ, ᨶ ᨽᨿᨭ᩠ᨭᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ, ᨶᩣᨩᩦᩅᩥᨠᩣᨷᨠᨲᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ. ᩋᨷᩥ ᨧ ᨡᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩒᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨩᩁᩣᨿ ᨾᩁᨱᩮᨶ ᩈᩮᩣᨠᩮᩉᩥ ᨷᩁᩥᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩮᩉᩥ ᩏᨷᩣᨿᩣᩈᩮᩉᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨷᩁᩮᨲᩣ; ᩋᨷ᩠ᨷᩮᩅ ᨶᩣᨾ ᩍᨾᩔ ᨠᩮᩅᩃᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨳᩣᨲᩥ – ᨶᨶᩩ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᩑᩅᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ”ᨲᩥ? “ᩑᩅᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”. “ᩑᩅᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᨶ ᨧ ᨷᨶ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩥᨾᩔ ᨠᩁᨱᩦᨿᩴ? ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨷᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨶᩣᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩤ [ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨧ (ᨠ.)] ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩁᩴ, ᨲᩔ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩤᨴᩮᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨷᩥ [ᨳᩦᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨷᩥ (ᩈᩦ. ᩈ᩠ᨿᩣ. ᨠᩴ. ᨷᩦ.)] ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᨾ᩠ᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩋᩁᨲᩦᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨲᨶ᩠ᨴᩦᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ. ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨷᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨶᩣᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩤ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩁᩴ”.

“ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨷᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩤ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩁᩴ, ᨲᩔ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩤᨴᩮᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᨾ᩠ᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩋᩁᨲᩦᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨲᨶ᩠ᨴᩦᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩤᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ. ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨷᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩤ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩁᩴ.

᪑᪖᪘. “ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᩣ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᨾᨿᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩋᩣᩈᩅᩤ ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩥᨠᩣ ᨷᩮᩣᨶᩮᩣᨻ᩠ᨽᩅᩥᨠᩣ [ᨷᩮᩣᨶᩮᩣᨽᩅᩥᨠᩣ (ᩈᩦ. ᨷᩦ.)] ᩈᨴᩁᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩥᨷᩣᨠᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᨩᩣᨲᩥᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩥᨿᩣ, ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᩣ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ; ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨿᩮᨠᩴ ᨷᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨿᩮᨠᩴ ᩋᨵᩥᩅᩤᩈᩮᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨿᩮᨠᩴ ᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨿᩮᨠᩴ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩦ’”ᨲᩥ? “ᨶ ᨡᩮᩣ ᨶᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩮ ᩋᩣᩈᩅᩤ ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩥᨠᩣ ᨷᩮᩣᨶᩮᩣᨻ᩠ᨽᩅᩥᨠᩣ ᩈᨴᩁᩣ

ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា, អប្បហីនា តេ តថាគតស្ស; តស្មា តថាគតោ សង្ខាយេកំ បដិសេវតិ, សង្ខាយេកំ អធិវាសេតិ, សង្ខាយេកំ បរិវជ្ជេតិ, សង្ខាយេកំ វិនោទេតី’តិ។ ឯវំ ខោ តេ, ភន្តេ, ភគវតិ ហោតិ – ‘យេ អាសវា សំកិលេសិកា បោនោព្ភវិកា សទរា ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា, បហីនា តេ តថាគតស្ស; តស្មា តថាគតោ សង្ខាយេកំ បដិសេវតិ, សង្ខាយេកំ អធិវាសេតិ, សង្ខាយេកំ បរិវជ្ជេតិ, សង្ខាយេកំ វិនោទេតី’”តិ។ “សាធុ សាធុ, អនុរុទ្ធា! តថាគតស្ស, អនុរុទ្ធា, យេ អាសវា សំកិលេសិកា បោនោព្ភវិកា សទរា ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា, បហីនា តេ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា។ សេយ្យថាបិ, អនុរុទ្ធា, តាលោ មត្ថកច្ឆិន្នោ អភព្ពោ បុនវិរូឡ្ហិយា; ឯវមេវ ខោ, អនុរុទ្ធា , តថាគតស្ស យេ អាសវា សំកិលេសិកា បោនោព្ភវិកា សទរា ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា, បហីនា តេ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា; តស្មា តថាគតោ សង្ខាយេកំ បដិសេវតិ, សង្ខាយេកំ អធិវាសេតិ, សង្ខាយេកំ បរិវជ្ជេតិ, សង្ខាយេកំ វិនោទេតី”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, អនុរុទ្ធា, កំ អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ តថាគតោ សាវកេ អព្ភតីតេ កាលង្កតេ ឧបបត្តីសុ ព្យាករោតិ – ‘អសុ អមុត្រ ឧបបន្នោ; អសុ អមុត្រ ឧបបន្នោ’”តិ? “ភគវំមូលកា នោ, ភន្តេ, ធម្មា ភគវំនេត្តិកា ភគវំបដិសរណា។ សាធុ វត, ភន្តេ, ភគវន្តំយេវ បដិភាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ។ ភគវតោ សុត្វា ភិក្ខូ ធារេស្សន្តី”តិ ។ “ន ខោ, អនុរុទ្ធា, តថាគតោ ជនកុហនត្ថំ ន ជនលបនត្ថំ ន លាភសក្ការសិលោកានិសំសត្ថំ ន ‘ឥតិ មំ ជនោ ជានាតូ’តិ សាវកេ អព្ភតីតេ កាលង្កតេ ឧបបត្តីសុ ព្យាករោតិ – ‘អសុ អមុត្រ ឧបបន្នោ, អសុ អមុត្រ ឧបបន្នោ’តិ។ សន្តិ ច ខោ, អនុរុទ្ធា, កុលបុត្តា សទ្ធា ឧឡារវេទា ឧឡារបាមោជ្ជា។ តេ តំ សុត្វា តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរន្តិ។ តេសំ តំ, អនុរុទ្ធា, ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ”។

១៩៨។ “ឥធានុរុទ្ធា, ភិក្ខុ សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ កាលង្កតោ [កាលកតោ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)]; សោ ភគវតា ព្យាកតោ – អញ្ញាយ សណ្ឋហី’តិ។ សោ ខោ បនស្ស អាយស្មា សាមំ ទិដ្ឋោ វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតោ វា – ‘ឯវំសីលោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំបញ្ញោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំវិហារី សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំវិមុត្តោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្ស សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធា, ភិក្ខុនោ ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានុរុទ្ធា , ភិក្ខុ សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ កាលង្កតោ; សោ ភគវតា ព្យាកតោ – បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា’តិ។ សោ ខោ បនស្ស អាយស្មា សាមំ ទិដ្ឋោ វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតោ វា – ‘ឯវំសីលោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មោ...បេ... ឯវំបញ្ញោ... ឯវំវិហារី... ឯវំវិមុត្តោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្ស សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធា, ភិក្ខុនោ ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានន្ទ, ភិក្ខុ សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ កាលង្កតោ; សោ ភគវតា ព្យាកតោ – តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតី’តិ។ សោ ខោ បនស្ស អាយស្មា សាមំ ទិដ្ឋោ វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតោ វា – ‘ឯវំសីលោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មោ…បេ… ឯវំបញ្ញោ… ឯវំវិហារី… ឯវំវិមុត្តោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្ស សទ្ធំ សីលំ សុតំ ចាគំ បញ្ញំ អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អានន្ទ, ភិក្ខុនោ ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានន្ទ, ភិក្ខុ សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ កាលង្កតោ; សោ ភគវតា ព្យាកតោ – តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ’តិ។ សោ ខោ បនស្ស អាយស្មា សាមំ ទិដ្ឋោ វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតោ វា – ‘ឯវំសីលោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មោ…បេ… ឯវំបញ្ញោ… ឯវំវិហារី… ឯវំវិមុត្តោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្ស សទ្ធំ សីលំ សុតំ ចាគំ បញ្ញំ អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អានន្ទ, ភិក្ខុនោ ផាសុវិហារោ ហោតិ។

១៩០. “ឥធានន្ទ, ភិក្ខុនី សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមា ភិក្ខុនី កាលង្កតា; សា ភគវតា ព្យាកតា – អញ្ញាយ សណ្ឋហី’តិ។ សា ខោ បនស្សា ភគិនី សាមំ ទិដ្ឋា វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតា វា – ‘ឯវំសីលា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ , ឯវំបញ្ញា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំវិហារិនី សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំវិមុត្តា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សា តស្សា សទ្ធំ សីលំ សុតំ ចាគំ បញ្ញំ អនុស្សរន្តី តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អានន្ទ, ភិក្ខុនិយា ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានន្ទ , ភិក្ខុនី សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមា ភិក្ខុនី កាលង្កតា; សា ភគវតា ព្យាកតា – បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកា តត្ថ បរិនិព្ពាយិនី អនាវត្តិធម្មា តស្មា លោកា’តិ។ សា ខោ បនស្សា ភគិនី សាមំ ទិដ្ឋា វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតា វា – ‘ឯវំសីលា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មា…បេ… ឯវំបញ្ញា… ឯវំវិហារិនី… ឯវំវិមុត្តា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សា តស្សា សទ្ធំ សីលំ សុតំ ចាគំ បញ្ញំ អនុស្សរន្តី តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អានន្ទ, ភិក្ខុនិយា ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានន្ទ, ភិក្ខុនី សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមា ភិក្ខុនី កាលង្កតា; សា ភគវតា ព្យាកតា – តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមិនី សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតី’តិ។ សា ខោ បនស្សា ភគិនី សាមំ ទិដ្ឋា វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតា វា – ‘ឯវំសីលា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មា…បេ… ឯវំបញ្ញា… ឯវំវិហារិនី… ឯវំវិមុត្តា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សា តស្សា សទ្ធំ សីលំ សុតំ ចាគំ បញ្ញំ អនុស្សរន្តី តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អានន្ទ, ភិក្ខុនិយា ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានន្ទ, ភិក្ខុនី សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមា ភិក្ខុនី កាលង្កតា; សា ភគវតា ព្យាកតា – តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នា

អវិនិបាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយណា’តិ ។ សា ខោ បនស្សា ភគិនី សាមំ ទិដ្ឋា វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតា វា – ‘ឯវំសីលា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មា... ឯវំបញ្ញា... ឯវំវិហារិនី... ឯវំវិមុត្តា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សា តស្សា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តី តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធា, ភិក្ខុនិយា ផាសុវិហារោ ហោតិ។

១៧១។ “ឥធានុរុទ្ធា, ឧបាសកោ សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមោ ឧបាសកោ កាលង្កតោ; សោ ភគវតា ព្យាកតោ – បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា’តិ។ សោ ខោ បនស្ស អាយស្មា សាមំ ទិដ្ឋោ វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតោ វា – ‘ឯវំសីលោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំបញ្ញោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំវិហារី សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំវិមុត្តោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្ស សទ្ធញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធា, ឧបាសកស្ស ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានុរុទ្ធា, ឧបាសកោ សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមោ ឧបាសកោ កាលង្កតោ; សោ ភគវតា ព្យាកតោ – តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតី’តិ។ សោ ខោ បនស្ស អាយស្មា សាមំ ទិដ្ឋោ វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតោ វា – ‘ឯវំសីលោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មោ... ឯវំបញ្ញោ... ឯវំវិហារី... ឯវំវិមុត្តោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្ស សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធា, ឧបាសកស្ស ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានុរុទ្ធា, ឧបាសកោ សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមោ ឧបាសកោ កាលង្កតោ; សោ ភគវតា ព្យាកតោ – តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ’តិ។ សោ ខោ បនស្ស អាយស្មា សាមំ ទិដ្ឋោ វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតោ វា – ‘ឯវំសីលោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មោ...បេ... ឯវំបញ្ញោ... ឯវំវិហារី... ឯវំវិមុត្តោ សោ អាយស្មា អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្ស សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធា ឧបាសកស្ស ផាសុវិហារោ ហោតិ។

១៧២។ “ឥធានុរុទ្ធា , ឧបាសិកា សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមា ឧបាសិកា កាលង្កតា; សា ភគវតា ព្យាកតា – បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកា តត្ថ បរិនិព្ពាយិនី អនាវត្តិធម្មា តស្មា លោកា’តិ។ សា ខោ បនស្សា ភគិនី សាមំ ទិដ្ឋា វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតា វា – ‘ឯវំសីលា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មា... ឯវំបញ្ញា... ឯវំវិហារិនី... ឯវំវិមុត្តា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សា តស្សា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តី តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធា, ឧបាសិកាយ ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានុរុទ្ធា, ឧបាសិកា សុណាតិ – ‘ឥត្ថន្នាមា ឧបាសិកា កាលង្កតា; សា ភគវតា ព្យាកតា – តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា

រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមិនី សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតី’តិ។ សា ខោ បនស្ស សាមំ ទិដ្ឋា វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតា វា – ‘ឯវំសីលា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មា… ឯវំបញ្ញា… ឯវំវិហារិនី… ឯវំវិមុត្តា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្សា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធ, ភិក្ខុនិយា ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥធានុរុទ្ធ, ភិក្ខុនី កាលង្កតា ហោតិ – ‘ឥត្ថន្នាមា ភិក្ខុនី កាលង្កតា; សា ភគវតា ព្យាកតា – តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នា អវិនិបាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយណា’តិ។ សា ខោ បនស្ស សាមំ ទិដ្ឋា វា ហោតិ អនុស្សវស្សុតា វា – ‘ឯវំសីលា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំធម្មា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំបញ្ញា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំវិហារិនី សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបិ, ឯវំវិមុត្តា សា ភគិនី អហោសិ ឥតិបី’តិ។ សោ តស្សា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរន្តោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរតិ។ ឯវម្បិ ខោ, អនុរុទ្ធ, ភិក្ខុនិយា ផាសុវិហារោ ហោតិ។

“ឥតិ ខោ, អនុរុទ្ធ, តថាគតោ ន ជនកុហនត្ថំ ន ជនលបនត្ថំ ន លាភសក្ការសិលោកានិសំសត្ថំ ន ‘ឥតិ មំ ជនោ ជានាតូ’តិ សាវកេ អព្ភតីតេ កាលង្កតេ ឧបបត្តីសុ ព្យាករោតិ – ‘អសុ អមុត្រ ឧបបន្នោ, អសុ អមុត្រ ឧបបន្នោ’តិ។ សន្តិ ច ខោ, អនុរុទ្ធ, កុលបុត្តា សទ្ធា ឧឡារវេទា ឧឡារបាមោជ្ជា។ តេ តំ សុត្វា តទត្ថាយ ចិត្តំ ឧបសំហរន្តិ។ តេសំ តំ, អនុរុទ្ធ, ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

នឡកបានសុត្តំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ។

៩. គោលិយានិសុត្តំ

១៧៣. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។ តេន ខោ បន សមយេន គោលិយានិ [គុលិស្សានិ (សី. បី.), គោលិស្សានិ (ស្យា. កំ.)] នាម ភិក្ខុ អារញ្ញិកោ [អារញ្ញកោ (សព្ពត្ថ)] បទសមាចារោ [បទរសមាចារោ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] សង្ឃមជ្ឈេ ឱសដោ ហោតិ កេនចិទេវ ករណីយេន។ តត្រ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ គោលិយានិំ ភិក្ខុំ អារព្ភ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ –

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន សព្រហ្មចារីសុ សគារវេន ភវិតព្ពំ សប្បតិស្សេន។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ សង្ឃគតោ សង្ឃេ វិហរន្តោ សព្រហ្មចារីសុ អគារវោ ហោតិ អប្បតិស្សោ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ – ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន, យោ អយមាយស្មា សព្រហ្មចារីសុ អគារវោ ហោតិ អប្បតិស្សោ’តិ – តស្ស

[អប្បតិស្សាតិស្ស (សី។ បី។)] ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន សព្រហ្មចារីសុ សគារវេន ភវិតព្ពំ សប្បតិស្សេន។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន អាសនកុសលេន ភវិតព្ពំ – ‘ឥតិ ថេរេ ច ភិក្ខូ នានុបខជ្ជ និសីទិស្សាមិ នវេ ច ភិក្ខូ ន អាសនេន បដិពាហិស្សាមី’តិ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ សង្ឃគតោ សង្ឃេ វិហរន្តោ ន អាសនកុសលោ ហោតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន, យោ អយមាយស្មា អាសនកុសលោ ន ហោតី’តិ [យោ អយមាយស្មា អាភិសមាចារិកម្បិ ធម្មំ ន ជានាតីតិ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន អាសនកុសលេន ភវិតព្ពំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន អាភិសមាចារិកោបិ ធម្មោ ជានិតព្ពោ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ សង្ឃគតោ សង្ឃេ វិហរន្តោ អាភិសមាចារិកម្បិ ធម្មំ ន ជានាតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា អាភិសមាចារិកម្បិ ធម្មំ ន ជានាតី’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន អាភិសមាចារិកោបិ ធម្មោ ជានិតព្ពោ [អយំ អាភិសមាចារិកធម្មបាឋោ សី។ ស្យា។ កំ។ បី។ បោត្ថកេសុ ន ទិស្សតិ]។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន នាតិកាលេន គាមោ បវិសិតព្ពោ នាតិទិវា [ន ទិវា (ស្យា។ កំ។ បី។ ក។)] បដិក្កមិតព្ពំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ សង្ឃគតោ សង្ឃេ វិហរន្តោ អតិកាលេន គាមំ បវិសតិ អតិទិវា បដិក្កមតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា អតិកាលេន គាមំ បវិសតិ អតិទិវា បដិក្កមតី’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន នាតិកាលេន គាមោ បវិសិតព្ពោ, នាតិទិវា បដិក្កមិតព្ពំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន ន បុរេភត្តំ បច្ឆាភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិតព្ពំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ សង្ឃគតោ សង្ឃេ វិហរន្តោ បុរេភត្តំ បច្ឆាភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘អយំ នូនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន វិកាលចរិយា ពហុលីកតា, តមេនំ សង្ឃគតម្បិ សមុទាចរតី’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន ន បុរេភត្តំ បច្ឆាភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិតព្ពំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន អនុទ្ធតេន ភវិតព្ពំ អចបលេន។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ សង្ឃគតោ សង្ឃេ វិហរន្តោ ឧទ្ធតោ ហោតិ ចបលោ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘ឥទំ នូនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន ឧទ្ធច្ចំ ចាបល្យំ ពហុលីកតំ, តមេនំ សង្ឃគតម្បិ សមុទាចរតី’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន អនុទ្ធតេន ភវិតព្ពំ អចបលេន។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ , ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន អមុខរេន ភវិតព្វំ អវិកិណ្ណវាចេន។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ សង្ឃគតោ សង្ឃេ វិហរន្តោ មុខរោ ហោតិ វិកិណ្ណវាចោ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា មុខរោ វិកិណ្ណវាចោ’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន អមុខរេន ភវិតព្វំ អវិកិណ្ណវាចេន។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន សុវចេន [សុព្វចេន (សី. ក.)] ភវិតព្វំ កល្យាណមិត្តេន។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ សង្ឃគតោ សង្ឃេ វិហរន្តោ ទុព្ពចោ ហោតិ បាបមិត្តោ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា ទុព្ពចោ បាបមិត្តោ’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សង្ឃគតេន សង្ឃេ វិហរន្តេន សុវចេន ភវិតព្វំ កល្យាណមិត្តេន។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារេន ភវិតព្វំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារោ ហោតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារោ’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារេន ភវិតព្វំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ភោជនេ មត្តញ្ញុនា ភវិតព្វំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ ភោជនេ អមត្តញ្ញូ ហោតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា ភោជនេ អមត្តញ្ញូ’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា ភោជនេ មត្តញ្ញុនា ភវិតព្វំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ជាគរិយំ អនុយុត្តេន ភវិតព្វំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ ជាគរិយំ អននុយុត្តោ ហោតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា ជាគរិយំ អននុយុត្តោ’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា ជាគរិយំ អនុយុត្តេន ភវិតព្វំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ , ភិក្ខុនា អារទ្ធវីរិយេន ភវិតព្វំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ កុសីតោ ហោតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា កុសីតោ’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា អារទ្ធវីរិយេន ភវិតព្វំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ឧបដ្ឋិតស្សតិនា ភវិតព្វំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ មុដ្ឋស្សតិ ហោតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា មុដ្ឋស្សតី’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា

អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា ឧបដ្ឋិតស្សតិនា ភវិតព្ពំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា សមាហិតេន ភវិតព្ពំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ អសមាហិតោ ហោតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា អសមាហិតោ’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា សមាហិតេន ភវិតព្ពំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា បញ្ញវតា ភវិតព្ពំ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា ទុប្បញ្ញោ’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា បញ្ញវតា ភវិតព្ពំ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា អភិធម្មេ អភិវិនយេ យោគោ ករណីយោ។ សន្តាវុសោ, អារញ្ញិកំ ភិក្ខុំ អភិធម្មេ អភិវិនយេ បញ្ហំ បុច្ឆិតារោ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ អភិធម្មេ អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ ន សម្បាយតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា អភិធម្មេ អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ ន សម្បាយតី’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា អភិធម្មេ អភិវិនយេ យោគោ ករណីយោ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ , ភិក្ខុនា យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តត្ថ យោគោ ករណីយោ។ សន្តាវុសោ, អារញ្ញិកំ ភិក្ខុំ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តត្ថ បញ្ហំ បុច្ឆិតារោ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តត្ថ បញ្ហំ បុដ្ឋោ ន សម្បាយតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តត្ថ បញ្ហំ បុដ្ឋោ ន សម្បាយតី’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តត្ថ យោគោ ករណីយោ។

“អារញ្ញិកេនាវុសោ, ភិក្ខុនា ឧត្តរិ មនុស្សធម្មេ យោគោ ករណីយោ។ សន្តាវុសោ, អារញ្ញិកំ ភិក្ខុំ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មេ បញ្ហំ បុច្ឆិតារោ។ សចេ, អាវុសោ, អារញ្ញិកោ ភិក្ខុ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ ន សម្បាយតិ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ‘កិំ បនិមស្សាយស្មតោ អារញ្ញិកស្ស ឯកស្សារញ្ញេ សេរិវិហារេន យោ អយមាយស្មា យស្សត្ថាយ បព្ពជិតោ តមត្ថំ ន ជានាតី’តិ – តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ តស្មា អារញ្ញិកេន ភិក្ខុនា ឧត្តរិ មនុស្សធម្មេ យោគោ ករណីយោ”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ [មហាមោគ្គលានោ (ក។)] អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឯតទវោច – “អារញ្ញិកេនេវ នុ ខោ, អាវុសោ សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា ឥមេ ធម្មា សមាទាយ វត្តិតព្ពា ឧទាហុ គាមន្តវិហារិនាបី”តិ ? “អារញ្ញិកេនាបិ ខោ, អាវុសោ មោគ្គល្លាន, ភិក្ខុនា ឥមេ ធម្មា សមាទាយ វត្តិតព្ពា បគេវ គាមន្តវិហារិនា”តិ។

᪁᪀. ᨠᩦᨭᩣᨣᩥᩁᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪁᪇᪄. ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᨠᩣᩈᩦᩈᩩ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨲᩥ ᨾᩉᨲᩤ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ. ᨲᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ [ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩴ (ᨠ.)] ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨾᩥ. ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧ. ᩑᨳ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨳ. ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥᩔᨳ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥ. “ᩑᩅᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩩᩴ. ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨠᩣᩈᩦᩈᩩ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨠᩦᨭᩣᨣᩥᩁᩥ ᨶᩣᨾ ᨠᩣᩈᩦᨶᩴ ᨶᩥᨣᨾᩮᩣ ᨲᨴᩅᩈᩁᩥ. ᨲᨲᩕ ᩈᩩᨴᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᨠᩦᨭᩣᨣᩥᩁᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨠᩣᩈᩦᨶᩴ ᨶᩥᨣᨾᩮ.

᪁᪇᪅. ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩣ ᨶᩣᨾ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨠᩦᨭᩣᨣᩥᩁᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩣᩅᩣᩈᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ. ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩉᩩᩃᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨿᩮᨶ ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᩘ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ; ᩏᨸᩈᩘ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᨽᨣᩅᩤ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᨧ. ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧ. ᩑᨳ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨳ. ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥᩔᨳ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥ . ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᨾᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᩣᨿᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨾ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨧ ᨴᩥᩅᩣ ᨧ ᩅᩥᨠᩣᩃᩮ. ᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᩈᩣᨿᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨧ ᨴᩥᩅᩣ ᨧ ᩅᩥᨠᩣᩃᩮ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨾ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧ. ᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᨠᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩃᩥᨠᩴ ᩋᨶᩩᨵᩣᩅᩥᩔᩣᨾ? ᩈᩣᨿᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨾᨿᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨧ ᨴᩥᩅᩣ ᨧ ᩅᩥᨠᩣᩃᩮ”ᨲᩥ.

ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨶᩣᩈᨠ᩠ᨡᩥᩴᩈᩩ ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᩋᨳ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᩘ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ; ᩏᨸᩈᩘ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ. ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᩍᨵ ᨾᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨿᩮᨶ ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᩘ᩠ᨠᨾᩥᨾ᩠ᩉᩣ; ᩏᨸᩈᩘ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᨾ᩠ᩉᩣ ‘ᨽᨣᩅᩤ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᨧ; ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧ. ᩑᨳ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ , ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨳ. ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥᩔᨳ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧᩣ’ᨲᩥ. ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨾ᩠ᩉᩮ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – ‘ᨾᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᩣᨿᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨾ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨧ ᨴᩥᩅᩣ ᨧ ᩅᩥᨠᩣᩃᩮ. ᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᩈᩣᨿᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨧ ᨴᩥᩅᩣ ᨧ ᩅᩥᨠᩣᩃᩮ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨾ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨬ᩠ᨧ. ᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᨠᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩃᩥᨠᩴ ᩋᨶᩩᨵᩣᩅᩥᩔᩣᨾ?

សាយញ្ចេវ មយំ ភុញ្ជិស្សាម បាតោ ច ទិវា ច វិកាលេ’តិ។ យតោ ខោ មយំ, ភន្តេ, នាសក្ខិម្ហ អស្សជិបុនព្ពសុកេ ភិក្ខូ សញ្ញាបេតុំ, អថ មយំ ឯតមត្ថំ ភគវតោ អារោចេមា”តិ។

១៧៦. អថ ខោ ភគវា អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ – “ឯហិ ត្វំ, ភិក្ខុ, មម វចនេន អស្សជិបុនព្ពសុកេ ភិក្ខូ អាមន្តេហិ – ‘សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតី’”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ បដិស្សុត្វា យេន អស្សជិបុនព្ពសុកា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អស្សជិបុនព្ពសុកេ ភិក្ខូ ឯតទវោច – “សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតី”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ អស្សជិបុនព្ពសុកា ភិក្ខូ តស្ស ភិក្ខុនោ បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ អស្សជិបុនព្ពសុកេ ភិក្ខូ ភគវា ឯតទវោច – “សច្ចំ កិរ, ភិក្ខវេ, សម្ពហុលា ភិក្ខូ តុម្ហេ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមវោចុំ – ‘ភគវា ខោ, អាវុសោ, អញ្ញត្រេវ រត្តិភោជនា ភុញ្ជតិ។ អញ្ញត្រ ខោ បនាវុសោ, រត្តិភោជនា ភុញ្ជមានោ អប្បាពាធតញ្ច សញ្ជានាតិ អប្បាតង្កតញ្ច លហុដ្ឋានញ្ច ពលញ្ច ផាសុវិហារញ្ច។ ឯថ, តុម្ហេបិ, អាវុសោ, អញ្ញត្រេវ រត្តិភោជនា ភុញ្ជថ។ អញ្ញត្រ ខោ បនាវុសោ, តុម្ហេបិ រត្តិភោជនា ភុញ្ជមានា អប្បាពាធតញ្ច សញ្ជានិស្សថ អប្បាតង្កតញ្ច លហុដ្ឋានញ្ច ពលញ្ច ផាសុវិហារញ្ចា’តិ។ ឯវំ វុត្តេ កិរ [កិំ នុ (ក.)], ភិក្ខវេ, តុម្ហេ តេ ភិក្ខូ ឯវំ អវចុត្ថ – ‘មយំ ខោ បនាវុសោ, សាយញ្ចេវ ភុញ្ជាម បាតោ ច ទិវា ច វិកាលេ។ តេ មយំ សាយញ្ចេវ ភុញ្ជមានា បាតោ ច ទិវា ច វិកាលេ អប្បាពាធតញ្ច សញ្ជានាម អប្បាតង្កតញ្ច លហុដ្ឋានញ្ច ពលញ្ច ផាសុវិហារញ្ច។ តេ មយំ កិំ សន្ទិដ្ឋិកំ ហិត្វា កាលិកំ អនុធាវិស្សាម? សាយញ្ចេវ មយំ ភុញ្ជិស្សាម បាតោ ច ទិវា ច វិកាលេ’”តិ។ “ឯវំ, ភន្តេ”។

១៧៧. “កិំ នុ មេ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាថ យំ កិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា តស្ស អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តី”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “ននុ មេ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាថ ឥធេកច្ចស្ស យំ ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ, ឥធ បនេកច្ចស្ស ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ , កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ, ឥធ បនេកច្ចស្ស ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ, ឥធ បនេកច្ចស្ស ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តី”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។

១៧៨. “សាធុ, ភិក្ខវេ! មយា ចេតំ, ភិក្ខវេ, អញ្ញាតំ អភវិស្ស អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ អផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តី’តិ, ឯវាហំ អជានន្តោ ‘ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ បជហថា’តិ វទេយ្យំ; អបិ នុ មេ ឯតំ, ភិក្ខវេ, បតិរូបំ អភវិស្សា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “យស្មា ច ខោ ឯតំ, ភិក្ខវេ, មយា ញាតំ ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តី’តិ, តស្មាហំ ‘ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ បជហថា’តិ វទាមិ។ មយា ចេតំ, ភិក្ខវេ, អញ្ញាតំ អភវិស្ស អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ អផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តី’តិ, ឯវាហំ អជានន្តោ ‘ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ

ឧបសម្បជ្ជ វិហរថា’តិ វទេយ្យំ; អបិ នុ មេ ឯតំ, ភិក្ខវេ, បតិរូបំ អភវិស្ស”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “យស្មា ច ខោ ឯតំ, ភិក្ខវេ, មយា ញាតំ ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ, កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តី’តិ, តស្មាហំ ‘ឯវរូបំ សុខំ វេទនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថា’តិ វទាមិ។

១៤៩។ “យថា ចេតំ, ភិក្ខវេ, អញ្ញាតំ អភវិស្ស អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ អផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តី’តិ, ឯវាហំ អជានន្តោ ‘ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ បជហថា’តិ វទេយ្យំ; អបិ នុ មេ ឯតំ, ភិក្ខវេ, បតិរូបំ អភវិស្ស”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “យស្មា ច ខោ ឯតំ, ភិក្ខវេ, មយា ញាតំ ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តី’តិ, តស្មាហំ ‘ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ បជហថា’តិ វទាមិ។ យថា ចេតំ, ភិក្ខវេ, អញ្ញាតំ អភវិស្ស អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ អផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តី’តិ, ឯវាហំ អជានន្តោ ‘ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថា’តិ វទេយ្យំ; អបិ នុ មេ ឯតំ, ភិក្ខវេ, បតិរូបំ អភវិស្ស”តិ ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “យស្មា ច ខោ ឯតំ, ភិក្ខវេ, មយា ញាតំ ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តី’តិ, តស្មាហំ ‘ឯវរូបំ ទុក្ខំ វេទនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថា’តិ វទាមិ។

១៥០។ “យថា ចេតំ, ភិក្ខវេ, អញ្ញាតំ អភវិស្ស អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ អផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តី’តិ, ឯវាហំ អជានន្តោ ‘ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ បជហថា’តិ វទេយ្យំ; អបិ នុ មេ ឯតំ, ភិក្ខវេ, បតិរូបំ អភវិស្ស”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “យស្មា ច ខោ ឯតំ, ភិក្ខវេ, មយា ញាតំ ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តី’តិ, តស្មាហំ ‘ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ បជហថា’តិ វទាមិ”។ យថា ចេតំ, ភិក្ខវេ, អញ្ញាតំ អភវិស្ស អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ អផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តី’តិ, ឯវាហំ អជានន្តោ ‘ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថា’តិ វទេយ្យំ; អបិ នុ មេ ឯតំ, ភិក្ខវេ, បតិរូបំ អភវិស្ស”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “យស្មា ច ខោ ឯតំ, ភិក្ខវេ, មយា ញាតំ ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ផស្សិតំ បញ្ញាយ – ‘ឥធេកច្ចស្ស ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តី’តិ, តស្មាហំ ‘ឯវរូបំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថា’តិ វទាមិ។

១៥១។ “នាហំ, ភិក្ខវេ, សព្ពេសំយេវ ភិក្ខូនំ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ; ន បនាហំ, ភិក្ខវេ, សព្ពេសំយេវ ភិក្ខូនំ ‘ន អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ យេ តេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ អរហន្តោ ខីណាសវា វុសិតវន្តោ កតករណីយា ឱហិតភារា អនុប្បត្តសទត្ថា បរិក្ខីណភវសំយោជនា សម្មទញ្ញា វិមុត្តា, តថារូបានាហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូនំ ‘ន អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? កតំ តេសំ អប្បមាទេន។ អភព្ពា តេ បមជ្ជិតុំ។ យេ ច ខោ តេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ សេក្ខា អប្បត្តមានសា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ បត្ថយមានា វិហរន្តិ, តថារូបានាហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូនំ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អប្បេវ នាមិមេ អាយស្មន្តោ អនុលោមិកានិ

សេនាសនានិ បដិសេវមានោ កល្យាណមិត្តេ ភជមានោ ឥន្ទ្រិយានិ សមន្នានយមានោ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ! ឥមំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ អប្បមាទផលំ សម្បស្សមានោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។

១៨២។ “សត្តិមេ , ភិក្ខវេ, បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។ កតមេ សត្ត? ឧភតោភាគវិមុត្តោ, បញ្ញាវិមុត្តោ, កាយសក្ខិ, ទិដ្ឋិប្បត្តោ, សទ្ធាវិមុត្តោ, ធម្មានុសារី, សទ្ធានុសារី។

“កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តេ កាយេន ផុសិត្វា [ផស្សិត្វា (សី។ បី។)] វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ។ ឥមស្ស ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ‘ន អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? កតំ តស្ស អប្បមាទេន។ អភព្ពោ សោ បមជ្ជិតុំ។

“កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តេ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ។ ឥមស្សបិ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ‘ន អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? កតំ តស្ស អប្បមាទេន។ អភព្ពោ សោ បមជ្ជិតុំ។

“កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ កាយសក្ខិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ កាយសក្ខិ។ ឥមស្ស ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អប្បេវ នាម អយមាយស្មា អនុលោមិកានិ សេនាសនានិ បដិសេវមានោ កល្យាណមិត្តេ ភជមានោ ឥន្ទ្រិយានិ សមន្នានយមានោ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាតិ! ឥមំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ អប្បមាទផលំ សម្បស្សមានោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។

“កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តេ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ, តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ វោទិដ្ឋា ហោន្តិ វោចរិតា។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ។ ឥមស្សបិ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អប្បេវ នាម អយមាយស្មា អនុលោមិកានិ សេនាសនានិ បដិសេវមានោ កល្យាណមិត្តេ ភជមានោ ឥន្ទ្រិយានិ សមន្នានយមានោ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាតិ! ឥមំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ អប្បមាទផលំ សម្បស្សមានោ ‘អប្បមាទេន

ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។

“កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ។ ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តេ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ, តថាគតេ ចស្ស សទ្ធា និវិដ្ឋា ហោតិ មូលជាតា បតិដ្ឋិតា។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ។ ឥមស្សបិ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អប្បេវ នាម អយមាយស្មា អនុលោមិកានិ សេនាសនានិ បដិសេវមានោ កល្យាណមិត្តេ ភជមានោ ឥន្ទ្រិយានិ សមន្នានយមានោ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាតិ! ឥមំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ អប្បមាទផលំ សម្បស្សមានោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។

“កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ ធម្មានុសារី? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តេ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា [ទិស្វា អាសវា អបរិក្ខីណា (សី។ បី។)] ហោន្តិ, តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ មត្តសោ និជ្ឈានំ ខមន្តិ, អបិ ចស្ស ឥមេ ធម្មា ហោន្តិ, សេយ្យថិទំ – សទ្ធិន្ទ្រិយំ, វីរិយិន្ទ្រិយំ, សតិន្ទ្រិយំ, សមាធិន្ទ្រិយំ, បញ្ញិន្ទ្រិយំ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ ធម្មានុសារី។ ឥមស្សបិ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អប្បេវ នាម អយមាយស្មា អនុលោមិកានិ សេនាសនានិ បដិសេវមានោ កល្យាណមិត្តេ ភជមានោ ឥន្ទ្រិយានិ សមន្នានយមានោ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាតិ ! ឥមំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ អប្បមាទផលំ សម្បស្សមានោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។

“កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តេ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា [ទិស្វា អាសវា អបរិក្ខីណា (សី។ បី។)] ហោន្តិ, តថាគតេ ចស្ស សទ្ធាមត្តំ ហោតិ បេមមត្តំ, អបិ ចស្ស ឥមេ ធម្មា ហោន្តិ, សេយ្យថិទំ – សទ្ធិន្ទ្រិយំ, វីរិយិន្ទ្រិយំ, សតិន្ទ្រិយំ, សមាធិន្ទ្រិយំ, បញ្ញិន្ទ្រិយំ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី។ ឥមស្សបិ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អប្បេវ នាម អយមាយស្មា អនុលោមិកានិ សេនាសនានិ បដិសេវមានោ កល្យាណមិត្តេ ភជមានោ ឥន្ទ្រិយានិ សមន្នានយមានោ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាតិ! ឥមំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ អប្បមាទផលំ សម្បស្សមានោ ‘អប្បមាទេន ករណីយ’ន្តិ វទាមិ។

១៨១។ “នាហំ, ភិក្ខវេ, អាទិកេនេវ អញ្ញារាធនំ វទាមិ; អបិ ច, ភិក្ខវេ, អនុបុព្ពសិក្ខា អនុបុព្ពកិរិយា អនុបុព្ពបដិបទា អញ្ញារាធនា ហោតិ។ កថញ្ច, ភិក្ខវេ, អនុបុព្ពសិក្ខា អនុបុព្ពកិរិយា អនុបុព្ពបដិបទា អញ្ញារាធនា ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, សទ្ធាជាតោ ឧបសង្កមតិ,

ឧបសង្កមន្តោ បយិរុបាសតិ, បយិរុបាសន្តោ សោតំ ឱទហតិ, ឱហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ, សុត្វា ធម្មំ ធារេតិ, ធតានំ [ធាតានំ (ក.)] ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ, អត្ថំ ឧបបរិក្ខតោ ធម្មា និជ្ឈានំ ខមន្តិ, ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិយា សតិ ឆន្ទោ ជាយតិ, ឆន្ទជាតោ ឧស្សហតិ, ឧស្សាហេត្វា តុលេតិ, តុលយិត្វា បទហតិ, បហិតត្តោ សមានោ កាយេន ចេវ បរមសច្ចំ សច្ឆិករោតិ, បញ្ញាយ ច នំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ។ សាបិ នាម, ភិក្ខវេ, សទ្ធា នាហោសិ; តម្បិ នាម, ភិក្ខវេ, ឧបសង្កមនំ នាហោសិ; សាបិ នាម, ភិក្ខវេ, បយិរុបាសនា នាហោសិ; តម្បិ នាម, ភិក្ខវេ, សោតាវធានំ នាហោសិ ; តម្បិ នាម, ភិក្ខវេ, ធម្មស្សវនំ នាហោសិ; សាបិ នាម, ភិក្ខវេ, ធម្មធារណា នាហោសិ; សាបិ នាម, ភិក្ខវេ, អត្ថូបបរិក្ខា នាហោសិ; សាបិ នាម, ភិក្ខវេ, ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិ នាហោសិ; សោបិ នាម, ភិក្ខវេ, ឆន្ទោ នាហោសិ; សោបិ នាម, ភិក្ខវេ, ឧស្សាហោ នាហោសិ; សាបិ នាម, ភិក្ខវេ, តុលនា នាហោសិ; តម្បិ នាម, ភិក្ខវេ, បធានំ នាហោសិ។ វិប្បដិបន្នាត្ថ, ភិក្ខវេ, មិច្ឆាបដិបន្នាត្ថ, ភិក្ខវេ។ កីវ ទូរេវិមេ, ភិក្ខវេ, មោឃបុរិសា អបក្កន្តា ឥមម្ហា ធម្មវិនយា។

១៨៤. "អត្ថិ , ភិក្ខវេ, ចតុប្បទំ វេយ្យាករណំ យស្សុទ្ទិដ្ឋស្ស វិញ្ញូ បុរិសោ នចិរស្សេវ បញ្ញាយត្ថំ អាជានេយ្យ។ ឧទ្ទិសិស្សាមិ វោ [ឧទ្ទិស្សាមិ (ក.)], ភិក្ខវេ, អាជានិស្សថ មេ ត"ន្តិ? "កេ ច មយំ, ភន្តេ, កេ ច ធម្មស្ស អញ្ញាតារោ"តិ? "យោបិ សោ, ភិក្ខវេ, សត្ថា អាមិសគរុ អាមិសទាយាទោ អាមិសេហិ សំសដ្ឋោ វិហរតិ តស្ស បិយំ ឯវរូបី បណោបណវិយា ន ឧបេតិ – 'ឯវញ្ច នោ អស្ស អថ នំ ករេយ្យាម, ន ច នោ ឯវមស្ស ន នំ ករេយ្យាមា'តិ, កិំ បន, ភិក្ខវេ, យំ តថាគតោ សព្ពសោ អាមិសេហិ វិសំសដ្ឋោ វិហរតិ។ សទ្ធស្ស, ភិក្ខវេ, សាវកស្ស សត្ថុសាសនេ បរិយោគាហិយ [បរិយោគាយ (សី. បី. ក.), បរិយោគយ្ហ(ស្យា. កំ.)] វត្តតោ អយមនុធម្មោ ហោតិ – 'សត្ថា ភគវា, សាវកោហមស្មិ; ជានាតិ ភគវា, នាហំ ជានាមី'តិ។ សទ្ធស្ស, ភិក្ខវេ, សាវកស្ស សត្ថុសាសនេ បរិយោគាហិយ វត្តតោ រុឡ្ហនីយំ [រុយ្ហនីយំ (សី. បី.)] សត្ថុសាសនំ ហោតិ ឱជវន្តំ។ សទ្ធស្ស, ភិក្ខវេ, សាវកស្ស សត្ថុសាសនេ បរិយោគាហិយ វត្តតោ អយមនុធម្មោ ហោតិ – 'កាមំ តចោ ច ន្ហារុ ច អដ្ឋិ ច អវសិស្សតុ, សរីរេ ឧបសុស្សតុ [ឧបសុស្សតុ សរីរេ (សី.), សរីរេ អវសុស្សតុ (ក.)] មំសលោហិតំ, យំ តំ បុរិសថាមេន បុរិសវីរិយេន បុរិសបរក្កមេន បត្តព្ពំ ន តំ អបាបុណិត្វា វីរិយស្ស សណ្ឋានំ [សន្ថានំ (សី. ស្យា. បី.)] ភវិស្សតី'តិ។ សទ្ធស្ស, ភិក្ខវេ, សាវកស្ស សត្ថុសាសនេ បរិយោគាហិយ វត្តតោ ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ បាដិកង្ខំ – ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា, សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា"តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

កីដាគិរិសុត្តំ និដ្ឋិតំ សត្តមំ។

ភិក្ខុវគ្គោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ກຸຓ຺ຌນ-ຣາຫຸລ-ນຊ຺ຊຕເລໂກາ, ຍາລຸກ຺ຍປຸເຕ຺ຕາ ຈ ກຄ຺ຂາລິ-ສາເຍາ;

ຕຸກ຺ຂ-ຣິຂາຉ-ນຫຍຕິຍາຣໍ, ສາຍອກ-ຣຕ຺ຕິກິຢາກິຣິສາເຍາ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦. បរិក្ខារគចក្កោ

១. ពោធិន្ទចន្ទសុត្ត

១៥៥. ឲចំ មេ សុតំ – ឲកំ សមយំ ភកចា ទេចសាលិយំ ចិហរតិ យហាចនេ ក្ទដាការសាលាយំ. តេន ខោ បន សមយេន ចន្ទការេត្ថា បរិក្ខារកោ ឲកបុណ្ឌរីកេ បរិក្ខារការាមេ បដិចសតិ. អឆ ខោ ភកចា បុព្ពណ្ហសមយំ តិចាសេត្វា បត្តចីចរមាទាយ ទេចសាលិ បិណ្ឌាយ បាចិសិ. អឆ ខោ ភកចតោ ឲតទហោសិ – “អតិប្បកោ ខោ តាច ទេចសាលិយំ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ; យំន្ទនាហំ យេន ឲកបុណ្ឌរីកោ បរិក្ខារការាមោ យេន ចន្ទការេត្ថា បរិក្ខារកោ តេនុបសង្កមេយ្យ”ន្តិ. អឆ ខោ ភកចា យេន ឲកបុណ្ឌរីកោ បរិក្ខារការាមោ យេន ចន្ទការេត្ថា បរិក្ខារកោ តេនុបសង្កមិ. អទ្ទសា ខោ ចន្ទការេត្ថា បរិក្ខារកោ ភកចន្តំ ទូរតោច អាកច្ឆន្តំ. ទិស្វាន ភកចន្តំ ឲតទចោច – “ឲតុ ខោ, ភន្តេ, ភកចា. ស្វាកតំ [សាកតំ (សី. បី.)], ភន្តេ, ភកចតោ. ចិរស្សំ ខោ, ភន្តេ, ភកចា ឥមំ បរិយាយមកាសិ យទិទំ ឥធាកមនាយ. និសីទតុ, ភន្តេ, ភកចា ឥទមាសនំ បញ្ញត្ត”ន្តិ. និសីទិ ភកចា បញ្ញត្តេ អាសនេ. ចន្ទការេត្ថាបិ ខោ បរិក្ខារកោ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ កហេត្វា ឲកមន្តំ និសីទិ. ឲកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ចន្ទការេត្ថា បរិក្ខារកោ ភកចន្តំ ឲតទចោច – “សុតំ មេតំ, ភន្តេ – ‘សមណោ កោតមោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាចី, អបរិសេស+សំ ញាណទស្សនំ បដិជានាតិ, ចរតោ ច មេ តិដ្ឋតោ ច សុត្តស្ស ច ជាករស្ស ច សតតំ សមិតំ ញាណទស្សនំ បច្ចុបដ្ឋិត’ន្តិ. យេ តេ, ភន្តេ, ឲចមាហំសុ – ‘សមណោ កោតមោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាចី, អបរិសេសំ ញាណទស្សនំ បដិជានាតិ, ចរតោ ច មេ តិដ្ឋតោ ច សុត្តស្ស ច ជាករស្ស ច សតតំ សមិតំ ញាណទស្សនំ បច្ចុបដ្ឋិត’ន្តិ, កច្ចិ តេ, ភន្តេ, ភកចតោ ចុត្តចាទិនោ, ន ច ភកចន្តំ អភូតេន អព្ភាចិក្ខន្តិ, ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោន្តិ, ន ច កោចិ សហធម្មិកោ ចាទានុចាទោ ការយ្ហំ ឋានំ អាកច្ឆតី”តិ? “យេ តេ, ចន្ទ, ឲចមាហំសុ – ‘សមណោ កោតមោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាចី, អបរិសេសំ ញាណទស្សនំ បដិជានាតិ, ចរតោ ច មេ តិដ្ឋតោ ច សុត្តស្ស ច ជាករស្ស ច សតតំ សមិតំ ញាណទស្សនំ បច្ចុបដ្ឋិត’ន្តិ, ន មេ តេ ចុត្តចាទិនោ, អព្ភាចិក្ខន្តិ ច បន មំ អសតា អភូតេនា”តិ.

១៥៦. “កថំ ព្យាករមានា បន មយំ, ភន្តេ, ចុត្តចាទិនោ ចេច ភកចតោ អស្សាម, ន ច ភកចន្តំ អភូតេន អព្ភាចិក្ខេយ្យាម, ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករេយ្យាម, ន ច កោចិ សហធម្មិកោ ចាទានុចាទោ ការយ្ហំ ឋានំ អាកច្ឆេយ្យា”តិ?

“‘តេចិជ្ជោ សមណោ កោតមោ’តិ ខោ, ចន្ទ, ព្យាករមានោ ចុត្តចាទី ចេច មេ អស្ស, ន ច មំ អភូតេន អព្ភាចិក្ខេយ្យ, ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករេយ្យ, ន ច កោចិ សហធម្មិកោ ចាទានុចាទោ ការយ្ហំ ឋានំ អាកច្ឆេយ្យ. អហញ្ហិ, ចន្ទ, យាចទេច អាកង្ខាមិ អនេកចិហិតំ បុព្ពេនិចាសំ អនុស្សរាមិ, សេយ្យថិទំ – ឲកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ…បេ… ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកចិហិតំ បុព្ពេនិចាសំ អនុស្សរាមិ. អហញ្ហិ, ចន្ទ, យាចទេច អាកង្ខាមិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា ចិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សាមិ ចចមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុចណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុកតេ ទុក្កតេ…បេ… យថាកម្មូបកេ សត្តេ បជានាមិ. អហញ្ហិ, ចន្ទ, អាសចានំ ខយា អនាសចំ

ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ᪨

"'ᨲᩮᩅᩥᨩ᩠ᨩᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ'ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩅᨧ᩠ᨨ, ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩣᨴᩦ ᨧᩮᩅ ᨾᩮ ᩋᩔ, ᨶ ᨧ ᨾᩴ ᩋᨽᩪᨲᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨽᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨧᩣᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᨧ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ ᩅᩣᨴᩣᨶᩩᩅᩣᨴᩮᩣ ᨣᩣᩁᨿ᩠ᩉᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣ"ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩅᨧ᩠ᨨᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨣᩥᩉᩦ ᨣᩥᩉᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩣᨿ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔᨶ᩠ᨲᨠᩁᩮᩣ"ᨲᩥ? "ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨡᩮᩣ, ᩅᨧ᩠ᨨ, ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨣᩥᩉᩦ ᨣᩥᩉᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩣᨿ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔᨶ᩠ᨲᨠᩁᩮᩣ"ᨲᩥ᪨

"ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᨶ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨣᩥᩉᩦ ᨣᩥᩉᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩣᨿ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨣᩮᩣ"ᨲᩥ? "ᨶ ᨡᩮᩣ, ᩅᨧ᩠ᨨ, ᩑᨠᩴᨿᩮᩅ ᩈᨲᩴ ᨶ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨶ ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ ᨶ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᩅ ᨿᩮ ᨣᩥᩉᩦ ᨣᩥᩉᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩣᨿ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨣᩣ"ᨲᩥ ["ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨡᩮᩣ ᩅᨧ᩠ᨨ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨣᩥᩉᩦ ᨣᩥᩉᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩣᨿ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨣᩮᩣᨲᩥ"᪨ (ᨠ᪨)]᪨

"ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩋᩣᨩᩦᩅᨠᩮᩣ [ᩋᩣᨩᩦᩅᩥᨠᩮᩣ (ᨠ᪨)] ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔᨶ᩠ᨲᨠᩁᩮᩣ"ᨲᩥ? "ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨡᩮᩣ, ᩅᨧ᩠ᨨ, ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩋᩣᨩᩦᩅᨠᩮᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔᨶ᩠ᨲᨠᩁᩮᩣ"ᨲᩥ᪨

"ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᨶ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩋᩣᨩᩦᩅᨠᩮᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨣᩮᩣ"ᨲᩥ? "ᩍᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᩅᨧ᩠ᨨ, ᩑᨠᨶᩅᩩᨲᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ [ᩍᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩅᨧ᩠ᨨ ᩑᨠᨶᩅᩩᨲᩮ ᨠᨸ᩠ᨸᩮ (ᨠ᪨)] ᨿᨾᩉᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᩣᨾᩥ, ᨶᩣᨽᩥᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨠᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᩣᨩᩦᩅᨠᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨣᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᩑᨠᩮᨶ; ᩈᩮᩣᨸᩣᩈᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩣᨴᩦ ᨠᩥᩁᩥᨿᩅᩣᨴᩦ"ᨲᩥ᪨ "ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨴᩩᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨿᨲᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᨾᩈᩮᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨣᩮᨶᨸᩦ"ᨲᩥ? "ᩑᩅᩴ, ᩅᨧ᩠ᨨ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨴᩩᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨿᨲᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᨾᩈᩮᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨣᩮᨶᨸᩦ"ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᩅᨧ᩠ᨨᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ᪨

ᨲᩮᩅᩥᨩ᩠ᨩᩅᨧ᩠ᨨᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨸᨮᨾᩴ᪨

᪒᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩅᨧ᩠ᨨᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪘᪕᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩅᨧ᩠ᨨᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩅᨧ᩠ᨨᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

“កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, ‘សស្សតោ លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ [ឯវំទិដ្ឋី (សី. ស្យា. កំ. បី.)] ភវំ គោតមោ”តិ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘សស្សតោ លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ បន, ភោ គោតម, ‘អសស្សតោ លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘អសស្សតោ លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, ‘អន្តវា លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘អន្តវា លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ បន, ភោ គោតម, ‘អនន្តវា លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘អនន្តវា លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, ‘តំ ជីវំ តំ សរីរំ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘តំ ជីវំ តំ សរីរំ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ បន, ភោ គោតម, ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរំ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរំ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ បន, ភោ គោតម, ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ ? “ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

“កិំ បន, ភោ គោតម, ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ”តិ?

“ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’”ន្តិ។

១៨៨។ “‘កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, សស្សតោ លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – សស្សតោ លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ [មោឃមញ្ញន្តីតិ វទេសិ (សី.), មោឃមញ្ញន្តិ ឥតិ វទេសិ (?)]។ ‘កិំ បន, ភោ គោតម, អសស្សតោ លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ , ឯវំទិដ្ឋិ – អសស្សតោ លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។ ‘កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, អន្តវា លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – អន្តវា លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។ ‘កិំ បន, ភោ គោតម, អនន្តវា លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – អនន្តវា លោកោ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។ ‘កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, តំ ជីវំ តំ សរីរំ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – តំ ជីវំ តំ សរីរំ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។ ‘កិំ បន, ភោ គោតម, អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរំ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរំ, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។ ‘កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។

“‘កិំ បន, ភោ គោតម, ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។ ‘កិំ នុ ខោ, ភោ គោតម, ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។ ‘កិំ បន, ភោ គោតម, នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ – ឯវំទិដ្ឋិ ភវំ គោតមោ’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ខោ អហំ, វច្ឆ, ឯវំទិដ្ឋិ – នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ វទេសិ។

“កិំ បន ភោ គោតមោ អាទីនវំ សម្បស្សមានោ ឯវំ ឥមានិ សព្ពសោ ទិដ្ឋិគតានិ អនុបគតោ”តិ?

១៨៩។ “‘សស្សតោ លោកោ’តិ ខោ, វច្ឆ, ទិដ្ឋិគតមេតំ ទិដ្ឋិគហនំ ទិដ្ឋិកន្តារោ [ទិដ្ឋិកន្តារំ (សី. បី.)] ទិដ្ឋិវិសូកំ ទិដ្ឋិវិប្ផន្ទិតំ ទិដ្ឋិសំយោជនំ សទុក្ខំ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ, ន និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ ខោ, វច្ឆ…បេ… ‘អន្តវា លោកោ’តិ ខោ, វច្ឆ…បេ… ‘អនន្តវា លោកោ’តិ ខោ, វច្ឆ…បេ… ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ ខោ, វច្ឆ…បេ… ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ ខោ, វច្ឆ…បេ… ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ ខោ, វច្ឆ …បេ… ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ ខោ, វច្ឆ…បេ… ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ

ខោ, វច្ឆ…បេ… ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ ខោ, វច្ឆ, ទិដ្ឋិគតមេតំ ទិដ្ឋិគហនំ ទិដ្ឋិកន្តារោ ទិដ្ឋិវិសូកំ ទិដ្ឋិវិប្ផន្ទិតំ ទិដ្ឋិសំយោជនំ សទុក្ខំ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ, ន និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ ឥមំ ខោ អហំ, វច្ឆ, អាទីនវំ សម្បស្សមានោ ឯវំ ឥមានិ សព្ពសោ ទិដ្ឋិគតានិ អនុបគតោ”តិ។

“អត្ថិ បន ភោតោ គោតមស្ស កិញ្ចិ ទិដ្ឋិគត”ន្តិ? “ទិដ្ឋិគតន្តិ ខោ, វច្ឆ, អបនីតមេតំ តថាគតស្ស។ ទិដ្ឋញ្ហេតំ, វច្ឆ, តថាគតេន – ‘ឥតិ រូបំ, ឥតិ រូបស្ស សមុទយោ, ឥតិ រូបស្ស អត្ថង្គមោ; ឥតិ វេទនា, ឥតិ វេទនាយ សមុទយោ, ឥតិ វេទនាយ អត្ថង្គមោ; ឥតិ សញ្ញា, ឥតិ សញ្ញាយ សមុទយោ, ឥតិ សញ្ញាយ អត្ថង្គមោ; ឥតិ សង្ខារា, ឥតិ សង្ខារានំ សមុទយោ, ឥតិ សង្ខារានំ អត្ថង្គមោ; ឥតិ វិញ្ញាណំ, ឥតិ វិញ្ញាណស្ស សមុទយោ, ឥតិ វិញ្ញាណស្ស អត្ថង្គមោ’តិ។ តស្មា តថាគតោ សព្ពមញ្ញិតានំ សព្ពមថិតានំ សព្ពអហំការមមំការមានានុសយានំ ខយា វិរាគា និរោធា ចាគា បដិនិស្សគ្គា អនុបាទា វិមុត្តោតិ វទាមី”តិ។

១៨០។ “ឯវំ វិមុត្តចិត្តោ បន, ភោ គោតម, ភិក្ខុ កុហិំ ឧបបជ្ជតី”តិ? “ឧបបជ្ជតីតិ ខោ, វច្ឆ, ន ឧបេតិ”។ “តេន ហិ, ភោ គោតម, ន ឧបបជ្ជតី”តិ? “ន ឧបបជ្ជតីតិ ខោ, វច្ឆ, ន ឧបេតិ”។ “តេន ហិ, ភោ គោតម, ឧបបជ្ជតិ ច ន ច ឧបបជ្ជតី”តិ? “ឧបបជ្ជតិ ច ន ច ឧបបជ្ជតីតិ ខោ, វច្ឆ, ន ឧបេតិ”។ “តេន ហិ, ភោ គោតម, នេវ ឧបបជ្ជតិ ន ន ឧបបជ្ជតី”តិ? “នេវ ឧបបជ្ជតិ ន ន ឧបបជ្ជតីតិ ខោ, វច្ឆ, ន ឧបេតិ”។

“‘ឯវំ វិមុត្តចិត្តោ បន, ភោ គោតម, ភិក្ខុ កុហិំ ឧបបជ្ជតី’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ឧបបជ្ជតីតិ ខោ, វច្ឆ, ន ឧបេតី’តិ វទេសិ។ ‘តេន ហិ, ភោ គោតម, ន ឧបបជ្ជតី’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ន ឧបបជ្ជតីតិ ខោ, វច្ឆ, ន ឧបេតី’តិ វទេសិ។ ‘តេន ហិ, ភោ គោតម, ឧបបជ្ជតិ ច ន ច ឧបបជ្ជតី’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘ឧបបជ្ជតិ ច ន ច ឧបបជ្ជតីតិ ខោ, វច្ឆ, ន ឧបេតី’តិ វទេសិ។ ‘តេន ហិ, ភោ គោតម, នេវ ឧបបជ្ជតិ ន ន ឧបបជ្ជតី’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ‘នេវ ឧបបជ្ជតិ ន ន ឧបបជ្ជតីតិ ខោ, វច្ឆ, ន ឧបេតី’តិ វទេសិ។ ឯត្ថាហំ, ភោ គោតម, អញ្ញាណមាបាទឹ, ឯត្ថ សម្មោហមាបាទឹ។ យាបិ មេ ឯសា ភោតោ គោតមស្ស បុរិមេន កថាសល្លាបេន អហុ បសាទមត្តា សាបិ មេ ឯតរហិ អន្តរហិតា”តិ។ “អលញ្ហិ តេ, វច្ឆ, អញ្ញាណាយ, អលំ សម្មោហាយ។ គម្ភីរោ ហាយំ, វច្ឆ, ធម្មោ ទុទ្ទសោ ទុរនុពោធោ សន្តោ បណីតោ អតក្កាវចរោ និបុណោ បណ្ឌិតវេទនីយោ។ សោ តយា ទុជ្ជានោ អញ្ញទិដ្ឋិកេន អញ្ញខន្តិកេន អញ្ញរុចិកេន អញ្ញត្រយោគេន [អញ្ញត្ថយោគេន (ឌី។ និ។ ១។៣១០)] អញ្ញត្រាចរិយកេន” [អញ្ញត្ថាចរិយកេន (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)]។

១៨១។ “តេន ហិ, វច្ឆ, តញ្ញេវេត្ថ បដិបុច្ឆិស្សាមិ; យថា តេ ខមេយ្យ តថា នំ ព្យាករេយ្យាសិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, វច្ឆ, សចេ តេ បុរតោ អគ្គិ ជលេយ្យ, ជានេយ្យាសិ ត្វំ – ‘អយំ មេ បុរតោ អគ្គិ ជលតី’”តិ? “សចេ មេ, ភោ គោតម, បុរតោ អគ្គិ ជលេយ្យ, ជានេយ្យាហំ – ‘អយំ មេ បុរតោ អគ្គិ ជលតី’”តិ។

“ສເຈ ປນ ຕໍ, ວຈ຺ຉ, ເອວໍ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍ – ‘ເຍາ ເຕ ອຍໍ ປຸເຣເຕາ ອຄ຺ຄິ ຊລຕິ ອຍໍ ອຄ຺ຄິ ກິໍ ປຏິຈ຺ຈ ຊລຕີ’ຕິ, ເອວໍ ປຸຏ຺ເຐາ ຕ຺ວໍ, ວຈ຺ຉ, ກິນ຺ຕິ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍາສີ”ຕິ? “ສເຈ ມໍ, ເຠາ ເຄາຕມ, ເອວໍ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍ – ‘ເຍາ ເຕ ອຍໍ ປຸເຣເຕາ ອຄ຺ຄິ ຊລຕິ ອຍໍ ອຄ຺ຄິ ກິໍ ປຏິຈ຺ຈ ຊລຕີ’ຕິ, ເອວໍ ປຸຏ຺ເຐາ ອຫໍ, ເຠາ ເຄາຕມ, ເອວໍ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍໍ – ‘ເຍາ ເມ ອຍໍ ປຸເຣເຕາ ອຄ຺ຄິ ຊລຕິ ອຍໍ ອຄ຺ຄິ ຕິຓກຏ຺ຐຸປາທານໍ ປຏິຈ຺ຈ ຊລຕີ’”ຕິຯ

“ສເຈ ເຕ, ວຈ຺ຉ, ປຸເຣເຕາ ເສາ ອຄ຺ຄິ ນິພ຺ພາເຍຍ຺ຍ, ຊາເນຍ຺ຍາສິ ຕ຺ວໍ – ‘ອຍໍ ເມ ປຸເຣເຕາ ອຄ຺ຄິ ນິພ຺ພຸເຕາ’”ຕິ? “ສເຈ ເມ, ເຠາ ເຄາຕມ, ປຸເຣເຕາ ເສາ ອຄ຺ຄິ ນິພ຺ພາເຍຍ຺ຍ, ຊາເນຍ຺ຍາຫໍ – ‘ອຍໍ ເມ ປຸເຣເຕາ ອຄ຺ຄິ ນິພ຺ພຸເຕາ’”ຕິຯ

“ສເຈ ປນ ຕໍ, ວຈ຺ຉ, ເອວໍ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍ – ‘ເຍາ ເຕ ອຍໍ ປຸເຣເຕາ ອຄ຺ຄິ ນິພ຺ພຸເຕາ ເສາ ອຄ຺ຄິ ອິເຕາ ກຕມໍ ທິສໍ ຄເຕາ – ປຸຣຕ຺ຖິມໍ ວາ ທກ຺ຂິຓໍ ວາ ປຈ຺ຉິມໍ ວາ ອຸຕ຺ຕຣໍ ວາ’ຕິ, ເອວໍ ປຸຏ຺ເຐາ ຕ຺ວໍ, ວຈ຺ຉ, ກິນ຺ຕິ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍາສີ”ຕິ? “ນ ອຸເປຕິ, ເຠາ ເຄາຕມ, ຍຎ຺ຫິ ເສາ, ເຠາ ເຄາຕມ, ອຄ຺ຄິ ຕິຓກຏ຺ຐຸປາທານໍ ປຏິຈ຺ຈ ອຊລິ [ຊລຕິ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)] ຕສ຺ສ ຈ ປຣິຍາທານາ ອຎ຺ຎສ຺ສ ຈ ອນຸປຫາຣາ ອນາຫາເຣາ ນິພ຺ພຸເຕາ ເຕ຺ວວ ສງ຺ຂ຺ຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ”ຕິຯ

໑໕໗. “ເອວເມວ ເຂາ, ວຈ຺ຉ, ເຍນ ຣູເປນ ຕຖາຄຕໍ ປຎ຺ຎາປຍມາເນາ ປຎ຺ຎເປຍ຺ຍ ຕໍ ຣູປໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຫີນໍ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລໍ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕໍ ອນຠາວໍກຕໍ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາທຘມ຺ມໍຯ ຣູປສງ຺ຂຍວິມຸຕ຺ເຕາ [ຣູປສງ຺ຂາວິມຸຕ຺ເຕາ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.) ເອວໍ ເວທນາສງ຺ຂາທີສຸປິ] ເຂາ, ວຈ຺ຉ, ຕຖາຄເຕາ ຄມ຺ຠີເຣາ ອປ຺ປເມຍ຺ເຍາ ທຸປ຺ປຣິເຍາຄາຬ຺ເຫາ – ເສຍ຺ຍຖາປິ ມຫາສມຸທ຺ເທາຯ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ນ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ອຸປປຊ຺ຊຕິ ຈ ນ ຈ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ເນວ ອຸປປຊ຺ຊຕິ ນ ນ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິຯ

“ຍາຍ ເວທນາຍ ຕຖາຄຕໍ ປຎ຺ຎາປຍມາເນາ ປຎ຺ຎເປຍ຺ຍ ສາ ເວທນາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຫີນາ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຠາວໍກຕາ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາທຘມ຺ມາຯ ເວທນາສງ຺ຂຍວິມຸຕ຺ເຕາ ເຂາ, ວຈ຺ຉ, ຕຖາຄເຕາ ຄມ຺ຠີເຣາ ອປ຺ປເມຍ຺ເຍາ ທຸປ຺ປຣິເຍາຄາຬ຺ເຫາ – ເສຍ຺ຍຖາປິ ມຫາສມຸທ຺ເທາຯ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ນ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ອຸປປຊ຺ຊຕິ ຈ ນ ຈ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ເນວ ອຸປປຊ຺ຊຕິ ນ ນ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິຯ

“ຍາຍ ສຎ຺ຎາຍ ຕຖາຄຕໍ ປຎ຺ຎາປຍມາເນາ ປຎ຺ຎເປຍ຺ຍ ສາ ສຎ຺ຎາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຫີນາ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຠາວໍກຕາ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາທຘມ຺ມາຯ ສຎ຺ຎາສງ຺ຂຍວິມຸຕ຺ເຕາ ເຂາ, ວຈ຺ຉ, ຕຖາຄເຕາ ຄມ຺ຠີເຣາ ອປ຺ປເມຍ຺ເຍາ ທຸປ຺ປຣິເຍາຄາຬ຺ເຫາ – ເສຍ຺ຍຖາປິ ມຫາສມຸທ຺ເທາຯ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ນ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ອຸປປຊ຺ຊຕິ ຈ ນ ຈ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິ, ເນວ ອຸປປຊ຺ຊຕິ ນ ນ ອຸປປຊ຺ຊຕີຕິ ນ ອຸເປຕິຯ

“ເຍຫິ ສງ຺ຂາເຣຫິ ຕຖາຄຕໍ ປຎ຺ຎາປຍມາເນາ ປຎ຺ຎເປຍ຺ຍ ເຕ ສງ຺ຂາຣາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຫີນາ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຠາວໍກຕາ ອາຍຕິໍ ອນຸປ຺ປາທຘມ຺ມາຯ ສງ຺ຂາຣສງ຺ຂຍວິມຸຕ຺ເຕາ ເຂາ, ວຈ຺ຉ, ຕຖາຄເຕາ ຄມ຺ຠີເຣາ ອປ຺ປເມຍ຺ເຍາ ທຸປ຺ປຣິເຍາຄາຬ຺ເຫາ – ເສຍ຺ຍຖາປິ

មហាសមុទ្ទោ។ ឧបបជ្ជតីតិ ន ឧបេតិ , ន ឧបបជ្ជតីតិ ន ឧបេតិ, ឧបបជ្ជតិ ច ន ច ឧបបជ្ជតីតិ ន ឧបេតិ, នេវ ឧបបជ្ជតិ ន ន ឧបបជ្ជតីតិ ន ឧបេតិ។

“យេន វិញ្ញាណេន តថាគតំ បញ្ញាបយមានោ បញ្ញាបេយ្យ តំ វិញ្ញាណំ តថាគតស្ស បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវំកតំ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មំ។ វិញ្ញាណសង្ខយវិមុត្តោ ខោ, វច្ឆ, តថាគតោ គម្ភីរោ អប្បមេយ្យោ ទុប្បរិយោគាឡ្ហោ – សេយ្យថាបិ មហាសមុទ្ទោ។ ឧបបជ្ជតីតិ ន ឧបេតិ, ន ឧបបជ្ជតីតិ ន ឧបេតិ, ឧបបជ្ជតិ ច ន ច ឧបបជ្ជតីតិ ន ឧបេតិ, នេវ ឧបបជ្ជតិ ន ន ឧបបជ្ជតីតិ ន ឧបេតិ”។

ឯវំ វុត្តេ, វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “សេយ្យថាបិ, ភោ គោតម, គាមស្ស វា និគមស្ស វា អវិទូរេ មហាសាលរុក្ខោ។ តស្ស អនិច្ចតា សាខាបលាសា បលុជ្ជេយ្យុំ [សាខាបលាសំ បលុជ្ជេយ្យ], តចបបដិកា បលុជ្ជេយ្យុំ, ផេគ្គូ បលុជ្ជេយ្យុំ [ផេគ្គុ បលុជ្ជេយ្យ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)]; សោ អបរេន សមយេន អបគតសាខាបលាសោ អបគតតចបបដិកោ អបគតផេគ្គុកោ សុទ្ធោ អស្ស, សារេ បតិដ្ឋិតោ; ឯវមេវ ភោតោ គោតមស្ស បាវចនំ អបគតសាខាបលាសំ អបគតតចបបដិកំ អបគតផេគ្គុកំ សុទ្ធំ, សារេ បតិដ្ឋិតំ។ អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម...បេ... ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។

អគ្គិវច្ឆសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ។

៣។ មហាវច្ឆសុត្តំ

១៩៣។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។ អថ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ទីឃរត្តាហំ ភោតា គោតមេន សហកថី។ សាធុ មេ ភវំ គោតមោ សំខិត្តេន កុសលាកុសលំ ទេសេតូ”តិ។ “សំខិត្តេនបិ ខោ តេ អហំ, វច្ឆ, កុសលាកុសលំ ទេសេយ្យំ, វិត្ថារេនបិ ខោ តេ អហំ, វច្ឆ, កុសលាកុសលំ ទេសេយ្យំ; អបិ ច តេ អហំ, វច្ឆ, សំខិត្តេន កុសលាកុសលំ ទេសេស្សាមិ។ តំ សុណាហិ, សាធុកំ មនសិ ករោហិ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ, ភោ”តិ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ។ ភគវា ឯតទវោច –

១៩៤។ “លោភោ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, អលោភោ កុសលំ; ទោសោ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, អទោសោ កុសលំ; មោហោ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, អមោហោ កុសលំ។ ឥតិ ខោ, វច្ឆ, ឥមេ តយោ ធម្មា អកុសលា, តយោ ធម្មា កុសលា។

“បាណាតិបាតោ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, បាណាតិបាតា វេរមណី កុសលំ; អទិន្នាទានំ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, អទិន្នាទានា វេរមណី កុសលំ;

កាមេសុមិច្ឆាចារោ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, កាមេសុមិច្ឆាចារា វេរមណី កុសលំ; មុសាវាទោ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, មុសាវាទា វេរមណី កុសលំ; បិសុណា វាចា ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ , បិសុណាយ វាចាយ វេរមណី កុសលំ; ផរុសា វាចា ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, ផរុសាយ វាចាយ វេរមណី កុសលំ; សម្ផប្បលាបោ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, សម្ផប្បលាបា វេរមណី កុសលំ; អភិជ្ឈា ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, អនភិជ្ឈា កុសលំ; ព្យាបាទោ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ, អព្យាបាទោ កុសលំ; មិច្ឆាទិដ្ឋិ ខោ, វច្ឆ, អកុសលំ សម្មាទិដ្ឋិ កុសលំ។ ឥមេ ខោ, វច្ឆ, ទស ធម្មា អកុសលា, ទស ធម្មា កុសលា។

“យតោ ខោ, វច្ឆ, ភិក្ខុនោ តណ្ហា បហីនា ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវង្កតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា, សោ ហោតិ ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ”តិ។

១៩៤។ “តិដ្ឋតុ ភវំ គោតមោ។ អត្ថិ បន តេ ភោតោ គោតមស្ស ឯកភិក្ខុបិ សាវកោ យោ អាសវានំ ខយា [សាវកោ អាសវានំ ខយា (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។) ឯវមុបរិបិ] អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតី”តិ? “ន ខោ, វច្ឆ, ឯកំយេវ សតំ ន ទ្វេ សតានិ ន តីណិ សតានិ ន ចត្តារិ សតានិ ន បញ្ច សតានិ, អថ ខោ ភិយ្យោវ យេ ភិក្ខូ មម សាវកា អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តី”តិ។

“តិដ្ឋតុ ភវំ គោតមោ, តិដ្ឋតុ ភិក្ខុ។ អត្ថិ បន ភោតោ គោតមស្ស ឯកា ភិក្ខុនីបិ សាវិកា យា អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតី”តិ? “ន ខោ, វច្ឆ, ឯកំយេវ សតំ ន ទ្វេ សតានិ ន តីណិ សតានិ ន ចត្តារិ សតានិ ន បញ្ច សតានិ, អថ ខោ ភិយ្យោវ យា ភិក្ខុនិយោ មម សាវិកា អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តី”តិ។

“តិដ្ឋតុ ភវំ គោតមោ, តិដ្ឋតុ ភិក្ខុ, តិដ្ឋន្តុ ភិក្ខុនិយោ។ អត្ថិ បន ភោតោ គោតមស្ស ឯកុបាសកោបិ សាវកោ គិហី ឱទាតវសនោ ព្រហ្មចារី យោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា”តិ? “ន ខោ, វច្ឆ, ឯកំយេវ សតំ ន ទ្វេ សតានិ ន តីណិ សតានិ ន ចត្តារិ សតានិ ន បញ្ច សតានិ, អថ ខោ ភិយ្យោវ យេ ឧបាសកា មម សាវកា គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកា តត្ថ បរិនិព្ពាយិនោ អនាវត្តិធម្មា តស្មា លោកា”តិ។

“តិដ្ឋតុ ភវំ គោតមោ, តិដ្ឋន្តុ ភិក្ខូ, តិដ្ឋន្តុ ភិក្ខុនិយោ, តិដ្ឋន្តុ ឧបាសកា គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ។ អត្ថិ បន ភោតោ គោតមស្ស ឯកុបាសកោបិ សាវកោ គិហី ឱទាតវសនោ កាមភោគី សាសនករោ ឱវាទប្បដិករោ យោ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិគតកថំកថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរប្បច្ចយោ សត្ថុសាសនេ វិហរតី”តិ? “ន ខោ, វច្ឆ, ឯកំយេវ សតំ ន ទ្វេ សតានិ ន តីណិ សតានិ ន ចត្តារិ សតានិ ន បញ្ច សតានិ , អថ ខោ ភិយ្យោវ យេ ឧបាសកា មម សាវកា គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ សាសនករា ឱវាទប្បដិករា

តិណ្ណវិចិកិច្ឆា វិគតកថំកថា វេសារជ្ជប្បត្តា អបរប្បច្ចយា សត្ថុសាសនេ វិហរន្តី”តិ។

“តិដ្ឋតុ ភវំ គោតមោ, តិដ្ឋន្តុ ភិក្ខូ, តិដ្ឋន្តុ ភិក្ខុនិយោ, តិដ្ឋន្តុ ឧបាសកា គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ, តិដ្ឋន្តុ ឧបាសកា គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ។ អត្ថិ បន ភោតោ គោតមស្ស ឯកុបាសិកាបិ សាវិកា គិហិនី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនី យា បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកា តត្ថ បរិនិព្ពាយិនី អនាវត្តិធម្មា តស្មា លោកា”តិ? “ន ខោ, វច្ឆ, ឯកំយេវ សតំ ន ទ្វេ សតានិ ន តីណិ សតានិ ន ចត្តារិ សតានិ ន បញ្ច សតានិ, អថ ខោ ភិយ្យោវ យា ឧបាសិកា មម សាវិកា គិហិនិយោ ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនិយោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកា តត្ថ បរិនិព្ពាយិនិយោ អនាវត្តិធម្មា តស្មា លោកា”តិ។

“តិដ្ឋតុ ភវំ គោតមោ, តិដ្ឋន្តុ ភិក្ខូ, តិដ្ឋន្តុ ភិក្ខុនិយោ, តិដ្ឋន្តុ ឧបាសកា គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ, តិដ្ឋន្តុ ឧបាសកា គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ, តិដ្ឋន្តុ ឧបាសិកា គិហិនិយោ ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនិយោ។ អត្ថិ បន ភោតោ គោតមស្ស ឯកុបាសិកាបិ សាវិកា គិហិនី ឱទាតវសនា កាមភោគិនី សាសនករា ឱវាទប្បតិករា យា តិណ្ណវិចិកិច្ឆា វិគតកថំកថា វេសារជ្ជប្បត្តា អបរប្បច្ចយា សត្ថុសាសនេ វិហរតី”តិ? “ន ខោ, វច្ឆ, ឯកំយេវ សតំ ន ទ្វេ សតានិ ន តីណិ សតានិ ន ចត្តារិ សតានិ ន បញ្ច សតានិ, អថ ខោ ភិយ្យោវ យា ឧបាសិកា មម សាវិកា គិហិនិយោ ឱទាតវសនា កាមភោគិនិយោ សាសនករា ឱវាទប្បតិករា តិណ្ណវិចិកិច្ឆា វិគតកថំកថា វេសារជ្ជប្បត្តា អបរប្បច្ចយា សត្ថុសាសនេ វិហរន្តី”តិ។

១៩៥។ “សចេ ហិ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវំយេវ គោតមោ អារាធកោ អភវិស្ស, នោ ច ខោ ភិក្ខូ អារាធកា អភវិស្សំសុ ; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ អបរិបូរំ អភវិស្ស តេនង្គេន។ យស្មា ច ខោ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ ភិក្ខូ ច អារាធកា; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ បរិបូរំ តេនង្គេន។

“សចេ ហិ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ អភវិស្ស, ភិក្ខូ ច អារាធកា អភវិស្សំសុ, នោ ច ខោ ភិក្ខុនិយោ អារាធិកា អភវិស្សំសុ; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ អបរិបូរំ អភវិស្ស តេនង្គេន។ យស្មា ច ខោ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ, ភិក្ខូ ច អារាធកា, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ បរិបូរំ តេនង្គេន។

“សចេ ហិ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ អភវិស្ស, ភិក្ខូ ច អារាធកា អភវិស្សំសុ, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា អភវិស្សំសុ, នោ ច ខោ ឧបាសកា គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ អារាធកា អភវិស្សំសុ; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ អបរិបូរំ អភវិស្ស តេនង្គេន។ យស្មា ច ខោ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ, ភិក្ខូ ច អារាធកា, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ អារាធកា; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ បរិបូរំ តេនង្គេន។

“សចេ ហិ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ អភវិស្ស, ភិក្ខូ ច អារាធកា អភវិស្សំសុ, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា

អភវិស្សំសុ, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ អារាធកា អភវិស្សំសុ, នោ ច ខោ ឧបាសកា គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ អារាធកា អភវិស្សំសុ; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ អបរិបូរំ អភវិស្ស តេនង្គេន។ យស្មា ច ខោ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ, ភិក្ខូ ច អារាធកា, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ អារាធកា, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ អារាធកា; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ បរិបូរំ តេនង្គេន។

“សចេ ហិ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ អភវិស្ស, ភិក្ខូ ច អារាធកា អភវិស្សំសុ, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា អភវិស្សំសុ, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ អារាធកា អភវិស្សំសុ, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ អារាធកា អភវិស្សំសុ, នោ ច ខោ ឧបាសិកា គិហិនិយោ ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនិយោ អារាធិកា អភវិស្សំសុ; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ អបរិបូរំ អភវិស្ស តេនង្គេន។ យស្មា ច ខោ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ, ភិក្ខូ ច អារាធកា, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ អារាធកា, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ អារាធកា , ឧបាសិកា ច គិហិនិយោ ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនិយោ អារាធិកា; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ បរិបូរំ តេនង្គេន។

“សចេ ហិ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ អភវិស្ស, ភិក្ខូ ច អារាធកា អភវិស្សំសុ, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា អភវិស្សំសុ, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ អារាធកា អភវិស្សំសុ, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ អារាធកា អភវិស្សំសុ, ឧបាសិកា ច គិហិនិយោ ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនិយោ អារាធិកា អភវិស្សំសុ, នោ ច ខោ ឧបាសិកា គិហិនិយោ ឱទាតវសនា កាមភោគិនិយោ អារាធិកា អភវិស្សំសុ; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ អបរិបូរំ អភវិស្ស តេនង្គេន។ យស្មា ច ខោ, ភោ គោតម, ឥមំ ធម្មំ ភវញ្ចេវ គោតមោ អារាធកោ, ភិក្ខូ ច អារាធកា, ភិក្ខុនិយោ ច អារាធិកា, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនោ អារាធកា, ឧបាសកា ច គិហី ឱទាតវសនា កាមភោគិនោ អារាធកា, ឧបាសិកា ច គិហិនិយោ ឱទាតវសនា ព្រហ្មចារិនិយោ អារាធិកា, ឧបាសិកា ច គិហិនិយោ ឱទាតវសនា កាមភោគិនិយោ អារាធិកា; ឯវមិទំ ព្រហ្មចរិយំ បរិបូរំ តេនង្គេន។

១៩៤. “សេយ្យថាបិ, ភោ គោតម, គង្គា នទី សមុទ្ទនិន្នា សមុទ្ទបោណា សមុទ្ទបព្ភារា សមុទ្ទំ អាហច្ច តិដ្ឋតិ, ឯវមេវាយំ ភោតោ គោតមស្ស បរិសា សគហដ្ឋបព្ពជិតា និព្ពាននិន្នា និព្ពានបោណា និព្ពានបព្ភារា និព្ពានំ អាហច្ច តិដ្ឋតិ។ អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម...បេ... ឯសាហំ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ លភេយ្យាហំ ភោតោ គោតមស្ស សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ, លភេយ្យំ ឧបសម្បទ”ន្តិ ។ “យោ ខោ, វច្ឆ, អញ្ញតិត្ថិយបុព្ពោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អាកង្ខតិ បព្ពជ្ជំ, អាកង្ខតិ ឧបសម្បទំ, សោ ចត្តារោ មាសេ បរិវសតិ។ ចតុន្នំ មាសានំ អច្ចយេន អារទ្ធចិត្តា ភិក្ខូ បព្ពាជេន្តិ ឧបសម្បាទេន្តិ ភិក្ខុភាវាយ; អបិ ច មេត្ថ បុគ្គលវេមត្តតា វិទិតា”តិ។ “សចេ, ភន្តេ, អញ្ញតិត្ថិយបុព្ពា ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អាកង្ខន្តា បព្ពជ្ជំ, អាកង្ខន្តា ឧបសម្បទំ ចត្តារោ មាសេ បរិវសន្តិ, ចតុន្នំ មាសានំ អច្ចយេន អារទ្ធចិត្តា ភិក្ខូ បព្ពាជេន្តិ ឧបសម្បាទេន្តិ ភិក្ខុភាវាយ; អហំ ចត្តារិ វស្សានិ បរិវសិស្សាមិ។ ចតុន្នំ វស្សានំ អច្ចយេន អារទ្ធចិត្តា ភិក្ខូ បព្ពាជេន្តុ ឧបសម្បាទេន្តុ ភិក្ខុភាវាយា”តិ។ អលត្ថ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្ពាជកោ ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ អលត្ថ ឧបសម្បទំ។

អចិរូបសម្បន្នោ ខោ បនាយស្មា វច្ឆគោត្តោ អឌ្ឍមាសូបសម្បន្នោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា វច្ឆគោត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “យាវតកំ, ភន្តេ, សេខេន ញាណេន សេខាយ វិជ្ជាយ បត្តព្វំ, អនុប្បត្តំ តំ មយា; ឧត្តរិ ច មេ [ឧត្តរឹ មេ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] ភគវា ធម្មំ ទេសេតូ”តិ។ “តេន ហិ ត្វំ, វច្ឆ, ទ្វេ ធម្មេ ឧត្តរិ ភាវេហិ – សមថញ្ច វិបស្សនញ្ច។ ឥមេ ខោ តេ, វច្ឆ, ទ្វេ ធម្មា ឧត្តរិ ភាវិតា – សមថោ ច វិបស្សនា ច – អនេកធាតុបដិវេធាយ សំវត្តិស្សន្តិ។

១៩៦។ “សោ ត្វំ, វច្ឆ, យាវទេវ [យាវទេ (បី។)] អាកង្ខិស្សសិ – ‘អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភវេយ្យំ – ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា អស្សំ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ អស្សំ; អាវិភាវំ, តិរោភាវំ; តិរោកុដ្ដំ តិរោបាការំ តិរោបព្ពតំ អសជ្ជមានោ គច្ឆេយ្យំ, សេយ្យថាបិ អាកាសេ; បថវិយាបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជំ ករេយ្យំ, សេយ្យថាបិ ឧទកេ; ឧទកេបិ អភិជ្ជមានេ គច្ឆេយ្យំ, សេយ្យថាបិ បថវិយំ; អាកាសេបិ បល្លង្កេន កមេយ្យំ, សេយ្យថាបិ បក្ខី សកុណោ; ឥមេបិ ចន្ទិមសូរិយេ ឯវំមហិទ្ធិកេ ឯវំមហានុភាវេ បាណិនា បរិមសេយ្យំ, បរិមជ្ជេយ្យំ; យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេយ្យ’ន្តិ, តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្ពតំ បាបុណិស្សសិ, សតិ សតិអាយតនេ។

“សោ ត្វំ, វច្ឆ, យាវទេវ អាកង្ខិស្សសិ – ‘ទិព្ពាយ សោតធាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមានុសិកាយ ឧភោ សទ្ទេ សុណេយ្យំ – ទិព្ពេ ច មានុសេ ច, យេ ទូរេ សន្តិកេ ចា’តិ, តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្ពតំ បាបុណិស្សសិ, សតិ សតិអាយតនេ។

“សោ ត្វំ, វច្ឆ, យាវទេវ អាកង្ខិស្សសិ – ‘បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានេយ្យំ – សរាគំ វា ចិត្តំ សរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, វីតរាគំ វា ចិត្តំ វីតរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សទោសំ វា ចិត្តំ សទោសំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, វីតទោសំ វា ចិត្តំ វីតទោសំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សមោហំ វា ចិត្តំ សមោហំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, វីតមោហំ វា ចិត្តំ វីតមោហំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សំខិត្តំ វា ចិត្តំ សំខិត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, វិក្ខិត្តំ វា ចិត្តំ វិក្ខិត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; មហគ្គតំ វា ចិត្តំ មហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, អមហគ្គតំ វា ចិត្តំ អមហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សឧត្តរំ វា ចិត្តំ សឧត្តរំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, អនុត្តរំ វា ចិត្តំ អនុត្តរំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; សមាហិតំ វា ចិត្តំ សមាហិតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, អសមាហិតំ វា ចិត្តំ អសមាហិតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ; វិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ, អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យ’ន្តិ, តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្ពតំ បាបុណិស្សសិ, សតិ សតិអាយតនេ។

“សោ ត្វំ, វច្ឆ, យាវទេវ អាកង្ខិស្សសិ – ‘អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យំ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តិំសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ; អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ – អមុត្រាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទិំ; តត្រាបាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី

ឯវមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ; ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យ’ន្តិ, តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណិស្សសិ, សតិ សតិអាយតនេ។

“សោ ត្វំ, វច្ឆ, យាវទេវ អាកង្ខិស្សសិ – ‘ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យំ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យំ – ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា; ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ; ឥតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យំ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យ’ន្តិ, តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណិស្សសិ, សតិ សតិអាយតនេ។

“សោ ត្វំ, វច្ឆ, យាវទេវ អាកង្ខិស្សសិ – ‘អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ’ន្តិ, តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណិស្សសិ, សតិ សតិអាយតនេ”តិ។

១៩៩។ អថ ខោ អាយស្មា វច្ឆគោត្តោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។ អថ ខោ អាយស្មា វច្ឆគោត្តោ ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ។ ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ អព្ភញ្ញាសិ។ អញ្ញតរោ ខោ បនាយស្មា វច្ឆគោត្តោ អរហតំ អហោសិ។

២០០។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ ភគវន្តំ ទស្សនាយ គច្ឆន្តិ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា វច្ឆគោត្តោ តេ ភិក្ខូ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តេ។ ទិស្វាន យេន តេ ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខូ ឯតទវោច – “ហន្ទ! កហំ បន តុម្ហេ អាយស្មន្តោ គច្ឆថា”តិ? “ភគវន្តំ ខោ មយំ, អាវុសោ, ទស្សនាយ គច្ឆាមា”តិ។ “តេនហាយស្មន្តោ មម វចនេន ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទថ, ឯវញ្ច វទេថ – ‘វច្ឆគោត្តោ, ភន្តេ, ភិក្ខុ ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទតិ, ឯវញ្ច វទេតិ – បរិចិណ្ណោ មេ ភគវា, បរិចិណ្ណោ មេ សុគតោ’”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ វច្ឆគោត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “អាយស្មា, ភន្តេ, វច្ឆគោត្តោ ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទតិ, ឯវញ្ច វទេតិ – ‘បរិចិណ្ណោ មេ ភគវា, បរិចិណ្ណោ មេ សុគតោ’”តិ។ “បុព្វេវ មេ, ភិក្ខវេ, វច្ឆគោត្តោ ភិក្ខុ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ – ‘តេវិជ្ជោ វច្ឆគោត្តោ ភិក្ខុ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ’តិ។ ទេវតាបិ មេ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ – ‘តេវិជ្ជោ, ភន្តេ, វច្ឆគោត្តោ ភិក្ខុ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ’”តិ។

ອິທມໂວຈ ຠຄວາ. ອຕ຺ຕມນາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວໂຕ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທຸນ຺ຕິ.

ມຫາວຈ຺ຉສຸຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ ຕຕິຍໍ.

໔. ທີຆນຂສຸຕ຺ຕໍ

໒໐໑. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ຄິຊ຺ຌກູເຏ ປພ຺ພເຕ ສູກຣຂຕາຍໍ. ອຖ ໂຂ ທີຆນໂຂ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ໂມທິ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ໂຂ ທີຆນໂຂ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ອຫຎ຺ຫິ, ໂຠ ໂຄຕມ, ເອວໍວາທີ ເອວໍທິຏ຺ຐິ – ‘ສພ຺ພໍ ເມ ນກ຺ຂມຕີ’”ຕິ. “ຍາປິ ໂຂ ເຕ ເອສາ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ທິຏ຺ຐິ – ‘ສພ຺ພໍ ເມ ນກ຺ຂມຕີ’ຕິ, ເອສາປິ ເຕ ທິຏ຺ຐິ ນກ຺ຂມຕີ”ຕິ? “ເອສາ ເຈ [ເອສາປິ (ກ.)] ເມ, ໂຠ ໂຄຕມ, ທິຏ຺ຐິ ຂເມຍ຺ຍ, ຕໍປສ຺ສ ຕາທິສເມວ, ຕໍປສ຺ສ ຕາທິສເມວາ”ຕິ. “ອໂຕ ໂຂ ເຕ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ພຫູ ຫິ ພຫຸຕຣາ ໂລກສ຺ມິໍ ເຍ ເອວມາຫໍສຸ – ‘ຕໍປສ຺ສ ຕາທິສເມວ, ຕໍປສ຺ສ ຕາທິສເມວາ’ຕິ. ເຕ ຕຎ຺ເຈວ ທິຏ຺ຐິໍ ນປ຺ປຊຫນ຺ຕິ ອຎ຺ຎຎ຺ຈ ທິຏ຺ຐິໍ ອຸປາທິຍນ຺ຕິ. ອໂຕ ໂຂ ເຕ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ຕນູ ຫິ ຕນຸຕຣາ ໂລກສ຺ມິໍ ເຍ ເອວມາຫໍສຸ – ‘ຕໍປສ຺ສ ຕາທິສເມວ, ຕໍປສ຺ສ ຕາທິສເມວາ’ຕິ. ເຕ ຕຎ຺ເຈວ ທິຏ຺ຐິໍ ປຊຫນ຺ຕິ ອຎ຺ຎຎ຺ຈ ທິຏ຺ຐິໍ ນ ອຸປາທິຍນ຺ຕິ. ສນ຺ຕຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – ‘ສພ຺ພໍ ເມ ຂມຕີ’ຕິ; ສນ຺ຕຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – ‘ສພ຺ພໍ ເມ ນກ຺ຂມຕີ’ຕິ; ສນ຺ຕຄ຺ຄິເວສ຺ສນ , ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – ‘ເອກຈ຺ຈໍ ເມ ຂມຕິ, ເອກຈ຺ຈໍ ເມ ນກ຺ຂມຕີ’ຕິ. ຕຕ຺ຣຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເຍ ເຕ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – ‘ສພ຺ພໍ ເມ ຂມຕີ’ຕິ ເຕສມຍໍ ທິຏ຺ຐິ ສາຣາຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ສຎ຺ໂຎຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອຠິນນ຺ທນາຍ ສນ຺ຕິເກ ອຊ຺ໂຌສານາຍ ສນ຺ຕິເກ ອຸປາທານາຍ ສນ຺ຕິເກ; ຕຕ຺ຣຄ຺ຄິເວສ຺ສນ ເຍ ເຕ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – ‘ສພ຺ພໍ ເມ ນກ຺ຂມຕີ’ຕິ ເຕສມຍໍ ທິຏ຺ຐິ ອສາຣາຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອສຎ຺ໂຎຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນຠິນນ຺ທນາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນຊ຺ໂຌສານາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນຸປາທານາຍ ສນ຺ຕິເກ”ຕິ.

໒໐໒. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ທີຆນໂຂ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ອຸກ຺ກໍເສຕິ [ອຸກ຺ກໍສຕິ (ສີ. ປີ. ກ.)] ເມ ຠວໍ ໂຄຕໂມ ທິຏ຺ຐິຄຕໍ, ສມຸກ຺ກໍເສຕິ [ສມ຺ປຫໍສຕິ (ກ.)] ເມ ຠວໍ ໂຄຕໂມ ທິຏ຺ຐິຄຕ”ນ຺ຕິ. “ຕຕ຺ຣຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເຍ ເຕ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – ‘ເອກຈ຺ຈໍ ເມ ຂມຕິ, ເອກຈ຺ຈໍ ເມ ນກ຺ຂມຕີ’ຕິ ຍາ ຫິ ເຕສໍ ຂມຕິ ສາຍໍ ທິຏ຺ຐິ ສາຣາຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ສຎ຺ໂຎຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອຠິນນ຺ທນາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອຊ຺ໂຌສານາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອຸປາທານາຍ ສນ຺ຕິເກ; ຍາ ຫິ ເຕສໍ ນກ຺ຂມຕິ ສາຍໍ ທິຏ຺ຐິ ອສາຣາຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອສຎ຺ໂຎຄາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນຠິນນ຺ທນາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນຊ຺ໂຌສານາຍ ສນ຺ຕິເກ, ອນຸປາທານາຍ ສນ຺ຕິເກ. ຕຕ຺ຣຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເຍ ເຕ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ – ‘ສພ຺ພໍ ເມ ຂມຕີ’ຕິ ຕຕ຺ຖ ວິຎ຺ຎູ ປຸຣິໂສ ອິຕິ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂຕິ – ‘ຍາ ໂຂ ເມ ອຍໍ ທິຏ຺ຐິ – ສພ຺ພໍ ເມ ຂມຕີຕິ, ອິມຎ຺ເຈ ອຫໍ ທິຏ຺ຐິໍ ຖາມສາ ປຣາມາສາ ອຠິນິວິສ຺ສ ໂວຫເຣຍ຺ຍໍ – ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎ’ນ຺ຕິ; ທ຺ວີຫິ ເມ ອສ຺ສ ວິຄ຺ຄໂຫ – ໂຍ ຈາຍໍ ສມໂຓ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວາ ເອວໍວາທີ ເອວໍທິຏ຺ຐິ – ສພ຺ພໍ ເມ ນກ຺ຂມຕີຕິ, ໂຍ ຈາຍໍ ສມໂຓ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວາ ເອວໍວາທີ ເອວໍທິຏ຺ຐິ – ເອກຈ຺ຈໍ ເມ ຂມຕິ,

ឯកច្ចំ មេ នក្ខមតីតិ – ឥមេហិ អស្ស ទ្វីហិ វិគ្គហោ។ ឥតិ វិគ្គហេ សតិ វិវាទោ, វិវាទេ សតិ វិឃាតោ, វិឃាតេ សតិ វិហេសា’។ ឥតិ សោ វិគ្គហញ្ច វិវាទញ្ច វិឃាតញ្ច វិហេសញ្ច អត្តនិ សម្បស្សមានោ តញ្ចេវ ទិដ្ឋិំ បជហតិ អញ្ញញ្ច ទិដ្ឋិំ ន ឧបាទិយតិ។ ឯវមេតាសំ ទិដ្ឋីនំ បហានំ ហោតិ, ឯវមេតាសំ ទិដ្ឋីនំ បដិនិស្សគ្គោ ហោតិ។

២០៤។ “តត្រាគ្គិវេស្សន, យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘សព្ពំ មេ នក្ខមតី’តិ តត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘យា ខោ មេ អយំ ទិដ្ឋិ – សព្ពំ មេ នក្ខមតី’តិ, ឥមញ្ចេ អហំ ទិដ្ឋិំ ថាមសា បរាមាសា អភិនិវិស្ស វោហរេយ្យំ – ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ; ទ្វីហិ មេ អស្ស វិគ្គហោ – យោ ចាយំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី – សព្ពំ មេ ខមតីតិ, យោ ចាយំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី – ឯកច្ចំ មេ ខមតិ ឯកច្ចំ មេ នក្ខមតីតិ – ឥមេហិ អស្ស ទ្វីហិ វិគ្គហោ។ ឥតិ វិគ្គហេ សតិ វិវាទោ, វិវាទេ សតិ វិឃាតោ, វិឃាតេ សតិ វិហេសា’។ ឥតិ សោ វិគ្គហញ្ច វិវាទញ្ច វិឃាតញ្ច វិហេសញ្ច អត្តនិ សម្បស្សមានោ តញ្ចេវ ទិដ្ឋិំ បជហតិ អញ្ញញ្ច ទិដ្ឋិំ ន ឧបាទិយតិ។ ឯវមេតាសំ ទិដ្ឋីនំ បហានំ ហោតិ, ឯវមេតាសំ ទិដ្ឋីនំ បដិនិស្សគ្គោ ហោតិ។

២០៥។ “តត្រាគ្គិវេស្សន, យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ – ‘ឯកច្ចំ មេ ខមតិ, ឯកច្ចំ មេ នក្ខមតី’តិ តត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘យា ខោ មេ អយំ ទិដ្ឋិ – ឯកច្ចំ មេ ខមតិ, ឯកច្ចំ មេ នក្ខមតីតិ, ឥមញ្ចេ អហំ ទិដ្ឋិំ ថាមសា បរាមាសា អភិនិវិស្ស វោហរេយ្យំ – ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ; ទ្វីហិ មេ អស្ស វិគ្គហោ – យោ ចាយំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី – សព្ពំ មេ ខមតីតិ, យោ ចាយំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី – សព្ពំ មេ នក្ខមតីតិ – ឥមេហិ អស្ស ទ្វីហិ វិគ្គហោ។ ឥតិ វិគ្គហេ សតិ វិវាទោ, វិវាទេ សតិ វិឃាតោ, វិឃាតេ សតិ វិហេសា’។ ឥតិ សោ វិគ្គហញ្ច វិវាទញ្ច វិឃាតញ្ច វិហេសញ្ច អត្តនិ សម្បស្សមានោ តញ្ចេវ ទិដ្ឋិំ បជហតិ អញ្ញញ្ច ទិដ្ឋិំ ន ឧបាទិយតិ។ ឯវមេតាសំ ទិដ្ឋីនំ បហានំ ហោតិ, ឯវមេតាសំ ទិដ្ឋីនំ បដិនិស្សគ្គោ ហោតិ។

២០៦។ “អយំ ខោ បនគ្គិវេស្សន, កាយោ រូបី ចាតុមហាភូតិកោ [ចាតុម្មហាភូតិកោ (សី॰ ស្យា॰)] មាតាបេត្តិកសម្ភវោ ឱទនកុម្មាសុបចយោ អនិច្ចុច្ឆាទនបរិមទ្ទនភេទនវិទ្ធំសនធម្មោ, អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ គណ្ឌតោ សល្លតោ អឃតោ អាពាធតោ បរតោ បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ សមនុបស្សិតព្ពោ ។ តស្សិមំ កាយំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ គណ្ឌតោ សល្លតោ អឃតោ អាពាធតោ បរតោ បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ សមនុបស្សតោ យោ កាយស្មិំ កាយច្ឆន្ទោ កាយស្នេហោ កាយន្វយតា សា បហីយតិ។

“តិស្សោ ខោ ឥមា, អគ្គិវេស្សន, វេទនា – សុខា វេទនា, ទុក្ខា វេទនា, អទុក្ខមសុខា វេទនា។ យស្មិំ, អគ្គិវេស្សន, សមយេ សុខំ វេទនំ វេទេតិ , នេវ តស្មិំ សមយេ ទុក្ខំ វេទនំ វេទេតិ, ន អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទេតិ; សុខំយេវ តស្មិំ សមយេ វេទនំ វេទេតិ។ យស្មិំ, អគ្គិវេស្សន, សមយេ ទុក្ខំ វេទនំ វេទេតិ, នេវ តស្មិំ សមយេ សុខំ វេទនំ វេទេតិ, ន អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទេតិ; ទុក្ខំយេវ

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ເວທນໍ ເວເທຕິ. ຍສ຺ມິໍ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ສມເຍ ອທຸກ຺ຂມສຸຂໍ ເວທນໍ ເວເທຕິ, ເນວ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ສຸຂໍ ເວທນໍ ເວເທຕິ, ນ ທຸກ຺ຂໍ ເວທນໍ ເວເທຕິ; ອທຸກ຺ຂມສຸຂໍເຍວ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ເວທນໍ ເວເທຕິ. ສຸຂາປິ ໂຂ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເວທນາ ອນິຈ຺ຈາ ສງ຺ຂຕາ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນາ ຂຍຘມ຺ມາ ວຍຘມ຺ມາ ວິຣາຄຘມ຺ມາ ນິໂຣຘຘມ຺ມາ; ທຸກ຺ຂາປິ ໂຂ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເວທນາ ອນິຈ຺ຈາ ສງ຺ຂຕາ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນາ ຂຍຘມ຺ມາ ວຍຘມ຺ມາ ວິຣາຄຘມ຺ມາ ນິໂຣຘຘມ຺ມາ; ອທຸກ຺ຂມສຸຂາປິ ໂຂ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ເວທນາ ອນິຈ຺ຈາ ສງ຺ຂຕາ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນາ ຂຍຘມ຺ມາ ວຍຘມ຺ມາ ວິຣາຄຘມ຺ມາ ນິໂຣຘຘມ຺ມາ. ເອວໍ ປສ຺ສໍ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ສຸຕວາ ອຣິຍສາວໂກ ສຸຂາຍປິ ເວທນາຍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ທຸກ຺ຂາຍປິ ເວທນາຍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ອທຸກ຺ຂມສຸຂາຍປິ ເວທນາຍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ ; ນິພ຺ພິນ຺ທໍ ວິຣຊ຺ຊຕິ, ວິຣາຄາ ວິມຸຈ຺ຈຕິ. ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິໍ, ວິມຸຕ຺ຕມິຕິ ຎາຓໍ ໂຫຕິ. ‘ຂີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຓີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາ’ຕິ ປຊານາຕິ. ເອວໍ ວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ໂຂ, ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ, ຠິກ຺ຂຸ ນ ເກນຈິ ສໍວທຕິ, ນ ເກນຈິ ວິວທຕິ, ຍຎ຺ຈ ໂລເກ ວຸຕ຺ຕໍ ເຕນ ໂວຫຣຕິ, ອປຣາມສ”ນ຺ຕິ.

໒໐໖. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຠຄວໂຕ ປິຏ຺ຐິໂຕ ຐິໂຕ ໂຫຕິ ຠຄວນ຺ຕໍ ພີຊຍມາໂນ [ວີຊຍມາໂນ (ສີ. ປີ.)]. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – “ເຕສໍ ເຕສໍ ກິຣ ໂນ ຠຄວາ ຘມ຺ມານໍ ອຠິຎ຺ຎາ ປຫານມາຫ, ເຕສໍ ເຕສໍ ກິຣ ໂນ ສຸຄໂຕ ຘມ຺ມານໍ ອຠິຎ຺ຎາ ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄມາຫາ”ຕິ. ອິຕິ ຫິທໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂໂຕ ອນຸປາທາຍ ອາສເວຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈິ. ທີຆນຂສ຺ສ ປນ ປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສ ວິຣຊໍ ວີຕມລໍ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸໍ ອຸທປາທິ – “ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ສມຸທຍຘມ຺ມໍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ນິໂຣຘຘມ຺ມ”ນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ທີຆນໂຂ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ທິຏ຺ຐຘມ຺ໂມ ປຕ຺ຕຘມ຺ໂມ ວິທິຕຘມ຺ໂມ ປຣິໂຍຄາຬ຺ຫຘມ຺ໂມ ຕິຓ຺ຓວິຈິກິຈ຺ໂຉ ວິຄຕກຖໍກໂຖ ເວສາຣຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ໂຕ ອປຣປ຺ປຈ຺ຈໂຍ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ອຠິກ຺ກນ຺ຕໍ, ໂຠ ໂຄຕມ, ອຠິກ຺ກນ຺ຕໍ, ໂຠ ໂຄຕມ! ເສຍ຺ຍຖາປິ, ໂຠ ໂຄຕມ, ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິຕໍ ວາ ອຸກ຺ກຸຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ປຏິຉ຺ຉນ຺ນໍ ວາ ວິວເຣຍ຺ຍ, ມູຬ຺ຫສ຺ສ ວາ ມຄ຺ຄໍ ອາຈິກ຺ເຂຍ຺ຍ, ອນ຺ຘກາເຣ ວາ ເຕລປຊ຺ໂຊຕໍ ຘາເຣຍ຺ຍ – ຈກ຺ຂຸມນ຺ໂຕ ຣູປານິ ທກ຺ຂນ຺ຕີຕິ – ເອວເມວໍ ໂຂ ໂຠຕາ ໂຄຕເມນ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ໂມ ປກາສິໂຕ. ເອສາຫໍ ຠວນ຺ຕໍ ໂຄຕມໍ ສຣຓໍ ຄຈ຺ຉາມິ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆຎ຺ຈ. ອຸປາສກໍ ມໍ ຠວໍ ໂຄຕໂມ ຘາເຣຕຸ ອຊ຺ຊຕຄ຺ເຄ ປາຓຸເປຕໍ ສຣຓໍ ຄຕ”ນ຺ຕິ.

ທີຆນຂສຸຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ ຈຕຸຕ຺ຖໍ.

໕. ມາຄຓ຺ຑິຍສຸຕ຺ຕໍ

໒໐໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ກຸຣູສຸ ວິຫຣຕິ ກມ຺ມາສຘມ຺ມໍ ນາມ ກຸຣູນໍ ນິຄໂມ, ຠາຣທ຺ວາຊໂຄຕ຺ຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອຄ຺ຍາຄາເຣ ຕິຓສນ຺ຖາຣເກ [ຕິຓສນ຺ຖຣເກ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)]. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ກມ຺ມາສຘມ຺ມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ກມ຺ມາສຘມ຺ມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ເຍນ ອຎ຺ຎຕໂຣ ວນສຓ຺ໂຑ ເຕນຸປສງ຺ກມິ ທິວາວິຫາຣາຍ. ຕໍ ວນສຓ຺ຑໍ ອຊ຺ໂຌຄາເຫຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ທິວາວິຫາຣໍ ນິສີທິ. ອຖ ໂຂ ມາຄຓ຺ຑິໂຍ [ມາຄນ຺ທິໂຍ (ສີ. ປີ.)] ປຣິພ຺ພາຊໂກ ຊງ຺ຆາວິຫາຣໍ ອນຸຈງ຺ກມມາໂນ ອນຸວິຈຣມາໂນ ເຍນ ຠາຣທ຺ວາຊໂຄຕ຺ຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອຄ຺ຍາຄາຣໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ມາຄຓ຺ຑິໂຍ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ຠາຣທ຺ວາຊໂຄຕ຺ຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອຄ຺ຍາຄາເຣ ຕິຓສນ຺ຖາຣກໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ. ທິສ຺ວານ ຠາຣທ຺ວາຊໂຄຕ຺ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ເອຕທໂວຈ – “ກສ຺ສ

ᨶ᩠ᩅᨿᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᩔ ᩋᨣ᩠ᨿᩣᨣᩣᩁᩮ ᨲᩥᨱᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᨠᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᨾᨱᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩩᩁᩪᨸᩴ [ᩈᨾᨱᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᩁᩪᨸᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨾᨬ᩠ᨬᩮ”ᨲᩥ? “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩮᩣ ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨠᩩᩃᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩑᩅᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ – ‘ᩍᨲᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩔᩮᩈᩣ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ, ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣᨾ; ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ, ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣᨾ! ᨿᩮ ᨾᨿᩴ ᨲᩔ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨽᩪᨶᩉᩩᨶᩮᩣ [ᨽᩪᨶᩉᨶᩔ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩁᨠ᩠ᨡᩔᩮᨲᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩅᩣᨧᩴ; ᩁᨠ᩠ᨡᩔᩮᨲᩴ , ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩅᩣᨧᩴ᪨ ᨻᩉᩪ ᩉᩥ ᨲᩔ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨸᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨸᩥ ᨣᩉᨸᨲᩥᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨸᩥ ᩈᨾᨱᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨸᩥ ᩋᨽᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣ ᩅᩥᨶᩦᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮ ᨬᩣᨿᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨠᩩᩈᩃᩮ”ᨲᩥ᪨ “ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨧᩮᨸᩥ ᨾᨿᩴ, ᨽᩮᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ, ᨲᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾ, ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᨸᩥ ᨶᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾ – ‘ᨽᩪᨶᩉᩩ [ᨽᩪᨶᩉᨶᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩒᨧᩁᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩈᨧᩮ ᨲᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩔ ᩋᨣᩁᩩ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩔᩣᨾᩥ ᨲᩴ [ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩔᩣᨾᩮᨲᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨), ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩔᩣᨾᩥ ᨲᩔ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨶᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

᪒᪐᪘᪨ ᩋᩔᩮᩣᩈᩥ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿ ᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᩥᨠᩣᨿ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩔ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩮᨶ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩍᨾᩴ ᨠᨳᩣᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩴ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᨿᨶ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨸᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩣᨶᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩔ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩋᨣ᩠ᨿᩣᨣᩣᩁᩴ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩥᨱᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᨠᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᩉᩩ ᨸᨶ ᨲᩮ, ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩮᨶ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩍᨾᩴᨿᩮᩅ ᨲᩥᨱᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᨠᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨠᩮᩣᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᨳᩣᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩮᩣ”ᨲᩥ? ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᩴᩅᩥᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩃᩮᩣᨾᩉᨭ᩠ᨮᨩᩣᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩑᨲᨴᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᨿᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩣ᪨ ᩋᨳ ᨧ ᨸᨶ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᨶᨠ᩠ᨡᩣᨲᩴᨿᩮᩅ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᩉᩥ [ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨠᨳᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨩᨦ᩠ᨥᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᩋᨶᩩᨧᨦ᩠ᨠᨾᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩔ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩋᨣ᩠ᨿᩣᨣᩣᩁᩴ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩴ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

᪒᪐᪙᪨ “ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩁᩪᨸᩣᩁᩣᨾᩴ ᩁᩪᨸᩁᨲᩴ ᩁᩪᨸᩈᨾ᩠ᨾᩩᨴᩥᨲᩴ᪨ ᨲᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨴᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩴ ᩈᩴᩅᩩᨲᩴ, ᨲᩔ ᨧ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᨶᩩ ᨲᩮ ᩑᨲᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ – ‘ᨽᩪᨶᩉᩩ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ’”ᨲᩥ? “ᩑᨲᨴᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᩮ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ – ‘ᨽᩪᨶᩉᩩ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩒᨧᩁᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᨴ᩠ᨴᩣᩁᩣᨾᩴ…ᨸᩮ… ᨥᩣᨶᩴ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ ᨣᨶ᩠ᨵᩣᩁᩣᨾᩴ… ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩁᩈᩣᩁᩣᨾᩣ ᩁᩈᩁᨲᩣ ᩁᩈᩈᨾ᩠ᨾᩩᨴᩥᨲᩣ᪨ ᩈᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣ ᩈᩴᩅᩩᨲᩣ, ᨲᩔᩣ ᨧ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᨶᩩ ᨲᩮ ᩑᨲᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ – ‘ᨽᩪᨶᩉᩩ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ’”ᨲᩥ? “ᩑᨲᨴᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᩮ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ – ‘ᨽᩪᨶᩉᩩ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩒᨧᩁᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ,

ផោដ្ឋព្ពារាមោ ផោដ្ឋព្ពរតោ…បេ… មនោ ខោ, មាគណ្ឌិយ, ធម្មារាមោ ធម្មរតោ ធម្មសម្មុទិតោ, សោ តថាគតស្ស ទន្តោ គុត្តោ រក្ខិតោ សំវុតោ, តស្ស ច សំវរាយ ធម្មំ ទេសេតិ។ ឥទំ នុ តេ ឯតំ, មាគណ្ឌិយ, សន្ធាយ ភាសិតំ – ‘ភូនហុ សមណោ គោតមោ’”តិ? “ឯតទេវ ខោ បន មេ, ភោ គោតម, សន្ធាយ ភាសិតំ – ‘ភូនហុ សមណោ គោតមោ’តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ឯវញ្ហិ នោ សុត្តេ ឱចរតី”តិ។

២១០។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, មាគណ្ឌិយ – ‘ឥធេកច្ចោ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យេហិ រូបេហិ បរិចារិតបុព្ពោ អស្ស ឥដ្ឋេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ បិយរូបេហិ កាមូបសំហិតេហិ រជនីយេហិ, សោ អបរេន សមយេន រូបានំយេវ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ វិទិត្វា រូបតណ្ហំ បហាយ រូបបរិឡាហំ បដិវិនោទេត្វា វិគតបិបាសោ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ វិហរេយ្យ។ ឥមស្ស បន តេ, មាគណ្ឌិយ, កិមស្ស វចនីយ’”ន្តិ? “ន កិញ្ចិ, ភោ គោតម”។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, មាគណ្ឌិយ – ‘ឥធេកច្ចោ សោតវិញ្ញេយ្យេហិ សទ្ទេហិ…បេ… ឃានវិញ្ញេយ្យេហិ គន្ធេហិ… ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យេហិ រសេហិ… កាយវិញ្ញេយ្យេហិ ផោដ្ឋព្ពេហិ បរិចារិតបុព្ពោ អស្ស ឥដ្ឋេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ បិយរូបេហិ កាមូបសំហិតេហិ រជនីយេហិ, សោ អបរេន សមយេន ផោដ្ឋព្ពានំយេវ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ វិទិត្វា ផោដ្ឋព្ពតណ្ហំ បហាយ ផោដ្ឋព្ពបរិឡាហំ បដិវិនោទេត្វា វិគតបិបាសោ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ វិហរេយ្យ។ ឥមស្ស បន តេ, មាគណ្ឌិយ, កិមស្ស វចនីយ’”ន្តិ? “ន កិញ្ចិ, ភោ គោតម”។

២១១។ “អហំ ខោ បន, មាគណ្ឌិយ, បុព្ពេ អគារិយភូតោ សមានោ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ សមប្បិតោ សមង្គីភូតោ បរិចារេសិំ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យេហិ រូបេហិ ឥដ្ឋេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ បិយរូបេហិ កាមូបសំហិតេហិ រជនីយេហិ, សោតវិញ្ញេយ្យេហិ សទ្ទេហិ…បេ… ឃានវិញ្ញេយ្យេហិ គន្ធេហិ… ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យេហិ រសេហិ… កាយវិញ្ញេយ្យេហិ ផោដ្ឋព្ពេហិ ឥដ្ឋេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ បិយរូបេហិ កាមូបសំហិតេហិ រជនីយេហិ។ តស្ស មយ្ហំ, មាគណ្ឌិយ, តយោ បាសាទា អហេសុំ – ឯកោ វស្សិកោ, ឯកោ ហេមន្តិកោ, ឯកោ គិម្ហិកោ។ សោ ខោ អហំ, មាគណ្ឌិយ, វស្សិកេ បាសាទេ វស្សិកេ ចត្តារោ [វស្សិកេ បាសាទេ ចត្តារោ (ស្យា។ កំ។)] មាសេ និប្បុរិសេហិ តូរិយេហិ [តុរិយេហិ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] បរិចារយមានោ [បរិចារិយមានោ (សព្ពត្ថ)] ន ហេដ្ឋាបាសាទំ ឱរោហាមិ។ សោ អបរេន សមយេន កាមានំយេវ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ វិទិត្វា កាមតណ្ហំ បហាយ កាមបរិឡាហំ បដិវិនោទេត្វា វិគតបិបាសោ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ វិហរាមិ។ សោ អញ្ញេ សត្តេ បស្សាមិ កាមេសុ អវីតរាគេ កាមតណ្ហាហិ ខជ្ជមានេ កាមបរិឡាហេន បរិឌយ្ហមានេ កាមេ បដិសេវន្តេ។ សោ តេសំ ន បិហេមិ, ន តត្ថ អភិរមាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? យាហយំ, មាគណ្ឌិយ, រតិ, អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហិ – អបិ ទិព្ពំ សុខំ សមធិគយ្ហាតិដ្ឋតិ – តាយ រតិយា រមមានោ ហីនស្ស ន បិហេមិ, ន តត្ថ អភិរមាមិ។

២១២។ “សេយ្យថាបិ, មាគណ្ឌិយ, គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ សមប្បិតោ សមង្គីភូតោ បរិចារេយ្យ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យេហិ រូបេហិ…បេ… ផោដ្ឋព្ពេហិ ឥដ្ឋេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ បិយរូបេហិ កាមូបសំហិតេហិ រជនីយេហិ។ សោ កាយេន សុចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ សុចរិតំ ចរិត្វា មនសា សុចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យ ទេវានំ តាវតិំសានំ សហព្យតំ។ សោ តត្ថ នន្ទនេ វនេ អច្ឆរាសង្ឃបរិវុតោ ទិព្ពេហិ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ

သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေယျ။ သော ပဿေယျ ဂဟပတိံ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတံ သမင်္ဂီဘူတံ ပရိစာရယမာနံ။

“တံ ကိံ မညသိ, မာဂဏ္ဍိယ, အပိ နု သော ဒေဝပုတ္တော နန္ဒနေ ဝနေ အစ္ဆရာသင်္ဃပရိဝုတော ဒိဗ္ဗေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရယမာနော အမုဿ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ ပိဟေယျ, မာနုသကာနံ ဝါ ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာနံ မာနုသကေဟိ ဝါ ကာမေဟိ အာဝဋ္ဋေယျာ”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ”။ တံ ကိဿ ဟေတု? မာနုသကေဟိ, ဘော ဂောတမ, ကာမေဟိ ဒိဗ္ဗကာမာ အဘိက္ကန္တတရာ စ ပဏီတတရာ စာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော အဟံ, မာဂဏ္ဍိယ, ပုဗ္ဗေ အဂါရိယဘူတော သမာနော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေသိံ စက္ခုဝိညေယျေဟိ ရူပေဟိ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ မနာပေဟိ ပိယရူပေဟိ ကာမူပသံဟိတေဟိ ရဇနီယေဟိ, သောတဝိညေယျေဟိ သဒ္ဒေဟိ…ပေ… ဃာနဝိညေယျေဟိ ဂန္ဓေဟိ… ဇိဝှာဝိညေယျေဟိ ရသေဟိ… ကာယဝိညေယျေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ မနာပေဟိ ပိယရူပေဟိ ကာမူပသံဟိတေဟိ ရဇနီယေဟိ။ သော အပရေန သမယေန ကာမာနံယေဝ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ ကာမတဏှံ ပဟာယ ကာမပရိဠာဟံ ပဋိဝိနောဒေတွာ ဝိဂတပိပါသော အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော ဝိဟရာမိ။ သော အညေ သတ္တေ ပဿာမိ ကာမေသု အဝီတရာဂေ ကာမတဏှာဟိ ခဇ္ဇမာနေ ကာမပရိဠာဟေန ပရိဍယှမာနေ ကာမေ ပဋိသေဝန္တေ, သော တေသံ န ပိဟေမိ, န တတ္ထ အဘိရမာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယာဟယံ, မာဂဏ္ဍိယ, ရတိ အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ – အပိ ဒိဗ္ဗံ သုခံ သမဓိဂယှ တိဋ္ဌတိ – တာယ ရတိယာ ရမမာနော ဟီနဿ န ပိဟေမိ, န တတ္ထ အဘိရမာမိ။

၂၀၇။ “သေယျထာပိ , မာဂဏ္ဍိယ, ကုဋ္ဌီ ပုရိသော အရုဂတ္တော ပက္ကဂတ္တော ကိမီဟိ ခဇ္ဇမာနော နခေဟိ ဝဏမုခါနိ ဝိပ္ပတစ္ဆမာနော အင်္ဂါရကာသုယာ ကာယံ ပရိတာပေယျ။ တဿ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ဘိသက္ကံ သလ္လကတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေယျုံ။ တဿ သော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော ဘေသဇ္ဇံ ကရေယျ။ သော တံ ဘေသဇ္ဇံ အာဂမ္မ ကုဋ္ဌေဟိ ပရိမုစ္စေယျ, အရောဂေါ အဿ သုခီ သေရီ သယံဝသီ ယေန ကာမံ ဂမော။ သော အညံ ကုဋ္ဌိံ ပုရိသံ ပဿေယျ အရုဂတ္တံ ပက္ကဂတ္တံ ကိမီဟိ ခဇ္ဇမာနံ နခေဟိ ဝဏမုခါနိ ဝိပ္ပတစ္ဆမာနံ အင်္ဂါရကာသုယာ ကာယံ ပရိတာပေန္တံ။

“တံ ကိံ မညသိ, မာဂဏ္ဍိယ, အပိ နု သော ပုရိသော အမုဿ ကုဋ္ဌိဿ ပုရိသဿ ပိဟေယျ အင်္ဂါရကာသုယာ ဝါ ဘေသဇ္ဇံ ပဋိသေဝနာယ ဝါ”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ရောဂေ ဟိ, ဘော ဂောတမ, သတိ ဘေသဇ္ဇေန ကရဏီယံ ဟောတိ, ရောဂေ အသတိ န ဘေသဇ္ဇေန ကရဏီယံ ဟောတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော အဟံ, မာဂဏ္ဍိယ, ပုဗ္ဗေ အဂါရိယဘူတော သမာနော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေသိံ, စက္ခုဝိညေယျေဟိ ရူပေဟိ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ မနာပေဟိ ပိယရူပေဟိ ကာမူပသံဟိတေဟိ ရဇနီယေဟိ, သောတဝိညေယျေဟိ သဒ္ဒေဟိ…ပေ… ဃာနဝိညေယျေဟိ ဂန္ဓေဟိ… ဇိဝှာဝိညေယျေဟိ ရသေဟိ… ကာယဝိညေယျေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ မနာပေဟိ ပိယရူပေဟိ ကာမူပသံဟိတေဟိ ရဇနီယေဟိ။ သော အပရေန သမယေန ကာမာနံယေဝ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ ကာမတဏှံ ပဟာယ ကာမပရိဠာဟံ ပဋိဝိနောဒေတွာ ဝိဂတပိပါသော အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော ဝိဟရာမိ။ သော အညေ သတ္တေ ပဿာမိ ကာမေသု အဝီတရာဂေ ကာမတဏှာဟိ ခဇ္ဇမာနေ ကာမပရိဠာဟေန ပရိဍယှမာနေ ကာမေ ပဋိသေဝန္တေ။ သော တေသံ န ပိဟေမိ, န တတ္ထ အဘိရမာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယာဟယံ, မာဂဏ္ဍိယ, ရတိ, အညတြေဝ ကာမေဟိ အညတြ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ – အပိ ဒိဗ္ဗံ သုခံ

ឯยឥกฆฺาติ๕ติ – ตาฒ รติฒา รยยาะคา ทิคฆฺ ค ปิะทยิ, ค ตตฺ อหิรยายิ៉

១៦៣៉ “ะรยฆฺฉาปิ , ยากฺกฺฃิฒ, ကฺ៩ี ปุริะฆา อรุกะตฺตา ปกฺกะตฺตา กิยีทิ ฅฌฺยาะคา คะฅทิ ចะฬยุฅาคิ ขิปฺปตฺฐยาะคา อฺฎฺฎฺารการุฒา กาฒํ ปริตาะปยฆฺ៉ ตฆฺ ยิตฺตายฐฺา ะฆาติฆาะฅฺทิตา คิฆกฺกฺ ฆฺฃกฺกตฺ ៥ปฺ៥ฺะปยฆฺ៉ ตฆฺ ะฆา คิฆะกฺกา ฆฺฃกฺกะตฺตา ะคฆฅฺฅ กะรยฆฺ៉ ะฆา ตํ ะคฆฅฺฅ อากยฺ กุะ๕ฺทิ ปริยุะฐฺฆฺ, อะรากา อฆฺ ฆุฅี ะฆรี ฆฒํธฆี ะฒค กาฒํ กะยา៉ ตะยคํ ะ៦ฺ ฅาฃธะกฺฅา ปุริฆา คาคาะฆาหาฆุ กะทฺตฺ อฺฎฺฎฺารการุํ ៥ปกะฃฺฅฆฺ៉

“ตํ กิ ยฅฺฆิ, ยากฺกฺฃิฒ, อปิ ฅุ ะฆา ปุริฆา ฉฺติ ขิติะธธ กาฒํ ฆฅฺฅาะยฆฺ”ติ? “ดธํ, ะคา ะกาตย”៉ “ตํ กิฆฺ ะทตุ”? “อฆุ ทิ, ะคา ะกาตย, อกฺกิ ะุฃฺฃฆยฺะฆฺ ะธธ ยทาคิตาะปิ ธ ยทาปริตฺอาะทา ธา”ติ៉ “ตํ กิ ยฅฺฆิ, ยากฺกฺฃิฒ, ฉฺคาะคธ ฅุ ะฅา ะฆา อกฺกิ ะุฃฺฃฆยฺะฆฺ ะธธ ยทาคิตาะปิ ธ ยทาปริตฺอาะทา ธ ៥ฺคาฅุ ปุะฉฺปิ ะฆา อกฺกิ ะุฃฺฃฆยฺะฆฺ ะธธ ยทาคิตาะปิ ธ ยทาปริตฺอาะทา ธา”ติ ? “ฉฺคาคิ ะธธ, ะคา ะกาตย, ะฆา อกฺกิ ะุฃฺฃฆยฺะฆฺ ะธธ ยทาคิตาะปิ ธ ยทาปริตฺอาะทา ธ, ปุะฉฺปิ ะฆา อกฺกิ ะุฃฺฃฆยฺะฆฺ ะธธ ยทาคิตาะปิ ธ ยทาปริตฺอาะทา ธ៉ อฆุ ธ [อฆุ ทิ ธ (ฆี៉ ปี៉)], ะคา ะกาตย, ကฺ៩ี ปุริะฆา อรุกะตฺตา ปกฺกะตฺตา กิยีทิ ฅฌฺยาะคา คะฅทิ ចะฬยุฅาคิ ขิปฺปตฺฐยาะคา ៥ปทติฏฺะฒา ะุฃฺฃฆยฺะฆฺะฒธ อกฺกิฆฺ ฆุฅยิติ ขิปรีตฆฅฺฅา ปฐฺฃตฺ”ติ៉ “ดธะยธ ะฅา, ยากฺกฺฃิฒ, อตีตยฺปิ อฎฺฐาคํ กายา ะุฃฺฃฆยฺฆฺ ะธธ ยทาคิตาปิ ธ ยทาปริตฺอาทา ธ, อคาคตยฺปิ อฎฺฐาคํ กายา ะุฃฺฃฆยฺฆฺ ะธธ ยทาคิตาปิ ธ ยทาปริตฺอาทา ธ, ดตะทิปิ ปฐฺปฺปฺคฺ อฎฺฐาคํ กายา ะุฃฺฃฆยฺฆฺ ะธธ ยทาคิตาปิ ธ ยทาปริตฺอาทา ธ៉ ฉฺะย ธ, ยากฺกฺฃิฒ, ฆตฺตา กาะยฆุ อะีตรากา กายตญฺทิ ฅฌฺยาคา กายปริตฺอาะทค ปริะฬฆฺฆาคา ៥ปทติฏฺะฒา ะุฃฺฃฆยฺะฆฺฆุะฒธ กาะยฆุ ฆุฅยิติ ขิปรีตฆฅฺฅา ปฐฺฃตฺ៉

១៦៤៉ “ะรยฆฺฉาปิ, ยากฺกฺฃิฒ, ကฺ៩ี ปุริะฆา อรุกะตฺตา ปกฺกะตฺตา กิยีทิ ฅฌฺยาะคา คะฅทิ ចะฬยุฅาคิ ขิปฺปตฺฐยาะคา อฺฎฺฎฺารการุฒา กาฒํ ปริตาะปติ៉ ฒธา ฒธา ะฅา, ยากฺกฺฃิฒ, อฆุ ကฺ៩ี ปุริะฆา อรุกะตฺตา ปกฺกะตฺตา กิยีทิ ฅฌฺยาะคา คะฅทิ ចะฬยุฅาคิ ขิปฺปตฺฐยาะคา อฺฎฺฎฺารการุฒา กาฒํ ปริตาะปติ ตธา ตธา’ฆฺ [ตธา ตธา ตะฆฺธ (ฆฺา៉ กํ៉ กา៉)] ตาคิ ចะฬยุฅาคิ อฆุธิตราคิ ะธธ ะทาคฺคิ ะุกฺคฺตราคิ ธ ปุติกตราคิ ธ , ะทาติ ะธธ กาธิ ฆาตยตฺตา อฆฺาะฆยตฺตา – ฒธิํ ចะฬยุฅาคํ กฬฺธะทตุ; ดธะยธ ะฅา, ยากฺกฺฃิฒ, ฆตฺตา กาะยฆุ อะีตรากา กายตญฺทิ ฅฌฺยาคา กายปริตฺอาะทค ธ ปริะฬฆฺฆาคา กาะย ปธิะฆธกฺกิ៉ ฒธา ฒธา ะฅา, ยากฺกฺฃิฒ, ฆตฺตา กาะยฆุ อะีตรากา กายตญฺทิ ฅฌฺยาคา กายปริตฺอาะทค ธ ปริะฬฆฺฆาคา กาะย ปธิะฆธกฺกิ ตธา ตธา ะตฆํ ะตฆํ ฆตฺตาคํ กายตญฺา ะธธ ปธฎฺฐติ, กายปริตฺอาะทค ธ ปริะฬฆฺกฺคิ, ะทาติ ะธธ ฆาตยตฺตา อฆฺาะฆยตฺตา – ฒธิํ ปฐฺากายกุะฬ ปธิฐฺ៉

“ตํ กิ ยฅฺฆิ, ยากฺกฺฃิฒ, อปิ ฅุ ะต ขิะ๕ฺา ธา ฆุะตา ธา ราะฆา ธา ราะฆยทายะตฺตา ธา ปฐฺาทิ กายกุะฬทิ ฆยปฺปิะตา ฆยฌีคฺะตา ปริธารฒยาะคา กายตญฺอปฺปทาฒ กายปริตฺอาทํ อปฺปธิขิะคาะฅตฺ ขิกตปิปิะฆา อฺฎฺฎฺา ฐฺปฆฅฺฅขิะตฺตา ขิทาคิ ธา ขิทะรติ

ចា ចិហរិស្សតិ ចា”តិ ? “ឥតា ហិឝំ, ឥភា ឥកាតយ”៌ “សាឆុ, យាកល្លិឃ! យឃាបិ ឥចា ៧តំ, យាកល្លិឃ, ឥតច ឌិដ្ឋំ ត ឬតំ ទាឌា ចា ទាឌយហាយឥត្តា ចា បត្ថាហិ កាយកុឥណហិ សយប្បិតោ សយង្កិភូតោ បរិចារយមាឥតា កាយតល៊ស្សប្បហាឃ កាយបរិឡអាហំ អប្បដិចិឥតាឥឥត្វា ចិកតបិបិឥសា អដ្ឈត្តំ ធូបសត្តចិឥត្តា ចិហាសិ ចា ចិហរតិ ចា ចិហរិស្សតិ ចា៌ អឆ ឥចា, យាកល្លិឃ, ឥឃ ហិ ពោធិ សយណា ចា ព្រាហ្មណា ចា ចិកតបិបិយសា អដ្ឈត្តំ ធូបសត្តចិត្តា ចិហាសុំ ចា ចិហរត្តិ ចា ចិហរិស្សត្តិ ចា សត្ត្ថា ឥត កាយាតំឥឃច សមុឥឃត្ថ្ញ អត្ថត្ថគយត្ថ្ញ អស្សាឥត្ថ្ញ អាឌីតចត្ថ្ញ តិស្សរណត្ថ្ញ ឃចាភូតំ ចិឌិត្វា កាយតល៊ស្សប្បហាឃ កាយបរិឡអាហំ បដិចិឥតាឥឥត្វា ចិកតបិបិយសា អដ្ឈត្តំ ធូបសត្តចិត្តា ចិហាសុំ ចា ចិហរត្តិ ចា ចិហរិស្សត្តិ ចា”តិ៌ អឆ ឥចា កកចា តាឃំ ឥចលាឃំ ត្តុយំ ភាសាតំ ភាសាឥតសិ –

“អាឥទាគ្យបរយា លិកា, តិត្ថាតំ បរយំ ឬលំ;

អដ្ឋង្គិកោ ច យគ្គាតំ, ឥឈយំ អយតកាយិត”ត្តិ៌

១០៩៌ ៧ចំ ចុត្ត, យាកល្លិឃោ បរិត្តាឌកោ កកចត្តិ ៧តឥចាច – “អច្ឆរិឃំ, ឥភា ឥកាតយ, អត្ភុតំ, ឥភា ឥកាតយ! ឃាច ឬភាសិតំ ចិឌំ ឥភាតា ឥកាតឥយត – ‘អាឥទាគ្យបរយា លិកា, តិត្ថាតំ បរយំ ឬលំ’ត្តិ៌ យឃាបិ ឥចា ៧តំ, ឥភា ឥកាតយ, ឬតំ បុត្តកាតំ បរិត្តាឌកាតំ អាចរិឃបាចរិឃាតំ ភាសយាតាតំ – ‘អាឥទាគ្យបរយា លិកា, តិត្ថាតំ បរយំ ឬលំ’ត្តិ; តយិឌំ, ឥភា ឥកាតយ, សឥយតី”តិ៌ “ឃំ បត ឥត ៧តំ, យាកល្លិឃ, ឬតំ បុត្តកាតំ បរិត្តាឌកាតំ អាចរិឃបាចរិឃាតំ ភាសយាតាតំ – ‘អាឥទាគ្យបរយា លិកា, តិត្ថាតំ បរយំ ឬលំ’ត្តិ, កតយំ តំ អាឥទាគ្យំ, កតយំ តំ តិត្ថាត”ត្តិ? ៧ចំ ចុត្ត, យាកល្លិឃោ បរិត្តាឌកោ សកាឥតច ឬឌំ កត្តាតិ បលិហិតា អឥតាយដ្ឋតិ – “ត្តុតត្តិ, ឥភា ឥកាតយ, អាឥទាគ្យំ, ត្តុតត្តិ តិត្ថាតំ៌ អហត្វិ, ឥភា ឥកាតយ, ៧តរហិ អឥទាឥកា ឬលី, ត យំ កិញ្ចិ អាតាឆី”តិ៌

១០លិ៌ “ឥសឃ្យចាបិ, យាកល្លិឃ, ឌច្ចត្ថា បុរិឥសា; ឥសា ត បឥស្សឃ្យ កល៊សក្កាតិ ទូបាតិ, ត បឥស្សឃ្យ តីលកាតិ ទូបាតិ, ត បឥស្សឃ្យ បីតកាតិ ទូបាតិ, ត បឥស្សឃ្យ លោហិតកាតិ ទូបាតិ, ត បឥស្សឃ្យ យញ្ជិដ្ឋកាតិ [យឥញ្ជដ្ឋិកាតិ (សី៌ ឬ្យា៌ កំ៌ បី៌), យឥញ្ជដ្ឋកាតិ (ក៌)] ទូបាតិ, ត បឥស្សឃ្យ សយចិសយំ, ត បឥស្សឃ្យ តារកទូបាតិ, ត បឥស្សឃ្យ ចត្ថិយសូរិឃេ៌ ឥសា ឬឥលាឃ្យ ចក្ខុយឥតា ភាសយាតស្ស – ‘ឥលកំ ចត, ឥភា , ត្តុភាតំ ចត្ថុ អភិទូបំ តិយ្ខលំ ឬចី’តិ! ឥសា ត្តុភាតបរិឃេសតំ ចឥរឃ្យ៌ តឥយតំ អត្តាតឥទា បុរិឥសា ឥតាលយលិកឥតាត សាហុឡត្តចីឥទត [ឥតាលយសិកឥតាត សាហុឡអចីចឥទត (សី៌ ឬ្យា៌ កំ៌ បី៌)] ចឥទ្យាឃ្យ – ‘ត្តុឝំ ឥត, អម្ភទា បុរិស, ត្តុភាតំ ចត្ថុ អភិទូបំ តិយ្ខលំ ឬចី’តិ៌ ឥសា តំ បដិក្កឥណ្យាឃ្យ, បដិក្កឥហត្វា បិទុឥបឃ្យ, បិទុឥបត្វា អត្តយឥតា អត្តយតចាឆំ តិច្ឆាឥទឃ្យ – ‘ឥលកំ ចត, ឥភា, ត្តុភាតំ ចត្ថុ អភិទូបំ តិយ្ខលំ ឬចី’តិ!

“តំ កិំ យញ្ញាសិ, យាកល្លិឃ, អបិ ត្ ឥសា ឌច្ចត្ថា បុរិឥសា ឌាតត្ថា បស្សត្ថា អយុំ ឥតាលយលិកតំ សាហុឡត្តចីទំ បដិក្កឥណ្យាឃ្យ, បដិក្កឥហត្វា បិទុឥបឃ្យ, បិទុឥបត្វា អត្តយឥតា អត្តយតចាឆំ តិច្ឆាឥទឃ្យ – ‘ឥលកំ ចត, ឥភា, ត្តុភាតំ ចត្ថុ អភិទូបំ តិយ្ខលំ ឬចី’តិ ភាសាហុ ចក្ខុយឥតា សត្ថាឃា”តិ? “អឌាតត្ថា ហិ, ឥភា ឥកាតយ, អបស្សត្ថា ឥសា ឌច្ចត្ថា បុរិឥសា អយុំ ឥតាលយលិកតំ សាហុឡត្តចីទំ បដិក្កឥណ្យាឃ្យ,

បដិគ្គហេត្វា បារុបេយ្យ, បារុបេត្វា អត្តមនោ អត្តមនវាចំ និច្ឆារេយ្យ – ‘ឆេកំ វត, ភោ, ឱទាតំ វត្ថំ អភិរូបំ និម្មលំ សុចី’តិ, ចក្ខុមតោ សទ្ធាយា”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, មាគន្ទិយ, អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា អន្ធា អចក្ខុកា អជានន្តា អារោគ្យំ, អបស្សន្តា និព្ពានំ , អថ ច បនិមំ គាថំ ភាសន្តិ – ‘អារោគ្យបរមា លាភា, និព្ពានំ បរមំ សុខ’ន្តិ។ បុព្ពកេហេសា, មាគន្ទិយ, អរហន្តេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធេហិ គាថា ភាសិតា –

‘អារោគ្យបរមា លាភា, និព្ពានំ បរមំ សុខំ;

អដ្ឋង្គិកោ ច មគ្គានំ, ខេមំ អមតគាមិន’ន្តិ។

២១៨។ “សា ឯតរហិ អនុបុព្ពេន បុថុជ្ជនគាថា [បុថុជ្ជនគតា (សី។ បី។)]។ អយំ ខោ បន, មាគន្ទិយ, កាយោ រោគភូតោ គណ្ឌភូតោ សល្លភូតោ អឃភូតោ អាពាធភូតោ, សោ ត្វំ ឥមំ កាយំ រោគភូតំ គណ្ឌភូតំ សល្លភូតំ អឃភូតំ អាពាធភូតំ – ‘ឥទន្តំ, ភោ គោតម, អារោគ្យំ, ឥទន្តំ និព្ពាន’ន្តិ វទេសិ។ តញ្ហិ តេ, មាគន្ទិយ, អរិយំ ចក្ខុ នត្ថិ យេន ត្វំ អរិយេន ចក្ខុនា អារោគ្យំ ជានេយ្យាសិ, និព្ពានំ បស្សេយ្យាសី”តិ។ “ឯវំ បសន្នោ អហំ ភោតោ គោតមស្ស! បហោតិ មេ ភវំ គោតមោ តថា ធម្មំ ទេសេតុំ យថាហំ អារោគ្យំ ជានេយ្យំ, និព្ពានំ បស្សេយ្យ”ន្តិ។

២១៩។ “សេយ្យថាបិ , មាគន្ទិយ, ជច្ចន្ធោ បុរិសោ; សោ ន បស្សេយ្យ កណ្ហសុក្កានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ នីលកានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ បីតកានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ លោហិតកានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ មញ្ជិដ្ឋកានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ សមវិសមំ, ន បស្សេយ្យ តារករូបានិ, ន បស្សេយ្យ ចន្ទិមសូរិយេ។ តស្ស មិត្តាមច្ចា ញាតិសាលោហិតា ភិសក្កំ សល្លកត្តំ ឧបដ្ឋាបេយ្យុំ។ តស្ស សោ ភិសក្កោ សល្លកត្តោ ភេសជ្ជំ ករេយ្យ។ សោ តំ ភេសជ្ជំ អាគម្ម ន ចក្ខូនិ ឧប្បាទេយ្យ, ន ចក្ខូនិ វិសោធេយ្យ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, មាគន្ទិយ, ននុ សោ វេជ្ជោ យាវទេវ កិលមថស្ស វិឃាតស្ស ភាគី អស្សា”តិ? “ឯវំ, ភោ គោតម”។ “ឯវមេវ ខោ, មាគន្ទិយ, អហញ្ចេ តេ ធម្មំ ទេសេយ្យំ – ‘ឥទន្តំ អារោគ្យំ, ឥទន្តំ និព្ពាន’ន្តិ, សោ ត្វំ អារោគ្យំ ន ជានេយ្យាសិ, និព្ពានំ ន បស្សេយ្យាសិ។ សោ មមស្ស កិលមថោ, សា មមស្ស វិហេសា”តិ។ “ឯវំ បសន្នោ អហំ ភោតោ គោតមស្ស។ បហោតិ មេ ភវំ គោតមោ តថា ធម្មំ ទេសេតុំ យថាហំ អារោគ្យំ ជានេយ្យំ, និព្ពានំ បស្សេយ្យ”ន្តិ។

២២០។ “សេយ្យថាបិ, មាគន្ទិយ, ជច្ចន្ធោ បុរិសោ; សោ ន បស្សេយ្យ កណ្ហសុក្កានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ នីលកានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ បីតកានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ លោហិតកានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ មញ្ជិដ្ឋកានិ រូបានិ, ន បស្សេយ្យ សមវិសមំ, ន បស្សេយ្យ តារករូបានិ, ន បស្សេយ្យ ចន្ទិមសូរិយេ។ សោ សុណេយ្យ ចក្ខុមតោ ភាសមានស្ស – ‘ឆេកំ វត, ភោ, ឱទាតំ វត្ថំ អភិរូបំ និម្មលំ សុចី’តិ! សោ ឱទាតបរិយេសនំ ចរេយ្យ។ តមេនំ អញ្ញតរោ បុរិសោ តេលមលិកតេន សាហុឡិចីរេន វញ្ចេយ្យ – ‘ឥទំ តេ, អម្ភោ បុរិស, ឱទាតំ វត្ថំ អភិរូបំ និម្មលំ សុចី’តិ។ សោ តំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, បដិគ្គហេត្វា បារុបេយ្យ។ តស្ស មិត្តាមច្ចា ញាតិសាលោហិតា ភិសក្កំ សល្លកត្តំ

ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨ ᨲᩔ ᩈᩮᩣ ᨽᩥᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᨠᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ – ᩏᨴ᩠ᨵᩴᩅᩥᩁᩮᨧᨶᩴ ᩋᨵᩮᩣᩅᩥᩁᩮᨧᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨩᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨬ᩠ᨩᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩩᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨧᨠ᩠ᨡᩪᨶᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨧᨠ᩠ᨡᩪᨶᩥ ᩅᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩔ ᩈᩉ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣ ᨿᩮᩣ ᩋᨾᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩮᩃᨾᩃᩥᨠᨲᩮ ᩈᩣᩉᩩᩊᩥᨧᩦᩁᩮ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨿᩮᨳ᪨ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨶᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᩋᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣᨸᩥ ᨴᩉᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᨲᩮᩣᨸᩥ ᨴᩉᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨸᩥ ᨧ ᨩᩦᩅᩥᨲᩣ ᩅᩮᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᩋᩉᩴ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᨲᩮᩃᨾᩃᩥᨠᨲᩮᨶ ᩈᩣᩉᩩᩊᩥᨧᩦᩁᩮᨶ ᨶᩥᨠᨲᩮᩣ ᩅᨬ᩠ᨧᩥᨲᩮᩣ ᨸᩃᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ – ᩍᨴᩴ ᨲᩮ, ᩋᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈ, ᩒᨴᩣᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨽᩥᩁᩪᨸᩴ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩃᩴ ᩈᩩᨧᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩋᩉᨬ᩠ᨧᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ – ‘ᩍᨴᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᩴ, ᩍᨴᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᩴ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩔ ᨲᩮ ᩈᩉ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣ ᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩᨸᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨸᩉᩦᨿᩮᨳ; ᩋᨸᩥ ᨧ ᨲᩮ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᩋᩉᩴ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᩥᨠᨲᩮᩣ ᩅᨬ᩠ᨧᩥᨲᩮᩣ ᨸᩃᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ [ᨸᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)]᪨ ᩋᩉᨬ᩠ᩉᩥ ᩁᩪᨸᩴᨿᩮᩅ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᩥᩴ, ᩅᩮᨴᨶᩴᨿᩮᩅ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᩥᩴ, ᩈᨬ᩠ᨬᩴᨿᩮᩅ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᩥᩴ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᨿᩮᩅ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᩥᩴ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴᨿᩮᩅ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩏᨸᩣᨴᩥᨿᩥᩴ᪨ ᨲᩔ ᨾᩮ ᩏᨸᩣᨴᩣᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨽᩅᩮᩣ, ᨽᩅᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᨩᩣᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩴ ᩈᩮᩣᨠᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨸᩣᨿᩣᩈᩣ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᨲᩔ ᨠᩮᩅᩃᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ’”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᩴ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ! ᨸᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᩴ ᨿᨳᩣᩉᩴ ᩍᨾᨾ᩠ᩉᩣ ᩋᩣᩈᨶᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪑᪐᪨ “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩮ ᨽᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ᪨ ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩮ ᨽᨩᩥᩔᩈᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩮᩣᩔᩈᩥ; ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩮᩣᩔᩈᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᩈᩥ; ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᩈᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩈᩣᨾᩴᨿᩮᩅ ᨬᩔᩈᩥ, ᩈᩣᨾᩴ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᩔᩈᩥ – ᩍᨾᩮ ᩁᩮᩣᨣᩣ ᨣᨱ᩠ᨯᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩣ; ᩍᨵ ᩁᩮᩣᨣᩣ ᨣᨱ᩠ᨯᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨾᩮ ᩏᨸᩣᨴᩣᨶᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᨽᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ, ᨽᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᨩᩣᨲᩥᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ, ᨩᩣᨲᩥᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩴ ᩈᩮᩣᨠᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨸᩣᨿᩣᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᨲᩔ ᨠᩮᩅᩃᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

᪑᪑᪑᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩤ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩤ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ ᩅᩤ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᩅᩤ ᨲᩮᩃᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩴ ᨵᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ – ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨽᩮᩣᨲᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩈᩣᩉᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ ᪨ ᩃᨽᩮᨿ᩠ᨿᩣᩉᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ, ᩃᨽᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨿᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩮ ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨲᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨲᩥ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩴ, ᩈᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᩣᩈᩮ ᨸᩁᩥᩅᩈᨲᩥ; ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩣᩈᩣᨶᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ , ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨽᩣᩅᩣᨿ᪨ ᩋᨸᩥ ᨧ ᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩮᨾᨲ᩠ᨲᨲᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩈᨧᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩮ ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᩣᩈᩮ ᨸᩁᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩣᩈᩣᨶᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨽᩣᩅᩣᨿ; ᩋᩉᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩅᩔᩣᨶᩥ ᨸᩁᩥᩅᩈᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩔᩣᨶᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩩ, ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩩ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨽᩣᩅᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᪨ ᩋᩃᨲ᩠ᨳ ᨡᩮᩣ ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᩃᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩴ᪨ ᩋᨧᩥᩁᩪᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᩅᩪᨸᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨲᩣᨸᩦ ᨸᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ᪨ ‘ᨡᩦᨱᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᩅᩩᩈᩥᨲᩴ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ,

កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ អព្ភញ្ញាសិ។ អញ្ញតរោ ច បនាយស្មា មាគណ្ឌិយោ អរហតំ អហោសីតិ។

មាគណ្ឌិយសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦. សន្ទកសុត្តំ

២២៣. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន សន្ទកោ បរិព្ពាជកោ បិលក្ខគុហាយំ បដិវសតិ មហតិយា បរិព្ពាជកបរិសាយ សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ បរិព្ពាជកសតេហិ។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “អាយាមាវុសោ, យេន ទេវកដសោព្ភោ តេនុបសង្កមិស្សាម គុហាទស្សនាយា”តិ។ “ឯវមាវុសោ”តិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចស្សោសុំ។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ យេន ទេវកដសោព្ភោ តេនុបសង្កមិ។ តេន ខោ បន សមយេន សន្ទកោ បរិព្ពាជកោ មហតិយា បរិព្ពាជកបរិសាយ សទ្ធិំ និសិន្នោ ហោតិ ឧន្នាទិនិយា ឧច្ចាសទ្ទមហាសទ្ទាយ អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេន្តិយា, សេយ្យថិទំ – រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេនាកថំ ភយកថំ យុទ្ធកថំ អន្នកថំ បានកថំ វត្ថកថំ សយនកថំ មាលាកថំ គន្ធកថំ ញាតិកថំ យានកថំ គាមកថំ និគមកថំ នគរកថំ ជនបទកថំ ឥត្ថិកថំ សូរកថំ វិសិខាកថំ កុម្ភដ្ឋានកថំ បុព្ពបេតកថំ នានត្តកថំ លោកក្ខាយិកំ សមុទ្ទក្ខាយិកំ ឥតិភវាភវកថំ ឥតិ វា។ អទ្ទសា ខោ សន្ទកោ បរិព្ពាជកោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន សកំ បរិសំ សណ្ឋបេសិ – “អប្បសទ្ទា ភោន្តោ ហោន្តុ, មា ភោន្តោ សទ្ទមកត្ថ; អយំ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកោ អាគច្ឆតិ សមណោ អានន្ទោ។ យាវតា ខោ បន សមណស្ស គោតមស្ស សាវកា កោសម្ពិយំ បដិវសន្តិ, អយំ តេសំ អញ្ញតរោ សមណោ អានន្ទោ។ អប្បសទ្ទកាមា ខោ បន តេ អាយស្មន្តោ អប្បសទ្ទវិនីតា អប្បសទ្ទស្ស វណ្ណវាទិនោ; អប្បេវ នាម អប្បសទ្ទំ បរិសំ វិទិត្វា ឧបសង្កមិតព្ពំ មញ្ញេយ្យា”តិ។ អថ ខោ តេ បរិព្ពាជកា តុណ្ហី អហេសុំ។

២២៤. អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន សន្ទកោ បរិព្ពាជកោ តេនុបសង្កមិ។ អថ ខោ សន្ទកោ បរិព្ពាជកោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច – “ឯតុ ខោ ភវំ អានន្ទោ, ស្វាគតំ ភោតោ អានន្ទស្ស។ ចិរស្សំ ខោ ភវំ អានន្ទោ ឥមំ បរិយាយមកាសិ យទិទំ ឥធាគមនាយ។ និសីទតុ ភវំ អានន្ទោ, ឥទមាសនំ បញ្ញត្ត”ន្តិ។ និសីទិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ បញ្ញត្តេ អាសនេ។ សន្ទកោបិ ខោ បរិព្ពាជកោ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ សន្ទកំ បរិព្ពាជកំ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទវោច – “កាយនុត្ថ, សន្ទក, ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា, កា ច បន វោ អន្តរាកថា វិប្បកតា”តិ? “តិដ្ឋតេសា, ភោ អានន្ទ, កថា យាយ មយំ ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា។ នេសា ភោតោ អានន្ទស្ស កថា ទុល្លភា ភវិស្សតិ បច្ឆាបិ សវនាយ។ សាធុ វត ភវន្តំយេវ អានន្ទំ បដិភាតុ សកេ អាចរិយកេ ធម្មីកថា”តិ។ “តេន ហិ, សន្ទក, សុណាហិ , សាធុកំ មនសិ ករោហិ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯវំ ភោ”តិ ខោ សន្ទកោ បរិព្ពាជកោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចស្សោសិ។ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទវោច – “ចត្តារោមេ , សន្ទក, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន អព្រហ្មចរិយវាសា អក្ខាតា ចត្តារិ ច អនស្សាសិកានិ ព្រហ្មចរិយានិ អក្ខាតានិ, យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ ន វសេយ្យ, វសន្តោ ច [វសន្តោ វា (សី។ បី។) ឧបរិបិ អនន្តរវារេ] នារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសល”ន្តិ។

“កតមេ បន តេ, ភោ អានន្ទ, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ចត្តារោ អព្រហ្មចរិយវាសា អក្ខាតា, យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ ន វសេយ្យ, វសន្តោ ច នារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលន្តិ?

២២៣. “ឥធ, សន្ទក, ឯកច្ចោ សត្ថា ឯវំវាទី ហោតិ ឯវំទិដ្ឋិ – ‘នត្ថិ ទិន្នំ, នត្ថិ យិដ្ឋំ, នត្ថិ ហុតំ, នត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ, នត្ថិ អយំ លោកោ, នត្ថិ បរោ លោកោ, នត្ថិ មាតា, នត្ថិ បិតា, នត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា, នត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តិ។ ចាតុមហាភូតិកោ អយំ បុរិសោ យទា កាលង្ករោតិ, បឋវី បឋវីកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ, អាបោ អាបោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ, តេជោ តេជោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ, វាយោ វាយោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ , អាកាសំ ឥន្ទ្រិយានិ សង្កមន្តិ។ អាសន្ទិបញ្ចមា បុរិសា មតំ អាទាយ គច្ឆន្តិ, យាវាឡាហនា បទានិ បញ្ញាយន្តិ។ កាបោតកានិ អដ្ឋីនិ ភវន្តិ។ ភស្សន្តា អាហុតិយោ; ទត្តុបញ្ញត្តំ យទិទំ ទានំ។ តេសំ តុច្ឆា មុសា វិលាបោ យេ កេចិ អត្ថិកវាទំ វទន្តិ។ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជន្តិ វិនស្សន្តិ ន ហោន្តិ បរំ មរណា’តិ។

“តត្រ , សន្ទក, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយំ ខោ ភវំ សត្ថា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ – នត្ថិ ទិន្នំ, នត្ថិ យិដ្ឋំ, នត្ថិ ហុតំ, នត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ, នត្ថិ អយំ លោកោ, នត្ថិ បរោ លោកោ, នត្ថិ មាតា, នត្ថិ បិតា, នត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា, នត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តិ។ ចាតុមហាភូតិកោ អយំ បុរិសោ យទា កាលង្ករោតិ, បឋវី បឋវីកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ, អាបោ អាបោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ, តេជោ តេជោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ, វាយោ វាយោកាយំ អនុបេតិ អនុបគច្ឆតិ, អាកាសំ ឥន្ទ្រិយានិ សង្កមន្តិ។ អាសន្ទិបញ្ចមា បុរិសា មតំ អាទាយ គច្ឆន្តិ, យាវាឡាហនា បទានិ បញ្ញាយន្តិ។ កាបោតកានិ អដ្ឋីនិ ភវន្តិ។ ភស្សន្តា អាហុតិយោ; ទត្តុបញ្ញត្តំ យទិទំ ទានំ។ តេសំ តុច្ឆា មុសា វិលាបោ យេ កេចិ អត្ថិកវាទំ វទន្តិ។ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជន្តិ វិនស្សន្តិ ន ហោន្តិ បរំ មរណា’តិ។ សចេ ឥមស្ស ភោតោ សត្ថុនោ សច្ចំ វចនំ, អកតេន មេ ឯត្ថ កតំ, អវុសិតេន មេ ឯត្ថ វុសិតំ។ ឧភោបិ មយំ ឯត្ថ សមសមា សាមញ្ញំ បត្តា, យោ ចាហំ ន វទាមិ ‘ឧភោ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជិស្សាម, វិនស្សិស្សាម, ន ភវិស្សាម បរំ មរណា’តិ។ អតិរេកំ ខោ បនិមស្ស ភោតោ សត្ថុនោ នគ្គិយំ មុណ្ឌិយំ ឧក្កុដិកប្បធានំ កេសមស្សុលោចនំ យោហំ បុត្តសម្ពាធសយនំ [បុត្តសម្ពាធវសនំ (សី.)] អជ្ឈាវសន្តោ កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភោន្តោ មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេន្តោ ជាតរូបរជតំ សាទិយន្តោ ឥមិនា ភោតា សត្ថារា សមសមគតិកោ ភវិស្សាមិ អភិសម្បរាយំ។ សោហំ កិំ ជានន្តោ កិំ បស្សន្តោ ឥមស្មិំ សត្ថរិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ? ‘សោ អព្រហ្មចរិយវាសោ អយ’ន្តិ – ឥតិ វិទិត្វា តស្មា ព្រហ្មចរិយា និព្ពិជ្ជ បក្កមតិ [និព្ពិជ្ជាបក្កមតិ (សី.)]។ អយំ ខោ, សន្ទក, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន បឋមោ អព្រហ្មចរិយវាសោ អក្ខាតោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ ន វសេយ្យ, វសន្តោ ច នារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

២២៤. “បុន ចបរំ, សន្ទក, ឥធេកច្ចោ សត្ថា ឯវំវាទី ហោតិ ឯវំទិដ្ឋិ – ‘ករោតោ ការយតោ ឆិន្ទតោ ឆេទាបយតោ បចតោ បាចាបយតោ សោចយតោ សោចាបយតោ កិលមតោ កិលមាបយតោ ផន្ទតោ ផន្ទាបយតោ បាណមតិបាតយតោ អទិន្នំ

អាទិយតោ សន្ធិំ ឆិន្ទតោ និល្លោបំ ហរតោ ឯកាគារិកំ ករោតោ បរិបន្ថេ តិដ្ឋតោ បរទារំ គច្ឆតោ មុសា ភណតោ ករោតោ ន ករីយតិ បាបំ។ ខុរបរិយន្តេន ចេបិ ចក្កេន យោ ឥមិស្សា បថវិយា បាណេ ឯកំ មំសខលំ ឯកំ មំសបុញ្ជំ ករេយ្យ, នត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ, នត្ថិ បាបស្ស អាគមោ។ ទក្ខិណញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ហនន្តោ ឃាតេន្តោ ឆិន្ទន្តោ ឆេទាបេន្តោ បចន្តោ បាចាបេន្តោ, នត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ, នត្ថិ បាបស្ស អាគមោ។ ឧត្តរញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ទទន្តោ ទាបេន្តោ យជន្តោ យជាបេន្តោ, នត្ថិ តតោនិទានំ បុញ្ញំ, នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ។ ទានេន ទមេន សំយមេន សច្ចវជ្ជេន នត្ថិ បុញ្ញំ, នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ’តិ។

“តត្រ, សន្ទក, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយំ ខោ ភវំ សត្ថា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ – ករោតោ ការយតោ ឆិន្ទតោ ឆេទាបយតោ បចតោ បាចាបយតោ សោចតោ សោចាបយតោ កិលមតោ កិលមាបយតោ ផន្ទតោ ផន្ទាបយតោ បាណមតិបាតាបយតោ អទិន្នំ អាទិយតោ សន្ធិំ ឆិន្ទតោ និល្លោបំ ហរតោ ឯកាគារិកំ ករោតោ បរិបន្ថេ តិដ្ឋតោ បរទារំ គច្ឆតោ មុសា ភណតោ ករោតោ ន ករីយតិ បាបំ។ ខុរបរិយន្តេន ចេបិ ចក្កេន យោ ឥមិស្សា បថវិយា បាណេ ឯកំ មំសខលំ ឯកំ មំសបុញ្ជំ ករេយ្យ, នត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ, នត្ថិ បាបស្ស អាគមោ។ ទក្ខិណញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ហនន្តោ ឃាតេន្តោ ឆិន្ទន្តោ ឆេទាបេន្តោ បចន្តោ បាចាបេន្តោ, នត្ថិ តតោនិទានំ បាបំ, នត្ថិ បាបស្ស អាគមោ។ ឧត្តរញ្ចេបិ គង្គាយ តីរំ គច្ឆេយ្យ ទទន្តោ ទាបេន្តោ យជន្តោ យជាបេន្តោ, នត្ថិ តតោនិទានំ បុញ្ញំ, នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ។ ទានេន ទមេន សំយមេន សច្ចវជ្ជេន នត្ថិ បុញ្ញំ, នត្ថិ បុញ្ញស្ស អាគមោ’តិ។ សចេ ឥមស្ស ភោតោ សត្ថុនោ សច្ចំ វចនំ, អកតេន មេ ឯត្ថ កតំ, អវុសិតេន មេ ឯត្ថ វុសិតំ។ ឧភោបិ មយំ ឯត្ថ សមសមា សាមញ្ញំ បត្តា, យោ ចាហំ ន វទាមិ ‘ឧភិន្នំ ករោតំ ន ករីយតិ បាប’ន្តិ។ អតិរេកំ ខោ បនិមស្ស ភោតោ សត្ថុនោ នគ្គិយំ មុណ្ឌិយំ ឧក្កុដិកប្បធានំ កេសមស្សុលោចនំ យោហំ បុត្តសម្ពាធសយនំ អជ្ឈាវសន្តោ កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភោន្តោ មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេន្តោ ជាតរូបរជតំ សាទិយន្តោ ឥមិនា ភោតា សត្ថារា សមសមគតិកោ ភវិស្សាមិ អភិសម្បរាយំ។ សោហំ កិំ ជានន្តោ កិំ បស្សន្តោ ឥមស្មិំ សត្ថរិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ? ‘សោ អព្រហ្មចរិយវាសោ អយ’ន្តិ ឥតិ វិទិត្វា តស្មា ព្រហ្មចរិយា និព្ពិជ្ជ បក្កមតិ។ អយំ ខោ, សន្ទក, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ទុតិយោ អព្រហ្មចរិយវាសោ អក្ខាតោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ ន វសេយ្យ, វសន្តោ ច នារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

២២៧។ “បុន ចបរំ, សន្ទក, ឥធេកច្ចោ សត្ថា ឯវំវាទី ហោតិ ឯវំទិដ្ឋិ – ‘នត្ថិ ហេតុ, នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ សំកិលេសាយ; អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា សំកិលិស្សន្តិ; នត្ថិ ហេតុ, នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា; អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា វិសុជ្ឈន្តិ; នត្ថិ ពលំ, នត្ថិ វីរិយំ, នត្ថិ បុរិសថាមោ , នត្ថិ បុរិសបរក្កមោ; សព្វេ សត្តា សព្វេ បាណា សព្វេ ភូតា សព្វេ ជីវា អវសា អពលា អវីរិយា និយតិសង្គតិភាវបរិណតា ឆស្វេវាភិជាតីសុ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តី’តិ។

“តត្រ, សន្ទក, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយំ ខោ ភវំ សត្ថា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ – នត្ថិ ហេតុ, នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ សំកិលេសាយ, អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា សំកិលិស្សន្តិ។ នត្ថិ ហេតុ នត្ថិ បច្ចយោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា, អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា វិសុជ្ឈន្តិ។ នត្ថិ ពលំ, នត្ថិ វីរិយំ, នត្ថិ បុរិសថាមោ, នត្ថិ បុរិសបរក្កមោ, សព្វេ សត្តា សព្វេ បាណា សព្វេ ភូតា សព្វេ ជីវា អវសា អពលា អវីរិយា

និយតិសង្គតិភាវបរិណតា ឆស្វេវាភិជាតីសុ សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេន្តី’តិ។ សចេ ឥមស្ស ភោតោ សត្ថុនោ សច្ចំ វចនំ, អកតេន មេ ឯត្ថ កតំ, អវុសិតេន មេ ឯត្ថ វុសិតំ។ ឧភោបិ មយំ ឯត្ថ សមសមា សាមញ្ញំ បត្តា, យោ ចាហំ ន វទាមិ ‘ឧភោ អហេតូ អប្បច្ចយា វិសុជ្ឈិស្សាមា’តិ។ អតិរេកំ ខោ បនិមស្ស ភោតោ សត្ថុនោ នគ្គិយំ មុណ្ឌិយំ ឧក្កុដិកប្បធានំ កេសមស្សុលោចនំ យោហំ បុត្តសម្ពាធសយនំ អជ្ឈាវសន្តោ កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភោន្តោ មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេន្តោ ជាតរូបរជតំ សាទិយន្តោ ឥមិនា ភោតា សត្ថារា សមសមគតិកោ ភវិស្សាមិ អភិសម្បរាយំ។ សោហំ កិំ ជានន្តោ កិំ បស្សន្តោ ឥមស្មិំ សត្ថរិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ? ‘សោ អព្រហ្មចរិយវាសោ អយ’ន្តិ – ឥតិ វិទិត្វា តស្មា ព្រហ្មចរិយា និព្ពិជ្ជ បក្កមតិ។ អយំ ខោ, សន្ទក, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន តតិយោ អព្រហ្មចរិយវាសោ អក្ខាតោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ ន វសេយ្យ, វសន្តោ ច នារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

១១២។ “បុន ចបរំ, សន្ទក, ឥធេកច្ចោ សត្ថា ឯវំវាទី ហោតិ ឯវំទិដ្ឋិ – ‘សត្តិមេ កាយា អកដា អកដវិធា អនិម្មិតា អនិម្មាតា វញ្ឈា កូដដ្ឋា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតា, តេ ន ឥញ្ជន្តិ ន វិបរិណមន្តិ ន អញ្ញមញ្ញំ ព្យាពាធេន្តិ នាលំ អញ្ញមញ្ញស្ស សុខាយ វា ទុក្ខាយ វា សុខទុក្ខាយ វា។ កតមេ សត្ត? បថវីកាយោ អាបោកាយោ តេជោកាយោ វាយោកាយោ សុខេ ទុក្ខេ ជីវេ សត្តមេ – ឥមេ សត្តកាយា អកដា អកដវិធា អនិម្មិតា អនិម្មាតា វញ្ឈា កូដដ្ឋា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតា។ តេ ន ឥញ្ជន្តិ ន វិបរិណមន្តិ ន អញ្ញមញ្ញំ ព្យាពាធេន្តិ។ នាលំ អញ្ញមញ្ញស្ស សុខាយ វា ទុក្ខាយ វា សុខទុក្ខាយ វា។ តត្ថ នត្ថិ ហន្តា វា ឃាតេតា វា សោតា វា សាវេតា វា វិញ្ញាតា វា វិញ្ញាបេតា វា។ យោបិ តិណ្ហេន សត្ថេន សីសំ ឆិន្ទតិ, ន កោចិ កញ្ចិ [កិញ្ចិ (ក.)] ជីវិតា វោរោបេតិ។ សត្តន្នំត្វេវ កាយានមន្តរេន សត្ថំ វិវរមនុបតតិ។ ចុទ្ទស ខោ បនិមានិ យោនិបមុខសតសហស្សានិ សដ្ឋិ ច សតានិ ឆ ច សតានិ បញ្ច ច កម្មុនោ សតានិ បញ្ច ច កម្មានិ តីណិ ច កម្មានិ, កម្មេ ច អឌ្ឍកម្មេ ច, ទ្វដ្ឋិបដិបទា, ទ្វដ្ឋន្តរកប្បា, ឆឡាភិជាតិយោ, អដ្ឋ បុរិសភូមិយោ, ឯកូនបញ្ញាស អាជីវកសតេ, ឯកូនបញ្ញាស បរិព្ពាជកសតេ, ឯកូនបញ្ញាស នាគាវាសសតេ, វីសេ ឥន្ទ្រិយសតេ, តិំសេ និរយសតេ, ឆត្តិំស រជោធាតុយោ, សត្ត សញ្ញីគព្ភា, សត្ត អសញ្ញីគព្ភា, សត្ត និគណ្ឋិគព្ភា, សត្ត ទេវា, សត្ត មានុសា, សត្ត បេសាចា, សត្ត សរា, សត្ត បវុដា, សត្ត បបាតា, សត្ត បបាតសតានិ, សត្ត សុបិនា, សត្ត សុបិនសតានិ, ចុល្លាសីតិ [ចូឡាសីតិ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] មហាកប្បិនោ [មហាកប្បុនោ (សី. បី.)] សតសហស្សានិ, យានិ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តិ។ តត្ថ នត្ថិ ‘ឥមិនាហំ សីលេន វា វតេន វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា អបរិបក្កំ វា កម្មំ បរិបាចេស្សាមិ, បរិបក្កំ វា កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តិំ ករិស្សាមី’តិ។ ហេវំ នត្ថិ ទោណមិតេ សុខទុក្ខេ បរិយន្តកតេ សំសារេ, នត្ថិ ហាយនវឌ្ឍនេ, នត្ថិ ឧក្កំសាវកំសេ។ សេយ្យថាបិ នាម សុត្តគុឡេ ខិត្តេ និព្ពេឋិយមានមេវ បលេតិ, ឯវមេវ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តី’តិ។

“តត្រ, សន្ទក, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘អយំ ខោ ភវំ សត្ថា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ – សត្តិមេ កាយា អកដា អកដវិធា អនិម្មិតា អនិម្មាតា វញ្ឈា កូដដ្ឋា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតា។ តេ ន ឥញ្ជន្តិ ន វិបរិណមន្តិ ន អញ្ញមញ្ញំ ព្យាពាធេន្តិ។ នាលំ អញ្ញមញ្ញស្ស សុខាយ វា ទុក្ខាយ វា សុខទុក្ខាយ វា។ កតមេ សត្ត ? បថវីកាយោ អាបោកាយោ តេជោកាយោ វាយោកាយោ សុខេ ទុក្ខេ ជីវេ សត្តមេ – ឥមេ សត្ត កាយា អកដា អកដវិធា អនិម្មិតា អនិម្មាតា វញ្ឈា កូដដ្ឋា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋិតា។ តេ ន ឥញ្ជន្តិ ន វិបរិណមន្តិ ន អញ្ញមញ្ញំ ព្យាពាធេន្តិ។ នាលំ អញ្ញមញ្ញស្ស សុខាយ វា ទុក្ខាយ វា សុខទុក្ខាយ វា។ តត្ថ នត្ថិ ហន្តា វា ឃាតេតា វា សោតា វា សាវេតា វា

ចិន្តាតា ចា ចិន្តាមេបតា ចា៎ ឃោបិ តិរោញ្ញ សមេត្តុត សឹង លិត្តតិ, ត កោចិ កញ្ចិ ខីចិតា ចោទោបតិ ៎ សត្តន្តិទេត្តុច កាឃាតយត្តទេត

សត្តំ ចិចទយតុបតតិ៎ ធុទ្ធុស ទោ បតិយាតិ ឃោតិបយុលសតសហស្សាតិ សដ្ឋិ ច សតាតិ ល ច សតាតិ បញ្ចា ច កយុទេតា សតាតិ បញ្ចា ច

កយ្ចាតិ តឹលិ ច កយ្ចាតិ, កទយ្ច ច អដ្ឋកទយ្ច ច, ដ្ឋដ្ឋិបដិបគា, ដ្ឋដ្ឋត្តុទកប្យា, លញ្ចអាកិខាតិឃោ, អដ្ឋ បុទិសក្មយិឃោ, ឲក្មុតបញ្ញាស

អាឌីចកសតេ, ឲក្មុតបញ្ញាស បទិព្ពាជកសតេ, ឲក្មុតបញ្ញាស តាកាចាសសតេ, ចីសេ ព្ជត្រ្រិយសតេ, តិសេ តិទឃសតេ, លត្តិស

ទជោធាតុឃោ, សត្ត សញ្ញីកគ្គា, សត្ត អសញ្ញីកគ្គា, សត្ត តិកណ្ឋិកគ្គា, សត្ត ទេចា, សត្ត យាតុសា, សត្ត បេសាចា, សត្ត សទា, សត្ត បចុដិ,

សត្ត បបិតា, សត្ត បបិតសតាតិ, សត្ត សុបិតា, សត្ត សុបិតសតាតិ, ធុល្លាសឹតិ យហាកប្បិទេតា សតសហស្សាតិ, ឃាតិ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច

សន្ធាចិត្វា សំសទិត្វា ទុក្ខស្សត្តិ កទិស្សត្តិ៎ តត្ត តត្តិ ព្ជយិតាហំ សឹលេត ចា ចទេត ចា តបេត ចា ព្រាហ្មចទិយេត ចា អបទិបក្កិ ចា កយ្ចិ

បទិបាចេស្សាយិ, បទិបក្កិ ចា កយ្ចិ ផុស្ស ផុស្ស ញក្តិ កទិស្សាយីតិ, ទេហចំ តត្តិ ទោណមិតេ សុលទុក្ខេ បទិយត្តកតេ សំសាទេ, តត្តិ

ហាឃតចឌ្ឋតេ, តត្តិ ដ្ឋក្កិសាចកំសេ៎ សេឃ្យថាបិ តាយ សុត្តគុឡេ លិទេត្ត តិព្ពេឌិយមាតមេច បលេតិ, ឲចមេច ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច

សន្ធាចិត្វា សំសទិត្វា ទុក្ខស្សត្តិ កទិស្សត្តី’តិ៎ សចេ បត ព្ជយស្ស ទេកាទេតា សត្វុទេតា សង្ខិ ចចតំ, អកទេតត ទេ ឲត្តុ កតំ, អចុសិទេតត ទេ ឲត្តុ

ចុសិតំ៎ ដ្ឋទេកាបិ យឃំ ឲត្តុ សយសយា សាយញ្ញា បត្តា, ឃោ ចាហំ ត ចគាយិ៎ ‘ដ្ឋទេកា សន្ធាចិត្វា សំសទិត្វា ទុក្ខស្សត្តិ កទិស្សាយា’តិ៎ អតិទេកំ

ទោ បតិយស្ស ទេកាទេតា សត្វុទេតា តក្កិឃំ យុណ្ឌិឃំ ដ្ឋក្កុដិកប្បធាតំ កោសេយស្សុលោចតំ ឃោហំ បុត្តសព្ពាឆសឃតំ អញ្ញាចសេត្តា កាសិកចត្តតំ

បច្ចុទេកាទេត្តា យាលិកត្ឋចិលេបតំ ធាទេទេត្តា ខាតទ្ធុបទេខតំ សាឌិឃទេត្តា ព្ជយិតា ទេកាតា សត្វាទា សយសយកតិទេកា តចិស្សាយិ៎

អកិសយ្យទាឃំ សោហំ កិ ខាតទេត្តា កិ បស្សទេត្តា ព្ជយស្មិ សត្វុទិ ព្រាហ្មចទិឃំ ចទិស្សាយិ? ‘សោ អព្រាហ្មចទិឃចាទេសា អឃ’ត្តិ – ព្ជតិ ចិឌិត្វា

តស្មា ព្រាហ្មចទិយា តិព្ពិជ្ជ បក្កយតិ៎ អឃំ ទោ, សត្តុក, ទេតត កកចតា ខាតតា បស្សតា អទហតា សយ្ចាសយ្ចទ្ធេត ចតុទេត្វា

អព្រាហ្មចទិយចាទេសា អក្ខាទេតា ឃត្តុ ចិញ្ញា បុទិសោ សសក្កិ ព្រាហ្មចទិឃំ ត ចទេសយ្យ, ចសទេត្តា ច តាទាទេឆយ្យ ញាយំ ឆយ្ចំ កុសល៎

“ព្ជទេយ ទោ តេ, សត្តុក, ទេតត កកចតា ខាតតា បស្សតា អទហតា សយ្ចាសយ្ចទ្ធេត ចត្តាទេទា អព្រាហ្មចទិយចាសា អក្ខាតា ឃត្តុ ចិញ្ញា បុទិសោ សសក្កិ ព្រាហ្មចទិឃំ ត ចទេសយ្យ, ចសទេត្តា ច តាទាទេឆយ្យ ញាយំ ឆយ្ចំ កុសល”ត្តិ៎

“អច្ឆទិយំ , ទេកា អាតត្ត, អព្ភុតំ, ទេកា អាតត្ត! ឃាចញ្ចិទំ ទេតត កកចតា ខាតតា បស្សតា អទហតា សយ្ចាសយ្ចទ្ធេត ចត្តាទេទា អព្រាហ្មចទិយចាសាច សយាតា ‘អព្រាហ្មចទិយចាសា’តិ អក្ខាតា ឃត្តុ ចិញ្ញា បុទិសោ សសក្កិ ព្រាហ្មចទិឃំ ត ចទេសយ្យ, ចសទេត្តា ច តាទាទេឆយ្យ ញាយំ ឆយ្ចំ កុសលត្តិ៎ កតយាតិ បត តាតិ, ទេកា អាតត្ត, ទេតត កកចតា ខាតតា បស្សតា អទហតា សយ្ចាសយ្ចទ្ធេត ចត្តាទិ អតស្សាសិកាតិ ព្រាហ្មចទិយាតិ អក្ខាតាតិ ឃត្តុ ចិញ្ញា បុទិសោ សសក្កិ ព្រាហ្មចទិឃំ ត ចទេសយ្យ, ចសទេត្តា ច តាទាទេឆយ្យ ញាយំ ឆយ្ចំ កុសល”ត្តិ?

១១៤៎ “ព្ជឆ, សត្តុក, ឲកទេច្ចា សត្វា សព្ពញ្ញា សព្ពទស្សាខី អបទិសេសំ ញាណទស្សតំ បដិខាតាតិ – ‘ចទេតា ច ទេ តិដ្ឋទេតា ច សុត្តស្ស ច ខាកទស្ស ច សតតំ សយិតំ ញាណទស្សតំ បច្ចុបដ្ឋិត’ត្តិ៎ សោ សុញ្ញាយ្បិ អកាទំ បចិសតិ, បិណ្ឌយ្បិ ត លកតិ, កុក្កុទោបិ ឆំសតិ, ចណ្ឌតបិ ហត្តិតា សយាកច្ឆតិ, ចណ្ឌតបិ អទស្សេត សយាកច្ឆតិ, ចណ្ឌតបិ កោណេត សយាកច្ឆតិ, ព្ជត្តិយាបិ បុទិសស្សបិ តាយយ្បិ កោត្តយ្បិ បុច្ឆតិ,

គាមស្សបិ និគមស្សបិ នាមម្បិ មគ្គម្បិ បុច្ឆតិ។ សោ 'កិមិទ'ន្តិ បុដ្ឋោ សមានោ 'សុញ្ញំ មេ អគារំ បវិសិតព្វំ អហោសិ', តេន បាវិសិំ; 'បិណ្ឌម្បិ អលទ្ធព្វំ អហោសិ', តេន នាលត្ថំ ; 'កុក្កុរេន ឌំសិតព្វំ អហោសិ', តេនម្ហិ [តេន (ក.), តេនាសិ (?)] ទដ្ឋោ; 'ចណ្ឌេន ហត្ថិនា សមាគន្តព្វំ អហោសិ', តេន សមាគមិំ; 'ចណ្ឌេន អស្សេន សមាគន្តព្វំ អហោសិ', តេន សមាគមិំ; 'ចណ្ឌេន គោណេន សមាគន្តព្វំ អហោសិ', តេន សមាគមិំ; 'ឥត្ថិយាបិ បុរិសស្សបិ នាមម្បិ គោត្តម្បិ បុច្ឆិតព្វំ អហោសិ', តេន បុច្ឆិំ; 'គាមស្សបិ និគមស្សបិ នាមម្បិ មគ្គម្បិ បុច្ឆិតព្វំ អហោសិ', តេន បុច្ឆិន្តិ។ តត្រ, សន្ទក, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'អយំ ខោ ភវំ សត្ថា សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវី អបរិសេសំ ញាណទស្សនំ បដិជានាតិ...បេ... 'គាមស្សបិ និគមស្សបិ នាមម្បិ មគ្គម្បិ បុច្ឆិតព្វំ អហោសិ, តេន បុច្ឆិ'ន្តិ។ សោ 'អនស្សាសិកំ ឥទំ ព្រហ្មចរិយ'ន្តិ – ឥតិ វិទិត្វា តស្មា ព្រហ្មចរិយា និព្ពិជ្ជ បក្កមតិ។ ឥទំ ខោ, សន្ទក, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន បឋមំ អនស្សាសិកំ ព្រហ្មចរិយំ អក្ខាតំ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ ន វសេយ្យ, វសន្តោ វា នារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

១១០។ "បុន ចបរំ, សន្ទក, ឥធេកច្ចោ សត្ថា អនុស្សវិកោ ហោតិ អនុស្សវសច្ចោ។ សោ អនុស្សវេន ឥតិហិតិហបរម្បរាយ បិដកសម្បទាយ ធម្មំ ទេសេតិ។ អនុស្សវិកស្ស ខោ បន, សន្ទក , សត្ថុនោ អនុស្សវសច្ចស្ស សុស្សុតម្បិ ហោតិ ទុស្សុតម្បិ ហោតិ តថាបិ ហោតិ អញ្ញថាបិ ហោតិ។ តត្រ, សន្ទក, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អនុស្សវិកោ អនុស្សវសច្ចោ សោ អនុស្សវេន ឥតិហិតិហបរម្បរាយ បិដកសម្បទាយ ធម្មំ ទេសេតិ។ អនុស្សវិកស្ស ខោ បន សត្ថុនោ អនុស្សវសច្ចស្ស សុស្សុតម្បិ ហោតិ ទុស្សុតម្បិ ហោតិ តថាបិ ហោតិ អញ្ញថាបិ ហោតី'តិ។ សោ 'អនស្សាសិកំ ឥទំ ព្រហ្មចរិយ'ន្តិ – ឥតិ វិទិត្វា តស្មា ព្រហ្មចរិយា និព្ពិជ្ជ បក្កមតិ។ ឥទំ ខោ, សន្ទក, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ទុតិយំ អនស្សាសិកំ ព្រហ្មចរិយំ អក្ខាតំ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ ន វសេយ្យ, វសន្តោ វា នារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

១១១។ "បុន ចបរំ, សន្ទក, ឥធេកច្ចោ សត្ថា តក្កី ហោតិ វីមំសី។ សោ តក្កបរិយាហតំ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភានំ ធម្មំ ទេសេតិ។ តក្កិស្ស ខោ បន, សន្ទក, សត្ថុនោ វីមំសិស្ស សុតក្កិតម្បិ ហោតិ ទុត្តក្កិតម្បិ ហោតិ តថាបិ ហោតិ អញ្ញថាបិ ហោតិ។ តត្រ, សន្ទក, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'អយំ ខោ ភវំ សត្ថា តក្កី វីមំសី។ សោ តក្កបរិយាហតំ វីមំសានុចរិតំ សយំបដិភានំ ធម្មំ ទេសេតិ។ តក្កិស្ស ខោ បន សត្ថុនោ វីមំសិស្ស សុតក្កិតម្បិ ហោតិ ទុត្តក្កិតម្បិ ហោតិ តថាបិ ហោតិ អញ្ញថាបិ ហោតី'តិ។ សោ 'អនស្សាសិកំ ឥទំ ព្រហ្មចរិយ'ន្តិ – ឥតិ វិទិត្វា តស្មា ព្រហ្មចរិយា និព្ពិជ្ជ បក្កមតិ។ ឥទំ ខោ, សន្ទក, តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន តតិយំ អនស្សាសិកំ ព្រហ្មចរិយំ អក្ខាតំ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ ន វសេយ្យ, វសន្តោ វា នារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

១១២។ "បុន ចបរំ, សន្ទក, ឥធេកច្ចោ សត្ថា មន្ទោ ហោតិ មោមូហោ។ សោ មន្ទត្តា មោមូហត្តា តត្ថ តត្ថ [តថា តថា (សី. ស្យា. កំ. បី.)] បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ វាចាវិក្ខេបំ អាបជ្ជតិ អមរាវិក្ខេបំ – 'ឯវន្តិបិ [ឯវម្បិ (សី. បី.)] មេ នោ, តថាតិបិ [តថាបិ (សី. បី.)] មេ នោ, អញ្ញថាតិបិ [អញ្ញថាបិ (សី. បី.) ( ) នត្ថិ តត្ថ] មេ នោ, នោតិបិ មេ នោ, នោ នោតិបិ មេ នោ'តិ។ តត្រ, សន្ទក, វិញ្ញូ បុរិសោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – 'អយំ ខោ ភវំ សត្ថា មន្ទោ មោមូហោ។ សោ មន្ទត្តា មោមូហត្តា តត្ថ តត្ថ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ

ចាចាចិរេក្ខបំ អាបជ្ជតិ អយរាចិរេក្ខបំ – ឲចត្តិបិ យេ តោ, តឆាតិបិ យេ តោ, អញ្ញាឆាតិបិ យេ តោ, តោតិបិ យេ តោ, តោ តោតិបិ យេ តោ’តិ៍ សោ ‘អតឃ្សាឃិក់ ខ្ពង់ ព្រាហ្មចរិយ’ត្តិ – ខ្ពតិ ចិឌិត្វា តឃ្មា ព្រាហ្មចរិយា តិត្តិជ្ជ បក្កយតិ៍ ខ្ពង់ លោ, ឃក្ខក, តេត ភកចតា ឌាតតា បឃ្សតា អរហតា ឃម្មាឃម្ពុទ្ធេត ចតុត្ថំ អតឃ្សាឃិក់ ព្រាហ្មចរិយំ អក្ខាតំ យត្ថ ចិញ្ញូ បុរិសោ ឃសក្កំ ព្រាហ្មចរិយំ ត ចសេឃ្យ, ចឃត្តោ ច តារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ ក្សឃល៍

“ខ្ពយាតិ លោ, (តាតិ ឃក្ខក, តេត ភកចតា ឌាតតា បឃ្សតា អរហតា ឃម្មាឃម្ពុទ្ធេត ចត្តារិ អតឃ្សាឃិកាតិ ព្រាហ្មចរិយាតិ អក្ខាតាតិ យត្ថ ចិញ្ញូ បុរិសោ ឃសក្កំ ព្រាហ្មចរិយំ ត ចសេឃ្យ, ចឃត្តោ ច តារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ ក្សឃល”ត្តិ៍

“អច្ឆរិយំ, កោ អាតត្ថ, អព្ភុតំ, កោ អាតត្ថ! យាចញ្ចិទំ តេត ភកចតា ឌាតតា បឃ្សតា អរហតា ឃម្មាឃម្ពុទ្ធេត ចត្តារិ អតឃ្សាឃិកាតេច ព្រាហ្មចរិយាតិ អតឃ្សាឃិកាតិ ព្រាហ្មចរិយាតីតិ អក្ខាតាតិ យត្ថ ចិញ្ញូ បុរិសោ ឃសក្កំ ព្រាហ្មចរិយំ ត ចសេឃ្យ, ចឃត្តោ ច តារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ ក្សឃល៍ សោ បត, កោ អាតត្ថ, ឃត្ថា កិំ ចាឌី កិំ អក្ខាឃី យត្ថ ចិញ្ញូ បុរិសោ ឃសក្កំ ព្រាហ្មចរិយំ ចសេឃ្យ, ចឃត្តោ ច អារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ ក្សឃល”ត្តិ៍

១១១៍ “ខ្ពធ, ឃក្ខក, តឆាកេតា លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ ឃម្មាឃម្ពុទ្ធោ ចិជ្ជាចរណឃម្បន្នោ ឃុកេតា លោកចិទូ អតុត្តរោ បុរិឃធម្មឃារថិ ឃត្ថា ទេចមតុឃ្សាតំ ពុទ្ធោ ភកចា…បេ… [ចិត្ថារោ ម៍ តិ៍ ១៍៨-១០ កក្ខកឃុត្តេ] សោ ខ្ពមេ បញ្ច តីចរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេ ចិចិច្ចេច កាមេហិ ចិចិច្ច អក្សឃលេហិ ធម្មេហិ ឃចិតក្កំ ឃចិចារំ ចិចេកជំ បីតិឃុខំ បឋមំ ឈាតំ ឧបឃម្បជ្ជ ចិហរតិ៍ យម្បិ លោ [យម្បិ លោ បត (ឃ្យា៍ កំ៍ ក៍)], ឃក្ខក, ឃត្ថា ឃាចកោ ឲចរូបំ ឧឡារចិសេឃំ អធិកច្ឆតិ តត្ថ ចិញ្ញូ បុរិសោ ឃសក្កំ ព្រាហ្មចរិយំ ចសេឃ្យ, ចឃត្តោ ច អារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ ក្សឃល៍

“បុត ចបរំ, ឃក្ខក, កិក្ខុ ចិតក្កចិចារាតំ ចូបឃមា…បេ… ទុតិយំ ឈាតំ ឧបឃម្បជ្ជ ចិហរតិ៍ យម្បិ លោ, ឃក្ខក, ឃត្ថា ឃាចកោ ឲចរូបំ ឧឡារចិសេឃំ អធិកច្ឆតិ តត្ថ ចិញ្ញូ បុរិសោ ឃសក្កំ ព្រាហ្មចរិយំ ចសេឃ្យ, ចឃត្តោ ច អារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ ក្សឃល៍

“បុត ចបរំ, ឃក្ខក, កិក្ខុ បីតិយា ច ចិរាកា ឧបេក្ខកោ ច ចិហរតិ…បេ… តតិយំ ឈាតំ ឧបឃម្បជ្ជ ចិហរតិ៍ យម្បិ លោ, ឃក្ខក, ឃត្ថា ឃាចកោ ឲចរូបំ ឧឡារចិសេឃំ អធិកច្ឆតិ តត្ថ ចិញ្ញូ បុរិសោ ឃសក្កំ ព្រាហ្មចរិយំ ចសេឃ្យ, ចឃត្តោ ច អារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ ក្សឃល៍

“បុត ចបរំ, ឃក្ខក, កិក្ខុ ឃុខឃ្ស ច បហាតា…បេ… ចតុត្ថំ ឈាតំ ឧបឃម្បជ្ជ ចិហរតិ៍ យម្បិ លោ, ឃក្ខក, ឃត្ថា ឃាចកោ ឲចរូបំ ឧឡារចិសេឃំ អធិកច្ឆតិ តត្ថ ចិញ្ញូ បុរិសោ ឃសក្កំ ព្រាហ្មចរិយំ ចសេឃ្យ, ចឃត្តោ ច អារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ ក្សឃល៍

“សោ ឲចំ ឃមាហិតេ ចិត្តេ បរិឃុទ្ធេ បរិយោទាតេ អតង្គណេ ចិកតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មតិយេ ឋិតេ អាតេញ្ជប្បត្តេ

បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ…បេ… ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ។ យស្មិំ ខោ, សន្ទក, សត្ថរិ សាវកោ ឯវរូបំ ឧឡារវិសេសំ អធិគច្ឆតិ តត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ វសេយ្យ, វសន្តោ ច អារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

‘‘សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ…បេ… យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ។ យស្មិំ ខោ, សន្ទក, សត្ថរិ សាវកោ ឯវរូបំ ឧឡារវិសេសំ អធិគច្ឆតិ តត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ វសេយ្យ, វសន្តោ ច អារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

‘‘សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ; ‘ឥមេ អាសវា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ។ ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ បជានាតិ។ យស្មិំ ខោ, សន្ទក, សត្ថរិ សាវកោ ឯវរូបំ ឧឡារវិសេសំ អធិគច្ឆតិ តត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ សសក្កំ ព្រហ្មចរិយំ វសេយ្យ, វសន្តោ ច អារាធេយ្យ ញាយំ ធម្មំ កុសល’’ន្តិ។

១១៣។ ‘‘យោ បន សោ, ភោ អានន្ទ, ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ បរិភុញ្ជេយ្យ សោ កាមេ’’តិ? ‘‘យោ សោ, សន្ទក, ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ អភព្ពោ សោ បញ្ចដ្ឋានានិ អជ្ឈាចរិតុំ។ អភព្ពោ ខីណាសវោ ភិក្ខុ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេតុំ, អភព្ពោ ខីណាសវោ ភិក្ខុ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទាតុំ, អភព្ពោ ខីណាសវោ ភិក្ខុ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិតុំ, អភព្ពោ ខីណាសវោ ភិក្ខុ សម្បជានមុសា ភាសិតុំ, អភព្ពោ ខីណាសវោ ភិក្ខុ សន្និធិការកំ កាមេ បរិភុញ្ជិតុំ, សេយ្យថាបិ បុព្វេ អគារិយភូតោ។ យោ សោ, សន្ទក, ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ អភព្ពោ សោ ឥមានិ បញ្ចដ្ឋានានិ អជ្ឈាចរិតុ’’ន្តិ។

១១៤។ ‘‘យោ បន សោ, ភោ អានន្ទ, ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ តស្ស ចរតោ ចេវ តិដ្ឋតោ ច សុត្តស្ស ច ជាគរស្ស ច សតតំ សមិតំ ញាណទស្សនំ បច្ចុបដ្ឋិតំ – ‘ខីណា មេ អាសវា’’’តិ? ‘‘តេន ហិ, សន្ទក, ឧបមំ តេ ករិស្សាមិ; ឧបមាយបិធេកច្ចេ វិញ្ញូ បុរិសា ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជានន្តិ។

សេយ្យថាបិ, សន្ទក, បុរិសស្ស ហត្ថបាទា ឆិន្នា; តស្ស ចរតោ ចេវ តិដ្ឋតោ ច សុត្តស្ស ច ជាគរស្ស ច សតតំ សមិតំ ជានាតិ – ‘ឆិន្នា មេ ហត្ថបាទា’តិ, ឧទាហុ បច្ចវេក្ខមានោ ជានាតិ – ‘ឆិន្នា មេ ហត្ថបាទា’”តិ? “ន ខោ, ភោ អានន្ទ, សោ បុរិសោ សតតំ សមិតំ ជានាតិ – ‘ឆិន្នា មេ ហត្ថបាទា’ តិ។) [(ឆិន្នាវ ហត្ថបាទា,) (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] អបិ ច ខោ បន តំ បច្ចវេក្ខមានោ ជានាតិ – ‘ឆិន្នា មេ ហត្ថបាទា’”តិ។ “ឯវមេវ ខោ, សន្ទក, យោ សោ ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ តស្ស ចរតោ ចេវ តិដ្ឋតោ ច សុត្តស្ស ច ជាគរស្ស ច សតតំ សមិតំ (ញាណទស្សនំ ន បច្ចុបដ្ឋិតំ – ‘ខីណា មេ អាសវា’តិ;) [(ខីណាវ អាសវា,) (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] អបិ ច ខោ បន តំ បច្ចវេក្ខមានោ ជានាតិ – ‘ខីណា មេ អាសវា’”តិ។

២៣៦។ “កិត្តកា បន, ភោ អានន្ទ, ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ និយ្យាតារោ”តិ? “ន ខោ, សន្ទក, ឯកំយេវ សតំ ន ទ្វេ សតានិ ន តីណិ សតានិ ន ចត្តារិ សតានិ ន បញ្ច សតានិ, អថ ខោ ភិយ្យោវ យេ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ និយ្យាតារោ”តិ។ “អច្ឆរិយំ, ភោ អានន្ទ, អព្ភុតំ, ភោ អានន្ទ! ន ច នាម សធម្មោក្កំសនា ភវិស្សតិ, ន បរធម្មវម្ភនា, អាយតនេ ច ធម្មទេសនា តាវ ពហុកា ច និយ្យាតារោ បញ្ញាយិស្សន្តិ។ ឥមេ បនាជីវកា បុត្តមតាយ បុត្តា អត្តានញ្ចេវ ឧក្កំសេន្តិ, បរេ ច វម្ភេន្តិ តយោ ចេវ និយ្យាតារោ បញ្ញាបេន្តិ, សេយ្យថិទំ – នន្ទំ វច្ឆំ, កិសំ សង្កិច្ចំ, មក្ខលិំ គោសាល”ន្តិ។ អថ ខោ សន្ទកោ បរិព្ពាជកោ សកំ បរិសំ អាមន្តេសិ – “ចរន្តុ ភោន្តោ សមណេ គោតមេ ព្រហ្មចរិយវាសោ។ ន ទានិ សុករំ អម្ហេហិ លាភសក្ការសិលោកំ បរិច្ចជិតុ”ន្តិ។ ឥតិ ហិទំ សន្ទកោ បរិព្ពាជកោ សកំ បរិសំ ឧយ្យោជេសិ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយេតិ។

សន្ទកសុត្តំ និដ្ឋិតំ ឆដ្ឋំ។

៧។ មហាសកុលុទាយិសុត្តំ

២៣៧។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា បរិព្ពាជកា មោរនិវាបេ បរិព្ពាជការាមេ បដិវសន្តិ, សេយ្យថិទំ – អន្នភារោ វរតរោ សកុលុទាយី ច បរិព្ពាជកោ អញ្ញេ ច អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា បរិព្ពាជកា។ អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ រាជគហំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “អតិប្បគោ ខោ តាវ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ។ យំនូនាហំ យេន មោរនិវាបោ បរិព្ពាជការាមោ យេន សកុលុទាយី បរិព្ពាជកោ តេនុបសង្កមេយ្យ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា យេន មោរនិវាបោ បរិព្ពាជការាមោ តេនុបសង្កមិ។ តេន ខោ បន សមយេន សកុលុទាយី បរិព្ពាជកោ មហតិយា បរិព្ពាជកបរិសាយ សទ្ធិំ និសិន្នោ ហោតិ ឧន្នាទិនិយា ឧច្ចាសទ្ទមហាសទ្ទាយ អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេន្តិយា, សេយ្យថិទំ – រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេនាកថំ ភយកថំ យុទ្ធកថំ អន្នកថំ បានកថំ វត្ថកថំ សយនកថំ មាលាកថំ គន្ធកថំ ញាតិកថំ យានកថំ គាមកថំ និគមកថំ នគរកថំ ជនបទកថំ ឥត្ថិកថំ សូរកថំ វិសិខាកថំ កុម្ភដ្ឋានកថំ បុព្ពបេតកថំ នានត្តកថំ លោកក្ខាយិកំ សមុទ្ទក្ខាយិកំ ឥតិភវាភវកថំ ឥតិ វា។ អទ្ទសា ខោ សកុលុទាយី

បរិព្ពាជកោ ភគវន្តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន សកំ បរិសំ សណ្ឋាបេតិ – “អប្បសទ្ទា ភោន្តោ ហោន្តុ; មា ភោន្តោ សទ្ទមកត្ថ។ អយំ សមណោ គោតមោ អាគច្ឆតិ; អប្បសទ្ទកាមោ ខោ បន សោ អាយស្មា អប្បសទ្ទស្ស វណ្ណវាទី។ អប្បេវ នាម អប្បសទ្ទំ បរិសំ វិទិត្វា ឧបសង្កមិតព្ពំ មញ្ញេយ្យា”តិ។ អថ ខោ តេ បរិព្ពាជកា តុណ្ហីអហេសុំ។ អថ ខោ ភគវា យេន សកុលុទាយី បរិព្ពាជកោ តេនុបសង្កមិ។ អថ ខោ សកុលុទាយី បរិព្ពាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ឯតុ ខោ, ភន្តេ, ភគវា។ ស្វាគតំ, ភន្តេ, ភគវតោ។ ចិរស្សំ ខោ, ភន្តេ, ភគវា ឥមំ បរិយាយមកាសិ យទិទំ ឥធាគមនាយ។ និសីទតុ, ភន្តេ, ភគវា; ឥទមាសនំ បញ្ញត្ត”ន្តិ។ និសីទិ ភគវា បញ្ញត្តេ អាសនេ។ សកុលុទាយីបិ ខោ បរិព្ពាជកោ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ សកុលុទាយឹ បរិព្ពាជកំ ភគវា ឯតទវោច –

២៣៨។ “កាយនុត្ថ , ឧទាយិ, ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា, កា ច បន វោ អន្តរាកថា វិប្បកតា”តិ? “តិដ្ឋតេសា, ភន្តេ, កថា យាយ មយំ ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា។ នេសា, ភន្តេ, កថា ភគវតោ ទុល្លភា ភវិស្សតិ បច្ឆាបិ សវនាយ។ បុរិមានិ, ភន្តេ, ទិវសានិ បុរិមតរានិ នានាតិត្ថិយានំ សមណព្រាហ្មណានំ កុតូហលសាលាយំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ – ‘លាភា វត, ភោ, អង្គមគធានំ, សុលទ្ធលាភា វត, ភោ, អង្គមគធានំ! តត្រិមេ [យត្រិមេ (សី.)] សមណព្រាហ្មណា សង្ឃិនោ គណិនោ គណាចរិយា ញាតា យសស្សិនោ តិត្ថករា សាធុសម្មតា ពហុជនស្ស រាជគហំ វស្សាវាសំ ឱសដា។ អយម្បិ ខោ បូរណោ កស្សបោ សង្ឃី ចេវ គណី ច គណាចរិយោ ច ញាតោ យសស្សី តិត្ថករោ សាធុសម្មតោ ពហុជនស្ស; សោបិ រាជគហំ វស្សាវាសំ ឱសដោ។ អយម្បិ ខោ មក្ខលិ គោសាលោ...បេ... អជិតោ កេសកម្ពលោ... បកុធោ កច្ចាយនោ... សញ្ចយោ ពេលដ្ឋបុត្តោ... និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ សង្ឃី ចេវ គណី ច គណាចរិយោ ច ញាតោ យសស្សី តិត្ថករោ សាធុសម្មតោ ពហុជនស្ស; សោបិ រាជគហំ វស្សាវាសំ ឱសដោ។ អយម្បិ ខោ សមណោ គោតមោ សង្ឃី ចេវ គណី ច គណាចរិយោ ច ញាតោ យសស្សី តិត្ថករោ សាធុសម្មតោ ពហុជនស្ស; សោបិ រាជគហំ វស្សាវាសំ ឱសដោ។ កោ នុ ខោ ឥមេសំ ភវតំ សមណព្រាហ្មណានំ សង្ឃីនំ គណីនំ គណាចរិយានំ ញាតានំ យសស្សីនំ តិត្ថករានំ សាធុសម្មតានំ ពហុជនស្ស សាវកានំ សក្កតោ គរុកតោ មានិតោ បូជិតោ, កញ្ច បន សាវកា សក្កត្វា គរុំ កត្វា [គរុកត្វា (សី. ស្យា. កំ. បី.)] ឧបនិស្សាយ វិហរន្តី’”តិ?

២៣៩។ “តត្រេកច្ចេ ឯវមាហំសុ – ‘អយំ ខោ បូរណោ កស្សបោ សង្ឃី ចេវ គណី ច គណាចរិយោ ច ញាតោ យសស្សី តិត្ថករោ សាធុសម្មតោ ពហុជនស្ស; សោ ច ខោ សាវកានំ ន សក្កតោ ន គរុកតោ ន មានិតោ ន បូជិតោ, ន ច បន បូរណំ កស្សបំ សាវកា សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។ ភូតបុព្ពំ បូរណោ កស្សបោ អនេកសតាយ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ។ តត្រញ្ញតរោ បូរណស្ស កស្សបស្ស សាវកោ សទ្ទមកាសិ – “មា ភោន្តោ បូរណំ កស្សបំ ឯតមត្ថំ បុច្ឆិត្ថ; នេសោ ឯតំ ជានាតិ; មយមេតំ ជានាម, អម្ហេ ឯតមត្ថំ បុច្ឆថ; មយមេតំ ភវន្តានំ ព្យាករិស្សាមា”តិ។ ភូតបុព្ពំ បូរណោ កស្សបោ ពាហា បគ្គយ្ហ កន្ទន្តោ ន លភតិ – “អប្បសទ្ទា ភោន្តោ ហោន្តុ, មា ភោន្តោ សទ្ទមកត្ថ។ នេតេ, ភវន្តោ, អម្ហេ បុច្ឆន្តិ, អម្ហេ ឯតេ បុច្ឆន្តិ; មយមេតេសំ ព្យាករិស្សាមា”តិ។ ពហូ ខោ បន បូរណស្ស កស្សបស្ស សាវកា វាទំ អារោបេត្វា អបក្កន្តា – “ន ត្វំ ឥមំ ធម្មវិនយំ អាជានាសិ, អហំ ឥមំ ធម្មវិនយំ អាជានាមិ , កិំ ត្វំ ឥមំ ធម្មវិនយំ អាជានិស្សសិ? មិច្ឆាបដិបន្នោ ត្វមសិ, អហមស្មិ សម្មាបដិបន្នោ, សហិតំ មេ, អសហិតំ តេ, បុរេវចនីយំ បច្ឆា អវច, បច្ឆាវចនីយំ បុរេ អវច, អធិចិណ្ណំ តេ វិបរាវត្តំ, អារោបិតោ តេ វាទោ, និគ្គហិតោសិ, ចរ វាទប្បមោក្ខាយ, និព្ពេឋេហិ វា សចេ បហោសី”តិ។ ឥតិ

ᨸᩪᩁᨱᩮᩣ ᨠᩔᨸᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨶ ᨣᩁᩩᨠᨲᩮᩣ ᨶ ᨾᩣᨶᩥᨲᩮᩣ ᨶ ᨸᩪᨩᩥᨲᩮᩣ, ᨶ ᨧ ᨸᨶ ᨸᩪᩁᨱᩴ ᨠᩔᨸᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨠ᩠ᨠᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨧ ᨸᨶ ᨸᩪᩁᨱᩮᩣ ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩮᨶᩣ’”ᨲᩥ᪨

“ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨸᨶᩣᩉᩩ – ‘ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨾᨠ᩠ᨡᩃᩥ ᨣᩮᩣᩈᩣᩃᩮᩣ…ᨸᩮ… ᩋᨩᩥᨲᩮᩣ ᨠᩮᩈᨠᨾ᩠ᨻᩃᩮᩣ… ᨸᨠᩩᨵᩮᩣ ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨿᨶᩮᩣ… ᩈᨬ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨻᩮᩃᨭ᩠ᨮᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ… ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩦ ᨧᩮᩅ ᨣᨱᩦ ᨧ ᨣᨱᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨿᩈᩔᩦ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨠᩁᩮᩣ ᩈᩣᨵᩩᩈᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨻᩉᩩᨩᨶᩔ; ᩈᩮᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨶ ᨣᩁᩩᨠᨲᩮᩣ ᨶ ᨾᩣᨶᩥᨲᩮᩣ ᨶ ᨸᩪᨩᩥᨲᩮᩣ, ᨶ ᨧ ᨸᨶ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩴ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᩪᨲᨸᩩᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩮᨠᩈᨲᩣᨿ ᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩔ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᨾᨠᩣᩈᩥ – ᨾᩣ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩴ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᨳ; ᨶᩮᩈᩮᩣ ᩑᨲᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᨾᨿᨾᩮᨲᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾ, ᩋᨾ᩠ᩉᩮ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨳ; ᨾᨿᨾᩮᨲᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩣᨲᩥ᪨ ᨽᩪᨲᨸᩩᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩣᩉᩣ ᨸᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉ ᨠᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ – “ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩩ, ᨾᩣ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᨾᨠᨲ᩠ᨳ᪨ ᨶᩮᨲᩮ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨾ᩠ᩉᩮ ᨲᩮ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ; ᨾᨿᨾᩮᨲᩮᩈᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨻᩉᩪ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩔ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩣᨴᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ – “ᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩍᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩴ ᩋᩣᨩᩣᨶᩣᩈᩥ, ᩋᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩴ ᩋᩣᨩᩣᨶᩣᨾᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩍᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩴ ᩋᩣᨩᩣᨶᩥᩔᩈᩥ? ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᨾᩈᩥ᪨ ᩋᩉᨾᩈ᩠ᨾᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᩈᩉᩥᨲᩴ ᨾᩮ, ᩋᩈᩉᩥᨲᩴ ᨲᩮ, ᨸᩩᩁᩮᩅᨧᨶᩦᨿᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᩅᨧ, ᨸᨧ᩠ᨨᩣᩅᨧᨶᩦᨿᩴ ᨸᩩᩁᩮ ᩋᩅᨧ, ᩋᨵᩥᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨲᩮ ᩅᩥᨸᩁᩣᩅᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩥᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᩅᩣᨴᩮᩣ, ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣᩈᩥ, ᨧᩁ ᩅᩣᨴᨸ᩠ᨸᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨿ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩮᨮᩮᩉᩥ ᩅᩣ ᩈᨧᩮ ᨸᩉᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨶ ᨣᩁᩩᨠᨲᩮᩣ ᨶ ᨾᩣᨶᩥᨲᩮᩣ ᨶ ᨸᩪᨩᩥᨲᩮᩣ, ᨶ ᨧ ᨸᨶ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩴ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨠ᩠ᨠᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨧ ᨸᨶ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩮᨶᩣ’”ᨲᩥ᪨

᪑᪓᪐᪨ “ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨸᨶᩣᩉᩩ – ‘ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩦ ᨧᩮᩅ ᨣᨱᩦ ᨧ ᨣᨱᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨿᩈᩔᩦ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨠᩁᩮᩣ ᩈᩣᨵᩩᩈᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨻᩉᩩᨩᨶᩔ; ᩈᩮᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨣᩁᩩᨠᨲᩮᩣ ᨾᩣᨶᩥᨲᩮᩣ ᨸᩪᨩᩥᨲᩮᩣ, ᩈᨾᨱᨬ᩠ᨧ ᨸᨶ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᩪᨲᨸᩩᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᨶᩮᨠᩈᨲᩣᨿ ᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ᪨ ᨲᨲᩕᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩣᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᨩᨱ᩠ᨱᩩᨠᩮᨶ [ᨩᨶ᩠ᨶᩩᨠᩮᨶ (ᩈᩦ᪨)] ᨥᨭ᩠ᨭᩮᩈᩥ – “ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᨾᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᨾᨠᩣᩈᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᨶᩮᨠᩈᨲᩣᨿ ᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᨶᩮᩅ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨡᩥᨸᩥᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᩣᩈᩥᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩣ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨾᩉᩣᨩᨶᨠᩣᨿᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩦᩈᨾᩣᨶᩁᩪᨸᩮᩣ [ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩥᩴ ᩈᨾᩣᨶᩁᩪᨸᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – “ᨿᩴ ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨽᩣᩈᩥᩔᨲᩥ ᨲᩴ ᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨧᩣᨲᩩᨾ᩠ᨾᩉᩣᨸᨳᩮ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨾᨵᩩᩴ [ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩴ ᨾᨵᩩᩴ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩋᨶᩮᩊᨠᩴ ᨸᩦᩊᩮᨿ᩠ᨿ [ᩏᨸ᩠ᨸᩦᩊᩮᨿ᩠ᨿ (ᩈᩦ᪨)]᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨾᩉᩣᨩᨶᨠᩣᨿᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩦᩈᨾᩣᨶᩁᩪᨸᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᩔ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᨶᩮᨠᩈᨲᩣᨿ ᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᨶᩮᩅ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨡᩥᨸᩥᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᩣᩈᩥᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩣ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨾᩉᩣᨩᨶᨠᩣᨿᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩦᩈᨾᩣᨶᩁᩪᨸᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – “ᨿᩴ ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨽᩣᩈᩥᩔᨲᩥ ᨲᩴ ᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨿᩮᨸᩥ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩉᩦᨶᩣᨿᩣᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨧᩮᩅ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨣᩁᩉᩥᨶᩮᩣᨿᩮᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨣᩁᩉᩥᨶᩮᩣ, “ᨾᨿᨾᩮᩅᨾ᩠ᩉᩣ ᩋᩃᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣ ᨾᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᩑᩅᩴ ᩈ᩠ᩅᩣᨠ᩠ᨡᩣᨲᩮ

ធម្មវិនយេ បព្វជិត្វា នាសក្ខិម្ហាយាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ”ន្តិ។ តេ អារាមិកភូតា វា ឧបាសកភូតា វា បញ្ចសិក្ខាបទេ សមាទាយ វត្តន្តិ។ ឥតិ សមណោ គោតមោ សាវកានំ សក្កតោ គរុកតោ មានិតោ បូជិតោ, សមណញ្ច បន គោតមំ សាវកា សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តី”’តិ។

២៣៨។ “កតិ បន ត្វំ, ឧទាយិ, មយិ ធម្មេ សមនុបស្សសិ, យេហិ មំ [មម (សព្វត្ថ)] សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ [គរុករោន្តិ (សី។ ស្យា។ បី។)] មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តី”តិ? “បញ្ច ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ ធម្មេ សមនុបស្សាមិ យេហិ ភគវន្តំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។ កតមេ បញ្ច? ភគវា ហិ, ភន្តេ, អប្បាហារោ, អប្បាហារតាយ ច វណ្ណវាទី។ យម្បិ, ភន្តេ, ភគវា អប្បាហារោ, អប្បាហារតាយ ច វណ្ណវាទី ឥទំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ បឋមំ ធម្មំ សមនុបស្សាមិ យេន ភគវន្តំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។

“បុន ចបរំ, ភន្តេ, ភគវា សន្តុដ្ឋោ ឥតរីតរេន ចីវរេន, ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី។ យម្បិ, ភន្តេ, ភគវា សន្តុដ្ឋោ ឥតរីតរេន ចីវរេន, ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី, ឥទំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ ទុតិយំ ធម្មំ សមនុបស្សាមិ យេន ភគវន្តំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។

“បុន ចបរំ, ភន្តេ, ភគវា សន្តុដ្ឋោ ឥតរីតរេន បិណ្ឌបាតេន, ឥតរីតរបិណ្ឌបាតសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី។ យម្បិ, ភន្តេ, ភគវា សន្តុដ្ឋោ ឥតរីតរេន បិណ្ឌបាតេន, ឥតរីតរបិណ្ឌបាតសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី, ឥទំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ តតិយំ ធម្មំ សមនុបស្សាមិ យេន ភគវន្តំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។

“បុន ចបរំ, ភន្តេ, ភគវា សន្តុដ្ឋោ ឥតរីតរេន សេនាសនេន, ឥតរីតរសេនាសនសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី។ យម្បិ, ភន្តេ, ភគវា សន្តុដ្ឋោ ឥតរីតរេន សេនាសនេន, ឥតរីតរសេនាសនសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី, ឥទំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ ចតុត្ថំ ធម្មំ សមនុបស្សាមិ យេន ភគវន្តំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។

“បុន ចបរំ, ភន្តេ, ភគវា បវិវិត្តោ, បវិវេកស្ស ច វណ្ណវាទី។ យម្បិ, ភន្តេ, ភគវា បវិវិត្តោ, បវិវេកស្ស ច វណ្ណវាទី, ឥទំ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ បញ្ចមំ ធម្មំ សមនុបស្សាមិ យេន ភគវន្តំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។

“ឥមេ ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតិ បញ្ច ធម្មេ សមនុបស្សាមិ យេហិ ភគវន្តំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តី”តិ។

១៣១។ “‘អប្បាហារោ សមណោ គោតមោ, អប្បាហារតាយ ច វណ្ណវាទី’តិ, ឥតិ ចេ មំ, ឧទាយិ, សាវកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ, សន្តិ ខោ បន មេ, ឧទាយិ, សាវកា កោសកាហារាបិ អឌ្ឍកោសកាហារាបិ ពេលុវាហារាបិ អឌ្ឍពេលុវាហារាបិ។ អហំ ខោ បន, ឧទាយិ, អប្បេកទា ឥមិនា បត្តេន សមតិត្តិកម្បិ ភុញ្ជាមិ ភិយ្យោបិ ភុញ្ជាមិ។ ‘អប្បាហារោ សមណោ គោតមោ, អប្បាហារតាយ ច វណ្ណវាទី’តិ, ឥតិ ចេ មំ, ឧទាយិ, សាវកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ, យេ តេ, ឧទាយិ, មម សាវកា កោសកាហារាបិ អឌ្ឍកោសកាហារាបិ ពេលុវាហារាបិ អឌ្ឍពេលុវាហារាបិ ន មំ តេ ឥមិនា ធម្មេន សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ។

“‘សន្តុដ្ឋោ សមណោ គោតមោ ឥតរីតរេន ចីវរេន, ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី’តិ, ឥតិ ចេ មំ, ឧទាយិ, សាវកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ, សន្តិ ខោ បន មេ, ឧទាយិ, សាវកា បំសុកូលិកា លូខចីវរធរា តេ សុសានា វា សង្ការកូដា វា បាបណិកា វា នន្តកានិ [បាបណិកានិ វា នន្តកានិ វា (សី.)] ឧច្ចិនិត្វា [ឧច្ឆិន្ទិត្វា (ក.)] សង្ឃាដិំ ករិត្វា ធារេន្តិ។ អហំ ខោ បនុទាយិ, អប្បេកទា គហបតិចីវរានិ ធារេមិ ទឡ្ហានិ សត្ថលូខានិ អលាពុលោមសានិ។ ‘សន្តុដ្ឋោ សមណោ គោតមោ ឥតរីតរេន ចីវរេន, ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី’តិ, ឥតិ ចេ មំ, ឧទាយិ, សាវកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ, យេ តេ, ឧទាយិ, មម សាវកា បំសុកូលិកា លូខចីវរធរា តេ សុសានា វា សង្ការកូដា វា បាបណិកា វា នន្តកានិ ឧច្ចិនិត្វា សង្ឃាដិំ ករិត្វា ធារេន្តិ, ន មំ តេ ឥមិនា ធម្មេន សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ។

“‘សន្តុដ្ឋោ សមណោ គោតមោ ឥតរីតរេន បិណ្ឌបាតេន, ឥតរីតរបិណ្ឌបាតសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី’តិ, ឥតិ ចេ មំ, ឧទាយិ, សាវកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ, សន្តិ ខោ បន មេ, ឧទាយិ, សាវកា បិណ្ឌបាតិកា សបទានចារិនោ ឧញ្ឆាសកេ វតេ រតា, តេ អន្តរឃរំ បវិដ្ឋា សមានា អាសនេនបិ និមន្តិយមានា ន សាទិយន្តិ។ អហំ ខោ បនុទាយិ, អប្បេកទា និមន្តនេបិ [និមន្តនកស្សាបិ (ក.)] ភុញ្ជាមិ សាលីនំ ឱទនំ វិចិតកាឡកំ អនេកសូបំ អនេកព្យញ្ជនំ។ ‘សន្តុដ្ឋោ សមណោ គោតមោ ឥតរីតរេន បិណ្ឌបាតេន, ឥតរីតរបិណ្ឌបាតសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី’តិ, ឥតិ ចេ មំ, ឧទាយិ, សាវកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ, យេ តេ, ឧទាយិ, មម សាវកា បិណ្ឌបាតិកា សបទានចារិនោ ឧញ្ឆាសកេ វតេ រតា, តេ អន្តរឃរំ បវិដ្ឋា សមានា អាសនេនបិ និមន្តិយមានា ន សាទិយន្តិ, ន មំ តេ ឥមិនា ធម្មេន សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ។

“‘សន្តុដ្ឋោ សមណោ គោតមោ ឥតរីតរេន សេនាសនេន, ឥតរីតរសេនាសនសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី’តិ, ឥតិ ចេ មំ, ឧទាយិ, សាវកា សក្ករេយ្យុំ គរុំ ករេយ្យុំ មានេយ្យុំ បូជេយ្យុំ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យុំ, សន្តិ ខោ បន មេ, ឧទាយិ, សាវកា រុក្ខមូលិកា អព្ភោកាសិកា, តេ អដ្ឋមាសេ ឆន្នំ ន ឧបេន្តិ។ អហំ ខោ បនុទាយិ, អប្បេកទា កូដាគារេសុបិ វិហរាមិ ឧល្លិត្តាវលិត្តេសុ និវាតេសុ

ᨹᩩᩈᩥᨲᨣ᩠ᨣᩊᩮᩈᩩ [ᨹᩩᩔᩥᨲᨣ᩠ᨣᩊᩮᩈᩩ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨸᩥᩉᩥᨲᩅᩣᨲᨸᩣᨶᩮᩈᩩ᪨ ‘ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩮᨶ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮᨶ, ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣᨴᩦ’ᨲᩥ, ᩍᨲᩥ ᨧᩮ ᨾᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨾᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨸᩪᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨿᩮ ᨲᩮ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨾᨾ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩥᨠᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠᩣᩈᩥᨠᩣ ᨲᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩣᩈᩮ ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᨶ ᩏᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨾᩴ ᨲᩮ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨾᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨸᩪᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨

“‘ᨸᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ, ᨸᩅᩥᩅᩮᨠᩔ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣᨴᩦ’ᨲᩥ, ᩍᨲᩥ ᨧᩮ ᨾᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨾᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨸᩪᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᩮ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩣ ᨸᨶ᩠ᨲᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩅᨶᨸᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨸᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᩋᨶ᩠ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩒᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣᨿ᪨ ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩩᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨠᨴᩣ ᩋᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩉᩥ ᩏᨸᩣᩈᨠᩮᩉᩥ ᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣᩉᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᩁᩣᨩᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩉᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩉᩥ᪨ ‘ᨸᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ, ᨸᩅᩥᩅᩮᨠᩔ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣᨴᩦ’ᨲᩥ, ᩍᨲᩥ ᨧᩮ ᨾᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨾᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨸᩪᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨿᩮ ᨲᩮ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨾᨾ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩣ ᨸᨶ᩠ᨲᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩅᨶᨸᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨸᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮ ᩋᨶ᩠ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩒᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣᨿ, ᨶ ᨾᩴ ᨲᩮ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨾᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨸᩪᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨

“ᩍᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨶ ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪒᪔᪓᪨ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨿᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ , ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨸᨬ᩠ᨧ? ᩍᨵᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩮ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᩈᩦᩃᩅᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨸᩁᨾᩮᨶ ᩈᩦᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨿᨾ᩠ᨸᩩᨴᩣᨿᩥ [ᨿᨾᩩᨴᩣᨿᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠ᪨)], ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩮ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᩈᩦᩃᩅᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨸᩁᨾᩮᨶ ᩈᩦᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ , ᨸᨮᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪒᪔᪔᪨ “ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩮ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᨩᩣᨶᩴᨿᩮᩅᩣᩉ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ – ᨩᩣᨶᩣᨾᩦᨲᩥ, ᨸᩔᩴᨿᩮᩅᩣᩉ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ – ᨸᩔᩣᨾᩦᨲᩥ; ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᩋᨶᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ; ᩈᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᩋᨶᩥᨴᩣᨶᩴ; ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨾ᩠ᨸᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩮ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᨩᩣᨶᩴᨿᩮᩅᩣᩉ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ – ᨩᩣᨶᩣᨾᩦᨲᩥ, ᨸᩔᩴᨿᩮᩅᩣᩉ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ – ᨸᩔᩣᨾᩦᨲᩥ; ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᩋᨶᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ; ᩈᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᩋᨶᩥᨴᩣᨶᩴ; ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ

សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។

១៣៧។ “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, មំ សាវកា អធិបញ្ញាយ សម្ភាវេន្តិ – ‘បញ្ញវា សមណោ គោតមោ បរមេន បញ្ញាក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ; តំ វត អនាគតំ វាទបថំ ន ទក្ខតិ, ឧប្បន្នំ វា បរប្បវាទំ ន សហធម្មេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គហិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ’។ តំ កិំ មញ្ញសិ, ឧទាយិ, អបិ នុ មេ សាវកា ឯវំ ជានន្តា ឯវំ បស្សន្តា អន្តរន្តរា កថំ ឱបាតេយ្យុ”ន្តិ?

“នោ ហេតំ, ភន្តេ”។

“ន ខោ បនាហំ, ឧទាយិ, សាវកេសុ អនុសាសនិំ បច្ចាសីសាមិ [បច្ចាសិសាមិ (សី. ស្យា. កំ. បី.)]; អញ្ញទត្ថុ មមយេវ សាវកា អនុសាសនិំ បច្ចាសីសន្តិ។

“យម្បុទាយិ, មំ សាវកា អធិបញ្ញាយ សម្ភាវេន្តិ – ‘បញ្ញវា សមណោ គោតមោ បរមេន បញ្ញាក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ; តំ វត អនាគតំ វាទបថំ ន ទក្ខតិ, ឧប្បន្នំ វា បរប្បវាទំ ន សហធម្មេន និគ្គហិតំ និគ្គហិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ’។ អយំ ខោ, ឧទាយិ, តតិយោ ធម្មោ យេន មំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។

១៣៨។ “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, មម សាវកា យេន ទុក្ខេន ទុក្ខោតិណ្ណា ទុក្ខបរេតា តេ មំ ឧបសង្កមិត្វា ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បុច្ឆន្តិ, តេសាហំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បុដ្ឋោ ព្យាករោមិ, តេសាហំ ចិត្តំ អារាធេមិ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន; តេ មំ ទុក្ខសមុទយំ... ទុក្ខនិរោធំ... ទុក្ខនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ អរិយសច្ចំ បុច្ឆន្តិ, តេសាហំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ អរិយសច្ចំ បុដ្ឋោ ព្យាករោមិ , តេសាហំ ចិត្តំ អារាធេមិ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន។ យម្បុទាយិ, មម សាវកា យេន ទុក្ខេន ទុក្ខោតិណ្ណា ទុក្ខបរេតា តេ មំ ឧបសង្កមិត្វា ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បុច្ឆន្តិ, តេសាហំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បុដ្ឋោ ព្យាករោមិ, តេសាហំ ចិត្តំ អារាធេមិ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន។ តេ មំ ទុក្ខសមុទយំ ... ទុក្ខនិរោធំ... ទុក្ខនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ អរិយសច្ចំ បុច្ឆន្តិ។ តេសាហំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ អរិយសច្ចំ បុដ្ឋោ ព្យាករោមិ។ តេសាហំ ចិត្តំ អារាធេមិ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន។ អយំ ខោ, ឧទាយិ, ចតុត្ថោ ធម្មោ យេន មំ សាវកា សក្ករោន្តិ គរុំ ករោន្តិ មានេន្តិ បូជេន្តិ, សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ។

១៣៩។ “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ភាវេន្តិ។ ឥធុទាយិ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ; វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ... ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ... ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ។ តត្រ ច បន មេ សាវកា ពហូ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា វិហរន្តិ។

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩮ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ. ᩍᨵᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨷᩣᨷᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ, ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᨷᨴᩉᨲᩥ; ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨷᩣᨷᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ, ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᨷᨴᩉᨲᩥ; ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ, ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᨷᨴᩉᨲᩥ; ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᩣᨿ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨽᩣᩅᩣᨿ ᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᩣᨿ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨷᩣᩁᩥᨷᩪᩁᩥᨿᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ, ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᨷᨴᩉᨲᩥ. ᨲᨲᩕ ᨧ ᨷᨶ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨷᩣᩁᨾᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ.

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩮ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ. ᩍᨵᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨨᨶ᩠ᨴᩈᨾᩣᨵᩥᨷᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾᩣᨵᩥᨷᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩣᨵᩥᨷᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᩈᨾᩣᨵᩥᨷᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ. ᨲᨲᩕ ᨧ ᨷᨶ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨷᩣᩁᨾᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ.

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ. ᩍᨵᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩏᨷᩈᨾᨣᩣᨾᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᩴ; ᩅᩦᩁᩥᨿᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ…ᨷᩮ… ᩈᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ… ᩈᨾᩣᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ… ᨷᨬ᩠ᨬᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩏᨷᩈᨾᨣᩣᨾᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᩴ. ᨲᨲᩕ ᨧ ᨷᨶ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨷᩣᩁᨾᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ.

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᩣᨶᩥ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ. ᩍᨵᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨻᩃᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩏᨷᩈᨾᨣᩣᨾᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᩴ; ᩅᩦᩁᩥᨿᨻᩃᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ…ᨷᩮ… ᩈᨲᩥᨻᩃᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ… ᩈᨾᩣᨵᩥᨻᩃᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ… ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨻᩃᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩏᨷᩈᨾᨣᩣᨾᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᩴ. ᨲᨲᩕ ᨧ ᨷᨶ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨷᩣᩁᨾᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ.

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ. ᩍᨵᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨣᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᩮᩣᩔᨣ᩠ᨣᨷᩁᩥᨱᩣᨾᩥᩴ; ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨧᨿᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ…ᨷᩮ… ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ… ᨷᩦᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ… ᨷᩔᨴ᩠ᨵᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ… ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ… ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨣᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᩮᩣᩔᨣ᩠ᨣᨷᩁᩥᨱᩣᨾᩥᩴ. ᨲᨲᩕ ᨧ ᨷᨶ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨷᩣᩁᨾᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ.

“ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ. ᩍᨵᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ. ᨲᨲᩕ ᨧ ᨷᨶ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨷᩣᩁᨾᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ.

២៤៧. “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា អដ្ឋ វិមោក្ខេ ភាវេន្តិ។ រូបី រូបានិ បស្សតិ, អយំ បឋមោ វិមោក្ខោ; អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ, អយំ ទុតិយោ វិមោក្ខោ; សុភន្តេវ អធិមុត្តោ ហោតិ, អយំ តតិយោ វិមោក្ខោ; សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា ‘អនន្តោ អាកាសោ’តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, អយំ ចតុត្ថោ វិមោក្ខោ; សព្ពសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘អនន្តំ វិញ្ញាណ’ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, អយំ បញ្ចមោ វិមោក្ខោ; សព្ពសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ‘នត្ថិ កិញ្ចី’តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, អយំ ឆដ្ឋោ វិមោក្ខោ; សព្ពសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, អយំ សត្តមោ វិមោក្ខោ; សព្ពសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, អយំ អដ្ឋមោ វិមោក្ខោ។ តត្រ ច បន មេ សាវកា ពហូ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា វិហរន្តិ។

២៤៨. “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា អដ្ឋ អភិភាយតនានិ ភាវេន្តិ។ អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ បរិត្តានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានិ។ ‘តានិ អភិភុយ្យ ជានាមិ, បស្សាមី’តិ ឯវំសញ្ញី ហោតិ។ ឥទំ បឋមំ អភិភាយតនំ។

“អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ អប្បមាណានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានិ។ ‘តានិ អភិភុយ្យ ជានាមិ, បស្សាមី’តិ ឯវំសញ្ញី ហោតិ។ ឥទំ ទុតិយំ អភិភាយតនំ។

“អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ បរិត្តានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានិ។ ‘តានិ អភិភុយ្យ ជានាមិ, បស្សាមី’តិ ឯវំសញ្ញី ហោតិ។ ឥទំ តតិយំ អភិភាយតនំ។

“អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ អប្បមាណានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានិ។ ‘តានិ អភិភុយ្យ ជានាមិ, បស្សាមី’តិ ឯវំសញ្ញី ហោតិ។ ឥទំ ចតុត្ថំ អភិភាយតនំ។

“អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ នីលានិ នីលវណ្ណានិ នីលនិទស្សនានិ នីលនិភាសានិ។ សេយ្យថាបិ នាម ឧមាបុប្ផំ នីលំ នីលវណ្ណំ នីលនិទស្សនំ នីលនិភាសំ, សេយ្យថាបិ វា បន តំ វត្ថំ ពារាណសេយ្យកំ ឧភតោភាគវិមដ្ឋំ នីលំ នីលវណ្ណំ នីលនិទស្សនំ នីលនិភាសំ; ឯវមេវ អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ នីលានិ នីលវណ្ណានិ នីលនិទស្សនានិ នីលនិភាសានិ។ ‘តានិ អភិភុយ្យ ជានាមិ, បស្សាមី’តិ ឯវំសញ្ញី ហោតិ។ ឥទំ បញ្ចមំ អភិភាយតនំ ។

“អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ បីតានិ បីតវណ្ណានិ បីតនិទស្សនានិ បីតនិភាសានិ។ សេយ្យថាបិ នាម កណិការបុប្ផំ បីតំ

ປີຕວຓ຺ຓໍ ປີຕນິທສ຺ສນໍ ປີຕນິຠາສໍ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ວາ ປນ ຕໍ ວຕ຺ຖໍ ພາຣາຓເສຍ຺ຍກໍ ອຸພໂຕພາຄວິມຏ຺ຐໍ ປີຕໍ ປີຕວຓ຺ຓໍ ປີຕນິທສ຺ສນໍ ປີຕນິຠາສໍ; ເອວເມວ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຣູປສຎ຺ຎີ ເອໂກ ພຫິທ຺ຘາ ຣູປານິ ປສ຺ສຕິ ປີຕານິ ປີຕວຓ຺ຓານິ ປີຕນິທສ຺ສນານິ ປີຕນິຠາສານິ. 'ຕານິ ອພິພຸຍ຺ຍ ຊານາມິ, ປສ຺ສາມີ'ຕິ ເອວໍ ສຎ຺ຎີ ເຫາຕິ. ອິທໍ ຉຏ຺ຐໍ ອພິຠາຍຕນໍ.

"ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຣູປສຎ຺ຎີ ເອໂກ ພຫິທ຺ຘາ ຣູປານິ ປສ຺ສຕິ ໂລຫິຕການິ ໂລຫິຕກວຓ຺ຓານິ ໂລຫິຕກນິທສ຺ສນານິ ໂລຫິຕກນິຠາສານິ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພນ຺ຘຸຊີວກປຸປ຺ຜໍ ໂລຫິຕກໍ ໂລຫິຕກວຓ຺ຓໍ ໂລຫິຕກນິທສ຺ສນໍ ໂລຫິຕກນິຠາສໍ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ວາ ປນ ຕໍ ວຕ຺ຖໍ ພາຣາຓເສຍ຺ຍກໍ ອຸພໂຕພາຄວິມຏ຺ຐໍ ໂລຫິຕກໍ ໂລຫິຕກວຓ຺ຓໍ ໂລຫິຕກນິທສ຺ສນໍ ໂລຫິຕກນິຠາສໍ; ເອວເມວ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຣູປສຎ຺ຎີ ເອໂກ ພຫິທ຺ຘາ ຣູປານິ ປສ຺ສຕິ ໂລຫິຕການິ ໂລຫິຕກວຓ຺ຓານິ ໂລຫິຕກນິທສ຺ສນານິ ໂລຫິຕກນິຠາສານິ. 'ຕານິ ອພິພຸຍ຺ຍ ຊານາມິ, ປສ຺ສາມີ'ຕິ ເອວໍ ສຎ຺ຎີ ເຫາຕິ. ອິທໍ ສຕ຺ຕມໍ ອພິຠາຍຕນໍ.

"ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຣູປສຎ຺ຎີ ເອໂກ ພຫິທ຺ຘາ ຣູປານິ ປສ຺ສຕິ ໂອທາຕານິ ໂອທາຕວຓ຺ຓານິ ໂອທາຕນິທສ຺ສນານິ ໂອທາຕນິຠາສານິ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ໂອສທິຕາຣກາ ໂອທາຕາ ໂອທາຕວຓ຺ຓາ ໂອທາຕນິທສ຺ສນາ ໂອທາຕນິຠາສາ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ວາ ປນ ຕໍ ວຕ຺ຖໍ ພາຣາຓເສຍ຺ຍກໍ ອຸພໂຕພາຄວິມຏ຺ຐໍ ໂອທາຕໍ ໂອທາຕວຓ຺ຓໍ ໂອທາຕນິທສ຺ສນໍ ໂອທາຕນິຠາສໍ; ເອວເມວ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຣູປສຎ຺ຎີ ເອໂກ ພຫິທ຺ຘາ ຣູປານິ ປສ຺ສຕິ ໂອທາຕານິ ໂອທາຕວຓ຺ຓານິ ໂອທາຕນິທສ຺ສນານິ ໂອທາຕນິຠາສານິ . 'ຕານິ ອພິພຸຍ຺ຍ ຊານາມິ , ປສ຺ສາມີ'ຕິ ເອວໍສຎ຺ຎີ ເຫາຕິ. ອິທໍ ອຏ຺ຐມໍ ອພິຠາຍຕນໍ. ຕຕ຺ຣ ຈ ປນ ເມ ສາວກາ ພຫູ ອພິຎ຺ຎາໂວສານປາຣມິປ຺ປຕ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ.

໒໕໐. "ປຸນ ຈປຣໍ, ອຸທາຍິ, ອກ຺ຂາຕາ ມຍາ ສາວການໍ ປຏິປທາ, ຍຖາປຏິປນ຺ນາ ເມ ສາວກາ ທສ ກສິຓາຍຕນານິ ພາເວນ຺ຕິ. ປຐວີກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ ອຸທ຺ຘໍ ອໂຘ ຕິຣິຍໍ ອທ຺ວຍໍ ອປ຺ປມາຓໍ; ອາໂປກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ...ເປ... ເຕໂຊກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ... ວາໂຍກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ... ນີລກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ... ປີຕກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ... ໂລຫິຕກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ... ໂອທາຕກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ... ອາກາສກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ ... ວິຎ຺ຎາຓກສິຓເມໂກ ສຎ຺ຊານາຕິ ອຸທ຺ຘໍ ອໂຘ ຕິຣິຍໍ ອທ຺ວຍໍ ອປ຺ປມາຓໍ. ຕຕ຺ຣ ຈ ປນ ເມ ສາວກາ ພຫູ ອພິຎ຺ຎາໂວສານປາຣມິປ຺ປຕ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ.

໒໕໑. "ປຸນ ຈປຣໍ, ອຸທາຍິ, ອກ຺ຂາຕາ ມຍາ ສາວການໍ ປຏິປທາ, ຍຖາປຏິປນ຺ນາ ເມ ສາວກາ ຈຕ຺ຕາຣິ ຌານານິ ພາເວນ຺ຕິ. ອິທຸທາຍິ, ພິກ຺ຂຸ ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫິ ວິວິຈ຺ຈ ອກຸສເລຫິ ຘເມ຺ມຫິ ສວິຕກ຺ກໍ ສວິຈາຣໍ ວິເວກຊໍ ປີຕິສຸຂໍ ປຐມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ. ໂສ ອິມເມວ ກາຍໍ ວິເວກເຊນ ປີຕິສຸເຂນ ອພິສນ຺ເທຕິ ປຣິສນ຺ເທຕິ ປຣິປູເຣຕິ ປຣິປ຺ຜຣຕິ, ນາສ຺ສ ກິຎ຺ຈິ ສພ຺ພາວໂຕ ກາຍສ຺ສ ວິເວກເຊນ ປີຕິສຸເຂນ ອປ຺ຜຸຏໍ ເຫາຕິ. ເສຍ຺ຍຖາປິ, ອຸທາຍິ, ທເກ຺ຂາ ນ຺ຫາປເກາ [ນຫາປເກາ (ສີ. ປີ.)] ວາ ນ຺ຫາປກນ຺ເຕວາສີ ວາ ກໍສຖາເລ ນ຺ຫານີຍຈຸຓ຺ຓານິ [ນຫານີຍຈຸຓ຺ຓານິ (ສີ. ປີ.)] ອາກິຣິຕ຺ວາ ອຸທເກນ ປຣິປ຺ໂຜສກໍ ປຣິປ຺ໂຜສກໍ ສເນ຺ນຍ຺ຍ, ສາຍໍ ນ຺ຫານີຍປິຓ຺ຑິ [ສາສ຺ສ ນຫານີຍປິຓ຺ຑິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ.)] ສ຺ເນຫານຸຄຕາ ສ຺ເນຫປເຣຕາ ສນ຺ຕຣພາຫິຣາ ຜຸຏາ ສ຺ເນເຫນ ນ ຈ ປຄ຺ຆຣິຓີ; ເອວເມວ ເຂາ, ອຸທາຍິ, ພິກ຺ຂຸ ອິມເມວ ກາຍໍ ວິເວກເຊນ ປີຕິສຸເຂນ ອພິສນ຺ເທຕິ ປຣິສນ຺ເທຕິ ປຣິປູເຣຕິ ປຣິປ຺ຜຣຕິ, ນາສ຺ສ ກິຎ຺ຈິ ສພ຺ພາວໂຕ ກາຍສ຺ສ ວິເວກເຊນ ປີຕິສຸເຂນ ອປ຺ຜຸຏໍ

ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ឧទាយិ, ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ...បេ... ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥមមេវ កាយំ សមាធិជេន បីតិសុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស សមាធិជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, ឧទករហទោ គម្ភីរោ ឧព្ភិទោទកោ [ឧព្ភិតោទកោ (ស្យា. កំ. ក.)]។ តស្ស នេវស្ស បុរត្ថិមាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ , ន បច្ឆិមាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ, ន ឧត្តរាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ, ន ទក្ខិណាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ, ទេវោ ច ន កាលេន កាលំ សម្មា ធារំ អនុប្បវេច្ឆេយ្យ; អថ ខោ តម្ហាវ ឧទករហទា សីតា វារិធារា ឧព្ភិជ្ជិត្វា តមេវ ឧទករហទំ សីតេន វារិនា អភិសន្ទេយ្យ បរិសន្ទេយ្យ បរិបូរេយ្យ បរិប្ផរេយ្យ, នាស្ស [ន នេនំ (សី.)] កិញ្ចិ សព្ពាវតោ ឧទករហទស្ស សីតេន វារិនា អប្ផុដំ អស្ស។ ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ សមាធិជេន បីតិសុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស សមាធិជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ឧទាយិ, ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា...បេ... តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥមមេវ កាយំ និប្បីតិកេន សុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស និប្បីតិកេន សុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, ឧប្បលិនិយំ វា បទុមិនិយំ វា បុណ្ឌរីកិនិយំ វា អប្បេកច្ចានិ ឧប្បលានិ វា បទុមានិ វា បុណ្ឌរីកានិ វា ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ សំវឌ្ឍានិ ឧទកានុគ្គតានិ អន្តោនិមុគ្គបោសីនិ, តានិ យាវ ចគ្គា យាវ ច មូលា សីតេន វារិនា អភិសន្នានិ បរិសន្នានិ បរិបូរានិ បរិប្ផុដានិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតំ, ឧប្បលានំ វា បទុមានំ វា បុណ្ឌរីកានំ វា សីតេន វារិនា អប្ផុដំ អស្ស; ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ និប្បីតិកេន សុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស និប្បីតិកេន សុខេន អប្ផុដំ ហោតិ។

“បុន ចបរំ, ឧទាយិ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សោ ឥមមេវ កាយំ បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន ផរិត្វា និសិន្នោ ហោតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន អប្ផុដំ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, បុរិសោ ឱទាតេន វត្ថេន សសីសំ បារុបិត្វា និសិន្នោ អស្ស, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស ឱទាតេន វត្ថេន អប្ផុដំ អស្ស; ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន ផរិត្វា និសិន្នោ ហោតិ, នាស្ស កិញ្ចិ សព្ពាវតោ កាយស្ស បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន អប្ផុដំ ហោតិ។ តត្រ ច បន មេ សាវកា ពហូ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា វិហរន្តិ។

២៥២. “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា ឯវំ បជានន្តិ – ‘អយំ ខោ មេ កាយោ រូបី ចាតុមហាភូតិកោ មាតាបេត្តិកសម្ភវោ ឱទនកុម្មាសូបចយោ អនិច្ចុច្ឆាទនបរិមទ្ទនភេទនវិទ្ធំសនធម្មោ; ឥទញ្ច បន មេ វិញ្ញាណំ ឯត្ថ សិតំ ឯត្ថ បដិពទ្ធ’ន្តិ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, មណិ វេឡុរិយោ សុភោ ជាតិមា អដ្ឋំសោ សុបរិកម្មកតោ អច្ឆោ វិប្បសន្នោ សព្ពាការសម្បន្នោ; តត្រិទំ សុត្តំ អាវុតំ នីលំ វា បីតំ វា លោហិតំ វា ឱទាតំ វា បណ្ឌុសុត្តំ វា។ តមេនំ ចក្ខុមា បុរិសោ ហត្ថេ ករិត្វា

បច្ចវេក្ខេយ្យ – ‘អយំ ខោ មណិ វេឡុរិយោ សុភោ ជាតិមា អដ្ឋំសោ សុបរិកម្មកតោ អច្ឆោ វិប្បសន្នោ សព្ពាការសម្បន្នោ; តត្រិទំ សុត្តំ អាវុតំ នីលំ វា បីតំ វា លោហិតំ វា ឱទាតំ វា បណ្ឌុសុត្តំ វា’តិ។ ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា ឯវំ បជានន្តិ – ‘អយំ ខោ មេ កាយោ រូបី ចាតុមហាភូតិកោ មាតាបេត្តិកសម្ភវោ ឱទនកុម្មាសូបចយោ អនិច្ចុច្ឆាទនបរិមទ្ទនភេទនវិទ្ធំសនធម្មោ; ឥទញ្ច បន មេ វិញ្ញាណំ ឯត្ថ សិតំ ឯត្ថ បដិពទ្ធ’ន្តិ។ តត្រ ច បន មេ សាវកា ពហូ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា វិហរន្តិ។

២៥៧។ “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា ឥមម្ហា កាយា អញ្ញំ កាយំ អភិនិម្មិនន្តិ រូបិំ មនោមយំ សព្ពង្គបច្ចង្គិំ អហីនិន្ទ្រិយំ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, បុរិសោ មុញ្ជម្ហា ឦសិកំ បព្ពាហេយ្យ; តស្ស ឯវមស្ស – ‘អយំ មុញ្ជោ, អយំ ឦសិកា; អញ្ញោ មុញ្ជោ, អញ្ញា ឦសិកា; មុញ្ជម្ហាត្វេវ ឦសិកា បព្ពាឡ្ហា’តិ។ សេយ្យថា វា បនុទាយិ, បុរិសោ អសិំ កោសិយា បព្ពាហេយ្យ; តស្ស ឯវមស្ស – ‘អយំ អសិ, អយំ កោសិ; អញ្ញោ អសិ អញ្ញា កោសិ; កោសិយាត្វេវ អសិ បព្ពាឡ្ហោ’តិ។ សេយ្យថា វា, បនុទាយិ , បុរិសោ អហិំ ករណ្ឌា ឧទ្ធរេយ្យ; តស្ស ឯវមស្ស – ‘អយំ អហិ, អយំ ករណ្ឌោ; អញ្ញោ អហិ, អញ្ញោ ករណ្ឌោ; ករណ្ឌាត្វេវ អហិ ឧព្ភតោ’តិ។ ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា ឥមម្ហា កាយា អញ្ញំ កាយំ អភិនិម្មិនន្តិ រូបិំ មនោមយំ សព្ពង្គបច្ចង្គិំ អហីនិន្ទ្រិយំ។ តត្រ ច បន មេ សាវកា ពហូ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា វិហរន្តិ។

២៥៨។ “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភោន្តិ – ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោន្តិ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោន្តិ; អាវិភាវំ, តិរោភាវំ; តិរោកុដ្ដំ តិរោបាការំ តិរោបព្ពតំ អសជ្ជមានា គច្ឆន្តិ, សេយ្យថាបិ អាកាសេ; បថវិយាបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជំ ករោន្តិ, សេយ្យថាបិ ឧទកេ; ឧទកេបិ អភិជ្ជមានេ [អភិជ្ជមានា (ក.)] គច្ឆន្តិ, សេយ្យថាបិ បថវិយំ; អាកាសេបិ បល្លង្កេន កមន្តិ, សេយ្យថាបិ បក្ខី សកុណោ; ឥមេបិ ចន្ទិមសូរិយេ ឯវំមហិទ្ធិកេ ឯវំមហានុភាវេ បាណិនា បរិមសន្តិ បរិមជ្ជន្តិ, យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេន្តិ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, ទក្ខោ កុម្ភការោ វា កុម្ភការន្តេវាសី វា សុបរិកម្មកតាយ មត្តិកាយ យំ យទេវ ភាជនវិកតិំ អាកង្ខេយ្យ តំ តទេវ ករេយ្យ អភិនិប្ផាទេយ្យ; សេយ្យថា វា បនុទាយិ, ទក្ខោ ទន្តការោ វា ទន្តការន្តេវាសី វា សុបរិកម្មកតស្មិំ ទន្តស្មិំ យំ យទេវ ទន្តវិកតិំ អាកង្ខេយ្យ តំ តទេវ ករេយ្យ អភិនិប្ផាទេយ្យ; សេយ្យថា វា បនុទាយិ, ទក្ខោ សុវណ្ណការោ វា សុវណ្ណការន្តេវាសី វា សុបរិកម្មកតស្មិំ សុវណ្ណស្មិំ យំ យទេវ សុវណ្ណវិកតិំ អាកង្ខេយ្យ តំ តទេវ ករេយ្យ អភិនិប្ផាទេយ្យ។ ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភោន្តិ – ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោន្តិ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោន្តិ; អាវិភាវំ, តិរោភាវំ; តិរោកុដ្ដំ តិរោបាការំ តិរោបព្ពតំ អសជ្ជមានា គច្ឆន្តិ, សេយ្យថាបិ អាកាសេ; បថវិយាបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជំ ករោន្តិ, សេយ្យថាបិ ឧទកេ; ឧទកេបិ អភិជ្ជមានេ គច្ឆន្តិ , សេយ្យថាបិ បថវិយំ; អាកាសេបិ បល្លង្កេន កមន្តិ, សេយ្យថាបិ បក្ខី សកុណោ; ឥមេបិ ចន្ទិមសូរិយេ ឯវំមហិទ្ធិកេ ឯវំមហានុភាវេ បាណិនា បរិមសន្តិ បរិមជ្ជន្តិ, យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេន្តិ។ តត្រ ច បន មេ សាវកា ពហូ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា វិហរន្តិ។

១៣៣។ “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា ទិព្វាយ សោតធាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមានុសិកាយ ឧភោ សទ្ទេ សុណន្តិ – ទិព្វេ ច មានុសេ ច, យេ ទូរេ សន្តិកេ ច។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, ពលវា សង្ខធមោ អប្បកសិរេនេវ ចាតុទ្ទិសា វិញ្ញាបេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា ទិព្វាយ សោតធាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមានុសិកាយ ឧភោ សទ្ទេ សុណន្តិ – ទិព្វេ ច មានុសេ ច, យេ ទូរេ សន្តិកេ ច។ តត្រ ច បន មេ សាវកា ពហូ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា វិហរន្តិ។

១៣៤។ “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានន្តិ – សរាគំ វា ចិត្តំ ‘សរាគំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, វីតរាគំ វា ចិត្តំ ‘វីតរាគំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ; សទោសំ វា ចិត្តំ ‘សទោសំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, វីតទោសំ វា ចិត្តំ ‘វីតទោសំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ; សមោហំ វា ចិត្តំ ‘សមោហំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, វីតមោហំ វា ចិត្តំ ‘វីតមោហំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ; សំខិត្តំ វា ចិត្តំ ‘សង្ខិត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, វិក្ខិត្តំ វា ចិត្តំ ‘វិក្ខិត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ; មហគ្គតំ វា ចិត្តំ ‘មហគ្គតំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, អមហគ្គតំ វា ចិត្តំ ‘អមហគ្គតំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ; សឧត្តរំ វា ចិត្តំ ‘សឧត្តរំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, អនុត្តរំ វា ចិត្តំ ‘អនុត្តរំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ; សមាហិតំ វា ចិត្តំ ‘សមាហិតំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, អសមាហិតំ វា ចិត្តំ ‘អសមាហិតំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ; វិមុត្តំ វា ចិត្តំ ‘វិមុត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ ‘អវិមុត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, ឥត្ថី វា បុរិសោ វា ទហរោ យុវា មណ្ឌនកជាតិកោ អាទាសេ វា បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អច្ឆេ វា ឧទកបត្តេ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខមានោ សកណិកំ វា ‘សកណិក’ន្តិ [សកណិកង្គំ វា សកណិកង្គន្តិ (សី.)] ជានេយ្យ , អកណិកំ វា ‘អកណិក’ន្តិ [អកណិកង្គំ វា អកណិកង្គន្តិ (សី.)] ជានេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានន្តិ – សរាគំ វា ចិត្តំ ‘សរាគំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ, វីតរាគំ វា ចិត្តំ...បេ... សទោសំ វា ចិត្តំ... វីតទោសំ វា ចិត្តំ... សមោហំ វា ចិត្តំ... វីតមោហំ វា ចិត្តំ... សង្ខិត្តំ វា ចិត្តំ... វិក្ខិត្តំ វា ចិត្តំ... មហគ្គតំ វា ចិត្តំ... អមហគ្គតំ វា ចិត្តំ... សឧត្តរំ វា ចិត្តំ... អនុត្តរំ វា ចិត្តំ... សមាហិតំ វា ចិត្តំ... អសមាហិតំ វា ចិត្តំ... វិមុត្តំ វា ចិត្តំ... អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ ‘អវិមុត្តំ ចិត្ត’ន្តិ បជានន្តិ។ តត្រ ច បន មេ សាវកា ពហូ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា វិហរន្តិ។

១៣៥។ “បុន ចបរំ, ឧទាយិ, អក្ខាតា មយា សាវកានំ បដិបទា, យថាបដិបន្នា មេ សាវកា អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរន្តិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តិំសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ, អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ – ‘អមុត្រាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទិំ; តត្រាបាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោ’តិ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរន្តិ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, បុរិសោ សកម្ហា គាមា អញ្ញំ គាមំ គច្ឆេយ្យ, តម្ហាបិ គាមា អញ្ញំ គាមំ គច្ឆេយ្យ; សោ តម្ហា គាមា សកំយេវ គាមំ បច្ចាគច្ឆេយ្យ; តស្ស ឯវមស្ស – ‘អហំ ខោ សកម្ហា គាមា អញ្ញំ គាមំ អគច្ឆិំ, តត្រ ឯវំ អដ្ឋាសិំ ឯវំ និសីទិំ ឯវំ

ᩋᨽᩣᩈᩥᩴ ᩑᩅᩴ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ; ᨲᨾ᩠ᩉᩣᨸᩥ ᨣᩣᨾᩣ ᩋᨾᩩᩴ ᨣᩣᨾᩴ ᩋᨣᨧ᩠ᨨᩥᩴ, ᨲᨲᩕᩣᨸᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥᩴ ᩑᩅᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴ ᩑᩅᩴ ᩋᨽᩣᩈᩥᩴ ᩑᩅᩴ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ, ᩈᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨣᩣᨾᩣ ᩈᨠᩴᨿᩮᩅ ᨣᩣᨾᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᩑᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩣᨲᩥᩴ...ᨸᩮ... ᩍᨲᩥ ᩈᩣᨠᩣᩁᩴ ᩈᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕ ᨧ ᨸᨶ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨸᩣᩁᨾᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪒᪕᪒᪨ “ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩅᨾᩣᨶᩮ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ ᩉᩦᨶᩮ ᨸᨱᩦᨲᩮ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩮ ᩈᩩᨣᨲᩮ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮ ᨿᨳᩣᨠᨾ᩠ᨾᩪᨸᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᩍᨾᩮ ᩅᨲ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᩅᨧᩦᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᨾᨶᩮᩣᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩏᨸᩅᩣᨴᨠᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩣ, ᨲᩮ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩋᨸᩣᨿᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ ᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩴ ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨸᨸᨶ᩠ᨶᩣ; ᩍᨾᩮ ᩅᩤ ᨸᨶ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᩅᨧᩦᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᨾᨶᩮᩣᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨸᩅᩣᨴᨠᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩣ, ᨲᩮ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᨸᨶ᩠ᨶᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩅᨾᩣᨶᩮ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ ᩉᩦᨶᩮ ᨸᨱᩦᨲᩮ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩮ ᩈᩩᨣᨲᩮ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮ ᨿᨳᩣᨠᨾ᩠ᨾᩪᨸᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨣᩣᩁᩣ ᩈᨴ᩠ᩅᩣᩁᩣ [ᩈᨶ᩠ᨶᨴ᩠ᩅᩣᩁᩣ (ᨠ᪨)]᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᨣᩮᩉᩴ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩋᨶᩩᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩋᨶᩩᩅᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩅᨾᩣᨶᩮ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ ᩉᩦᨶᩮ ᨸᨱᩦᨲᩮ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩮ ᩈᩩᨣᨲᩮ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮ ᨿᨳᩣᨠᨾ᩠ᨾᩪᨸᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ...ᨸᩮ... ᨲᨲᩕ ᨧ ᨸ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨸᩣᩁᨾᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪒᪕᪓᪨ “ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩴ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᩮ ᩏᨴᨠᩁᩉᨴᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨲᩦᩁᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨠᨾ᩠ᨸᩥ [ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩥᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨠᨾ᩠ᨸᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᩈᨠ᩠ᨡᩁᨠᨮᩃᨾ᩠ᨸᩥ ᨾᨧ᩠ᨨᨣᩩᨾ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ᪨ ᨲᩔ ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᩏᨴᨠᩁᩉᨴᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩮᩣ, ᨲᨲᩕᩥᨾᩮ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨠᩣᨸᩥ ᩈᨠ᩠ᨡᩁᨠᨮᩃᩣᨸᩥ ᨾᨧ᩠ᨨᨣᩩᨾ᩠ᨻᩣᨸᩥ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥᨸᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ, ᨿᨳᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩴ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕ ᨧ ᨸᨶ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨸᩣᩁᨾᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨

“ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨸᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨿᩮᩉᩥ ᨾᨾᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩤ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩤᨿᩦ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ᪨

មហាសកុលុទាយិសុត្តំ និដ្ឋិតំ សត្តមំ។

៨. សមណមុណ្ឌិកសុត្តំ

១៩០. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ [សមណមណ្ឌិកាបុត្តោ (សី. បី.)] សមយប្បវាទកេ តិន្ទុកាចីរេ ឯកសាលកេ មល្លិកាយ អារាមេ បដិវសតិ មហតិយា បរិព្ពាជកបរិសាយ សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ បរិព្ពាជកសតេហិ។ អថ ខោ បញ្ចកង្គោ ថបតិ សាវត្ថិយា និក្ខមិ ទិវា ទិវស្ស ភគវន្តំ ទស្សនាយ។ អថ ខោ បញ្ចកង្គស្ស ថបតិស្ស ឯតទហោសិ – “អកាលោ ខោ តាវ ភគវន្តំ ទស្សនាយ; បដិសល្លីនោ ភគវា។ មនោភាវនីយានម្បិ ភិក្ខូនំ អសមយោ ទស្សនាយ; បដិសល្លីនា មនោភាវនីយា ភិក្ខូ។ យំនូនាហំ យេន សមយប្បវាទកោ តិន្ទុកាចីរោ ឯកសាលកោ មល្លិកាយ អារាមោ យេន ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ តេនុបសង្កមេយ្យ”ន្តិ។ អថ ខោ បញ្ចកង្គោ ថបតិ យេន សមយប្បវាទកោ តិន្ទុកាចីរោ ឯកសាលកោ មល្លិកាយ អារាមោ យេន ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ តេនុបសង្កមិ។

តេន ខោ បន សមយេន ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ មហតិយា បរិព្ពាជកបរិសាយ សទ្ធិំ និសិន្នោ ហោតិ ឧន្នាទិនិយា ឧច្ចាសទ្ទមហាសទ្ទាយ អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេន្តិយា, សេយ្យថិទំ – រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេនាកថំ ភយកថំ យុទ្ធកថំ អន្នកថំ បានកថំ វត្ថកថំ សយនកថំ មាលាកថំ គន្ធកថំ ញាតិកថំ យានកថំ គាមកថំ និគមកថំ នគរកថំ ជនបទកថំ ឥត្ថិកថំ សូរកថំ វិសិខាកថំ កុម្ភដ្ឋានកថំ បុព្ពបេតកថំ នានត្តកថំ លោកក្ខាយិកំ សមុទ្ទក្ខាយិកំ ឥតិភវាភវកថំ ឥតិ វា។

អទ្ទសា ខោ ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ បញ្ចកង្គំ ថបតិំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន សកំ បរិសំ សណ្ឋាបេសិ – “អប្បសទ្ទា ភោន្តោ ហោន្តុ, មា ភោន្តោ សទ្ទមកត្ថ; អយំ សមណស្ស គោតមស្ស សាវកោ អាគច្ឆតិ បញ្ចកង្គោ ថបតិ។ យាវតា ខោ បន សមណស្ស គោតមស្ស សាវកា គិហី ឱទាតវសនា សាវត្ថិយំ បដិវសន្តិ អយំ តេសំ អញ្ញតរោ បញ្ចកង្គោ ថបតិ។ អប្បសទ្ទកាមា ខោ បន តេ អាយស្មន្តោ អប្បសទ្ទវិនីតា អប្បសទ្ទស្ស វណ្ណវាទិនោ; អប្បេវ នាម អប្បសទ្ទំ បរិសំ វិទិត្វា ឧបសង្កមិតព្ពំ មញ្ញេយ្យា”តិ។ អថ ខោ តេ បរិព្ពាជកា តុណ្ហី អហេសុំ។

១៩១. អថ ខោ បញ្ចកង្គោ ថបតិ យេន ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឧគ្គាហមានេន បរិព្ពាជកេន សមណមុណ្ឌិកាបុត្តេន សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ បញ្ចកង្គំ ថបតិំ ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ ឯតទវោច – “ចតូហិ ខោ អហំ, គហបតិ, ធម្មេហិ សមន្នាគតំ បុរិសបុគ្គលំ បញ្ញបេមិ សម្បន្នកុសលំ បរមកុសលំ ឧត្តមបត្តិបត្តំ សមណំ អយោជ្ឈំ។ កតមេហិ ចតូហិ? ឥធ, គហបតិ, ន កាយេន បាបកម្មំ

ករោតិ, ន បាបកំ វាចំ ភាសតិ, ន បាបកំ សង្កប្បំ សង្កប្បេតិ, ន បាបកំ អាជីវំ អាជីវតិ – ឥមេហិ ខោ អហំ, គហបតិ, ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ បុរិសបុគ្គលំ បញ្ញបេមិ សម្បន្នកុសលំ បរមកុសលំ ឧត្តមបត្តិបត្តំ សមណំ អយោជ្ឈន្តិ។

អថ ខោ បញ្ចកង្គោ ថបតិ ឧគ្គាហមានស្ស បរិព្ពាជកស្ស សមណមុណ្ឌិកាបុត្តស្ស ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិ នប្បដិក្កោសិ។ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ – “ភគវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជានិស្សាមី”តិ។ អថ ខោ បញ្ចកង្គោ ថបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ បញ្ចកង្គោ ថបតិ យាវតកោ អហោសិ ឧគ្គាហមានេន បរិព្ពាជកេន សមណមុណ្ឌិកាបុត្តេន សទ្ធិំ កថាសល្លាបោ តំ សព្ពំ ភគវតោ អារោចេសិ។

១៦១។ ឯវំ វុត្តេ, ភគវា បញ្ចកង្គំ ថបតិំ ឯតទវោច – “ឯវំ សន្តេ ខោ, ថបតិ, ទហរោ កុមារោ មន្ទោ ឧត្តានសេយ្យកោ សម្បន្នកុសលោ ភវិស្សតិ បរមកុសលោ ឧត្តមបត្តិបត្តោ សមណោ អយោជ្ឈោ, យថា ឧគ្គាហមានស្ស បរិព្ពាជកស្ស សមណមុណ្ឌិកាបុត្តស្ស វចនំ។ ទហរស្ស ហិ, ថបតិ, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស កាយោតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បន កាយេន បាបកម្មំ ករិស្សតិ, អញ្ញត្រ ផន្ទិតមត្តា! ទហរស្ស ហិ, ថបតិ, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស វាចាតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បន បាបកំ វាចំ ភាសិស្សតិ, អញ្ញត្រ រោទិតមត្តា ! ទហរស្ស ហិ, ថបតិ, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស សង្កប្បោតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បន បាបកំ សង្កប្បំ សង្កប្បិស្សតិ, អញ្ញត្រ វិកូជិតមត្តា [វិកុជ្ជិតមត្តា (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)]! ទហរស្ស ហិ, ថបតិ, កុមារស្ស មន្ទស្ស ឧត្តានសេយ្យកស្ស អាជីវោតិបិ ន ហោតិ, កុតោ បន បាបកំ អាជីវំ អាជីវិស្សតិ, អញ្ញត្រ មាតុថញ្ញា! ឯវំ សន្តេ ខោ, ថបតិ, ទហរោ កុមារោ មន្ទោ ឧត្តានសេយ្យកោ សម្បន្នកុសលោ ភវិស្សតិ បរមកុសលោ ឧត្តមបត្តិបត្តោ សមណោ អយោជ្ឈោ, យថា ឧគ្គាហមានស្ស បរិព្ពាជកស្ស សមណមុណ្ឌិកាបុត្តស្ស វចនំ។

១៦២។ “ចតូហិ ខោ អហំ, ថបតិ, ធម្មេហិ សមន្នាគតំ បុរិសបុគ្គលំ បញ្ញបេមិ ន ចេវ សម្បន្នកុសលំ ន បរមកុសលំ ន ឧត្តមបត្តិបត្តំ សមណំ អយោជ្ឈំ អបិ ចិមំ ទហរំ កុមារំ មន្ទំ ឧត្តានសេយ្យកំ សមធិគយ្ហតិដ្ឋតិ។ កតមេហិ ចតូហិ? ឥធ, ថបតិ, ន កាយេន បាបកម្មំ ករោតិ, ន បាបកំ វាចំ ភាសតិ, ន បាបកំ សង្កប្បំ សង្កប្បេតិ, ន បាបកំ អាជីវំ អាជីវតិ – ឥមេហិ ខោ អហំ, ថបតិ, ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ បុរិសបុគ្គលំ បញ្ញបេមិ ន ចេវ សម្បន្នកុសលំ ន បរមកុសលំ ន ឧត្តមបត្តិបត្តំ សមណំ អយោជ្ឈំ អបិ ចិមំ ទហរំ កុមារំ មន្ទំ ឧត្តានសេយ្យកំ សមធិគយ្ហតិដ្ឋតិ។

“ទសហិ ខោ អហំ, ថបតិ, ធម្មេហិ សមន្នាគតំ បុរិសបុគ្គលំ បញ្ញបេមិ សម្បន្នកុសលំ បរមកុសលំ ឧត្តមបត្តិបត្តំ សមណំ អយោជ្ឈំ។ ឥមេ អកុសលា សីលា; តមហំ [កហំ (សី។), តហំ (បី។)], ថបតិ, វេទិតព្ពន្តិ វទាមិ។ ឥតោសមុដ្ឋានា អកុសលា សីលា; តមហំ, ថបតិ, វេទិតព្ពន្តិ វទាមិ។ ឥធ អកុសលា សីលា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ; តមហំ, ថបតិ, វេទិតព្ពន្តិ វទាមិ។ ឯវំ បដិបន្នោ អកុសលានំ សីលានំ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ; តមហំ, ថបតិ, វេទិតព្ពន្តិ វទាមិ។

“ᩍᨾᩮ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩍᨲᩮᩣᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩍᨵ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩈᩦᩃᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

“ᩍᨾᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩘᨠᨸ᩠ᨸᩣ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩍᨲᩮᩣᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩘᨠᨸ᩠ᨸᩣ ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩍᨵ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩘᨠᨸ᩠ᨸᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩈᩘᨠᨸ᩠ᨸᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

“ᩍᨾᩮ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩘᨠᨸ᩠ᨸᩣ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩍᨲᩮᩣᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩘᨠᨸ᩠ᨸᩣ ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩍᨵ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩘᨠᨸ᩠ᨸᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩈᩘᨠᨸ᩠ᨸᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᨲᨾᩉᩴ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

᪑᪙᪓᪨ “ᨠᨲᨾᩮ ᨧ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ? ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨸᩣᨸᨠᩮᩣ ᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ – ᩍᨾᩮ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ᪨

“ᩍᨾᩮ ᨧ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ ᨠᩥᩴᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ? ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ‘ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ’ᨲᩥᩔ ᩅᨧᨶᩦᨿᩴ᪨ ᨠᨲᨾᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ? ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩥ ᨻᩉᩩᩴ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᨵᩴ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨠᩴ᪨ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩁᩣᨣᩴ ᩈᨴᩮᩣᩈᩴ ᩈᨾᩮᩣᩉᩴ, ᩍᨲᩮᩣᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ᪨

“ᩍᨾᩮ ᨧ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ ᨠᩩᩉᩥᩴ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ? ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣᨸᩥ ᨶᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨵ, ᨳᨸᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨠᩣᨿᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩅᨧᩦᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᩅᨧᩦᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨾᨶᩮᩣᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨾᨶᩮᩣᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨩᩦᩅᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨩᩦᩅᩮᨶ ᨩᩦᩅᩥᨠᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᩥ – ᩑᨲ᩠ᨳᩮᨲᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩦᩃᩣ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨

“ᨠᨳᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩈᩦᩃᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨳᨸᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨸᩣᨸᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨴᩉᨲᩥ; ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨸᩣᨸᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨴᩉᨲᩥ; ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨴᩉᨲᩥ; ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᩣᨿ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨽᩣᩅᩣᨿ ᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᩣᨿ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥᨿᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨴᩉᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨳᨸᨲᩥ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩈᩦᩃᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

១៩៨។ “កតមេ ច, ថបតិ, កុសលា សីលា? កុសលំ កាយកម្មំ, កុសលំ វចីកម្មំ, អាជីវបរិសុទ្ធម្បិ ខោ អហំ, ថបតិ, សីលស្មឹ វទាមិ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ, ថបតិ, កុសលា សីលា។

“ឥមេ ច, ថបតិ, កុសលា សីលា កឹសមុដ្ឋានា? សមុដ្ឋានម្បិ នេសំ វុត្តំ។ ‘ចិត្តសមុដ្ឋានា’តិស្ស វចនីយំ។ កតមំ ចិត្តំ? ចិត្តម្បិ ហិ ពហុំ អនេកវិធំ នានប្បការកំ។ យំ ចិត្តំ វីតរាគំ វីតទោសំ វីតមោហំ, ឥតោសមុដ្ឋានា កុសលា សីលា។

“ឥមេ ច, ថបតិ, កុសលា សីលា កុហឹ អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ? និរោធោបិ នេសំ វុត្តោ។ ឥធ, ថបតិ, ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ នោ ច សីលមយោ, តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ បជានាតិ; យត្ថស្ស តេ កុសលា សីលា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ។

“កថំ បដិបន្នោ ច, ថបតិ, កុសលានំ សីលានំ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ? ឥធ, ថបតិ, ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ ; ឧប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ...បេ... អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ...បេ... ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឋិតិយា អសម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ។ ឯវំ បដិបន្នោ ខោ, ថបតិ, កុសលានំ សីលានំ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ។

១៩៩។ “កតមេ ច, ថបតិ, អកុសលា សង្កប្បា? កាមសង្កប្បោ, ព្យាបាទសង្កប្បោ, វិហឹសាសង្កប្បោ – ឥមេ វុច្ចន្តិ, ថបតិ, អកុសលា សង្កប្បា។

“ឥមេ ច, ថបតិ, អកុសលា សង្កប្បា កឹសមុដ្ឋានា? សមុដ្ឋានម្បិ នេសំ វុត្តំ។ ‘សញ្ញាសមុដ្ឋានា’តិស្ស វចនីយំ។ កតមា សញ្ញា? សញ្ញាបិ ហិ ពហូ អនេកវិធា នានប្បការកា។ កាមសញ្ញា, ព្យាបាទសញ្ញា, វិហឹសាសញ្ញា – ឥតោសមុដ្ឋានា អកុសលា សង្កប្បា។

“ឥមេ ច, ថបតិ, អកុសលា សង្កប្បា កុហឹ អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ? និរោធោបិ នេសំ វុត្តោ។ ឥធ, ថបតិ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ...បេ... បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ; ឯត្ថេតេ អកុសលា សង្កប្បា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ។

“កថំ បដិបន្នោ ច, ថបតិ, អកុសលានំ សង្កប្បានំ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ? ឥធ, ថបតិ, ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ; ឧប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ... បេ... អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ...បេ... ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឋិតិយា អសម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ។ ឯវំ បដិបន្នោ ខោ, ថបតិ, អកុសលានំ សង្កប្បានំ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ។

᪁᪆᪉᪨ "ᨠᨲᨾᩮ ᨧ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣ? ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ, ᩋᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ – ᩍᨾᩮ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣ᪨

"ᩍᨾᩮ ᨧ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣ ᨠᩥᩴᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ? ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ 'ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ'ᨲᩥᩔ ᩅᨧᨶᩦᨿᩴ᪨ ᨠᨲᨾᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ? ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᨻᩉᩪ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᨵᩣ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᨠᩣ᪨ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᩋᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣ – ᩍᨲᩮᩣᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣ᪨

"ᩍᨾᩮ ᨧ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣ ᨠᩩᩉᩥᩴ ᩋᨷᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ? ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣᨷᩥ ᨶᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨵ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩪᨷᩈᨾᩣ…ᨷᩮ… ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ; ᩑᨲ᩠ᨳᩮᨲᩮ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣ ᩋᨷᩁᩥᩈᩮᩈᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨

"ᨠᨳᩴ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨷᩣᨷᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨿ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨷᨴᩉᨲᩥ; ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨷᩣᨷᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿ…ᨷᩮ… ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨿ…ᨷᩮ… ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᩣᨿ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨽᩣᩅᩣᨿ ᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᩣᨿ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨷᩣᩁᩥᨷᩪᩁᩥᨿᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨷᨴᩉᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣᨶᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪁᪆᪅᪨ "ᨠᨲᨾᩮᩉᩥ ᨧᩣᩉᩴ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨴᩈᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᨷᩮᨾᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨠᩩᩈᩃᩴ ᨷᩁᨾᨠᩩᩈᩃᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᨱᩴ ᩋᨿᩮᩣᨩ᩠ᨫᩴ? ᩍᨵ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᩈᩮᨡᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥᨶᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩮᨡᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨳᨷᨲᩥ, ᨴᩈᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᨷᩮᨾᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨠᩩᩈᩃᩴ ᨷᩁᨾᨠᩩᩈᩃᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᨱᩴ ᩋᨿᩮᩣᨩ᩠ᨫᨶ᩠"ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨳᨷᨲᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ᪨

ᩈᨾᨱᨾᨱ᩠ᨯᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩴ᪨

᪉᪨ ᨧᩪᩊᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪂᪘᪉᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩅᩮᩊᩩᩅᨶᩮ ᨠᩃᨶ᩠ᨴᨠᨶᩥᩅᩣᨸᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩦ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨾᩮᩣᩁᨶᩥᩅᩣᨸᩮ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩣᩁᩣᨾᩮ ᨸᨭᩥᩅᩈᨲᩥ ᨾᩉᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᩁᩣᨩᨣᩉᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᩋᨲᩥᨸ᩠ᨸᨣᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲᩩᩴ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᨿᩮᨶ ᨾᩮᩣᩁᨶᩥᩅᩣᨸᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩦ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨾᩮᩣᩁᨶᩥᩅᩣᨸᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ᪨

ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩦ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨾᩉᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨶ᩠ᨶᩣᨴᩥᨶᩥᨿᩣ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩈᨴ᩠ᨴᨾᩉᩣᩈᨴ᩠ᨴᩣᨿ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᩁᩣᨩᨠᨳᩴ ᨧᩮᩣᩁᨠᨳᩴ ᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᨠᨳᩴ ᩈᩮᨶᩣᨠᨳᩴ ᨽᨿᨠᨳᩴ ᨿᩩᨴ᩠ᨵᨠᨳᩴ ᩋᨶ᩠ᨶᨠᨳᩴ ᨸᩣᨶᨠᨳᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᨠᨳᩴ ᩈᨿᨶᨠᨳᩴ ᨾᩣᩃᩣᨠᨳᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᨠᨳᩴ ᨬᩣᨲᩥᨠᨳᩴ ᨿᩣᨶᨠᨳᩴ ᨣᩣᨾᨠᨳᩴ ᨶᩥᨣᨾᨠᨳᩴ ᨶᨣᩁᨠᨳᩴ ᨩᨶᨸᨴᨠᨳᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨠᨳᩴ ᩈᩪᩁᨠᨳᩴ ᩅᩥᩈᩥᨡᩣᨠᨳᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨭ᩠ᨮᩣᨶᨠᨳᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨸᩮᨲᨠᨳᩴ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᨠᨳᩴ ᩃᩮᩣᨠᨠ᩠ᨡᩣᨿᩥᨠᩴ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᩣᨿᩥᨠᩴ ᩍᨲᩥᨽᩅᩣᨽᩅᨠᨳᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩣ᪨ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣ ᨡᩮᩣ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩦ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩪᩁᨲᩮᩣᩅ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᩈᨠᩴ ᨸᩁᩥᩈᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᨸᩮᩈᩥ – “ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩩ, ᨾᩣ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᨾᨠᨲ᩠ᨳ᪨ ᩋᨿᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ; ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨴ᩠ᨴᨠᩣᨾᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣᨴᩦ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩅ ᨶᩣᨾ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨸᩁᩥᩈᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨

᪂᪉᪀᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩦ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩦ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩑᨲᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᩈ᩠ᩅᩣᨣᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨧᩥᩁᩔᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨾᨠᩣᩈᩥ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩍᨵᩣᨣᨾᨶᩣᨿ᪨ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ; ᩍᨴᨾᩣᩈᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩈᨶᩮ᪨ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩦᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᨶᩦᨧᩴ ᩋᩣᩈᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩥᩴ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨠᩣᨿ ᨶᩩᨲ᩠ᨳ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ, ᨠᩣ ᨧ ᨸᨶ ᩅᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨠᨳᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᨲᩣ”ᨲᩥ? “ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩮᩈᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᨳᩣ ᨿᩣᨿ ᨾᨿᩴ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ᪨ ᨶᩮᩈᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᨳᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨸᩥ ᩈᩅᨶᩣᨿ᪨ ᨿᨴᩣᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩍᨾᩴ ᨸᩁᩥᩈᩴ ᩋᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ ᩋᨳᩣᨿᩴ ᨸᩁᩥᩈᩣ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩦ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᨿᨴᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩍᨾᩴ ᨸᩁᩥᩈᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ ᩋᨳᩣᨿᩴ ᨸᩁᩥᩈᩣ ᨾᨾᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨾᩩᨡᩴ ᩏᩃ᩠ᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩦ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᨿᩴ ᨶᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩏᨴᩣᨿᩦ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨽᩣᩈᩥᩔᨲᩥ ᨲᩴ [ᨲᩴ ᨶᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩈᩮᩣᩔᩣᨾᩣ’ᨲᩥ; ᨿᨴᩣ ᨸᨶ , ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᨸᩁᩥᩈᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨳᩣᩉᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᨸᩁᩥᩈᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨾᩩᨡᩴ ᩏᩃ᩠ᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩣ [ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩦ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨾ – ‘ᨿᩴ ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨽᩣᩈᩥᩔᨲᩥ ᨲᩴ ᩈᩮᩣᩔᩣᨾᩣ’”ᨲᩥ᪨

᪂᪉᪁᪨ “ᨲᩮᨶᩉᩩᨴᩣᨿᩥ, ᨲᨬ᩠ᨬᩮᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᨽᩣᨲᩩ ᨿᨳᩣ ᨾᩴ ᨸᨭᩥᨽᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩥ , ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨴᩥᩅᩈᩣᨶᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨲᩁᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩪ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩔᩣᩅᩦ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩴ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᨾᩣᨶᩮᩣ ‘ᨧᩁᨲᩮᩣ ᨧ ᨾᩮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᨩᩣᨣᩁᩔ ᨧ ᩈᨲᨲᩴ ᩈᨾᩥᨲᩴ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᨿᩣ [ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨿᩣ (?)] ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨭᩥᨧᩁᩥ, ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨠᨳᩴ ᩋᨸᨶᩣᨾᩮᩈᩥ, ᨠᩮᩣᨸᨬ᩠ᨧ ᨴᩮᩣᩈᨬ᩠ᨧ ᩋᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨬ᩠ᨧ ᨸᩣᨲ᩠ᩅᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴᨿᩮᩅ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᩈᨲᩥ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ – ‘ᩋᩉᩮᩣ ᨶᩪᨶ ᨽᨣᩅᩣ, ᩋᩉᩮᩣ ᨶᩪᨶ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ!

យោ ឥមេសំ ធម្មានំ សុកុសលោ’”តិ។ “កោ បន សោ, ឧទាយិ, សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវី អបរិសេសំ ញាណទស្សនំ បដិជានមានោ ‘ចរតោ ច មេ តិដ្ឋតោ ច សុត្តស្ស ច ជាគរស្ស ច សតតំ សមិតំ ញាណទស្សនំ បច្ចុបដ្ឋិត’ន្តិ, សោ តយា បុព្ពន្តំ អារព្ភ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរិ, ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេសិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុ្វាកាសី”តិ? ‘និគណ្ឋោ, ភន្តេ, នាដបុត្តោ’តិ។

“យោ ខោ, ឧទាយិ, អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ...បេ... ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យ, សោ វា មំ បុព្ពន្តំ អារព្ភ បញ្ហំ បុច្ឆេយ្យ, តំ វាហំ បុព្ពន្តំ អារព្ភ បញ្ហំ បុច្ឆេយ្យំ; សោ វា មេ បុព្ពន្តំ អារព្ភ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន ចិត្តំ អារាធេយ្យ, តស្ស វាហំ បុព្ពន្តំ អារព្ភ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន ចិត្តំ អារាធេយ្យំ។

“យោ [សោ (សី។ បី។)] ខោ, ឧទាយិ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យ, សោ វា មំ អបរន្តំ អារព្ភ បញ្ហំ បុច្ឆេយ្យ, តំ វាហំ អបរន្តំ អារព្ភ បញ្ហំ បុច្ឆេយ្យំ; សោ វា មេ អបរន្តំ អារព្ភ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន ចិត្តំ អារាធេយ្យ, តស្ស វាហំ អបរន្តំ អារព្ភ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន ចិត្តំ អារាធេយ្យំ។

“អបិ ច, ឧទាយិ, តិដ្ឋតុ បុព្ពន្តោ, តិដ្ឋតុ អបរន្តោ។ ធម្មំ តេ ទេសេស្សាមិ – ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតិ, ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្ជតិ; ឥមស្មិំ អសតិ ឥទំ ន ហោតិ, ឥមស្ស និរោធា ឥទំ និរុជ្ឈតី”តិ។

“អហញ្ហិ, ភន្តេ, យាវតកម្បិ មេ ឥទំ អត្តភាវេន បច្ចនុភូតំ តម្បិ នប្បហោមិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនុស្សរិតុំ, កុតោ បនាហំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរិស្សាមិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ...បេ... ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរិស្សាមិ, សេយ្យថាបិ ភគវា? អហញ្ហិ, ភន្តេ, ឯតរហិ បំសុបិសាចកម្បិ ន បស្សាមិ, កុតោ បនាហំ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សិស្សាមិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានិស្សាមិ, សេយ្យថាបិ ភគវា? យំ បន មំ, ភន្តេ, ភគវា ឯវមាហ – ‘អបិ ច, ឧទាយិ, តិដ្ឋតុ បុព្ពន្តោ, តិដ្ឋតុ អបរន្តោ; ធម្មំ តេ ទេសេស្សាមិ – ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតិ, ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្ជតិ; ឥមស្មិំ អសតិ ឥទំ ន ហោតិ, ឥមស្ស និរោធា ឥទំ និរុជ្ឈតី’តិ តញ្ច បន មេ ភិយ្យោសោមត្តាយ ន បក្ខាយតិ។ អប្បេវ នាមាហំ, ភន្តេ, សកេ អាចរិយកេ ភគវតោ ចិត្តំ អារាធេយ្យំ បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេនា”តិ។

១៧១។ “កិំ បន តេ, ឧទាយិ, សកេ អាចរិយកេ ហោតី”តិ? “អម្ហាកំ, ភន្តេ, សកេ អាចរិយកេ ឯវំ ហោតិ – ‘អយំ បរមោ វណ្ណោ, អយំ បរមោ វណ្ណោ’”តិ។

“យំ បន តេ ឯតំ, ឧទាយិ, សកេ អាចរិយកេ ឯវំ ហោតិ – ‘អយំ បរមោ វណ្ណោ, អយំ បរមោ វណ្ណោ’តិ, កតមោ សោ បរមោ

វណ្ណោ”តិ? “យស្មា, ភន្តេ, វណ្ណា អញ្ញោ វណ្ណោ ឧត្តរិតរោ វា បណីតតរោ វា នត្ថិ សោ បរមោ វណ្ណោ”តិ។

“កតមោ បន សោ បរមោ វណ្ណោ យស្មា វណ្ណា អញ្ញោ វណ្ណោ ឧត្តរិតរោ វា បណីតតរោ វា នត្ថី”តិ? “យស្មា , ភន្តេ, វណ្ណា អញ្ញោ វណ្ណោ ឧត្តរិតរោ វា បណីតតរោ វា នត្ថិ សោ បរមោ វណ្ណោ”តិ។

“ទីឃាបិ ខោ តេ ឯសា, ឧទាយិ, ផរេយ្យ – ‘យស្មា, ភន្តេ, វណ្ណា អញ្ញោ វណ្ណោ ឧត្តរិតរោ វា បណីតតរោ វា នត្ថិ សោ បរមោ វណ្ណោ’តិ វទេសិ, តញ្ច វណ្ណំ ន បញ្ញបេសិ។ សេយ្យថាបិ, ឧទាយិ, បុរិសោ ឯវំ វទេយ្យ – ‘អហំ យា ឥមស្មិំ ជនបទេ ជនបទកល្យាណី តំ ឥច្ឆាមិ, តំ កាមេមី’តិ។ តមេនំ ឯវំ វទេយ្យុំ – ‘អម្ភោ បុរិស, យំ ត្វំ ជនបទកល្យាណិំ ឥច្ឆសិ កាមេសិ, ជានាសិ តំ ជនបទកល្យាណិំ – ខត្តិយី វា ព្រាហ្មណី វា វេស្សី វា សុទ្ទី វា’តិ? ឥតិ បុដ្ឋោ ‘នោ’តិ វទេយ្យ។ តមេនំ ឯវំ វទេយ្យុំ – ‘អម្ភោ បុរិស, យំ ត្វំ ជនបទកល្យាណិំ ឥច្ឆសិ កាមេសិ, ជានាសិ តំ ជនបទកល្យាណិំ – ឯវំនាមា ឯវំគោត្តាតិ វាតិ...បេ... ទីឃា វា រស្សា វា មជ្ឈិមា វា កាឡី វា សាមា វា មង្គុរច្ឆវី វាតិ... អមុកស្មិំ គាមេ វា និគមេ វា នគរេ វា’តិ? ឥតិ បុដ្ឋោ ‘នោ’តិ វទេយ្យ។ តមេនំ ឯវំ វទេយ្យុំ – ‘អម្ភោ បុរិស, យំ ត្វំ ន ជានាសិ ន បស្សសិ, តំ ត្វំ ឥច្ឆសិ កាមេសី’”តិ? ឥតិ បុដ្ឋោ ‘អាមា’តិ វទេយ្យ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ឧទាយិ – ននុ ឯវំ សន្តេ, តស្ស បុរិសស្ស អប្បាដិហីរកតំ ភាសិតំ សម្បជ្ជតី”តិ? “អទ្ធា ខោ, ភន្តេ, ឯវំ សន្តេ តស្ស បុរិសស្ស អប្បាដិហីរកតំ ភាសិតំ សម្បជ្ជតី”តិ។

“ឯវមេវ ខោ ត្វំ, ឧទាយិ, ‘យស្មា, ភន្តេ, វណ្ណា អញ្ញោ វណ្ណោ ឧត្តរិតរោ វា បណីតតរោ វា នត្ថិ សោ បរមោ វណ្ណោ’តិ វទេសិ, តញ្ច វណ្ណំ ន បញ្ញបេសី”តិ។

“សេយ្យថាបិ, ភន្តេ, មណិ វេឡុរិយោ សុភោ ជាតិមា អដ្ឋំសោ សុបរិកម្មកតោ បណ្ឌុកម្ពលេ និក្ខិត្តោ ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច, ឯវំវណ្ណោ អត្តា ហោតិ អរោគោ បរំ មរណា”តិ។

២៧១. “តំ កិំ មញ្ញសិ, ឧទាយិ, យោ វា មណិ វេឡុរិយោ សុភោ ជាតិមា អដ្ឋំសោ សុបរិកម្មកតោ បណ្ឌុកម្ពលេ និក្ខិត្តោ ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ កិមិ ខជ្ជោបនកោ – ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ កតមោ វណ្ណោ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ? “យ្វាយំ, ភន្តេ, រត្តន្ធការតិមិសាយ កិមិ ខជ្ជោបនកោ – អយំ ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ឧទាយិ, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ កិមិ ខជ្ជោបនកោ, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ តេលប្បទីបោ – ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ កតមោ វណ្ណោ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ? “យ្វាយំ, ភន្តេ, រត្តន្ធការតិមិសាយ តេលប្បទីបោ – អយំ ឥមេសំ ឧភិន្នំ

ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ.

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨲᩥᨾᩥᩈᩣᨿ ᨲᩮᩃᨷ᩠ᨷᨴᩦᨷᩮᩣ, ᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨲᩥᨾᩥᩈᩣᨿ ᨾᩉᩣᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ – ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ? “ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩁᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨲᩥᨾᩥᩈᩣᨿ ᨾᩉᩣᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ – ᩋᨿᩴ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ.

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨲᩥᨾᩥᩈᩣᨿ ᨾᩉᩣᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᨿᩣ ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩪᩈᩈᨾᨿᩴ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩒᩈᨵᩥᨲᩣᩁᨠᩣ – ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ? “ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩪᩈᩈᨾᨿᩴ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩒᩈᨵᩥᨲᩣᩁᨠᩣ – ᩋᨿᩴ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ.

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩣ ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩪᩈᩈᨾᨿᩴ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩒᩈᨵᩥᨲᩣᩁᨠᩣ, ᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨲᨴᩉᩩᨷᩮᩣᩈᨳᩮ ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈᩮ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩋᨽᩥᨴᩮᩣ [ᩋᨽᩥᨴᩮ (ᨠ. ᩈᩦ.), ᩋᨽᩥᨴᩮᩣᩈᩴ (ᨠ.) ᩋᨽᩥᨴᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᨾᩣᨶᨲ᩠ᨳᨶᩥᨷᩣᨲᨷᨴᩴ (ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᨭᩦᨠᩣ ᨾᩉᩣᩅᨣ᩠ᨣ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ)] ᩋᨯ᩠ᨰᩁᨲ᩠ᨲᩈᨾᨿᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣ – ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ? “ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨲᨴᩉᩩᨷᩮᩣᩈᨳᩮ ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈᩮ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩋᨽᩥᨴᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᩁᨲ᩠ᨲᩈᨾᨿᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣ – ᩋᨿᩴ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ.

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨲᨴᩉᩩᨷᩮᩣᩈᨳᩮ ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈᩮ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩋᨽᩥᨴᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᩁᨲ᩠ᨲᩈᨾᨿᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᩅᩔᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮ ᨾᩣᩈᩮ ᩈᩁᨴᩈᨾᨿᩮ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩋᨽᩥᨴᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥᨠᩈᨾᨿᩴ ᩈᩪᩁᩥᨿᩮᩣ – ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ? “ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩅᩔᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮ ᨾᩣᩈᩮ ᩈᩁᨴᩈᨾᨿᩮ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩋᨽᩥᨴᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥᨠᩈᨾᨿᩴ ᩈᩪᩁᩥᨿᩮᩣ – ᩋᨿᩴ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ.

“ᩋᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨻᩉᩪ ᩉᩥ ᨻᩉᩩᨲᩁᩣ ᨴᩮᩅᩣ ᨿᩮ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨾᩈᩪᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᨽᩣ ᨶᩣᨶᩩᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲ᩠ᨿᩣᩉᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨾᩥ. ᩋᨳ ᨧ ᨷᨶᩣᩉᩴ ᨶ ᩅᨴᩣᨾᩥ – ‘ᨿᨾ᩠ᩉᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ’ᨲᩥ. ᩋᨳ ᨧ ᨷᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ‘ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨠᩥᨾᩥᨿᩣ ᨡᨩ᩠ᨩᩮᩣᨷᨶᨠᩮᨶ ᨶᩥᩉᩦᨶᨲᩁᩮᩣ [ᩉᩦᨶᨲᩁᩮᩣ (ᩈᩦ. ᨷᩦ.)] ᨧ ᨷᨭᩥᨠᩥᨭ᩠ᨮᨲᩁᩮᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᨷᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩮᩈᩥ, ᨲᨬ᩠ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᨷᩮᩈᩦ”ᨲᩥ. “ᩋᨧ᩠ᨧᩈᩁᩴ [ᩋᨧ᩠ᨧᩈᩣ (ᨠ.), ᩋᨧ᩠ᨧᩈᩁ (?)] ᨽᨣᩅᩣ ᨠᨲᩴ, ᩋᨧ᩠ᨧᩈᩁᩴ ᩈᩩᨣᨲ ᨠᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ!

“ᨠᩥᩴ ᨷᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᩈᩥ – ‘ᩋᨧ᩠ᨧᩈᩁᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᨲᩴ, ᩋᨧ᩠ᨧᩈᩁᩴ ᩈᩩᨣᨲ ᨠᨲ’”ᨶ᩠ᨲᩥ? “ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨠᩮ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩮ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩋᨿᩴ ᨷᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨷᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ’ᨲᩥ. ᨲᩮ ᨾᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨠᩮ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩮ ᩈᨾᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᩈᨾᨶᩩᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᩈᨾᨶᩩᨽᩣᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨷᩁᨴ᩠ᨵᩣ”ᨲᩥ.

᪒᪗᪓᪨ “ᨠᩥᩴ ᨷᨶᩩᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩅᨲᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩔ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨠᩮ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩮ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩅᨲᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩔ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩣ’”ᨲᩥ᪨

“ᨠᨲᨾᩣ ᨷᨶ ᩈᩣ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᩣᨠᩣᩁᩅᨲᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩔ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᩍᨵ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨲᨷᩮᩣᨣᩩᨱᩴ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᩈᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩣᨠᩣᩁᩅᨲᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩔ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩦ ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ ᩅᩣ”ᨲᩥ? “ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩦ ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ ᩅᩣ”ᨲᩥ? “ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩦ ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ ᩅᩣ”ᨲᩥ? “ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩦ ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ ᩅᩣ”ᨲᩥ? “ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᨲᨷᩮᩣᨣᩩᨱᩴ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩦ ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ ᩅᩣ”ᨲᩥ? “ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᨷᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩅᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩔ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ [ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ (ᨠ᪨)]? “ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨴᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᨳᩴ, ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨴᩴ ᩈᩩᨣᨲ ᨠᨳ”ᨶ᩠ᨲᩥ!

“ᨠᩥᩴ ᨷᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᩈᩥ – ‘ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨴᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᨳᩴ, ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨴᩴ ᩈᩩᨣᨲ ᨠᨳᩴ’”ᨲᩥ? “ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨠᩮ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩮ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩅᨲᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩔ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨾᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨠᩮ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩮ

សមនុយុញ្ជិយមានា សមនុគ្គាហិយមានា សមនុភាសិយមានា រិត្តា តុច្ឆា អបរទ្ធា”តិ [អបរទ្ធា (សី.), អបរទ្ធាបិ (ស្យា. កំ. បី.)]។

២៨៣។ “កិំ បន, ភន្តេ, អត្ថិ ឯកន្តសុខោ លោកោ, អត្ថិ អាការវតី បដិបទា ឯកន្តសុខស្ស លោកស្ស សច្ឆិកិរិយាយា”តិ? “អត្ថិ ខោ, ឧទាយិ, ឯកន្តសុខោ លោកោ, អត្ថិ អាការវតី បដិបទា ឯកន្តសុខស្ស លោកស្ស សច្ឆិកិរិយាយា”តិ។

“កតមា បន សា, ភន្តេ, អាការវតី បដិបទា ឯកន្តសុខស្ស លោកស្ស សច្ឆិកិរិយាយា”តិ? “ឥធុទាយិ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ…បេ… បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ; វិតក្កវិចារានំ វូបសមា… ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ; បីតិយា ច វិរាគា… តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ – អយំ ខោ សា, ឧទាយិ, អាការវតី បដិបទា ឯកន្តសុខស្ស លោកស្ស សច្ឆិកិរិយាយា”តិ។

“ន [កិំ នុ (ស្យា. កំ. ក.)] ខោ សា, ភន្តេ, អាការវតី បដិបទា ឯកន្តសុខស្ស លោកស្ស សច្ឆិកិរិយាយ, សច្ឆិកតោ ហិស្ស, ភន្តេ, ឯត្តាវតា ឯកន្តសុខោ លោកោ ហោតី”តិ។ “ន ខ្វាស្ស, ឧទាយិ, ឯត្តាវតា ឯកន្តសុខោ លោកោ សច្ឆិកតោ ហោតិ; អាការវតីត្វេវ សា បដិបទា ឯកន្តសុខស្ស លោកស្ស សច្ឆិកិរិយាយា”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, សកុលុទាយិស្ស បរិព្ពាជកស្ស បរិសា ឧន្នាទិនី ឧច្ចាសទ្ទមហាសទ្ទា អហោសិ – “ឯត្ថ មយំ អនស្សាម សាចរិយកា, ឯត្ថ មយំ អនស្សាម [បនស្សាម (សី.)] សាចរិយកា! ន មយំ ឥតោ ភិយ្យោ ឧត្តរិតរំ បជានាមា”តិ។

អថ ខោ សកុលុទាយី បរិព្ពាជកោ តេ បរិព្ពាជកេ អប្បសទ្ទេ កត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កិត្តាវតា បនស្ស, ភន្តេ, ឯកន្តសុខោ លោកោ សច្ឆិកតោ ហោតី”តិ? “ឥធុទាយិ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា…បេ… ចតុត្ថំ ឈានំ… ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ យា តា ទេវតា ឯកន្តសុខំ លោកំ ឧបបន្នា តាហិ ទេវតាហិ សទ្ធិំ សន្តិដ្ឋតិ សល្លបតិ សាកច្ឆំ សមាបជ្ជតិ។ ឯត្តាវតា ខ្វាស្ស, ឧទាយិ, ឯកន្តសុខោ លោកោ សច្ឆិកតោ ហោតី”តិ។

២៨៤។ “ឯតស្ស នូន, ភន្តេ, ឯកន្តសុខស្ស លោកស្ស សច្ឆិកិរិយាហេតុ ភិក្ខូ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តី”តិ? “ន ខោ, ឧទាយិ, ឯកន្តសុខស្ស លោកស្ស សច្ឆិកិរិយាហេតុ ភិក្ខូ មយិ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តិ។ អត្ថិ ខោ, ឧទាយិ , អញ្ញេវ ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច យេសំ សច្ឆិកិរិយាហេតុ ភិក្ខូ មយិ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តី”តិ។

“កតមេ បន តេ, ភន្តេ, ធម្មា ឧត្តរិតរា ច បណីតតរា ច យេសំ សច្ឆិកិរិយាហេតុ ភិក្ខូ មយិ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តី”តិ? “ឥធុទាយិ, តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា…បេ… សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេ វិវិច្ចេវ កាមេហិ…បេ… បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយម្បិ ខោ, ឧទាយិ, ធម្មោ ឧត្តរិតរោ ច បណីតតរោ ច យស្ស សច្ឆិកិរិយាហេតុ ភិក្ខូ មយិ ព្រហ្មចរិយំ

ធនត្តិ”៑

“បុត ចបរំ, ក្ខាឃិ, កិក្លុ ចិតក្កចិធារាត់ ច្វបរយា…ះប… ទ្យុតិឃំ ឈាត់… តតិឃំ ឈាត់… ចត្យុត្ថំ ឈាត់ ក្ខបរយជ្ជ ចិហរតិ៑ អឃម្បិ ខោ, ក្ខាឃិ, ឆខ្យោ ក្ខត្តិទិតរោ ច បណីតតរោ ច ឃឃ្យុ រង្គិកិរិឃារហេត្យ កិក្លុ យឃិ ព្រហ្មចរិឃំ ធនត្តិ៑

“សោ ឯចំ រយាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោតាតេ អតង្គណេ ចិកតូបក្កិលេរេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ផិតេ អាតេតជ្ជាប្យត្តេ បុទ្ធេនិចាសាត្យុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អកិតិត្នាមេតិ៑ សោ អតេកចិហិតំ បុទ្ធេនិចាសំ អត្យុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ឌាតិំ ទ្វេបិ ឌាតិយោ…ះប… ឥតិ សាកាចំ ឹសាទ្ទេសំ អតេកចិហិតំ បុទ្ធេនិចាសំ អត្យុស្សរតិ៑ អឃម្បិ ខោ, ក្ខាឃិ, ឆខ្យោ ក្ខត្តិទិតរោ ច បណីតតរោ ច ឃឃ្យុ រង្គិកិរិឃារហេត្យ កិក្លុ យឃិ ព្រហ្មចរិឃំ ធនត្តិ៑

“សោ ឯចំ រយាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោតាតេ អតង្គណេ ចិកតូបក្កិលេរេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ផិតេ អាតេតជ្ជាប្យត្តេ រត្តាត់ ទ្យុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អកិតិត្នាមេតិ៑ សោ ចិទ្ធេន ចក្លុតា ចិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមាត្យុសកេន រត្តេ បស្សតិ ចចមាតេ ក្ខបបជ្ជមាតេ ហីតេ បណីតេ សុចណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុកតេ ទុក្កតេ…ះប… ឃថាកម្មូបកេ រត្តេ បឌាតាតិ៑ អឃម្បិ ខោ, ក្ខាឃិ, ឆខ្យោ ក្ខត្តិទិតរោ ច បណីតតរោ ច ឃឃ្យុ រង្គិកិរិឃារហេត្យ កិក្លុ យឃិ ព្រហ្មចរិឃំ ធនត្តិ៑

“សោ ឯចំ រយាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោតាតេ អតង្គណេ ចិកតូបក្កិលេរេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ផិតេ អាតេតជ្ជាប្យត្តេ អារចាត់ ខឃញាណាយ ចិត្តំ អកិតិត្នាមេតិ ៑ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ ឃថាភូតំ បឌាតាតិ, ‘អឃំ ទុក្ខរមុទឃោ’តិ…ះប… ‘អឃំ ទុក្ខតិរោធោ’តិ… ‘អឃំ ទុក្ខតិរោធកាមិតី បដិបទា’តិ… ‘ឥមេ អារចា’តិ ឃថាភូតំ បឌាតាតិ, ‘អឃំ អារចរមុទឃោ’តិ… ‘អឃំ អារចតិរោធោ’តិ… ‘អឃំ អារចតិរោធកាមិតី បដិបទា’តិ ឃថាភូតំ បឌាតាតិ៑ តស្ស ឯចំ ឌាតតោ ឯចំ បស្សតោ កាមារចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចតិ, ភចារចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចតិ, អចិជ្ជារចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចតិ៑ ចិមុត្តស្មិំ ចិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ៑ ‘ខីណា ឌាតិ, ចុសិតំ ព្រហ្មចរិឃំ, កតំ ករណីឃំ, តាបរំ ឥត្ថត្តាឃា’តិ បឌាតាតិ៑ អឃម្បិ ខោ, ក្ខាឃិ, ឆខ្យោ ក្ខត្តិទិតរោ ច បណីតតរោ ច ឃឃ្យុ រង្គិកិរិឃារហេត្យ កិក្លុ យឃិ ព្រហ្មចរិឃំ ធនត្តិ៑ ឥមេ ខោ, ក្ខាឃិ, ឆខ្យោ ក្ខត្តិទិតរា ច បណីតតរា ច ឃេឃំ រង្គិកិរិឃារហេត្យ កិក្លុ យឃិ ព្រហ្មចរិឃំ ធនត្តី”តិ៑

១៧៤៑ ឯចំ ចុត្តេ, រក្យុលុទាឃី បរិព្វាឌកោ កកចន្តំ ឯតទចោច – “អកិក្កន្តំ, កន្តេ , អកិក្កន្តំ, កន្តេ! សេយ្យថាបិ, កន្តេ, តិក្កុជ្ជិតំ ចា ឧក្កុជ្ជេឃ្យ, បដិច្ឆន្នំ ចា ចិចរេឃ្យ, មូឡ្ហស្ស ចា មក្កំ អាចិក្ខេឃ្យ, អន្ធការេ ចា តេលបជ្ជោតំ ធារេឃ្យ – ‘ចក្ខុមន្តោ ទូបាតិ ទក្ខិន្តី’តិ; ឯចមេចំ កកចតា អតេកបរិឃាមេត ឆម្មោ បកាសិតោ៑ ឯសាហំ, កន្តេ, កកចន្តំ សរណំ កច្ឆាមិ ឆម្មញ្ច កិក្ខុសង្ឃញ្ច៑ លកេឃ្យាហំ, កន្តេ, កកចតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ, លកេឃ្យំ ក្ខបរម្បទ”ន្តិ៑

ឯចំ ចុត្តេ, រក្យុលុទាឃិស្ស បរិព្វាឌកស្ស បរិសា រក្យុលុទាឃិំ បរិព្វាឌកំ ឯតទចោចុំ – “មា កចំ, ក្ខាឃិ, រមណោ កោតមេ ព្រហ្មចរិឃំ

ᨧᩁᩥ; ᨾᩣ ᨽᩅᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩦᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᩏᨴᨠᨾᨱᩥᨠᩮᩣ [ᨾᨱᩥᨠᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨ ᨠ᪨)] ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴᨬ᩠ᨧᨶᩥᨠᩮᩣ [ᩏᨴᨦ᩠ᨠᨶᩥᨠᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩋᩔ, ᩑᩅᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨴᨾᩥᨴᩴ [ᩑᩅᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨴᨾᩮᩅ ᨲᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᩏᨴᩣᨿᩥᩔ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨾᩣ ᨽᩅᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩈᨾᨱᩮ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨧᩁᩥ; ᨾᩣ ᨽᩅᩴ, ᩏᨴᩣᨿᩥ, ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩦᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᩦ"ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩉᩥᨴᩴ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩥᩔ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩔ ᨸᩁᩥᩈᩣ ᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩥᩴ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᨾᨠᩣᩈᩥ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮᨲᩥ᪨

ᨧᩪᩊᩈᨠᩩᩃᩩᨴᩣᨿᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭᩛᩥᨲᩴ ᨶᩅᨾᩴ᪨

᪁᪀᪨ ᩅᩮᨡᨶᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲ

᪂᪇᪄᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩅᩮᨡᨶᩈᩮᩣ [ᩅᩮᨡᨶᩔᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨭᩛᩣᩈᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩅᩮᨡᨶᩈᩮᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ – "ᩋᨿᩴ ᨸᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨸᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ"ᨲᩥ᪨

"ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶ, ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᩈᩥ – 'ᩋᨿᩴ ᨸᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨸᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ'ᨲᩥ? ᨠᨲᨾᩮᩣ, ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶ, ᩈᩮᩣ ᨸᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ"ᨲᩥ?

"ᨿᩈ᩠ᨾᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩮᩣ ᨸᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ"ᨲᩥ᪨

"ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᩮᩣ, ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶ, ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ"ᨲᩥ?

"ᨿᩈ᩠ᨾᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩮᩣ ᨸᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ"ᨲᩥ᪨

"ᨴᩦᨥᩣᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᩑᩈᩣ, ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶ, ᨹᩁᩮᨿ᩠ᨿ – 'ᨿᩈ᩠ᨾᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᨲᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩮᩣ ᨸᩁᨾᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ'ᨲᩥ ᩅᨴᩮᩈᩥ, ᨲᨬ᩠ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶ, ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – 'ᩋᩉᩴ ᨿᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨩᨶᨸᨴᩮ ᨩᨶᨸᨴᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩦ, ᨲᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᨲᩴ ᨠᩣᨾᩮᨾᩦ'ᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ – 'ᩋᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈ, ᨿᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨩᨶᨸᨴᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩥᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩈᩥ ᨠᩣᨾᩮᩈᩥ, ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ ᨲᩴ ᨩᨶᨸᨴᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩥᩴ – ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩦ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩦ ᩅᩣ ᩅᩮᩔᩦ ᩅᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩦ ᩅᩣ'ᨲᩥ? ᩍᨲᩥ ᨸᩩᨭᩛᩮᩣ 'ᨶᩮᩣ'ᨲᩥ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ – 'ᩋᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈ, ᨿᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨩᨶᨸᨴᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩥᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩈᩥ ᨠᩣᨾᩮᩈᩥ, ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ ᨲᩴ ᨩᨶᨸᨴᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩥᩴ 'ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᩣ ᩑᩅᩴᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩣᨲᩥ...ᨸᩮ... ᨴᩦᨥᩣ ᩅᩣ ᩁᩔᩣ ᩅᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩣ ᩅᩣ ᨠᩣᩊᩦ ᩅᩣ ᩈᩣᨾᩣ ᩅᩣ ᨾᨦ᩠ᨣᩩᩁᨧ᩠ᨨᩅᩦ ᩅᩣᨲᩥ... ᩋᨾᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᩣᨾᩮ ᩅᩣ ᨶᩥᨣᨾᩮ ᩅᩣ ᨶᨣᩁᩮ ᩅᩣ'ᨲᩥ? ᩍᨲᩥ ᨸᩩᨭᩛᩮᩣ 'ᨶᩮᩣ'ᨲᩥ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ – 'ᩋᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈ, ᨿᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ ᨶ ᨸᩔᩈᩥ, ᨲᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩈᩥ ᨠᩣᨾᩮᩈᩦ'"ᨲᩥ? ᩍᨲᩥ ᨸᩩᨭᩛᩮᩣ 'ᩋᩣᨾᩣ'ᨲᩥ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ᪨

“តំ កិំ មញ្ញសិ, កច្ចាន, ននុ ឯវំ សន្តេ តស្ស បុរិសស្ស អប្បាដិហីរកតំ ភាសិតំ សម្បជ្ជតី”តិ? “អទ្ធា ខោ, ភោ គោតម, ឯវំ សន្តេ តស្ស បុរិសស្ស អប្បាដិហីរកតំ ភាសិតំ សម្បជ្ជតី”តិ។ “ឯវមេវ ខោ ត្វំ, កច្ចាន, ‘យស្មា, ភោ គោតម, វណ្ណា អញ្ញោ វណ្ណោ ឧត្តរិតរោ វា បណីតតរោ វា នត្ថិ សោ បរមោ វណ្ណោ’តិ វទេសិ; តញ្ច វណ្ណំ ន បញ្ញបេសី”តិ។ “សេយ្យថាបិ, ភោ គោតម, មណិ វេឡុរិយោ សុភោ ជាតិមា អដ្ឋំសោ សុបរិកម្មកតោ បណ្ឌុកម្ពលេ និក្ខិត្តោ ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច, ឯវំ វណ្ណោ អត្តា ហោតិ អរោគោ បរំ មរណា”តិ។

២៧៥. “តំ កិំ មញ្ញសិ, កច្ចាន, យោ វា មណិ វេឡុរិយោ សុភោ ជាតិមា អដ្ឋំសោ សុបរិកម្មកតោ បណ្ឌុកម្ពលេ និក្ខិត្តោ ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ កិមិ ខជ្ជោបនកោ ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ កតមោ វណ្ណោ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ? “យ្វាយំ, ភោ គោតម, រត្តន្ធការតិមិសាយ កិមិ ខជ្ជោបនកោ, អយំ ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, កច្ចាន, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ កិមិ ខជ្ជោបនកោ, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ តេលប្បទីបោ, ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ កតមោ វណ្ណោ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ? “យ្វាយំ, ភោ គោតម, រត្តន្ធការតិមិសាយ តេលប្បទីបោ, អយំ ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, កច្ចាន, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ តេលប្បទីបោ, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ មហាអគ្គិក្ខន្ធោ, ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ កតមោ វណ្ណោ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ? “យ្វាយំ, ភោ គោតម, រត្តន្ធការតិមិសាយ មហាអគ្គិក្ខន្ធោ, អយំ ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, កច្ចាន, យោ វា រត្តន្ធការតិមិសាយ មហាអគ្គិក្ខន្ធោ, យា វា រត្តិយា បច្ចូសសមយំ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ ឱសធិតារកា, ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ កតមោ វណ្ណោ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ? “យ្វាយំ, ភោ គោតម, រត្តិយា បច្ចូសសមយំ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ ឱសធិតារកា, អយំ ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, កច្ចាន, យា វា រត្តិយា បច្ចូសសមយំ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ ឱសធិតារកា, យោ វា តទហុបោសថេ បន្នរសេ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ អភិទោ អឌ្ឍរត្តសមយំ ចន្ទោ, ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ កតមោ វណ្ណោ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ? “យ្វាយំ, ភោ គោតម, តទហុបោសថេ បន្នរសេ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ អភិទោ អឌ្ឍរត្តសមយំ ចន្ទោ, អយំ ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, កច្ចាន, យោ វា តទហុបោសថេ បន្នរសេ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ អភិទោ អឌ្ឍរត្តសមយំ ចន្ទោ, យោ វា វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ អភិទោ មជ្ឈន្ហិកសមយំ សូរិយោ, ឥមេសំ ឧភិន្នំ វណ្ណានំ កតមោ វណ្ណោ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិ? “យ្វាយំ, ភោ គោតម, វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ វិទ្ធេ

ខិកាតចលិហេនកា ដេនេច អកិនេដា យន្ថ្លុកិញ្ញាហយឃំ ឃ្មុទិនឃា – អឃំ ព្ពនេយឃំ ក្ខកិត្តំ ចណ្ណាត់ អកិក្កន្តតនេរា ច បណីតតនេរា ចា”តិ។ “អនេតា នោ នេត, ពន្ទាត, ពាហុ ហិ ពាហុតនេរា ដេចា នេឃ ព្ពនេយឃំ ចត្ថិយឃ្មុទិឃាត់ អាកា តាត្យកោត្តិ, ញ្យាហំ បដាតាយិ។ អឆ ច បតាហំ ត ចដាយិ – ‘ឃព្វា ចណ្ណា អនេញ្ញា ចណ្ណា ក្ខត្តទិតនេរា ច បណីតតនេរា ច តត្ថិ’តិ។ អឆ ច បត ព្វំ, ពន្ទាត, ‘ឃ្វាឃំ ចណ្ណា កិឃិតា លនេញ្ញាបតនោត តិហិតតនេរា ច បតិកិដ្ឋតនេរា ច នេឃា បរនេយា ចណ្ណា’តិ ចនេឌសិ; តញ្ញា ចណ្ណំ ត បញ្ញានេបសិ”។

១៥០។ “បញ្ចា នោ ព្ពនេយ, ពន្ទាត, កាមគុណា។ កតនេម បញ្ចា? ចក្ខុចិញ្ញេយ្យា ទ្វបិ ព្ពដ្ឋា កន្តា មតាបា បិឃទ្វបា កាមូបឃំហិតា ទនេតិឃា, នេឃាតចិញ្ញេយ្យា ឃទ្វា...នេប... ឈាតចិញ្ញេយ្យា កន្ធា... ខិច្ហាចិញ្ញេយ្យា ទនេឃា... កាឃចិញ្ញេយ្យា ឆោដ្ឋព្វា ព្ពដ្ឋា កន្តា មតាបា បិឃទ្វបា កាមូបឃំហិតា ទនេតិឃា – ព្ពនេយ នោ, ពន្ទាត, បញ្ចា កាមគុណា។ ឃំ នោ, ពន្ទាត, ព្ពនេយ បញ្ចា កាមគុណេ បដិច្ច ក្ខប្បជ្ជតិ ឃុខំ នេឃាមតស្សំ ព្ពត់ ចុច្ចតិ កាមឃុខំ។ ព្ពតិ កានេមហិ កាមឃុខំ, កាមឃុខា កាមក្កឃុខំ តត្ថ អក្កមក្ខាឃតី”តិ។

ឲចំ ចុត្តេ, ចេលតនេឃា បរិព្វាជនោ ភកចន្តំ ឲតដនចោច – “អច្ឆរិឃំ, ភោ នោតម, អព្ភុតំ, ភោ នោតម! ឃាច ឃុភាសិតំ ចិឌំ ភោតា នោតមនេយត – ‘កានេមហិ កាមឃុខំ, កាមឃុខា កាមក្កឃុខំ តត្ថ អក្កមក្ខាឃតី’តិ។ (‘កានេមហិ, ភោ នោតម, កាមឃុខំ, កាមឃុខា កាមក្កឃុខំ, តត្ថ អក្កមក្ខាឃតី’តិ) [( ) ឃិ។ ឃ្យា។ កំ។ បិ។ នេបិត្ថនោឃុ តត្ថិ] – “ទុញ្ញាត់ នោ ឲតំ, ពន្ទាត, តឃា អញ្ញាដិដ្ឋិនោត អញ្ញាលត្តិនោត អញ្ញាទុចិនោត អញ្ញាត្រឃោនេកាត អញ្ញាត្រាចទិឃនោត – កាមា [កាមំ (ឃិ។ ឃ្យា។ កំ។ បិ។)] ចា កាមឃុខំ ចា កាមក្កឃុខំ ចា។ នេឃ នោ នេត, ពន្ទាត, ភិក្ខុ អរហន្តោ ហិណាឃចា ចុឃិតចន្តោ កតកណីឃា ឱហិតភារា អតុប្បត្តឃឥត្ថា បរិក្ខិណកចឃំឃោដតា ឃម្មឥញ្ញា ខិមុត្តា នេត នោ ឲតំ ដានេតយ្យុំ – កាមា ចា កាមឃុខំ ចា កាមក្កឃុខំ ចា”តិ។

១៥១។ ឲចំ ចុត្តេ, ចេលតនេឃា បរិព្វាជនោ គុបិនេតា អតត្តមនេតា ភកចន្តំនេយច លំនេឃន្តោ ភកចន្តំនេយច ចម្ភេន្តោ ភកចន្តំនេយច ចដយានេតា “ឃមណោ [ឃមណោ ច (ឃិ។ បិ។)] នោតនេយា បាបិនេតា ភចិស្សតី”តិ ភកចន្តំ ឲតដនចោច – “ឲចនេមច បតិនេឆកដ្ឋ [បតិនេឆកោ (ឃិ។ បិ។), បតិនេមកោ (ក្ខបទិឃុកឃុត្ត)] ឃមណព្រាហ្មណា អដាតន្តា បុព្ពាត្តំ, អបឃ្សន្តា អបរន្តំ អឆ ច បត ‘ហិណា ដាតិ, ចុឃិតំ ព្រាហ្មចទិឃំ, កតំ ករណីឃំ, តាបរំ ព្ពត្ថត្តាឃាតិ – បដាតាមា’តិ – បដិដាតត្តិ [ព្ពត្ថត្តាឃាតិ បដិដាតត្តិ (បិ។)]។ នេតនេឃមិឌំ ភាឃិតំ ហស្សកំនេយច ឃម្បជ្ជតិ, តាមកំនេយច ឃម្បជ្ជតិ, ទិត្តកំនេយច ឃម្បជ្ជតិ, តុច្ឆកំនេយច ឃម្បជ្ជតី”តិ។ “នេឃ នោ នេត, ពន្ទាត, ឃមណព្រាហ្មណា អដាតន្តា បុព្ពាត្តំ , អបឃ្សន្តា អបរន្តំ, ‘ហិណា ដាតិ, ចុឃិតំ ព្រាហ្មចទិឃំ, កតំ ករណីឃំ, តាបរំ ព្ពត្ថត្តាឃាតិ – បដាតាមា’តិ – បដិដាតត្តិ; នេតឃំ នេឃានេយច [នេតឃំ នេតឃាឃំ (ឃិ។), នេតឃំនេយច នេឃា (?)] ឃហធម្មិកោ តិក្កនេហា នេហាតិ។ អបិ ច, ពន្ទាត, តិដ្ឋតុ បុព្ពាន្តោ, តិដ្ឋតុ អបរន្តោ។ ឲតុ ចិញ្ញ្ញូ បុទិនេឃា អឃឋោ អមាឃាចិ ក្ខទុដាតិនោ, អហមតុឃាឃាមិ អហំ ធម្មំ ដេនេឃមិ។ ឃថាតុឃិដ្ឋំ តថា បដិបជ្ជមានោ [ឃថាតុឃិដ្ឋំ បដិបជ្ជមានោ (?)] តចិរនេឃ្សច ឃាមនេញ្ញច ពាឃ្សតិ ឃាមំ ឥក្ខិតិ – ឲចំ កិទ ឃម្ភូ [ឲចំ កិទាឃព្វា (ឃ្យា។ ក។)] ពាន្តតា ខិប្បនេយាក្ខា នេហាតិ, ឃឌិឌំ អចិដ្ឋា ពាន្តតា។ នេឃឃ្យថាបិ, ពន្ទាត, ឥហនេទា គុមានេទា មន្ទោ ក្ខត្តាតនេឃឃ្យកោ កណ្ណបញ្ចានេមហិ ពាន្តនេតហិ ពាន្ទ្ហា អឃ្ស ឃុត្តពាន្តនេតហិ; តឃ្ស ចុឌ្ឌិមន្វាឃ ព្ពត្រិឃាត់ បរិបាកមន្វាឃ តាតិ ពាន្តតាតិ មុនេច្ចយ្យុំ; នេឃា នេមានេក្ខាឃឹត្វិ នោ ដានេតយ្យ នោតា ច ពាន្តតំ។ ឲចនេមច នោ, ពន្ទាត, ឲតុ ចិញ្ញ្ញូ បុទិនេឃា អឃឋោ អមាឃាចិ ក្ខទុដាតិនោ, អហមតុឃាឃាមិ, អហំ ធម្មំ ដេនេឃមិ; ឃថាតុឃិដ្ឋំ

តថា បដិបន្នយាតោ ភចិរស្សេច សាយណ្ណោ ពាស្សតិ , សាយំ ឥក្លិតិ – ‘ឲចំ កិរ សយ្ហា ពាត្ថតា ចិប្យយោក្លោ ហោតិ, ឃជិជំ អចិន្នា ពាត្ថតា’”តិ៉

ឲចំ ចុត្តេ, ចេលភសោ បរិន្តាឌកោ ភកចត្តិ ឲតឌចោឆ – “អកិក្កត្តិ, កោ កោតយ...បេ... ឱ្យបិសក់ យំ ភចំ កោតយោ ឆាទ្យេ អន្ថតក្កេ បិលុ្យបេតំ សរណំ កត”ត្តិ៉

ចេលភសស្សុត្តំ ភិង្គិតំ ឥសយំ៉

បរិន្តាឌកចក្កេ ភិង្គិតោ តតិយោ៉

តស្ស្យុគ្គាភ៌ –

បុណ្ឌិ-អក្កិសហ-កឆិភាយោ, ខិឈភលោ បុភ ភារគ្ងាឌកោរត្តោ;

សត្តុទ៌កាភាឃិយុណ្ឌិកបុត្តោ, យលិកោ តថាកច្ចាភោ ចរចក្កោ៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៤. រាជវគ្គោ

១. ឃដិការសុត្តំ

២៨២. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា កោសលេសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ។ អថ ខោ ភគវា មគ្គា ឱក្កម្ម អញ្ញតរស្មិំ បទេសេ សិតំ បាត្វាកាសិ។ អថ ខោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឯតទហោសិ – “កោ នុ ខោ ហេតុ, កោ បច្ចយោ ភគវតោ សិតស្ស បាតុកម្មាយ? ន អការណេន [ន អការណេ (សី.)] តថាគតា សិតំ បាតុករោន្តី”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ឯកំសំ ចីវរំ [ឧត្តរាសង្គំ (ស្យា. កំ.)] កត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កោ នុ ខោ, ភន្តេ, ហេតុ, កោ បច្ចយោ ភគវតោ សិតស្ស បាតុកម្មាយ? ន អការណេន តថាគតា សិតំ បាតុករោន្តី”តិ។ “ភូតបុព្ពំ, អានន្ទ, ឥមស្មិំ បទេសេ វេភឡិង្គំ [វេហលិង្គំ (សី.), វេកលិកំ (ស្យា. កំ.), វេកលិង្គំ (បី.)] នាម គាមនិគមោ អហោសិ ឥទ្ធោ ចេវ ផីតោ ច ពហុជនោ អាកិណ្ណមនុស្សោ។ វេភឡិង្គំ ខោ, អានន្ទ, គាមនិគមំ កស្សបោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឧបនិស្សាយ វិហាសិ។ ឥធ សុទំ, អានន្ទ, កស្សបស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អារាមោ អហោសិ។ ឥធ សុទំ, អានន្ទ, កស្សបោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ និសិន្នកោ ភិក្ខុសង្ឃំ ឱវទតី”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ចតុគ្គុណំ សង្ឃាដិំ បញ្ញបេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “តេន ហិ, ភន្តេ, ភគវា និសីទតុ។ អយំ ភូមិបទេសោ ទ្វីហិ អរហន្តេហិ សម្មាសម្ពុទ្ធេហិ បរិភុត្តោ ភវិស្សតី”តិ។ និសីទិ ភគវា បញ្ញត្តេ អាសនេ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ –

“ភូតបុព្ពំ, អានន្ទ, ឥមស្មិំ បទេសេ វេភឡិង្គំ នាម គាមនិគមោ អហោសិ ឥទ្ធោ ចេវ ផីតោ ច ពហុជនោ អាកិណ្ណមនុស្សោ។ វេភឡិង្គំ ខោ, អានន្ទ, គាមនិគមំ កស្សបោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឧបនិស្សាយ វិហាសិ។ ឥធ សុទំ, អានន្ទ, កស្សបស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អារាមោ អហោសិ។ ឥធ សុទំ, អានន្ទ, កស្សបោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ និសិន្នកោ ភិក្ខុសង្ឃំ ឱវទតិ។

២៨៣. “វេភឡិង្គេ ខោ, អានន្ទ, គាមនិគមេ ឃដិការោ [ឃដីការោ (សី. បី.)] នាម កុម្ភការោ កស្សបស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបដ្ឋាកោ អហោសិ អគ្គុបដ្ឋាកោ។ ឃដិការស្ស ខោ, អានន្ទ, កុម្ភការស្ស ជោតិបាលោ នាម មាណវោ សហាយោ អហោសិ បិយសហាយោ។ អថ ខោ, អានន្ទ, ឃដិការោ កុម្ភការោ ជោតិបាលំ មាណវំ អាមន្តេសិ – ‘អាយាម, សម្ម ជោតិបាល, កស្សបំ ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សាម។ សាធុសម្មតញ្ហិ មេ តស្ស ភគវតោ ទស្សនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សា’តិ។ ឯវំ វុត្តេ, អានន្ទ, ជោតិបាលោ មាណវោ ឃដិការំ កុម្ភការំ ឯតទវោច – ‘អលំ, សម្ម ឃដិការ។ កិំ បន តេន មុណ្ឌកេន សមណកេន ទិដ្ឋេនា’តិ? ទុតិយម្បិ ខោ, អានន្ទ…បេ… តតិយម្បិ ខោ, អានន្ទ, ឃដិការោ កុម្ភការោ ជោតិបាលំ មាណវំ ឯតទវោច – ‘អាយាម, សម្ម ជោតិបាល, កស្សបំ ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សាម។ សាធុសម្មតញ្ហិ មេ តស្ស ភគវតោ ទស្សនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សា’តិ។ តតិយម្បិ ខោ, អានន្ទ, ជោតិបាលោ មាណវោ ឃដិការំ កុម្ភការំ ឯតទវោច – ‘អលំ, សម្ម ឃដិការ។ កិំ បន តេន មុណ្ឌកេន សមណកេន ទិដ្ឋេនា’តិ? ‘តេន ហិ, សម្ម ជោតិបាល, សោត្តិសិនានិំ [សោត្តិំ សិនានិំ (សី. បី.), សោត្តិសិនានំ (ស្យា. កំ. ក.)]

ອາທາຍ [ອາຫຣ (ກ.)] ນທິໍ ຄມິສ຺ສາມ ນ຺ຫາຍິຕຸນ຺ຕິ. ‘ເອວໍ ສມ຺ມາ’ຕິ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ໂຊຕິປາໂລ ມາຓໂວ ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສິ. ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຆຏິກາໂຣ ຈ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ໂຊຕິປາໂລ ຈ ມາຓໂວ ໂສຕ຺ຕິສິນານິໍ ອາທາຍ ນທິໍ ອຄມໍສຸ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ.

໒໘໔. “ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຆຏິກາໂຣ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ໂຊຕິປາລໍ ມາຓວໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘ອຍໍ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ, ກສ຺ສປສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສ ອວິທູເຣ ອາຣາໂມ. ອາຍາມ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ, ກສ຺ສປໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສາມ. ສາຘຸສມ຺ມຕໍ ຫິ ເມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ທສ຺ສນໍ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສາ’ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອານນ຺ທ, ໂຊຕິປາໂລ ມາຓໂວ ຆຏິກາຣໍ ກຸມ຺ຠກາຣໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອລໍ, ສມ຺ມ ຆຏິກາຣ. ກິໍ ປນ ເຕນ ມຸຓ຺ຑເກນ ສມຓເກນ ທິຏ຺ເຐນາ’ຕິ? ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ, ອານນ຺ທ…ເປ… ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຆຏິກາໂຣ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ໂຊຕິປາລໍ ມາຓວໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອຍໍ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ, ກສ຺ສປສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສ ອວິທູເຣ ອາຣາໂມ. ອາຍາມ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ, ກສ຺ສປໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສາມ. ສາຘຸສມ຺ມຕໍ ຫິ ເມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ທສ຺ສນໍ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສາ’ຕິ. ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ໂຊຕິປາໂລ ມາຓໂວ ຆຏິກາຣໍ ກຸມ຺ຠກາຣໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອລໍ, ສມ຺ມ ຆຏິກາຣ. ກິໍ ປນ ເຕນ ມຸຓ຺ຑເກນ ສມຓເກນ ທິຏ຺ເຐນາ’ຕິ? ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຆຏິກາໂຣ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ໂຊຕິປາລໍ ມາຓວໍ ໂອວຏ຺ຏິກາຍໍ ປຣາມສິຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈ – ‘ອຍໍ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ, ກສ຺ສປສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສ ອວິທູເຣ ອາຣາໂມ. ອາຍາມ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ, ກສ຺ສປໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສາມ. ສາຘຸສມ຺ມຕໍ ຫິ ເມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ທສ຺ສນໍ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສາ’ຕິ. ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ໂຊຕິປາໂລ ມາຓໂວ ໂອວຏ຺ຏິກໍ ວິນິວເຏ຺ຕ຺ວາ [ວິນິເວເຘ຺ຕ຺ວາ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ຆຏິກາຣໍ ກຸມ຺ຠກາຣໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອລໍ, ສມ຺ມ ຆຏິກາຣ. ກິໍ ປນ ເຕນ ມຸຓ຺ຑເກນ ສມຓເກນ ທິຏ຺ເຐນາ’ຕິ? ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຆຏິກາໂຣ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ໂຊຕິປາລໍ ມາຓວໍ ສີສໍນ຺ຫາຕໍ [ສສີສໍ ນ຺ຫາຕໍ (ສີ.), ສີສນ຺ຫາຕໍ (ສ຺ຍາ. ກໍ.)] ເກເສສຸ ປຣາມສິຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈ – ‘ອຍໍ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ, ກສ຺ສປສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສ ອວິທູເຣ ອາຣາໂມ. ອາຍາມ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ, ກສ຺ສປໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສາມ. ສາຘຸສມ຺ມຕໍ ຫິ ເມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ທສ຺ສນໍ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສາ’ຕິ. ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ໂຊຕິປາລສ຺ສ ມາຓວສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ, ໂຠ, ອພ຺ຠຸຕໍ ວຕ, ໂຠ! ຍຕ຺ຣ ຫິ ນາມາຍໍ ຆຏິກາໂຣ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ອິຕ຺ຕຣຊຈ຺ໂຈ ສມາໂນ ອມ຺ຫາກໍ ສີສໍນ຺ຫາຕານໍ ເກເສສຸ ປຣາມສິຕພ຺ພໍ ມຎ຺ຎິສ຺ສຕິ; ນ ວຕິທໍ ກິຣ ໂອຣກໍ ມເຎ຺ຎ ຠວິສ຺ສຕີ’ຕິ; ຆຏິກາຣໍ ກຸມ຺ຠກາຣໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ຍາວຕາໂທຫິປິ [ຍາເວຕໂທຫິປິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)], ສມ຺ມ ຆຏິກາຣາ’ຕິ? ‘ຍາວຕາໂທຫິປິ, ສມ຺ມ ໂຊຕິປາລ. ຕຖາ ຫິ ປນ ເມ ສາຘຸສມ຺ມຕໍ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ທສ຺ສນໍ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສາ’ຕິ. ‘ເຕນ ຫິ, ສມ຺ມ ຆຏິກາຣ, ມຸຎ຺ຈ; ຄມິສ຺ສາມາ’ຕິ.

໒໘໕. “ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຆຏິກາໂຣ ຈ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ໂຊຕິປາໂລ ຈ ມາຓໂວ ເຍນ ກສ຺ສໂປ ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຆຏິກາໂຣ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ກສ຺ສປໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ໂຊຕິປາໂລ ປນ ມາຓໂວ ກສ຺ສເປນ ຠຄວຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ໂມທິ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຆຏິກາໂຣ ກຸມ຺ຠກາໂຣ ກສ຺ສປໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອຍໍ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ໂຊຕິປາໂລ ມາຓໂວ ສຫາໂຍ ປິຍສຫາໂຍ. ອິມສ຺ສ ຠຄວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕູ’ຕິ. ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ກສ຺ສໂປ ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ

ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᨬ᩠ᨧ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩴ ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᨬ᩠ᨧ ᨾᩣᨱᩅᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨴᩔᩮᩈᩥ ᩈᨾᩣᨴᨸᩮᩈᩥ ᩈᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᨩᩮᩈᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩴᩈᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩮᩣ ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᩮᩣ ᨧ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨠᩔᨸᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨴᩔᩥᨲᩣ ᩈᨾᩣᨴᨸᩥᨲᩣ ᩈᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᨩᩥᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩴᩈᩥᨲᩣ ᨠᩔᨸᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᩈᨶᩣ ᨠᩔᨸᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ᪨

᪂᪈᪆᪨ "ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – 'ᩍᨾᩴ ᨶᩩ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᨥᨭᩥᨠᩣᩁ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨳ ᨧ ᨸᨶ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨶ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᩔᩈᩦ'ᨲᩥ? 'ᨶᨶᩩ ᨾᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃ, ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ, ᩋᨶ᩠ᨵᩮ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᩮ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᨸᩮᩣᩈᩮᨾᩦ'ᨲᩥ? 'ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᨥᨭᩥᨠᩣᩁ, ᩋᩉᩴ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᩔᩣᨾᩦ'ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩮᩣ ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᩮᩣ ᨧ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩔᨸᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᩔᨸᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – 'ᩋᨿᩴ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᩈᩉᩣᨿᩮᩣ ᨸᩥᨿᩈᩉᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨲᩪ'ᨲᩥ᪨ ᩋᩃᨲ᩠ᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨠᩔᨸᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᩃᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩴ᪨

᪂᪈᪇᪨ "ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᨧᩥᩁᩪᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᩮ ᨾᩣᨱᩅᩮ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩪᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩅᩮᨽᩊᩥᨦ᩠ᨣᩮ ᨿᨳᩣᨽᩥᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩦ ᨲᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩦ ᨲᨴᩅᩈᩁᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᩁ ᩈᩩᨴᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩍᩈᩥᨸᨲᨶᩮ ᨾᩥᨣᨴᩣᨿᩮ᪨ ᩋᩔᩮᩣᩈᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩥᨠᩦ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩣ – 'ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩍᩈᩥᨸᨲᨶᩮ ᨾᩥᨣᨴᩣᨿᩮ'ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩥᨠᩦ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩣ ᨽᨴ᩠ᩁᩣᨶᩥ ᨽᨴ᩠ᩁᩣᨶᩥ ᨿᩣᨶᩣᨶᩥ ᨿᩮᩣᨩᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨴ᩠ᩁᩴ [ᨽᨴ᩠ᩁᩴ ᨽᨴ᩠ᩁᩴ (ᨠ᪨)] ᨿᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨴ᩠ᩁᩮᩉᩥ ᨽᨴ᩠ᩁᩮᩉᩥ ᨿᩣᨶᩮᩉᩥ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᨿᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ ᨾᩉᨧ᩠ᨧᩁᩣᨩᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ [ᨾᩉᨧ᩠ᨧᩣ ᩁᩣᨩᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ (ᩈᩦ᪨), ᨾᩉᨲᩣ ᩁᩣᨩᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ (ᨸᩦ᪨)] ᨠᩔᨸᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨴᩔᨶᩣᨿ᪨ ᨿᩣᩅᨲᩥᨠᩣ ᨿᩣᨶᩔ ᨽᩪᨾᩥ ᨿᩣᨶᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᨶᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᩣᩁᩮᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣᩅ ᨿᩮᨶ ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩔᨸᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩥᨠᩥᩴ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨴᩔᩮᩈᩥ ᩈᨾᩣᨴᨸᩮᩈᩥ ᩈᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᨩᩮᩈᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩴᩈᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩥᨠᩦ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩣ ᨠᩔᨸᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨴᨸᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᨩᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩴᩈᩥᨲᩮᩣ ᨠᩔᨸᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – 'ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩩ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᩈ᩠ᩅᩣᨲᨶᩣᨿ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᨶᩣ'ᨲᩥ᪨ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᩈᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩣᩅᩮᨶ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩥᨠᩦ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩣ ᨠᩔᨸᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᩈᨶᩣ ᨠᩔᨸᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩥᨠᩦ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩣ ᨲᩔᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩈᨠᩮ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩮ ᨸᨱᩦᨲᩴ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᩴ ᨸᨭᩥᨿᩣᨴᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨸᩩᨭᨠᩔ [ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨾᩩᨭᩥᨠᩔ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨), ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨾᩩᨭᩥᨠᩔ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᩈᩣᩃᩥᨶᩮᩣ ᩅᩥᨣᨲᨠᩣᩊᨠᩴ ᩋᨶᩮᨠᩈᩪᨸᩴ ᩋᨶᩮᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ, ᨠᩔᨸᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨠᩣᩃᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩣᨸᩮᩈᩥ – 'ᨠᩣᩃᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨽᨲ᩠ᨲ'ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

៤៥៥. "អថ ខោ, អានន្ទ, កស្សបោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន កិកិស្ស កាសិរញ្ញោ និវេសនំ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន. អថ ខោ, អានន្ទ, កិកី កាសិរាជា ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ សម្បវារេសិ. អថ ខោ, អានន្ទ, កិកី កាសិរាជា កស្សបំ ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ភុត្តាវិំ ឱនីតបត្តបាណិំ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ. ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ, អានន្ទ, កិកី កាសិរាជា កស្សបំ ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ឯតទវោច – 'អធិវាសេតុ មេ, ភន្តេ, ភគវា ពារាណសិយំ វស្សាវាសំ; ឯវរូបំ សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានំ ភវិស្សតី'តិ. 'អលំ, មហារាជ. អធិវុត្ថោ មេ វស្សាវាសោ'តិ. ទុតិយម្បិ ខោ, អានន្ទ... តតិយម្បិ ខោ, អានន្ទ, កិកី កាសិរាជា កស្សបំ ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ឯតទវោច – 'អធិវាសេតុ មេ, ភន្តេ, ភគវា ពារាណសិយំ វស្សាវាសំ; ឯវរូបំ សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានំ ភវិស្សតី'តិ. 'អលំ, មហារាជ. អធិវុត្ថោ មេ វស្សាវាសោ'តិ. អថ ខោ, អានន្ទ, កិកិស្ស កាសិរញ្ញោ 'ន មេ កស្សបោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អធិវាសេតិ ពារាណសិយំ វស្សាវាស'ន្តិ អហុទេវ អញ្ញថត្តំ, អហុ ទោមនស្សំ. អថ ខោ, អានន្ទ, កិកី កាសិរាជា កស្សបំ ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ឯតទវោច – 'អត្ថិ នុ តេ, ភន្តេ, អញ្ញោ កោចិ មយា ឧបដ្ឋាកតរោ'តិ?

"'អត្ថិ, មហារាជ, វេភឡិង្គំ នាម គាមនិគមោ. តត្ថ ឃដិការោ នាម កុម្ភការោ; សោ មេ ឧបដ្ឋាកោ អគ្គុបដ្ឋាកោ. តុយ្ហំ ខោ បន, មហារាជ, 'ន មេ កស្សបោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អធិវាសេតិ ពារាណសិយំ វស្សាវាស'ន្តិ អត្ថេវ [អត្ថិ (សី. បី.)] អញ្ញថត្តំ, អត្ថិ ទោមនស្សំ. តយិទំ ឃដិការស្ស កុម្ភការស្ស [ឃដិការេ កុម្ភការេ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] នត្ថិ ច ន ច ភវិស្សតិ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ, ធម្មំ សរណំ គតោ, សង្ឃំ សរណំ គតោ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ, អទិន្នាទានា បដិវិរតោ, កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ, មុសាវាទា បដិវិរតោ, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ ទុក្ខេ និក្កង្ខោ, ទុក្ខសមុទយេ និក្កង្ខោ, ទុក្ខនិរោធេ និក្កង្ខោ, ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ និក្កង្ខោ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ ឯកភត្តិកោ ព្រហ្មចារី សីលវា កល្យាណធម្មោ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ និក្ខិត្តមណិសុវណ្ណោ អបេតជាតរូបរជតោ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ បន្នមុសលោ ន សហត្ថា បថវិំ ខណតិ [កុម្ភការោ ន មុសលេន ន សហត្ថា បថវិំ ខណតិ (ស្យា. កំ. បី.), កុម្ភការោ ន មុសលេន សហត្ថា បថវិំ ខណតិ (ក.)]. យំ ហោតិ កូលបលុគ្គំ វា មូសិកុក្កុរោ [មូសិកុក្កូរោ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] វា តំ កាជេន អាហរិត្វា ភាជនំ ករិត្វា ឯវមាហ – "ឯត្ថ យោ ឥច្ឆតិ តណ្ឌុលបដិភស្តានិ [តណ្ឌុល បភិវត្តានិ (សី. បី.)] វា មុគ្គបដិភស្តានិ វា កឡាយបដិភស្តានិ វា និក្ខិបិត្វា យំ ឥច្ឆតិ តំ ហរតូ"តិ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ អន្ធេ ជិណ្ណេ មាតាបិតរោ បោសេតិ. ឃដិការោ ខោ, មហារាជ, កុម្ភការោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា.

៤៥៦. "'ឯកមិទាហំ, មហារាជ, សមយំ វេភឡិង្គេ វិហរាមិ. អថ ខ្វាហំ, មហារាជ, បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា

ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເຍນ ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ມາຕາປິຕເຣາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ມາຕາປິຕເຣາ ເອຕທເວາຈ – “ຫນ຺ທ, ເກາ ນຸ ເຂາ ອຍໍ ຠຄ຺ຄເວາ ຄເຕາ”ຕິ? “ນິກ຺ຂນ຺ເຕາ ເຂາ ເຕ, ຠນ຺ເຕ, ອຸປຏ຺ຐາເກາ ອນ຺ເຕາກຸມ຺ຠິຍາ ເອາທນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິເຍາຄາ ສູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊາ”ຕິ. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ກຸມ຺ຠິຍາ ເອາທນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິເຍາຄາ ສູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກມິ [ປກ຺ກາມິ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)]. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາເຣາ ກຸມ຺ຠກາເຣາ ເຍນ ມາຕາປິຕເຣາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕເຣາ ເອຕທເວາຈ – “ເກາ ກຸມ຺ຠິຍາ ເອາທນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິເຍາຄາ ສູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກນ຺ເຕາ”ຕິ? “ກສ຺ສເປາ, ຕາຕ, ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘາ ກຸມ຺ຠິຍາ ເອາທນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິເຍາຄາ ສູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກນ຺ເຕາ”ຕິ? ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ເອຕທເຫາສິ – “ລາຠາ ວຕ ເມ, ສຸລທ຺ຘໍ ວຕ ເມ, ຍສ຺ສ ເມ ກສ຺ສເປາ ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘາ ເອວໍ ອຠິວິສ຺ສຕ຺ເຖາ”ຕິ. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາຣໍ ກຸມ຺ຠກາຣໍ ອທ຺ຘມາສໍ ປີຕິສຸຂໍ ນ ວິຊຫຕິ [ນ ວິຊຫິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)], ສຕ຺ຕາຫໍ ມາຕາປິຕູນໍ.

໑໘໐. “‘ເອກມິທາຫໍ, ມຫາຣາຊ, ສມຍໍ ຕເຕ຺ຖວ ເວເຠຬິງ຺ເຄ ຄາມນິຄເມ ວິຫຣາມິ. ອຖ ຂ຺ວາຫໍ, ມຫາຣາຊ, ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເຍນ ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ມາຕາປິຕເຣາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ມາຕາປິຕເຣາ ເອຕທເວາຈ – “ຫນ຺ທ, ເກາ ນຸ ເຂາ ອຍໍ ຠຄ຺ຄເວາ ຄເຕາ”ຕິ? “ນິກ຺ຂນ຺ເຕາ ເຂາ ເຕ, ຠນ຺ເຕ, ອຸປຏ຺ຐາເກາ ອນ຺ເຕາກເຬາປິຍາ ກຸມ຺ມາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິເຍາຄາ ສູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊາ”ຕິ. ອຖ ຂ຺ວາຫໍ, ມຫາຣາຊ, ກເຬາປິຍາ ກຸມ຺ມາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິເຍາຄາ ສູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກມິໍ. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາເຣາ ກຸມ຺ຠກາເຣາ ເຍນ ມາຕາປິຕເຣາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕເຣາ ເອຕທເວາຈ – “ເກາ ກເຬາປິຍາ ກຸມ຺ມາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິເຍາຄາ ສູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກນ຺ເຕາ”ຕິ? “ກສ຺ສເປາ, ຕາຕ, ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘາ ກເຬາປິຍາ ກຸມ຺ມາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິເຍາຄາ ສູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກນ຺ເຕາ”ຕິ. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ເອຕທເຫາສິ – “ລາຠາ ວຕ ເມ, ສຸລທ຺ຘໍ ວຕ ເມ, ຍສ຺ສ ເມ ກສ຺ສເປາ ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘາ ເອວໍ ອຠິວິສ຺ສຕ຺ເຖາ”ຕິ. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາຣໍ ກຸມ຺ຠກາຣໍ ອທ຺ຘມາສໍ ປີຕິສຸຂໍ ນ ວິຊຫຕິ, ສຕ຺ຕາຫໍ ມາຕາປິຕູນໍ.

໑໘໑. “‘ເອກມິທາຫໍ, ມຫາຣາຊ, ສມຍໍ ຕເຕ຺ຖວ ເວເຠຬິງ຺ເຄ ຄາມນິຄເມ ວິຫຣາມິ. ເຕນ ເຂາ ປນ ສມເຍນ ກຸຏິ [ຄນ຺ຘກຸຏິ (ສີ.)] ເອາວສ຺ສຕິ. ອຖ ຂ຺ວາຫໍ, ມຫາຣາຊ, ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິໍ – “ຄຈ຺ຉຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ນິເວສເນ ຕິຓໍ ຊານາຖາ”ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ມຫາຣາຊ, ເຕ ຠິກ຺ຂູ ມໍ ເອຕທເວາຈຸໍ – “ນຕ຺ຖິ ເຂາ, ຠນ຺ເຕ, ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ນິເວສເນ ຕິຓໍ, ອຕ຺ຖິ ຈ ຂ຺ວາສ຺ສ ອາເວສເນ [ອາເວສນໍ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ຕິຓຈ຺ຉທນ” [ຕິຓຈ຺ຉທນ຺ຕິ (ສີ.)] ນ຺ຕິ. “ຄຈ຺ຉຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ອາເວສນໍ ອຸຕ຺ຕິຓໍ ກເຣາຖາ”ຕິ. ອຖ ເຂາ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ຠິກ຺ຂູ ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ອາເວສນໍ ອຸຕ຺ຕິຓມກໍສຸ. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ມາຕາປິຕເຣາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ເອຕທເວາຈຸໍ – “ເກ ອາເວສນໍ ອຸຕ຺ຕິຓໍ ກເຣານ຺ຕີ”ຕິ? “ຠິກ຺ຂູ, ຠຄິນິ, ກສ຺ສປສ຺ສ ຠຄວເຕາ ອຣຫເຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ກຸຏິ ເອາວສ຺ສຕີ”ຕິ. “ຫຣຖ, ຠນ຺ເຕ, ຫຣຖ, ຠທ຺ຣມຸຂາ”ຕິ. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາເຣາ ກຸມ຺ຠກາເຣາ ເຍນ ມາຕາປິຕເຣາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕເຣາ ເອຕທເວາຈ – “ເກ ອາເວສນໍ ອຸຕ຺ຕິຓມກໍສູ”ຕິ? “ຠິກ຺ຂູ, ຕາຕ, ກສ຺ສປສ຺ສ ກິຣ ຠຄວເຕາ ອຣຫເຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ກຸຏິ ເອາວສ຺ສຕີ”ຕິ. ອຖ ເຂາ, ມຫາຣາຊ, ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ເອຕທເຫາສິ – “ລາຠາ ວຕ ເມ, ສຸລທ຺ຘໍ ວຕ ເມ, ຍສ຺ສ ເມ ກສ຺ສເປາ ຠຄວາ

ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩋᨽᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩴ ᨸᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨶ ᩅᩥᨩᩉᨲᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᨶᩴ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᩋᩣᩅᩮᩈᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩴ ᨲᩮᨾᩣᩈᩴ ᩋᩣᨠᩣᩈᨧ᩠ᨨᨴᨶᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ, ᨶ ᨴᩮᩅᩮᩣᨲᩥᩅᩔᩥ [ᨶ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩋᨲᩥᩅᩔᩥ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)]᪨ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣ ᨧ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ‘ᩃᩣᨽᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩔ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩔ, ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩔ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩔ ᨿᩔ ᨽᨣᩅᩤ ᩑᩅᩴ ᩋᨽᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ’”ᨲᩥ᪨

᪂᪉᪂᪨ “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᩥᨠᩦ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩣ ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩔ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩔ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᩅᩣᩉᩈᨲᩣᨶᩥ ᨸᩣᩉᩮᩈᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨸᩩᨭᨠᩔ ᩈᩣᩃᩥᨶᩮᩣ ᨲᨴᩩᨸᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᩪᨸᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩁᩣᨩᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – ‘ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᨬ᩠ᨧᨾᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᩅᩣᩉᩈᨲᩣᨶᩥ ᨠᩥᨠᩥᨶᩣ ᨠᩣᩈᩥᩁᩣᨩᩮᨶ ᨸᩉᩥᨲᩣᨶᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨸᩩᨭᨠᩔ ᩈᩣᩃᩥᨶᩮᩣ ᨲᨴᩩᨸᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᩪᨸᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨ ᨲᩣᨶᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩩ’ᨲᩥ [ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩪᨲᩥ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨), ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩪᨲᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)]᪨ ‘ᩁᩣᨩᩣ ᨡᩮᩣ ᨻᩉᩩᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨻᩉᩩᨠᩁᨱᩦᨿᩮᩣ᪨ ᩋᩃᩴ ᨾᩮ! ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩪ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩥᨿᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᩮ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩑᩅᨾᩔ – ‘ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨶᩪᨶ ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩮᨲᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩑᩅᩴ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᩉᩴ ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨩᩮᩣᨲᩥᨸᩣᩃᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩤ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ᪨

ᨥᨭᩥᨠᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨸᨮᨾᩴ᪨

᪂᪨ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪂᪉᪃᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᨠᩩᩁᩪᩈᩩ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩮᨶ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ [ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨠᩴ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩁᩪᨶᩴ ᨶᩥᨣᨾᩮᩣ ᨲᨴᩅᩈᩁᩥ᪨ ᩋᩔᩮᩣᩈᩩᩴ ᨡᩮᩣ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᨠᩣ [ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩣ – “ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨡᩃᩩ, ᨽᩮᩣ, ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨠᩩᩃᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨠᩩᩁᩪᩈᩩ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩑᩅᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ – ‘ᩍᨲᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ ᩈᨾᩣᩁᨠᩴ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩴ ᩈᩔᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩥᩴ ᨸᨩᩴ ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩴ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᩮᨴᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᩈᩣᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ, ᨠᩮᩅᩃᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩣᨵᩩ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲᩴ ᨴᩔᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᨠᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥᩴᩈᩩ, ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩮᨶᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨸᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨶᩣᨾᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ; ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨡᩮᩣ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᨠᩮ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩮ ᨽᨣᩅᩤ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨴᩔᩮᩈᩥ

ສມາທເປສິ ສມຸຕ຺ເຕເຊສິ ສມ຺ປຫໍເສສິຯ

໒໙໓ຯ ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຣຏ຺ຐປາໂລ ນາມ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຖຸລ຺ລໂກຏ຺ຐິເກ ອຄ຺ຄກຸລສ຺ສ [ອຄ຺ຄກຸລິກສ຺ສ (ສີຯ ສ຺ຍາຯ ກໍຯ ປີຯ)] ປຸຕ຺ໂຕ ຕິສ຺ສໍ ປຣິສາຍໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິຯ ອຖ ໂຂ ຣຏ຺ຐປາລສ຺ສ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – “ຍຖາ ຍຖາ ໂຂ຺ວາຫໍ ພຄວຕາ ຘມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ [ຍຖາ ຍຖາ ໂຂ ພຄວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ (ສີຯ)], ນຍິທໍ ສຸກຣໍ ອຄາຣໍ ອຌ຺ຌາວສຕາ ເອກນ຺ຕປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເອກນ຺ຕປຣິສຸທ຺ຘ໌ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸໍຯ ຍໍນູນາຫໍ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຉ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍ”ນ຺ຕິຯ ອຖ ໂຂ ຖຸລ຺ລໂກຏ຺ຐິກາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິກາ ພຄວຕາ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທຸສ຺ສິຕາ ສມາທປິຕາ ສມຸຕ຺ເຕຊິຕາ ສມ຺ປຫໍສິຕາ ພຄວໂຕ ພາສິຕໍ ອພິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸໂມທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກມິໍສຸຯ ອຖ ໂຂ ຣຏ຺ຐປາໂລ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ອຈິຣປກ຺ກນ຺ເຕສຸ ຖຸລ຺ລໂກຏ຺ຐິເກສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິເກສຸ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ຣຏ຺ຐປາໂລ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ຍຖາ ຍຖາຫໍ, ພນ຺ເຕ, ພຄວຕາ ຘມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ, ນຍິທໍ ສຸກຣໍ ອຄາຣໍ ອຌ຺ຌາວສຕາ ເອກນ຺ຕປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເອກນ຺ຕປຣິສຸທ຺ຘໍ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸໍຯ ອິຉ຺ຉາມຫໍ, ພນ຺ເຕ, ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຉ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິຕຸໍຯ ລເພຍ຺ຍາຫໍ, ພນ຺ເຕ, ພຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ, ລເພຍ຺ຍໍ ອຸປສມ຺ປທໍຯ ປພ຺ພາເຊຕຸ ມໍ ພຄວາ”ຕິ [ເອຕ຺ຖ “ລເພຍ຺ຍາຫໍ...ເປ... ອຸປສມ຺ປທ”ນ຺ຕິ ວາກ຺ຍທ຺ວຍໍ ສພ຺ພຕ຺ຖາປິ ມູລໂປຕ຺ຖເກສຸ ທິສ຺ສຕິ, ປາຣາຊິກປາຬິຍໍ ປນ ສຸທິນ຺ນພາຓວາເຣ ເອວໍ ນຕ຺ຖິຯ “ປພ຺ພາເຊຕຸ ມໍ ພຄວາ”ຕິ ອິທໍ ປນ ວາກ຺ຍໍ ມຣມ຺ມໂປຕ຺ຖເກ ເອວ ທິສ຺ສຕິ, ປາຣາຊິກປາຬິຍມ຺ປິ ຕເຖວ ອຕ຺ຖິ]ຯ “ອນຸຎ຺ຎາໂຕສິ ປນ ຕ຺ວໍ, ຣຏ຺ຐປາລ, ມາຕາປິຕູຫິ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍາ”ຕິ? “ນ ໂຂຫໍ, ພນ຺ເຕ, ອນຸຎ຺ຎາໂຕ ມາຕາປິຕູຫິ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍາ”ຕິຯ “ນ ໂຂ, ຣຏ຺ຐປາລ, ຕຖາຄຕາ ອນນຸຎ຺ຎາຕໍ ມາຕາປິຕູຫິ ປຸຕ຺ຕໍ ປພ຺ພາເຊນ຺ຕີ”ຕິຯ “ໂສຫໍ, ພນ຺ເຕ, ຕຖາ ກຣິສ຺ສາມິ ຍຖາ ມໍ ມາຕາປິຕໂຣ ອນຸຊານິສ຺ສນ຺ຕິ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍາ”ຕິຯ

໒໙໔ຯ ອຖ ໂຂ ຣຏ຺ຐປາໂລ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເຍນ ມາຕາປິຕໂຣ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ເອຕທໂວຈ – “ອມ຺ມຕາຕາ, ຍຖາ ຍຖາຫໍ ພຄວຕາ ຘມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ, ນຍິທໍ ສຸກຣໍ ອຄາຣໍ ອຌ຺ຌາວສຕາ ເອກນ຺ຕປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເອກນ຺ຕປຣິສຸທ຺ຘ໌ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸໍຯ ອິຉ຺ຉາມຫໍ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຉ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິຕຸໍຯ ອນຸຊານາຖ ມໍ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍາ”ຕິຯ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ຣຏ຺ຐປາລສ຺ສ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ຣຏ຺ຐປາລໍ ກຸລປຸຕ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – “ຕ຺ວໍ ໂຂສິ, ຕາຕ ຣຏ຺ຐປາລ, ອມ຺ຫາກໍ ເອກປຸຕ຺ຕໂກ ປິໂຍ ມນາໂປ ສຸເຂຘິໂຕ ສຸຂປຣິພໂຕ [ສຸຂປຣິຫໂຕ (ສ຺ຍາຯ ກໍຯ ກຯ) (ເອຫິ ຕ຺ວໍ ຕາຕ ຣຏ຺ຐປາລ ພຸຎ຺ຊ ຈ ປິວ ຈ ປຣິຈາເຣຫິ ຈ, ພຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ ປິວນ຺ໂຕ ປຣິຈາເຣນ຺ໂຕ ກາເມ ປຣິພຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ ປຸຎ຺ຎານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ອພິຣມສ຺ສຸ, ນ ຕໍ ມຍໍ ອນຸຊານາມ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ,) ສພ຺ພຕ຺ຖ ທິສ຺ສຕິ, ສຸທິນ຺ນກຓ຺ເຑ ປນ ນຕ຺ຖິ, ອຏ຺ຐກຖາຍປິ ນ ທສ຺ສິຕໍ]ຯ ນ ຕ຺ວໍ, ຕາຕ ຣຏ຺ຐປາລ , ກິສ຺ສຈິ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ຊານາສິຯ ມຣເຓນປິ ເຕ ມຍໍ ອກາມກາ ວິນາ ພວິສ຺ສາມຯ ກິໍ ປນ ມຍໍ ຕໍ ຊີວນ຺ຕໍ ອນຸຊານິສ຺ສາມ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍາ”ຕິ? ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຣຏ຺ຐປາໂລ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ...ເປ... ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຣຏ຺ຐ ປາໂລ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ມາຕາປິຕໂຣ ເອຕທໂວຈ – “ອມ຺ມຕາຕາ, ຍຖາ ຍຖາຫໍ ພຄວຕາ ຘມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ, ນຍິທໍ ສຸກຣໍ ອຄາຣໍ ອຌ຺ຌາວສຕາ ເອກນ຺ຕປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເອກນ຺ຕປຣິສຸທ຺ຘໍ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸໍຯ ອິຉ຺ຉາມຫໍ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຉ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ

អនគារិយំ បព្ពជិតុំ។ អនុជានាថ មំ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយា”តិ។ តតិយម្បិ ខោ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស មាតាបិតរោ រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ ឯតទវោចុំ – “ត្វំ ខោសិ, តាត រដ្ឋបាល, អម្ហាកំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ សុខេធិតោ សុខបរិហតោ។ ន ត្វំ, តាត រដ្ឋបាល, កស្សចិ ទុក្ខស្ស ជានាសិ។ មរណេនបិ តេ មយំ អកាមកា វិនា ភវិស្សាម។ កិំ បន មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សាម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយា”តិ?

១៨៩។ អថ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ – “ន មំ មាតាបិតរោ អនុជានន្តិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយា”តិ តត្ថេវ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា និបជ្ជិ – “ឥធេវ មេ មរណំ ភវិស្សតិ បព្ពជ្ជា វា”តិ។ អថ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ ឯកម្បិ ភត្តំ ន ភុញ្ជិ, ទ្វេបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ជិ, តីណិបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ជិ, ចត្តារិបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ជិ, បញ្ចបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ជិ, ឆបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ជិ, សត្តបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ជិ។ អថ ខោ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស មាតាបិតរោ រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ ឯតទវោចុំ – “ត្វំ ខោសិ, តាត រដ្ឋបាល, អម្ហាកំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ សុខេធិតោ សុខបរិហតោ។ ន ត្វំ, តាត រដ្ឋបាល, កស្សចិ, ទុក្ខស្ស ជានាសិ [“មរណេនបិ តេ…បេ… បព្ពជ្ជាយា”តិ បាឋក្កមំ សី។ ស្យា។ កំ។ បី។ បោត្ថកេសុ ទុតិយវារេ ឯវ ទិស្សតិ, បារាជិកបាឡិយំ បន បឋមវារេ ឯវ ទិស្សតិ។ តស្មា ឥធ ទុតិយវារេ បុនាគតំ អធិកំ វិយ ទិស្សតិ]។ មរណេនបិ តេ មយំ អកាមកា វិនា ភវិស្សាម។ កិំ បន មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សាម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ។ ឧដ្ឋេហិ, តាត រដ្ឋបាល, ភុញ្ជ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច; ភុញ្ជន្តោ បិវន្តោ បរិចារេន្តោ កាមេ បរិភុញ្ជន្តោ បុញ្ញានិ ករោន្តោ អភិរមស្សុ។ ន តំ មយំ អនុជានាម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ [“មរណេនបិ តេ…បេ… បព្ពជាយា”តិ បាឋក្កមំ សី។ ស្យា។ កំ។ បី។ បោត្ថកេសុ ទុតិយវារេ ឯវ ទិស្សតិ, បារាជិកបាឡិយំ បន បឋមវារេ ឯវ ទិស្សតិ។ តស្មា ឥធ ទុតិយវារេ បុនាគតំ អធិកំ វិយ ទិស្សតិ]។ មរណេនបិ តេ មយំ អកាមកា វិនា ភវិស្សាម។ កិំ បន មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សាម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយា”តិ? ឯវំ វុត្តេ, រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តុណ្ហីអហោសិ។ ទុតិយម្បិ ខោ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស មាតាបិតរោ រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ ឯតទវោចុំ…បេ… ទុតិយម្បិ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តុណ្ហីអហោសិ។ តតិយម្បិ ខោ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស មាតាបិតរោ រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ ឯតទវោចុំ – “ត្វំ ខោសិ, តាត រដ្ឋបាល, អម្ហាកំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ សុខេធិតោ សុខបរិហតោ។ ន ត្វំ, តាត រដ្ឋបាល, កស្សចិ ទុក្ខស្ស ជានាសិ។ មរណេនបិ តេ មយំ អកាមកា វិនា ភវិស្សាម, កិំ បន មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សាម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ។ ឧដ្ឋេហិ, តាត រដ្ឋបាល, ភុញ្ជ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច; ភុញ្ជន្តោ បិវន្តោ បរិចារេន្តោ កាមេ បរិភុញ្ជន្តោ បុញ្ញានិ ករោន្តោ អភិរមស្សុ។ ន តំ មយំ អនុជានាម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ។ មរណេនបិ តេ មយំ អកាមកា វិនា ភវិស្សាម។ កិំ បន មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សាម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយា”តិ? តតិយម្បិ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តុណ្ហីអហោសិ។

១៩០។ អថ ខោ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស សហាយកា យេន រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ ឯតទវោចុំ – “ត្វំ ខោសិ [ត្វំ ខោ (សី។ បី។)], សម្ម រដ្ឋបាល, មាតាបិតូនំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ សុខេធិតោ សុខបរិហតោ។ ន ត្វំ, សម្ម រដ្ឋបាល, កស្សចិ ទុក្ខស្ស ជានាសិ។ មរណេនបិ តេ មាតាបិតរោ អកាមកា វិនា ភវិស្សន្តិ។ កិំ បន តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សន្តិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ។ ឧដ្ឋេហិ, សម្ម រដ្ឋបាល, ភុញ្ជ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច; ភុញ្ជន្តោ បិវន្តោ បរិចារេន្តោ កាមេ បរិភុញ្ជន្តោ បុញ្ញានិ ករោន្តោ អភិរមស្សុ។ ន តំ មាតាបិតរោ អនុជានិស្សន្តិ [អនុជានន្តិ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] អគារស្មា អនគារិយំ

បព្ពជ្ជាយ។ មរណេនបិ តេ មាតាបិតរោ អកាមកា វិនា ភវិស្សន្តិ។ កិំ បន តេ តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សន្តិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយា”តិ? ទុតិយម្បិ ខោ, រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តុណ្ហី អហោសិ។ ទុតិយម្បិ ខោ… តតិយម្បិ ខោ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស សហាយកា រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ ឯតទវោចុំ – “ត្វំ ខោសិ, សម្ម រដ្ឋបាល, មាតាបិតូនំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ សុខេធិតោ សុខបរិហតោ, ន ត្វំ, សម្ម រដ្ឋបាល, កស្សចិ ទុក្ខស្ស ជានាសិ, មរណេនបិ តេ មាតាបិតរោ អកាមកា វិនា ភវិស្សន្តិ។ កិំ បន តេ តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សន្តិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ? ឧដ្ឋេហិ, សម្ម រដ្ឋបាល, ភុញ្ជ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច, ភុញ្ជន្តោ បិវន្តោ បរិចារេន្តោ កាមេ បរិភុញ្ជន្តោ បុញ្ញានិ ករោន្តោ អភិរមស្សុ។ ន តំ មាតាបិតរោ អនុជានិស្សន្តិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ, មរណេនបិ តេ មាតាបិតរោ អកាមកា វិនា ភវិស្សន្តិ។ កិំ បន តេ តំ ជីវន្តំ អនុជានិស្សន្តិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយា”តិ? តតិយម្បិ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តុណ្ហី អហោសិ។

១៥៥។ អថ ខោ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស សហាយកា យេន រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស មាតាបិតរោ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស មាតាបិតរោ ឯតទវោចុំ – “អម្មតាតា, ឯសោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តត្ថេវ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា និបន្នោ – ‘ឥធេវ មេ មរណំ ភវិស្សតិ បព្ពជ្ជា វា’តិ។ សចេ តុម្ហេ រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ នានុជានិស្សថ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ, តត្ថេវ [តត្ថេវ តស្ស (សី.)] មរណំ អាគមិស្សតិ។ សចេ បន តុម្ហេ រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ អនុជានិស្សថ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ, បព្ពជិតម្បិ នំ ទក្ខិស្សថ។ សចេ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ នាភិរមិស្សតិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ, កា តស្ស [កា តស្ស (សី.)] អញ្ញា គតិ ភវិស្សតិ? ឥធេវ បច្ចាគមិស្សតិ។ អនុជានាថ រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយា”តិ។ “អនុជានាម, តាតា, រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ។ បព្ពជិតេន ច បន [បន តេ (ស្យា. កំ. ក.)] មាតាបិតរោ ឧទ្ទស្សេតព្វា”តិ។ អថ ខោ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស សហាយកា យេន រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ ឯតទវោចុំ – “ឧដ្ឋេហិ, សម្ម រដ្ឋបាល [“ត្វំ ខោសិ សម្ម រដ្ឋបាល មាតាបិតូនំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ សុខេធិតោ សុខបរិហតោ, ន ត្វំ សម្ម រដ្ឋបាល កស្សចិ ទុក្ខស្ស ជានាសិ, ឧដ្ឋេហិ សម្ម រដ្ឋបាល ភុញ្ជ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច, ភុញ្ជន្តោ បិវន្តោ បរិចារេន្តោ កាមេ បរិភុញ្ជន្តោ បុញ្ញានិ ករោន្តោ អភិរមស្សុ, (សី. បី. ក.)], អនុញ្ញាតោសិ មាតាបិតូហិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ។ បព្ពជិតេន ច បន តេ មាតាបិតរោ ឧទ្ទស្សេតព្វា”តិ។

១៥៦។ អថ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ ឧដ្ឋហិត្វា ពលំ គាហេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អនុញ្ញាតោ អហំ, ភន្តេ, មាតាបិតូហិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ។ បព្ពាជេតុ មំ ភគវា”តិ។ អលត្ថ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ, អលត្ថ ឧបសម្បទំ។ អថ ខោ ភគវា អចិរូបសម្បន្នេ អាយស្មន្តេ រដ្ឋបាលេ អឌ្ឍមាសូបសម្បន្នេ ថុល្លកោដ្ឋិកេ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន សាវត្ថិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ។ អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមានោ យេន សាវត្ថិ តទវសរិ។ តត្រ សុទំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ។ ‘ខីណា

ញាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ អព្ភញ្ញាសិ។ អញ្ញតរោ ខោ បនាយស្មា រដ្ឋបាលោ អរហតំ អហោសិ។

អថ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ឥច្ឆាមហំ, ភន្តេ, មាតាបិតរោ អបលោកេតុំ, សចេ មំ ភគវា អនុជានាតី”តិ។ អថ ខោ ភគវា អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស ចេតសា ចេតោ បរិច្ច [ចេតោបរិវិតក្កំ (សី។ បី។)] មនសាកាសិ។ យថា [យទា (សី។ បី។)] ភគវា អញ្ញាសិ – “អភព្ពោ ខោ រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិតុ”ន្តិ, អថ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ រដ្ឋបាលំ ឯតទវោច – “យស្សទានិ ត្វំ, រដ្ឋបាល, កាលំ មញ្ញសី”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន ថុល្លកោដ្ឋិកំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ។ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ថុល្លកោដ្ឋិកំ តទវសរិ។ តត្រ សុទំ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ ថុល្លកោដ្ឋិកេ វិហរតិ រញ្ញោ កោរព្យស្ស មិគាចីរេ។ អថ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ ថុល្លកោដ្ឋិកំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ ថុល្លកោដ្ឋិកេ សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរមានោ យេន សកបិតុ និវេសនំ តេនុបសង្កមិ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស បិតា មជ្ឈិមាយ ទ្វារសាលាយ ឧល្លិខាបេតិ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស បិតា អាយស្មន្តំ រដ្ឋបាលំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន ឯតទវោច – “ឥមេហិ មុណ្ឌកេហិ សមណកេហិ អម្ហាកំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ បព្ពាជិតោ”តិ ។ អថ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ សកបិតុ និវេសនេ នេវ ទានំ អលត្ថ ន បច្ចក្ខានំ; អញ្ញទត្ថុ អក្កោសមេវ អលត្ថ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស ញាតិទាសី អាភិទោសិកំ កុម្មាសំ ឆឌ្ឌេតុកាមា ហោតិ។ អថ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ តំ ញាតិទាសិំ ឯតទវោច – “សចេតំ, ភគិនិ, ឆឌ្ឌនីយធម្មំ, ឥធ មេ បត្តេ អាកិរា”តិ។ អថ ខោ អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស ញាតិទាសី តំ អាភិទោសិកំ កុម្មាសំ អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស បត្តេ អាកិរន្តី ហត្ថានញ្ច បាទានញ្ច សរស្ស ច និមិត្តំ អគ្គហេសិ។

១០០។ អថ ខោ អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស ញាតិទាសី យេនាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស មាតា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស មាតរំ ឯតទវោច – “យគ្ឃេយ្យេ, ជានេយ្យាសិ – ‘អយ្យបុត្តោ រដ្ឋបាលោ អនុប្បត្តោ’”តិ។ “សចេ, ជេ, សច្ចំ វទសិ, អទាសិំ តំ ករោមី”តិ [សច្ចំ ភណសិ, អទាសី ភវសីតិ (សី។ បី។), សច្ចំ ភណសិ, អទាសី ភវិស្សសិ (ក។)]។ អថ ខោ អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស មាតា យេនាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស បិតា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស បិតរំ ឯតទវោច – “យគ្ឃេ, គហបតិ, ជានេយ្យាសិ – ‘រដ្ឋបាលោ កិរ កុលបុត្តោ អនុប្បត្តោ’”តិ? តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា រដ្ឋបាលោ តំ អាភិទោសិកំ កុម្មាសំ អញ្ញតរំ កុដ្ដមូលំ [កុឌ្ឌ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] និស្សាយ បរិភុញ្ជតិ។ អថ ខោ អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស បិតា យេនាយស្មា រដ្ឋបាលោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ រដ្ឋបាលំ ឯតទវោច – “អត្ថិ នាម, តាត រដ្ឋបាល, អាភិទោសិកំ កុម្មាសំ បរិភុញ្ជិស្សសិ? ននុ, តាត រដ្ឋបាល, សកំ គេហំ គន្តព្ព”ន្តិ? “កុតោ នោ, គហបតិ, អម្ហាកំ គេហំ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតានំ? អនគារា មយំ, គហបតិ។ អគមម្ហ ខោ តេ, គហបតិ, គេហំ, តត្ថ នេវ ទានំ អលត្ថម្ហ ន បច្ចក្ខានំ; អញ្ញទត្ថុ អក្កោសមេវ អលត្ថម្ហា’តិ។ “ឯហិ, តាត រដ្ឋបាល, ឃរំ គមិស្សាមា”តិ។ “អលំ, គហបតិ, កតំ មេ អជ្ជ ភត្តកិច្ចំ”។ “តេន ហិ, តាត រដ្ឋបាល, អធិវាសេហិ ស្វាតនាយ ភត្ត”ន្តិ។ អធិវាសេសិ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ តុណ្ហីភាវេន។ អថ ខោ អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស បិតា អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស អធិវាសនំ វិទិត្វា យេន សកំ និវេសនំ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា មហន្តំ ហិរញ្ញសុវណ្ណស្ស បុញ្ជំ ការាបេត្វា កិលញ្ជេហិ បដិច្ឆាទេត្វា អាយស្មតោ រដ្ឋបាលស្ស

ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ອາມເນ຺ຕສິ – “ເຕນ ຫິ ວທຸໂຍ, ເຍນ ອລງ຺ກາເຣນ ອລງ຺ກຕາ ປຸເພ຺ພ ຣຏ຺ຐປາລສ຺ສ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປິຍາ ໂຫຖ ມນາປາ ເຕນ ອລງ຺ກາເຣນ ອລງ຺ກໂຣຖາ”ຕິ.

໑໐໑. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ຣຏ຺ຐປາລສ຺ສ ປິຕາ ຕສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍນ ສເກ ນິເວສເນ ປຓີຕໍ ຂາທນີຍໍ ໂຠຊນີຍໍ ປຏິຍາທາເປຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມໂຕ ຣຏ຺ຐປາລສ຺ສ ກາລໍ ອາໂຣເຈສິ – “ກາໂລ, ຕາຕ ຣຏ຺ຐປາລ, ນິຏ຺ຐິຕໍ ຠຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຣຏ຺ຐປາໂລ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເຍນ ສກປິຕຸ ນິເວສນໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎເຕ຺ຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ຣຏ຺ຐປາລສ຺ສ ປິຕາ ຕໍ ຫິຣຎ຺ຎສຸວຓ຺ຓສ຺ສ ປຸຎ຺ຊໍ ວິວຣາເປຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຣຏ຺ຐປາລໍ ເອຕທໂວຈ – “ອິທໍ ເຕ, ຕາຕ ຣຏ຺ຐປາລ, ມາຕຸ ມຕ຺ຕິກໍ ຘນໍ, ອຎ຺ຎໍ ເປຕ຺ຕິກໍ, ອຎ຺ຎໍ ປິຕາມຫໍ. ສກ຺ກາ, ຕາຕ ຣຏ຺ຐປາລ, ໂຠເຄ ຈ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ປຸຎ຺ຎານິ ຈ ກາຕຸໍ. ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ຕາຕ ຣຏ຺ຐປາລ [ຣຏ຺ຐປາລ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ (ສີ.)], ຫີນາຍາວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂຠເຄ ຈ ຠຸຎ຺ຊສ຺ສຸ ປຸຎ຺ຎານິ ຈ ກໂຣຫີ”ຕິ. “ສເຈ ເມ ຕ຺ວໍ, ຄຫປຕິ, ວຈນໍ ກເຣຍ຺ຍາສິ, ອິທໍ ຫິຣຎ຺ຎສຸວຓ຺ຓສ຺ສ ປຸຎ຺ຊໍ ສກເຏ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ນິພ຺ພາຫາເປຕ຺ວາ ມຊ຺ເຊຄງ຺ຄາຍ ນທິຍາ ໂສເຕ ໂອປິລາເປຍ຺ຍາສິ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ເຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ ຫິ ເຕ, ຄຫປຕິ, ຕໂຕນິທານໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ຣຏ຺ຐປາລສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ປເຈ຺ຈກໍ ປາເທສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຣຏ຺ຐປາລໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – “ກີທິສາ ນາມ ຕາ, ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ອຈ຺ຉຣາໂຍ ຍາສໍ ຕ຺ວໍ ເຫຕຸ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣສີ”ຕິ? “ນ ໂຂ ມຍໍ, ຠຄິນີ, ອຈ຺ຉຣານໍ ເຫຕຸ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມາ”ຕິ. “ຠຄິນິວາເທນ ໂນ ອຍ຺ຍປຸເຕ຺ຕາ ຣຏ຺ຐປາໂລ ສມຸທາຈຣຕີ”ຕິ ຕາ ຕເຕ຺ຖວ ມຸຉ຺ຉິຕາ ປປຕິໍສຸ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຣຏ຺ຐປາໂລ ປິຕຣໍ ເອຕທໂວຈ – “ສເຈ, ຄຫປຕິ, ໂຠຊນໍ ທາຕພ຺ພໍ, ເທຖ; ມາ ໂນ ວິເຫເຐຖາ”ຕິ. “ຠຸຎ຺ຊ, ຕາຕ ຣຏ຺ຐປາລ, ນິຏ຺ຐິຕໍ ຠຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ຣຏ຺ຐປາລສ຺ສ ປິຕາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຣຏ຺ຐປາລໍ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂຠຊນີເຍນ ສຫເຕ຺ຖາ ສນ຺ຕເປ຺ປສິ ສມ຺ປວາເຣສິ.

໑໐໒. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຣຏ຺ຐປາໂລ ຠຸຕ຺ຕາວີ ໂອນີຕປຕ຺ຕປາຓີ ຐິຕໂກວ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

“ປສ຺ສ ຈິຕ຺ຕີກຕໍ ພິມ຺ພໍ, ອຣຸກາຍໍ ສມຸສ຺ສິຕໍ;

ອາຕຸຣໍ ພຫຸສງ຺ກປ຺ປໍ, ຍສ຺ສ ນຕ຺ຖິ ຘຸວໍ ຐິຕິ.

“ປສ຺ສ ຈິຕ຺ຕີກຕໍ ຣູປໍ, ມຓິນາ ກຸຓ຺ຑເລນ ຈ;

ອຏ຺ຐິໍ ຕເຈນ ໂອນທ຺ຘໍ, ສຫ ວເຕ຺ຖຫິ ໂສຠຕິ.

“ອລຕ຺ຕກກຕາ ປາທາ, ມຸຂໍ ຈຸຓ຺ຓກມກ຺ຂິຕໍ;

អលំ ពាលស្ស មោហាយ, នោ ច បារគវេសិនោ។

“អដ្ឋាបទកតា កេសា, នេត្តា អញ្ជនមក្ខិតា;

អលំ ពាលស្ស មោហាយ, នោ ច បារគវេសិនោ។

“អញ្ជនីវ នវា [អញ្ជនីវណ្ណវា (ក។)] ចិត្តា, បូតិកាយោ អលង្កតោ;

អលំ ពាលស្ស មោហាយ, នោ ច បារគវេសិនោ។

“ឱទហិ មិគវោ បាសំ, នាសទា វាគុរំ មិគោ;

ភុត្វា និវាបំ គច្ឆាម [គច្ឆាមិ (ស្យា។ ក។)], កន្ទន្តេ មិគពន្ធកេ”តិ។

អថ ខោ អាយស្មា រដ្ឋបាលោ ឋិតកោវ ឥមា គាថា ភាសិត្វា យេន រញ្ញោ កោរព្យស្ស មិគាចីរំ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ។

៣០៣។ អថ ខោ រាជា កោរព្យោ មិគវំ អាមន្តេសិ – “សោធេហិ, សម្ម មិគវ, មិគាចីរំ ឧយ្យានភូមិំ; គច្ឆាម សុភូមិំ ទស្សនាយា”តិ។ “ឯវំ, ទេវា”តិ ខោ មិគវោ រញ្ញោ កោរព្យស្ស បដិស្សុត្វា មិគាចីរំ សោធេន្តោ អទ្ទស អាយស្មន្តំ រដ្ឋបាលំ អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសិន្នំ។ ទិស្វាន យេន រាជា កោរព្យោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ កោរព្យំ ឯតទវោច – “សុទ្ធំ ខោ តេ, ទេវ, មិគាចីរំ។ អត្ថិ ចេត្ថ រដ្ឋបាលោ នាម កុលបុត្តោ ឥមស្មិំយេវ ថុល្លកោដ្ឋិតេ អគ្គកុលស្ស បុត្តោ យស្ស ត្វំ អភិណ្ហំ កិត្តយមានោ អហោសិ, សោ អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសិន្នោ”តិ។ “តេន ហិ, សម្ម មិគវ, អលំ ទានជ្ជ ឧយ្យានភូមិយា។ តមេវ ទានិ មយំ ភវន្តំ រដ្ឋបាលំ បយិរុបាសិស្សាមា”តិ។ អថ ខោ រាជា កោរព្យោ “យំ តត្ថ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយត្តំ តំ សព្ពំ វិស្សជ្ជេថា”តិ វត្វា ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ យោជាបេត្វា ភទ្រំ យានំ អភិរុហិត្វា ភទ្រេហិ ភទ្រេហិ យានេហិ ថុល្លកោដ្ឋិតម្ហា និយ្យាសិ មហច្ចរាជានុភាវេន [មហច្ចា រាជានុភាវេន (សី។)] អាយស្មន្តំ រដ្ឋបាលំ ទស្សនាយ។ យាវតិកា យានស្ស ភូមិ យានេន គន្ត្វា យានា បច្ចោរោហិត្វា បត្តិកោវ ឧស្សដាយ ឧស្សដាយ បរិសាយ យេនាយស្មា រដ្ឋបាលោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា រដ្ឋបាលេន សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ រាជា កោរព្យោ អាយស្មន្តំ រដ្ឋបាលំ ឯតទវោច – “ឥធ ភវំ រដ្ឋបាលោ ហត្ថត្ថរេ [កដ្ឋត្ថរេ (ស្យា។ កំ។)] និសីទតូ”តិ។ “អលំ, មហារាជ, និសីទ ត្វំ; និសិន្នោ អហំ សកេ អាសនេ”តិ។ និសីទិ រាជា កោរព្យោ បញ្ញត្តេ អាសនេ។ និសជ្ជ ខោ រាជា កោរព្យោ អាយស្មន្តំ រដ្ឋបាលំ ឯតទវោច –

᪑᪐᪓᪨ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨿᩮᩉᩥ ᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ? ᨩᩁᩣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᨽᩮᩣᨣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᨬᩣᨲᩥᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᨩᩁᩣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ? ᩍᨵ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ , ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣ ᩋᨴ᩠ᨵᨣᨲᩮᩣ ᩅᨿᩮᩣᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣ ᩋᨴ᩠ᨵᨣᨲᩮᩣ ᩅᨿᩮᩣᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᨿᩣ ᩈᩩᨠᩁᩴ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩴ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩴ ᨹᩣᨲᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ [ᨹᩣᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᩩᩴ (ᩈᩦ᪨)]᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨩᩁᩣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᨩᩁᩣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᨽᩅᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩮᩣ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨴᩉᩁᩮᩣ ᨿᩩᩅᩤ ᩈᩩᩈᩩᨠᩣᩊᨠᩮᩈᩮᩣ ᨽᨴ᩠ᩁᩮᨶ ᨿᩮᩣᨻ᩠ᨻᨶᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᨮᨾᩮᨶ ᩅᨿᩈᩣ᪨ ᨲᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩔ ᨩᩁᩣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨽᩅᩴ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩮᩣ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ?

“ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ? ᩍᨵ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᩣᨻᩤᨵᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨻᩤᩊ᩠ᩉᨣᩥᩃᩣᨶᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩋᩣᨻᩤᨵᩥᨠᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨻᩤᩊ᩠ᩉᨣᩥᩃᩣᨶᩮᩣ᪨ ᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᨿᩣ ᩈᩩᨠᩁᩴ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩴ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩴ ᨹᩣᨲᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᨽᩅᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩮᩣ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩤᨵᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᩮᩣ ᩈᨾᩅᩮᨸᩣᨠᩥᨶᩥᨿᩣ ᨣᩉᨱᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨶᩣᨲᩥᩈᩦᨲᩣᨿ ᨶᩣᨧ᩠ᨧᩩᨱ᩠ᩉᩣᨿ᪨ ᨲᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨽᩅᩴ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩮᩣ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ?

“ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ , ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᨽᩮᩣᨣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ? ᩍᨵ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩉᨴ᩠ᨵᨶᩮᩣ ᨾᩉᩣᨽᩮᩣᨣᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᨲᩮ ᨽᩮᩣᨣᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨯ᩠ᨰᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ ᨾᩉᨴ᩠ᨵᨶᩮᩣ ᨾᩉᩣᨽᩮᩣᨣᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᨾᩮ ᨲᩮ ᨽᩮᩣᨣᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨣᨲᩣ᪨ ᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᨿᩣ ᩈᩩᨠᩁᩴ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩴ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩴ ᨹᩣᨲᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨽᩮᩣᨣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᨽᩮᩣᨣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᨽᩅᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᨠᩩᩃᩔ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩔ ᨽᩮᩣᨣᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨽᩅᩴ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃᩮᩣ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ?

“ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ , ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᨬᩣᨲᩥᨸᩤᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ? ᩍᨵ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩤᩃ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩔ ᨻᩉᩪ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᨬᩣᨲᩥᩈᩣᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩔ ᨲᩮ ᨬᩣᨲᨠᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ – ‘ᨾᨾᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨻᩉᩪ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᨬᩣᨲᩥᩈᩣᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩔ ᨾᩮ ᨲᩮ

ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨣᨲᩣ᪨ ᨶ ᨡᩮᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᩩᨠᩁᩴ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩴ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩴ ᨹᩣᨲᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᨠᩮᩈᨾᩈ᩠ᩈᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨬᩣᨲᩥᨸᩣᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᩮᩈᨾᩈ᩠ᩈᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃ, ᨬᩣᨲᩥᨸᩣᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩈ᩠ᩈ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮ ᨸᩉᩪᨲᩣ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᨬᩣᨲᩥᩈᩣᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩴ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩈ᩠ᩈ ᨬᩣᨲᩥᨸᩣᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨽᩅᩴ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩮᩣ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ?

“ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨸᩣᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ, ᨿᩮᩉᩥ ᨸᩣᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨠᩮᩈᨾᩈ᩠ᩈᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩈ᩠ᩈ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨽᩅᩴ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩮᩣ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ?

᪁᪀᪈᪨ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨩᩣᨶᨲᩣ ᨸᩈ᩠ᩈᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨿᩮ ᩋᩉᩴ [ᨿᨾᩉᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ? ‘ᩏᨸᨶᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩋᨴ᩠ᨵᩩᩅᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨩᩣᨶᨲᩣ ᨸᩈ᩠ᩈᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨸᨮᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨿᨾᩉᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ‘ᩋᨲᩣᨱᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩋᨶᨽᩥᩈ᩠ᩈᩁᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨩᩣᨶᨲᩣ ᨸᩈ᩠ᩈᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨿᨾᩉᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ‘ᩋᩈ᩠ᩈᨠᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨣᨾᨶᩦᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨩᩣᨶᨲᩣ ᨸᩈ᩠ᩈᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨿᨾᩉᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ‘ᩐᨶᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩋᨲᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩣᩈᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨩᩣᨶᨲᩣ ᨸᩈ᩠ᩈᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨿᨾᩉᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨩᩣᨶᨲᩣ ᨸᩈ᩠ᩈᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨿᩮ ᩋᩉᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

᪁᪀᪉᪨ “‘ᩏᨸᨶᩥᨿ᩠ᨿᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩋᨴ᩠ᨵᩩᩅᩮᩣ’ᨲᩥ – ᨽᩅᩴ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩮᩣ ᩋᩣᩉ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᩈ , ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃ, ᨽᩣᩈᩥᨲᩈ᩠ᩈ ᨠᨳᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩔᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩥᨠᩮᩣᨸᩥ ᨸᨱ᩠ᨱᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩔᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩥᨠᩮᩣᨸᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᩁᨳᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᨵᨶᩩᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᨳᩁᩩᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᩐᩁᩩᨻᩃᩦ ᨻᩣᩉᩩᨻᩃᩦ ᩋᩃᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ ᩋᩉᩴ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃ, ᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩔᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩥᨠᩮᩣᨸᩥ ᨸᨱ᩠ᨱᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩔᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩥᨠᩮᩣᨸᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᩁᨳᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᨵᨶᩩᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᨳᩁᩩᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲᩣᩅᩦ ᩐᩁᩩᨻᩃᩦ ᨻᩣᩉᩩᨻᩃᩦ ᩋᩃᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩮᩣ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨠᨴᩣᩉᩴ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃ, ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨾᩣᩅ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᨶ [ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨾᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᨶ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨), ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨾᩣ ᨧ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ (ᨸᩦ᪨), ᨶ ᩅᩥᨿ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ (ᨠ᪨)] ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨻᩃᩮᨶ ᩈᨾᩈᨾᩴ ᩈᨾᨶᩩᨸᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩐᩁᩩᨻᩃᩦ ᨻᩣᩉᩩᨻᩃᩦ ᩋᩃᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩥᨴᩴ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃ᪨ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣ ᩋᨴ᩠ᨵᨣᨲᩮᩣ ᩅᨿᩮᩣᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᩦᨲᩥᨠᩮᩣ ᨾᩮ ᩅᨿᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨠᨴᩣᩉᩴ, ᨽᩮᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃ, ‘ᩍᨵ ᨸᩣᨴᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶᩮᩅ ᨸᩣᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩍᨴᩴ ᨡᩮᩣ ᨲᩴ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨲᩮᨶ

ກກວຕາ ຊານຕາ ປສຸຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ ສນ຺ໂທຍ ກາສິຕໍ – 'ອຸປນີຍຕິ ໂລໂກ ອທ຺ຮຸໂວ'ຕິ, ຍມຫໍ ຍາຕ຺ວາ ຈ ທິສ຺ວາ ສຸຕ຺ວາ ຈ ອກາຣສ຺ມາ ອນກາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິໂຕ"ຕິ໌ "ອຈ຺ຈຣິຍໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ອພ຺ກຸຕໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ! ຍາວ ສຸກາສິຕໍ ຈິທໍ ເຕນ ກກວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ – 'ອຸປນີຍຕິ ໂລໂກ ອທ຺ຮຸໂວ'ຕິ໌ ອຸປນີຍຕິ ຫິ , ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ໂລໂກ ອທ຺ຮຸໂວ໌

"ສໍວິຊ຺ຊເຕ຺ຕ ໂນ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ອິມສ຺ມິໍ ຣາຊກຸເລ ຫຕ຺ຖິກາຍາປິ ອສ຺ສກາຍາປິ ຣຖກາຍາປິ ປຕ຺ຕິກາຍາປິ, ອມ຺ຫາກໍ ອາປທາສຸ ປຣິເຍາທາຍ ຖຕ຺ຕິສ຺ສນ຺ຕິ໌ 'ອຕາເນາ ໂລໂກ ອນກິສ຺ສເຣາ'ຕິ – ກຍໍ ຣຕ຺ຖປາໂລ ອາຫ໌ ອິມສ຺ສ ປນ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ກາສິຕສ຺ສ ກຖໍ ອຕ຺ໂຖ ທຕ຺ຖພ຺ໂພ"ຕິ? "ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍສິ, ມຫາຣາຊ, ອຕ຺ຖິ ເຕ ໂກຈິ ອນຸສາຍິໂກ ອາພາໂທ"ຕິ? "ອຕ຺ຖິ ເມ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ອນຸສາຍິໂກ ອາພາໂທ໌ ອເປຍກາ ມໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ມິຕ຺ຕາມຈ຺ຈາ ຍາຕິສາເລາຫິຕາ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຖິຕາ ໂຫນ຺ຕິ – 'ອິທານິ ຣາຊາ ໂກາເຣຍ຺ຍາ ກາລໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ອິທານິ ຣາຊາ ໂກາເຣຍ຺ຍາ ກາລໍ ກຣິສ຺ສຕີ'"ຕິ໌ "ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍສິ, ມຫາຣາຊ, ລກສິ ຕ຺ວໍ ເຕ ມິຕ຺ຕາມເຈ຺ຈ ຍາຕິສາເລາຫິເຕ – 'ອາຍນ຺ຕຸ ເມ ໂກາເນ຺ຕາ ມິຕ຺ຕາມຈ຺ຈາ ຍາຕິສາເລາຫິຕາ, ສເພ຺ພວ ສນ຺ຕາ ອິມໍ ເວທນໍ ສໍວິກເຊຖ, ຍຖາຫໍ ລຫຸກຕຣິກໍ ເວທນໍ ເວທິເຍຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ – ອຸທາຫຸ ຕ຺ວເມວ ຕໍ ເວທນໍ ເວທິຍສີ"ຕິ? "ນາຫໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ລກາມິ ເຕ ມິຕ຺ຕາມເຈ຺ຈ ຍາຕິສາເລາຫິເຕ – 'ອາຍນ຺ຕຸ ເມ ໂກາເນ຺ຕາ ມິຕ຺ຕາມຈ຺ຈາ ຍາຕິສາເລາຫິຕາ, ສເພ຺ພວ ສນ຺ຕາ ອິມໍ ເວທນໍ ສໍວິກເຊຖ, ຍຖາຫໍ ລຫຸກຕຣິກໍ ເວທນໍ ເວທິເຍຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ໌ ອຖ ໂຂ ອຫເມວ ຕໍ ເວທນໍ ເວທິຍາມີ"ຕິ໌ "ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ເຕນ ກກວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ ສນ຺ໂທຍ ກາສິຕໍ – 'ອຕາເນາ ໂລໂກ ອນກິສ຺ສເຣາ'ຕິ, ຍມຫໍ ຍາຕ຺ວາ ຈ ທິສ຺ວາ ສຸຕ຺ວາ ຈ ອກາຣສ຺ມາ ອນກາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິໂຕ"ຕິ໌ "ອຈ຺ຈຣິຍໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ອພ຺ກຸຕໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ! ຍາວ ສຸກາສິຕໍ ຈິທໍ ເຕນ ກກວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ – 'ອຕາເນາ ໂລໂກ ອນກິສ຺ສເຣາ'ຕິ໌ ອຕາເນາ ຫິ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ໂລໂກ ອນກິສ຺ສເຣາ໌

"ສໍວິຊ຺ຊຕິ ໂນ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ອິມສ຺ມິໍ ຣາຊກຸເລ ປຫູຕໍ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຍ຺ຍໍ ກູມິຄຕຍ຺ຈ ເວຫາຍສຄຕຍ຺ຈ໌ 'ອສ຺ສເກາ ໂລໂກ, ສພ຺ພໍ ປຫາຍ ຄມນີຍ'ນ຺ຕິ – ກຍໍ ຣຕ຺ຖປາໂລ ອາຫ໌ ອິມສ຺ສ ປນ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ກາສິຕສ຺ສ ກຖໍ ອຕ຺ໂຖ ທຕ຺ຖພ຺ໂພ"ຕິ? "ຕໍ ກິໍ ມຍ຺ຍສິ, ມຫາຣາຊ, ຍຖາ ຕ຺ວໍ ອິທານິ ປຍ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຍຫິ ສມປ຺ປິເຕາ ສມງ຺ຄີກູເຕາ ປຣິຈາເຣສິ, ລຈ຺ຈສິ ຕ຺ວໍ ປຣຕ຺ຖາປິ – 'ເອວເມວາຫໍ ອິເມເຫວ ປຍ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຍຫິ ສມປ຺ປິເຕາ ສມງ຺ຄີກູເຕາ ປຣິຈາເຣຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ, ອຸທາຫຸ ອຍ຺ເຍ ອິມໍ ໂກາຄໍ ປຕິປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ປນ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄມິສ຺ສສີ"ຕິ? "ຍຖາຫໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ອິທານິ ປຍ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຍຫິ ສມປ຺ປິເຕາ ສມງ຺ຄີກູເຕາ ປຣິຈາເຣມິ, ນາຫໍ ລຈ຺ຈາມິ ປຣຕ຺ຖາປິ – 'ເອວເມວ ອິເມເຫວ ປຍ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຍຫິ ສມປ຺ປິເຕາ ສມງ຺ຄີກູເຕາ ປຣິຈາເຣຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ໌ ອຖ ໂຂ ອຍ຺ເຍ ອິມໍ ໂກາຄໍ ປຕິປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ; ອຫໍ ປນ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄມິສ຺ສາມີ"ຕິ໌ "ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ເຕນ ກກວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ ສນ຺ໂທຍ ກາສິຕໍ – 'ອສ຺ສເກາ ໂລໂກ, ສພ຺ພໍ ປຫາຍ ຄມນີຍ'ນ຺ຕິ, ຍມຫໍ ຍາຕ຺ວາ ຈ ທິສ຺ວາ ຈ ສຸຕ຺ວາ ຈ ອກາຣສ຺ມາ ອນກາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິໂຕ"ຕິ໌ "ອຈ຺ຈຣິຍໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ອພ຺ກຸຕໍ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ! ຍາວ ສຸກາສິຕໍ ຈິທໍ ເຕນ ກກວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ – 'ອສ຺ສເກາ ໂລໂກ , ສພ຺ພໍ ປຫາຍ ຄມນີຍ'ນ຺ຕິ ໌ ອສ຺ສເກາ ຫິ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ໂລໂກ ສພ຺ພໍ ປຫາຍ ຄມນີຍໍ໌

"'ອູເນາ ໂລໂກ ອຕິຕ຺ເຕາ ຕຍ຺ຫາທາເສາ'ຕິ – ກຍໍ ຣຕ຺ຖປາໂລ ອາຫ໌ ອິມສ຺ສ, ໂກ ຣຕ຺ຖປາລ, ກາສິຕສ຺ສ ກຖໍ ອຕ຺ໂຖ ທຕ຺ຖພ຺ໂພ"ຕິ? "ຕໍ ກິໍ

ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ອິມໍ ກຸຣຸໍ ອຌ຺ຌາວສສີ"ຕິ? "ເອວໍ, ໂພ ຣຏ຺ຐປາລ, ອິມໍ ກຸຣຸໍ ອຌ຺ຌາວສາມີ"ຕິ. "ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ອິຘ ປຸຣິໂສ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ປຸຣຕ຺ຖິມາຍ ທິສາຍ ສທ຺ຘາຍິໂກ ປຈ຺ຈຍິໂກ. ໂສ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – 'ຍຄ຺ເຆ, ມຫາຣາຊ, ຊາເນຍ຺ຍາສິ, ອຫໍ ອາຄຈ຺ຉາມິ ປຸຣຕ຺ຖິມາຍ ທິສາຍ? ຕຕ຺ຖທ຺ທສໍ ມຫນ຺ຕໍ ຊນປທໍ ອິທ຺ຘຎ຺ເຈວ ຜີຕຎ຺ຈ ພຫຸຊນໍ ອາກິຓ຺ຓມນຸສ຺ສໍ. ພຫູ ຕຕ຺ຖ ຫຕ຺ຖິກາຍາ ອສ຺ສກາຍາ ຣຖກາຍາ ປຕ຺ຕິກາຍາ; ພຫຸ ຕຕ຺ຖ ຘນຘຎ຺ຎໍ [ທນ຺ຕາຊິນໍ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)]; ພຫຸ ຕຕ຺ຖ ຫິຣຎ຺ຎສຸວຓ຺ຓໍ ອກຕຎ຺ເຈວ ກຕຎ຺ຈ; ພຫຸ ຕຕ຺ຖ ອິຕ຺ຖິປຣິຄ຺ຄໂຫ. ສກ຺ກາ ຈ ຕາວຕເກເນວ ພລມຕ຺ເຕນ [ພລຕ຺ເຖນ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.), ພຫລຕ຺ເຖນ (ກ.)] ອພິວິຊິນິຕຸໍ. ອພິວິຊິນ, ມຫາຣາຊາ'ຕິ, ກິນ຺ຕິ ນໍ ກເຣຍ຺ຍາສີ"ຕິ? "ຕມ຺ປິ ມຍໍ, ໂພ ຣຏ຺ຐປາລ, ອພິວິຊິຍ ອຌ຺ຌາວເສຍ຺ຍາມາ"ຕິ. "ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ອິຘ ປຸຣິໂສ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ປຈ຺ຉິມາຍ ທິສາຍ... ອຸຕ຺ຕຣາຍ ທິສາຍ... ທກ຺ຂິຓາຍ ທິສາຍ... ປຣສມຸທ຺ທໂຕ ສທ຺ຘາຍິໂກ ປຈ຺ຈຍິໂກ. ໂສ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ – 'ຍຄ຺ເຆ, ມຫາຣາຊ, ຊາເນຍ຺ຍາສິ, ອຫໍ ອາຄຈ຺ຉາມິ ປຣສມຸທ຺ທໂຕ? ຕຕ຺ຖທ຺ທສໍ ມຫນ຺ຕໍ ຊນປທໍ ອິທ຺ຘຎ຺ເຈວ ຜີຕຎ຺ຈ ພຫຸຊນໍ ອາກິຓ຺ຓມນຸສ຺ສໍ. ພຫູ ຕຕ຺ຖ ຫຕ຺ຖິກາຍາ ອສ຺ສກາຍາ ຣຖກາຍາ ປຕ຺ຕິກາຍາ; ພຫຸ ຕຕ຺ຖ ຘນຘຎ຺ຎໍ; ພຫຸ ຕຕ຺ຖ ຫິຣຎ຺ຎສຸວຓ຺ຓໍ ອກຕຎ຺ເຈວ ກຕຎ຺ຈ; ພຫຸ ຕຕ຺ຖ ອິຕ຺ຖິປຣິຄ຺ຄໂຫ. ສກ຺ກາ ຈ ຕາວຕເກເນວ ພລມຕ຺ເຕນ ອພິວິຊິນິຕຸໍ. ອພິວິຊິນ, ມຫາຣາຊາ'ຕິ, ກິນ຺ຕິ ນໍ ກເຣຍ຺ຍາສີ"ຕິ? "ຕມ຺ປິ ມຍໍ, ໂພ ຣຏ຺ຐປາລ, ອພິວິຊິຍ ອຌ຺ຌາວເສຍ຺ຍາມາ"ຕິ. "ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ເຕນ ພຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ສນ຺ຘາຍ ພາສິຕໍ – 'ອູໂນ ໂລໂກ ອຕິຕ຺ໂຕ ຕຓ຺ຫາທາໂສ'ຕິ, ຍມຫໍ ຎຕ຺ວາ ຈ ທິສ຺ວາ ຈ ສຸຕ຺ວາ ຈ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິໂຕ"ຕິ. "ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ໂພ ຣຏ຺ຐປາລ, ອພ຺ພຸຕໍ, ໂພ ຣຏ຺ຐປາລ! ຍາວ ສຸພາສິຕມິທໍ ເຕນ ພຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ – 'ອູໂນ ໂລໂກ ອຕິຕ຺ໂຕ ຕຓ຺ຫາທາໂສ'ຕິ. ອູໂນ ຫິ, ໂພ ຣຏ຺ຐປາລ, ໂລໂກ ອຕິຕ຺ໂຕ ຕຓ຺ຫາທາໂສ"ຕິ.

ອິທມໂວຈ ອາຍສ຺ມາ ຣຏ຺ຐປາໂລ. ອິທໍ ວຕ຺ວາ ອຖາປຣໍ ເອຕທໂວຈ –

໓໐໕. "ປສ຺ສາມິ ໂລເກ ສຘເນ ມນຸສ຺ເສ,

ລທ຺ຘານ ວິຕ຺ຕໍ ນ ທທນ຺ຕິ ໂມຫາ;

ລຸທ຺ຘາ ຘນໍ [ລທ຺ຘາ ຘນໍ (ກ.)] ສນ຺ນິຈຍໍ ກໂຣນ຺ຕິ,

ພິຍ຺ໂຍວ ກາເມ ອພິປຕ຺ຖຍນ຺ຕິ.

"ຣາຊາ ປສຍ຺ຫ ປຖວິໍ ວິເຊຕ຺ວາ,

ສສາຄຣນ຺ຕໍ ມຫິມາວສນ຺ໂຕ [ມຫິຍາ ວສນ຺ໂຕ (ສີ. ກ.)];

ឱរំ សមុទ្ទស្ស អតិត្តរូបោ,

បារំ សមុទ្ទស្សបិ បត្ថយេថ។

“រាជា ច អញ្ញោ ច ពហូ មនុស្សា,

អវីតតណ្ហា [អតិត្តតណ្ហា (ក។)] មរណំ ឧបេន្តិ;

ឩនាវ ហុត្វាន ជហន្តិ ទេហំ,

កាមេហិ លោកម្ហិ ន ហត្ថិ តិត្តិ។

“កន្ទន្តិ នំ ញាតី បកិរិយ កេសេ,

អហោ វតា នោ អមរាតិ ចាហុ;

វត្ថេន នំ បារុតំ នីហរិត្វា,

ចិតំ សមាទាយ [សមាធាយ (សី។)] តតោ ឌហន្តិ។

“សោ ឌយ្ហតិ សូលេហិ តុជ្ជមានោ,

ឯកេន វត្ថេន បហាយ ភោគេ;

ន មីយមានស្ស ភវន្តិ តាណា,

ញាតីធ មិត្តា អថ វា សហាយា។

“ទាយាទកា តស្ស ធនំ ហរន្តិ,

សេត្តា បត កន្ឋតិ ឃេត កយ្លុំ;

ន យឹឃយាត៌ ឆតយេត្ថតិ កិត្លិ,

បុត្តា ច ទារា ច ឆតញ្លា ទដ្ឋិ៍

“ន ជីឈយាឃុំ លករេត ឆេតត, ន ចាបិ ចិទេត្តន ឌេរ ចិហត្តិ;

អបៀ ហិត៌ ឌីចិតយាហុ ឆីទា, អសស្សុត៌ ចិបរិណាមធម្ម៍

“អដ្ឋា ទលិទ្ធា ច ឞុសន្តិ ឞស្សំ,

ឝាលេ ច ឆីទេរ ច តេឆច ឞុទ្ទា;

ឝាលេ ច ឝាល្យា ចឆីរេតាច ទេសតិ,

ឆីទេរ ច [ឆីទេរាច (ក៍)] ន ចេឆតិ ឞស្សឞុទ្ទា៍

“តស្មា ហិ បញ្ញាច ឆេតត ទេសឃ្យោ,

ឃាឃ ចោសាតយិឆាឆិកន្ឋតិ;

អញ្យាសិតត្តា [អសោសិតត្តា (សី៍ បី៍)] ហិ កចាកចេសុ,

បិបិតិ កយុាតិ កទេរាត្តិ យោហា៍

“ទ្ទេបតិ កត្ថញ្លា បទញ្លា លេកិ៍,

សំសារមាបជ្ជ បរម្បរាយ;

តស្សប្បបញ្ញោ អភិសទ្ទហន្តោ,

ឧបេតិ គព្ភញ្ច បរញ្ច លោកំ.

“ចោរោ យថា សន្ធិមុខេ គហិតោ,

សកម្មុនា ហញ្ញតិ បាបធម្មោ;

ឯវំ បជា បេច្ច បរម្ហិ លោកេ,

សកម្មុនា ហញ្ញតិ បាបធម្មោ.

“កាមាហិ ចិត្រា មធុរា មនោរមា,

វិរូបរូបេន មថេន្តិ ចិត្តំ;

អាទីនវំ កាមគុណេសុ ទិស្វា,

តស្មា អហំ បព្ពជិតោម្ហិ រាជ.

“ទុមប្ផលានេវ បតន្តិ មាណវា,

ទហរា ច វុឌ្ឍា ច សរីរភេទា;

ឯតម្បិ ទិស្វា [ឯវម្បិ ទិស្វា (សី.), ឯតំ វិទិត្វា (ស្យា. ក.)] បព្ពជិតោម្ហិ រាជ,

អបណ្ណកំ សាមញ្ញមេវ សេយ្យោ”តិ.

ᩁᨭ᩠ᨮᨷᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨

᪃᪨ ᨾᨥᨴᩮᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪃᪀᪈᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨾᩥᨳᩥᩃᩣᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨾᨥᨴᩮᩅᩋᨾ᩠ᨻᩅᨶᩮ [ᨾᨡᩣᨴᩮᩅᩋᨾ᩠ᨻᩅᨶᩮ (ᩈᩦ᪨ ᨷᩦ᪨), ᨾᨣ᩠ᨥᨴᩮᩅᩋᨾ᩠ᨻᩅᨶᩮ (ᨠ᪨)]᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨴᩮᩈᩮ ᩈᩥᨲᩴ ᨷᩣᨲ᩠ᩅᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩉᩮᨲᩩ, ᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩥᨲᩔ ᨷᩣᨲᩩᨠᨾ᩠ᨾᩣᨿ? ᨶ ᩋᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣ ᩈᩥᨲᩴ ᨷᩣᨲᩩᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩑᨠᩴᩈᩴ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨷᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩉᩮᨲᩩ, ᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩥᨲᩔ ᨷᩣᨲᩩᨠᨾ᩠ᨾᩣᨿ? ᨶ ᩋᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣ ᩈᩥᨲᩴ ᨷᩣᨲᩩᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨽᩪᨲᨷᩩᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩍᨾᩥᩔᩣᨿᩮᩅ ᨾᩥᨳᩥᩃᩣᨿᩴ ᩁᩣᨩᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨾᨥᨴᩮᩅᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨩᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ; ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᩁᨲᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩮᩈᩩ ᨶᩮᨣᨾᩮᩈᩩ ᨧᩮᩅ ᨩᩣᨶᨷᨴᩮᩈᩩ ᨧ; ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨬ᩠ᨧ ᩏᨷᩅᩈᨲᩥ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᨴᩈᩥᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩥᨬ᩠ᨧ ᨷᨠ᩠ᨡᩔ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩁᩣᨩᩣ ᨾᨥᨴᩮᩅᩮᩣ ᨻᩉᩪᨶᩴ ᩅᩔᩣᨶᩴ ᨻᩉᩪᨶᩴ ᩅᩔᩈᨲᩣᨶᩴ ᨻᩉᩪᨶᩴ ᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨠᨷ᩠ᨷᨠᩴ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – ‘ᨿᨴᩣ ᨾᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᨠᨷ᩠ᨷᨠ, ᨷᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ ᩈᩥᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩃᩥᨲᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩥ, ᩋᨳ ᨾᩮ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩦ’ᨲᩥ᪨ ‘ᩑᩅᩴ, ᨴᩮᩅᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᨷ᩠ᨷᨠᩮᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨾᨥᨴᩮᩅᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᨷ᩠ᨷᨠᩮᩣ ᨻᩉᩪᨶᩴ ᩅᩔᩣᨶᩴ ᨻᩉᩪᨶᩴ ᩅᩔᩈᨲᩣᨶᩴ ᨻᩉᩪᨶᩴ ᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨾᨥᨴᩮᩅᩔ ᩈᩥᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩃᩥᨲᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᨾᨥᨴᩮᩅᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – ‘ᨷᩣᨲᩩᨽᩪᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨴᩮᩅᩔ ᨴᩮᩅᨴᩪᨲᩣ, ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩃᩥᨲᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩦ’ᨲᩥ᪨ ‘ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᨠᨷ᩠ᨷᨠ, ᨲᩣᨶᩥ ᨷᩃᩥᨲᩣᨶᩥ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩈᨱ᩠ᨯᩣᩈᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨾ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᩉᩦ’ᨲᩥ᪨ ‘ᩑᩅᩴ, ᨴᩮᩅᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨠᨷ᩠ᨷᨠᩮᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨾᨥᨴᩮᩅᩔ ᨷᨭᩥᩔᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᨶᩥ ᨷᩃᩥᨲᩣᨶᩥ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩈᨱ᩠ᨯᩣᩈᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨾᨥᨴᩮᩅᩔ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᩈᩥ᪨

᪃᪀᪉᪨ “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩁᩣᨩᩣ ᨾᨥᨴᩮᩅᩮᩣ ᨠᨷ᩠ᨷᨠᩔ ᨣᩣᨾᩅᩁᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᨾᩣᩁᩴ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – ‘ᨷᩣᨲᩩᨽᩪᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ, ᨲᩣᨲ ᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨴᩮᩅᨴᩪᨲᩣ; ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩃᩥᨲᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩥ; ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨾᩮ ᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩣ ᨠᩣᨾᩣ; ᩈᨾᨿᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮ ᨠᩣᨾᩮ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᩩᩴ᪨ ᩑᩉᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨲᩣᨲ ᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩍᨾᩴ ᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩ᪨ ᩋᩉᩴ ᨷᨶ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᩔᩣᨾᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᨲᩣᨲ ᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨿᨴᩣ ᨲ᩠ᩅᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ ᩈᩥᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩃᩥᨲᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩥ, ᩋᨳ ᨠᨷ᩠ᨷᨠᩔ ᨣᩣᨾᩅᩁᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᨾᩣᩁᩴ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩁᨩ᩠ᨩᩮ ᩈᨾᨶᩩᩈᩣᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ᪨ ᨿᩮᨶ ᨾᩮ ᩍᨴᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩉᩥᨲᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᨾᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᩮᩣ, ᨲᩣᨲ ᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨷᩩᩁᩥᩈᨿᩩᨣᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮ ᩑᩅᩁᩪᨷᩔ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩔ ᩅᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨲᩣᩉᩴ, ᨲᩣᨲ ᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩣᨾᩥ – ᨿᩮᨶ ᨾᩮ ᩍᨴᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩉᩥᨲᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᨾᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩁᩣᨩᩣ ᨾᨥᨴᩮᩅᩮᩣ ᨠᨷ᩠ᨷᨠᩔ ᨣᩣᨾᩅᩁᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᨾᩣᩁᩴ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩁᨩ᩠ᨩᩮ ᩈᨾᨶᩩᩈᩣᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨾᨥᨴᩮᩅᩋᨾ᩠ᨻᩅᨶᩮ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᨿᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ

ຈຕຸຕ຺ຖໍ; ອິຕິ ອຸທ຺ຘມໂຘ ຕິຣິຍໍ ສພ຺ພຘິ ສພ຺ພຕ຺ຕຕາຍ ສພ຺ພາວນ຺ຕໍ ໂລກໍ ເມຕ຺ຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ວິປຸເລນ ມຫຄ຺ຄເຕນ ອປ຺ປມາເຓນ ອເວເຣນ ອພ຺ຍາປຊ຺ເຌນ [ອພ຺ຍາປຊ຺ເຊນ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.), ອພ຺ຍາປຊ຺ເຊນ (ກ.)] ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫຣຕິ. ກຣຸຓາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ... ມຸທິຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ... ອຸເປກ຺ຂາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ເອກໍ ທິສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫຣຕິ, ຕຖາ ທຸຕິຍໍ, ຕຖາ ຕຕິຍໍ, ຕຖາ ຈຕຸຕ຺ຖໍ; ອິຕິ ອຸທ຺ຘມໂຘ ຕິຣິຍໍ ສພ຺ພຘິ ສພ຺ພຕ຺ຕຕາຍ ສພ຺ພາວນ຺ຕໍ ໂລກໍ ອຸເປກ຺ຂາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ວິປຸເລນ ມຫຄ຺ຄເຕນ ອປ຺ປມາເຓນ ອເວເຣນ ອພ຺ຍາປຊ຺ເຌນ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫຣຕິ.

“ຣາຊາ ໂຂ ປນານນ຺ທ, ມຆເທໂວ ຈຕຸຣາສີຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ກຸມາຣກີຬິຕໍ ກີຬິ, ຈຕຸຣາສີຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອຸປຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ, ຈຕຸຣາສີຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ, ຈຕຸຣາສີຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອິມສ຺ມິໍເຍວ ມຆເທວອມ຺ພວເນ ອາຄາຣສ຺ມາ ອນາຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍມຈຣິ. ໂສ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ຠາເວຕ຺ວາ ກາຍສ຺ສ ເພທາ ປຣໍ ມຣຓາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອໂຫສິ.

໑໑໐. “ອຖ ໂຂ ຣຎ຺ໂຎ, ອານນ຺ທ, ມຆເທວສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ພຫູນໍ ວສ຺ສານໍ ພຫູນໍ ວສ຺ສສຕານໍ ພຫູນໍ ວສ຺ສສຫສ຺ສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ກປ຺ປກໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘ຍທາ ເມ, ສມ຺ມ ກປ຺ປກ, ປສ຺ເສຍ຺ຍາສິ ສິຣສ຺ມິໍ ປລິຕານິ ຊາຕານິ, ອຖ ເມ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ’ຕິ. ‘ເອວໍ, ເທວາ’ຕິ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ກປ຺ປໂກ ຣຎ຺ໂຎ ມຆເທວສ຺ສ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ກປ຺ປໂກ ພຫູນໍ ວສ຺ສານໍ ພຫູນໍ ວສ຺ສສຕານໍ ພຫູນໍ ວສ຺ສສຫສ຺ສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຎ຺ໂຎ ມຆເທວສ຺ສ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສິຣສ຺ມິໍ ປລິຕານິ ຊາຕານິ. ທິສ຺ວານ ຣຎ຺ໂຎ ມຆເທວສ຺ສ ປຸຕ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ປາຕຸຠູຕາ ໂຂ ເທວສ຺ສ ເທວທູຕາ; ທິສ຺ສນ຺ຕິ ສິຣສ຺ມິໍ ປລິຕານິ ຊາຕານີ’ຕິ. ‘ເຕນ ຫິ, ສມ຺ມ ກປ຺ປກ, ຕານິ ປລິຕານິ ສາທຸກໍ ສຓ຺ຑາເສນ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ມມ ອຎ຺ຊລິສ຺ມິໍ ປຕິຏ຺ຐາເປຫີ’ຕິ. ‘ເອວໍ, ເທວາ’ຕິ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ກປ຺ປໂກ ຣຎ຺ໂຎ ມຆເທວສ຺ສ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຕານິ ປລິຕານິ ສາທຸກໍ ສຓ຺ຑາເສນ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ມຆເທວສ຺ສ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຎ຺ຊລິສ຺ມິໍ ປຕິຏ຺ຐາເປສິ.

“ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຣຎ຺ໂຎ ມຆເທວສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ກປ຺ປກສ຺ສ ຄາມວຣໍ ທຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ກຸມາຣໍ ອາມນ຺ຕາເປຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈ – ‘ປາຕຸຠູຕາ ໂຂ ເມ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ເທວທູຕາ; ທິສ຺ສນ຺ຕິ ສິຣສ຺ມິໍ ປລິຕານິ ຊາຕານິ; ຠຸຕ຺ຕາ ໂຂ ປນ ເມ ມານຸສກາ ກາມາ; ສມໂຍ ທິພ຺ເພ ກາເມ ປຣິເຍສິຕຸໍ. ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ອິມໍ ຣຊ຺ຊໍ ປຏິປຊ຺ຊ. ອຫໍ ປນ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອາຄາຣສ຺ມາ ອນາຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ. ເຕນ ຫິ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ຍທາ ຕ຺ວມ຺ປິ ປສ຺ເສຍ຺ຍາສິ ສິຣສ຺ມິໍ ປລິຕານິ ຊາຕານິ, ອຖ ກປ຺ປກສ຺ສ ຄາມວຣໍ ທຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ກຸມາຣໍ ສາທຸກໍ ຣຊ຺ເຊ ສມນຸສາສິຕ຺ວາ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອາຄາຣສ຺ມາ ອນາຄາຣິຍໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍາສິ. ເຍນ ເມ ອິທໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕໍ ອນຸປ຺ປວຕ຺ເຕຍ຺ຍາສິ, ມາ ໂຂ ເມ ຕ຺ວໍ ອນ຺ຕິມປຸຣິໂສ ອໂຫສິ. ຍສ຺ມິໍ ໂຂ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ປຸຣິສຍຸເຄ ວຕ຺ຕມາເນ ເອວຣູປສ຺ສ ກລ຺ຍາຓສ຺ສ ວຕ຺ຕສ຺ສ ສມຸຈ຺ເຉໂທ ໂຫຕິ ໂສ ເຕສໍ ອນ຺ຕິມປຸຣິໂສ ໂຫຕິ. ຕໍ ຕາຫໍ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ເອວໍ ວທາມິ – ເຍນ ເມ ອິທໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕໍ ອນຸປ຺ປວຕ຺ເຕຍ຺ຍາສິ, ມາ ໂຂ ເມ ຕ຺ວໍ ອນ຺ຕິມປຸຣິໂສ ອໂຫສີ’ຕິ. ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຣຎ຺ໂຎ ມຆເທວສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ກປ຺ປກສ຺ສ ຄາມວຣໍ ທຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ກຸມາຣໍ ສາທຸກໍ ຣຊ຺ເຊ ສມນຸສາສິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍເຍວ ມຆເທວອມ຺ພວເນ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອາຄາຣສ຺ມາ ອນາຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິ. ໂສ ເມຕ຺ຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ເອກໍ ທິສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫຣຕິ, ຕຖາ ທຸຕິຍໍ, ຕຖາ ຕຕິຍໍ, ຕຖາ ຈຕຸຕ຺ຖໍ; ອິຕິ ອຸທ຺ຘມໂຘ ຕິຣິຍໍ ສພ຺ພຘິ ສພ຺ພຕ຺ຕຕາຍ ສພ຺ພາວນ຺ຕໍ ໂລກໍ ເມຕ຺ຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ວິປຸເລນ ມຫຄ຺ຄເຕນ ອປ຺ປມາເຓນ

អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា វិហាសិ។ ករុណាសហគតេន ចេតសា... មុទិតាសហគតេន ចេតសា... ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហាសិ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ; ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា វិហាសិ។ រញ្ញោ ខោ បនានន្ទ, មខាទេវស្ស បុត្តោ ចតុរាសីតិវស្សសហស្សានិ កុមារកីឡិតំ កីឡិ, ចតុរាសីតិវស្សសហស្សានិ ឱបរជ្ជំ ការេសិ, ចតុរាសីតិវស្សសហស្សានិ រជ្ជំ ការេសិ, ចតុរាសីតិវស្សសហស្សានិ ឥមស្មិំយេវ មខាទេវអម្ពវនេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ព្រហ្មចរិយមចរិ។ សោ ចត្តារោ ព្រហ្មវិហារេ ភាវេត្វា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ព្រហ្មលោកូបគោ អហោសិ។

១១៨ “រញ្ញោ ខោ បនានន្ទ, មខាទេវស្ស បុត្តបបុត្តកា តស្ស បរម្បរា ចតុរាសីតិរាជសហស្សានិ [ចតុរាសីតិខត្តិយសហស្សានិ (សី॰ បី॰), ចតុរាសីតិសហស្សានិ (ស្យា॰ កំ॰)] ឥមស្មិំយេវ មខាទេវអម្ពវនេ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិំសុ។ តេ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរិំសុ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ; ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា វិហរិំសុ។ ករុណាសហគតេន ចេតសា... មុទិតាសហគតេន ចេតសា... ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរិំសុ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ; ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា វិហរិំសុ។ ចតុរាសីតិវស្សសហស្សានិ កុមារកីឡិតំ កីឡិំសុ, ចតុរាសីតិវស្សសហស្សានិ ឱបរជ្ជំ ការេសុំ, ចតុរាសីតិវស្សសហស្សានិ រជ្ជំ ការេសុំ, ចតុរាសីតិវស្សសហស្សានិ ឥមស្មិំយេវ មខាទេវអម្ពវនេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា ព្រហ្មចរិយមចរិំសុ។ តេ ចត្តារោ ព្រហ្មវិហារេ ភាវេត្វា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ព្រហ្មលោកូបគា អហេសុំ។ និមិ តេសំ រាជា [រាជានំ (សី॰ បី॰)] បច្ឆិមកោ អហោសិ ធម្មិកោ ធម្មរាជា ធម្មេ ឋិតោ មហារាជា; ធម្មំ ចរតិ ព្រាហ្មណគហបតិកេសុ នេគមេសុ ចេវ ជានបទេសុ ច; ឧបោសថញ្ច ឧបវសតិ ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ អដ្ឋមិញ្ច បក្ខស្ស។

១១៩ “ភូតបុព្វំ, អានន្ទ, ទេវានំ តាវតិំសានំ សុធម្មាយំ សភាយំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ – ‘លាភា វត, ភោ, វិទេហានំ, សុលទ្ធំ វត, ភោ, វិទេហានំ, យេសំ និមិ រាជា ធម្មិកោ ធម្មរាជា ធម្មេ ឋិតោ មហារាជា; ធម្មំ ចរតិ ព្រាហ្មណគហបតិកេសុ នេគមេសុ ចេវ ជានបទេសុ ច; ឧបោសថញ្ច ឧបវសតិ ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ អដ្ឋមិញ្ច បក្ខស្ស’តិ។ អថ ខោ, អានន្ទ, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ ទេវេ តាវតិំសេ អាមន្តេសិ – ‘ឥច្ឆេយ្យាថ នោ តុម្ហេ, មារិសា, និមិំ រាជានំ ទដ្ឋុ’ន្តិ? ‘ឥច្ឆាម មយំ, មារិស, និមិំ រាជានំ ទដ្ឋុ’ន្តិ។ តេន ខោ បន, អានន្ទ, សមយេន និមិ រាជា តទហុបោសថេ បន្នរសេ សីសំន្ហាតោ [សសីសំ ន្ហាតោ (សី॰), សីសន្ហាតោ (ស្យា॰ កំ॰)] ឧបោសថិកោ ឧបរិបាសាទវរគតោ និសិន្នោ ហោតិ។ អថ ខោ, អានន្ទ, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ – សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សមិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ, បសារិតំ វា ពាហំ សមិញ្ជេយ្យ, ឯវមេវ – ទេវេសុ តាវតិំសេសុ អន្តរហិតោ និមិស្ស រញ្ញោ បមុខេ បាតុរហោសិ។ អថ ខោ, អានន្ទ, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ និមិំ រាជានំ ឯតទវោច – ‘លាភា តេ, មហារាជ, សុលទ្ធំ តេ, មហារាជ។ ទេវា, មហារាជ, តាវតិំសា សុធម្មាយំ សភាយំ កិត្តយមានរូបា សន្និសិន្នា – “លាភា វត, ភោ, វិទេហានំ, សុលទ្ធំ វត, ភោ, វិទេហានំ, យេសំ និមិ រាជា ធម្មិកោ ធម្មរាជា ធម្មេ ឋិតោ មហារាជា; ធម្មំ ចរតិ ព្រាហ្មណគហបតិកេសុ នេគមេសុ ចេវ ជានបទេសុ ច; ឧបោសថញ្ច

ឧបវសតិ ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ អដ្ឋមិញ្ច បក្ខស្សា”តិ។ ទេវា តេ, មហារាជ, តាវតិំសា ទស្សនកាមា។ តស្ស តេ អហំ, មហារាជ, សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញរថំ បហិណិស្សាមិ; អភិរុហេយ្យាសិ, មហារាជ, ទិព្ពំ យានំ អកម្បយមានោ’តិ។ អធិវាសេសិ ខោ, អានន្ទ, និមិ រាជា តុណ្ហីភាវេន។

១១២។ “អថ ខោ, អានន្ទ, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ និមិស្ស រញ្ញោ អធិវាសនំ វិទិត្វា – សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សមិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ, បសារិតំ វា ពាហំ សមិញ្ជេយ្យ, ឯវមេវ – និមិស្ស រញ្ញោ បមុខេ អន្តរហិតោ ទេវេសុ តាវតិំសេសុ បាតុរហោសិ។ អថ ខោ, អានន្ទ, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ មាតលិំ សង្គាហកំ អាមន្តេសិ – ‘ឯហិ ត្វំ, សម្ម មាតលិ, សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញរថំ យោជេត្វា និមិំ រាជានំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទេហិ – អយំ តេ, មហារាជ, សហស្សយុត្តោ អាជញ្ញរថោ សក្កេន ទេវានមិន្ទេន បេសិតោ; អភិរុហេយ្យាសិ, មហារាជ, ទិព្ពំ យានំ អកម្បយមានោ’តិ។ ‘ឯវំ, ភទ្ទន្តវា’តិ ខោ, អានន្ទ, មាតលិ សង្គាហកោ សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស បដិស្សុត្វា សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញរថំ យោជេត្វា និមិំ រាជានំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោច – ‘អយំ តេ, មហារាជ, សហស្សយុត្តោ អាជញ្ញរថោ សក្កេន ទេវានមិន្ទេន បេសិតោ; អភិរុហ, មហារាជ, ទិព្ពំ យានំ អកម្បយមានោ។ អបិ ច, មហារាជ, កតមេន តំ នេមិ, យេន វា បាបកម្មា បាបកានំ កម្មានំ វិបាកំ បដិសំវេទេន្តិ, យេន វា កល្យាណកម្មា កល្យាណកម្មានំ វិបាកំ បដិសំវេទេន្តី’តិ? ‘ឧភយេនេវ មំ, មាតលិ, នេហី’តិ។ សម្បវេសេសិ [សម្បាបេសិ (សី។ បី។)] ខោ, អានន្ទ, មាតលិ, សង្គាហកោ និមិំ រាជានំ សុធម្មំ សភំ។ អទ្ទសា ខោ, អានន្ទ, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ និមិំ រាជានំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន និមិំ រាជានំ ឯតទវោច – ‘ឯហិ ខោ, មហារាជ។ ស្វាគតំ, មហារាជ។ ទេវា តេ ទស្សនកាមា, មហារាជ, តាវតិំសា សុធម្មាយំ សភាយំ កិត្តយមានរូបា សន្និសិន្នា – “លាភា វត, ភោ, វិទេហានំ, សុលទ្ធំ វត, ភោ, វិទេហានំ, យេសំ និមិ រាជា ធម្មិកោ ធម្មរាជា ធម្មេ ឋិតោ មហារាជា; ធម្មំ ចរតិ ព្រាហ្មណគហបតិកេសុ នេគមេសុ ចេវ ជានបទេសុ ច; ឧបោសថញ្ច ឧបវសតិ ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ អដ្ឋមិញ្ច បក្ខស្សា”តិ។ ទេវា តេ, មហារាជ, តាវតិំសា ទស្សនកាមា ។ អភិរម, មហារាជ, ទេវេសុ ទេវានុភាវេនា’តិ។ ‘អលំ, មារិស, តត្ថេវ មំ មិថិលំ បដិនេតុ។ តថាហំ ធម្មំ ចរិស្សាមិ ព្រាហ្មណគហបតិកេសុ នេគមេសុ ចេវ ជានបទេសុ ច; ឧបោសថញ្ច ឧបវសាមិ ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ អដ្ឋមិញ្ច បក្ខស្សា’តិ។

១១៣។ “អថ ខោ, អានន្ទ, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ មាតលិំ សង្គាហកំ អាមន្តេសិ – ‘ឯហិ ត្វំ, សម្ម មាតលិ, សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញរថំ យោជេត្វា និមិំ រាជានំ តត្ថេវ មិថិលំ បដិនេហី’តិ។ ‘ឯវំ, ភទ្ទន្តវា’តិ ខោ, អានន្ទ, មាតលិ សង្គាហកោ សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស បដិស្សុត្វា សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញរថំ យោជេត្វា និមិំ រាជានំ តត្ថេវ មិថិលំ បដិនេសិ។ តត្រ សុទំ, អានន្ទ, និមិ រាជា ធម្មំ ចរតិ ព្រាហ្មណគហបតិកេសុ នេគមេសុ ចេវ ជានបទេសុ ច, ឧបោសថញ្ច ឧបវសតិ ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ អដ្ឋមិញ្ច បក្ខស្សាតិ។ អថ ខោ, អានន្ទ, និមិ រាជា ពហូនំ វស្សានំ ពហូនំ វស្សសតានំ ពហូនំ វស្សសហស្សានំ អច្ចយេន កប្បកំ អាមន្តេសិ – ‘យទា មេ, សម្ម កប្បក, បស្សេយ្យាសិ សិរស្មិំ បលិតានិ ជាតានិ, អថ មេ អារោចេយ្យាសី’តិ។ ‘ឯវំ, ទេវា’តិ ខោ, អានន្ទ, កប្បកោ និមិស្ស រញ្ញោ បច្ចស្សោសិ។ អទ្ទសា ខោ, អានន្ទ, កប្បកោ ពហូនំ វស្សានំ ពហូនំ វស្សសតានំ ពហូនំ វស្សសហស្សានំ អច្ចយេន និមិស្ស រញ្ញោ សិរស្មិំ បលិតានិ ជាតានិ។ ទិស្វាន និមិំ រាជានំ ឯតទវោច – ‘បាតុភូតា ខោ ទេវស្ស ទេវទូតា; ទិស្សន្តិ សិរស្មិំ បលិតានិ ជាតានី’តិ។ ‘តេន ហិ, សម្ម កប្បក, តានិ បលិតានិ សាធុកំ សណ្ឌាសេន ឧទ្ធរិត្វា មម អញ្ជលិស្មិំ បតិដ្ឋាបេហី’តិ។ ‘ឯវំ, ទេវា’តិ ខោ, អានន្ទ, កប្បកោ និមិស្ស រញ្ញោ

ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຕານິ ປລິຕານິ ສາຘຸກໍ ສຓ຺ຑາເສນ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ນິມິສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ອຎ຺ຊລິສ຺ມິໍ ປຕິຏ຺ຐາເປສິ. ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ນິມິ ຣາຊາ ກປ຺ປກສ຺ສ ຄາມວຣໍ ທຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ກຸມາຣໍ ອາມນ຺ຕາເປຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈ – ‘ປາຕຸຠູຕາ ໂຂ ເມ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ເທວທູຕາ; ທິສ຺ສນ຺ຕິ ສິຣສ຺ມິໍ ປລິຕານິ ຊາຕານິ; ຠຸຕ຺ຕາ ໂຂ ປນ ເມ ມານຸສກາ ກາມາ; ສມໂຍ ທິພ຺ເພ ກາເມ ປຣິເຍສິຕຸໍ. ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ອິມໍ ຣຊ຺ຊໍ ປຏິປຊ຺ຊ. ອຫໍ ປນ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຉ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ. ເຕນ ຫິ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ຍທາ ຕ຺ວມ຺ປິ ປສ຺ເສຍ຺ຍາສິ ສິຣສ຺ມິໍ ປລິຕານິ ຊາຕານິ, ອຖ ກປ຺ປກສ຺ສ ຄາມວຣໍ ທຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ກຸມາຣໍ ສາຘຸກໍ ຣເຊ຺ຊ ສມນຸສາສິຕ຺ວາ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຉ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍາສິ. ເຍນ ເມ ອິທໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕໍ ອນຸປ຺ປວເຕ຺ຕຍ຺ຍາສິ, ມາ ໂຂ ເມ ຕ຺ວໍ ອນ຺ຕິມປຸຣິໂສ ອໂຫສິ. ຍສ຺ມິໍ ໂຂ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ປຸຣິສຍຸເຄ ວຕ຺ຕມາເນ ເອວຣູປສ຺ສ ກລ຺ຍາຓສ຺ສ ວຕ຺ຕສ຺ສ ສມຸຉ຺ເຉໂທ ໂຫຕິ ໂສ ເຕສໍ ອນ຺ຕິມປຸຣິໂສ ໂຫຕິ. ຕໍ ຕາຫໍ, ຕາຕ ກຸມາຣ, ເອວໍ ວທາມິ – ‘ເຍນ ເມ ອິທໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕໍ ອນຸປ຺ປວເຕ຺ຕຍ຺ຍາສິ, ມາ ໂຂ ເມ ຕ຺ວໍ ອນ຺ຕິມປຸຣິໂສ ອໂຫສີ’ຕິ.

໑໒໓. “ອຖ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ນິມິ ຣາຊາ ກປ຺ປກສ຺ສ ຄາມວຣໍ ທຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ກຸມາຣໍ ສາຘຸກໍ ຣເຊ຺ຊ ສມນຸສາສິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍເຍວ ມຆເທວອມ຺ພວເນ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຉ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິ. ໂສ ເມຕ຺ຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ເອກໍ ທິສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫາສິ, ຕຖາ ທຸຕິຍໍ, ຕຖາ ຕຕິຍໍ, ຕຖາ ຈຕຸຕ຺ຖໍ; ອິຕິ ອຸທ຺ທ຺ມໂຘ ຕິຣິຍໍ ສພ຺ພຘິ ສພ຺ພຕ຺ຕຕາຍ ສພ຺ພາວນ຺ຕໍ ໂລກໍ ເມຕ຺ຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ວິປຸເລນ ມຫຄ຺ຄເຕນ ອປ຺ປມາເຓນ ອເວເຣນ ອພ຺ຍາພຊ຺ເຌນ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫາສິ. ກຣຸຓາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ... ມຸທິຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ... ອຸເປກ຺ຂາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ເອກໍ ທິສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫາສິ, ຕຖາ ທຸຕິຍໍ, ຕຖາ ຕຕິຍໍ, ຕຖາ ຈຕຸຕ຺ຖໍ; ອິຕິ ອຸທ຺ທ຺ມໂຘ ຕິຣິຍໍ ສພ຺ພຘິ ສພ຺ພຕ຺ຕຕາຍ ສພ຺ພາວນ຺ຕໍ ໂລກໍ ອຸເປກ຺ຂາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ວິປຸເລນ ມຫຄ຺ຄເຕນ ອປ຺ປມາເຓນ ອເວເຣນ ອພ຺ຍາພຊ຺ເຌນ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫາສິ. ນິມິ ໂຂ, ປນານນ຺ທ, ຣາຊາ ຈຕຸຣາສີຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ກຸມາຣກີຬິຕໍ ກີຬິ, ຈຕຸຣາສີຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ໂອປຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ, ຈຕຸຣາສີຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ, ຈຕຸຣາສີຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອິມສ຺ມິໍເຍວ ມຆເທວອມ຺ພວເນ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍມຈຣິ. ໂສ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ຠາເວຕ຺ວາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອໂຫສິ. ນິມິສ຺ສ ໂຂ ປນານນ຺ທ, ຣຎ຺ໂຎ ກຬາຣຊນໂກ ນາມ ປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ. ນ ໂສ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິ. ໂສ ຕໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ສມຸຉ຺ຉິນ຺ທິ. ໂສ ເຕສໍ ອນ຺ຕິມປຸຣິໂສ ອໂຫສິ.

໑໒໔. “ສິຍາ ໂຂ ປນ ເຕ, ອານນ຺ທ, ເອວມສ຺ສ – ‘ອຎ຺ໂຎ ນູນ ເຕນ ສມເຍນ ຣາຊາ ມຆເທໂວ ອໂຫສິ, ເຍນ ຕໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕ’ນ຺ຕິ [ເຍນ ຕໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕນ຺ຕິ (ສີ.)]. ນ ໂຂ ປເນຕໍ, ອານນ຺ທ, ເອວໍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ອຫໍ ເຕນ ສມເຍນ ຣາຊາ ມຆເທໂວ ອໂຫສິໍ (ອຫໍ ຕໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິນິໍ,) [( ) ນຕ຺ຖິ (ກ.)] ມຍາ ຕໍ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕໍ; ປຉ຺ຉິມາ ຊນຕາ ອນຸປ຺ປວເຕ຺ຕສິ. ຕໍ ໂຂ ປນານນ຺ທ, ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນ ນິພ຺ພິທາຍ ນ ວິຣາຄາຍ ນ ນິໂຣຘາຍ ນ ອຸປສມາຍ ນ ອຠິຎ຺ຎາຍ ນ ສມ຺ໂພຘາຍ ນ ນິພ຺ພານາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ຍາວເທວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປປຕ຺ຕິຍາ. ອິທໍ ໂຂ ປນານນ຺ທ, ເອຕຣຫິ ມຍາ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕໍ ເອກນ຺ຕນິພ຺ພິທາຍ ວິຣາຄາຍ ນິໂຣຘາຍ ອຸປສມາຍ ອຠິຎ຺ຎາຍ ສມ຺ໂພຘາຍ ນິພ຺ພານາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ. ກຕມຎ຺ຈານນ຺ທ, ເອຕຣຫິ ມຍາ ກລ຺ຍາຓໍ ວຕ຺ຕໍ ນິຫິຕໍ ເອກນ຺ຕນິພ຺ພິທາຍ ວິຣາຄາຍ ນິໂຣຘາຍ ອຸປສມາຍ ອຠິຎ຺ຎາຍ ສມ຺ໂພຘາຍ ນິພ຺ພານາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ? ອຍເມວ ອຣິໂຍ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ ມຄ຺ໂຄ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ,

សម្មាសង្កប្បោ, សម្មាវាចា, សម្មាកម្មន្តោ, សម្មាអាជីវោ, សម្មាវាយាមោ , សម្មាសតិ, សម្មាសមាធិ។ ឥទំ ខោ, អានន្ទ, ឯតរហិ មយា កល្យាណំ វត្តំ និហិតំ ឯកន្តនិព្ពិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ តំ វោ អហំ, អានន្ទ, ឯវំ វទាមិ – ‘យេន មេ ឥទំ កល្យាណំ វត្តំ និហិតំ អនុប្បវត្តេយ្យាថ, មា ខោ មេ តុម្ហេ អន្តិមបុរិសា អហុវត្ថ’។ យស្មិំ ខោ, អានន្ទ, បុរិសយុគេ វត្តមានេ ឯវរូបស្ស កល្យាណស្ស វត្តស្ស សមុច្ឆេទោ ហោតិ សោ តេសំ អន្តិមបុរិសោ ហោតិ។ តំ វោ អហំ, អានន្ទ, ឯវំ វទាមិ – ‘យេន មេ ឥទំ កល្យាណំ វត្តំ និហិតំ អនុប្បវត្តេយ្យាថ, មា ខោ មេ តុម្ហេ អន្តិមបុរិសា អហុវត្ថា’”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទីតិ។

មឃទេវសុត្តំ និដ្ឋិតំ តតិយំ។

៤. មធុរសុត្តំ

៣១៧. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ អាយស្មា មហាកច្ចានោ មធុរាយំ វិហរតិ គុន្ទាវនេ។ អស្សោសិ ខោ រាជា មាធុរោ អវន្តិបុត្តោ – “សមណោ ខលុ, ភោ, កច្ចានោ មធុរាយំ [មធុរាយំ (ដីកា)] វិហរតិ គុន្ទាវនេ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ កច្ចានំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – ‘បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី ពហុស្សុតោ ចិត្តកថី កល្យាណបដិភានោ វុទ្ធោ ចេវ អរហា ច’។ សាធុ ខោ បន តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតី”តិ។ អថ ខោ រាជា មាធុរោ អវន្តិបុត្តោ ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ យោជាបេត្វា ភទ្រំ យានំ អភិរុហិត្វា ភទ្រេហិ ភទ្រេហិ យានេហិ មធុរាយ និយ្យាសិ មហច្ចរាជានុភាវេន អាយស្មន្តំ មហាកច្ចានំ ទស្សនាយ។ យាវតិកា យានស្ស ភូមិ យានេន គន្ត្វា យានា បច្ចោរោហិត្វា បត្តិកោវ យេនាយស្មា មហាកច្ចានោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា មហាកច្ចានេន សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ រាជា មាធុរោ អវន្តិបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកច្ចានំ ឯតទវោច – “ព្រាហ្មណា, ភោ កច្ចាន, ឯវមាហំសុ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណោវ សុក្កោ វណ្ណោ, កណ្ហោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណាវ សុជ្ឈន្តិ, នោ អព្រាហ្មណា; ព្រាហ្មណាវ ព្រហ្មុនោ បុត្តា ឱរសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មទាយាទា’តិ។ ឥធ ភវំ កច្ចានោ កិមក្ខាយី”តិ? “ឃោសោយេវ ខោ ឯសោ, មហារាជ, លោកស្មិំ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណោវ សុក្កោ វណ្ណោ, កណ្ហោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណាវ សុជ្ឈន្តិ, នោ អព្រាហ្មណា; ព្រាហ្មណាវ ព្រហ្មុនោ បុត្តា ឱរសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មទាយាទា’តិ។ តទមិនាបេតំ, មហារាជ, បរិយាយេន វេទិតព្ពំ យថា ឃោសោយេវេសោ លោកស្មិំ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ…បេ… ព្រហ្មទាយាទា’”តិ។

៣១៨. “តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ខត្តិយស្ស ចេបិ ឥជ្ឈេយ្យ ធនេន វា ធញ្ញេន វា រជតេន វា ជាតរូបេន វា ខត្តិយោបិស្សាស្ស បុព្ពុដ្ឋាយី បច្ឆានិបាតី កិង្ការបដិស្សាវី មនាបចារី បិយវាទី… ព្រាហ្មណោបិស្សាស្ស… វេស្សោបិស្សាស្ស… សុទ្ទោបិស្សាស្ស បុព្ពុដ្ឋាយី

បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី”តិ? “ឧត្តិយស្ស េចបិ, េភា ពង្ហាត, ពួន្តេញ្ញ ឆតេត ចា ឆណ្ណេត ចា វេះពេត ចា ឌាតទ្វេបេត ចា ឧត្តិយោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី... ទ្រាហ្វូណោបិស្សាស្ស... េចស្សាបិស្សាស្ស... ឃុខ្ទោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី”តិ·

“តំ កិ យញ្ញសិ, យហារាជ, ទ្រាហ្វូលាស្ស េចបិ ពួន្តេញ្ញ ឆតេត ចា ឆណ្ណេត ចា វេះពេត ចា ឌាតទ្វេបេត ចា ទ្រាហ្វូណោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី... េចស្សាបិស្សាស្ស... ឃុខ្ទោបិស្សាស្ស ... ឧត្តិយោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី”តិ? “ទ្រាហ្វូលាស្ស េចបិ, េភា ពង្ហាត, ពួន្តេញ្ញ ឆតេត ចា ឆណ្ណេត ចា វេះពេត ចា ឌាតទ្វេបេត ចា ទ្រាហ្វូណោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី... េចស្សាបិស្សាស្ស... ឃុខ្ទោបិស្សាស្ស ... ឧត្តិយោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី”តិ·

“តំ កិ យញ្ញសិ, យហារាជ, េចស្សស្ស េចបិ ពួន្តេញ្ញ ឆតេត ចា ឆណ្ណេត ចា វេះពេត ចា ឌាតទ្វេបេត ចា េចស្សាបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី... ឃុខ្ទោបិស្សាស្ស... ឧត្តិយោបិស្សាស្ស... ទ្រាហ្វូណោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី”តិ? “េចស្សស្ស េចបិ, េភា ពង្ហាត, ពួន្តេញ្ញ ឆតេត ចា ឆណ្ណេត ចា វេះពេត ចា ឌាតទ្វេបេត ចា េចស្សាបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី... ឃុខ្ទោបិស្សាស្ស... ឧត្តិយោបិស្សាស្ស... ទ្រាហ្វូណោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី”តិ·

“តំ កិ យញ្ញសិ, យហារាជ, ឃុខ្ទស្ស េចបិ ពួន្តេញ្ញ ឆតេត ចា ឆណ្ណេត ចា វេះពេត ចា ឌាតទ្វេបេត ចា ឃុខ្ទោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី... ឧត្តិយោបិស្សាស្ស... ទ្រាហ្វូណោបិស្សាស្ស... េចស្សាបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី”តិ? “ឃុខ្ទស្ស េចបិ, េភា ពង្ហាត, ពួន្តេញ្ញ ឆតេត ចា ឆណ្ណេត ចា វេះពេត ចា ឌាតទ្វេបេត ចា ឃុខ្ទោបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌីតិ... ឧត្តិយោបិស្សាស្ស... ទ្រាហ្វូណោបិស្សាស្ស... េចស្សាបិស្សាស្ស បុត្តុជ្ឈាឃិ បដ្ឋានិបាតិ កិការបដិ ស្សាចិ យតាបចារី បិយចាឌី”តិ·

“តំ កិ យញ្ញសិ, យហារាជ, យទិ ខុចំ នេន្តេ, ពួេយ ចត្តារោ ចណ្ណា នយនយា េហាន្តិ េតា ចា? កចំ ចា េព ខុត្តុ េហាតិ”តិ? “អដ្ឋា េពា, េភា ពង្ហាត, ខុចំ នេន្តេ, ពួេយ ចត្តារោ ចណ្ណា នយនយា េហាន្តិ· េតនំ [តានំ (សី·), តាហំ (ស្យា· កំ·)] ខុត្តុ កិញ្ចិ តាតាកេរណំ នយតុបស្សាយី”តិ· “ពួមិតាបិ េពា ខុតំ, យហារាជ, បរិយារេយត េចឌិតព្តំ យចា េឈារេនា េឃេចេនា េលាកស្មិំ – ‘ទ្រាហ្វូេណាច េនេជ្ជា ចណ្ណា, ហឹេតា អេញ្ញា ចណ្ណា...េប... ទ្រាហ្វូគាឃាគា’”តិ·

១៦៨· “តំ កិ យញ្ញសិ, យហារាជ, ពួឆស្ស ឧត្តិេយា បិណាតិបាតិ អឌិត្តាគាឃិ កាេយស្ខុមិដ្ឋាចារី ឌុសាចាឌី បិស្ខុលចារេចា ឆទ្រុសចារេចា នយ្យុប្យុលិបឹ អភិញ្ញាលុ ឭាបត្តឌិេត្វា មិដ្ឋាឌិជ្ជី [មិដ្ឋាឌិជ្ជី (នព្តត្តុ)] កាយស្ស េកគា បនំ មេណា អបិយំ ទ្យុក្កតិ ចិតិបិតំ តិរេយំ

ឧបបជ្ជេយ្យ នោ វា? កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតី”តិ? “ខត្តិយោបិ ហិ, ភោ កច្ចាន, បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី កាមេសុមិច្ឆាចារី មុសាវាទី បិសុណាវាចោ ផរុសាវាចោ សម្ផប្បលាបី អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតិ, ឯវញ្ច បន មេ ឯតំ អរហតំ សុត”ន្តិ។

“សាធុ សាធុ, មហារាជ! សាធុ ខោ តេ ឯតំ, មហារាជ, ឯវំ ហោតិ, សាធុ ច បន តេ ឯតំ អរហតំ សុតំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ឥធស្ស ព្រាហ្មណោ...បេ... ឥធស្ស វេស្សោ...បេ... ឥធស្ស សុទ្ទោ បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី...បេ... មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ នោ វា? កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតី”តិ? “សុទ្ទោបិ ហិ, ភោ កច្ចាន, បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី...បេ... មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតិ, ឯវញ្ច បន មេ ឯតំ អរហតំ សុត”ន្តិ។

“សាធុ សាធុ, មហារាជ! សាធុ ខោ តេ ឯតំ, មហារាជ, ឯវំ ហោតិ, សាធុ ច បន តេ ឯតំ អរហតំ សុតំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, យទិ ឯវំ សន្តេ, ឥមេ ចត្តារោ វណ្ណា សមសមា ហោន្តិ នោ វា? កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតី”តិ? “អទ្ធា ខោ, ភោ កច្ចាន, ឯវំ សន្តេ, ឥមេ ចត្តារោ វណ្ណា សមសមា ហោន្តិ។ នេសំ ឯត្ថ កិញ្ចិ នានាករណំ សមនុបស្សាមី”តិ។ “ឥមិនាបិ ខោ ឯតំ, មហារាជ, បរិយាយេន វេទិតព្ពំ យថា ឃោសោយេវ ឯសោ លោកស្មិំ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ...បេ... ព្រហ្មទាយាទា’”តិ។

១១០។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ឥធស្ស ខត្តិយោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ, អទិន្នាទានា បដិវិរតោ, កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ, មុសាវាទា បដិវិរតោ, បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ, ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ, សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ, អនភិជ្ឈាលុ អព្យាបន្នចិត្តោ សម្មាទិដ្ឋិ [សម្មាទិដ្ឋី (ស្យា។ កំ។ បី។ ក។)] កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យ នោ វា? កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតី”តិ? “ខត្តិយោបិ ហិ, ភោ កច្ចាន, បាណាតិបាតា បដិវិរតោ, អទិន្នាទានា បដិវិរតោ, កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ, មុសាវាទា បដិវិរតោ, បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ, ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ, សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ, អនភិជ្ឈាលុ អព្យាបន្នចិត្តោ សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតិ, ឯវញ្ច បន មេ ឯតំ អរហតំ សុត”ន្តិ។

“សាធុ សាធុ, មហារាជ! សាធុ ខោ តេ ឯតំ, មហារាជ, ឯវំ ហោតិ, សាធុ ច បន តេ ឯតំ អរហតំ សុតំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ឥធស្ស ព្រាហ្មណោ, ឥធស្ស វេស្សោ, ឥធស្ស សុទ្ទោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យ នោ វា? កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតី”តិ? “សុទ្ទោបិ ហិ, ភោ កច្ចាន, បាណាតិបាតា បដិវិរតោ, អទិន្នាទានា បដិវិរតោ...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតិ, ឯវញ្ច បន មេ ឯតំ អរហតំ សុត”ន្តិ។

“សាធុ សាធុ, មហារាជ! សាធុ ខោ តេ ឯតំ, មហារាជ, ឯវំ ហោតិ, សាធុ ច បន តេ ឯតំ អរហតំ សុតំ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, យទិ ឯវំ សន្តេ, ឥមេ ចត្តារោ វណ្ណា សមសមា ហោន្តិ នោ វា? កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតី”តិ? “អទ្ធា ខោ, ភោ កច្ចាន, ឯវំ សន្តេ, ឥមេ ចត្តារោ វណ្ណា សមសមា ហោន្តិ។ នេសំ ឯត្ថ កិញ្ចិ នានាករណំ សមនុបស្សាមី”តិ។ “ឥមិនាបិ ខោ ឯតំ, មហារាជ, បរិយាយេន វេទិតព្ពំ យថា ឃោសោយេវ ឯសោ លោកស្មិំ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ…បេ… ព្រហ្មទាយាទា’”តិ។

១១៨។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ឥធ ខត្តិយោ សន្ធិំ វា ឆិន្ទេយ្យ, និល្លោបំ វា ហរេយ្យ, ឯកាគារិកំ វា ករេយ្យ, បរិបន្ថេ វា តិដ្ឋេយ្យ, បរទារំ វា គច្ឆេយ្យ, តញ្ចេ តេ បុរិសា គហេត្វា ទស្សេយ្យុំ – ‘អយំ តេ, ទេវ, ចោរោ អាគុចារី។ ឥមស្ស យំ ឥច្ឆសិ តំ ទណ្ឌំ បណេហី’តិ។ កិន្តិ នំ ករេយ្យាសី”តិ? “ឃាតេយ្យាម វា, ភោ កច្ចាន, ជាបេយ្យាម វា បព្ពាជេយ្យាម វា យថាបច្ចយំ វា ករេយ្យាម។ តំ កិស្ស ហេតុ? យា ហិស្ស , ភោ កច្ចាន, បុព្ពេ ‘ខត្តិយោ’តិ សមញ្ញា សាស្ស អន្តរហិតា; ចោរោតេវ សង្ខ្យំ[សង្ខំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] គច្ឆតី”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ឥធ ព្រាហ្មណោ, ឥធ វេស្សោ, ឥធ សុទ្ទោ សន្ធិំ វា ឆិន្ទេយ្យ, និល្លោបំ វា ហរេយ្យ, ឯកាគារិកំ វា ករេយ្យ, បរិបន្ថេ វា តិដ្ឋេយ្យ, បរទារំ វា គច្ឆេយ្យ, តញ្ចេ តេ បុរិសា គហេត្វា ទស្សេយ្យុំ – ‘អយំ តេ, ទេវ, ចោរោ អាគុចារី។ ឥមស្ស យំ ឥច្ឆសិ តំ ទណ្ឌំ បណេហី’តិ។ កិន្តិ នំ ករេយ្យាសី”តិ? “ឃាតេយ្យាម វា, ភោ កច្ចាន, ជាបេយ្យាម វា បព្ពាជេយ្យាម វា យថាបច្ចយំ វា ករេយ្យាម។ តំ កិស្ស ហេតុ? យា ហិស្ស, ភោ កច្ចាន, បុព្ពេ ‘សុទ្ទោ’តិ សមញ្ញា សាស្ស អន្តរហិតា; ចោរោតេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតី”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, យទិ ឯវំ សន្តេ, ឥមេ ចត្តារោ វណ្ណា សមសមា ហោន្តិ នោ វា? កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតី”តិ? “អទ្ធា ខោ, ភោ កច្ចាន, ឯវំ សន្តេ, ឥមេ ចត្តារោ វណ្ណា សមសមា ហោន្តិ។ នេសំ ឯត្ថ កិញ្ចិ នានាករណំ សមនុបស្សាមី”តិ។ “ឥមិនាបិ ខោ ឯតំ, មហារាជ, បរិយាយេន វេទិតព្ពំ យថា ឃោសោយេវ ឯសោ លោកស្មិំ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ…បេ… ព្រហ្មទាយាទា’”តិ។

១១៩។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ឥធ ខត្តិយោ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ អស្ស វិរតោ បាណាតិបាតា, វិរតោ អទិន្នាទានា, វិរតោ មុសាវាទា, រត្តូបរតោ, ឯកភត្តិកោ, ព្រហ្មចារី, សីលវា, កល្យាណធម្មោ? កិន្តិ នំ ករេយ្យាសី”តិ? “អភិវាទេយ្យាម វា [បិ (ដី។ និ។ ១។១ប៉ះ, ១ប៉ស៍ សាមញ្ញផល)], ភោ កច្ចាន, បច្ចុដ្ឋេយ្យាម វា អាសនេន វា និមន្តេយ្យាម អភិនិមន្តេយ្យាម វា នំ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេហិ ធម្មិកំ វា អស្ស រក្ខាវរណគុត្តិំ សំវិទហេយ្យាម។ តំ កិស្ស ហេតុ? យា ហិស្ស, ភោ កច្ចាន, បុព្ពេ ‘ខត្តិយោ’តិ សមញ្ញា សាស្ស អន្តរហិតា; សមណោត្វេវ សង្ខ្យំគច្ឆតី”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, ឥធ ព្រាហ្មណោ, ឥធ វេស្សោ, ឥធ សុទ្ទោ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា

អតការិយំ បណ្ឌិតោ អស្ស ចិរេនតា បរិលាតិបិតា, ចិរេនតា អជិត្ថាគាតា ចិរេនតា ឫសាចាគា, រត្តុបរេតា, ឲកកត្តិកោ, ទ្រាហ្មចារី, សីលចា, កល្យាណធម្មោ? កិន្តិ តំ ករេយ្យាសី”តិ? “អភិចាទេយ្យាម ចា, ភោ កច្ចាន, បច្ចុដ្ឋេយ្យាម ចា អាសនេន ចា និមន្តេយ្យាម អភិនិមន្តេយ្យាម ចា តំ ចីចរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេហិ ធម្មិកំ ចា អស្ស រក្ខាចរណាគុត្តិំ សំចិទហេយ្យាម។ តំ កិស្ស ហេតុ? យា ហិស្ស, ភោ កច្ចាន, បុព្ពេ ‘ស្វេទ្ធោ’តិ សមញ្ញា សាស្ស អន្តរហិតា; សមណោត្វេច សង្ខ្យំ គច្ឆតី”តិ។

“តំ កិ មញ្ញសិ, មហារាជ, យទិ ឲចំ សន្តេ, ឥមេ ចត្តារោ ចណ្ណា សមសមា ហោន្តិ នោ ចា? កថំ ចា តេ ឲត្ថ ហោតី”តិ? “អទ្ធា ខោ, ភោ កច្ចាន, ឲចំ សន្តេ, ឥមេ ចត្តារោ ចណ្ណា សមសមា ហោន្តិ។ នេសំ ឲត្ថ កិញ្ចិ នានាករណំ សមនុបស្សាមី”តិ។ “ឥមិនាបិ ខោ ឲតំ, មហារាជ, បរិយាយេន ចេទិតព្ពំ យថា ឃោសោ យេវេសោ លោកស្មិំ – ‘ទ្រាហ្មណោច សេដ្ឋោ ចណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ ចណ្ណោ; ទ្រាហ្មណោច សុក្កោ ចណ្ណោ, កណ្ហោ អញ្ញោ ចណ្ណោ; ទ្រាហ្មណាច សុជ្ឈន្តិ, នោ អទ្រាហ្មណា; ទ្រាហ្មណាច ទ្រាហ្មនោ បុត្តា ឱរសា មុខតោ ជាតា ទ្រាហ្មជា ទ្រាហ្មនិម្មិតា ទ្រាហ្មទាយាទា’”តិ។

១១២។ ឲចំ ចុត្តេ, រាជា មាធុរោ អចន្តិបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកច្ចានំ ឲតទចោច – “អភិក្កន្តំ, ភោ កច្ចាន, អភិក្កន្តំ, ភោ កច្ចាន! សេយ្យថាបិ, ភោ កច្ចាន, និក្កុជ្ជិតំ ចា ឧក្កុជ្ជេយ្យ, បដិច្ឆន្នំ ចា ចិចរេយ្យ, មូឡ្ហស្ស ចា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ, អន្ធការេ ចា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ – ‘ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តី’តិ; ឲចមេចំ ភោតា កច្ចានេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ។ ឲសាហំ ភចន្តំ កច្ចានំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ ឧបាសកំ មំ ភចំ កច្ចានោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។ “មា ខោ មំ ត្វំ, មហារាជ, សរណំ អគមាសិ។ តមេច ត្វំ [តមេចំ ត្វំ (ស្យា។ កំ។), តមេចំ (ក។)] ភគចន្តំ សរណំ គច្ឆ យមហំ សរណំ គតោ”តិ។ “កហំ បន, ភោ កច្ចាន, ឲតរហិ សោ ភគចា ចិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ? “បរិនិព្ពុតោ ខោ, មហារាជ, ឲតរហិ សោ ភគចា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ។ “សចេបិ មយំ, ភោ កច្ចាន, សុណេយ្យាម តំ ភគចន្តំ ទសសុ យោជនេសុ, ទសបិ មយំ យោជនានិ គច្ឆេយ្យាម តំ ភគចន្តំ ទស្សនាយ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ។ សចេបិ មយំ, ភោ កច្ចាន, សុណេយ្យាម តំ ភគចន្តំ ចីសតិយា យោជនេសុ, តិំសាយ យោជនេសុ, ចត្តារីសាយ យោជនេសុ, បញ្ញាសាយ យោជនេសុ, បញ្ញាសម្បិ មយំ យោជនានិ គច្ឆេយ្យាម តំ ភគចន្តំ ទស្សនាយ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ។ យោជនសតេ ចេបិ មយំ ភោ កច្ចាន, សុណេយ្យាម តំ ភគចន្តំ, យោជនសតម្បិ មយំ គច្ឆេយ្យាម តំ ភគចន្តំ ទស្សនាយ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ។ យតោ ច, ភោ កច្ចាន, បរិនិព្ពុតោ សោ ភគចា, បរិនិព្ពុតម្បិ មយំ ភគចន្តំ សរណំ គច្ឆាម ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ ឧបាសកំ មំ ភចំ កច្ចានោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។

មធុរសុត្តំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ។

៥។ ពោធិរាជកុមារសុត្តំ

១១៣។ ឲចំ មេ សុតំ – ឲកំ សមយំ ភគចា ភគ្គេសុ ចិហរតិ សុសុមារគិរេ ភេសកឡាចនេ មិគទាយេ។ តេន ខោ បន សមយេន ពោធិស្ស

ទាឌក្យាទស្ស ខោាកតខោ [ខោាកត្ខោ (ឞ្យា៍ កាំ៍ កា៍)] តាយ បិឞាខោ អចិទកាទិខេតា ខេាតិ អត្ថ្យាចុទ្ធ្វា ឞយលោត ចា ច្រាហុលោត ចា ខេកតចិ ចា យត្ញស្សក្ខុខេតា៍ អថ ខោ ខេាឆិ ទាឌក្យាខេទា ឞញ្ញិកាបុត្តំ យាណចំ អាយន្តេឞិ – “ឲហិ ត្វំ, ឞមុ ឞញ្ញិកាបុត្ត, ខេឃត កកចា ខេតត្បឞក្ខម; ឧ្កបឞក្ខមិត្វា មម ចខតេត កកចខេតា បិខេឝ ឞិទឞា ចត្កៈ, អប្យាខាមិំ អប្យាតក្កំ លហុទ្ធាត់ ឌាលំ ឞាឞុចិហាទិ បុច្ឆ – ‘ខេាឆិ, កខេត្ត, ទាឌក្យាខេទា កកចខេតា បិខេឝ ឞិទឞា ចត្កតិ, អប្យាខាមិំ អប្យាតក្កំ លហុទ្ធាត់ ឌាលំ ឞាឞុចិហាទិ បុច្ឆតី’តិ៍ ឲចញ្ច ខេឝហិ – ‘អឆិចាខេឞត្យ កិទ, កខេត្ត, កកចា ខេាឆិស្ស ទាឌក្យាទស្ស ឞ្វាតតាយ កត្តុំ ឞទ្ធិំ កិក្ខុឞខ្ឃេត្តា’”តិ៍ “ឲចំ, ខកា”តិ ខោ ឞញ្ញិកាបុខេត្តា យាណខេចា ខេាឆិស្ស ទាឌក្យាទស្ស បដិឞ្សុត្វា ខេឃត កកចា ខេតត្បឞក្ខមិ; ឧ្កបឞក្ខមិត្វា កកចតា ឞទ្ធិំ ឞខេមាទិ៍ ឞខេមាឝតីយំ កថំ ឞាទណីយំ ចីតិឞាខេទត្វា ឲកមន្តំ តិឞិទិ៍ ឲកមន្តំ តិឞិខេន្កា ខោ ឞញ្ញិកាបុខេត្តា យាណខេចា កកចត្តំ ឲតឝខេចាច – “ខេាឆិ ខោ [ខេាឆិ ខកា ខោាតម (ឞិ៍ ឞ្យា៍ កាំ៍ បី៍)] ទាឌក្យាខេទា ខកាខេតា ខោាតមស្ស បិខេឝ ឞិទឞា ចត្កតិ, អប្យាខាមិំ អប្យាតក្កំ លហុទ្ធាត់ ឌាលំ ឞាឞុចិហាទិ បុច្ឆតិ៍ ឲចញ្ច ខេឝតិ – ‘អឆិចាខេឞត្យ កិទ កចំ ខោាតខេមា ខេាឆិស្ស ទាឌក្យាទស្ស ឞ្វាតតាយ កត្តុំ ឞទ្ធិំ កិក្ខុឞខ្ឃេត្តា’”តិ៍ អឆិចាខេឞឞិ កកចា ត្យហ្វីភាខេចត៍ អថ ខោ ឞញ្ញិកាបុខេត្តា យាណខេចា កកចខេតា អឆិចាឞត់ ចិទិត្វា ឧ្ធ្វាឃាឞតា ខេឃត ខេាឆិ ទាឌក្យាខេទា ខេតត្បឞក្ខមិ; ឧ្កបឞក្ខមិត្វា ខេាឆិ ទាឌក្យាទិ ឲតឝខេចាច – “អខេចាត្វម្បភាខេតា ចខតេត តំ កចត្តំ ខោាតមំ – ‘ខេាឆិ ខោ ទាឌក្យាខេទា ខកាខេតា ខោាតមស្ស បិខេឝ ឞិទឞា ចត្កតិ, អប្យាខាមិំ អប្យាតក្កំ លហុទ្ធាត់ ឌាលំ ឞាឞុចិហាទិ បុច្ឆតិ៍ ឲចញ្ច ខេឝតិ – អឆិចាខេឞត្យ កិទ កចំ ខោាតខេមា ខេាឆិស្ស ទាឌក្យាទស្ស ឞ្វាតតាយ កត្តុំ ឞទ្ធិំ កិក្ខុឞខ្ឃេត្តា’តិ៍ អឆិចុទ្ធ្វា បត ឞយលោត ខោាតខេមតា”តិ៍

១១ៗ៍ អថ ខោ ខេាឆិ ទាឌក្យាខេទា តស្សា ទត្តិយា អច្ចខេឃត ឞខេក តិខេចឞខេត បណីតំ ខាឝតីយំ ខកាឌតីយំ បដិយាខាខេបត្វា, ខោាកតខញ្ច បិឞាឆំ ឞ្ថខាខេតហិ ត្ថុខស្សហិ ឞត្ថទាខេបត្វា យាច បច្ឆិមខេឞាបិតកញ្ញឲចខេទា [កញ្ញឲខាទា (ឞិ៍)], ឞញ្ញិកាបុត្តំ យាណចំ អាយន្តេឞិ – “ឲហិ ត្វំ, ឞមុ ឞញ្ញិកាបុត្ត, ខេឃត កកចា ខេតត្បឞក្ខម; ឧ្កបឞក្ខមិត្វា កកចខេតា កាលំ អាខេទាខេចហិ – ‘កាខេលា, កខេត្ត, តិដ្ឋិតំ កត្ត’”ន្តិ៍ “ឲចំ, ខកា”តិ ខោ ឞញ្ញិកាបុខេត្តា យាណខេចា ខេាឆិស្ស ទាឌក្យាទស្ស បដិឞ្សុត្វា ខេឃត កកចា ខេតត្បឞក្ខមិ; ឧ្កបឞក្ខមិត្វា កកចខេតា កាលំ អាខេទាខេចឞិ – “កាខេលា, ខកា ខោាតម, តិដ្ឋិតំ កត្ត”ន្តិ៍ អថ ខោ កកចា បុព្វណ្ហឞមយំ តិចាខេឞត្វា បត្តចីចទមាខាយ ខេឃត ខេាឆិស្ស ទាឌក្យាទស្ស តិខេចឞត់ ខេតត្បឞក្ខមិ៍ ខេតត ខោ បត ឞមខេឃត ខេាឆិ ទាឌក្យាខេទា ឌាហិត្វាទខោាដ្ឋខេក ឋិខេតា ខេាតិ កកចត្តំ អាកមឃមាខេតា៍ អទ្ទឞា ខោ ខេាឆិ ទាឌក្យាខេទា កកចត្តំ ត្វទខេតាច អាកច្ឆត្តំ៍ ឌិស្វាត បច្ចុក្កត្វា កកចត្តំ អកិចាខេឝត្វា បុទក្ខត្វា ខេឃត ខោាកតខោ បិឞាខោ ខេតត្បឞក្ខមិ៍ អថ ខោ កកចា បច្ឆិមំ ខេឞាបិតកញ្ញឲចទំ តិឞ្សាយ អដ្ឋាឞិ៍ អថ ខោ ខេាឆិ ទាឌក្យាខេទា កកចត្តំ ឲតឝខេចាច – “អកិទ្ធហតុ [អកិទ្ធហតុ (ឞ្យា៍ កាំ៍ បី៍) អក្កមតុ (ក្ខញអថ៍ ១៩ប័)], កខេត្ត, កកចា ត្ស្សាតិ, អកិទ្ធហតុ ឞុកខេតា ត្ស្សាតិ; យំ មម អស្ស ឌីឃទត្តំ ហិតាយ ឞុខាយា”តិ៍ ឲចំ ចុខេត្ត, កកចា ត្យហ្វីអខេហាឞិ៍ ត្ឋតិយម្បិ ខោ…ខេប… តតិយម្បិ ខោ ខេាឆិ ទាឌក្យាខេទា កកចត្តំ ឲតឝខេចាច – “អកិទ្ធហតុ, កខេត្ត, កកចា៍ ត្ស្សាតិ, អកិទ្ធហតុ ឞុកខេតា ត្ស្សាតិ; យំ មម អស្ស ឌីឃទត្តំ ហិតាយ ឞុខាយា”តិ៍

១១៩៍ អថ ខោ កកចា អាយស្មត្តំ អាតត្ទំ អបខេលាខេកឞិ៍ អថ ខោ អាយស្មា អាតខេត្ទា ខេាឆិ ទាឌក្យាទិ ឲតឝខេចាច – “ឞំហខេតុ, ទាឌក្យាទ, ត្ស្សាតិ; ត កកចា ខេចលបដិកំ [ខេចលបត្តិកំ (ឞិ៍ បី៍)] អក្កមិស្សតិ៍ បច្ឆិមំ ឌតតំ តថាកខេតា អត្ឋកម្បតី”តិ [អបខេលាខេកតីតិ

(សញ្ញត្វ)]. អថ ខោ ពោធិ រាជកុមារោ ទុស្សានិ សំហរាបេត្វា ឧបរិកោកនទបាសាទេ [ឧបរិកោកនទេ បាសាទេ (សី. បី. វិនយេច), ឧបរិកោកនទេ (ស្យា. កំ.)] អាសនានិ បញ្ញបេសិ. អថ ខោ ភគវា កោកនទំ បាសាទំ អភិរុហិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធឹ ភិក្ខុសង្ឃេន. អថ ខោ ពោធិ រាជកុមារោ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ សម្បវារេសិ. អថ ខោ ពោធិ រាជកុមារោ ភគវន្តំ ភុត្តាវឹ ឱនីតបត្តបាណឹ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ. ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ពោធិ រាជកុមារោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "មយ្ហំ ខោ, ភន្តេ, ឯវំ ហោតិ – 'ន ខោ សុខេន សុខំ អធិគន្តព្ពំ, ទុក្ខេន ខោ សុខំ អធិគន្តព្ព'"ន្តិ.

៣២៦. "មយ្ហម្បិ ខោ, រាជកុមារ, បុព្ពេវ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សេវ សតោ ឯតទហោសិ – 'ន ខោ សុខេន សុខំ អធិគន្តព្ពំ, ទុក្ខេន ខោ សុខំ អធិគន្តព្ព'ន្តិ. សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, អបរេន សមយេន ទហរោវ សមានោ សុសុកាឡកេសោ ភទ្រេន យោព្ពនេន សមន្នាគតោ បឋមេន វយសា អកាមកានំ មាតាបិតូនំ អស្សុមុខានំ រុទន្តានំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជឹ. សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ កិំកុសលគវេសី [កិំកុសលំគវេសី (ក.)] អនុត្តរំ សន្តិវរបទំ បរិយេសមានោ យេន អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសង្កមឹ; ឧបសង្កមិត្វា អាឡារំ កាលាមំ ឯតទវោចំ – 'ឥច្ឆាមហំ, អាវុសោ កាលាម, ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ'ន្តិ. ឯវំ វុត្តេ, រាជកុមារ, អាឡារោ កាលាមោ មំ ឯតទវោច – 'វិហរតាយស្មា, តាទិសោ អយំ ធម្មោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យា'តិ. សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណឹ. សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, តាវតកេនេវ ឱដ្ឋបហតមត្តេន លបិតលាបនមត្តេន ញាណវាទញ្ច វទាមិ, ថេរវាទញ្ច ជានាមិ បស្សាមីតិ ច បដិជានាមិ, អហញ្ចេវ អញ្ញេ ច. តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – 'ន ខោ អាឡារោ កាលាមោ ឥមំ ធម្មំ កេវលំ សទ្ធាមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេតិ; អទ្ធា អាឡារោ កាលាមោ ឥមំ ធម្មំ ជានំ បស្សំ វិហរតី'តិ.

"អថ ខ្វាហំ, រាជកុមារ, យេន អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសង្កមឹ; ឧបសង្កមិត្វា អាឡារំ កាលាមំ ឯតទវោចំ – 'កិត្តាវតា នោ, អាវុសោ កាលាម, ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសី'តិ [ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ (សី. ស្យា. កំ. បី.)]? ឯវំ វុត្តេ, រាជកុមារ, អាឡារោ កាលាមោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ បវេទេសិ. តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – 'ន ខោ អាឡារស្សេវ កាលាមស្ស អត្ថិ សទ្ធា, មយ្ហម្បត្ថិ សទ្ធា; ន ខោ អាឡារស្សេវ កាលាមស្ស អត្ថិ វីរិយំ...បេ... សតិ... សមាធិ... បញ្ញា, មយ្ហម្បត្ថិ បញ្ញា. យំនូនាហំ យំ ធម្មំ អាឡារោ កាលាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេតិ តស្ស ធម្មស្ស សច្ឆិកិរិយាយ បទហេយ្យ'ន្តិ. សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសឹ. អថ ខ្វាហំ, រាជកុមារ, យេន អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសង្កមឹ; ឧបសង្កមិត្វា អាឡារំ កាលាមំ ឯតទវោចំ – 'ឯត្តាវតា នោ, អាវុសោ កាលាម, ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសី'តិ? 'ឯត្តាវតា ខោ អហំ, អាវុសោ, ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមី'តិ. 'អហម្បិ ខោ, អាវុសោ, ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមី'តិ. 'លាភា នោ, អាវុសោ, សុលទ្ធំ នោ, អាវុសោ, យេ មយំ អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្រហ្មចារឹ បស្សាម. ឥតិ យាហំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ, តំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ. យំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ, តមហំ

ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ។ ឥតិ យាហំ ធម្មំ ជានាមិ តំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ; យំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ តមហំ ធម្មំ ជានាមិ។ ឥតិ យាទិសោ អហំ, តាទិសោ ត្វំ; យាទិសោ ត្វំ តាទិសោ អហំ។ ឯហិ ទានិ, អាវុសោ, ឧភោវ សន្តា ឥមំ គណំ បរិហរាមា’តិ។ ឥតិ ខោ, រាជកុមារ, អាឡារោ កាលាមោ អាចរិយោ មេ សមានោ (អត្តនោ) [( ) នត្ថិ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] អន្តេវាសិំ មំ សមានំ អត្តនា [អត្តនោ (សី។ បី។)] សមសមំ ឋបេសិ, ឧឡារាយ ច មំ បូជាយ បូជេសិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘នាយំ ធម្មោ និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្ពានាយ សំវត្តតិ, យាវទេវ អាកិញ្ចញ្ញាយតនូបបត្តិយា’តិ។ សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, តំ ធម្មំ អនលង្ករិត្វា តស្មា ធម្មា និព្ពិជ្ជ អបក្កមិំ។

៣២៧។ “សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, កិំកុសលគវេសី អនុត្តរំ សន្តិវរបទំ បរិយេសមានោ យេន ឧទកោ [ឧទ្ទកោ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘ឥច្ឆាមហំ, អាវុសោ [អាវុសោ រាម (សី។ ស្យា។ កំ។ ក។) បស្ស ម។ និ។ ១។២៧៨ បាសរាសិសុត្តេ], ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ’ន្តិ។ ឯវំ វុត្តេ, រាជកុមារ, ឧទកោ រាមបុត្តោ មំ ឯតទវោច – ‘វិហរតាយស្មា, តាទិសោ អយំ ធម្មោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យា’តិ។ សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណិំ។ សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, តាវតកេនេវ ឱដ្ឋបហតមត្តេន លបិតលាបនមត្តេន ញាណវាទញ្ច វទាមិ, ថេរវាទញ្ច ជានាមិ បស្សាមីតិ ច បដិជានាមិ, អហញ្ចេវ អញ្ញេ ច។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ រាមោ ឥមំ ធម្មំ កេវលំ សទ្ធាមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសិ; អទ្ធា រាមោ ឥមំ ធម្មំ ជានំ បស្សំ វិហាសី’តិ។ អថ ខ្វាហំ, រាជកុមារ, យេន ឧទកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘កិត្តាវតា នោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសី’តិ? ឯវំ វុត្តេ, រាជកុមារ, ឧទកោ រាមបុត្តោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ បវេទេសិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ សទ្ធា, មយ្ហំបត្ថិ សទ្ធា; ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ វីរិយំ...បេ... សតិ... សមាធិ... បញ្ញា, មយ្ហំបត្ថិ បញ្ញា។ យំនូនាហំ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេតិ តស្ស ធម្មស្ស សច្ឆិកិរិយាយ បទហេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។

“អថ ខ្វាហំ, រាជកុមារ, យេន ឧទកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘ឯត្តាវតា នោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសី’តិ? ‘ឯត្តាវតា ខោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសី’តិ។ ‘អហម្បិ ខោ, អាវុសោ, ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមី’តិ។ ‘លាភា នោ, អាវុសោ, សុលទ្ធំ នោ, អាវុសោ, យេ មយំ អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្រហ្មចារិំ បស្សាម។ ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ តំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ។ យំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ តំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ។ ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសិ តំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ; យំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ តំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសិ។ ឥតិ យាទិសោ រាមោ អហោសិ តាទិសោ តុវំ, យាទិសោ តុវំ តាទិសោ រាមោ អហោសិ។ ឯហិ ទានិ, អាវុសោ, តុវំ ឥមំ គណំ បរិហរា’តិ។ ឥតិ ខោ, រាជកុមារ, ឧទកោ រាមបុត្តោ សព្រហ្មចារី មេ សមានោ អាចរិយដ្ឋានេ មំ ឋបេសិ, ឧឡារាយ

ᨧ ᨾᩴ ᨸᩪᨩᩣᨿ ᨸᩪᨩᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᩈ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – ‘ᨶᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨴᩣᨿ ᨶ ᩅᩥᩁᩣᨣᩣᨿ ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ ᨶ ᩏᨸᩈᨾᩣᨿ ᨶ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩣᨿ ᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᨶᩮᩅᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩪᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨶᩃᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨩ᩠ᨩ ᩋᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩴ᪨

᪑᪑᪙᪨ “ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨠᩥᩴᨠᩩᩈᩃᨣᩅᩮᩈᩦ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᩅᩁᨸᨴᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣ, ᨾᨣᨵᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ, ᨿᩮᨶ ᩏᩁᩩᩅᩮᩃᩣ ᩈᩮᨶᩣᨶᩥᨣᨾᩮᩣ ᨲᨴᩅᩈᩁᩥᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᨴ᩠ᨴᩈᩴ ᩁᨾᨱᩦᨿᩴ ᨽᩪᨾᩥᨽᩣᨣᩴ, ᨸᩣᩈᩣᨴᩥᨠᨬ᩠ᨧ ᩅᨶᩈᨱ᩠ᨯᩴ, ᨶᨴᩥᨬ᩠ᨧ ᩈᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᩮᨲᨠᩴ ᩈᩩᨸᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ, ᩁᨾᨱᩦᨿᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨣᩮᩣᨧᩁᨣᩣᨾᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᩈ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – ‘ᩁᨾᨱᩦᨿᩮᩣ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᨽᩪᨾᩥᨽᩣᨣᩮᩣ, ᨸᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᨧ ᩅᨶᩈᨱ᩠ᨯᩮᩣ, ᨶᨴᩦ ᨧ ᩈᨶ᩠ᨴᨲᩥ ᩈᩮᨲᨠᩣ ᩈᩩᨸᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣ , ᩁᨾᨱᩦᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ [ᩈᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ (?) ᨸᩩᩁᩥᨾᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮᨸᩥ] ᨧ ᨣᩮᩣᨧᩁᨣᩣᨾᩮᩣ᪨ ᩋᩃᩴ ᩅᨲᩥᨴᩴ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᩈ ᨸᨵᩣᨶᨲ᩠ᨳᩥᨠᩈ᩠ᩈ ᨸᨵᩣᨶᩣᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴ – ‘ᩋᩃᨾᩥᨴᩴ ᨸᨵᩣᨶᩣᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩥᩈ᩠ᩈᩩ ᨾᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨲᩥᩈ᩠ᩈᩮᩣ ᩏᨸᨾᩣ ᨸᨭᩥᨽᩴᩈᩩ ᩋᨶᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩈ᩠ᩈᩩᨲᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ᪨

“ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩋᩃ᩠ᩃᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩈ᩠ᨶᩮᩉᩴ ᩏᨴᨠᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨳ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ – ‘ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩈ᩠ᩈᩣᨾᩥ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨸᩣᨲᩩᨠᩁᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᨾᩩᩴ ᩋᩃ᩠ᩃᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩈ᩠ᨶᩮᩉᩴ ᩏᨴᨠᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩋᨽᩥᨾᨶ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ [ᩋᨽᩥᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨸᩣᨲᩩᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩥᨴᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩈ᩠ᩈ ᩉᩮᨲᩩ? ᩋᨴᩩᨬ᩠ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩃ᩠ᩃᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩈ᩠ᨶᩮᩉᩴ, ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨶ ᩏᨴᨠᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᨧ ᨸᨶ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨠᩥᩃᨾᨳᩈ᩠ᩈ ᩅᩥᨥᩣᨲᩈ᩠ᩈ ᨽᩣᨣᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨿᩮ ᩉᩥ ᨠᩮᨧᩥ ᩈᨾᨱᩣ ᩅᩣ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨧ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩋᩅᩪᨸᨠᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᨶᩮᩈᩴ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨠᩣᨾᩈ᩠ᨶᩮᩉᩮᩣ ᨠᩣᨾᨾᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨠᩣᨾᨸᩥᨸᩣᩈᩣ ᨠᩣᨾᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨧ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩈ᩠ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩒᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᨠᩣ ᨧᩮᨸᩥ ᨲᩮ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨡᩁᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩣᩅ ᨲᩮ ᨬᩣᨱᩣᨿ ᨴᩈ᩠ᩈᨶᩣᨿ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩣᨿ᪨ ᨶᩮᩣ ᨧᩮᨸᩥ ᨲᩮ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩒᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᨠᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨡᩁᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩣᩅ ᨲᩮ ᨬᩣᨱᩣᨿ ᨴᩈ᩠ᩈᨶᩣᨿ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩣᨿ᪨ ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᨾᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨸᨮᨾᩣ ᩏᨸᨾᩣ ᨸᨭᩥᨽᩣᩈᩥ ᩋᨶᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩈ᩠ᩈᩩᨲᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ᪨

᪑᪒᪐᪨ “ᩋᨸᩁᩣᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨾᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩏᨸᨾᩣ ᨸᨭᩥᨽᩣᩈᩥ ᩋᨶᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩈ᩠ᩈᩩᨲᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩋᩃ᩠ᩃᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩈ᩠ᨶᩮᩉᩴ ᩋᩣᩁᨠᩣ ᩏᨴᨠᩣ ᨳᩃᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨳ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ – ‘ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩈ᩠ᩈᩣᨾᩥ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨸᩣᨲᩩᨠᩁᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᨾᩩᩴ ᩋᩃ᩠ᩃᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩈ᩠ᨶᩮᩉᩴ ᩋᩣᩁᨠᩣ ᩏᨴᨠᩣ ᨳᩃᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩋᨽᩥᨾᨶ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿ , ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨸᩣᨲᩩᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩥᨴᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩈ᩠ᩈ ᩉᩮᨲᩩ? ᩋᨴᩩᨬ᩠ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩃ᩠ᩃᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩈ᩠ᨶᩮᩉᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩋᩣᩁᨠᩣ ᩏᨴᨠᩣ ᨳᩃᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᨧ ᨸᨶ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨠᩥᩃᨾᨳᩈ᩠ᩈ ᩅᩥᨥᩣᨲᩈ᩠ᩈ ᨽᩣᨣᩦ ᩋᩈ᩠ᩈᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨿᩮ ᩉᩥ ᨠᩮᨧᩥ ᩈᨾᨱᩣ ᩅᩣ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨧ ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩪᨸᨠᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᨶᩮᩈᩴ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨠᩣᨾᩈ᩠ᨶᩮᩉᩮᩣ ᨠᩣᨾᨾᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨠᩣᨾᨸᩥᨸᩣᩈᩣ ᨠᩣᨾᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨧ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩈ᩠ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩒᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᨠᩣ ᨧᩮᨸᩥ ᨲᩮ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨡᩁᩣ ᨠᨭᩩᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩣᩅ ᨲᩮ ᨬᩣᨱᩣᨿ ᨴᩈ᩠ᩈᨶᩣᨿ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩣᨿ᪨ ᨶᩮᩣ ᨧᩮᨸᩥ

តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, អភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ អយំ ខោ មំ, រាជកុមារ, ទុតិយា ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។

៣៣១។ “អបរាបិ ខោ មំ, រាជកុមារ, តតិយា ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។ សេយ្យថាបិ, រាជកុមារ, សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ។ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឧត្តរារណិំ អាទាយ – ‘អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេស្សាមិ, តេជោ បាតុករិស្សាមី’តិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, រាជកុមារ, អបិ នុ សោ បុរិសោ អមុំ សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ ឧត្តរារណិំ អាទាយ អភិមន្ថេន្តោ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេយ្យ, តេជោ បាតុករេយ្យា”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។ “តំ កិស្ស ហេតុ? អទុញ្ហិ, ភន្តេ, សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ, តញ្ច បន អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្ត”ន្តិ។ “ឯវមេវ ខោ, រាជកុមារ, យេ ហិ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ចេវ ចិត្តេន ច កាមេហិ វូបកដ្ឋា វិហរន្តិ, យោ ច នេសំ កាមេសុ កាមច្ឆន្ទោ កាមស្នេហោ កាមមុច្ឆា កាមបិបាសា កាមបរិឡាហោ សោ ច អជ្ឈត្តំ សុប្បហីនោ ហោតិ សុប្បដិប្បស្សទ្ធោ, ឱបក្កមិកា ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, ភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ នោ ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្ពា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, ភព្ពាវ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ។ អយំ ខោ មំ, រាជកុមារ, តតិយា ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។ ឥមា ខោ មំ, រាជកុមារ, តិស្សោ ឧបមា បដិភំសុ អនច្ឆរិយា បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា។

៣៣២។ “តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ ទន្តេភិទន្តមាធាយ [បស្ស ម॰ និ॰ ១॰៣៧៤ មហាសច្ចកសុត្តេ], ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច, ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហេយ្យំ អភិនិប្បីឡេយ្យំ អភិសន្តាបេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, ទន្តេភិទន្តមាធាយ, ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច, ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហាមិ អភិនិប្បីឡេមិ អភិសន្តាបេមិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ទន្តេភិទន្តមាធាយ, ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច, ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហតោ អភិនិប្បីឡយតោ អភិសន្តាបយតោ កច្ឆេហិ សេទា មុច្ចន្តិ។ សេយ្យថាបិ, រាជកុមារ, ពលវា បុរិសោ ទុព្ពលតរំ បុរិសំ សីសេ វា គហេត្វា ខន្ធេ វា គហេត្វា អភិនិគ្គណ្ហេយ្យ អភិនិប្បីឡេយ្យ អភិសន្តាបេយ្យ; ឯវមេវ ខោ មេ, រាជកុមារ, ទន្តេភិទន្តមាធាយ, ជិវ្ហាយ តាលុំ អាហច្ច, ចេតសា ចិត្តំ អភិនិគ្គណ្ហតោ អភិនិប្បីឡយតោ អភិសន្តាបយតោ កច្ឆេហិ សេទា មុច្ចន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, រាជកុមារ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។

៣៣៣។ “តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ កណ្ណសោតេហិ វាតានំ និក្ខមន្តានំ អធិមត្តោ សទ្ទោ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ នាម កម្មារគគ្គរិយា ធមមានាយ អធិមត្តោ សទ្ទោ ហោតិ, ឯវមេវ ខោ មេ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ កណ្ណសោតេហិ វាតានំ និក្ខមន្តានំ អធិមត្តោ សទ្ទោ ហោតិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, រាជកុមារ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។

“តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ. សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ. តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា មុទ្ធនិ ឩហនន្តិ [ឩហន្តិ (សី.), ឱហនន្តិ (ស្យា. កំ.), ឩហតន្តិ (ក.)]. សេយ្យថាបិ, រាជកុមារ, ពលវា បុរិសោ តិណ្ហេន សិខរេន មុទ្ធនិ អភិមត្ថេយ្យ [មុទ្ធានំ អភិមន្ថេយ្យ (សី. បី.), មុទ្ធានំ អភិមត្ថេយ្យ (ស្យា. កំ.)], ឯវមេវ ខោ មេ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា មុទ្ធនិ ឩហនន្តិ. អារទ្ធំ ខោ បន មេ, រាជកុមារ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ.

“តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ. សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ. តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ហោន្តិ. សេយ្យថាបិ, រាជកុមារ, ពលវា បុរិសោ ទឡ្ហេន វរត្តក្ខណ្ឌេន [វរត្តកពន្ធនេន (សី.)] សីសេ សីសវេឋំ ទទេយ្យ; ឯវមេវ ខោ មេ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ហោន្តិ. អារទ្ធំ ខោ បន មេ, រាជកុមារ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ.

“តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ. សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ. តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា កុច្ឆិំ បរិកន្តន្តិ. សេយ្យថាបិ, រាជកុមារ, ទក្ខោ គោឃាតកោ វា គោឃាតកន្តេវាសី វា តិណ្ហេន គោវិកន្តនេន កុច្ឆិំ បរិកន្តេយ្យ, ឯវមេវ ខោ មេ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា , វាតា កុច្ឆិំ បរិកន្តន្តិ. អារទ្ធំ ខោ បន មេ, រាជកុមារ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ.

“តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘យំនូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ. សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធិំ. តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តោ កាយស្មិំ ឌាហោ ហោតិ. សេយ្យថាបិ, រាជកុមារ, ទ្វេ ពលវន្តោ បុរិសា ទុព្ពលតរំ បុរិសំ នានាពាហាសុ គហេត្វា អង្គារកាសុយា សន្តាបេយ្យុំ សម្បរិតាបេយ្យុំ, ឯវមេវ ខោ មេ, រាជកុមារ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តោ កាយស្មិំ ឌាហោ ហោតិ. អារទ្ធំ ខោ បន មេ, រាជកុមារ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ.

“ᩋᨸᩥᩔᩩ ᨾᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨶ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ, ᩋᨸᩥ ᨧ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨶ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ, ᨶᩣᨸᩥ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ᪨ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩈᩮᩣ [ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩮᩅᩮᩈᩮᩣ (ᩈᩦ᪨)] ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ’ᨲᩥ [ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩮᩅᩮᩈᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (?)]᪨

᪑᪑᪓᪨ “ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – ‘ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩩᨸᨧ᩠ᨨᩮᨴᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨾᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – ‘ᨾᩣ ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᩁᩥᩈ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩩᨸᨧ᩠ᨨᩮᨴᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᩁᩥᩈ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩩᨸᨧ᩠ᨨᩮᨴᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᩈᩥ, ᨲᩔ ᨲᩮ ᨾᨿᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩮᩣᨩᩴ ᩃᩮᩣᨾᨠᩪᨸᩮᩉᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩣᩁᩮᩔᩣᨾ [ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨ ᨠ᪨)], ᨲᩣᨿ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨿᩣᨸᩮᩔᩈᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – ‘ᩋᩉᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᨩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ [ᩋᨩᨴ᩠ᨵᩩᨠᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨), ᨩᨴ᩠ᨵᩩᨠᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᩍᨾᩣ ᨧ ᨾᩮ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩮᩣᨩᩴ ᩃᩮᩣᨾᨠᩪᨸᩮᩉᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ [ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨ ᨠ᪨)], ᨲᩣᨿ ᨧᩣᩉᩴ ᨿᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨲᩴ ᨾᨾᩔ ᨾᩩᩈᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨲᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩣᨾᩥ᪨ ‘ᩉᩃ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨

“ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – ‘ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨸᩈᨲᩴ ᨸᩈᨲᩴ, ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨾᩩᨣ᩠ᨣᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩩᩃᨲ᩠ᨳᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩊᩣᨿᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩉᩁᩮᨱᩩᨠᨿᩪᩈ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᩈᩥᩴ ᨸᩈᨲᩴ ᨸᩈᨲᩴ, ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨾᩩᨣ᩠ᨣᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩩᩃᨲ᩠ᨳᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩊᩣᨿᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩉᩁᩮᨱᩩᨠᨿᩪᩈᩴ᪨ ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᨿᨲᩮᩣ ᨸᩈᨲᩴ ᨸᩈᨲᩴ, ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨾᩩᨣ᩠ᨣᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩩᩃᨲ᩠ᨳᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᨠᩊᩣᨿᨿᩪᩈᩴ ᨿᨴᩥ ᩅᩣ ᩉᩁᩮᨱᩩᨠᨿᩪᩈᩴ, ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᨠᩈᩥᨾᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᩋᩣᩈᩦᨲᩥᨠᨸᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᩅᩣ ᨠᩣᩊᨸᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᩅᩣ, ᩑᩅᨾᩮᩅᩔᩩ ᨾᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᩋᩮᩣᨭ᩠ᨮᨸᨴᩴ, ᩑᩅᨾᩮᩅᩔᩩ ᨾᩮ ᩋᩣᨶᩥᩈᨴᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᩅᨭ᩠ᨭᨶᩣᩅᩊᩦ, ᩑᩅᨾᩮᩅᩔᩩ ᨾᩮ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨱ᩠ᨭᨠᩮᩣ ᩏᨱ᩠ᨱᨲᩣᩅᨶᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᨩᩁᩈᩣᩃᩣᨿ ᨣᩮᩣᨸᩣᨶᩈᩥᨿᩮᩣ ᩋᩮᩣᩃᩩᨣ᩠ᨣᩅᩥᩃᩩᨣ᩠ᨣᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅᩔᩩ ᨾᩮ ᨹᩣᩈᩩᩊᩥᨿᩮᩣ ᩋᩮᩣᩃᩩᨣ᩠ᨣᩅᩥᩃᩩᨣ᩠ᨣᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩮ ᩏᨴᨸᩣᨶᩮ ᩏᨴᨠᨲᩣᩁᨠᩣ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨣᨲᩣ ᩋᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨿᩥᨠᩣ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅᩔᩩ ᨾᩮ ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨠᩪᨸᩮᩈᩩ ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣᩁᨠᩣ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨣᨲᩣ ᩋᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨿᩥᨠᩣ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᨲᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩣᨻᩩ ᩋᩣᨾᨠᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩣᨲᩣᨲᨸᩮᨶ ᩈᩴᨹᩩᨭᩥᨲᩮᩣ [ᩈᨾ᩠ᨹᩩᩈᩥᨲᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨), ᩈᩴᨸᩩᨭᩥᨲᩮᩣ (ᨠ᪨) ᩈᩴᨹᩩᨭᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨠᩩᨧᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ] ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᩃᩣᨲᩮᩣ, ᩑᩅᨾᩮᩅᩔᩩ ᨾᩮ ᩈᩦᩈᨧ᩠ᨨᩅᩥ ᩈᩴᨹᩩᨭᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᩃᩣᨲᩣ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ‘ᩏᨴᩁᨧ᩠ᨨᩅᩥᩴ ᨸᩁᩥᨾᩈᩥᩔᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨱ᩠ᨭᨠᩴᨿᩮᩅ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨾᩥ, ‘ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨱ᩠ᨭᨠᩴ ᨸᩁᩥᨾᩈᩥᩔᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩏᨴᩁᨧ᩠ᨨᩅᩥᩴᨿᩮᩅ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨾᩥ᪨ ᨿᩣᩅᩔᩩ ᨾᩮ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩏᨴᩁᨧ᩠ᨨᩅᩥ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨱ᩠ᨭᨠᩴ ᩋᩃ᩠ᩃᩦᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ‘ᩅᨧ᩠ᨧᩴ ᩅᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩋᩅᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᩣ ᨸᨸᨲᩣᨾᩥ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩍᨾᨾᩮᩅ ᨠᩣᨿᩴ ᩋᩔᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩣᨱᩥᨶᩣ ᨣᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᨾᨩ᩠ᨩᩣᨾᩥ᪨ ᨲᩔ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨸᩣᨱᩥᨶᩣ ᨣᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᨾᨩ᩠ᨩᨲᩮᩣ ᨸᩪᨲᩥᨾᩪᩃᩣᨶᩥ ᩃᩮᩣᨾᩣᨶᩥ ᨠᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨸᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿᩮᩅᨸ᩠ᨸᩣᩉᩣᩁᨲᩣᨿ᪨ ᩋᨸᩥᩔᩩ ᨾᩴ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨠᩣᩊᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ’ᨲᩥ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨾᨶᩩᩔᩣ

ឯវមាហំសុ – 'ន កាឡោ សមណោ គោតមោ, សាមោ សមណោ គោតមោ'តិ។ ឯកច្ចេ មនុស្សា ឯវមាហំសុ – 'ន កាឡោ សមណោ គោតមោ, នបិ សាមោ, មង្គុរច្ឆវិ សមណោ គោតមោ'តិ។ យាវស្សុ មេ, រាជកុមារ, តាវ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ ឧបហតោ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ។

១១៨។ "តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – 'យេ ខោ កេចិ អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្វា [តិប្បា (សី. បី.)] ខរា កដុកា វេទនា វេទយិំសុ, ឯតាវបរមំ នយិតោ ភិយ្យោ; យេបិ ហិ កេចិ អនាគតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទយិស្សន្តិ, ឯតាវបរមំ នយិតោ ភិយ្យោ; យេបិ ហិ កេចិ ឯតរហិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ, ឯតាវបរមំ នយិតោ ភិយ្យោ។ ន ខោ បនាហំ ឥមាយ កដុកាយ ទុក្ករការិកាយ អធិគច្ឆាមិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ; សិយា នុ ខោ អញ្ញោ មគ្គោ ពោធាយា'តិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – 'អភិជានាមិ ខោ បនាហំ បិតុ សក្កស្ស កម្មន្តេ សីតាយ ជម្ពុច្ឆាយាយ និសិន្នោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិតា; សិយា នុ ខោ ឯសោ មគ្គោ ពោធាយា'តិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, សតានុសារិ វិញ្ញាណំ អហោសិ – 'ឯសេវ មគ្គោ ពោធាយា'តិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – 'កិំ នុ ខោ អហំ តស្ស សុខស្ស ភាយាមិ យំ តំ សុខំ អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហី'តិ? តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – 'ន ខោ អហំ តស្ស សុខស្ស ភាយាមិ យំ តំ សុខំ អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហី'តិ។

"តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – 'ន ខោ តំ សុករំ សុខំ អធិគន្តុំ ឯវំ អធិមត្តកសិមានំ បត្តកាយេន។ យំនូនាហំ ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេយ្យំ ឱទនកុម្មាស'ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេសិំ ឱទនកុម្មាសំ។ តេន ខោ បន មំ, រាជកុមារ, សមយេន បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោន្តិ – 'យំ ខោ សមណោ គោតមោ ធម្មំ អធិគមិស្សតិ តំ នោ អារោចេស្សតី'តិ។ យតោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេសិំ ឱទនកុម្មាសំ, អថ មេ តេ បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ និព្ពិជ្ជ បក្កមិំសុ – 'ពាហុល្លិកោ [ពាហុលិកោ (សី. បី.) សារត្ថដីកាយ សង្ឃភេទសិក្ខាបទវណ្ណនាយ សមេតិ] សមណោ គោតមោ បធានវិព្ភន្តោ, អាវត្តោ ពាហុល្លាយា'តិ។

១១៩។ "សោ ខោ អហំ, រាជកុមារ, ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេត្វា ពលំ គហេត្វា វិវិច្ចេវ កាមេហិ...បេ... បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា... ទុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសិំ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរាមិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ...បេ... ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរាមិ។ អយំ ខោ មេ, រាជកុមារ, រត្តិយា បឋមេ យាមេ បឋមា វិជ្ជា អធិគតា, អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា; តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ – យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ។

“សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសិំ។ សោ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សាមិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាមិ ...បេ... អយំ ខោ មេ, រាជកុមារ, រត្តិយា មជ្ឈិមេ យាមេ ទុតិយា វិជ្ជា អធិគតា, អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា; តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ – យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ។

“សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសិំ។ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ...បេ... ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ; ‘ឥមេ អាសវា’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ...បេ... ‘អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ។ តស្ស មេ ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ថ, ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ថ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ថ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ អហោសិ។ ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ អព្ភញ្ញាសិំ។ អយំ ខោ មេ, រាជកុមារ, រត្តិយា បច្ឆិមេ យាមេ តតិយា វិជ្ជា អធិគតា, អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា; តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ – យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ។

៣២៧។ “តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘អធិគតោ ខោ ម្យាយំ ធម្មោ គម្ភីរោ ទុទ្ទសោ ទុរនុពោធោ សន្តោ បណីតោ អតក្កាវចរោ និបុណោ បណ្ឌិតវេទនីយោ។ អាលយរាមា ខោ បនាយំ បជា អាលយរតា អាលយសម្មុទិតា។ អាលយរាមាយ ខោ បន បជាយ អាលយរតាយ អាលយសម្មុទិតាយ ទុទ្ទសំ ឥទំ ឋានំ យទិទំ – ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បាទោ។ ឥទម្បិ ខោ ឋានំ ទុទ្ទសំ – យទិទំ សព្វសង្ខារសមថោ សព្វូបធិបដិនិស្សគ្គោ តណ្ហាក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ និព្វានំ។ អហញ្ចេវ ខោ បន ធម្មំ ទេសេយ្យំ, បរេ ច មេ ន អាជានេយ្យុំ, សោ មមស្ស កិលមថោ, សា មមស្ស វិហេសា’តិ។ អបិស្សុ មំ, រាជកុមារ, ឥមា អនច្ឆរិយា គាថាយោ បដិភំសុ បុព្វេ អស្សុតបុព្វា –

‘កិច្ឆេន មេ អធិគតំ, ហលំ ទានិ បកាសិតុំ;

រាគទោសបរេតេហិ, នាយំ ធម្មោ សុសម្ពុធោ។

‘បដិសោតគាមិំ និបុណំ, គម្ភីរំ ទុទ្ទសំ អណុំ;

រាគរត្តា ន ទក្ខន្តិ, តមោខន្ធេន អាវុដា’ [អាវដា (សី។), អាវុតា (ស្យា។ កំ។)] តិ។

“ᩍᨲᩥᩉ ᨾᩮ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨷᨭᩥᩈᨬ᩠ᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᨲᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿ᪨

᪑᪑᪕᪨ “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᩈᩉᨾ᩠ᨷᨲᩥᩔ ᨾᨾ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᨷᩁᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨾᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – ‘ᨶᩔᨲᩥ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ; ᩅᩥᨶᩔᨲᩥ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ ᨿᨲᩕ ᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᨲᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᨲᩥ [ᨶᨾᩥᩔᨲᩥ (?)] ᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᨾ᩠ᨷᨲᩥ – ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨶᩣᨾ ᨻᩃᩅᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩣᩉᩴ ᨷᩈᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᨷᩈᩣᩁᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩣᩉᩴ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᨾᩮᩅ – ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᨾᨾ ᨷᩩᩁᨲᩮᩣ ᨷᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᨾ᩠ᨷᨲᩥ ᩑᨠᩴᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩈᨦ᩠ᨣᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶᩣᩉᩴ ᨲᩮᨶᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨷᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – ‘ᨴᩮᩈᩮᨲᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᨴᩮᩈᩮᨲᩩ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᩁᨩᨠ᩠ᨡᨩᩣᨲᩥᨠᩣ, ᩋᩔᩅᨶᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ; ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᩁᩮᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᨾ᩠ᨷᨲᩥ; ᩍᨴᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨳᩣᨷᩁᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ –

‘ᨷᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ ᨾᨣᨵᩮᩈᩩ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ,

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨾᩃᩮᩉᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ;

ᩋᨷᩣᨷᩩᩁᩮᨲᩴ [ᩋᩅᩣᨷᩩᩁᩮᨲᩴ (ᩈᩦ᪨)] ᩋᨾᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ,

ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨾᩃᩮᨶᩣᨶᩩᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ᪨

‘ᩈᩮᩃᩮ ᨿᨳᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨲᨾᩩᨴ᩠ᨵᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ,

ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨷᩔᩮ ᨩᨶᨲᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ;

ᨲᨳᩪᨷᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨾᨿᩴ ᩈᩩᨾᩮᨵ,

ᨷᩣᩈᩣᨴᨾᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨧᨠ᩠ᨡᩩ᪨

‘ᩈᩮᩣᨠᩣᩅᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ [ᩈᩮᩣᨠᩣᩅᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)] ᨩᨶᨲᨾᨷᩮᨲᩈᩮᩣᨠᩮᩣ,

ᩋᩅᩮᨠ᩠ᨡᩔᩩ ᨩᩣᨲᩥᨩᩁᩣᨽᩥᨽᩪᨲᩴ;

ອຸຏ຺ເຐຫິ ວີຣ, ວິຊິຕສງ຺ຄາມ,

ສຕ຺ຖວາຫ ອນຓ [ອນນ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ. ກ.)], ວິຈຣ ໂລເກ;

ເທສສ຺ສຸ [ເທເສຕຸ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)] ພຄວາ ຘມ຺ມໍ,

ອຎ຺ຎາຕາໂຣ ພວິສ຺ສນ຺ຕີ'ຕິ.

໓໒໙. "ອຄ ຂ຺ວາຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ຈ ອຊ຺ເຌສນໍ ວິທິຕ຺ວາ ສເຕ຺ຕສຸ ຈ ກາຣຸຎ຺ຎຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ພຸທ຺ຘ຺ຈກ຺ຂຸນາ ໂລກໍ ໂວໂລເກສິໍ. ອທ຺ທສໍ ໂຂ ອຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂຸນາ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ສເຕ຺ຕ ອປ຺ປຣຊກ຺ເຂ ມຫາຣຊກ຺ເຂ ຕິກ຺ຂິນ຺ທ຺ຣິເຍ ມຸທິນ຺ທ຺ຣິເຍ ສ຺ວາກາເຣ ທ຺ວາກາເຣ ສຸວິຎ຺ຎາປເຍ ທຸວິຎ຺ຎາປເຍ ອເປ຺ປກເຈ຺ຈ ປຣໂລກວຊ຺ຊຠຍທສ຺ສາວິເນ [ທສ຺ສາວິໂນ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)] ວິຫຣນ຺ເຕ, ອເປ຺ປກເຈ຺ຈ ນ ປຣໂລກວຊ຺ຊຠຍທສ຺ສາວິເນ ວິຫຣນ຺ເຕ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ອຸປ຺ປລິນິຍໍ ວາ ປທຸມິນິຍໍ ວາ ປຸຓ຺ຑຣີກິນິຍໍ ວາ ອເປ຺ປກຈ຺ຈານິ ອຸປ຺ປລານິ ວາ ປທຸມານິ ວາ ປຸຓ຺ຑຣີການິ ວາ ອຸທເກ ຊາຕານິ ອຸທເກ ສໍວຑ຺ຒານິ ອຸທການຸຄ຺ຄຕານິ ອນ຺ໂຕນິມຸຄ຺ຄໂປສີນິ, ອເປ຺ປກຈ຺ຈານິ ອຸປ຺ປລານິ ວາ ປທຸມານິ ວາ ປຸຓ຺ຑຣີການິ ວາ ອຸທເກ ຊາຕານິ ອຸທເກ ສໍວຑ຺ຒານິ ອຸທການຸຄ຺ຄຕານິ ສໂມທກໍ ຐິຕານິ, ອເປ຺ປກຈ຺ຈານິ ອຸປ຺ປລານິ ວາ ປທຸມານິ ວາ ປຸຓ຺ຑຣີການິ ວາ ອຸທເກ ຊາຕານິ ອຸທເກ ສໍວຑ຺ຒານິ ອຸທກາ ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄມ຺ມ ຐິຕານິ [ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ອນຸປລິຕ຺ຕານິ ອຸທເກນ, ເອວເມວໍ ໂຂ ອຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂຸນາ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ອທ຺ທສໍ ສເຕ຺ຕ ອປ຺ປຣຊກ຺ເຂ ມຫາຣຊກ຺ເຂ ຕິກ຺ຂິນ຺ທ຺ຣິເຍ ມຸທິນ຺ທ຺ຣິເຍ ສ຺ວາກາເຣ ທ຺ວາກາເຣ ສຸວິຎ຺ຎາປເຍ ທຸວິຎ຺ຎາປເຍ, ອເປ຺ປກເຈ຺ຈ ປຣໂລກວຊ຺ຊຠຍທສ຺ສາວິເນ ວິຫຣນ຺ເຕ, ອເປ຺ປກເຈ຺ຈ ນ ປຣໂລກວຊ຺ຊຠຍທສ຺ສາວິເນ ວິຫຣນ຺ເຕ. ອຄ ຂ຺ວາຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ພ຺ຣຫ຺ມານໍ ສຫມ຺ປຕິໍ ຄາຖາຍ ປຈ຺ຈພາສິໍ –

'ອປາຣຸຕາ ເຕສໍ ອມຕສ຺ສ ທ຺ວາຣາ,

ເຍ ໂສຕວນ຺ໂຕ ປມຸຎ຺ຈນ຺ຕຸ ສທ຺ຘ໌;

ວິຫິໍສສຎ຺ຎີ ປຄຸຓໍ ນ ພາສິໍ,

ຘມ຺ມໍ ປຓີຕໍ ມນຸເຊສຸ ພ຺ຣຫ຺ເມ'ຕິ.

໓໓໐. "ອຄ ໂຂ, ຣາຊກຸມາຣ, ພ຺ຣຫ຺ມາ ສຫມ຺ປຕິ 'ກຕາວກາໂສ ໂຂມ຺ຫິ ພຄວຕາ ຘມ຺ມເທສນາຍາ'ຕິ ມໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ

តត្ថេវន្តរធាយិ។

“តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ? កោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ? តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘អយំ ខោ អាឡារោ កាលាមោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី ទីឃរត្តំ អប្បរជក្ខជាតិកោ។ យំនូនាហំ អាឡារស្ស កាលាមស្ស បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ; សោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ។ អថ ខោ មំ, រាជកុមារ, ទេវតា ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោច – ‘សត្តាហកាលង្កតោ, ភន្តេ, អាឡារោ កាលាមោ’តិ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ – ‘សត្តាហកាលង្កតោ អាឡារោ កាលាមោ’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘មហាជានិយោ ខោ អាឡារោ កាលាមោ។ សចេ ហិ សោ ឥមំ ធម្មំ សុណេយ្យ, ខិប្បមេវ អាជានេយ្យា’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ? កោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ? តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘អយំ ខោ ឧទកោ រាមបុត្តោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី ទីឃរត្តំ អប្បរជក្ខជាតិកោ។ យំនូនាហំ ឧទកស្ស រាមបុត្តស្ស បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ; សោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ។ អថ ខោ មំ, រាជកុមារ, ទេវតា ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោច – ‘អភិទោសកាលង្កតោ, ភន្តេ, ឧទកោ រាមបុត្តោ’តិ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ – ‘អភិទោសកាលង្កតោ ឧទកោ រាមបុត្តោ’តិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘មហាជានិយោ ខោ ឧទកោ រាមបុត្តោ។ សចេ ហិ សោ ឥមំ ធម្មំ សុណេយ្យ, ខិប្បមេវ អាជានេយ្យា’តិ។

៣៣៨។ “តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ? កោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បមេវ អាជានិស្សតី’តិ? តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘ពហុការា ខោ មេ បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ យេ មំ បធានបហិតត្តំ ឧបដ្ឋហិំសុ។ យំនូនាហំ បញ្ចវគ្គិយានំ ភិក្ខូនំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យ’ន្តិ។ តស្ស មយ្ហំ, រាជកុមារ, ឯតទហោសិ – ‘កហំ នុ ខោ ឯតរហិ បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ វិហរន្តី’តិ។ អទ្ទសំ ខោ អហំ, រាជកុមារ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន បញ្ចវគ្គិយេ ភិក្ខូ ពារាណសិយំ វិហរន្តេ ឥសិបតនេ មិគទាយេ។ អថ ខ្វាហំ, រាជកុមារ, ឧរុវេលាយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន ពារាណសី តេន ចារិកំ បក្កមិំ។

“អទ្ទសា ខោ មំ, រាជកុមារ, ឧបកោ អាជីវកោ អន្តរា ច គយំ អន្តរា ច ពោធិំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នំ។ ទិស្វាន មំ ឯតទវោច – ‘វិប្បសន្នានិ ខោ តេ, អាវុសោ, ឥន្ទ្រិយានិ, បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ។ កំសិ ត្វំ, អាវុសោ, ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិតោ? កោ វា តេ សត្ថា? កស្ស វា ត្វំ ធម្មំ រោចេសី’តិ? ឯវំ វុត្តេ, អហំ, រាជកុមារ, ឧបកំ អាជីវកំ គាថាហិ អជ្ឈភាសិំ –

‘សព្ពាភិភូ សព្ពវិទូហមស្មិ,

សព្ពេសុ ធម្មេសុ អនូបលិត្តោ;

សព្ពញ្ជហោ តណ្ហក្ខយេ វិមុត្តោ,

សយំ អភិញ្ញាយ កមុទ្ទិសេយ្យំ។

‘ន មេ អាចរិយោ អត្ថិ, សទិសោ មេ ន វិជ្ជតិ;

សទេវកស្មិំ លោកស្មិំ, នត្ថិ មេ បដិបុគ្គលោ។

‘អហញ្ហិ អរហា លោកេ, អហំ សត្ថា អនុត្តរោ;

ឯកោម្ហិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, សីតិភូតោស្មិ និព្ពុតោ។

‘ធម្មចក្កំ បវត្តេតុំ, គច្ឆាមិ កាសិនំ បុរំ;

អន្ធីភូតស្មិំ [អន្ធភូតស្មិំ (សី។ ស្យា។ បី។)] លោកស្មិំ, អាហញ្ឆំ [អាហញ្ញិំ (ស្យា។ កំ។ ក។)] អមតទុន្ទុភិ’ន្តិ។

‘យថា ខោ ត្វំ, អាវុសោ, បដិជានាសិ អរហសិ អនន្តជិនោ’តិ។

‘មាទិសា វេ ជិនា ហោន្តិ, យេ បត្តា អាសវក្ខយំ;

ជិតា មេ បាបកា ធម្មា, តស្មាហមុបក [តស្មាហំ ឧបកា (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] ជិនោ’តិ។

“ឯវំ វុត្តេ, រាជកុមារ, ឧបកោ អាជីវកោ ‘ហុបេយ្យបាវុសោ’តិ [ហុវេយ្យបាវុសោ (សី។ បី។), ហុវេយ្យាវុសោ (ស្យា។ កំ។)] វត្វា សីសំ ឱកម្បេត្វា ឧម្មគ្គំ គហេត្វា បក្កាមិ។

៣៤១។ “អថ ខ្វាហំ, រាជកុមារ, អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ពារាណសី ឥសិបតនំ មិគទាយោ យេន បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិំ។ អទ្ទសំសុ ខោ មំ, រាជកុមារ, បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន អញ្ញមញ្ញំ សណ្ឋបេសុំ – ‘អយំ ខោ, អាវុសោ, សមណោ គោតមោ អាគច្ឆតិ ពាហុល្លិកោ បធានវិព្ភន្តោ អាវត្តោ ពាហុល្លាយ។ សោ នេវ អភិវាទេតព្ពោ, ន បច្ចុដ្ឋាតព្ពោ, នាស្ស បត្តចីវរំ បដិគ្គហេតព្ពំ; អបិ ច ខោ អាសនំ ឋបេតព្ពំ – សចេ សោ អាកង្ខិស្សតិ និសីទិស្សតី’តិ។ យថា យថា ខោ អហំ, រាជកុមារ, បញ្ចវគ្គិយេ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិំ [ឧបសង្កមាមិ (សី។ បី។)], តថា តថា បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ នាសក្ខិំសុ សកាយ កតិកាយ សណ្ឋាតុំ។ អប្បេកច្ចេ មំ

ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຏິຄ຺ຄເຫສຸໍ ອປ຺ເປກຈ຺ເຈ ອາສນໍ ປຎ຺ຎເປສຸໍ ອປ຺ເປກຈ຺ເຈ ປາໂທທກໍ ອຸປຏ຺ຐເປສຸໍ ອປິ ຈ ໂຂ ມໍ ນາເມນ ຈ ອາວຸໂສວາເທນ ຈ ສມຸທາຈຣນ຺ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິເຍ ຠິກ຺ຂູ ເອຕທໂວຈໍ – ‘ມາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄຕໍ ນາເມນ ຈ ອາວຸໂສວາເທນ ຈ ສມຸທາຈຣຖ [ສມຸທາຈຣິຕ຺ຖ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)]; ອຣຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ໂອທຫຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສຕໍ ອມຕມຘິຄຕໍ ອຫມນຸສາສາມິ, ອຫໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສມິ, ຍຖານຸສິຏ຺ຐໍ ຕຖາ ປຏິປຊ຺ຊມານາ ນຈິຣສ຺ເສວ – ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສມ຺ມເທວ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ ຕທນຸຕ຺ຕຣໍ – ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣິສ຺ສຖາ’ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ຣາຊກຸມາຣ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍາ ຠ ິກ຺ຂູ ມໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – ‘ຕາຍປິ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ ໂຄຕມ, ອິຣິຍາຍ [ຈຣິຍາຍ (ສ຺ຍາ. ກໍ.)] ຕາຍ ປຏິປທາຍ ຕາຍ ທຸກ຺ກຣກາຣິກາຍ ນາຊ຺ຌຄາ ອຸຕ຺ຕຣິ ມນຸສ຺ສຘມ຺ມາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສນວິເສສໍ; ກິໍ ປນ ຕ຺ວໍ ເອຕຣຫິ ພາຫຸລ຺ລິໂກ ປຘານວິພ຺ຠນ຺ໂຕ ອາວຕ຺ໂຕ ພາຫຸລ຺ລາຍ ອຘິຄມິສ຺ສສິ ອຸຕ຺ຕຣິ ມນຸສ຺ສຘມ຺ມາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສນວິເສສນ຺’ຕິ? ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິເຍ ຠ ິກ຺ຂູ ເອຕທໂວຈໍ – ‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ພາຫຸລ຺ລິໂກ ນ ປຘານວິພ຺ຠນ຺ໂຕ ນ ອາວຕ຺ໂຕ ພາຫຸລ຺ລາຍ ອຣຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ໂອທຫຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສຕໍ ອມຕມຘິຄຕໍ ອຫມນຸສາສາມິ, ອຫໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສມິ, ຍຖານຸສິຏ຺ຐໍ ຕຖາ ປຏິປຊ຺ຊມານາ ນຈິຣສ຺ເສວ – ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສມ຺ມເທວ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ ຕທນຸຕ຺ຕຣໍ – ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣິສ຺ສຖາ’ຕິ ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ, ຣາຊກຸມາຣ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍາ ຠ ິກ຺ຂູ ມໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – ‘ຕາຍປິ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ ໂຄຕມ, ອິຣິຍາຍ ຕາຍ ປຏິປທາຍ ຕາຍ ທຸກ຺ກຣກາຣິກາຍ ນາຊ຺ຌຄາ ອຸຕ຺ຕຣິ ມນຸສ຺ສຘມ຺ມາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສນວິເສສໍ; ກິໍ ປນ ຕ຺ວໍ ເອຕຣຫິ ພາຫຸລ຺ລິໂກ ປຘານວິພ຺ຠນ຺ໂຕ ອາວຕ຺ໂຕ ພາຫຸລ຺ລາຍ ອຘິຄມິສ຺ສສິ ອຸຕ຺ຕຣິ ມນຸສ຺ສຘມ຺ມາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສນວິເສສນ຺’ຕິ? ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິເຍ ຠ ິກ຺ຂູ ເອຕທໂວຈໍ – ‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ພາຫຸລ຺ລິໂກ ນ ປຘານວິພ຺ຠນ຺ໂຕ ນ ອາວຕ຺ໂຕ ພາຫຸລ຺ລາຍ ອຣຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ໂອທຫຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສຕໍ ອມຕມຘິຄຕໍ ອຫມນຸສາສາມິ, ອຫໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສມິ, ຍຖານຸສິຏ຺ຐໍ ຕຖາ ປຏິປຊ຺ຊມານາ ນຈິຣສ຺ເສວ – ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສມ຺ມເທວ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ ຕທນຸຕ຺ຕຣໍ – ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣິສ຺ສຖາ’ຕິ ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ, ຣາຊກຸມາຣ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍາ ຠ ິກ຺ຂູ ມໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – ‘ຕາຍປິ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ ໂຄຕມ, ອິຣິຍາຍ ຕາຍ ປຏິປທາຍ ຕາຍ ທຸກ຺ກຣກາຣິກາຍ ນາຊ຺ຌຄາ ອຸຕ຺ຕຣິ ມນຸສ຺ສຘມ຺ມາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສນວິເສສໍ; ກິໍ ປນ ຕ຺ວໍ ເອຕຣຫິ ພາຫຸລ຺ລິໂກ ປຘານວິພ຺ຠນ຺ໂຕ ອາວຕ຺ໂຕ ພາຫຸລ຺ລາຍ ອຘິຄມິສ຺ສສິ ອຸຕ຺ຕຣິ ມນຸສ຺ສຘມ຺ມາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສນວິເສສນ຺’ຕິ? ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິເຍ ຠ ິກ຺ຂູ ເອຕທໂວຈໍ – ‘ອຠິຊານາຖ ເມ ໂນ ຕຸມ຺ເຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ເອວຣູປໍ ປຠາວິຕເມຕນ຺’ຕິ [ຠາສິຕເມຕນ຺ຕິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ.)]? ‘ໂນ ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ’. ‘ອຣຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ໂອທຫຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສຕໍ ອມຕມຘິຄຕໍ ອຫມນຸສາສາມິ, ອຫໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສມິ, ຍຖານຸສິຏ຺ຐໍ ຕຖາ ປຏິປຊ຺ຊມານາ ນຈິຣສ຺ເສວ – ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສມ຺ມເທວ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ ຕທນຸຕ຺ຕຣໍ – ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣິສ຺ສຖາ’ຕິ

“ອສກ຺ຂິໍ ໂຂ ອຫໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິເຍ ຠ ິກ຺ຂູ ສຎ຺ຎາເປຕຸໍ ທ຺ເວປິ ສຸທໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ຠ ິກ຺ຂູ ໂອວທາມິ ຕໂຍ ຠ ິກ຺ຂູ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕິ ຍໍ ຕໂຍ ຠ ິກ຺ຂູ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ອາຫຣນ຺ຕິ, ເຕນ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ [ຉພ຺ພຄ຺ຄາ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ.), ຉພ຺ພຄ຺ໂຄ (ປີ.)] ຍາເປມ ຕໂຍປິ ສຸທໍ, ຣາຊກຸມາຣ, ຠ ິກ຺ຂູ ໂອວທາມິ, ທ຺ເວ ຠ ິກ຺ຂູ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕິ ຍໍ ທ຺ເວ ຠ ິກ຺ຂູ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ອາຫຣນ຺ຕິ ເຕນ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ຍາເປມ

᪓᪔᪓᪨ “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨸᨬ᩠ᨧᩅᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨾᨿᩣ ᩑᩅᩴ ᩒᩅᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᨶᨧᩥᩁᩈ᩠ᩈᩮᩅ – ᨿᩈ᩠ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩥᩴᩈᩪ”ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨻᩮᩣᨵᩥ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨠᩦᩅ ᨧᩥᩁᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩴ [ᨶᩣᨿᨠᩴ (?)] ᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ – ᨿᩈ᩠ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨲᩴᨿᩮᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩔᩣᨾᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨲᩮ ᨡᨾᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᨳᩣ ᨶᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮ [ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᨿ᩠ᩉᩮ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩮ[ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩮ(ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩮ”ᨲᩥ? “ᩑᩅᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩮ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩮ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩍᨵ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨻᩮᩣᨵᩥ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᨲᩈ᩠ᩈᩣᩉᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᩋᩈ᩠ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᨻᩅ᩠ᩉᩣᨻᩣᨵᩮᩣ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᩈᨮᩮᩣ ᨾᩣᨿᩣᩅᩦ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᩋᩈᨮᩮᨶ ᩋᨾᩣᨿᩣᩅᩥᨶᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᩣ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩅᨲᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨲᩅ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᩑᨠᨾᩮᨠᩮᨶᩣᨸᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨦ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨶ ᨾᨾ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩣᨴᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᨦ᩠ᨣᩮᩉᩦ”ᨲᩥ!

᪓᪔᪔᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩍᨵ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨻᩮᩣᨵᩥ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ; ᨲᩈ᩠ᩈᩣᩉᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᩈ᩠ᩈᩣᨾᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᩮᩣ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᩋᩈᨮᩮᩣ ᩋᨾᩣᨿᩣᩅᩦ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᩋᩈᨮᩮᨶ ᩋᨾᩣᨿᩣᩅᩥᨶᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈ ᨸᨬ᩠ᨬᩅᩣ; ᨿᩣᩅᨲᨠᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩅᨲᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨲᩅ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᩑᨠᨾᩮᨠᩮᨶᩣᨸᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨦ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨾᨾ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨣᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩣᨴᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᨦ᩠ᨣᩮᩉᩦ”ᨲᩥ! “ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨸᨬ᩠ᨧᩥᨾᩣᨶᩥ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ? ᩍᨵ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩈᨴ᩠ᨴᩉᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩈ᩠ᩈ ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ – ‘ᩍᨲᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩈ᩠ᩈᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ’ᨲᩥ; ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᩮᩣ ᩈᨾᩅᩮᨸᩣᨠᩥᨶᩥᨿᩣ ᨣᩉᨱᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨶᩣᨲᩥᩈᩦᨲᩣᨿ ᨶᩣᨧ᩠ᨧᩩᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩣᨿ ᨸᨵᩣᨶᨠ᩠ᨡᨾᩣᨿ; ᩋᩈᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨾᩣᨿᩣᩅᩦ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ ᩅᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᩈᩩ ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ; ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨿ, ᨳᩣᨾᩅᩣ ᨴᩊ᩠ᩉᨸᩁᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᩋᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨵᩩᩁᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ; ᨸᨬ᩠ᨬᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨴᨿᨲ᩠ᨳᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩮᨵᩥᨠᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨿᩣ᪨ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨸᨬ᩠ᨧ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

᪓᪔᪕᪨ “ᩍᨾᩮᩉᩥ , ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩴ ᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩅᩔᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩩ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩈᨲ᩠ᨲ ᩅᩔᩣᨶᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩴ ᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᨨᨻ᩠ᨻᩔᩣᨶᩥ… ᨸᨬ᩠ᨧ ᩅᩔᩣᨶᩥ… ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩅᩔᩣᨶᩥ… ᨲᩦᨱᩥ ᩅᩔᩣᨶᩥ… ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩔᩣᨶᩥ… ᩑᨠᩴ ᩅᩔᩴ᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩩ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩑᨠᩴ ᩅᩔᩴ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩴ ᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩩ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩈᨲ᩠ᨲ ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩴ ᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᨨ ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ… ᨸᨬ᩠ᨧ ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ… ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ… ᨲᩦᨱᩥ ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ… ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ… ᩑᨠᩴ ᨾᩣᩈᩴ… ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩴ᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩩ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩴ ᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩩ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩈᨲ᩠ᨲ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣᨶᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩴ ᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᨨ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣᨶᩥ… ᨸᨬ᩠ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣᨶᩥ… ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣᨶᩥ… ᨲᩦᨱᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣᨶᩥ… ᨴ᩠ᩅᩮ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣᨶᩥ… ᩑᨠᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩩ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁ, ᩑᨠᩮᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩴ ᩃᨽᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩣᨿᨾᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᨸᩣᨲᨾᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩣᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨾᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨻᩮᩣᨵᩥ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᩉᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩋᩉᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩋᩉᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩈ᩠ᩅᩣᨠ᩠ᨡᩣᨲᨲᩣ! ᨿᨲ᩠ᩁ ᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᩈᩣᨿᨾᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᨸᩣᨲᨾᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩣᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨾᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ!

᪓᪔᪖᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩈᨬ᩠ᨩᩥᨠᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨸᨶᩣᨿᩴ ᨽᩅᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥ – ‘ᩋᩉᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩋᩉᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩋᩉᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩈ᩠ᩅᩣᨠ᩠ᨡᩣᨲᨲᩣ’ᨲᩥ ᨧ ᩅᨴᩮᨲᩥ [ᩅᨴᩮᩈᩥ (ᩈᩦ.), ᨸᩅᩮᨴᩮᨲᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ. ᨠᩴ.)]; ᩋᨳ ᨧ ᨸᨶ ᨶ ᨲᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨾᩣ ᩉᩮᩅᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᩈᨬ᩠ᨩᩥᨠᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩋᩅᨧ; ᨾᩣ ᩉᩮᩅᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᩈᨬ᩠ᨩᩥᨠᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩋᩅᨧ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨾᩮᨲᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᩈᨬ᩠ᨩᩥᨠᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨿ ᩈᩩᨲᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ”᪨ “ᩑᨠᨾᩥᨴᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᩈᨬ᩠ᨩᩥᨠᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨥᩮᩣᩈᩥᨲᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᩋᨿ᩠ᨿᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾᨲᩦ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᩋᨿ᩠ᨿᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – ‘ᨿᩮᩣ ᨾᩮ ᩋᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨣᨲᩮᩣ ᨠᩩᨾᩣᩁᨠᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᩩᨾᩣᩁᩥᨠᩣ ᩅᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ᪨ ᩏᨸᩣᩈᨠᩴ ᨲᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᩣᨱᩩᨸᩮᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨾᩥᨴᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᩈᨬ᩠ᨩᩥᨠᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨵᩮᩅ ᨽᨣ᩠ᨣᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩈᩩᩴᩈᩩᨾᩣᩁᨣᩥᩁᩮ ᨽᩮᩈᨠᩊᩣᩅᨶᩮ ᨾᩥᨣᨴᩣᨿᩮ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨾᩴ ᨵᩣᨲᩥ ᩋᨦ᩠ᨠᩮᨶ ᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨮᩥᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩴ ᨵᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – ‘ᩋᨿᩴ , ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨻᩮᩣᨵᩥ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ᪨

ᩏᨷᩣᩈᨠᩴ ᨾᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᩣᨱᩩᨸᩮᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲ'ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩣᩉᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᩈᨬ᩠ᨩᩥᨠᩣᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᨲᩥᨿᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ᪨ ᩏᨷᩣᩈᨠᩴ ᨾᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᩣᨱᩩᨸᩮᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨻᩮᩣᨵᩥᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩴ᪨

᪆᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪃᪄᪇᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩈᩮᨶᨴᩥᩔ ᨠᩮᩣᩈᩃᩔ ᩅᩥᨩᩥᨲᩮ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨸᩣᨱᩥ ᩉᨲᨸ᩠ᨸᩉᨲᩮ ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨴᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨸᩣᨱᨽᩪᨲᩮᩈᩩ᪨ ᨲᩮᨶ ᨣᩣᨾᩣᨸᩥ ᩋᨣᩣᨾᩣ ᨠᨲᩣ, ᨶᩥᨣᨾᩣᨸᩥ ᩋᨶᩥᨣᨾᩣ ᨠᨲᩣ, ᨩᨶᨸᨴᩣᨸᩥ ᩋᨩᨶᨸᨴᩣ ᨠᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᨶᩴ ᨾᩣᩃᩴ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ᪨ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᩈᩴᩈᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᨿᩮᨶ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᨲᩮᨶᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣᩈᩩᩴ ᨡᩮᩣ ᨣᩮᩣᨸᩣᩃᨠᩣ ᨸᩈᩩᨸᩣᩃᨠᩣ ᨠᩔᨠᩣ ᨸᨳᩣᩅᩥᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨿᩮᨶ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᨲᩮᨶᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᨾᩣ, ᩈᨾᨱ, ᩑᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᩈᨾᨱ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨸᩣᨱᩥ ᩉᨲᨸ᩠ᨸᩉᨲᩮ ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨴᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨸᩣᨱᨽᩪᨲᩮᩈᩩ᪨ ᨲᩮᨶ ᨣᩣᨾᩣᨸᩥ ᩋᨣᩣᨾᩣ ᨠᨲᩣ, ᨶᩥᨣᨾᩣᨸᩥ ᩋᨶᩥᨣᨾᩣ ᨠᨲᩣ, ᨩᨶᨸᨴᩣᨸᩥ ᩋᨩᨶᨸᨴᩣ ᨠᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᨶᩴ ᨾᩣᩃᩴ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨬ᩠ᩉᩥ, ᩈᨾᨱ, ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨴᩈᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᩅᩦᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨲᩥᩴᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩦᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ [ᩈᩴᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩴᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨), ᩈᨦ᩠ᨥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨸᩥ ᨧᩮᩣᩁᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩮᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨣᩮᩣᨸᩣᩃᨠᩣ…ᨸᩮ… ᨲᨲᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᨣᩮᩣᨸᩣᩃᨠᩣ ᨸᩈᩩᨸᩣᩃᨠᩣ ᨠᩔᨠᩣ ᨸᨳᩣᩅᩥᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩩᩴ – “ᨾᩣ, ᩈᨾᨱ, ᩑᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥ, ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨱ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨸᩣᨱᩥ ᩉᨲᨸ᩠ᨸᩉᨲᩮ ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨴᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨸᩣᨱᨽᩪᨲᩮᩈᩩ, ᨲᩮᨶ ᨣᩣᨾᩣᨸᩥ ᩋᨣᩣᨾᩣ ᨠᨲᩣ, ᨶᩥᨣᨾᩣᨸᩥ ᩋᨶᩥᨣᨾᩣ ᨠᨲᩣ, ᨩᨶᨸᨴᩣᨸᩥ ᩋᨩᨶᨸᨴᩣ ᨠᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᨶᩴ ᨾᩣᩃᩴ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨬ᩠ᩉᩥᩈᨾᨱ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨴᩈᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᩅᩦᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨲᩥᩴᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩦᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨸᩥ ᨧᩮᩣᩁᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

᪃᪄᪈᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩮᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣ ᨡᩮᩣ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩪᩁᨲᩮᩣᩅ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨲᩴ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ! ᩍᨾᨬ᩠ᩉᩥᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨴᩈᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᩅᩦᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨲᩥᩴᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩦᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨸᩥ ᨾᨾ ᩉᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨧ ᨸᨶᩣᨿᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᩈᨿ᩠ᩉ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᨾᨱᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᩣ ᩅᩮᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᩋᩈᩥᨧᨾ᩠ᨾᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨶᩩᨠᩃᩣᨸᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᨿ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩈᩥ [ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩥ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᨿᨳᩣ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᨠᨲᩥᨿᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣᨾᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲᩩᩴ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨧᩮᩣᩁᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ

វត, ភោ, អព្ភុតំ វត, ភោ! អហញ្ហិ បុព្ពេ ហត្ថិម្បិ ជវន្តំ អនុបតិត្វា គណ្ហាមិ, អស្សម្បិ ជវន្តំ អនុបតិត្វា គណ្ហាមិ, រថម្បិ ជវន្តំ អនុបតិត្វា គណ្ហាមិ, មិគម្បិ ជវន្តំ អនុបតិត្វា គណ្ហាមិ; អថ ច បនាហំ ឥមំ សមណំ បកតិយា គច្ឆន្តំ សព្ពថាមេន គច្ឆន្តោ ន សក្កោមិ សម្បាបុណិតុ”ន្តិ! ឋិតោវ ភគវា អវោច – “តិដ្ឋ, តិដ្ឋ, សមណា”តិ។ “ឋិតោ អហំ, អង្គុលិមាល, ត្វញ្ច តិដ្ឋា”តិ។ អថ ខោ ចោរស្ស អង្គុលិមាលស្ស ឯតទហោសិ – “ឥមេ ខោ សមណា សក្យបុត្តិយា សច្ចវាទិនោ សច្ចបដិញ្ញា។ អថ បនាយំ សមណោ គច្ឆំ ឯវមាហ – ‘ឋិតោ អហំ, អង្គុលិមាល, ត្វញ្ច តិដ្ឋា’តិ។ យំនូនាហំ ឥមំ សមណំ បុច្ឆេយ្យ”ន្តិ។

៣៤៨។ អថ ខោ ចោរោ អង្គុលិមាលោ ភគវន្តំ គាថាយ អជ្ឈភាសិ –

“គច្ឆំ វទេសិ សមណ ឋិតោម្ហិ,

មមញ្ច ព្រូសិ ឋិតមដ្ឋិតោតិ;

បុច្ឆាមិ តំ សមណ ឯតមត្ថំ,

កថំ ឋិតោ ត្វំ អហមដ្ឋិតោម្ហី”តិ។

“ឋិតោ អហំ អង្គុលិមាល សព្ពទា,

សព្ពេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌំ;

តុវញ្ច បាណេសុ អសញ្ញតោសិ,

តស្មា ឋិតោហំ តុវមដ្ឋិតោសី”តិ។

“ចិរស្សំ វត មេ មហិតោ មហេសី,

មហាវនំ បាបុណិ សច្ចវាទី [មហាវនំ សមណោយំ បច្ចុបាទិ (សី។), មហាវនំ សមណ បច្ចុបាទិ (ស្យា។ កំ។)];

សោហំ ចរិស្សាមិ បហាយ បាបំ [សោហំ ចិរស្សាបិ បហាស្សំ បាបំ (សី។), សោហំ ចរិស្សាមិ បជហិស្សំ បាបំ (ស្យា។ កំ។)],

ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨣᩣᨳᩴ ᨲᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ”᪨

ᩍᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᩈᩥᨾᩣᩅᩩᨵᨬ᩠ᨧ,

ᩈᩮᩣᨻ᩠ᨽᩮ ᨸᨸᩣᨲᩮ ᨶᩁᨠᩮ ᩋᨠᩥᩁᩥ;

ᩋᩅᨶ᩠ᨴᩥ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩔ ᨸᩣᨴᩮ,

ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨶᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᨿᩣᨧᩥ᪨

ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ ᨠᩣᩁᩩᨱᩥᨠᩮᩣ ᨾᩉᩮᩈᩥ,

ᨿᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᨴᩮᩅᨠᩔ;

‘ᨲᨾᩮᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ’ᨲᩥ ᨲᨴᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ,

ᩑᩈᩮᩅ ᨲᩔ ᩋᩉᩩ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ᪨

᪃᪅᪀᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᩈᨾᨱᩮᨶ ᨿᩮᨶ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨴᩅᩈᩁᩥ᪨ ᨲᨲᩕ ᩈᩩᨴᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩈᩮᨶᨴᩥᩔ ᨠᩮᩣᩈᩃᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᨸᩩᩁᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨾᩉᩣᨩᨶᨠᩣᨿᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨾᩉᩣᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – “ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᨲᩮ, ᨴᩮᩅ, ᩅᩥᨩᩥᨲᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨸᩣᨱᩥ ᩉᨲᨸᩉᨲᩮ ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨴᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨸᩣᨱᨽᩪᨲᩮᩈᩩ᪨ ᨲᩮᨶ ᨣᩣᨾᩣᨸᩥ ᩋᨣᩣᨾᩣ ᨠᨲᩣ, ᨶᩥᨣᨾᩣᨸᩥ ᩋᨶᩥᨣᨾᩣ ᨠᨲᩣ, ᨩᨶᨸᨴᩣᨸᩥ ᩋᨩᨶᨸᨴᩣ ᨠᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᨶᩴ ᨾᩣᩃᩴ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᨸᨭᩥᩈᩮᨵᩮᨲᩪ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ ᨸᩈᩮᨶᨴᩥ ᨠᩮᩣᩈᩃᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩋᩔᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥ ᨴᩥᩅᩣ ᨴᩥᩅᩔ᪨ ᨿᩮᨶ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨸᩣᨿᩣᩈᩥ᪨ ᨿᩣᩅᨲᩥᨠᩣ ᨿᩣᨶᩔ ᨽᩪᨾᩥ ᨿᩣᨶᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᨶᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᩣᩁᩮᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣᩅ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᨸᩈᩮᨶᨴᩥᩴ ᨠᩮᩣᩈᩃᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨲᩮ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᩁᩣᨩᩣ ᩅᩣ ᨾᩣᨣᨵᩮᩣ ᩈᩮᨶᩥᨿᩮᩣ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩥᩈᩣᩁᩮᩣ ᨠᩩᨸᩥᨲᩮᩣ ᩅᩮᩈᩣᩃᩥᨠᩣ ᩅᩣ ᩃᩥᨧ᩠ᨨᩅᩦ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᩅᩣ ᨸᨭᩥᩁᩣᨩᩣᨶᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨶ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩁᩣᨩᩣ ᨾᩣᨣᨵᩮᩣ

សេនិយោ ពិម្ពិសារោ កុបិតោ, នាបិ វេសាលិកា លិច្ឆវី, នាបិ អញ្ញេ បដិរាជានោ។ ចោរោ មេ, ភន្តេ, វិជិតេ អង្គុលិមាលោ នាម លុទ្ទោ លោហិតបាណិ ហតបហតេ និវិដ្ឋោ អទយាបន្នោ បាណភូតេសុ។ តេន គាមាបិ អគាមា កតា, និគមាបិ អនិគមា កតា, ជនបទាបិ អជនបទា កតា។ សោ មនុស្សេ វធិត្វា វធិត្វា អង្គុលីនំ មាលំ ធារេតិ។ តាហំ, ភន្តេ, បដិសេធិស្សាមី”តិ។ “សចេ បន ត្វំ, មហារាជ, អង្គុលិមាលំ បស្សេយ្យាសិ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតំ, វិរតំ បាណាតិបាតា, វិរតំ អទិន្នាទានា, វិរតំ មុសាវាទា, ឯកភត្តិកំ, ព្រហ្មចារិំ, សីលវន្តំ, កល្យាណធម្មំ, កិន្តិ នំ ករេយ្យាសី”តិ?
“អភិវាទេយ្យាម វា, ភន្តេ, បច្ចុដ្ឋេយ្យាម វា អាសនេន វា និមន្តេយ្យាម, អភិនិមន្តេយ្យាម វា នំ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេហិ, ធម្មិកំ វា អស្ស រក្ខាវរណគុត្តិំ សំវិទហេយ្យាម។ កុតោ បនស្ស, ភន្តេ, ទុស្សីលស្ស បាបធម្មស្ស ឯវរូបោ សីលសំយមោ ភវិស្សតី”តិ?

តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា អង្គុលិមាលោ ភគវតោ អវិទូរេ និសិន្នោ ហោតិ។ អថ ខោ ភគវា ទក្ខិណំ ពាហុំ បគ្គហេត្វា រាជានំ បសេនទិំ កោសលំ ឯតទវោច – “ឯសោ, មហារាជ, អង្គុលិមាលោ”តិ។ អថ ខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស អហុទេវ ភយំ, អហុ ឆម្ភិតត្តំ, អហុ លោមហំសោ។ អថ ខោ ភគវា រាជានំ បសេនទិំ កោសលំ ភីតំ សំវិគ្គំ លោមហដ្ឋជាតំ វិទិត្វា រាជានំ បសេនទិំ កោសលំ ឯតទវោច – “មា ភាយិ, មហារាជ, នត្ថិ តេ ឥតោ ភយ”ន្តិ។ អថ ខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស យំ អហោសិ ភយំ វា ឆម្ភិតត្តំ វា លោមហំសោ វា សោ បដិប្បស្សម្ភិ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ យេនាយស្មា អង្គុលិមាលោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អង្គុលិមាលំ ឯតទវោច – “អយ្យោ នោ, ភន្តេ, អង្គុលិមាលោ”តិ? “ឯវំ, មហារាជា”តិ។ “កថំគោត្តោ អយ្យស្ស បិតា, កថំគោត្តា មាតា”តិ? “គគ្គោ ខោ, មហារាជ, បិតា, មន្តាណី មាតា”តិ។ “អភិរមតុ, ភន្តេ, អយ្យោ គគ្គោ មន្តាណិបុត្តោ។ អហមយ្យស្ស គគ្គស្ស មន្តាណិបុត្តស្ស ឧស្សុក្កំ ករិស្សាមិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារាន”ន្តិ។

៣៥៨។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា អង្គុលិមាលោ អារញ្ញិកោ ហោតិ បិណ្ឌបាតិកោ បំសុកូលិកោ តេចីវរិកោ។ អថ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ រាជានំ បសេនទិំ កោសលំ ឯតទវោច – “អលំ, មហារាជ, បរិបុណ្ណំ មេ ចីវរ”ន្តិ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អច្ឆរិយំ, ភន្តេ, អព្ភុតំ, ភន្តេ! យាវញ្ចិទំ, ភន្តេ, ភគវា អទន្តានំ ទមេតា, អសន្តានំ សមេតា, អបរិនិព្ពុតានំ បរិនិព្ពាបេតា។ យញ្ហិ មយំ, ភន្តេ, នាសក្ខិម្ហា ទណ្ឌេនបិ សត្ថេនបិ ទមេតុំ សោ ភគវតា អទណ្ឌេន អសត្ថេនេវ [អសត្ថេន (ស្យា។ កំ។)] ទន្តោ។ ហន្ទ ច ទានិ [ហន្ទ ទានិ (ស្យា។ កំ។ បី។)] មយំ, ភន្តេ, គច្ឆាម; ពហុកិច្ចា មយំ ពហុករណីយា”តិ។ “យស្សទានិ, មហារាជ, កាលំ មញ្ញសី”តិ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។

អថ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ សាវត្ថិយំ សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរមានោ អញ្ញតរំ ឥត្ថិំ មូឡ្ហគព្ភំ វិឃាតគព្ភំ [វិសាតគព្ភំ (ស្យា។ កំ។ បី។ ក។)]។ ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ – “កិលិស្សន្តិ វត, ភោ, សត្តា; កិលិស្សន្តិ វត, ភោ, សត្តា”តិ! អថ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា

បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ឥធាហំ, ភន្តេ, បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិំ។ អទ្ទសំ ខោ អហំ, ភន្តេ, សាវត្ថិយំ សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរមានោ អញ្ញតរំ ឥត្ថិំ មូឡ្ហគព្ភំ វិឃាតគព្ភំ”។ ទិស្វាន មយ្ហំឯតទហោសិ – “កិលិស្សន្តិ វត , ភោ, សត្តា; កិលិស្សន្តិ វត, ភោ, សត្តា”តិ!

“តេន ហិ ត្វំ, អង្គុលិមាល, យេន សា ឥត្ថី តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា តំ ឥត្ថិំ ឯវំ វទេហិ – ‘យតោហំ, ភគិនិ, ជាតោ [ភគិនិ ជាតិយា ជាតោ (សី។)] នាភិជានាមិ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេតា, តេន សច្ចេន សោត្ថិ តេ ហោតុ, សោត្ថិ គព្ភស្សា’”តិ។

“សោ ហិ នូន មេ, ភន្តេ, សម្បជានមុសាវាទោ ភវិស្សតិ។ មយា ហិ, ភន្តេ, ពហូ សញ្ចិច្ច បាណា ជីវិតា វោរោបិតា”តិ។ “តេន ហិ ត្វំ, អង្គុលិមាល, យេន សា ឥត្ថី តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា តំ ឥត្ថិំ ឯវំ វទេហិ – ‘យតោហំ, ភគិនិ, អរិយាយ ជាតិយា ជាតោ, នាភិជានាមិ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេតា, តេន សច្ចេន សោត្ថិ តេ ហោតុ, សោត្ថិ គព្ភស្សា’”តិ។

“ឯវំ, ភន្តេ”តិ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ ភគវតោ បដិស្សុត្វា យេន សា ឥត្ថី តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តំ ឥត្ថិំ ឯតទវោច – “យតោហំ, ភគិនិ, អរិយាយ ជាតិយា ជាតោ, នាភិជានាមិ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេតា, តេន សច្ចេន សោត្ថិ តេ ហោតុ, សោត្ថិ គព្ភស្សា”តិ។ អថ ខ្វាស្សា ឥត្ថិយា សោត្ថិ អហោសិ, សោត្ថិ គព្ភស្ស។

អថ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ។ ‘ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ អព្ភញ្ញាសិ។ អញ្ញតរោ ខោ បនាយស្មា អង្គុលិមាលោ អរហតំ អហោសិ។

៣៥២. អថ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញេនបិ លេឌ្ឌុ ខិត្តោ អាយស្មតោ អង្គុលិមាលស្ស កាយេ និបតតិ, អញ្ញេនបិ ទណ្ឌោ ខិត្តោ អាយស្មតោ អង្គុលិមាលស្ស កាយេ និបតតិ, អញ្ញេនបិ សក្ខរា ខិត្តា អាយស្មតោ អង្គុលិមាលស្ស កាយេ និបតតិ។ អថ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ ភិន្នេន សីសេន, លោហិតេន គឡន្តេន, ភិន្នេន បត្តេន, វិប្ផាលិតាយ សង្ឃាដិយា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អង្គុលិមាលំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អង្គុលិមាលំ ឯតទវោច – “អធិវាសេហិ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, អធិវាសេហិ ត្វំ, ព្រាហ្មណ។ យស្ស ខោ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, កម្មស្ស វិបាកេន ពហូនិ វស្សានិ ពហូនិ វស្សសតានិ ពហូនិ វស្សសហស្សានិ និរយេ បច្ចេយ្យាសិ តស្ស ត្វំ, ព្រាហ្មណ, កម្មស្ស វិបាកំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិសំវេទេសី”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា អង្គុលិមាលោ រហោគតោ បដិសល្លីនោ វិមុត្តិសុខំ បដិសំវេទិ; តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ –

“យោ បុព្វេច [យោ ច បុព្វេ (សី។ ស្យា។ ក។ បី។)] បមជ្ជិត្វា, បច្ឆា សោ នប្បមជ្ជតិ;

សោមំ [សោ ឥមំ (សី។)] លោកំ បភាសេតិ, អព្ភា មុត្តោវ ចន្ទិមា។

“យស្ស បាបំ កតំ កម្មំ, កុសលេន បិធីយតិ [បិថីយតិ (សី។ ស្យា។ ក។ បី។)];

សោមំ លោកំ បភាសេតិ, អព្ភា មុត្តោវ ចន្ទិមា។

“យោ ហវេ ទហរោ ភិក្ខុ, យុញ្ជតិ ពុទ្ធសាសនេ;

សោមំ លោកំ បភាសេតិ, អព្ភា មុត្តោវ ចន្ទិមា។

“ទិសា ហិ មេ ធម្មកថំ សុណន្តុ,

ទិសា ហិ មេ យុញ្ជន្តុ ពុទ្ធសាសនេ;

ទិសា ហិ មេ តេ មនុជា ភជន្តុ,

យេ ធម្មមេវាទបយន្តិ សន្តោ។

“ទិសា ហិ មេ ខន្តិវាទានំ, អវិរោធប្បសំសិនំ;

សុណន្តុ ធម្មំ កាលេន, តញ្ច អនុវិធីយន្តុ។

“ន ហិ ជាតុ សោ មមំ ហិំសេ, អញ្ញំ វា បន កិញ្ចិ នំ [កញ្ចិ នំ (សី។ ស្យា។ ក។ បី។), កញ្ចនំ (?)];

បប្បុយ្យ បរមំ សន្តិំ, រក្ខេយ្យ តសថាវរេ។

“ᩏᨴᨠᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ, ᩏᩈᩩᨠᩣᩁᩣ ᨶᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ [ᨴᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ (ᨠ.)] ᨲᩮᨩᨶᩴ;

ᨴᩣᩁᩩᩴ ᨶᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨧ᩠ᨨᨠᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ.

“ᨴᨱ᩠ᨯᩮᨶᩮᨠᩮ ᨴᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᩮᩉᩥ ᨠᩈᩣᩉᩥ ᨧ;

ᩋᨴᨱ᩠ᨯᩮᨶ ᩋᩈᨲ᩠ᨳᩮᨶ, ᩋᩉᩴ ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᨲᩣᨴᩥᨶᩣ.

“ᩋᩉᩥᩴᩈᨠᩮᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᨶᩣᨾᩴ, ᩉᩥᩴᩈᨠᩔ ᨸᩩᩁᩮ ᩈᨲᩮᩣ;

ᩋᨩ᩠ᨩᩣᩉᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᨶᩣᨾᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ, ᨶ ᨶᩴ ᩉᩥᩴᩈᩣᨾᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩴ [ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨶᩴ (ᩈᩦ. ᩈ᩠ᨿᩣ. ᨠᩴ. ᨸᩦ.), ᨠᨬ᩠ᨧᨶᩴ (?)].

“ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨸᩩᩁᩮ ᩋᩣᩈᩥᩴ, ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩔᩩᨲᩮᩣ;

ᩅᩩᨿ᩠ᩉᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᩮᩣᨥᩮᨶ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩈᩁᨱᨾᩣᨣᨾᩴ.

“ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨸᩣᨱᩥ ᨸᩩᩁᩮ ᩋᩣᩈᩥᩴ, ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨾᩣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩔᩩᨲᩮᩣ;

ᩈᩁᨱᨣᨾᨶᩴ ᨸᩔ, ᨽᩅᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᩪᩉᨲᩣ.

“ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨻᩉᩩᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᨣᩣᨾᩥᨶᩴ;

ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᩮᨶ, ᩋᨱᨱᩮᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨾᩥ ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ.

“ᨸᨾᩣᨴᨾᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᩣᩃᩣ ᨴᩩᨾ᩠ᨾᩮᨵᩥᨶᩮᩣ ᨩᨶᩣ;

ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨴᨬ᩠ᨧ ᨾᩮᨵᩣᩅᩦ, ᨵᨶᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴᩅ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ.

“ᨾᩣ ᨸᨾᩣᨴᨾᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᩮᨳ, ᨾᩣ ᨠᩣᨾᩁᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨳᩅᩴ;

អប្បមត្តោ ហិ ឈាយន្តោ, បប្បោតិ វិបុលំ [បរមំ (ក.)] សុខំ។

“ស្វាគតំ [សាគតំ (សី. បី.)] នាបគតំ [នាយ សគតំ (ក.)], នយិទំ ទុម្មន្តិតំ មម;

សំវិភត្តេសុ [សុវិភត្តេសុ (ស្យា. កំ.), សវិភត្តេសុ (សី. ក.), បវិភត្តេសុ (បី.)] ធម្មេសុ, យំ សេដ្ឋំ តទុបាគមំ។

“ស្វាគតំ នាបគតំ, នយិទំ ទុម្មន្តិតំ មម;

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន”ន្តិ។

អង្គុលិមាលសុត្តំ និដ្ឋិតំ ឆដ្ឋំ។

៧. បិយជាតិកសុត្តំ

៣៥៣. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស គហបតិស្ស ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ កាលង្កតោ ហោតិ។ តស្ស កាលង្កិរិយាយ នេវ កម្មន្តា បដិភន្តិ ន ភត្តំ បដិភាតិ។ សោ អាឡាហនំ គន្ត្វា កន្ទតិ – “កហំ, ឯកបុត្តក, កហំ, ឯកបុត្តកា”តិ! អថ ខោ សោ គហបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ តំ គហបតិំ ភគវា ឯតទវោច – “ន ខោ តេ, គហបតិ, សកេ ចិត្តេ ឋិតស្ស ឥន្ទ្រិយានិ, អត្ថិ តេ ឥន្ទ្រិយានំ អញ្ញថត្ត”ន្តិ។ “កិញ្ហិ មេ, ភន្តេ, ឥន្ទ្រិយានំ នាញ្ញថត្តំ ភវិស្សតិ; មយ្ហញ្ហិ, ភន្តេ, ឯកបុត្តោ បិយោ មនាបោ កាលង្កតោ។ តស្ស កាលង្កិរិយាយ នេវ កម្មន្តា បដិភន្តិ, ន ភត្តំ បដិភាតិ។ សោហំ អាឡាហនំ គន្ត្វា កន្ទាមិ – ‘កហំ, ឯកបុត្តក, កហំ, ឯកបុត្តកា’”តិ! “ឯវមេតំ, គហបតិ, ឯវមេតំ, គហបតិ [ឯវមេតំ គហបតិ (បី. សព្វត្ថ), ឯវមេវ (សី. សព្វត្ថ)]! បិយជាតិកា ហិ, គហបតិ, សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកា”តិ។ “កស្ស ខោ [កិស្ស នុ ខោ (សី.)] នាមេតំ, ភន្តេ, ឯវំ ភវិស្សតិ – ‘បិយជាតិកា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកា’តិ? បិយជាតិកា ហិ ខោ, ភន្តេ, អានន្ទសោមនស្សា បិយប្បភវិកា”តិ។ អថ ខោ សោ គហបតិ ភគវតោ ភាសិតំ អនភិនន្ទិត្វា បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ។

៣៥៤. តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា អក្ខធុត្តា ភគវតោ អវិទូរេ អក្ខេហិ ទិព្ពន្តិ។ អថ ខោ សោ គហបតិ យេន តេ អក្ខធុត្តា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អក្ខធុត្តេ ឯតទវោច – “ឥធាហំ, ភោន្តោ, យេន សមណោ គោតមោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា សមណំ គោតមំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ មំ, ភោន្តោ, សមណោ គោតមោ ឯតទវោច – ‘ន ខោ តេ, គហបតិ, សកេ

ចិត្តេ ឋិតស្ស ឥន្ទ្រិយានិ, អត្ថិ តេ ឥន្ទ្រិយានំ អញ្ញថត្ត’ន្តិ។ ឯវំ វុត្តេ, អហំ, ភោ, សមណំ គោតមំ ឯតទវោចំ – ‘កិញ្ហិ មេ, ភន្តេ, ឥន្ទ្រិយានំ នាញ្ញថត្តំ ភវិស្សតិ; មយ្ហញ្ហិ, ភន្តេ, ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាបោ កាលង្កតោ។ តស្ស កាលង្កិរិយាយ នេវ កម្មន្តា បដិភន្តិ, ន ភត្តំ បដិភាតិ។ សោហំ អាឡាហនំ គន្ត្វា កន្ទាមិ – កហំ, ឯកបុត្តក, កហំ, ឯកបុត្តកា’តិ! ‘ឯវមេតំ, គហបតិ, ឯវមេតំ, គហបតិ! បិយជាតិកា ហិ, គហបតិ, សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកា’តិ។ ‘កស្ស ខោ នាមេតំ, ភន្តេ, ឯវំ ភវិស្សតិ – បិយជាតិកា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកា? បិយជាតិកា ហិ ខោ, ភន្តេ, អានន្ទសោមនស្សា បិយប្បភវិកា’តិ។ អថ ខ្វាហំ, ភោ, សមណស្ស គោតមស្ស ភាសិតំ អនភិនន្ទិត្វា បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមិ”ន្តិ។ “ឯវមេតំ, គហបតិ, ឯវមេតំ, គហបតិ! បិយជាតិកា ហិ, គហបតិ, អានន្ទសោមនស្សា បិយប្បភវិកា”តិ។ អថ ខោ សោ គហបតិ “សមេតិ មេ អក្ខធុត្តេហី”តិ បក្កាមិ។ អថ ខោ ឥទំ កថាវត្ថុ អនុបុព្ពេន រាជន្តេបុរំ បាវិសិ។

៣៥៥។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ មល្លិកំ ទេវិំ អាមន្តេសិ – “ឥទំ តេ, មល្លិកេ, សមណេន គោតមេន ភាសិតំ – ‘បិយជាតិកា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកា’”តិ។ “សចេ តំ, មហារាជ, ភគវតា ភាសិតំ, ឯវមេត”ន្តិ។ “ឯវមេវ បនាយំ មល្លិកា យញ្ញទេវ សមណោ គោតមោ ភាសតិ តំ តទេវស្ស អព្ភនុមោទតី”តិ។ “សចេ តំ, មហារាជ, ភគវតា ភាសិតំ ឯវមេត”ន្តិ។ “សេយ្យថាបិ នាម, យញ្ញទេវ អាចរិយោ អន្តេវាសិស្ស ភាសតិ តំ តទេវស្ស អន្តេវាសី អព្ភនុមោទតិ – ‘ឯវមេតំ, អាចរិយ, ឯវមេតំ, អាចរិយា’”តិ។ “ឯវមេវ ខោ ត្វំ, មល្លិកេ, យញ្ញទេវ សមណោ គោតមោ ភាសតិ តំ តទេវស្ស អព្ភនុមោទសិ”។ “សចេ តំ, មហារាជ , ភគវតា ភាសិតំ ឯវមេត”ន្តិ។ “ចរបិ, រេ មល្លិកេ, វិនស្សា”តិ។ អថ ខោ មល្លិកា ទេវី នាឡិជង្ឃំ ព្រាហ្មណំ អាមន្តេសិ – “ឯហិ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, យេន ភគវា តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទាហិ, អប្បាពាធំ អប្បាតង្កំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ផាសុវិហារំ បុច្ឆ – ‘មល្លិកា, ភន្តេ, ទេវី ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទតិ, អប្បាពាធំ អប្បាតង្កំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ផាសុវិហារំ បុច្ឆតី’តិ។ ឯវញ្ច វទេហិ – ‘ភាសិតា នុ ខោ, ភន្តេ, ភគវតា ឯសា វាចា – បិយជាតិកា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកា’តិ។ យថា តេ ភគវា ព្យាករោតិ តំ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា មម អារោចេយ្យាសិ។ ន ហិ តថាគតា វិតថំ ភណន្តី”តិ។ “ឯវំ, ភោតី”តិ ខោ នាឡិជង្ឃោ ព្រាហ្មណោ មល្លិកាយ ទេវិយា បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ នាឡិជង្ឃោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “មល្លិកា, ភោ គោតម, ទេវី ភោតោ គោតមស្ស បាទេ សិរសា វន្ទតិ; អប្បាពាធំ អប្បាតង្កំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ផាសុវិហារំ បុច្ឆតិ; ឯវញ្ច វទេតិ – ‘ភាសិតា នុ ខោ, ភន្តេ, ភគវតា ឯសា វាចា – បិយជាតិកា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកា’”តិ។

៣៥៦។ “ឯវមេតំ, ព្រាហ្មណ, ឯវមេតំ, ព្រាហ្មណ! បិយជាតិកា ហិ, ព្រាហ្មណ, សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកាតិ។ តទមិនាបេតំ, ព្រាហ្មណ, បរិយាយេន វេទិតព្វំ យថា បិយជាតិកា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា បិយប្បភវិកា។ ភូតបុព្វំ, ព្រាហ្មណ, ឥមិស្សាយេវ សាវត្ថិយា អញ្ញតរិស្សា ឥត្ថិយា មាតា កាលមកាសិ។ សា តស្សា កាលង្កិរិយាយ ឧម្មត្តិកា ខិត្តចិត្តា រថិកាយ រថិកំ [រថិយាយ រថិយំ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] សិង្ឃាដកេន សិង្ឃាដកំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមាហ – ‘អបិ មេ មាតរំ អទ្ទស្សថ [អទ្ទសាថ (សី. បី.)], អបិ មេ មាតរំ អទ្ទស្សថា’តិ? ឥមិនាបិ ខោ ឯតំ, ព្រាហ្មណ, បរិយាយេន វេទិតព្វំ យថា បិយជាតិកា

ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາຕິ.

"ຠູຕປຸພ຺ພໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອິມິສ຺ສາເຍວ ສາວຕ຺ຖິຍາ ອຎ຺ຎຕຣິສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ປິຕາ ກາລມກາສິ... ມາຕາ ກາລມກາສິ... ຠາຕາ ກາລມກາສິ... ຠຄິນີ ກາລມກາສິ... ປຸຕ຺ໂຕ ກາລມກາສິ... ທີຕາ ກາລມກາສິ... ສາມິໂກ ກາລມກາສິ. ສາ ຕສ຺ສ ກາລກິຣິຍາຍ ອຸມ຺ມຕ຺ຕິກາ ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ຣຖິກາຍ ຣຖິກໍ ສິງ຺ຄາຏເກນ ສິງ຺ຄາຏກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – 'ອປິ ເມ ສາມິກໍ ອທ຺ທສ຺ສຖ, ອປິ ເມ ສາມິກໍ ອທ຺ທສ຺ສຖາ'ຕິ? ອິມິນາປິ ໂຂ ເອຕໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຣິຍາເຍນ ເວທິຕພ຺ພໍ ຍຖາ ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາຕິ.

"ຠູຕປຸພ຺ພໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອິມິສ຺ສາເຍວ ສາວຕ຺ຖິຍາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ມາຕາ ກາລມກາສິ. ໂສ ຕສ຺ສາ ກາລກິຣິຍາຍ ອຸມ຺ມຕ຺ຕໂກ ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຣຖິກາຍ ຣຖິກໍ ສິງ຺ຄາຏເກນ ສິງ຺ຄາຏກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – 'ອປິ ເມ ມາຕຣໍ ອທ຺ທສ຺ສຖ, ອປິ ເມ ມາຕຣໍ ອທ຺ທສ຺ສຖາ'ຕິ ? ອິມິນາປິ ໂຂ ເອຕໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ , ປຣິຍາເຍນ ເວທິຕພ຺ພໍ ຍຖາ ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາຕິ.

"ຠູຕປຸພ຺ພໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອິມິສ຺ສາເຍວ ສາວຕ຺ຖິຍາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ປິຕາ ກາລມກາສິ... ມາຕາ ກາລມກາສິ... ຠາຕາ ກາລມກາສິ... ຠຄິນີ ກາລມກາສິ... ປຸຕ຺ໂຕ ກາລມກາສິ... ທີຕາ ກາລມກາສິ... ປຊາປຕີ ກາລມກາສິ. ໂສ ຕສ຺ສາ ກາລກິຣິຍາຍ ອຸມ຺ມຕ຺ຕໂກ ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຣຖິກາຍ ຣຖິກໍ ສິງ຺ຄາຏເກນ ສິງ຺ຄາຏກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – 'ອປິ ເມ ປຊາປຕິໍ ອທ຺ທສ຺ສຖ, ອປິ ເມ ປຊາປຕິໍ ອທ຺ທສ຺ສຖາ'ຕິ? ອິມິນາປິ ໂຂ ເອຕໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຣິຍາເຍນ ເວທິຕພ຺ພໍ ຍຖາ ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາຕິ.

"ຠູຕປຸພ຺ພໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອິມິສ຺ສາເຍວ ສາວຕ຺ຖິຍາ ອຎ຺ຎຕຣາ ອິຕ຺ຖີ ຎາຕິກຸລໍ ອຄມາສິ. ຕສ຺ສາ ເຕ ຎາຕກາ ສາມິກໍ [ສາມິກາ (ສີ.)] ອຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎສ຺ສ ທາຕຸກາມາ. ສາ ຈ ຕໍ ນ ອິຈ຺ຉຕິ. ອຖ ໂຂ ສາ ອິຕ຺ຖີ ສາມິກໍ ເອຕທໂວຈ – 'ອິເມ, ມໍ [ມມ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)], ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ຎາຕກາ ຕ຺ວໍ [ຕຍາ (ສີ.), ຕໍ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ອຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎສ຺ສ ທາຕຸກາມາ. ອຫຎ຺ຈ ຕໍ ນ ອິຈ຺ຉາມີ'ຕິ. ອຖ ໂຂ ໂສ ປຸຣິໂສ ຕໍ ອິຕ຺ຖິໍ ທ຺ວິທາ ເຉຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ອຸປ຺ປາເຏສິ [ອຸປ຺ຜາເລສິ (ສີ. ປີ.), ໂອປາເຕສິ (ກ.)] – 'ອຸໂຠ ເປຈ຺ຈ ຠວິສ຺ສາມາ'ຕິ. ອິມິນາປິ ໂຂ ເອຕໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຣິຍາເຍນ ເວທິຕພ຺ພໍ ຍຖາ ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາ"ຕິ.

໓໕໙. ອຖ ໂຂ ນາຬິຊງ຺ໂຄ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຠຄວໂຕ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸໂມທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເຍນ ມລ຺ລິກາ ເທວີ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຍາວຕໂກ ອໂຫສິ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ກຖາສລ຺ລາໂປ ຕໍ ສພ຺ພໍ ມລ຺ລິກາຍ ເທວິຍາ ອາໂຣເຈສິ. ອຖ ໂຂ ມລ຺ລິກາ ເທວີ ເຍນ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ປເສນທິໍ ໂກສລໍ ເອຕທໂວຈ – "ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ປິຍາ ເຕ ວຊິຣີ ກຸມາຣີ"ຕິ? "ເອວໍ, ມລ຺ລິເກ, ປິຍາ ເມ ວຊິຣີ ກຸມາຣີ"ຕິ. "ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ວຊິຣິຍາ ເຕ ກຸມາຣິຍາ ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ"ຕິ? "ວຊິຣິຍາ ເມ, ມລ຺ລິເກ, ກຸມາຣິຍາ ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ຊີວິຕສ຺ສປິ ສິຍາ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ, ກິໍ ປນ ເມ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ"ຕິ? "ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ເຕນ ຠຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ ສນ຺ທາຍ ຠາສິຕໍ – 'ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາ'ຕິ.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ປິຍາ ເຕ ວາສຠາ ຂຕ຺ຕິຍາ”ຕິ? “ເອວໍ, ມລ຺ລິເກ, ປິຍາ ເມ ວາສຠາ ຂຕ຺ຕິຍາ”ຕິ. “ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ວາສຠາຍ ເຕ ຂຕ຺ຕິຍາຍ ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ? “ວາສຠາຍ ເມ, ມລ຺ລິເກ, ຂຕ຺ຕິຍາຍ ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ຊີວິຕສ຺ສປິ ສິຍາ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ, ກິໍ ປນ ເມ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ? “ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ເຕນ ຠຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ສນ຺ຘາຍ ຠາສິຕໍ – ‘ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາ’ຕິ.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ປິໂຍ ເຕ ວິຏຏູໂຠ [ວິຑູຑໂຠ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ເສນາປຕີ”ຕິ? “ເອວໍ, ມລ຺ລິເກ, ປິໂຍ ເມ ວິຏຏູໂຠ ເສນາປຕີ”ຕິ. “ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ວິຏຏູຠສ຺ສ ເຕ ເສນາປຕິສ຺ສ ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ? “ວິຏຏູຠສ຺ສ ເມ, ມລ຺ລິເກ, ເສນາປຕິສ຺ສ ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ຊີວິຕສ຺ສປິ ສິຍາ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ, ກິໍ ປນ ເມ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ? “ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ເຕນ ຠຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ສນ຺ຘາຍ ຠາສິຕໍ – ‘ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາ’ຕິ.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ປິຍາ ເຕ ອຫນ຺”ຕິ? “ເອວໍ, ມລ຺ລິເກ, ປິຍາ ເມ ຕ຺ວນ຺”ຕິ. “ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ມຍ຺ຫໍ ເຕ ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ? “ຕຸຍ຺ຫຎ຺ຫິ ເມ, ມລ຺ລິເກ, ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ຊີວິຕສ຺ສປິ ສິຍາ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ, ກິໍ ປນ ເມ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ? “ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ເຕນ ຠຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ສນ຺ຘາຍ ຠາສິຕໍ – ‘ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາ’ຕິ.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ປິຍາ ເຕ ກາສິໂກສລາ”ຕິ? “ເອວໍ, ມລ຺ລິເກ, ປິຍາ ເມ ກາສິໂກສລາ. ກາສິໂກສລານໍ, ມລ຺ລິເກ, ອານຸຠາເວນ ກາສິກຈນ຺ທນໍ ປຈ຺ຈນຸໂຠມ, ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນໍ ຘາເຣມາ”ຕິ. “ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ມຫາຣາຊ, ກາສິໂກສລານໍ ເຕ ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ? “ກາສິໂກສລານຎ຺ຫິ, ມລ຺ລິເກ, ວິປຣິຓາມຎ຺ຎຖາຠາວາ ຊີວິຕສ຺ສປິ ສິຍາ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ, ກິໍ ປນ ເມ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ”ຕິ? “ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ເຕນ ຠຄວຕາ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ອຣຫຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ສນ຺ຘາຍ ຠາສິຕໍ – ‘ປິຍຊາຕິກາ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປຠວິກາ’”ຕິ.

“ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ມລ຺ລິເກ, ອພ຺ຠຸຕໍ, ມລ຺ລິເກ! ຍາວຎ຺ຈ ໂສ ຠຄວາ ປຎ຺ຎາຍ ອຕິວິຊ຺ຌ ມຎ຺ເຎ [ປຏິວິຊ຺ຌ ປຎ຺ຎາຍ (ກ.)] ປສ຺ສຕິ. ເອຫິ, ມລ຺ລິເກ, ອາຈເມຫີ”ຕິ [ອາຈາເມຫີຕິ (ສີ. ປີ.)]. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຎ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ – “ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ, ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ, ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສາ”ຕິ.

ປິຍຊາຕິກສຸຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ ປຐມໍ.

໘. ພາຫິຕິກສຸຕ຺ຕໍ

໓໕໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ – ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ເຍນ ປຸພ຺ພາຣາໂມ ມິຄາຣມາຕຸປາສາໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມິ ທິວາວິຫາຣາຍ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ເອກປຸຓ຺ຑຣີກໍ ນາຄໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິຍາ ນິຍ຺ຍາຕິ ທິວາ ທິວສ຺ສ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ. ທິສ຺ວານ ສິຣິວຑ຺ຒໍ ມຫາມຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕສິ – “ອາຍສ຺ມາ ໂນ, ສມ຺ມ ສິຣິວຑ຺ຒ, ອານນ຺ໂທ”ຕິ. “ເອວໍ, ມຫາຣາຊ, ອາຍສ຺ມາ ເອໂສ ອານນ຺ໂທ”ຕິ. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປຸຣິສໍ ອາມນ຺ເຕສິ – “ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ອມ຺ໂຠ ປຸຣິສ, ເຍນາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມມ ວຈເນນ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທາຫິ – ‘ຣາຊາ, ຠນ຺ເຕ, ປເສນທິ ໂກສໂລ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕີ’ຕິ. ເອວຎ຺ຈ ວເທຫິ – ‘ສເຈ ກິຣ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ນ ກິຎ຺ຈິ ອຈ຺ຈາຍິກໍ ກຣຓີຍໍ, ອາຄເມຕຸ ກິຣ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍາ’”ຕິ. “ເອວໍ, ເທວາ”ຕິ ໂຂ ໂສ ປຸຣິໂສ ຣຎ຺ໂຎ ປເສນທິສ຺ສ ໂກສລສ຺ສ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ໂຂ ໂສ ປຸຣິໂສ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ – “ຣາຊາ, ຠນ຺ເຕ, ປເສນທິ ໂກສໂລ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ; ເອວຎ຺ຈ ວເທຕິ – ‘ສເຈ ກິຣ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ນ ກິຎ຺ຈິ ອຈ຺ຈາຍິກໍ ກຣຓີຍໍ, ອາຄເມຕຸ ກິຣ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍາ’”ຕິ. ອຘິວາເສສິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຕຸຓ຺ຫີຠາເວນ. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ຍາວຕິກາ ນາຄສ຺ສ ຠູມິ ນາເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາຄາ ປຈ຺ໂຈໂຣຫິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕິໂກວ ເຍນາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ – “ສເຈ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ນ ກິຎ຺ຈິ ອຈ຺ຈາຍິກໍ ກຣຓີຍໍ , ສາທຸ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເຍນ ອຈິຣວຕິຍາ ນທິຍາ ຕີຣໍ ເຕນຸປສງ຺ກມຕຸ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍາ”ຕິ. ອຘິວາເສສິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຕຸຓ຺ຫີຠາເວນ.

໓໕໙. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເຍນ ອຈິຣວຕິຍາ ນທິຍາ ຕີຣໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ຍາວຕິກາ ນາຄສ຺ສ ຠູມິ ນາເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາຄາ ປຈ຺ໂຈໂຣຫິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕິໂກວ ເຍນາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ – “ອິຘ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຫຕ຺ຖຕ຺ຖເຣ ນິສີທຕູ”ຕິ. “ອລໍ, ມຫາຣາຊ. ນິສີທ ຕ຺ວໍ; ນິສິນ຺ໂນ ອຫໍ ສເກ ອາສເນ”ຕິ. ນິສີທິ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ. ນິສຊ຺ຊ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ – “ກິໍ ນຸ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ ອານນ຺ທ, ໂສ ຠຄວາ ຕຖາຣູປໍ ກາຍສມາຈາຣໍ ສມາຈເຣຍ຺ຍ, ຍ຺ວາສ຺ສ ກາຍສມາຈາໂຣ ໂອປາຣມ຺ໂຠ

សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ”តិ [ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ (សព្ពត្ថ) អដ្ឋកថា ដីកា ឱលោកេតព្ពា]? “ន ខោ, មហារាជ, សោ ភគវា តថារូបំ កាយសមាចារំ សមាចរេយ្យ, យ្វាស្ស កាយសមាចារោ ឱបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ។

“កិំ បន, ភន្តេ អានន្ទ, សោ ភគវា តថារូបំ វចីសមាចារំ...បេ... មនោសមាចារំ សមាចរេយ្យ, យ្វាស្ស មនោសមាចារោ ឱបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ”តិ [ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ (សព្ពត្ថ) អដ្ឋកថា ដីកា ឱលោកេតព្ពា]? “ន ខោ, មហារាជ, សោ ភគវា តថារូបំ មនោសមាចារំ សមាចរេយ្យ, យ្វាស្ស មនោសមាចារោ ឱបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ។

“អច្ឆរិយំ, ភន្តេ, អព្ភុតំ, ភន្តេ! យញ្ហិទំ, ភន្តេ, នាសក្ខិម្ហា បញ្ហេន បរិបូរេតុំ តំ, ភន្តេ, អាយស្មតា អានន្ទេន បញ្ហស្ស វេយ្យាករណេន បរិបូរិតំ។ យេ តេ, ភន្តេ, ពាលា អព្យត្តា អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា បរេសំ វណ្ណំ វា អវណ្ណំ វា ភាសន្តិ, ន មយំ តំ សារតោ បច្ចាគច្ឆាម; យេ បន [យេ ច ខោ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] តេ, ភន្តេ , បណ្ឌិតា វិយត្តា [ព្យត្តា (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] មេធាវិនោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា បរេសំ វណ្ណំ វា អវណ្ណំ វា ភាសន្តិ, មយំ តំ សារតោ បច្ចាគច្ឆាម”។

១៩០។ “កតមោ បន, ភន្តេ អានន្ទ, កាយសមាចារោ ឱបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ អកុសលោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, កាយសមាចារោ អកុសលោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ សាវជ្ជោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, កាយសមាចារោ សាវជ្ជោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ សព្យាពជ្ឈោ” [សព្យាបជ្ឈោ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។), សព្យាបជ្ជោ (ក។)]។

“កតមោ បន, ភន្តេ, កាយសមាចារោ សព្យាពជ្ឈោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ ទុក្ខវិបាកោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, កាយសមាចារោ ទុក្ខវិបាកោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ តស្ស អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ; ឯវរូបោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ ឱបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ។

“កតមោ បន, ភន្តេ អានន្ទ, វចីសមាចារោ...បេ... មនោសមាចារោ ឱបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ? “យោ ខោ, មហារាជ, មនោសមាចារោ អកុសលោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, មនោសមាចារោ អកុសលោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, មនោសមាចារោ សាវជ្ជោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, មនោសមាចារោ សាវជ្ជោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, មនោសមាចារោ សព្យាបជ្ឈោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, មនោសមាចារោ សព្យាបជ្ឈោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, មនោសមាចារោ ទុក្ខវិបាកោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, មនោសមាចារោ ទុក្ខវិបាកោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, មនោសមាចារោ អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ តស្ស អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ, កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ; ឯវរូបោ ខោ, មហារាជ, មនោសមាចារោ ឱបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ។

“កិំ នុ ខោ, ភន្តេ អានន្ទ, សោ ភគវា សព្ពេសំយេវ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានំ វណ្ណេតី”តិ? “សព្វាកុសលធម្មបហីនោ ខោ, មហារាជ, តថាគតោ កុសលធម្មសមន្នាគតោ”តិ។

១៩១។ “កតមោ បន, ភន្តេ អានន្ទ, កាយសមាចារោ អនោបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ កុសលោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, កាយសមាចារោ កុសលោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ អនវជ្ជោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, កាយសមាចារោ អនវជ្ជោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ អព្យាបជ្ឈោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, កាយសមាចារោ អព្យាបជ្ឈោ”? “យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ សុខវិបាកោ”។

“កតមោ បន, ភន្តេ, កាយសមាចារោ សុខវិបាកោ”?

“យោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ នេវត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ, ន ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តតិ តស្ស អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ, កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ; ឯវរូបោ ខោ, មហារាជ, កាយសមាចារោ អនោបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ។

“កតមោ បន, ភន្តេ អានន្ទ, វចីសមាចារោ...បេ... មនោសមាចារោ អនោបារម្ភោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ? “យោ ខោ,

ມຫາຣາຊ, ມໂນສມາຈາໂຣ ກຸສໂລ"ຕິ.

"ກຕໂມ ປນ, ພນ຺ເຕ, ມໂນສມາຈາໂຣ ກຸສໂລ"? "ໂຍ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ມໂນສມາຈາໂຣ ອນວຊ຺ໂຊ"ຕິ.

"ກຕໂມ ປນ, ພນ຺ເຕ, ມໂນສມາຈາໂຣ ອນວຊ຺ໂຊ"? "ໂຍ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ມໂນສມາຈາໂຣ ອພ຺ຍາພຊ຺ໂຊ"ຕິ.

"ກຕໂມ ປນ, ພນ຺ເຕ, ມໂນສມາຈາໂຣ ອພ຺ຍາພຊ຺ໂຊ"? "ໂຍ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ມໂນສມາຈາໂຣ ສຸຂວິປາໂກ"ຕິ.

"ກຕໂມ ປນ, ພນ຺ເຕ, ມໂນສມາຈາໂຣ ສຸຂວິປາໂກ"? "ໂຍ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ມໂນສມາຈາໂຣ ເນວຕ຺ຕພ຺ຍາພາຘາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ນ ປຣພ຺ຍາພາຘາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ນ ອຸພຍພ຺ຍາພາຘາຍປິ ສໍວຕ຺ຕຕິ. ຕສ຺ສ ອກຸສລາ ທມ຺ມາ ປຣິຫາຍນ຺ຕິ, ກຸສລາ ທມ຺ມາ ອພິວຑ຺ຒນ຺ຕິ. ເອວຣູໂປ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ມໂນສມາຈາໂຣ ອນນຸວຊ຺ໂຊ ສມເຓຫິ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓຫິ ວິຍ຺ຍູຫີ"ຕິ.

"ກິໍ ປນ, ພນ຺ເຕ ອານນ຺ທ, ໂສ ພຄວາ ສພ຺ເພສໍ ກຸສລານໍ ທມ຺ມານໍ ອຸປສມ຺ປທໍ ວຓ຺ເຓຕີ"ຕິ? "ສພ຺ພາກຸສລທມ຺ມປຫີໂນ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ຕຖາຄໂຕ ກຸສລທມ຺ມສມນ຺ນາຄໂຕ"ຕິ.

໑໙໑. "ອຉ຺ຉຣິຍໍ, ພນ຺ເຕ, ອພ຺ພຸຕໍ, ພນ຺ເຕ! ຍາວ ສຸພາສິຕໍ ຈິທໍ [ສຸພາສິຕມິທໍ (ສີ.)], ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ເທນ. ອຕ຺ຕມນາ ຈ ມຍໍ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ສຸພາສິເຕນ ອຕ຺ຕມນາພິຣທ຺ທາ. ເອວໍ ອຕ຺ຕມນາພິຣທ຺ທາ ຈ ມຍໍ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ສຸພາສິເຕນ. ສເຈ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ຫຕ຺ຖິຣຕນໍ ກປ຺ເປຍ຺ຍ, ຫຕ຺ຖິຣຕນມ຺ປິ ມຍໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ທເທຍ຺ຍາມ. ສເຈ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ອສ຺ສຣຕນໍ ກປ຺ເປຍ຺ຍ, ອສ຺ສຣຕນມ຺ປິ ມຍໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ທເທຍ຺ຍາມ. ສເຈ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ຄາມວຣໍ ກປ຺ເປຍ຺ຍ, ຄາມວຣມ຺ປິ ມຍໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ທເທຍ຺ຍາມ. ອປິ ຈ, ພນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ [ມຍເມວ ຕໍ (ສີ.), ມຍ຺ເຫຕໍ (ສຍາ. ກໍ.)] ຎາຕາຍ – 'ເອຕໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ກປ຺ປຕີ'ຕິ. ອຍໍ ເມ, ພນ຺ເຕ, ພາຫິຕິກາ ຣຎ຺ຎາ ມາຄເທນ ອຊາຕສຕ຺ຕຸນາ ເວເທຫິປຸຕ຺ເຕນ ວຕ຺ຖນາລິຍາ [ຉຕ຺ຕນາລິຍາ (ສຍາ. ກໍ. ປີ.)] ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຫິຕາ ໂສລສສມາ ອາຍາເມນ, ອຏ຺ຐສມາ ວິຕ຺ຖາເຣນ. ຕໍ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ປຕິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕຸ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍາ"ຕິ. "ອລໍ, ມຫາຣາຊ, ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເມ ຕິຈີວຣ"ນ຺ຕິ.

"ອຍໍ, ພນ຺ເຕ, ອຈິຣວຕີ ນທີ ທິຏ຺ຐາ ອາຍສ຺ມຕາ ເຈວ ອານນ຺ເທນ ອມ຺ເຫຫິ ຈ. ຍທາ ອຸປຣິປພ຺ພເຕ ມຫາເມໂຄ ອພິປ຺ປວຸຏ຺ໂຐ ໂຫຕິ, ອຖາຍໍ ອຈິຣວຕີ ນທີ ອຸພໂຕ ກູລານິ ສໍວິສ຺ສນ຺ທນ຺ຕີ ຄຉ຺ຉຕິ; ເອວເມວ ໂຂ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອິມາຍ ພາຫິຕິກາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຕິຈີວຣໍ ກຣິສ຺ສຕິ. ຍໍ ປນາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ປຸຣາຓໍ ຕິຈີວຣໍ ຕໍ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີຫິ ສໍວິພຊິສ຺ສຕິ. ເອວາຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ທກ຺ຂິຓາ ສໍວິສ຺ສນ຺ທນ຺ຕີ ມຎ຺ເຎ ພວິສ຺ສຕິ. ປຕິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕຸ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ພາຫິຕິກ"ນ຺ຕິ. ປຕິຄ຺ຄເຫສິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ພາຫິຕິກໍ.

អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច – “ហន្ទ ច ទានិ មយំ, ភន្តេ អានន្ទ, គច្ឆាម; ពហុកិច្ចា មយំ ពហុករណីយា”តិ។ “យស្សទានិ ត្វំ, មហារាជ, កាលំ មញ្ញសី”តិ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។

១៦១។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អចិរបក្កន្តស្ស រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ យាវតកោ អហោសិ រញ្ញា បសេនទិនា កោសលេន សទ្ធិំ កថាសល្លាបោ តំ សព្ពំ ភគវតោ អារោចេសិ។ តញ្ច ពាហិតិកំ ភគវតោ អទាសិ។ អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “លាភា, ភិក្ខវេ, រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស, សុលទ្ធលាភា, ភិក្ខវេ, រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស; យំ រាជា បសេនទិ កោសលោ លភតិ អានន្ទំ ទស្សនាយ, លភតិ បយិរុបាសនាយា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

ពាហិតិកសុត្តំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ។

៩។ ធម្មចេតិយសុត្តំ

១៦២។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ មេទាឡុបំ [មេតឡុបំ (សី·), មេទឡុម្បំ (បី·)] នាម សក្យានំ និគមោ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជា បសេនទិ កោសលោ នគរកំ អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចិទេវ ករណីយេន។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ទីឃំ ការាយនំ អាមន្តេសិ – “យោជេហិ, សម្ម ការាយន, ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ, ឧយ្យានភូមិំ គច្ឆាម សុភូមិំ ទស្សនាយា”តិ [សុភូមិទស្សនាយាតិ (ទី· និ· ១·២១)]។ “ឯវំ, ទេវា”តិ ខោ ទីឃោ ការាយនោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស បដិស្សុត្វា ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ យោជាបេត្វា រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស បដិវេទេសិ – “យុត្តានិ ខោ តេ, ទេវ, ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ។ យស្សទានិ កាលំ មញ្ញសី”តិ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ភទ្រំ យានំ អភិរុហិត្វា ភទ្រេហិ ភទ្រេហិ យានេហិ នគរកម្ហា និយ្យាសិ មហច្ចា រាជានុភាវេន, យេន អារាមោ តេន បាយាសិ។ យាវតិកា យានស្ស ភូមិ យានេន គន្ត្វា យានា បច្ចោរោហិត្វា បត្តិកោវ អារាមំ បាវិសិ។ អទ្ទសា ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ អារាមេ ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមមានោ អនុវិចរមានោ រុក្ខមូលានិ បាសាទិកានិ បសាទនីយានិ អប្បសទ្ទានិ អប្បនិគ្ឃោសានិ វិជនវាតានិ មនុស្សរាហស្សេយ្យកានិ [មនុស្សរាហសេយ្យកានិ (សី· បី·)] បដិសល្លានសារុប្បានិ។ ទិស្វាន ភគវន្តំយេវ អារព្ភ សតិ ឧទបាទិ – “ឥមានិ ខោ តានិ រុក្ខមូលានិ បាសាទិកានិ បសាទនីយានិ អប្បសទ្ទានិ អប្បនិគ្ឃោសានិ វិជនវាតានិ មនុស្សរាហស្សេយ្យកានិ បដិសល្លានសារុប្បានិ, យត្ថ សុទំ មយំ តំ ភគវន្តំ បយិរុបាសាម អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធ”ន្តិ។

១៨៧. អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ទីឃំ ការាយនំ អាមន្តេសិ – “ឥមានិ ខោ, សម្ម ការាយន, តានិ រុក្ខមូលានិ បាសាទិកានិ បសាទនីយានិ អប្បសទ្ទានិ អប្បនិគ្ឃោសានិ វិជនវាតានិ មនុស្សរាហស្សេយ្យកានិ បដិសល្លានសារុប្បានិ, យត្ថ សុទំ មយំ តំ ភគវន្តំ បយិរុបាសាម អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ. កហំ នុ ខោ, សម្ម ការាយន, ឯតរហិ សោ ភគវា វិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ? “អត្ថិ, មហារាជ, មេទាឡុម្បំ នាម សក្យានំ និគមោ. តត្ថ សោ ភគវា ឯតរហិ វិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ. “កីវទូរេ [កីវទូរោ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] បន, សម្ម ការាយន , នគរកម្ហា មេទាឡុម្បំ នាម សក្យានំ និគមោ ហោតី”តិ? “ន ទូរេ, មហារាជ; តីណិ យោជនានិ; សក្កា ទិវសាវសេសេន គន្តុ”ន្តិ. “តេន ហិ, សម្ម ការាយន, យោជេហិ ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ, គមិស្សាម មយំ តំ ភគវន្តំ ទស្សនាយ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធ”ន្តិ. “ឯវំ, ទេវា”តិ ខោ ទីឃោ ការាយនោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស បដិស្សុត្វា ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ យោជាបេត្វា រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស បដិវេទេសិ – “យុត្តានិ ខោ តេ, ទេវ, ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ. យស្សទានិ កាលំ មញ្ញសី”តិ. អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ភទ្រំ យានំ អភិរុហិត្វា ភទ្រេហិ ភទ្រេហិ យានេហិ នគរកម្ហា យេន មេទាឡុម្បំ នាម សក្យានំ និគមោ តេន បាយាសិ. តេនេវ ទិវសាវសេសេន មេទាឡុម្បំ នាម សក្យានំ និគមំ សម្បាបុណិ. យេន អារាមោ តេន បាយាសិ. យាវតិកា យានស្ស ភូមិ យានេន គន្ត្វា យានា បច្ចោរោហិត្វា បត្តិកោវ អារាមំ បាវិសិ.

១៨៨. តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ អព្ភោកាសេ ចង្កមន្តិ. អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ យេន តេ ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខូ ឯតទវោច – “កហំ នុ ខោ, ភន្តេ, ឯតរហិ សោ ភគវា វិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ? ទស្សនកាមា ហិ មយំ តំ ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធ”ន្តិ. “ឯសោ, មហារាជ, វិហារោ សំវុតទ្វារោ. តេន អប្បសទ្ទោ ឧបសង្កមិត្វា អតរមានោ អាឡិន្ទំ បវិសិត្វា ឧក្កាសិត្វា អគ្គឡំ អាកោដេហិ. វិវរិស្សតិ ភគវា តេ ទ្វារ”ន្តិ. អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ តត្ថេវ ខគ្គញ្ច ឧណ្ហីសញ្ច ទីឃស្ស ការាយនស្ស បាទាសិ. អថ ខោ ទីឃស្ស ការាយនស្ស ឯតទហោសិ – “រហាយតិ ខោ ទានិ រាជា [មហារាជា (សី. ស្យា. កំ. បី.)], ឥធេវ [តេនិធេវ (សី.)] ទានិ មយា ឋាតព្ព”ន្តិ. អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ យេន សោ វិហារោ សំវុតទ្វារោ តេន អប្បសទ្ទោ ឧបសង្កមិត្វា អតរមានោ អាឡិន្ទំ បវិសិត្វា ឧក្កាសិត្វា អគ្គឡំ អាកោដេសិ. វិវរិ ភគវា ទ្វារំ. អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ វិហារំ បវិសិត្វា ភគវតោ បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវតោ បាទានិ មុខេន ច បរិចុម្ពតិ, បាណីហិ ច បរិសម្ពាហតិ, នាមញ្ច សាវេតិ – “រាជាហំ, ភន្តេ, បសេនទិ កោសលោ; រាជាហំ, ភន្តេ, បសេនទិ កោសលោ”តិ.

១៨៩. “កិំ បន ត្វំ, មហារាជ, អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ ឥមស្មិំ សរីរេ ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករោសិ, មិត្តូបហារំ [ចិត្តូបហារំ (សី.)] ឧបទំសេសី”តិ? “អត្ថិ ខោ មេ, ភន្តេ, ភគវតិ ធម្មន្វយោ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ. ឥធាហំ, ភន្តេ, បស្សាមិ ឯកេ សមណព្រាហ្មណេ បរិយន្តកតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តេ ទសបិ វស្សានិ, វីសម្បិ វស្សានិ, តិំសម្បិ វស្សានិ, ចត្តារីសម្បិ វស្សានិ. តេ អបរេន សមយេន សុន្ហាតា សុវិលិត្តា កប្បិតកេសមស្សូ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ សមប្បិតា សមង្គីភូតា បរិចារេន្តិ. ឥធ បនាហំ, ភន្តេ, ភិក្ខូ បស្សាមិ យាវជីវំ អាបាណកោដិកំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តេ. ន ខោ បនាហំ, ភន្តេ, ឥតោ ពហិទ្ធា អញ្ញំ ឯវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ សមនុបស្សាមិ. អយម្បិ ខោ មេ, ភន្តេ, ភគវតិ ធម្មន្វយោ ហោតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ”តិ.

១៤៨. “បុន ចបរំ, ភន្តេ, រាជានោបិ រាជូហិ វិវទន្តិ, ខត្តិយាបិ ខត្តិយេហិ វិវទន្តិ, ព្រាហ្មណាបិ ព្រាហ្មណេហិ វិវទន្តិ, គហបតយោបិ គហបតីហិ វិវទន្តិ, មាតាបិ បុត្តេន វិវទតិ, បុត្តោបិ មាតរា វិវទតិ, បិតាបិ បុត្តេន វិវទតិ, បុត្តោបិ បិតរា វិវទតិ, ភាតាបិ ភគិនិយា វិវទតិ , ភគិនីបិ ភាតរា វិវទតិ, សហាយោបិ សហាយេន វិវទតិ. ឥធ បនាហំ, ភន្តេ, ភិក្ខូ បស្សាមិ សមគ្គេ សម្មោទមានេ អវិវទមានេ ខីរោទកីភូតេ អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តេ វិហរន្តេ. ន ខោ បនាហំ, ភន្តេ, ឥតោ ពហិទ្ធា អញ្ញំ ឯវំ សមគ្គំ បរិសំ សមនុបស្សាមិ. អយម្បិ ខោ មេ, ភន្តេ, ភគវតិ ធម្មន្វយោ ហោតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ.

១៤៩. “បុន ចបរាហំ, ភន្តេ, អារាមេន អារាមំ, ឧយ្យានេន ឧយ្យានំ អនុចង្កមាមិ អនុវិចរាមិ. សោហំ តត្ថ បស្សាមិ ឯកេ សមណព្រាហ្មណេ កិសេ លូខេ ទុព្ពណ្ណេ ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតេ ធមនិសន្ថតគត្តេ, ន វិយ មញ្ញេ ចក្ខុំ ពន្ធន្តេ ជនស្ស ទស្សនាយ. តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, ឯតទហោសិ – ‘អទ្ធា ឥមេ អាយស្មន្តោ អនភិរតា វា ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តិ, អត្ថិ វា នេសំ កិញ្ចិ បាបំ កម្មំ កតំ បដិច្ឆន្នំ; តថា ហិ ឥមេ អាយស្មន្តោ កិសា លូខា ទុព្ពណ្ណា ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតា ធមនិសន្ថតគត្តា, ន វិយ មញ្ញេ ចក្ខុំ ពន្ធន្តិ ជនស្ស ទស្សនាយា’តិ. ត្យាហំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទាមិ – ‘កិំ នុ ខោ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ កិសា លូខា ទុព្ពណ្ណា ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតា ធមនិសន្ថតគត្តា, ន វិយ មញ្ញេ ចក្ខុំ ពន្ធថ ជនស្ស ទស្សនាយា’តិ? តេ ឯវមាហំសុ – ‘ពន្ធុករោគោ នោ [បណ្ឌុករោគិកោ (ក.)], មហារាជា’តិ. ឥធ បនាហំ, ភន្តេ, ភិក្ខូ បស្សាមិ ហដ្ឋបហដ្ឋេ ឧទគ្គុទគ្គេ អភិរតរូបេ បីណិន្ទ្រិយេ [បីណិតិន្ទ្រិយេ (សី. បី.)] អប្បោស្សុក្កេ បន្នលោមេ បរទត្តវុត្តេ មិគភូតេន ចេតសា វិហរន្តេ. តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, ឯតទហោសិ – ‘អទ្ធា ឥមេ អាយស្មន្តោ តស្ស ភគវតោ សាសនេ ឧឡារំ បុព្ពេនាបរំ វិសេសំ ជានន្តិ; តថា ហិ ឥមេ អាយស្មន្តោ ហដ្ឋបហដ្ឋា ឧទគ្គុទគ្គា អភិរតរូបា បីណិន្ទ្រិយា អប្បោស្សុក្កា បន្នលោមា បរទត្តវុត្តា មិគភូតេន ចេតសា វិហរន្តី’តិ. អយម្បិ ខោ មេ, ភន្តេ, ភគវតិ ធម្មន្វយោ ហោតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ.

១៥០. “បុន ចបរាហំ, ភន្តេ, រាជា ខត្តិយោ មុទ្ធាវសិត្តោ; បហោមិ ឃាតេតាយំ វា ឃាតេតុំ, ជាបេតាយំ វា ជាបេតុំ, បព្ពាជេតាយំ វា បព្ពាជេតុំ . តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, អឌ្ឌករណេ និសិន្នស្ស អន្តរន្តរា កថំ ឱបាតេន្តិ. សោហំ ន លភាមិ – ‘មា មេ ភោន្តោ អឌ្ឌករណេ និសិន្នស្ស អន្តរន្តរា កថំ ឱបាតេថ [ឱបាតេន្តុ (សី.) ឧបរិសេវកសុត្តេ បន “ឱបាតេថា”តិ ទិស្សតិ], កថាបរិយោសានំ មេ ភោន្តោ អាគមេន្តូ’តិ. តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, អន្តរន្តរា កថំ ឱបាតេន្តិ. ឥធ បនាហំ, ភន្តេ, ភិក្ខូ បស្សាមិ; យស្មិំ សមយេ ភគវា អនេកសតាយ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ, នេវ តស្មិំ សមយេ ភគវតោ សាវកានំ ខិបិតសទ្ទោ វា ហោតិ ឧក្កាសិតសទ្ទោ វា. ភូតបុព្ពំ, ភន្តេ, ភគវា អនេកសតាយ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ. តត្រញ្ញតរោ ភគវតោ សាវកោ ឧក្កាសិ. តមេនំ អញ្ញតរោ សព្រហ្មចារី ជណ្ណុកេន ឃដ្ដេសិ – ‘អប្បសទ្ទោ អាយស្មា ហោតុ, មាយស្មា សទ្ទមកាសិ; សត្ថា នោ ភគវា ធម្មំ ទេសេតី’តិ. តស្ស មយ្ហំ, ភន្តេ, ឯតទហោសិ – ‘អច្ឆរិយំ វត, ភោ, អព្ភុតំ វត, ភោ! អទណ្ឌេន វត កិរ, ភោ, អសត្ថេន ឯវំ សុវិនីតា បរិសា ភវិស្សតី’តិ! ន ខោ បនាហំ, ភន្តេ, ឥតោ ពហិទ្ធា អញ្ញំ ឯវំ សុវិនីតំ បរិសំ សមនុបស្សាមិ. អយម្បិ ខោ មេ, ភន្តេ, ភគវតិ ធម្មន្វយោ ហោតិ –

‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

៣៧១។ “បុន ចបរាហំ, ភន្តេ, បស្សាមិ ឥធេកច្ចេ ខត្តិយបណ្ឌិតេ និបុណេ កតបរប្បវាទេ វាលវេធិរូបេ តេ ភិន្ទន្តា [វោភិន្ទន្តា (សី។)] មញ្ញេ ចរន្តិ បញ្ញាគតេន ទិដ្ឋិគតានិ។ តេ សុណន្តិ – ‘សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ អមុកំ នាម គាមំ វា និគមំ វា ឱសរិស្សតី’តិ។ តេ បញ្ហំ អភិសង្ខរោន្តិ – ‘ឥមំ មយំ បញ្ហំ សមណំ គោតមំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆិស្សាម។ ឯវំ ចេ នោ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករិស្សតិ, ឯវមស្ស មយំ វាទំ អារោបេស្សាម; ឯវំ ចេបិ នោ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករិស្សតិ, ឯវម្បិស្ស មយំ វាទំ អារោបេស្សាមា’តិ។ តេ សុណន្តិ – ‘សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ អមុកំ នាម គាមំ វា និគមំ វា ឱសដោ’តិ។ តេ យេន ភគវា តេនុបសង្កមន្តិ។ តេ ភគវា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ។ តេ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ន ចេវ ភគវន្តំ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, កុតោ វាទំ អារោបេស្សន្តិ? អញ្ញទត្ថុ ភគវតោ សាវកា សម្បជ្ជន្តិ។ អយម្បិ ខោ មេ, ភន្តេ, ភគវតិ ធម្មន្វយោ ហោតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

៣៧២។ “បុន ចបរាហំ, ភន្តេ, បស្សាមិ ឥធេកច្ចេ ព្រាហ្មណបណ្ឌិតេ…បេ… គហបតិបណ្ឌិតេ…បេ… សមណបណ្ឌិតេ និបុណេ កតបរប្បវាទេ វាលវេធិរូបេ តេ ភិន្ទន្តា មញ្ញេ ចរន្តិ បញ្ញាគតេន ទិដ្ឋិគតានិ។ តេ សុណន្តិ – ‘សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ អមុកំ នាម គាមំ វា និគមំ វា ឱសរិស្សតី’តិ។ តេ បញ្ហំ អភិសង្ខរោន្តិ – ‘ឥមំ មយំ បញ្ហំ សមណំ គោតមំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆិស្សាម។ ឯវំ ចេ នោ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករិស្សតិ, ឯវមស្ស មយំ វាទំ អារោបេស្សាម; ឯវំ ចេបិ នោ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករិស្សតិ, ឯវម្បិស្ស មយំ វាទំ អារោបេស្សាមា’តិ។ តេ សុណន្តិ – ‘សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ អមុកំ នាម គាមំ វា និគមំ វា ឱសដោ’តិ។ តេ យេន ភគវា តេនុបសង្កមន្តិ។ តេ ភគវា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ។ តេ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ន ចេវ ភគវន្តំ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, កុតោ វាទំ អារោបេស្សន្តិ? អញ្ញទត្ថុ ភគវន្តំយេវ ឱកាសំ យាចន្តិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជ្ជាយ។ តេ ភគវា បព្វាជេតិ។ តេ តថាបព្វជិតា សមានា ឯកា វូបកដ្ឋា អប្បមត្តា អាតាបិនោ បហិតត្តា វិហរន្តា នចិរស្សេវ – យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ តទនុត្តរំ – ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តិ។ តេ ឯវមាហំសុ – ‘មនំ វត, ភោ, អនស្សាម; មនំ វត, ភោ, បនស្សាម’។ មយញ្ហិ បុព្ពេ អស្សមណាវ សមានា សមណាម្ហាតិ បដិជានិម្ហា, អព្រាហ្មណាវ សមានា ព្រាហ្មណាម្ហាតិ បដិជានិម្ហា, អនរហន្តាវ សមានា អរហន្តាម្ហាតិ បដិជានិម្ហា។ ‘ឥទានិ ខោម្ហ សមណា, ឥទានិ ខោម្ហ ព្រាហ្មណា, ឥទានិ ខោម្ហ អរហន្តោ’តិ។ អយម្បិ ខោ មេ, ភន្តេ, ភគវតិ ធម្មន្វយោ ហោតិ – ‘សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ’តិ។

៣៧៣។ “បុន ចបរាហំ, ភន្តេ, ឥមេ ឥសិទត្តបុរាណា ថបតយោ មមភត្តា មមយានា, អហំ នេសំ ជីវិកាយ [ជីវិតស្ស (សី។), ជីវិកំ (សី។ អដ្ឋ។), ជីវិតំ (ស្យា។ កំ។ បី។ ក។)] ទាតា, យសស្ស អាហត្តា; អថ ច បន នោ តថា មយិ និបច្ចការំ ករោន្តិ យថា ភគវតិ។ ភូតបុព្ពាហំ, ភន្តេ, សេនំ អព្ភុយ្យាតោ សមានោ ឥមេ ច ឥសិទត្តបុរាណេ ថបតយោ វីមំសមានោ អញ្ញតរស្មិំ សម្ពាធេ អាវសថេ វាសំ ឧបគច្ឆិំ។ អថ ខោ, ភន្តេ, ឥមេ ឥសិទត្តបុរាណា ថបតយោ ពហុទេវ រត្តិំ ធម្មិយា កថាយ វីតិនាមេត្វា, យតោ អហោសិ ភគវា [អស្សោសុំ ខោ

ຠກຈຄ຺ຕໍ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ຕເຕາ ສີນໍ ກຕ຺ວາ ຍໍ ປີເຄເຕາ ກຣິຕ຺ວາ ຄິປຊີ຺ສຸ. ຕສ຺ສ ຍຟ຺ຫ ຠເຄ຺ຕ, ໂຕຕເຄເທາສິ – 'ອຈ຺ຉຣິຍໍ ຉຕ, ເກາ, ອຠ຺ຫຸຕໍ ຉຕ, ເກາ! ຕ຺ຄເຍ ຕ຺ຄສິຄຕ຺ຕປຸຣາໝາ ຌປຕເຍາ ຍຍຫຕ຺ຕາ ຍຍຍາຄາ, ອທໍ ເຄນໍ ຊີຊິກາຍ ຄາຕາ, ຍສສ຺ສ ອາທຕ຺ຕາ; ອຌ ຉ ປຄ ເຄາ ຕຌາ ຍຟິ ຄິປ຺ຉກາເຣ ກເຣາຄ຺ຕ ຍຌາ ຠກຈຕິ. ອຄ຺ຊ ຕ຺ຄເຍ ອາຍ຺ຸສເຄ຺ຕາ ຕສ຺ສ ຠກຈເຕາ ສາສເຄ ຮ຺ວຽອາເຣ ປຸເຕ຺ຕຄາປເຣ ຊິເສສໍ ຂາຄຄ຺ຕີ'ຕິ.

ອຍຍ຺ປິ ເຫາ ເຍ, ຠເຄ຺ຕ, ຠກຈຕິ ຄຍ຺ຍເຍາ ເທາຕິ – 'ສຍ຺ມາສຍ຺ຕເຄ຺ຊ ຠກຈາ, ສ຺ວາກ຺ຂາເຕາ ຠກຈຕາ ຄເຍ຺ມາ, ສຸປ຺ປະປເຄ຺ຕາ ຠກຈເຕາ ສາຈກສເຄ຺ຊາ'ຕິ.

໑໒໗. "ປຸຄ ຉປເຣ, ຠເຄ຺ຕ, ຠກຉາປິ ຂຕ຺ຕິເຍາ, ອທຍ຺ປິ ຂຕ຺ຕິເຍາ; ຠກຉາປິ ເກາສເລາ, ອທຍ຺ປິ ເກາສເລາ; ຠກຉາປິ ອາສີຕິເກາ, ອທຍ຺ປິ ອາສີຕິເກາ. ຍຍ຺ປິ, ຠເຄ຺ຕ, ຠກຉາປິ ຂຕ຺ຕິເຍາ ອທຍ຺ປິ ຂຕ຺ຕິເຍາ, ຠກຉາປິ ເກາສເລາ ອທຍ຺ປິ ເກາສເລາ, ຠກຉາປິ ອາສີຕິເກາ ອທຍ຺ປິ ອາສີຕິເກາ; ຕ຺ຄຍິຄາຉາຣເທາເຍຉາທໍ [ຕ຺ຄຍິຄາປິທໍ (ກ.)], ຠເຄ຺ຕ, ຠກຈຕິ ປເຣຍຄິປ຺ຉກາເຣ ກາຕຸ, ຍິຕ຺ຕປທາເຣ ຮ຺ປເຄໍເສຕຸ. ທຄ຺ຊ, ຉ ຄາຄິ ຍໍ, ຠເຄ຺ຕ, ກຈ຺ຊາຍ; ຄທຸກິຉ຺ຉາ ຍໍ ຄທຸກເຣນິຍາ"ຕິ. "ຍສ຺ສຄາຄິ ຕ຺ວໍ, ຍທາຣາຂ, ກາລໍ ຍຄ຺ຍາສີ"ຕິ. ອຌ ເຂາ ຣາຂາ ປເສຄຂີ ເກາສເລາ ຮ຺ຊາຍາສຄາ ຠກຈຄ຺ຕ ອຠິຈາເຄຕ຺ວາ ປຄກ຺ຂິນໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາຍິ. ອຌ ເຂາ ຠກຈາ ອຊິຣປກ຺ກຄ຺ຕສ຺ສ ຣເຄ຺ຍາ ປເສຄຂິສ຺ສ ເກາສລສ຺ສ ຠິກ຺ຂູ ອາຍເຄ຺ຕສິ – "ໂຕເສາ, ຠິກ຺ຂເຉ, ຣາຂາ ປເສຄຂີ ເກາສເລາ ຄຍ຺ເຉຕິຍາຄິ ກາສິຕ຺ວາ ຮ຺ຊາຍາສຄາ ປກ຺ເຄຕ຺ຕາ ຮ຺ກຸຍ຺ຸຄ, ຠິກ຺ຂເຉ, ຄຍ຺ເຉຕິຍາຄິ; ປຣິຍາປຸໝາຌ, ຠິກ຺ຂເຉ , ຄຍ຺ເຉຕິຍາຄິ; ຄາເຣຌ, ຠິກ຺ຂເຉ, ຄຍ຺ເຉຕິຍາຄິ. ອຕ຺ຊສໍທິຕາຄິ, ຠິກ຺ຂເຉ, ຄຍ຺ເຉຕິຍາຄິ ອາຂິ຺ຕຮ຺ຸຉຣິຍກາຄີ"ຕິ.

ຕ຺ຄຍເຣາຉ ຠກຈາ. ອຕ຺ຕຍຄາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠກຈເຕາ ຠາສິຕໍ ອຠິຄຄ຺ຮຸຕ຺ຕີ.

ຄຍ຺ເຉຕິຍສຸຕ຺ຕໍ ຄິຊ຺ຊິຕໍ ຄຉຍໍ.

໑໐. ກຫ຺ຫກຕ຺ຊລສຸຕ຺ຕໍ

໑໒໘. ໂຕຉໍ ເຍ ສຸຕໍ – ໂຕກໍ ສຍຍໍ ຠກຈາ ຮ຺ຣຸຊ຺ຍາຍໍ [ຮ຺ຊຸຊ຺ຍາຍໍ (ສີ. ປີ.), ຮ຺ຄຊ຺ຍາຍໍ (ສ຺ຍາ. ກໍ.)] ຊິທຣຕິ ກຫ຺ຫກຕ຺ຊເລ ຍິກເຄເຍ. ເຕຄ ເຂາ ປຄ ສຍເຍຄ ຣາຂາ ປເສຄຂີ ເກາສເລາ ຮ຺ຣຸຊ຺ຍ ອຄຸປ຺ປເຕ຺ຕາ ເທາຕິ ເກາຄຊິເຄຉ ກເຣນິເຍຄ. ອຌ ເຂາ ຣາຂາ ປເສຄຂີ ເກາສເລາ ອຊ຺ຍຕເຣ ປຸຣິສໍ ອາຍເຄ຺ຕສິ – "ໂທິ ຕ຺ວໍ, ອຍ຺ຫາ ປຸຣິສ, ເຍຄ ຠກຈາ ເຕຄຸປສກ຺ກຍ; ຮ຺ປສກ຺ກຍິຕ຺ວາ ຍຍ ຉຉເຄຄ ຠກຈເຕາ ປາເຄ ສິຣສາ ຉຄ຺ຊາທິ, ອປ຺ປາພາຂໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລທຸຮ຺ຊາຄໍ ພລໍ ຜາສຸຊິທາເຣ ປຸຉ຺ຉ – 'ຣາຂາ, ຠເຄ຺ຕ, ປເສຄຂີ ເກາສເລາ ຠກຈເຕາ ປາເຄ ສິຣສາ ຉຄ຺ຊຕິ, ອປ຺ປາພາຂໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລທຸຮ຺ຊາຄໍ ພລໍ ຜາສຸຊິທາເຣ ປຸຉ຺ຉຕີ'ຕິ. ໂຕຉຍ຺ຉ ຉເຄທິ – 'ອຊ຺ຂ ກິຣ, ຠເຄ຺ຕ, ຣາຂາ ປເສຄຂີ ເກາສເລາ ປຉ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ກຸຕ຺ຕປິຕຣາເສາ ຠກຈຄ຺ຕ ຄສ຺ສຄາຍ ຮ຺ປສກ຺ກຍິສ຺ສຕີ'"ຕິ. "ໂຉໍ, ເຄຉາ"ຕິ ເຂາ ເສາ ປຸຣິເສາ ຣເຄ຺ຍາ ປເສຄຂິສ຺ສ ເກາສລສ຺ສ ປຕິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍຄ ຠກຈາ ເຕຄຸປສກ຺ກຍິ; ຮ຺ປສກ຺ກຍິຕ຺ວາ ຠກຈຄ຺ຕ ອຠິຈາເຄຕ຺ວາ ໂກຍຄ຺ຕ ຄິສີຂິ. ໂກຍຄ຺ຕ ຄິສິເຄ຺ຄາ ເຂາ ເສາ ປຸຣິເສາ ຠກຈຄ຺ຕ ໂຕຕເຄເຉາຉ – "ຣາຂາ, ຠເຄ຺ຕ, ປເສຄຂີ ເກາສເລາ ຠກຈເຕາ ປາເຄ ສິຣສາ ຉຄ຺ຊຕິ, ອປ຺ປາພາຂໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລທຸຮ຺ຊາຄໍ ພລໍ ຜາສຸຊິທາເຣ ປຸຉ຺ຉຕິ; ໂຕຉຍ຺ຉ

ວເທຕິ – ‘ອຊ຺ຊ ກິຣ ຠເນ຺ຕ, ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ຠຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສຕີ’”ຕິ. ອໂສ຺ສຸໍ ໂຂ ໂສມາ ຈ ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ – “ອຊ຺ຊ ກິຣ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ຠຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສຕີ”ຕິ. ອຖ ໂຂ ໂສມາ ຈ ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ ຣາຊານໍ ປເສນທິໍ ໂກສລໍ ຠຕ຺ຕາຠິຫາເຣ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈຸໍ – “ເຕນ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ວຈເນນ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທາຫິ, ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ ປຸຈ຺ຉ – ‘ໂສມາ ຈ, ຠເນ຺ຕ, ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ, ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ ປຸຈ຺ຉຕີ’”ຕິ.

໓໗໖. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ຠຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິໂນ຺ນ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ໂສມາ ຈ, ຠເນ຺ຕ, ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ [ວນ຺ທນ຺ຕິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)], ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ ປຸຈ຺ຉຕີ”ຕິ [ປຸຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)]. “ກິໍ ປນ, ມຫາຣາຊ, ໂສມາ ຈ ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ ອຎ຺ຎໍ ທູຕໍ ນາລຕ຺ຖຸ”ນ຺ຕິ? “ອໂສ຺ສຸໍ ໂຂ, ຠເນ຺ຕ, ໂສມາ ຈ ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ – ‘ອຊ຺ຊ ກິຣ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ຠຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສຕີ’ຕິ. ອຖ ໂຂ, ຠເນ຺ຕ, ໂສມາ ຈ ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ ມໍ ຠຕ຺ຕາຠິຫາເຣ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈຸໍ – ‘ເຕນ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ວຈເນນ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທາຫິ, ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ ປຸຈ຺ຉ – ໂສມາ ຈ ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ, ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ ປຸຈ຺ຉຕີ’”ຕິ. “ສຸຂິນິໂຍ ໂຫນ຺ຕຸ ຕາ, ມຫາຣາຊ, ໂສມາ ຈ ຠຄິນີ ສກຸລາ ຈ ຠຄິນີ”ຕິ.

໓໗໗. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ສຸຕໍ ເມຕໍ, ຠເນ຺ຕ, ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ເອວມາຫ – ‘ນຕ຺ຖິ ໂສ ສມໂຓ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວາ ໂຍ ສພ຺ພຎ຺ຎູ ສພ຺ພທສ຺ສາວີ ອປຣິເສສໍ ຎາຓທສ຺ສນໍ ປຏິຊານິສ຺ສຕິ, ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕີ’ຕິ. ເຍ ເຕ, ຠເນ຺ຕ, ເອວມາຫໍສຸ – ‘ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ເອວມາຫ – ນຕ຺ຖິ ໂສ ສມໂຓ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວາ ໂຍ ສພ຺ພຎ຺ຎູ ສພ຺ພທສ຺ສາວີ ອປຣິເສສໍ ຎາຓທສ຺ສນໍ ປຏິຊານິສ຺ສຕິ, ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕີ’ຕິ; ກຈ຺ຈິ ເຕ, ຠເນ຺ຕ, ຠຄວໂຕ ວຸຕ຺ຕວາທິໂນ, ນ ຈ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠູເຕນ ອພ຺ຠາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ, ຘມ຺ມສ຺ສ ຈານຸຘມ຺ມໍ ພ຺ຍາກໂຣນ຺ຕິ, ນ ຈ ໂກຈິ ສຫຘມ຺ມິໂກ ວາທານຸວາໂທ ຄາຣຍ຺ຫໍ ຐານໍ ອາຄຈ຺ຉຕີ”ຕິ? “ເຍ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ເອວມາຫໍສຸ – ‘ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ເອວມາຫ – ນຕ຺ຖິ ໂສ ສມໂຓ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວາ ໂຍ ສພ຺ພຎ຺ຎູ ສພ຺ພທສ຺ສາວີ ອປຣິເສສໍ ຎາຓທສ຺ສນໍ ປຏິຊານິສ຺ສຕິ, ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕີ’ຕິ; ນ ເມ ເຕ ວຸຕ຺ຕວາທິໂນ, ອພ຺ຠາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ ຈ ປນ ມໍ ເຕ ອສຕາ ອຠູເຕນາ”ຕິ.

໓໗໘. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ວິຑູຑຠໍ ເສນາປຕິໍ ອາມເນ຺ຕສິ – “ໂກ ນຸ ໂຂ, ເສນາປຕິ, ອິມໍ ຣາຊເນ຺ຕປຸເຣ ກຖາວຕ຺ຖຸໍ ອຠາສີ”ຕິ? “ສຎ຺ຊໂຍ, ມຫາຣາຊ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາກາສໂຄໂຕ຺ຕ”ຕິ. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປຸຣິສໍ ອາມເນ຺ຕສິ – “ເອຫິ ຕ຺ວໍ , ອໂມ຺ຠ ປຸຣິສ, ມມ ວຈເນນ ສຎ຺ຊຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາກາສໂຄຕ຺ຕໍ ອາມເນ຺ຕຫິ – ‘ຣາຊາ ຕໍ, ຠເນ຺ຕ, ປເສນທິ ໂກສໂລ ອາມເນ຺ຕຕີ’”ຕິ. “ເອວໍ, ເທວາ”ຕິ ໂຂ ໂສ ປຸຣິໂສ ຣໂຎ຺ຎ ປເສນທິສ຺ສ ໂກສລສ຺ສ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ສຎ຺ຊໂຍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາກາສໂຄໂຕ຺ຕ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສຎ຺ຊຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາກາສໂຄຕ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ຣາຊາ ຕໍ, ຠເນ຺ຕ, ປເສນທິ ໂກສໂລ

អាមន្តេតី”តិ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “សិយា នុ ខោ, ភន្តេ, ភគវតា អញ្ញទេវ កិញ្ចិ សន្ធាយ ភាសិតំ, តញ្ច ជនោ អញ្ញថាបិ បច្ចាគច្ឆេយ្យ [បច្ចាគច្ឆេយ្យាតិ, អភិជានាសិ មហារាជ វាចំ ភាសិតាតិ (សី.)]។ យថា កថំ បន, ភន្តេ, ភគវា អភិជានាតិ វាចំ ភាសិតា”តិ? “ឯវំ ខោ អហំ, មហារាជ, អភិជានាមិ វាចំ ភាសិតា – ‘នត្ថិ សោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា យោ សកិទេវ សព្ពំ ញស្សតិ, សព្ពំ ទក្ខតិ, នេតំ ឋានំ វិជ្ជតី’”តិ។ “ហេតុរូបំ, ភន្តេ, ភគវា អាហ; សហេតុរូបំ, ភន្តេ, ភគវា អាហ – ‘នត្ថិ សោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា យោ សកិទេវ សព្ពំ ញស្សតិ, សព្ពំ ទក្ខតិ, នេតំ ឋានំ វិជ្ជតី’”តិ។ “ចត្តារោមេ, ភន្តេ, វណ្ណា – ខត្តិយា, ព្រាហ្មណា, វេស្សា, សុទ្ទា។ ឥមេសំ នុ ខោ, ភន្តេ, ចតុន្នំ វណ្ណានំ សិយា វិសេសោ សិយា នានាករណ”ន្តិ? “ចត្តារោមេ, មហារាជ, វណ្ណា – ខត្តិយា, ព្រាហ្មណា, វេស្សា, សុទ្ទា។ ឥមេសំ ខោ, មហារាជ, ចតុន្នំ វណ្ណានំ ទ្វេ វណ្ណា អគ្គមក្ខាយន្តិ – ខត្តិយា ច ព្រាហ្មណា ច – យទិទំ អភិវាទនបច្ចុដ្ឋានអញ្ជលិកម្មសាមីចិកម្មាន”ន្តិ [សាមិចិកម្មានន្តិ (សី.)]។ “នាហំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ ទិដ្ឋធម្មិកំ បុច្ឆាមិ; សម្បរាយិកាហំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ បុច្ឆាមិ។ ចត្តារោមេ, ភន្តេ, វណ្ណា – ខត្តិយា, ព្រាហ្មណា, វេស្សា, សុទ្ទា។ ឥមេសំ នុ ខោ, ភន្តេ, ចតុន្នំ វណ្ណានំ សិយា វិសេសោ សិយា នានាករណ”ន្តិ?

៣៧៩។ “បញ្ចិមានិ, មហារាជ, បធានិយង្គានិ។ កតមានិ បញ្ច? ឥធ, មហារាជ, ភិក្ខុ សទ្ធោ ហោតិ, សទ្ទហតិ តថាគតស្ស ពោធិំ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា’តិ; អប្បាពាធោ ហោតិ អប្បាតង្កោ សមវេបាកិនិយា គហណិយា សមន្នាគតោ នាតិសីតាយ នាច្ចុណ្ហាយ មជ្ឈិមាយ បធានក្ខមាយ; អសឋោ ហោតិ អមាយាវី យថាភូតំ អត្តានំ អាវិកត្តា សត្ថរិ វា វិញ្ញូសុ វា សព្រហ្មចារីសុ; អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ, កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ, ថាមវា ទឡ្ហបរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ; បញ្ញវា ហោតិ ឧទយត្ថគាមិនិយា បញ្ញាយ សមន្នាគតោ អរិយាយ និព្ពេធិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយគាមិនិយា – ឥមានិ ខោ, មហារាជ, បញ្ច បធានិយង្គានិ។ ចត្តារោមេ, មហារាជ, វណ្ណា – ខត្តិយា, ព្រាហ្មណា, វេស្សា, សុទ្ទា។ តេ ចស្សុ ឥមេហិ បញ្ចហិ បធានិយង្គេហិ សមន្នាគតា ; ឯត្ថ បន នេសំ អស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយា”តិ។ “ចត្តារោមេ, ភន្តេ, វណ្ណា – ខត្តិយា, ព្រាហ្មណា, វេស្សា, សុទ្ទា។ តេ ចស្សុ ឥមេហិ បញ្ចហិ បធានិយង្គេហិ សមន្នាគតា; ឯត្ថ បន នេសំ, ភន្តេ, សិយា វិសេសោ សិយា នានាករណ”ន្តិ? “ឯត្ថ ខោ នេសាហំ, មហារាជ, បធានវេមត្តតំ វទាមិ។ សេយ្យថាបិស្សុ, មហារាជ, ទ្វេ ហត្ថិទម្មា វា អស្សទម្មា វា គោទម្មា វា សុទន្តា សុវិនីតា, ទ្វេ ហត្ថិទម្មា វា អស្សទម្មា វា គោទម្មា វា អទន្តា អវិនីតា។ តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, យេ តេ ទ្វេ ហត្ថិទម្មា វា អស្សទម្មា វា គោទម្មា វា សុទន្តា សុវិនីតា, អបិ នុ តេ ទន្តាវ ទន្តការណំ គច្ឆេយ្យុំ, ទន្តាវ ទន្តភូមិំ សម្បាបុណេយ្យុ”ន្តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។ “យេ បន តេ ទ្វេ ហត្ថិទម្មា វា អស្សទម្មា វា គោទម្មា វា អទន្តា អវិនីតា, អបិ នុ តេ អទន្តាវ ទន្តការណំ គច្ឆេយ្យុំ, អទន្តាវ ទន្តភូមិំ សម្បាបុណេយ្យុំ, សេយ្យថាបិ តេ ទ្វេ ហត្ថិទម្មា វា អស្សទម្មា វា គោទម្មា វា សុទន្តា សុវិនីតា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “ឯវមេវ ខោ, មហារាជ, យំ តំ សទ្ធេន បត្តព្ពំ អប្បាពាធេន អសឋេន អមាយាវិនា អារទ្ធវីរិយេន បញ្ញវតា តំ វត [តំ វត សោ (ក.)] អស្សទ្ធោ ពហ្វាពាធោ សឋោ មាយាវី កុសីតោ ទុប្បញ្ញោ បាបុណិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតី”តិ។

៣៨០។ “ហេតុរូបំ, ភន្តេ, ភគវា អាហ; សហេតុរូបំ, ភន្តេ, ភគវា អាហ។ ចត្តារោមេ, ភន្តេ, វណ្ណា – ខត្តិយា, ព្រាហ្មណា, វេស្សា ,

សុទ្ទា។ តេ ចស្សុ ឥមេហិ បញ្ចហិ បធានិយង្គេហិ សមន្នាគតា តេ ចស្សុ សម្មប្បធានា; ឯត្ថ បន នេសំ, ភន្តេ, សិយា វិសេសោ សិយា នានាករណ”ន្តិ? “ឯត្ថ ខោ [ឯត្ថ ខោ បន (សី។)] នេសាហំ, មហារាជ, ន កិញ្ចិ នានាករណំ វទាមិ – យទិទំ វិមុត្តិយា វិមុត្តិំ។ សេយ្យថាបិ, មហារាជ, បុរិសោ សុក្ខំ សាកកដ្ឋំ អាទាយ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេយ្យ, តេជោ បាតុករេយ្យ ; អថាបរោ បុរិសោ សុក្ខំ សាលកដ្ឋំ អាទាយ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេយ្យ, តេជោ បាតុករេយ្យ; អថាបរោ បុរិសោ សុក្ខំ អម្ពកដ្ឋំ អាទាយ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេយ្យ, តេជោ បាតុករេយ្យ; អថាបរោ បុរិសោ សុក្ខំ ឧទុម្ពរកដ្ឋំ អាទាយ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេយ្យ, តេជោ បាតុករេយ្យ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, មហារាជ, សិយា នុ ខោ តេសំ អគ្គីនំ នានាទារុតោ អភិនិព្ពត្តានំ កិញ្ចិ នានាករណំ អច្ចិយា វា អច្ចិំ, វណ្ណេន វា វណ្ណំ, អាភាយ វា អាភ”ន្តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”។ “ឯវមេវ ខោ, មហារាជ, យំ តំ តេជំ វីរិយា និម្មថិតំ បធានាភិនិព្ពត្តំ [វីរិយំ និប្បេតិ, តំ បញ្ញាភិនិព្ពត្តំ (សី។)], នាហំ តត្ថ កិញ្ចិ នានាករណំ វទាមិ – យទិទំ វិមុត្តិយា វិមុត្តិ”ន្តិ។ “ហេតុរូបំ, ភន្តេ, ភគវា អាហ; សហេតុរូបំ, ភន្តេ, ភគវា អាហ។ កិំ បន, ភន្តេ, អត្ថិ ទេវា”តិ? “កិំ បន ត្វំ, មហារាជ, ឯវំ វទេសិ – ‘កិំ បន, ភន្តេ, អត្ថិ ទេវា’”តិ? “យទិ វា តេ, ភន្តេ, ទេវា អាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ យទិ វា អនាគន្តារោ ឥត្ថត្ត”ន្តិ? “យេ តេ, មហារាជ, ទេវា សព្យាបជ្ឈា តេ ទេវា អាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ, យេ តេ ទេវា អព្យាបជ្ឈា តេ ទេវា អនាគន្តារោ ឥត្ថត្ត”ន្តិ។

៣៨១។ ឯវំ វុត្តេ, វិដូឌភោ សេនាបតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “យេ តេ, ភន្តេ, ទេវា សព្យាបជ្ឈា អាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ តេ ទេវា, យេ តេ ទេវា អព្យាបជ្ឈា អនាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ តេ ទេវេ តម្ហា ឋានា ចាវេស្សន្តិ វា បព្ពាជេស្សន្តិ វា”តិ?

អថ ខោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឯតទហោសិ – “អយំ ខោ វិដូឌភោ សេនាបតិ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស បុត្តោ; អហំ ភគវតោ បុត្តោ។ អយំ ខោ កាលោ យំ បុត្តោ បុត្តេន មន្តេយ្យា”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ វិដូឌភំ សេនាបតិំ អាមន្តេសិ – “តេន ហិ, សេនាបតិ, តំ យេវេត្ថ បដិបុច្ឆិស្សាមិ; យថា តេ ខមេយ្យ តថា នំ ព្យាករេយ្យាសិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, សេនាបតិ, យាវតា រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស វិជិតំ យត្ថ ច រាជា បសេនទិ កោសលោ ឥស្សរិយាធិបច្ចំ រជ្ជំ ការេតិ, បហោតិ តត្ថ រាជា បសេនទិ កោសលោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បុញ្ញវន្តំ វា អបុញ្ញវន្តំ វា ព្រហ្មចរិយវន្តំ វា អព្រហ្មចរិយវន្តំ វា តម្ហា ឋានា ចាវេតុំ វា បព្ពាជេតុំ វា”តិ? “យាវតា, ភោ, រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស វិជិតំ យត្ថ ច រាជា បសេនទិ កោសលោ ឥស្សរិយាធិបច្ចំ រជ្ជំ ការេតិ, បហោតិ តត្ថ រាជា បសេនទិ កោសលោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បុញ្ញវន្តំ វា អបុញ្ញវន្តំ វា ព្រហ្មចរិយវន្តំ វា អព្រហ្មចរិយវន្តំ វា តម្ហា ឋានា ចាវេតុំ វា បព្ពាជេតុំ វា”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, សេនាបតិ, យាវតា រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស អវិជិតំ យត្ថ ច រាជា បសេនទិ កោសលោ ន ឥស្សរិយាធិបច្ចំ រជ្ជំ ការេតិ, តត្ថ បហោតិ រាជា បសេនទិ កោសលោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បុញ្ញវន្តំ វា អបុញ្ញវន្តំ វា ព្រហ្មចរិយវន្តំ វា អព្រហ្មចរិយវន្តំ វា តម្ហា ឋានា ចាវេតុំ វា បព្ពាជេតុំ វា”តិ? “យាវតា, ភោ, រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស អវិជិតំ យត្ថ ច រាជា បសេនទិ កោសលោ ន ឥស្សរិយាធិបច្ចំ រជ្ជំ ការេតិ, ន តត្ថ បហោតិ រាជា បសេនទិ កោសលោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បុញ្ញវន្តំ វា អបុញ្ញវន្តំ វា ព្រហ្មចរិយវន្តំ វា អព្រហ្មចរិយវន្តំ វា តម្ហា ឋានា ចាវេតុំ វា បព្ពាជេតុំ វា”តិ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, សេនាបតិ, សុតា តេ ទេវា តាវតិំសា”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ។ សុតា មេ ទេវា តាវតិំសា។ ឥតោបិ ភោតា រញ្ញា បសេនទិនា កោសលេន សុតា ទេវា តាវតិំសា”តិ។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, សេនាបតិ, បហោតិ រាជា បសេនទិ កោសលោ ទេវេ តាវតិំសេ ឋានា ចាវេតុំ វា បព្ពាជេតុំ វា”តិ? “ទស្សនម្បិ, ភន្តេ, រាជា បសេនទិ កោសលោ ទេវេ តាវតិំសេ នប្បហោតិ, កុតោ បន ឋានា ចាវេស្សតិ វា បព្ពាជេស្សតិ វា”តិ? “ឯវមេវ ខោ, សេនាបតិ, យេ តេ ទេវា សព្យាពជ្ឈា អាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ តេ ទេវា, យេ តេ ទេវា អព្យាពជ្ឈា អនាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ តេ ទេវេ ទស្សនាយបិ នប្បហោន្តិ; កុតោ បន ឋានា ចាវេស្សន្តិ វា បព្ពាជេស្សន្តិ វា”តិ?

៤២៤។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កោនាមោ អយំ, ភន្តេ, ភិក្ខូ”តិ? “អានន្ទោ នាម, មហារាជា”តិ។ “អានន្ទោ វត, ភោ, អានន្ទរូបោ វត, ភោ! ហេតុរូបំ, ភន្តេ , អាយស្មា អានន្ទោ អាហ; សហេតុរូបំ, ភន្តេ, អាយស្មា អានន្ទោ អាហ។ កិំ បន, ភន្តេ, អត្ថិ ព្រហ្មា”តិ? “កិំ បន ត្វំ, មហារាជ, ឯវំ វទេសិ – ‘កិំ បន, ភន្តេ, អត្ថិ ព្រហ្មា’”តិ? “យទិ វា សោ, ភន្តេ, ព្រហ្មា អាគន្តា ឥត្ថត្តំ, យទិ វា អនាគន្តា ឥត្ថត្ត”ន្តិ? “យោ សោ, មហារាជ, ព្រហ្មា សព្យាពជ្ឈោ សោ ព្រហ្មា អាគន្តា ឥត្ថត្តំ, យោ សោ ព្រហ្មា អព្យាពជ្ឈោ សោ ព្រហ្មា អនាគន្តា ឥត្ថត្ត”ន្តិ។ អថ ខោ អញ្ញតរោ បុរិសោ រាជានំ បសេនទិំ កោសលំ ឯតទវោច – “សញ្ជយោ, មហារាជ, ព្រាហ្មណោ អាកាសគោត្តោ អាគតោ”តិ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ សញ្ជយំ ព្រាហ្មណំ អាកាសគោត្តំ ឯតទវោច – “កោ នុ ខោ, ព្រាហ្មណ, ឥមំ កថាវត្ថុំ រាជន្តេបុរេ អព្ភុទាហាសី”តិ? “វិឌូឌភោ, មហារាជ, សេនាបតី”តិ។ វិឌូឌភោ សេនាបតិ ឯវមាហ – “សញ្ជយោ, មហារាជ, ព្រាហ្មណោ អាកាសគោត្តោ”តិ។ អថ ខោ អញ្ញតរោ បុរិសោ រាជានំ បសេនទិំ កោសលំ ឯតទវោច – “យានកាលោ, មហារាជា”តិ។

អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “សព្ពញ្ញុតំ មយំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ អបុច្ឆិម្ហា, សព្ពញ្ញុតំ ភគវា ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច, តេន ចម្ហា អត្តមនា។ ចាតុវណ្ណិសុទ្ធិំ មយំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ អបុច្ឆិម្ហា, ចាតុវណ្ណិសុទ្ធិំ ភគវា ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច, តេន ចម្ហា អត្តមនា។ អធិទេវេ មយំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ អបុច្ឆិម្ហា, អធិទេវេ ភគវា ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច, តេន ចម្ហា អត្តមនា។ អធិព្រហ្មានំ មយំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ អបុច្ឆិម្ហា, អធិព្រហ្មានំ ភគវា ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច, តេន ចម្ហា អត្តមនា។ យំ យទេវ ច មយំ ភគវន្តំ អបុច្ឆិម្ហា តំ តទេវ ភគវា ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច, តេន ចម្ហា អត្តមនា។ ហន្ទ ច ទានិ មយំ, ភន្តេ, គច្ឆាម; ពហុកិច្ចា មយំ ពហុករណីយា”តិ។ “យស្សទានិ ត្វំ, មហារាជ, កាលំ មញ្ញសី”តិ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមីតិ។

កណ្ណកត្ថលសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទសមំ។

រាជវគ្គោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ

តស្សុទ្ទានំ –

ឃដិការោ រដ្ឋបាលោ, មឃទេវោ មធុរិយំ;

ពោធិ អង្គុលិមាលោ ច, បិយជាតំ ពាហិតិកំ;

ធម្មចេតិយសុត្តញ្ច, ជានំ កណ្ណកត្ថលំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥។ ព្រាហ្មណវគ្គោ

១។ ព្រហ្មាយុសុត្តំ

៣៨៣។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា វិទេហេសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ។ តេន ខោ បន សមយេន ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ មិថិលាយំ បដិវសតិ ជិណ្ណោ វុឌ្ឍោ មហល្លកោ អទ្ធគតោ វយោអនុប្បត្តោ, វីសវស្សសតិកោ ជាតិយា, តិណ្ណំ វេទានំ [បេទានំ (ក។)] បារគូ សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ, បទកោ, វេយ្យាករណោ, លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ។ អស្សោសិ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ – “សមណោ ខលុ ភោ, គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ វិទេហេសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ សាធុ ខោ បន តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតី’”តិ។

៣៨៤។ តេន ខោ បន សមយេន ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឧត្តរោ នាម មាណវោ អន្តេវាសី ហោតិ តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ, បទកោ, វេយ្យាករណោ, លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ឧត្តរំ មាណវំ អាមន្តេសិ – “អយំ, តាត ឧត្តរ, សមណោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ វិទេហេសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ…បេ… សាធុ ខោ បន តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតី’តិ។ ឯហិ ត្វំ, តាត ឧត្តរ, យេន សមណោ គោតមោ តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា សមណំ គោតមំ ជានាហិ យទិ វា តំ ភវន្តំ គោតមំ តថា សន្តំយេវ សទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ, យទិ វា នោ តថា; យទិ វា សោ ភវំ គោតមោ តាទិសោ, យទិ វា ន តាទិសោ។ តថា មយំ តំ ភវន្តំ គោតមំ វេទិស្សាមា”តិ។ “យថា កថំ បនាហំ, ភោ, តំ ភវន្តំ គោតមំ ជានិស្សាមិ យទិ វា តំ ភវន្តំ គោតមំ តថា សន្តំយេវ សទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ, យទិ វា នោ តថា; យទិ វា សោ ភវំ គោតមោ តាទិសោ, យទិ វា ន តាទិសោ”តិ។ “អាគតានិ ខោ, តាត ឧត្តរ, អម្ហាកំ មន្តេសុ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណានិ, យេហិ សមន្នាគតស្ស មហាបុរិសស្ស ទ្វេវ គតិយោ ភវន្តិ អនញ្ញា។ សចេ អគារំ អជ្ឈាវសតិ, រាជា ហោតិ ចក្កវត្តី ធម្មិកោ ធម្មរាជា ចាតុរន្តោ វិជិតាវី ជនបទត្ថាវរិយប្បត្តោ សត្តរតនសមន្នាគតោ។ តស្សិមានិ សត្ត រតនានិ ភវន្តិ, សេយ្យថិទំ – ចក្ករតនំ, ហត្ថិរតនំ, អស្សរតនំ, មណិរតនំ, ឥត្ថិរតនំ, គហបតិរតនំ, បរិណាយករតនមេវ សត្តមំ។ បរោសហស្សំ ខោ បនស្ស បុត្តា ភវន្តិ សូរា វីរង្គរូបា បរសេនប្បមទ្ទនា។ សោ ឥមំ បថវិំ សាគរបរិយន្តំ អទណ្ឌេន អសត្ថេន ធម្មេន [ធម្មេន សមេន (ក។)] អភិវិជិយ អជ្ឈាវសតិ។ សចេ ខោ បន អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជតិ, អរហំ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ លោកេ វិវដច្ឆទោ។ អហំ ខោ បន,

ຕາຕ ອຸຕ຺ຕຣ, ມນ຺ຕານໍ ທາຕາ; ຕ຺ວໍ ມນ຺ຕານໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕາ”ຕິ.

໓໘໕. “ເອວໍ, ໂຠ”ຕິ ໂຂ ອຸຕ຺ຕໂຣ ມາຓໂວ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ວິເທເຫສຸ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກາມິ. ອນຸປຸເພ຺ພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ສໂມ຺ມທິ. ສໂມ຺ມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິໂນ຺ນ ໂຂ ອຸຕ຺ຕໂຣ ມາຓໂວ ຠຄວໂຕ ກາເຍ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓານິ ສມເນ຺ນສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ອຸຕ຺ຕໂຣ ມາຓໂວ ຠຄວໂຕ ກາເຍ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓານິ, ເຍຠຸເຍ຺ຍນ ຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ເທ຺ວ. ທ຺ວີສຸ ມຫາປຸຣິສລກ຺ຂເຓສຸ ກງ຺ຂຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉຕິ ນາຘິມຸຈ຺ຈຕິ ນ ສມ຺ປສີທຕິ – ໂກໂສຫິເຕ ຈ ວຕ຺ຖຄຸເຍ຺ຫ ປຫູຕຊິວ຺ຫຕາຍ ຈ. ອຖ ໂຂ ຠຄວໂຕ ເອຕທໂຫສິ – “ປສ຺ສຕິ ໂຂ ເມ ອຍໍ ອຸຕ຺ຕໂຣ ມາຓໂວ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓານິ , ເຍຠຸເຍ຺ຍນ ຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ເທ຺ວ. ທ຺ວີສຸ ມຫາປຸຣິສລກ຺ຂເຓສຸ ກງ຺ຂຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉຕິ ນາຘິມຸຈ຺ຈຕິ ນ ສມ຺ປສີທຕິ – ໂກໂສຫິເຕ ຈ ວຕ຺ຖຄຸເຍ຺ຫ ປຫູຕຊິວ຺ຫຕາຍ ຈາ”ຕິ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຕຖາຣູປໍ ອິທ຺ຘາຠິສງ຺ຂາຣໍ ອຠິສງ຺ຂາສິ ຍຖາ ອທ຺ທສ ອຸຕ຺ຕໂຣ ມາຓໂວ ຠຄວໂຕ ໂກໂສຫິຕໍ ວຕ຺ຖຄຸຍ຺ຫໍ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຊິວ຺ຫໍ ນິນ຺ນາເມຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ກຓ຺ຓໂສຕານິ ອນຸມສິ ປຏິມສິ [ປຣິມສິ (ສີ. ກ.)]; ອຸໂຠປິ ນາສິກໂສຕານິ [ນາສິກາໂສຕານິ (ສີ.)] ອນຸມສິ ປຏິມສິ; ເກວລມ຺ປິ ນລາຏມຓ຺ຑລໍ ຊິວ຺ຫາຍ ຉາເທສິ. ອຖ ໂຂ ອຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ມາຓວສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – “ສມນ຺ນາຄໂຕ ໂຂ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂເຓຫິ. ຍໍນູນາຫໍ ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ອນຸພເນ຺ຘຍ຺ຍໍ, ອິຣິຍາປຖມສ຺ສ ປເສ຺ສຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ອຸຕ຺ຕໂຣ ມາຓໂວ ສຕ຺ຕມາສານິ ຠຄວນ຺ຕໍ ອນຸພນ຺ຘິ ຉາຍາວ ອນປາຍິນີ [ອນຸປາຍິນີ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)].

໓໘໖. ອຖ ໂຂ ອຸຕ຺ຕໂຣ ມາຓໂວ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ມາສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ວິເທເຫສຸ ເຍນ ມິຖິລາ ເຕນ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກາມິ. ອນຸປຸເພ຺ພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ເຍນ ມິຖິລາ ເຍນ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ອຸຕ຺ຕຣໍ ມາຓວໍ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເອຕທໂວຈ – “ກຈ຺ຈິ, ຕາຕ ອຸຕ຺ຕຣ, ຕໍ ຠວນ຺ຕໍ ໂຄຕມໍ ຕຖາສນ຺ຕໍເຍວ ສໂທ຺ທ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄໂຕ , ໂນ ອຎ຺ຎຖາ? ກຈ຺ຈິ ປນ ໂສ ຠວໍ ໂຄຕໂມ ຕາທິໂສ, ໂນ ອຎ຺ຎາທິໂສ”ຕິ? “ຕຖາສນ຺ຕໍເຍວ, ໂຠ, ຕໍ ຠວນ຺ຕໍ ໂຄຕມໍ ສໂທ຺ທ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄໂຕ, ໂນ ອຎ຺ຎຖາ; ຕາທິໂສຈ [ຕາທິໂສຈ ໂຠ (ສີ. ປີ.), ຕາທິໂສ ຈ ໂຂ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)] ໂສ ຠວໍ ໂຄຕໂມ, ໂນ ອຎ຺ຎາທິໂສ. ສມນ຺ນາຄໂຕ ຈ [ສມນ຺ນາຄໂຕ ຈ ໂຠ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)] ໂສ ຠວໍ ໂຄຕໂມ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂເຓຫິ.

“ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕປາໂທ ໂຂ ປນ ຠວໍ ໂຄຕໂມ; ອິທມ຺ປິ ຕສ຺ສ ໂຠໂຕ ໂຄຕມສ຺ສ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓໍ ຠວຕິ.

“ເຫຏ຺ຐາ ໂຂ ປນ ຕສ຺ສ ໂຠໂຕ ໂຄຕມສ຺ສ ປາທຕເລສຸ ຈກ຺ການິ ຊາຕານິ ສຫສ຺ສາຣານິ ສເນມິການິ ສນາຠິການິ ສພ຺ພາກາຣປຣິປູຣານິ...

“ອາຍຕປຓ຺ຫິ ໂຂ ປນ ໂສ ຠວໍ ໂຄຕໂມ...

“ທີຄງ຺ຄຸລິ ໂຂ ປນ ໂສ ຠວໍ ໂຄຕໂມ...

“មុទុតលុនហត្ថបាទោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“ជាលហត្ថបាទោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“ឧស្សង្ខបាទោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“ឯណិជង្ឃោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“ឋិតកោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ អនោនមន្តោ ឧភោហិ បាណិតលេហិ ជណ្ណុកានិ បរិមសតិ បរិមជ្ជតិ…

“កោសោហិតវត្ថគុយ្ហោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“សុវណ្ណវណ្ណោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ កញ្ចនសន្និភត្តចោ…

“សុខុមច្ឆវិ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ; សុខុមត្តា ឆវិយា រជោជល្លំ កាយេ ន ឧបលិម្បតិ…

“ឯកេកលោមោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ; ឯកេកានិ លោមានិ លោមកូបេសុ ជាតានិ…

“ឧទ្ធគ្គលោមោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ; ឧទ្ធគ្គានិ លោមានិ ជាតានិ នីលានិ អញ្ជនវណ្ណានិ កុណ្ឌលាវដ្ដានិ ទក្ខិណាវដ្ដកជាតានិ…

“ព្រហ្មុជុគត្តោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“សត្តុស្សទោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“សីហបុព្ពទ្ធកាយោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“ចិតន្តរំសោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ…

“និគ្រោធបរិមណ្ឌលោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ; យាវតក្វស្ស កាយោ តាវតក្វស្ស ព្យាមោ, យាវតក្វស្ស ព្យាមោ តាវតក្វស្ស កាយោ…

“សមវដ្ដក្ខន្ធោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“រសគ្គសគ្គី ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“សីហហនុ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“ចត្តាលីសទន្តោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“សមទន្តោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“អវិរឡទន្តោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“សុសុក្កទាឋោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“បហូតជិវ្ហោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“ព្រហ្មស្សរោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ ករវីកភាណី…

“អភិនីលនេត្តោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“គោបខុមោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ…

“ឧណ្ណា ខោ បនស្ស ភោតោ គោតមស្ស ភមុកន្តរេ ជាតា ឱទាតា មុទុតូលសន្និភា…

“ឧណ្ហីសសីសោ ខោ បន ភោ ភវំ គោតមោ; ឥទម្បិ តស្ស ភោតោ គោតមស្ស មហាបុរិសស្ស មហាបុរិសលក្ខណំ ភវតិ។

“ឥមេហិ ខោ, ភោ, សោ ភវំ គោតមោ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណេហិ សមន្នាគតោ។

៣៨៧។ “គច្ឆន្តោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ ទក្ខិណេនេវ បឋមំ បាទំ ឧទ្ធរតិ។ សោ នាតិទូរេ បាទំ ឧទ្ធរតិ, នាច្ចាសន្នេ បាទំ និក្ខិបតិ; សោ នាតិសីឃំ គច្ឆតិ, នាតិសណិកំ គច្ឆតិ; ន ច អដ្ឋុនា អដ្ឋុំ សង្ឃដ្ដេន្តោ គច្ឆតិ, ន ច គោប្ផកេន គោប្ផកំ សង្ឃដ្ដេន្តោ គច្ឆតិ។ សោ គច្ឆន្តោ ន សត្ថិំ ឧន្នាមេតិ, ន សត្ថិំ ឱនាមេតិ; ន សត្ថិំ សន្នាមេតិ, ន សត្ថិំ វិនាមេតិ។ គច្ឆតោ ខោ បន តស្ស ភោតោ គោតមស្ស អធរកាយោវ [អធរកាយោវ (ក.), អធោរកាយោវ (ស្យា. កំ.)] ឥញ្ជតិ, ន ច កាយពលេន គច្ឆតិ។ អវលោកេន្តោ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ សព្ពកាយេនេវ អវលោកេតិ; សោ ន ឧទ្ធំ ឧល្លោកេតិ, ន អធោ ឱលោកេតិ; ន ច វិបេក្ខមានោ គច្ឆតិ, យុគមត្តញ្ច បេក្ខតិ; តតោ ចស្ស ឧត្តរិ អនាវដំ ញាណទស្សនំ ភវតិ។ សោ អន្តរឃរំ បវិសន្តោ ន កាយំ ឧន្នាមេតិ , ន កាយំ ឱនាមេតិ; ន កាយំ សន្នាមេតិ, ន កាយំ វិនាមេតិ។ សោ នាតិទូរេ នាច្ចាសន្នេ អាសនស្ស បរិវត្តតិ, ន ច បាណិនា អាលម្ពិត្វា អាសនេ និសីទតិ, ន ច អាសនស្មិំ កាយំ បក្ខិបតិ។ សោ អន្តរឃរេ និសិន្នោ សមានោ ន ហត្ថកុក្កុច្ចំ អាបជ្ជតិ, ន បាទកុក្កុច្ចំ អាបជ្ជតិ; ន អដ្ឋុនា អដ្ឋុំ អារោបេត្វា និសីទតិ; ន ច គោប្ផកេន គោប្ផកំ អារោបេត្វា និសីទតិ; ន ច បាណិនា ហនុកំ ឧបទហិត្វា [ឧបាទិយិត្វា (សី. បី.)] និសីទតិ។ សោ អន្តរឃរេ និសិន្នោ សមានោ ន ឆម្ភតិ ន កម្បតិ ន វេធតិ ន បរិតស្សតិ។ សោ អឆម្ភី អកម្បី អវេធី អបរិតស្សី វិគតលោមហំសោ។ វិវេកវត្តោ ច សោ ភវំ គោតមោ អន្តរឃរេ និសិន្នោ ហោតិ។ សោ បត្តោទកំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ន បត្តំ ឧន្នាមេតិ, ន បត្តំ ឱនាមេតិ; ន បត្តំ សន្នាមេតិ, ន បត្តំ វិនាមេតិ។ សោ បត្តោទកំ បដិគ្គណ្ហាតិ នាតិថោកំ នាតិពហុំ។ សោ ន ខុលុខុលុការកំ [ពុលុពុលុការកំ (សី.)] បត្តំ ធោវតិ, ន សម្បរិវត្តកំ បត្តំ ធោវតិ, ន បត្តំ ភូមិយំ និក្ខិបិត្វា ហត្ថេ ធោវតិ; ហត្ថេសុ ធោតេសុ បត្តោ ធោតោ ហោតិ, បត្តេ ធោតេ ហត្ថា ធោតា ហោន្តិ។ សោ បត្តោទកំ ឆឌ្ឌេតិ នាតិទូរេ នាច្ចាសន្នេ, ន ច វិច្ឆឌ្ឌយមានោ។ សោ ឱទនំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ន បត្តំ ឧន្នាមេតិ, ន បត្តំ ឱនាមេតិ; ន បត្តំ សន្នាមេតិ, ន បត្តំ វិនាមេតិ។ សោ ឱទនំ បដិគ្គណ្ហាតិ នាតិថោកំ នាតិពហុំ។ ព្យញ្ជនំ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ ព្យញ្ជនមត្តាយ អាហារេតិ, ន ច ព្យញ្ជនេន អាលោបំ អតិនាមេតិ។ ទ្វត្តិក្ខត្តុំ ខោ សោ ភវំ គោតមោ មុខេ អាលោបំ សម្បរិវត្តេត្វា អជ្ឈោហរតិ; ន ចស្ស កាចិ ឱទនមិញ្ជា អសម្ភិន្នា កាយំ បវិសតិ, ន ចស្ស កាចិ ឱទនមិញ្ជា មុខេ អវសិដ្ឋា ហោតិ; អថាបរំ អាលោបំ ឧបនាមេតិ។ រសបដិសំវេទី ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ អាហារំ អាហារេតិ, នោ ច រាគបដិសំវេទី។

“អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ [អដ្ឋង្គសមន្នាគតោ (ក.)] ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ អាហារំ អាហារេតិ – នេវ ទវាយ, ន មទាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ, យាវទេវ ឥមស្ស កាយស្ស ឋិតិយា យាបនាយ, វិហិំសូបរតិយា ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ – ‘ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ បដិហង្ខាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ, យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ អនវជ្ជតា ច ផាសុវិហារោ ចា’តិ ។ សោ ភុត្តាវី បត្តោទកំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ន បត្តំ ឧន្នាមេតិ, ន បត្តំ ឱនាមេតិ; ន បត្តំ សន្នាមេតិ, ន បត្តំ វិនាមេតិ។ សោ បត្តោទកំ បដិគ្គណ្ហាតិ នាតិថោកំ នាតិពហុំ។ សោ ន ខុលុខុលុការកំ បត្តំ ធោវតិ, ន សម្បរិវត្តកំ បត្តំ ធោវតិ, ន បត្តំ ភូមិយំ និក្ខិបិត្វា ហត្ថេ ធោវតិ; ហត្ថេសុ ធោតេសុ បត្តោ ធោតោ ហោតិ, បត្តេ ធោតេ ហត្ថា ធោតា ហោន្តិ។ សោ បត្តោទកំ ឆឌ្ឌេតិ នាតិទូរេ នាច្ចាសន្នេ, ន ច វិច្ឆឌ្ឌយមានោ។ សោ ភុត្តាវី ន បត្តំ ភូមិយំ និក្ខិបតិ នាតិទូរេ នាច្ចាសន្នេ, ន ច អនត្ថិកោ បត្តេន ហោតិ, ន ច អតិវេលានុរក្ខី បត្តស្មិំ។

សោ ភុត្តាវី មុហុត្តំ តុណ្ហី និសីទតិ, ន ច អនុមោទនស្ស កាលមតិនាមេតិ។ សោ ភុត្តាវី អនុមោទតិ, ន តំ ភត្តំ គរហតិ, ន អញ្ញំ ភត្តំ បដិកង្ខតិ; អញ្ញទត្ថុ ធម្មិយា កថាយ តំ បរិសំ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ។ សោ តំ បរិសំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមតិ។ សោ នាតិសីឃំ គច្ឆតិ, នាតិសណិកំ គច្ឆតិ, ន ច មុច្ចិតុកាមោ គច្ឆតិ; ន ច តស្ស ភោតោ គោតមស្ស កាយេ ចីវរំ អច្ចុក្កដ្ឋំ ហោតិ ន ច អច្ចោក្កដ្ឋំ, ន ច កាយស្មិំ អល្លីនំ ន ច កាយស្មា អបកដ្ឋំ; ន ច តស្ស ភោតោ គោតមស្ស កាយម្ហា វាតោ ចីវរំ អបវហតិ; ន ច តស្ស ភោតោ គោតមស្ស កាយេ រជោជល្លំ ឧបលិម្បតិ។ សោ អារាមគតោ និសីទតិ បញ្ញត្តេ អាសនេ។ និសជ្ជ បាទេ បក្ខាលេតិ; ន ច សោ ភវំ គោតមោ បាទមណ្ឌនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ។ សោ បាទេ បក្ខាលេត្វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា។ សោ នេវ អត្តព្យាពាធាយ ចេតេតិ, ន បរព្យាពាធាយ ចេតេតិ, ន ឧភយព្យាពាធាយ ចេតេតិ; អត្តហិតបរហិតឧភយហិតសព្ពលោកហិតមេវ សោ ភវំ គោតមោ ចិន្តេន្តោ និសិន្នោ ហោតិ។ សោ អារាមគតោ បរិសតិ ធម្មំ ទេសេតិ, ន តំ បរិសំ ឧស្សាទេតិ, ន តំ បរិសំ អបសាទេតិ; អញ្ញទត្ថុ ធម្មិយា កថាយ តំ បរិសំ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ។

“អដ្ឋង្គសមន្នាគតោ ខោ បនស្ស ភោតោ គោតមស្ស មុខតោ ឃោសោ និច្ឆរតិ – វិស្សដ្ឋោ ច, វិញ្ញេយ្យោ ច, មញ្ជុ ច, សវនីយោ ច, ពិន្ទុ ច, អវិសារី ច, គម្ភីរោ ច, និន្នាទី ច។ យថាបរិសំ ខោ បន សោ ភវំ គោតមោ សរេន វិញ្ញាបេតិ, ន ចស្ស ពហិទ្ធា បរិសាយ ឃោសោ និច្ឆរតិ។ តេ តេន ភោតា គោតមេន ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តិ អវលោកយមានាយេវ [អបលោកយមានាយេវ (សី. ក.)] អវិជហិតត្តា [អវិជហន្តាភាវេន (សី. ស្យា. កំ. បី.)]។ អទ្ទសាម ខោ មយំ, ភោ, តំ ភវន្តំ គោតមំ គច្ឆន្តំ, អទ្ទសាម ឋិតំ, អទ្ទសាម អន្តរឃរំ បវិសន្តំ, អទ្ទសាម អន្តរឃរេ តុណ្ហីភូតំ និសិន្នំ, អទ្ទសាម អន្តរឃរេ ភុញ្ជន្តំ, អទ្ទសាម ភុត្តាវិំ តុណ្ហីភូតំ និសិន្នំ, អទ្ទសាម ភុត្តាវិំ អនុមោទន្តំ, អទ្ទសាម អារាមំ គច្ឆន្តំ, អទ្ទសាម អារាមគតំ តុណ្ហីភូតំ និសិន្នំ, អទ្ទសាម អារាមគតំ បរិសតិ ធម្មំ ទេសេន្តំ។ ឯទិសោ ច ឯទិសោ ច សោ ភវំ គោតមោ, តតោ ច ភិយ្យោ”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា តិក្ខត្តុំ ឧទានំ ឧទានេសិ –

“នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

“នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

“នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សា”តិ។

“អបេ្យច តាយ យឃំ ពកាឆិ ពរហឆិ ខេតត ខេកាតា ខេកាតខេយត សយាកខ្ជេឃ្យាយ? អបេ្យច តាយ សិឃា ខេកាឆិខេឆច ពឆាយស្លាខេបិ”តិ!

ឲ្យប៉ែ៍ អឆ ខេលា កកចា ចិខេឆខេហស្ អត្បុខេទ្ពូត ឆារិកំ ឆខេយាខេតា ខេឃត យិធិលិ តឆេចសរិ៍ ឥ៣ សុគំ កកចា យិធិលិឃំ ចិហខេតិ យឈខេចទ្បូចខេត៍ អខេស្សាសុំ ខេលា យិធិខេលឃ្យកា [ខេយធិខេលឃ្យកា (ឃិ៍ បិ៍)] ព្រាហ្មណាកហបតិកា – “សយខេណា ឍលុ, ខេភា, ខេកាតខេយា សក្យបុខេត្តា សក្យកុលា បត្តុខិខេតា ចិខេឆខេហស្ ឆារិកំ ឆខេយាខេតា យហតា កិក្ខុសខ្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ចាយខេត្តហិ កិក្ខុសខេតហិ យិធិលំ អត្បុខេត្តា, យិធិលិឃំ ចិហខេតិ យឈខេចទ្បូចខេត៍ តំ ខេលា បត កចត្តំ ខេកាតយំ ឲ្យចំ កល្យាខេណា កិត្តិសខេទ្ទា អត្ពុក្កខេតា – ‘ឰតិបិ ខេសា កកចា អរហំ សយ្មាសម្ពុខេទ្ធា ចិជ្ជាចរណសបន្ខេន្នា សុកខេតា ខេលាកចិទូ អត្តុខេរា បុរិសទយ្មសារថិ សត្ថា ខេទចយតុស្សានំ ពុខេទ្ធា កកចាតិ៍ ខេសា ឥមំ ខេលាកំ សខេទចកំ សមារកំ សព្រាហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សខេទចមតុស្សំ សយំ អកិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បខេចខេទតិ ៍ ខេសា ធម្មំ ខេទខេសតិ អាទិកល្យាណំ យខេជ្ឈកល្យាណំ បរិខេយាសាតកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, ខេកចលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាខេសតិ៍ សាធុ ខេលា បត តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ខេហាតី’”តិ៍

អឆ ខេលា យិធិខេលឃ្យកា ព្រាហ្មណាកហបតិកា ខេឃត កកចា ខេតតុបសខេ្គយិសុ; ឧបសខេ្គយិត្វា អខេប្បកខេច្ច កកចត្តំ អកិចាខេទត្វា ឲ្យកយត្តំ តិសីទិំសុ; អខេប្បកខេច្ច កកចតា សទ្ធិំ សខេម្មាទិំសុ, សខេម្មាទតីយំ កថំ សារណីយំ ចីតិសាខេរត្វា ឲ្យកយត្តំ តិសីទិំសុ; អខេប្បកខេច្ច ខេឃត កកចា ខេតតញ្ជលិំ បណាខេមត្វា ឲ្យកយត្តំ តិសីទិំសុ; អខេប្បកខេច្ច កកចខេតា សត្តិខេក តាយខេកាត្តំ សាខេចត្វា ឲ្យកយត្តំ តិសីទិំសុ; អខេប្បកខេច្ច តុណ្ហីភូតា ឲ្យកយត្តំ តិសីទិំសុ៍

ឲ្យ៥០៍ អខេស្សាសិ ខេលា ព្រាហ្មាឃុ ព្រាហ្មខេណា – “សយខេណា ឍលុ, ខេភា, ខេកាតខេយា សក្យបុខេត្តា សក្យកុលា បត្តុខិខេតា យិធិលំ អត្បុខេត្តា, យិធិលិឃំ ចិហខេតិ យឈខេចទ្បូចខេត”តិ៍ អឆ ខេលា ព្រាហ្មាឃុ ព្រាហ្មខេណា សម្ពហុខេលហិ សាចខេកហិ សទ្ធិំ ខេឃត យឈខេចទ្បូចតំ ខេតតុបសខេ្គយិ៍ អឆ ខេលា ព្រាហ្មាឃុខេតា ព្រាហ្មណស្ស អចិទូខេរ អទ្បូចតស្ស ឲ្យតខេទខេហាសិ – “ត ខេលា ខេយតំ បតិរូបំ ខេយាហំ បុខេព្វ អប្បដិសំចិទិខេតា សយណំ ខេកាតយំ ទស្សតាយ ឧបសខេ្គខេយ្យ”ន្តិ៍ អឆ ខេលា ព្រាហ្មាឃុ ព្រាហ្មខេណា អញ្ញតរំ យាណចកំ អាយខេន្តសិ – “ឲ្យហិ ត្វំ, យាណចក, ខេឃត សយខេណា ខេកាតខេយា ខេតតុបសខេ្គយ; ឧបសខេ្គយិត្វា យយ ចចខេតត សយណំ ខេកាតយំ អប្បាពាធំ អប្បាតង្កំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ផាសុចិហារំ បុច្ឆ – ‘ព្រាហ្មាឃុ, ខេភា ខេកាតយ, ព្រាហ្មខេណា កចត្តំ ខេកាតយំ អប្បាពាធំ អប្បាតង្កំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ផាសុចិហារំ បុច្ឆតី’តិ៍ ឲ្យចញ្ច ចខេទហិ – ‘ព្រាហ្មាឃុ, ខេភា ខេកាតយ, ព្រាហ្មខេណា ខិណ្ណំ ចុខេទ្ទា យហល្លខេកា អទ្ធគខេតា ចខេយាអត្បុខេត្តា, ឃីសចស្សចតិខេកា ជាតិយា, តិណ្ណំ ខេចទានំ បារគូ សតិឃណ្ឌុខេកដុភានំ សាក្ខរប្បខេភទានំ ឰតិហាសបញ្ចមានំ, បទខេកា, ខេចយ្យាករខេណា, ខេលាកាយតយហាបុរិសលក្ខណេសុ អតចខេយា៍ យាចតា, ខេភា, ព្រាហ្មណាកហបតិកា យិធិលិឃំ បដិចសន្តិ, ព្រាហ្មាឃុ ខេតសំ ព្រាហ្មខេណា អក្កយក្ខាឃតិ – ឃឌិធំ ខេភាខេកហិ; ព្រាហ្មាឃុ ខេតសំ ព្រាហ្មខេណា អក្កយក្ខាឃតិ – ឃឌិធំ យខេន្តហិ; ព្រាហ្មាឃុ ខេតសំ ព្រាហ្មខេណា អក្កយក្ខាឃតិ – ឃឌិធំ អាឃុតា ខេចច ឃសសា ច៍ ខេសា ខេភាខេតា ខេកាតយស្ស ទស្សតកាខេយា’”តិ៍

“ឲ្យចំ , ខេភា”តិ ខេលា ខេសា យាណចខេកា ព្រាហ្មាឃុស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សុត្វា ខេឃត កកចា ខេតតុបសខេ្គយិ; ឧបសខេ្គយិត្វា កកចតា សទ្ធិំ

ສມ຺ໂມທິ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ໂຂ ໂສ ມາຓໂວ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – “ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ, ໂຠ ໂຄຕມ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຠວນ຺ຕໍ ໂຄຕມໍ ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ ປຸຈ຺ຉຕິ; ເອວຎ຺ຈ ວເທຕິ – ‘ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ, ໂຠ ໂຄຕມ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຊິຓ຺ໂຓ ວຸທ຺ໂຘ ມຫລ຺ລໂກ ອທ຺ຘຄໂຕ ວໂຍອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ, ວີສວ຺ສສຕິໂກ ຊາຕິຍາ, ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານໍ ປາຣຄູ ສນິຆຓ຺ຑຸເກຏຸຠານໍ ສາກ຺ຂຣປ຺ປເຠທານໍ ອິຕິຫາສປຎ຺ຈມານໍ, ປທໂກ, ເວຍ຺ຍາກຣໂຓ, ໂລກາຍຕມຫາປຸຣິສລກ຺ຂເຓສຸ ອນວໂຍ. ຍາວຕາ, ໂຠ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິກາ ມິຘິລາຍໍ ປຏິວສນ຺ຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ເຕສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອຄ຺ຄມກ຺ຂາຍຕິ – ຍທິທໍ ໂຠເຄຫິ; ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ເຕສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອຄ຺ຄມກ຺ຂາຍຕິ – ຍທິທໍ ມນ຺ເຕຫິ; ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ເຕສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອຄ຺ຄມກ຺ຂາຍຕິ – ຍທິທໍ ອາຍຸນາ ເຈວ ຍສສາ ຈ. ໂສ ໂຠໂຕ ໂຄຕມສ຺ສ ທສ຺ສນກາໂມ’”ຕິ. “ຍສ຺ສທານິ, ມາຓວ, ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ກາລໍ ມຎ຺ຎຕີ”ຕິ. ອຖ ໂຂ ໂສ ມາຓໂວ ເຍນ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ເອຕທໂວຈ – “ກຕາວກາໂສ ໂຂສິ ຠວຕາ ສມເຓນ ໂຄຕເມນ. ຍສ຺ສທານິ ຠວໍ ກາລໍ ມຎ຺ຎຕີ”ຕິ.

໓໙໘. ອຖ ໂຂ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ສາ ປຣິສາ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ. ທິສ຺ວານ ໂອຣມິຍ [ໂອຣມຕ຺ວ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.), ໂອຣມຖ, ໂອຣມຕິ (ກ.), ອຖ ນໍ (ສີ.), ໂອຣມິຍາຕິ ປນ ທ຺ວາປຈ຺ຈຍຕ຺ຕຕຖສໍວຓ຺ຓນານຸຣູປໍ] ໂອກາສມກາສິ ຍຖາ ຕໍ ຎາຕສ຺ສ ຍສ຺ສິໂນ. ອຖ ໂຂ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຕໍ ປຣິສໍ ເອຕທໂວຈ – “ອລໍ, ໂຠ! ນິສີທຖ ຕຸມ຺ເຫ ສເກ ອາສເນ. ອິຘາຫໍ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິສີທິສ຺ສາມີ”ຕິ.

ອຖ ໂຂ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ໂມທິ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຠຄວໂຕ ກາເຍ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓານິ ສມນ຺ເນສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຠຄວໂຕ ກາເຍ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓານິ, ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ຐເປຕ຺ວາ ເທ຺ວ. ທ຺ວີສຸ ມຫາປຸຣິສລກ຺ຂເຓສຸ ກງ຺ຂຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉຕິ ນາຘິມຸຈ຺ຈຕິ ນ ສມ຺ປສີທຕິ – ໂກໂສຫິເຕ ຈ ວຕ຺ຖຄຸຍ຺ເຫ ປຫູຕຊິວ຺ຫຕາຍ ຈ. ອຖ ໂຂ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຠຄວນ຺ຕໍ ຄາຖາຫິ ອຊ຺ຌຠາສິ –

“ເຍ ເມ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາຕິ ສຸຕາ, ມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓາ;

ທຸເວ ເຕສຸ ນ ປສ຺ສາມິ, ໂຠໂຕ ກາຍສ຺ມິໍ ໂຄຕມ.

“ກຈ຺ຈິ ໂກໂສຫິຕໍ ໂຠໂຕ, ວຕ຺ຖຄຸຍ຺ຫໍ ນຣຸຕ຺ຕມ;

ນາຣີສມານສວ຺ຫຍາ, ກຈ຺ຈິ ຊິວ຺ຫາ ນ ທສ຺ສກາ [ນາຣີສຫນາມ ສວ຺ຫຍາ, ກຈ຺ຈິ ຊິວ຺ຫາ ນຣສ຺ສິກາ; (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)].

“កច្ចិ បហូតជិវ្ហោសិ, យថា តំ ជានិយាមសេ;

និន្នាមយេតំ បហូតំ, កង្ខំ វិនយ នោ ឥសេ។

“ទិដ្ឋធម្មហិតត្ថាយ, សម្បរាយសុខាយ ច;

កតាវកាសា បុច្ឆាម, យំ កិញ្ចិ អភិបត្ថិត”ន្តិ។

៣៨៦។ អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “បស្សតិ ខោ មេ អយំ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណានិ, យេភុយ្យេន ឋបេត្វា ទ្វេ។ ទ្វីសុ មហាបុរិសលក្ខណេសុ កង្ខតិ វិចិកិច្ឆតិ នាធិមុច្ចតិ ន សម្បសីទតិ – កោសោហិតេ ច វត្ថគុយ្ហេ បហូតជិវ្ហតាយ ចា”តិ ។ អថ ខោ ភគវា តថារូបំ ឥទ្ធាភិសង្ខារំ អភិសង្ខាសិ យថា អទ្ទស ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ កោសោហិតំ វត្ថគុយ្ហំ។ អថ ខោ ភគវា ជិវ្ហំ និន្នាមេត្វា ឧភោបិ កណ្ណសោតានិ អនុមសិ បដិមសិ; ឧភោបិ នាសិកសោតានិ អនុមសិ បដិមសិ; កេវលម្បិ នលាដមណ្ឌលំ ជិវ្ហាយ ឆាទេសិ។ អថ ខោ ភគវា ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ គាថាហិ បច្ចភាសិ –

“យេ តេ ទ្វត្តិំសាតិ សុតា, មហាបុរិសលក្ខណា;

សព្វេ តេ មម កាយស្មិំ, មា តេ [មា វោ (ក។)] កង្ខាហុ ព្រាហ្មណ។

“អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, ភាវេតព្ពញ្ច ភាវិតំ;

បហាតព្ពំ បហីនំ មេ, តស្មា ពុទ្ធោស្មិ ព្រាហ្មណ។

“ទិដ្ឋធម្មហិតត្ថាយ , សម្បរាយសុខាយ ច;

កតាវកាសោ បុច្ឆស្សុ, យំ កិញ្ចិ អភិបត្ថិត”ន្តិ។

៣៨៧។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ – “កតាវកាសោ ខោម្ហិ សមណេន គោតមេន។ កិំ នុ ខោ អហំ សមណំ គោតមំ បុច្ឆេយ្យំ – ‘ទិដ្ឋធម្មិកំ វា អត្ថំ សម្បរាយិកំ វា’”តិ។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ – “កុសលោ ខោ អហំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អត្ថានំ។ អញ្ញេបិ មំ ទិដ្ឋធម្មិកំ អត្ថំ បុច្ឆន្តិ។ យំនូនាហំ សមណំ គោតមំ សម្បរាយិកំយេវ អត្ថំ បុច្ឆេយ្យ”ន្តិ។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ

ភគវន្តំ គាថាហិ អជ្ឈភាសិ –

“កថំ សោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ, កថំ ភវតិ វេទគូ;

តេវិជ្ជោ សោ កថំ ហោតិ, សោត្ថិយោ កិន្តិ វុច្ចតិ។

“អរហំ សោ កថំ ហោតិ, កថំ ភវតិ កេវលី;

មុនិ ច សោ កថំ ហោតិ, ពុទ្ធោ កិន្តិ បវុច្ចតី”តិ។

៣៩៥។ អថ ខោ ភគវា ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ គាថាហិ បច្ចភាសិ –

“បុព្ពេនិវាសំ យោ វេទិ, សគ្គាបាយញ្ច បស្សតិ;

អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ, អភិញ្ញា វោសិតោ មុនិ។

“ចិត្តំ វិសុទ្ធំ ជានាតិ, មុត្តំ រាគេហិ សព្ពសោ;

បហីនជាតិមរណោ, ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលី;

បារគូ សព្ពធម្មានំ, ពុទ្ធោ តាទី បវុច្ចតី”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ភគវតោ បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវតោ បាទានិ មុខេន ច បរិចុម្ពតិ, បាណីហិ ច បរិសម្ពាហតិ, នាមញ្ច សាវេតិ – “ព្រហ្មាយុ អហំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណោ; ព្រហ្មាយុ អហំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណោ”តិ។ អថ ខោ សា បរិសា អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តជាតា អហោសិ – “អច្ឆរិយំ វត, ភោ, អព្ភុតំ វត, ភោ! យត្រ ហិ នាមាយំ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ញាតោ យសស្សី ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករិស្សតី”តិ។ អថ ខោ ភគវា ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច – “អលំ, ព្រាហ្មណ, ឧដ្ឋហ និសីទ ត្វំ សកេ អាសនេ យតោ តេ មយិ ចិត្តំ បសន្ន”ន្តិ។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋហិត្វា សកេ អាសនេ និសីទិ។

៣៩៦។ អថ ខោ ភគវា ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស អនុបុព្ពិំ កថំ កថេសិ, សេយ្យថិទំ – ទានកថំ, សីលកថំ, សគ្គកថំ; កាមានំ អាទីនវំ

ឱការំ សំកិលេសំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ បកាសេសិ។ យទា ភគវា អញ្ញាសិ ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ កល្លចិត្តំ មុទុចិត្តំ វិនីវរណចិត្តំ ឧទគ្គចិត្តំ បសន្នចិត្តំ, អថ យា ពុទ្ធានំ សាមុក្កំសិកា ធម្មទេសនា តំ បកាសេសិ – ទុក្ខំ, សមុទយំ, និរោធំ, មគ្គំ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធំ វត្ថំ អបគតកាឡកំ សម្មទេវ រជនំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, ឯវមេវ ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស តស្មិំយេវ អាសនេ វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ – “យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពំ តំ និរោធធម្ម”ន្តិ។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ទិដ្ឋធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោគាឡ្ហធម្មោ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិគតកថំកថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរប្បច្ចយោ សត្ថុសាសនេ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម, អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម! សេយ្យថាបិ, ភោ គោតម, និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ, បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ, មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ, អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ – ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ – ឯវមេវំ ភោតា គោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ។ ឯសាហំ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតំ។ អធិវាសេតុ ច មេ ភវំ គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេនា”តិ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន សកេ និវេសនេ បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា ភគវតោ កាលំ អារោចាបេសិ – “កាលោ, ភោ គោតម, និដ្ឋិតំ ភត្ត”ន្តិ។

អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ សម្បវារេសិ។ អថ ខោ ភគវា តស្ស សត្តាហស្ស អច្ចយេន វិទេហេសុ ចារិកំ បក្កាមិ។ អថ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ អចិរបក្កន្តស្ស ភគវតោ កាលមកាសិ។ អថ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “ព្រហ្មាយុ, ភន្តេ, ព្រាហ្មណោ កាលង្កតោ។ តស្ស កា គតិ, កោ អភិសម្បរាយោ”តិ? “បណ្ឌិតោ, ភិក្ខវេ, ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ បច្ចបាទិ ធម្មស្សានុធម្មំ, ន ច មំ ធម្មាធិករណំ វិហេសេសិ។ ព្រហ្មាយុ, ភិក្ខវេ, ព្រាហ្មណោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ, តត្ថ បរិនិព្ពាយី, អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា”តិ។

ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

ព្រហ្មាយុសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦. សេលសុត្តំ

៣៩៦. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា អង្គុត្តរាបេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អឌ្ឍតេឡសេហិ ភិក្ខុសតេហិ យេន

អាបណំ នាម អង្គុត្តរាបានំ និគមោ តទវសរិ។ អស្សោសិ ខោ កេណិយោ ជដិលោ – "សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ អង្គុត្តរាបេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អឌ្ឍតេឡសេហិ ភិក្ខុសតេហិ អាបណំ អនុប្បត្តោ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – 'ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ សាធុ ខោ បន តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតី'"តិ។

អថ ខោ កេណិយោ ជដិលោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ កេណិយំ ជដិលំ ភគវា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថ ខោ កេណិយោ ជដិលោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "អធិវាសេតុ មេ ភវំ គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេនា"តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ភគវា កេណិយំ ជដិលំ ឯតទវោច – "មហា ខោ, កេណិយ, ភិក្ខុសង្ឃោ អឌ្ឍតេឡសានិ ភិក្ខុសតានិ, ត្វញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោ"តិ។ ទុតិយម្បិ ខោ កេណិយោ ជដិលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "កិញ្ចាបិ ខោ, ភោ គោតម, មហា ភិក្ខុសង្ឃោ អឌ្ឍតេឡសានិ ភិក្ខុសតានិ, អហញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោ; អធិវាសេតុ មេ ភវំ គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេនា"តិ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា កេណិយំ ជដិលំ ឯតទវោច – "មហា ខោ, កេណិយ, ភិក្ខុសង្ឃោ អឌ្ឍតេឡសានិ ភិក្ខុសតានិ, ត្វញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោ"តិ។ តតិយម្បិ ខោ កេណិយោ ជដិលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – "កិញ្ចាបិ ខោ, ភោ គោតម, មហា ភិក្ខុសង្ឃោ អឌ្ឍតេឡសានិ ភិក្ខុសតានិ, អហញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោ; អធិវាសេតុ មេ ភវំ គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេនា"តិ ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន។ អថ ខោ កេណិយោ ជដិលោ ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា យេន សកោ អស្សមោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា មិត្តាមច្ចេ ញាតិសាលោហិតេ អាមន្តេសិ – "សុណន្តុ មេ ភោន្តោ, មិត្តាមច្ចា ញាតិសាលោហិតា; សមណោ មេ គោតមោ និមន្តិតោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន។ យេន មេ កាយវេយ្យាវដិកំ [កាយវេយ្យាវតិកំ (សី។ ស្យា។ កំ។), កាយវេយ្យាវដិកំ (ក។)] ករេយ្យាថា"តិ។ "ឯវំ, ភោ"តិ ខោ កេណិយស្ស ជដិលស្ស មិត្តាមច្ចា ញាតិសាលោហិតា កេណិយស្ស ជដិលស្ស បដិស្សុត្វា អប្បេកច្ចេ ឧទ្ធនានិ ខណន្តិ, អប្បេកច្ចេ កដ្ឋានិ ផាលេន្តិ, អប្បេកច្ចេ ភាជនានិ ធោវន្តិ, អប្បេកច្ចេ ឧទកមណិកំ បតិដ្ឋាបេន្តិ, អប្បេកច្ចេ អាសនានិ បញ្ញបេន្តិ។ កេណិយោ បន ជដិលោ សាមំយេវ មណ្ឌលមាលំ បដិយាទេតិ។

២៨៨។ តេន ខោ បន សមយេន សេលោ ព្រាហ្មណោ អាបណេ បដិវសតិ តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ , បទកោ, វេយ្យាករណោ, លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ, តីណិ ច មាណវកសតានិ មន្តេ វាចេតិ។ តេន ខោ បន សមយេន កេណិយោ ជដិលោ សេលេ ព្រាហ្មណេ អភិប្បសន្នោ ហោតិ។ អថ ខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ តីហិ មាណវកសតេហិ បរិវុតោ ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមមានោ អនុវិចរមានោ យេន កេណិយស្ស ជដិលស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមិ។ អទ្ទសា

ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩃᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨠᩮᨱᩥᨿᩔ ᨩᨭᩥᩃᩔ ᩋᩔᨾᩮ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩏᨴ᩠ᨵᨶᩣᨶᩥ ᨡᨱᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᨹᩣᩃᩮᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨽᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨵᩮᩣᩅᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩏᨴᨠᨾᨱᩥᨠᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩋᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᩮᨱᩥᨿᩴ ᨷᨶ ᨩᨭᩥᩃᩴ ᩈᩣᨾᩴᨿᩮᩅ ᨾᨱ᩠ᨯᩃᨾᩣᩊᩴ ᨷᨭᩥᨿᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᨠᩮᨱᩥᨿᩴ ᨩᨭᩥᩃᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨠᩮᨱᩥᨿᩔ ᩋᩣᩅᩣᩉᩮᩣ ᩅᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩅᩥᩅᩣᩉᩮᩣ ᩅᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨾᩉᩣᨿᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩁᩣᨩᩣ ᩅᩣ ᨾᩣᨣᨵᩮᩣ ᩈᩮᨶᩥᨿᩮᩣ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩥᩈᩣᩁᩮᩣ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᩅᩣᨲᨶᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨻᩃᨠᩣᨿᩮᨶᩣ"ᨲᩥ? "ᨶ ᨾᩮ, ᨽᩮᩣ ᩈᩮᩃ, ᩋᩣᩅᩣᩉᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨶᨷᩥ ᩅᩥᩅᩣᩉᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨶᨷᩥ ᩁᩣᨩᩣ ᨾᩣᨣᨵᩮᩣ ᩈᩮᨶᩥᨿᩮᩣ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩥᩈᩣᩁᩮᩣ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᩅᩣᨲᨶᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨻᩃᨠᩣᨿᩮᨶ; ᩋᨷᩥ ᨧ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᨾᩉᩣᨿᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩮᩣ, ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨿᨠᩩᩃᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨷᩮᩈᩩ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᩊᩈᩮᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᨷᨱᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩑᩅᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ – 'ᩍᨲᩥᨷᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ'ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᩮ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᩅᩣᨲᨶᩣᨿ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᨶᩣ"ᨲᩥ᪨

"ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ – ᨽᩮᩣ ᨠᩮᨱᩥᨿ, ᩅᨴᩮᩈᩥ"?

"ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ – ᨽᩮᩣ ᩈᩮᩃ, ᩅᨴᩣᨾᩥ"᪨

"ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ – ᨽᩮᩣ ᨠᩮᨱᩥᨿ, ᩅᨴᩮᩈᩥ"?

"ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ – ᨽᩮᩣ ᩈᩮᩃ, ᩅᨴᩣᨾᩦ"ᨲᩥ᪨

᪙᪘᪘᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩃᩔ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – "ᨥᩮᩣᩈᩮᩣᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᩑᩈᩮᩣ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ – ᨿᨴᩥᨴᩴ 'ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ'ᨲᩥ [ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ (ᨠ᪨)]᪨ ᩋᩣᨣᨲᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᨾᩉᩣᨷᩩᩁᩥᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩥ, ᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩔ ᨾᩉᩣᨷᩩᩁᩥᩈᩔ ᨴ᩠ᩅᩮᨿᩮᩅ ᨣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᩈᨧᩮ ᩋᨣᩣᩁᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩅᩈᨲᩥ, ᩁᩣᨩᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨩᩣ ᨧᩣᨲᩩᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨩᩥᨲᩣᩅᩦ ᨩᨶᨷᨴᨲ᩠ᨳᩣᩅᩁᩥᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩔᩥᨾᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩁᨲᨶᩣᨶᩥ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩴ, ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩁᨲᨶᩴ, ᩋᩔᩁᨲᨶᩴ, ᨾᨱᩥᩁᨲᨶᩴ, ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩁᨲᨶᩴ, ᨣᩉᨷᨲᩥᩁᨲᨶᩴ, ᨷᩁᩥᨱᩣᨿᨠᩁᨲᨶᨾᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩴ᪨ ᨷᩁᩮᩣᩈᩉᩔᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩔ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩪᩁᩣ ᩅᩦᩁᨦ᩠ᨣᩁᩪᨷᩣ ᨷᩁᩈᩮᨶᨷ᩠ᨷᨾᨴ᩠ᨴᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᨷᨳᩅᩥᩴ ᩈᩣᨣᩁᨷᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨴᨱ᩠ᨯᩮᨶ ᩋᩈᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩋᨽᩥᩅᩥᨩᩥᨿ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩅᩈᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᨷᨶ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᨲᩥ, ᩋᩁᩉᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨧ᩠ᨨᨴᩮᩣ"᪨

"ᨠᩉᩴ ᨷᨶ, ᨽᩮᩣ ᨠᩮᨱᩥᨿ, ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ"ᨲᩥ? ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨠᩮᨱᩥᨿᩮᩣ ᨩᨭᩥᩃᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨻᩣᩉᩩᩴ ᨷᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩃᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – "ᨿᩮᨶᩮᩈᩣ, ᨽᩮᩣ ᩈᩮᩃ, ᨶᩦᩃᩅᨶᩁᩣᨩᩦ"ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩃᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨲᩦᩉᩥ ᨾᩣᨱᩅᨠᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩃᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨲᩮ ᨾᩣᨱᩅᨠᩮ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – "ᩋᨷ᩠ᨷᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ

ອາກນ຺ຕ຺ວາ ບເຕ ບຕໍ [ບິເຕ ບິຕໍ (ສີ.)] ຕິກ຺ຂິບັນ຺ຕາ; ຄຸຣາມຄາ [ຄຸຣມນ຺ຄາ (ກ.)] ຫິ ເຕ ກກຈເນ຺ຕາ ນີຫາຈ ໂຄກຈຣາ. ພຄາ ຈາຫັ, ເກາ, ນຍເລາຕ ເກາຕເຍຕ ນນ຺ຕິ ຍເນ຺ຕພ຺ຍໍ, ຍາ ເຍ ເກາເນ຺ຕາ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ກຈັ ຊຸປິເຕຈ. ກຈາບຣິເຍາສາຕັ ເຍ ກຈເນ຺ຕາ ອາກເຍນ຺ຕ຺ວ”ຕິ. ອຌ ເຕາ ເນເລີ ຕຼາຫ຺ມເນາ ເພຕ ກກຈາ ເຕຕຸບນຸກ຺ກມິ; ນຸບນຸກ຺ກມິຕ຺ວາ ກກຈຕາ ນນ຺ຕິ ນເຍ຺ຸາຊິ. ນເຍ຺ຸາຄຕືຍໍ ກຈັ ສາຣຕືຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ໂຄກຍນ຺ຕ຺ວ ຕິສີຊິ. ໂຄກຍນ຺ຕ຺ວ ຕິສິເນ຺ນາ ເຕາ ເນເລີ ຕຼາຫ຺ມເນາ ກກຈເຕາ ກາເຍ ຕູຕ຺ຕິນຍຫາບຸຣິສລກ຺ຂນາຕິ ນຍເນ຺ສິ.

ອທ຺ທສາ ເຕາ ເນເລີ ຕຼາຫ຺ມເນາ ກກຈເຕາ ກາເຍ ຕູຕ຺ຕິນຍຫາບຸຣິສລກ຺ຂນາຕິ, ເພກຸເຍ຺ຸຕ ຌເນບຕ຺ວາ ເຕ຺ວ. ຕີ຺ສຸ ຍຫາບຸຣິສລກ຺ຂເນສຸ ກຌ຺ຂຕິ ວິຈິກິຈ຺ຊຕິ ຕາຌິຍຸຈ຺ຈຕິ ຕ ນຍ຺ປສີຄຕິ – ເກາເສາຫິເຕ ຈ ຈຕ຺ວ຺ຫຸເຍ຺ຸ ບຫຸຕຊິຈ຺ວາເຍ ຈ. ອຌ ເຕາ ກກຈເຕາ ໂຕຕເຄຫາສິ –

“ບສ຺ສຕິ ເຕາ ເຍ ອຍໍ ເນເລີ ຕຼາຫ຺ມເນາ ຕູຕ຺ຕິນຍຫາບຸຣິສລກ຺ຂນາຕິ, ເພກຸເຍ຺ຸຕ ຌເນບຕ຺ວາ ເຕ຺ວ. ຕີ຺ສຸ ຍຫາບຸຣິສລກ຺ຂເນສຸ ກຌ຺ຂຕິ ວິຈິກິຈ຺ຊຕິ ຕາຌິຍຸຈ຺ຈຕິ ຕ ນຍ຺ປສີຄຕິ – ເກາເສາຫິເຕ ຈ ຈຕ຺ວ຺ຫຸເຍ຺ຸ ບຫຸຕຊິຈ຺ວາເຍ ຈາ”ຕິ. ອຌ ເຕາ ກກຈາ ຕຌາຣຸບໍ ອິທ຺ທາຄິສນ຺ຂາເຣ ອຄິສນ຺ຂາສິ, ພຌາ ອທ຺ທສ ເນເລີ ຕຼາຫ຺ມເນາ ກກຈເຕາ ເກາເສາຫິຕໍ ຈຕ຺ວ຺ຫຸຍໍ. ອຌ ເຕາ ກກຈາ ຊິຈ຺ວໍ ນິນ຺ນາເມຕ຺ວາ ນຸເກາບິ ກຄ຺ຄເສາຕາຕິ ອນຸຍສິ ບຊິຍສິ; ນຸເກາບິ ຕາສິກເສາຕາຕິ ອນຸຍສິ ບຊິຍສິ; ເກຈລຍ຺ຍິ ຕລິຊຍຄ຺ນລໍ ຊິຈ຺ວາຍ ຌາເຄສິ. ອຌ ເຕາ ເນລສ຺ສ ຕຼາຫ຺ມນສ຺ສ ໂຕຕເຄຫາສິ – “ນຍນ຺ນາກເຕາ ເຕາ ນຍເນາ ເກາຕເຍາ ຕູຕ຺ຕິນຍຫາບຸຣິສລກ຺ຂເນຫິ ບຣິບຸເຄ຺ຄຫິ, ເຕາ ອບຣິບຸເຄ຺ຄຫິ; ເຕາ ຈ ເຕາ ຕໍ ຊາຕາຍິ ຕຸເທ຺ທາ ຈາ ເຕາ ຈາ. ນຸຕໍ ເຕາ ບຕ ເຍຕໍ ຕຼາຫ຺ມນາຕໍ ຈຸທ຺ທາຕໍ ຍຫລ຺ລກາຕໍ ອາຈຣິຍບິຈຣິຍາຕໍ ການຍາຕາຕໍ – ‘ເພ ເຕ ກຈນ຺ຕິ ອຣຫເນ຺ຕາ ນຍ຺ຸາສນ຺ພຸທ຺ທາ ເຕ ນເກ ຈເຄ຺ຄ ກຊ຺ຊາຍາເຕ ອຕ຺ຕາຕໍ ບິຕຸກເຣາຕ຺ຕິ’ຕິ. ພໍຕຸຕາຫໍ ນຍຕໍ ເກາຕຍໍ ນຍ຺ຸຕາ ສາຣຸບ຺ປາຫິ ກາຌາຫິ ອຄິຕ຺ວເຈຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ.

໑໒໕. ອຌ ເຕາ ເນເລີ ຕຼາຫ຺ມເນາ ກກຈນ຺ຕິ ນຍ຺ຸຕາ ສາຣຸບ຺ປາຫິ ກາຌາຫິ ອຄິຕ຺ວຈິ –

“ບຣິບຸຄ຺ຄກາເຍາ ນຸຣຸຈິ, ນຸຊາເຕາ ຈາຣຸຄສ຺ສເຕາ;

ນຸຈຄ຺ຄຈເຄ຺ຄາສິ ກກຈາ, ນຸນຸກ຺ກຄາເຕາສິ ວີຣິຍຈາ [ວິຣິຍຈາ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ບີ.)].

“ຕຣສ຺ສ ຫິ ນຸຊາຕສ຺ສ, ເພ ກຈນ຺ຕິ ວິພຊ຺ຊາຕາ;

ສເນ຺ຕ ເຕ ຕຈ ກາພສ຺ຕິ, ຍຫາບຸຣິສລກ຺ຂນາ.

“ບສນ຺ນເຕເຕ຺ຕາ ນຸຍຸເຕາ, ຕຼາຫາ [ຕຼາຫ຺ມາ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)] ນຸຊຸ ບຕາບຈາ;

ຍເນ຺ຍສຍເຌສນ຺ຌສ຺ສ, ອາຊິເຈ຺ຈາຈ ວິເຣາຈສິ.

“កល្យាណទស្សនោ ភិក្ខុ, កញ្ចនសន្និភត្តចោ;

កឹ តេ សមណភាវេន, ឯវំ ឧត្តមវណ្ណិនោ។

“រាជា អរហសិ ភវិតុំ, ចក្កវត្តី រថេសភោ;

ចាតុរន្តោ វិជិតាវី, ជម្ពុសណ្ឌស្ស [ជម្ពុមណ្ឌស្ស (ក.)] ឥស្សរោ។

“ខត្តិយា ភោគិរាជានោ, អនុយន្តា [អនុយុត្តា (សី. ស្យា. កំ. បី.)] ភវន្តុ តេ;

រាជាភិរាជា មនុជិន្ទោ, រជ្ជំ ការេហិ គោតម”។

“រាជាហមស្មិ សេលាតិ, ធម្មរាជា អនុត្តរោ;

ធម្មេន ចក្កំ វត្តេមិ, ចក្កំ អប្បដិវត្តិយំ”។

“សម្ពុទ្ធោ បដិជានាសិ, ធម្មរាជា អនុត្តរោ;

‘ធម្មេន ចក្កំ វត្តេមិ’, ឥតិ ភាសសិ គោតម។

“កោ នុ សេនាបតិ ភោតោ, សាវកោ សត្ថុរន្វយោ;

កោ តេ តមនុវត្តេតិ, ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ”។

“មយា បវត្តិតំ ចក្កំ, (សេលាតិ ភគវា ធម្មចក្កំ អនុត្តរំ;

សារិបុត្តោ អនុវត្តេតិ, អនុជាតោ តថាគតំ។

“អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, ភាវេតព្ពញ្ច ភាវិតំ;

បហាតព្ពំ បហីនំ មេ, តស្មា ពុទ្ធោស្មិ ព្រាហ្មណ៓

“វិនយស្សុ មយិ កង្ខំ, អធិមុច្ចស្សុ ព្រាហ្មណ;

ទុល្លភំ ទស្សនំ ហោតិ, សម្ពុទ្ធានំ អភិណ្ហសោ៓

“យេសំ វេ ទុល្លភោ លោកេ, បាតុភាវោ អភិណ្ហសោ;

សោហំ ព្រាហ្មណ សម្ពុទ្ធោ, សល្លកត្តោ អនុត្តរោ៓

“ព្រហ្មភូតោ អតិតុលោ, មារសេនប្បមទ្ទនោ;

សព្ពាមិត្តេ វសី កត្វា, មោទាមិ អកុតោភយោ”៓

“ឥមំ ភោន្តោ និសាមេថ, យថា ភាសតិ ចក្ខុមា;

សល្លកត្តោ មហាវីរោ, សីហោវ នទតី វនេ៓

“ព្រហ្មភូតំ អតិតុលំ, មារសេនប្បមទ្ទនំ;

កោ ទិស្វា នប្បសីទេយ្យ, អបិ កណ្ហាភិជាតិកោ៓

“យោ មំ ឥច្ឆតិ អន្វេតុ, យោ វា និច្ឆតិ គច្ឆតុ;

ឥធាហំ បព្ពជិស្សាមិ, វរបញ្ញស្ស សន្តិកេ”៓

“ឯតញ្ចេ [ឯវញ្ចេ (ស្យា៓ កំ៓)] រុច្ចតិ ភោតោ, សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ [សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ (កត្ថចិ សុត្តនិបាតេ)];

មយម្បិ បព្ពជិស្សាម, វរបញ្ញស្ស សន្តិកេ”។

“ព្រាហ្មណា តិសតា ឥមេ, យាចន្តិ បញ្ជលីកតា;

ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាម, ភគវា តវ សន្តិកេ”។

“ស្វាក្ខាតំ ព្រហ្មចរិយំ, (សេលាតិ ភគវា សន្ទិដ្ឋិកមកាលិកំ;

យត្ថ អមោឃា បព្ពជ្ជា, អប្បមត្តស្ស សិក្ខតោ”តិ។

អលត្ថ ខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ សបរិសោ ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ, អលត្ថ ឧបសម្បទំ។

៣០០។ អថ ខោ កេណិយោ ជដិលោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន សកេ អស្សមេ បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា ភគវតោ កាលំ អារោចាបេសិ – “កាលោ, ភោ គោតម, និដ្ឋិតំ ភត្ត”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន កេណិយស្ស ជដិលស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន។ អថ ខោ កេណិយោ ជដិលោ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ, សម្បវារេសិ។ អថ ខោ កេណិយោ ជដិលោ ភគវន្តំ ភុត្តាវិំ ឱនីតបត្តបាណិំ ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ កេណិយំ ជដិលំ ភគវា ឥមាហិ គាថាហិ អនុមោទិ –

“អគ្គិហុត្តមុខា យញ្ញា, សាវិត្តី ឆន្ទសោ មុខំ;

រាជា មុខំ មនុស្សានំ, នទីនំ សាគរោ មុខំ។

“នក្ខត្តានំ មុខំ ចន្ទោ, អាទិច្ចោ តបតំ មុខំ;

បុញ្ញំ អាកង្ខមានានំ, សង្ឃោ វេ យជតំ មុខ”ន្តិ។

អថ ខោ ភគវា កេណិយំ ជដិលំ ឥមាហិ គាថាហិ អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ។

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩃᩮᩣ ᩈᨷᩁᩥᩈᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᩅᩪᨷᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨲᩣᨷᩦ ᨷᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ – ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ – ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ᪨ ‘ᨡᩦᨱᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᩅᩩᩈᩥᨲᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ, ᨠᨲᩴ ᨠᩁᨱᩦᨿᩴ, ᨶᩣᨷᩁᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩣᨿᩣ’ᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩃᩮᩣ ᩈᨷᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩃᩮᩣ ᩈᨷᩁᩥᩈᩮᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩮᨶᩩᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴᩈᩴ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩮᨶᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨷᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᨽᩣᩈᩥ –

“ᨿᩴ ᨲᩴ ᩈᩁᨱᨾᩣᨣᨾ᩠ᨾ, ᩍᨲᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾ;

ᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲ᩠ᨲᩮᨶ [ᩋᨭ᩠ᨮᩁᨲ᩠ᨲᩮᨶ (ᨠ᪨)] ᨽᨣᩅᩤ, ᨴᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᩉ ᨲᩅ ᩈᩣᩈᨶᩮ᪨

“ᨲᩩᩅᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᩩᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ, ᨲᩩᩅᩴ ᨾᩣᩁᩣᨽᩥᨽᩪ ᨾᩩᨶᩥ;

ᨲᩩᩅᩴ ᩋᨶᩩᩈᨿᩮ ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨲᩣᩁᩮᩈᩥᨾᩴ ᨷᨩᩴ᪨

“ᩏᨷᨵᩦ ᨲᩮ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨲᩮ ᨷᨴᩣᩃᩥᨲᩣ;

ᩈᩦᩉᩮᩣᩅ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩮᩣ, ᨷᩉᩦᨶᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩮᩣ᪨

“ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᩣ ᨲᩥᩈᨲᩣ ᩍᨾᩮ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨩᩃᩦᨠᨲᩣ;

ᨷᩣᨴᩮ ᩅᩦᩁ ᨷᩈᩣᩁᩮᩉᩥ, ᨶᩣᨣᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩩ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩈᩮᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨

᪓᪨ ᩋᩔᩃᩣᨿᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲ

᪔᪐᪑᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨶᩣᨶᩣᩅᩮᩁᨩ᩠ᨩᨠᩣᨶᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩈᨲᩣᨶᩥ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨷᨭᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ

ឯតទហោសិ – “អយំ ខោ សមណោ គោតមោ ចាតុវណ្ណិំ សុទ្ធិំ បញ្ញបេតិ។ កោ នុ ខោ បហោតិ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុ”ន្តិ? តេន ខោ បន សមយេន អស្សលាយនោ នាម មាណវោ សាវត្ថិយំ បដិវសតិ ទហរោ, វុត្តសិរោ, សោឡសវស្សុទ្ទេសិកោ ជាតិយា, តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ, បទកោ, វេយ្យាករណោ, លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ។ អថ ខោ តេសំ ព្រាហ្មណានំ ឯតទហោសិ – “អយំ ខោ អស្សលាយនោ មាណវោ សាវត្ថិយំ បដិវសតិ ទហរោ, វុត្តសិរោ, សោឡសវស្សុទ្ទេសិកោ ជាតិយា, តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ…បេ… អនវយោ។ សោ ខោ បហោតិ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុ”ន្តិ។

អថ ខោ តេ ព្រាហ្មណា យេន អស្សលាយនោ មាណវោ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទវោចុំ – “អយំ, ភោ អស្សលាយន , សមណោ គោតមោ ចាតុវណ្ណិំ សុទ្ធិំ បញ្ញបេតិ។ ឯតុ ភវំ អស្សលាយនោ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុ”តិ [បដិមន្តេតូតិ (បី។ ក។)]។

ឯវំ វុត្តេ, អស្សលាយនោ មាណវោ តេ ព្រាហ្មណេ ឯតទវោច – “សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ធម្មវាទី; ធម្មវាទិនោ ច បន ទុប្បដិមន្តិយា ភវន្តិ។ នាហំ សក្កោមិ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុ”ន្តិ។ ទុតិយម្បិ ខោ តេ ព្រាហ្មណា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទវោចុំ – “អយំ, ភោ អស្សលាយន, សមណោ គោតមោ ចាតុវណ្ណិំ សុទ្ធិំ បញ្ញបេតិ។ ឯតុ ភវំ អស្សលាយនោ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុ [បដិមន្តេតុំ (សី។ បី។ ក។)]។ ចរិតំ ខោ បន ភោតា អស្សលាយនេន បរិព្ពាជក”ន្តិ។ ទុតិយម្បិ ខោ អស្សលាយនោ មាណវោ តេ ព្រាហ្មណេ ឯតទវោច – “សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ធម្មវាទី; ធម្មវាទិនោ ច បន ទុប្បដិមន្តិយា ភវន្តិ ។ នាហំ សក្កោមិ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុ”ន្តិ។ តតិយម្បិ ខោ តេ ព្រាហ្មណា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទវោចុំ – “អយំ, ភោ អស្សលាយន, សមណោ គោតមោ ចាតុវណ្ណិំ សុទ្ធិំ បញ្ញបេតិ។ ឯតុ ភវំ អស្សលាយនោ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុ [បដិមន្តេតុំ (សី។ បី។ ក។)]។ ចរិតំ ខោ បន ភោតា អស្សលាយនេន បរិព្ពាជកំ។ មា ភវំ អស្សលាយនោ អយុទ្ធបរាជិតំ បរាជយី”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, អស្សលាយនោ មាណវោ តេ ព្រាហ្មណេ ឯតទវោច – “អទ្ធា ខោ អហំ ភវន្តោ ន លភាមិ។ សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ធម្មវាទី; ធម្មវាទិនោ ច បន ទុប្បដិមន្តិយា ភវន្តិ។ នាហំ សក្កោមិ សមណេន គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុន្តិ។ អបិ ចាហំ ភវន្តានំ វចនេន គមិស្សាមី”តិ។

៤០១។ អថ ខោ អស្សលាយនោ មាណវោ មហតា ព្រាហ្មណគណេន សទ្ធិំ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អស្សលាយនោ មាណវោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ព្រាហ្មណា, ភោ គោតម, ឯវមាហំសុ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណោវ សុក្កោ វណ្ណោ, កណ្ហោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណាវ សុជ្ឈន្តិ, នោ អព្រាហ្មណា; ព្រាហ្មណាវ ព្រហ្មុនោ បុត្តា ឱរសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា

ព្រហ្មទាយាទា’តិ។ ឥធ ភវំ គោតមោ កិមាហា”តិ? “ទិស្សន្តិ [ទិស្សន្តេ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] ខោ បន, អស្សលាយន, ព្រាហ្មណានំ ព្រាហ្មណិយោ ឧតុនិយោបិ គព្ភិនិយោបិ វិជាយមានាបិ បាយមានាបិ។ តេ ច ព្រាហ្មណិយោនិជាវ សមានា ឯវមាហំសុ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណោវ សុក្កោ វណ្ណោ, កណ្ហោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណាវ សុជ្ឈន្តិ, នោ អព្រាហ្មណា; ព្រាហ្មណាវ ព្រហ្មុនោ បុត្តា ឱរសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មទាយាទា’”តិ។ “កិញ្ចាបិ ភវំ គោតមោ ឯវមាហ, អថ ខ្វេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ មញ្ញន្តិ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ…បេ… ព្រហ្មទាយាទា’”តិ។

៤០២។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, អស្សលាយន, សុតំ តេ – ‘យោនកកម្ពោជេសុ អញ្ញេសុ ច បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ ទ្វេវ វណ្ណា – អយ្យោ ចេវ ទាសោ ច; អយ្យោ ហុត្វា ទាសោ ហោតិ, ទាសោ ហុត្វា អយ្យោ ហោតី’”តិ ? “ឯវំ, ភោ, សុតំ តំ មេ – ‘យោនកកម្ពោជេសុ អញ្ញេសុ ច បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ ទ្វេវ វណ្ណា – អយ្យោ ចេវ ទាសោ ច; អយ្យោ ហុត្វា ទាសោ ហោតិ, ទាសោ ហុត្វា អយ្យោ ហោតី’”តិ។ “ឯត្ថ, អស្សលាយន, ព្រាហ្មណានំ កិំ ពលំ, កោ អស្សាសោ យទេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ…បេ… ព្រហ្មទាយាទា’”តិ? “កិញ្ចាបិ ភវំ គោតមោ ឯវមាហ, អថ ខ្វេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ មញ្ញន្តិ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ…បេ… ព្រហ្មទាយាទា’”តិ។

៤០៣។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, អស្សលាយន, ខត្តិយោវ នុ ខោ បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី កាមេសុមិច្ឆាចារី មុសាវាទី បិសុណវាចោ ផរុសវាចោ សម្ផប្បលាបី អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ, នោ ព្រាហ្មណោ? វេស្សោវ នុ ខោ…បេ… សុទ្ទោវ នុ ខោ បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី កាមេសុមិច្ឆាចារី មុសាវាទី បិសុណវាចោ ផរុសវាចោ សម្ផប្បលាបី អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ, នោ ព្រាហ្មណោ”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម។ ខត្តិយោបិ ហិ, ភោ គោតម, បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី កាមេសុមិច្ឆាចារី មុសាវាទី បិសុណវាចោ ផរុសវាចោ សម្ផប្បលាបី អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ។ ព្រាហ្មណោបិ ហិ, ភោ គោតម…បេ… វេស្សោបិ ហិ, ភោ គោតម…បេ… សុទ្ទោបិ ហិ, ភោ គោតម…បេ… សព្ពេបិ ហិ, ភោ គោតម, ចត្តារោ វណ្ណា បាណាតិបាតិនោ អទិន្នាទាយិនោ កាមេសុមិច្ឆាចារិនោ មុសាវាទិនោ បិសុណវាចា ផរុសវាចា សម្ផប្បលាបិនោ អភិជ្ឈាលូ ព្យាបន្នចិត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋី កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យុ”ន្តិ។ “ឯត្ថ, អស្សលាយន, ព្រាហ្មណានំ កិំ ពលំ, កោ អស្សាសោ យទេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ…បេ… ព្រហ្មទាយាទា’”តិ? “កិញ្ចាបិ ភវំ គោតមោ ឯវមាហ, អថ ខ្វេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ មញ្ញន្តិ – ‘ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ…បេ… ព្រហ្មទាយាទា’”តិ។

៤០៤។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, អស្សលាយន, ព្រាហ្មណោវ នុ ខោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ មុសាវាទា បដិវិរតោ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ អនភិជ្ឈាលុ អព្យាបន្នចិត្តោ សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យ, នោ [នោ ច (ក។)] ខត្តិយោ នោ

ᩅᩮᩔᩮᩣ, ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩥᨴᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᨸᩥᩈᩩᨱᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᨹᩁᩩᩈᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨹᨸ᩠ᨸᩃᩣᨸᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩋᨶᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩃᩩ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ...ᨸᩮ... ᩅᩮᩔᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ...ᨸᩮ... ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ...ᨸᩮ... ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᨸᩥᩈᩩᨱᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᨹᩁᩩᩈᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨹᨸ᩠ᨸᩃᩣᨸᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣ ᩋᨶᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩃᩪ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᨶ᩠”ᨲᩥ᪨ “ᩍᨵ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ , ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᨠᩥᩴ ᨻᩃᩴ, ᨠᩮᩣ ᩋᩔᩣᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ...ᨸᩮ... ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ? “ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ, ᩋᨳ ᨡ᩠ᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ...ᨸᩮ... ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ᪨

᪄᪀᪅᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨸᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᩋᩅᩮᩁᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨫᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩩᩴ, ᨶᩮᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨶᩮᩣ ᩅᩮᩔᩮᩣ ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩥᨴᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨸᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᩋᩅᩮᩁᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨫᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩩᩴ; ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ... ᩅᩮᩔᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ , ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ... ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ... ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᨸᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᩋᩅᩮᩁᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨫᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩩᨶ᩠”ᨲᩥ᪨ “ᩍᨵ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᨠᩥᩴ ᨻᩃᩴ, ᨠᩮᩣ ᩋᩔᩣᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ...ᨸᩮ... ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ? “ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ, ᩋᨳ ᨡ᩠ᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ...ᨸᩮ... ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ᪨

᪄᪀᪆᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨸᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨲᩥᩈᩥᨶᩣᨶᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨶᨴᩥᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩᩮᩣᨩᩃ᩠ᩃᩴ ᨸᩅᩣᩉᩮᨲᩩᩴ, ᨶᩮᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨶᩮᩣ ᩅᩮᩔᩮᩣ, ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩥᨴᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨸᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨲᩥᩈᩥᨶᩣᨶᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨶᨴᩥᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩᩮᩣᨩᩃ᩠ᩃᩴ ᨸᩅᩣᩉᩮᨲᩩᩴ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ... ᩅᩮᩔᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ... ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ... ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᨸᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨲᩥᩈᩥᨶᩣᨶᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨶᨴᩥᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩᩮᩣᨩᩃ᩠ᩃᩴ ᨸᩅᩣᩉᩮᨲᩩᨶ᩠”ᨲᩥ᪨ “ᩍᨵ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᨠᩥᩴ ᨻᩃᩴ, ᨠᩮᩣ ᩋᩔᩣᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ...ᨸᩮ... ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ? “ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ, ᩋᨳ ᨡ᩠ᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ...ᨸᩮ... ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ᪨

᪄᪀᪇᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᩍᨵ ᩁᩣᨩᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨾᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩈᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨶᩣᨩᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩩ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᩩᩃᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩣ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᨠᩩᩃᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᩈᩣᨠᩔ ᩅᩣ ᩈᩣᩃᩔ ᩅᩣ [ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩈᩣᩃᩔ ᩅᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩈᩃᩊᩔ ᩅᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩔ ᩅᩣ ᨸᨴᩩᨾᨠᩔ ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨳ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨸᩣᨲᩩᨠᩁᩮᩣᨳ᪨ ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩩ ᨸᨶ ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨱ᩠ᨯᩣᩃᨠᩩᩃᩣ

ᨶᩮᩈᩣᨴᨠᩩᩃᩣ ᩅᩮᨶᨠᩩᩃᩣ [ᩅᩮᨱᨠᩩᩃᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨷᩦ᪨), ᩅᩮᨱᩩᨠᩩᩃᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᩁᨳᨠᩣᩁᨠᩩᩃᩣ ᨷᩩᨠ᩠ᨠᩩᩈᨠᩩᩃᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ, ᩈᩣᨷᩣᨶᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩈᩪᨠᩁᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩁᨩᨠᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩑᩁᨱ᩠ᨯᨠᨭ᩠ᨮᩔ ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩩ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨷᩣᨲᩩᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩪ’ᨲᩥ᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᨿᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ [ᨿᩮᩣ ᨧ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)] ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᩩᩃᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩣ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᨠᩩᩃᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᩈᩣᨠᩔ ᩅᩣ ᩈᩣᩃᩔ ᩅᩣ ᩈᩊᩃᩔ ᩅᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩔ ᩅᩣ ᨷᨴᩩᨾᨠᩔ ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨷᩣᨲᩩᨠᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᨶᩩ ᨡ᩠ᩅᩣᩔ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᩥᨾᩣ ᨧᩮᩅ [ᨧ (ᩈᩦ᪨ ᨷᩦ᪨)] ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣ [ᩅᨱ᩠ᨱᩥᨾᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨷᩦ᪨ ᨠ᪨)] ᨧ ᨷᨽᩔᩁᩮᩣ ᨧ, ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ; ᨿᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᩮᩣ ᨧᨱ᩠ᨯᩣᩃᨠᩩᩃᩣ ᨶᩮᩈᩣᨴᨠᩩᩃᩣ ᩅᩮᨶᨠᩩᩃᩣ ᩁᨳᨠᩣᩁᨠᩩᩃᩣ ᨷᩩᨠ᩠ᨠᩩᩈᨠᩩᩃᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᩈᩣᨷᩣᨶᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩈᩪᨠᩁᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩁᨩᨠᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩑᩁᨱ᩠ᨯᨠᨭ᩠ᨮᩔ ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨷᩣᨲᩩᨠᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᩅᩣᩔ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨶ ᨧᩮᩅ ᩋᨧ᩠ᨧᩥᨾᩣ ᨶ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣ ᨶ ᨧ ᨷᨽᩔᩁᩮᩣ, ᨶ ᨧ ᨲᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩴ ᨠᩣᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ? “ᨶᩮᩣ ᩉᩥᨴᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᨿᩮᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ [ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨷᩦ᪨)], ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᩩᩃᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩣ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᨠᩩᩃᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᩈᩣᨠᩔ ᩅᩣ ᩈᩣᩃᩔ ᩅᩣ ᩈᩊᩃᩔ ᩅᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩔ ᩅᩣ ᨷᨴᩩᨾᨠᩔ ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨷᩣᨲᩩᨠᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᩅᩣᩔ [ᩈᩮᩣ ᨧᩔ (ᩈᩦ᪨ ᨷᩦ᪨), ᩈᩮᩣᨷᩥᩔ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᩥᨾᩣ ᨧᩮᩅ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣ ᨧ ᨷᨽᩔᩁᩮᩣ ᨧ, ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ; ᨿᩮᩣᨷᩥ ᩈᩮᩣ ᨧᨱ᩠ᨯᩣᩃᨠᩩᩃᩣ ᨶᩮᩈᩣᨴᨠᩩᩃᩣ ᩅᩮᨶᨠᩩᩃᩣ ᩁᨳᨠᩣᩁᨠᩩᩃᩣ ᨷᩩᨠ᩠ᨠᩩᩈᨠᩩᩃᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᩈᩣᨷᩣᨶᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩈᩪᨠᩁᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩁᨩᨠᨴᩮᩣᨱᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩑᩁᨱ᩠ᨯᨠᨭ᩠ᨮᩔ ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩁᨱᩥᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨷᩣᨲᩩᨠᨲᩮᩣ, ᩈ᩠ᩅᩣᩔ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᩥᨾᩣ ᨧᩮᩅ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣ ᨧ ᨷᨽᩔᩁᩮᩣ ᨧ, ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣᨷᩥ ᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᩥᨾᩣ ᨧᩮᩅ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩣ ᨧ ᨷᨽᩔᩁᩮᩣ ᨧ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶᨷᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩴ ᨠᩣᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᩑᨲ᩠ᨳ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᨠᩥᩴ ᨻᩃᩴ, ᨠᩮᩣ ᩋᩔᩣᩈᩮᩣ ᨿᨴᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ; ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᨠᨱ᩠ᩉᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ; ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᩅ ᩈᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᩋᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ; ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᩅ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩒᩁᩈᩣ ᨾᩩᨡᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨩᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ? “ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ, ᩋᨳ ᨡ᩠ᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ – ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ…ᨷᩮ… ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ’”ᨲᩥ᪨

᪔᪐᪙᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᩍᨵ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩴᩅᩣᩈᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩮᩈᩴ ᩈᩴᩅᩣᩈᨾᨶ᩠ᩅᩣᨿ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᩮᨳ; ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᩩᨾᩣᩁᩮᨶ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩈᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᨷᩥᨲᩩᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ, ‘ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ’ᨲᩥᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ’ᨲᩥᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᩩᨾᩣᩁᩮᨶ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩈᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᨷᩥᨲᩩᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ, ‘ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ’ᨲᩥᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ’ᨲᩥᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

“ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩋᩔᩃᩣᨿᨶ, ᩍᨵ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩴᩅᩣᩈᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩮᩈᩴ ᩈᩴᩅᩣᩈᨾᨶ᩠ᩅᩣᨿ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᩮᨳ; ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᨾᩣᩁᩮᨶ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩈᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᨷᩥᨲᩩᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ, ‘ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ’ᨲᩥᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ’ᨲᩥᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᨾᩣᩁᩮᨶ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩈᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᨷᩥᨲᩩᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ, ‘ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ’ᨲᩥᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ‘ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ’ᨲᩥᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

“តំ កិំ យញ្ញសិ, អស្សលាយន ឦធ ចត្វរោ កម្ពោជេ យោនេសុ [សំយោនេសុ (ក៎)], ទេសំ បរិយោកយត្វាន កិរោនេរា

ឌាឃេច; ឧយា ឧរោ ចត្វរាយ កម្ពោជេ កិរោនេរា ឧបរិទ្ធា, សិយា ឧរោ យាតូរិ រះមេរោ បិតូរិ រះមេរោ, ‘អិរស្សា’តិបិ ចត្តរោទ្ធា

‘កម្ពោជា’តិបិ ចត្តរោទ្ធា”តិ? “ក្យូលច្ចិតឡារោ [ឧចក្យូនញ្ញាឃ ហិ ឧរោ (សីំ បី៎), ឧរោ ក្យាទល្ហូបិ ឧរោ (ស្យា៎ កំ៎), ឧចក្យូលឌោ ហិ ឧរោ

(?)], ឧកា ឧកាតយ, អស្សតឧរា ឧហាតិ៎ ឦធំ ហិស្ស , ឧកា ឧកាតយ, ភាភាកាធរលំ បស្សាមិ; អយូត្រ ឆ បឧភសាតំ ភ កិច្ចិ ភាភាកាធរលំ

បស្សាមិ”តិ៎

“តំ កិំ យញ្ញសិ, អស្សលាយន, ឦធាស្សុ ឆ្កូ យាលចកា ភាតឧរា ទិរាគទិយា, ឲកា អញ្ញាឃកោ ឧបតិនេតា ឲកា អភញ្ញាឃកោ

អភូបតិនេតា៎ កាឧយត្វ ត្រាហូណា បឌមំ ឧកានេឃ្យ សុទ្ធ ចា ធាលិបិនេក ចា ឃឧញ្ញា ចា បិហូឧត ចា”តិ? “ឧយា ឧរោ, ឧកា ឧកាតយ,

យាលចកា អញ្ញាឃកោ ឧបតិនេតា តឧយត្វ ត្រាហូណា បឌមំ ឧកានេឃ្យ សុទ្ធ ចា ធាលិបិនេក ចា ឃឧញ្ញា ចា បិហូឧត ចា៎ កិចិញ្ញ, ឧកា

ឧកាតយ, អភញ្ញាឃកោ អភូបតិនេត ជិត្ត យហបរ្យល់ កចិស្សតិ”តិ?

“តំ កិំ យញ្ញសិ, អស្សលាយន, ឦធាស្សុ ឆ្កូ យាលចកា ភាតឧរា ទិរាគទិយា, ឲកា អញ្ញាឃកោ ឧបតិនេតា ទុស្សិលា បិបឆឧម្មោ, ឲកា

អភញ្ញាឃកោ អភូបតិនេតា សិលចា កល្យាលធឧម្មោ៎ កាឧយត្វ ត្រាហូណា បឌមំ ឧកានេឃ្យ សុទ្ធ ចា ធាលិបិនេក ចា ឃឧញ្ញា ចា បិហូឧត

ចា”តិ? “ឧយា ឧរោ, ឧកា ឧកាតយ, យាលចកា អភញ្ញាឃកោ អភូបតិនេតា សិលចា កល្យាលធឧម្មោ តឧយត្វ ត្រាហូណា បឌមំ ឧកានេឃ្យ

សុទ្ធ ចា ធាលិបិនេក ចា ឃឧញ្ញា ចា បិហូឧត ចា៎ កិចិញ្ញ, ឧកា ឧកាតយ, ទុស្សិលេ បិបឆឧម្មេ ជិត្ត យហបរ្យល់ កចិស្សតិ”តិ?

“បូឧព្វ ឧលា ត្វំ, អស្សលាយន, ឌាតិ អកយាសិ; ឌាតិ កត្វា យឧត្ត អកយាសិ; យឧត្ត កត្វា តឧប អកយាសិ; តឧប កត្វា [យឧត្ត កត្វា តឧយតំ ត្វំ

(សី៎ បី៎), យឧត្ត កត្វា តឧយច ឆឧបត្វា (ស្យា៎ កំ៎)] ចាតូចល្លិ សុទ្ធិ បច្ចាកឧតា, ឃយហំ បញ្ញាឧបមិ”តិ៎ ឲចំ ទុឧត្ត, អស្សលាយនោ

យាលឧចា តូល្ហីភូឧតា យង្កុភូឧតា បត្តក្ខន្ធោ អឆោយុឧលា បជ្ឈាយន្តោ អបដិភានោ និសីទិ៎

៣១០៎ អឆ ឧលា កកចា អស្សលាយនំ យាលចំ តូល្ហីភូតំ យង្កុភូតំ បត្តក្ខន្ធំ អឆោយុខំ បជ្ឈាយន្តំ អបដិភានំ ចិទិត្វា អស្សលាយនំ យាលចំ

ឲតឆឧចាច – “ភូតបុព្វំ, អស្សលាយន, សត្តន្នំ ត្រាហូលិសីនំ អរញ្ញាឃតឧត បណ្ណកូដីសុ សម្មន្តានំ [ចរន្តានំ (សី៎)] ឲចរូបំ បិបកំ ទិដ្ឋិកតំ

ឧប្បន្នំ ឧហាតិ – ‘ត្រាហូណោច ឧសដ្ឋោ ចណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ ចណ្ណោ...ឧប... ត្រាហូទាយាទា’តិ៎ អស្សោសិ ឧលា , អស្សលាយន, អសិតោ

ឧឌចឧលា ឦសិ – ‘សត្តន្នំ កិរ ត្រាហូលិសីនំ អរញ្ញាឃតឧត បណ្ណកូដីសុ សម្មន្តានំ ឲចរូបំ បិបកំ ទិដ្ឋិកតំ ឧប្បន្នំ – ត្រាហូណោច ឧសដ្ឋោ

ចណ្ណោ...ឧប... ត្រាហូទាយាទា’តិ៎ អឆ ឧលា, អស្សលាយន, អសិតោ ឧឌចឧលា ឦសិ ឧកាសយស្សុ កប្បេត្វា យញ្ជិដ្ឋចណ្ណានិ ទុស្សានិ

និចាឧសត្វា បដលិឧយា [អដលិឧយា (សី៎ បី៎), អកលិឧយា (ស្យា៎ កំ៎)] ឧបាហនា អារូហិត្វា ឌាតរូបមយំ ទណ្ឌំ កឧហត្វា សត្តន្នំ

ត្រាហូលិសីនំ បត្វន្តិឧល បាតូរឧហាសិ៎ អឆ ឧលា, អស្សលាយន, អសិតោ ឧឌចឧលា ឦសិ សត្តន្នំ ត្រាហូលិសីនំ បត្វន្តិឧល ចង្កយយាឧនា

ឲចយាហ – ‘ហន្ទ, ឧកា ទូ ឧលា ឦឧម កចឧន្តា ត្រាហូលិសឧយា កតា [កត្វា (ស្យា៎ កំ៎ ក៎)]; ហន្ទ, ឧកា ទូ ឧលា ឦឧម កចឧន្តា

ព្រាហ្មណិសយោ គតា’តិ? អថ ខោ, អស្សលាយន, សត្តន្នំ ព្រាហ្មណិសីនំ ឯតទហោសិ – ‘កោ នាយំ គាមណ្ឌលរូបោ វិយ សត្តន្នំ ព្រាហ្មណិសីនំ បដ្ឋណ្ឌិលេ ចង្កមមានោ ឯវមាហ – ‘ហន្ទ, កោ នុ ខោ ឥមេ ភវន្តោ ព្រាហ្មណិសយោ គតា; ហន្ទ, កោ នុ ខោ ឥមេ ភវន្តោ ព្រាហ្មណិសយោ គតាតិ? ហន្ទ, នំ អភិសបាមា’តិ៍ អថ ខោ, អស្សលាយន, សត្ត ព្រាហ្មណិសយោ អសិតំ ទេវលំ ឥសិំ អភិសបិំសុ – ‘ភស្មា, វសល [វសលី (បី៍), វសលិ (ក៍), ចបលី (ស្យា៍ កំ៍)], ហោហិ; ភស្មា, វសល, ហោហី’តិ [ភស្មា វសល ហោហីតិ អភិសបវចនំ សី៍ បី៍ បោត្ថកេសុ សកិទេវ អាគតំ]៍ យថា យថា ខោ, អស្សលាយន, សត្ត ព្រាហ្មណិសយោ អសិតំ ទេវលំ ឥសិំ អភិសបិំសុ តថា តថា អសិតោ ទេវលោ ឥសិ អភិរូបតរោ ចេវ ហោតិ ទស្សនីយតរោ ច បាសាទិកតរោ ច៍ អថ ខោ, អស្សលាយន, សត្តន្នំ ព្រាហ្មណិសីនំ ឯតទហោសិ – ‘មោឃំ វត នោ តបោ, អផលំ ព្រហ្មចរិយំ៍ មយញ្ហិ បុព្ពេ យំ អភិសបាម – ភស្មា, វសល, ហោហិ; ភស្មា, វសល, ហោហីតិ ភស្មាវ ភវតិ ឯកច្ចោ៍ ឥមំ បន មយំ យថា យថា អភិសបាម តថា តថា អភិរូបតរោ ចេវ ហោតិ ទស្សនីយតរោ ច បាសាទិកតរោ ចា’តិ៍ ‘ន ភវន្តានំ មោឃំ តបោ, នាផលំ ព្រហ្មចរិយំ៍ ឥង្ឃ ភវន្តោ, យោ មយិ មនោបទោសោ តំ បជហថា’តិ៍ ‘យោ ភវតិ មនោបទោសោ តំ បជហាម៍ កោ នុ ភវំ ហោតី’តិ? ‘សុតោ នុ ភវតំ – អសិតោ ទេវលោ ឥសី’តិ? ‘ឯវំ, ភោ’៍ ‘សោ ខ្វាហំ, ភោ, ហោមី’តិ៍ អថ ខោ, អស្សលាយន, សត្ត ព្រាហ្មណិសយោ អសិតំ ទេវលំ ឥសិំ អភិវាទេតុំ ឧបក្កមិំសុ៍

៤១១៍ “អថ ខោ, អស្សលាយន, អសិតោ ទេវលោ ឥសិ សត្ត ព្រាហ្មណិសយោ ឯតទវោច – ‘សុតំ មេតំ, ភោ, សត្តន្នំ កិរ ព្រាហ្មណិសីនំ អរញ្ញាយតនេ បណ្ណកុដីសុ សម្មន្តានំ ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ – ព្រាហ្មណោវ សេដ្ឋោ វណ្ណោ, ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណោវ សុក្កោ វណ្ណោ, កណ្ហោ អញ្ញោ វណ្ណោ; ព្រាហ្មណាវ សុជ្ឈន្តិ, នោ អព្រាហ្មណា; ព្រាហ្មណាវ ព្រហ្មុនោ បុត្តា ឱរសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មទាយាទា’តិ៍ ‘ឯវំ, ភោ’៍

“‘ជានន្តិ បន ភោន្តោ – យា ជនិកា មាតា [ជនិមាតា (សី៍ ស្យា៍ កំ៍ បី៍)] ព្រាហ្មណំយេវ អគមាសិ, នោ អព្រាហ្មណ’ន្តិ? ‘នោ ហិទំ, ភោ’៍

“‘ជានន្តិ បន ភោន្តោ – យា ជនិកាមាតុ [ជនិមាតុ (សី៍ ស្យា៍ កំ៍ បី៍)] មាតា យាវ សត្តមា មាតាមហយុគា ព្រាហ្មណំយេវ អគមាសិ, នោ អព្រាហ្មណ’ន្តិ? ‘នោ ហិទំ, ភោ’៍

“‘ជានន្តិ បន ភោន្តោ – យោ ជនកោ បិតា [ជនិបិតា (សី៍ ស្យា៍ កំ៍ បី៍)] ព្រាហ្មណិំយេវ អគមាសិ, នោ អព្រាហ្មណិ’ន្តិ? ‘នោ ហិទំ, ភោ’៍

“‘ជានន្តិ បន ភោន្តោ – យោ ជនកបិតុ [ជនិបិតុ (សី៍ ស្យា៍ កំ៍ បី៍)] បិតា យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា ព្រាហ្មណិំយេវ អគមាសិ, នោ អព្រាហ្មណិ’ន្តិ? ‘នោ ហិទំ, ភោ’៍

‘‘ជានន្តិ បន ភោន្តោ – យថា គព្ភស្ស អវក្កន្តិ ហោតី’តិ [ន មយំ ជានាម ភោ យថា គព្ភស្ស អវក្កន្តិ ហោតីតិ។ យថា ច បន ភោ គព្ភស្ស អវក្កន្តិ ហោតីតិ (ក។)]? ‘ជានាម មយំ, ភោ – យថា គព្ភស្ស អវក្កន្តិ ហោតិ [ន មយំ ជានាម ភោ យថា គព្ភស្ស អវក្កន្តិ ហោតីតិ។ យថា ច បន ភោ គព្ភស្ស អវក្កន្តិ ហោតីតិ (ក។)]។ ឥធ មាតាបិតរោ ច សន្និបតិតា ហោន្តិ, មាតា ច ឧតុនី ហោតិ, គន្ធព្ពោ ច បច្ចុបដ្ឋិតោ ហោតិ; ឯវំ តិណ្ណំ សន្និបាតា គព្ភស្ស អវក្កន្តិ ហោតី’តិ។

‘‘ជានន្តិ បន ភោន្តោ – តគ្ឃ [យគ្ឃេ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)], សោ គន្ធព្ពោ ខត្តិយោ វា ព្រាហ្មណោ វា វេស្សោ វា សុទ្ទោ វា’តិ? ‘ន មយំ, ភោ, ជានាម – តគ្ឃ សោ គន្ធព្ពោ ខត្តិយោ វា ព្រាហ្មណោ វា វេស្សោ វា សុទ្ទោ វា’តិ។ ‘ឯវំ សន្តេ, ភោ, ជានាថ – កេ តុម្ហេ ហោថា’តិ? ‘ឯវំ សន្តេ, ភោ , ន មយំ ជានាម – កេ មយំ ហោមា’តិ។ តេ ហិ នាម, អស្សលាយន, សត្ត ព្រាហ្មណិសយោ អសិតេន ទេវលេន ឥសិនា សកេ ជាតិវាទេ សមនុយុញ្ជិយមានា សមនុគ្គាហិយមានា សមនុភាសិយមានា ន សម្បាយិស្សន្តិ; កិំ បន ត្វំ ឯតរហិ មយា សកស្មិំ ជាតិវាទេ សមនុយុញ្ជិយមានោ សមនុគ្គាហិយមានោ សមនុភាសិយមានោ សម្បាយិស្សសិ, យេសំ ត្វំ សាចរិយកោ ន បុណ្ណោ ទព្ពិគាហោ”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, អស្សលាយនោ មាណវោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម…បេ… ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។

អស្សលាយនសុត្តំ និដ្ឋិតំ តតិយំ។

៤។ ឃោដមុខសុត្តំ

៤១២។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ អាយស្មា ឧទេនោ ពារាណសិយំ វិហរតិ ខេមិយម្ពវនេ។ តេន ខោ បន សមយេន ឃោដមុខោ ព្រាហ្មណោ ពារាណសិំ អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចិទេវ ករណីយេន។ អថ ខោ ឃោដមុខោ ព្រាហ្មណោ ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមមានោ អនុវិចរមានោ យេន ខេមិយម្ពវនំ តេនុបសង្កមិ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទេនោ អព្ភោកាសេ ចង្កមតិ។ អថ ខោ ឃោដមុខោ ព្រាហ្មណោ យេនាយស្មា ឧទេនោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា ឧទេនេន សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា អាយស្មន្តំ ឧទេនំ ចង្កមន្តំ អនុចង្កមមានោ ឯវមាហ – “អម្ភោ សមណ, ‘នត្ថិ ធម្មិកោ បរិព្ពាជោ’ [បរិព្ពជោ (សី។ បី។)] – ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតិ។ តញ្ច ខោ ភវន្តរូបានំ វា អទស្សនា, យោ វា បនេត្ថ ធម្មោ”តិ។

ឯវំ វុត្តេ, អាយស្មា ឧទេនោ ចង្កមា ឱរោហិត្វា វិហារំ បវិសិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ។ ឃោដមុខោបិ ខោ ព្រាហ្មណោ ចង្កមា ឱរោហិត្វា វិហារំ បវិសិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតំ ខោ ឃោដមុខំ ព្រាហ្មណំ អាយស្មា ឧទេនោ ឯតទវោច – “សំវិជ្ជន្តិ [សំវិជ្ជន្តេ (ពហូសុ)] ខោ, ព្រាហ្មណ, អាសនានិ។ សចេ អាកង្ខសិ, និសីទា”តិ។ “ឯតទេវ ខោ បន មយំ ភោតោ ឧទេនស្ស

អាគមយមានា (ន) និសីទាម។ កថញ្ហិ នាម មាទិសោ បុព្ពេ អនិមន្តិតោ អាសនេ និសីទិតព្ពំ មញ្ញេយ្យា”តិ? អថ ខោ ឃោដមុខោ ព្រាហ្មណោ អញ្ញតរំ នីចំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឃោដមុខោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មន្តំ ឧទេនំ ឯតទវោច – “អម្ភោ សមណ, ‘នត្ថិ ធម្មិកោ បរិព្ពជោ’ – ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតិ។ តញ្ច ខោ ភវន្តរូបានំ វា អទស្សនា, យោ វា បនេត្ថ ធម្មោ”តិ។

“សចេ ខោ បន មេ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, អនុញ្ញេយ្យំ អនុជានេយ្យាសិ, បដិក្កោសិតព្ពញ្ច បដិក្កោសេយ្យាសិ; យស្ស ច បន មេ ភាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានេយ្យាសិ, មមំយេវ តត្ថ ឧត្តរិ បដិបុច្ឆេយ្យាសិ – ‘ឥទំ, ភោ សមណ, កថំ, ឥមស្ស ក្វត្ថោ’តិ? ឯវំ កត្វា សិយា នោ ឯត្ថ កថាសល្លាបោ”តិ។ “អនុញ្ញេយ្យំ ខ្វាហំ ភោតោ សមណស្ស អនុជានិស្សាមិ, បដិក្កោសិតព្ពញ្ច បដិក្កោសិស្សាមិ; យស្ស ច បនាហំ ភោតោ សមណស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានិស្សាមិ, ភវន្តំយេវ តត្ថ សមណំ ឧត្តរិ បដិបុច្ឆិស្សាមិ – ‘ឥទំ, ភោ សមណ, កថំ, ឥមស្ស ក្វត្ថោ’តិ? ឯវំ កត្វា ហោតុ នោ ឯត្ថ កថាសល្លាបោ”តិ។

៤១២។ “ចត្តារោមេ, ព្រាហ្មណ, បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។ កតមេ ចត្តារោ? ឥធ, ព្រាហ្មណ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។ ឥធ បន, ព្រាហ្មណ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បរន្តបោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។ ឥធ បន, ព្រាហ្មណ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។ ឥធ បន, ព្រាហ្មណ , ឯកច្ចោ បុគ្គលោ នេវត្តន្តបោ ហោតិ នាត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ, ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្ពុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ។ ឥមេសំ, ព្រាហ្មណ, ចតុន្នំ បុគ្គលានំ កតមោ តេ បុគ្គលោ ចិត្តំ អារាធេតី”តិ?

“យ្វាយំ, ភោ ឧទេន, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ អយំ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ; យោបាយំ, ភោ ឧទេន, បុគ្គលោ បរន្តបោ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ អយម្បិ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ; យោបាយំ, ភោ ឧទេន, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ អយម្បិ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ; យោ ច ខោ អយំ, ភោ ឧទេន, បុគ្គលោ នេវត្តន្តបោ នាត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្ពុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ។ អយមេវ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ អារាធេតី”តិ។

“កស្មា បន តេ, ព្រាហ្មណ, ឥមេ តយោ បុគ្គលា ចិត្តំ នារាធេន្តី”តិ? “យ្វាយំ, ភោ ឧទេន, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ អត្តានំ សុខកាមំ ទុក្ខបដិក្កូលំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ; ឥមិនា មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោបាយំ , ភោ ឧទេន, បុគ្គលោ បរន្តបោ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ បរំ សុខកាមំ ទុក្ខបដិក្កូលំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ; ឥមិនា មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោបាយំ, ភោ ឧទេន, បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ អត្តានញ្ច បរញ្ច សុខកាមំ ទុក្ខបដិក្កូលំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ; ឥមិនា មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធេតិ។ យោ ច ខោ អយំ, ភោ ឧទេន, បុគ្គលោ នេវត្តន្តបោ នាត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន

បរបរិតាបតាត្រូវយោកយត្យុរេត្តា រេសា អតត្តត្តរេបិ អបរត្តរេបិ ឌិរេដ្ឋេច ធរេម្មុ តិច្ឆារេតា តិព្ពុរេតា សីតីភូរេតា សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូរេតត អត្តតា ចិហរតិ, រេសា អត្តាតព្ចា បរព្ចា សុខកាមំ ទុក្ខបដិក្កូលំ រេតច អាតាបេបតិ ត បរិតាបេបតិ; ឥមិតា រេយ អយំ បុក្កលោ ចិត្តំ អារាធេតី”តិ។

៣៦៣។ “ទ្វេមា, ព្រាហ្មណ, បរិសា។ កតមា ទ្វេ? ឥធ, ព្រាហ្មណ, ឯកច្ចា បរិសា សារត្តរត្តា មណិកុណ្ឌលេសុ បុត្តភរិយំ បរិយេសតិ, ទាសិទាសំ បរិយេសតិ, ខេត្តវត្ថុំ បរិយេសតិ, ជាតរូបរជតំ បរិយេសតិ។

“ឥធ បត, ព្រាហ្មណ, ឯកច្ចា បរិសា អសារត្តរត្តា មណិកុណ្ឌលេសុ បុត្តភរិយំ បហាយ, ទាសិទាសំ បហាយ, ខេត្តវត្ថុំ បហាយ, ជាតរូបរជតំ បហាយ, អគារស្មា អតគារិយំ បព្ពជិតា។ ស្វាយំ, ព្រាហ្មណ, បុក្កលោ រេតចត្តត្តរេបិ តាត្តបរិតាបតាត្រូវយោកយត្យុរេត្តា ត បរត្តរេបិ ត បរបរិតាបតាត្រូវយោកយត្យុរេត្តា។ រេសា អតត្តត្តរេបិ អបរត្តរេបិ ឌិរេដ្ឋេច ធរេម្មុ តិច្ឆារេតា តិព្ពុរេតា សីតីភូរេតា សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូរេតត អត្តតា ចិហរតិ។ ឥធ កតមំ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, បុក្កលំ កតមាយ បរិសាយ ពហុលំ សមនុបស្សសិ – យា ចាយំ បរិសា សារត្តរត្តា មណិកុណ្ឌលេសុ បុត្តភរិយំ បរិយេសតិ ទាសិទាសំ បរិយេសតិ ខេត្តវត្ថុំ បរិយេសតិ ជាតរូបរជតំ បរិយេសតិ, យា ចាយំ បរិសា អសារត្តរត្តា មណិកុណ្ឌលេសុ បុត្តភរិយំ បហាយ ទាសិទាសំ បហាយ ខេត្តវត្ថុំ បហាយ ជាតរូបរជតំ បហាយ អគារស្មា អតគារិយំ បព្ពជិតា”តិ?

“ស្វាយំ , រេភា រេគាតម, បុក្កលោ រេតចត្តត្តរេបិ តាត្តបរិតាបតាត្រូវយោកយត្យុរេត្តា ត បរត្តរេបិ ត បរបរិតាបតាត្រូវយោកយត្យុរេត្តា រេសា អតត្តត្តរេបិ អបរត្តរេបិ ឌិរេដ្ឋេច ធរេម្មុ តិច្ឆារេតា តិព្ពុរេតា សីតីភូរេតា សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូរេតត អត្តតា ចិហរតិ; ឥមាហំ បុក្កលំ យាយំ បរិសា អសារត្តរត្តា មណិកុណ្ឌលេសុ បុត្តភរិយំ បហាយ ទាសិទាសំ បហាយ ខេត្តវត្ថុំ បហាយ ជាតរូបរជតំ បហាយ អគារស្មា អតគារិយំ បព្ពជិតា ឥមិស្សំ បរិសាយំ ពហុលំ សមនុបស្សាមី”តិ។

“ឥទាតេច រេខា បត រេត, ព្រាហ្មណ, ភាសិតំ – ‘យមំ ឯចំ អាជាតាម – អប្បកា សមណ, តត្ថិ ធម្មិរេកា បរិព្ពរេជា, ឯចំ រេយ ឯត្ថ រេហាតិ។ តព្ចា រេខា ភចត្តរូបិតំ ចា អភស្សាតា, រេយា ចា បតេត្ថ ធរេម្មា’”តិ។ “អទ្ធា រេយសា, រេភា រេគាតម, សាត្រូកហា ចាចា ភាសិតា។ ‘អត្ថិ ធម្មិរេកា បរិព្ពរេជា’ – ឯចំ រេយ ឯត្ថ រេហាតិ។ ឯចព្ចា បត យំ ភចំ រេគាតមោ ធាររេត្យ។ រេយ ច រេយ រេភាតា រេគាតមេត ចត្តារេរា បុក្កលា សំចិជ្ជមាត ទុត្តា ចិត្តារេភ អចិភត្តា, សាធុ រេយ ភចំ, រេគាតមោ ឥមេរេយ ចត្តារេរា បុក្កលេ ចិត្តារេភ ចិភជត្យ អត្រូកម្បំ ឧបាទាយា”តិ។ “រេតភ ហិ, ព្រាហ្មណ, សុណាហិ, សាធុកំ មតសិ ករោហិ, ភាសិស្សាមី”តិ។ “ឯចំ, រេភា”តិ រេខា រេឈាជយុរេខា ព្រាហ្មរេណា អាយស្មរេតា រេគាតមស្ស បច្ចស្សាសិ។ អាយស្មា រេគាតមោ ឯតទរេចាច –

៣៦៤។ “កតរេមា ច, ព្រាហ្មណ, បុក្កលោ អត្តត្តរេបិ អត្តបរិតាបតាត្រូវយោកយត្យុរេត្តា? ឥធ, ព្រាហ្មណ, ឯកច្ចោ បុក្កលោ អរេចលរេកា រេហាតិ មុត្តាចាររេរា ហត្ថាបរេលខរេតា តឯហិភទ្ទត្តិរេកា តតិដ្ឋភទ្ទត្តិរេកា, តាភិហដំ ត ឧទ្ទិស្សកតំ ត តិមត្តតំ សាទិយតិ។ រេសា ត កុម្ភិមុខា

ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᨶ ᨠᩊᩮᩣᨷᩥᨾᩩᨡᩣ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᨶ ᩑᩊᨠᨾᨶ᩠ᨲᩁᩴ, ᨶ ᨴᨱ᩠ᨯᨾᨶ᩠ᨲᩁᩴ, ᨶ ᨾᩩᩈᩃᨾᨶ᩠ᨲᩁᩴ, ᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨶᩴ, ᨶ ᨣᨻ᩠ᨽᩥᨶᩥᨿᩣ, ᨶ ᨷᩣᨿᨾᩣᨶᩣᨿ , ᨶ ᨷᩩᩁᩥᩈᨶ᩠ᨲᩁᨣᨲᩣᨿ, ᨶ ᩈᨦ᩠ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩦᩈᩩ, ᨶ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩈᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨾᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣ ᩈᨱ᩠ᨯᩈᨱ᩠ᨯᨧᩣᩁᩥᨶᩦ, ᨶ ᨾᨧ᩠ᨨᩴ ᨶ ᨾᩴᩈᩴ, ᨶ ᩈᩩᩁᩴ ᨶ ᨾᩮᩁᨿᩴ ᨶ ᨳᩩᩈᩮᩣᨴᨠᩴ ᨷᩥᩅᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩣᩃᩮᩣᨷᩥᨠᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩃᩮᩣᨷᩥᨠᩮᩣ…ᨷᩮ… ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩃᩮᩣᨷᩥᨠᩮᩣ; ᩑᨠᩥᩔᩣᨷᩥ ᨴᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨿᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥᨷᩥ ᨴᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᨿᩣᨷᩮᨲᩥ…ᨷᩮ… ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥᨷᩥ ᨴᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᨿᩣᨷᩮᨲᩥ; ᩑᨠᩣᩉᩥᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲᩥ…ᨷᩮ… ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩥᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᩋᨴ᩠ᨵᨾᩣᩈᩥᨠᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨽᨲ᩠ᨲᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᩣᨠᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩣᨾᩣᨠᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩦᩅᩣᩁᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨴᨴ᩠ᨴᩩᩃᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ , ᩉᨭᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᨱᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨧᩣᨾᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨷᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩥᨱᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨣᩮᩣᨾᨿᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᨶᨾᩪᩃᨹᩃᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᨿᩣᨷᩮᨲᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨹᩃᨽᩮᩣᨩᩦ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᩣᨱᩣᨶᩥᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨾᩈᩣᨱᩣᨶᩥᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨨᩅᨴᩩᩔᩣᨶᩥᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨷᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩣᨶᩥᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨲᩥᩁᩦᨭᩣᨶᩥᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᩋᨩᩥᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᩋᨩᩥᨶᨠ᩠ᨡᩥᨷᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨠᩩᩈᨧᩦᩁᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᩅᩣᨠᨧᩦᩁᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨹᩃᨠᨧᩦᩁᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨠᩮᩈᨠᨾ᩠ᨻᩃᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᩅᩣᩃᨠᨾ᩠ᨻᩃᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ, ᩏᩃᩪᨠᨷᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨷᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩥ; ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩃᩮᩣᨧᨠᩮᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩃᩮᩣᨧᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ , ᩏᨻ᩠ᨽᨭ᩠ᨮᨠᩮᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩈᨶᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨭᩥᨠᩮᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨭᩥᨠᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨠᨱ᩠ᨭᨠᩣᨷᩔᨿᩥᨠᩮᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᨱ᩠ᨭᨠᩣᨷᩔᨿᩮ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᨲᩥ; ᩈᩣᨿᨲᨲᩥᨿᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩏᨴᨠᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ – ᩍᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨠᩣᨿᩔ ᩋᩣᨲᩣᨷᨶᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

᪁᪉᪈᪨ "ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨷᩁᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᨷᩁᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩒᩁᨻ᩠ᨽᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩪᨠᩁᩥᨠᩮᩣ ᩈᩣᨠᩩᨱᩥᨠᩮᩣ ᨾᩣᨣᩅᩥᨠᩮᩣ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨾᨧ᩠ᨨᨥᩣᨲᨠᩮᩣ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᨧᩮᩣᩁᨥᩣᨲᨠᩮᩣ ᨣᩮᩣᨥᩣᨲᨠᩮᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩮᩣ – ᨿᩮ ᩅᩣ ᨷᨶᨬ᩠ᨬᩮᨷᩥ ᨠᩮᨧᩥ ᨠᩩᩁᩪᩁᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨷᩁᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᨷᩁᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

᪁᪉᪉᪨ "ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨷᩁᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᨧ ᨷᩁᨷᩁᩥᨲᩣᨷᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨾᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩈᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᩮᨶ ᨶᨣᩁᩔ ᨶᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨳᩣᨣᩣᩁᩴ ᨠᩣᩁᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩁᩣᨩᩥᨶᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᩥᨲᩮᩃᩮᨶ ᨠᩣᨿᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨣᩅᩥᩈᩣᨱᩮᨶ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨠᨱ᩠ᨯᩩᩅᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨳᩣᨣᩣᩁᩴ ᨷᩅᩥᩈᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᩉᩮᩈᩥᨿᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᨧ ᨷᩩᩁᩮᩣᩉᩥᨲᩮᨶ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩉᩥᨲᩣᨿ ᨽᩪᨾᩥᨿᩣ ᩉᩁᩥᨲᩩᨷᩃᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩥᩔᩣᨿ ᨣᩣᩅᩥᨿᩣ ᩈᩁᩪᨷᩅᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨿᩴ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨳᨶᩮ ᨡᩦᩁᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᩁᩣᨩᩣ ᨿᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨿᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨳᨶᩮ ᨡᩦᩁᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨾᩉᩮᩈᩦ ᨿᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨿᩴ ᨲᨲᩥᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨳᨶᩮ ᨡᩦᩁᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨷᩩᩁᩮᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᨿᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨿᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨳᨶᩮ ᨡᩦᩁᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᨩᩩᩉᨲᩥ, ᩋᩅᩈᩮᩈᩮᨶ ᩅᨧ᩠ᨨᨠᩮᩣ ᨿᩣᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ – 'ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩏᩈᨽᩣ ᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩩ ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩅᨧ᩠ᨨᨲᩁᩣ ᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩩ ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩅᨧ᩠ᨨᨲᩁᩥᨿᩮᩣ ᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩩ ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩋᨩᩣ ᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩩ ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨿ', ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩏᩁᨻ᩠ᨽᩣ ᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩩ ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩋᩔᩣ ᩉᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩩ ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨨᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩩ ᨿᩪᨷᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨴᨻ᩠ᨽᩣ ᩃᩪᨿᨶ᩠ᨲᩩ ᨻᩁᩥᩉᩥᩈᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣ'ᨲᩥ᪨ ᨿᩮᨷᩥᩔ ᨲᩮ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ 'ᨴᩣᩈᩣ'ᨲᩥ ᩅᩣ 'ᨷᩮᩔᩣ'ᨲᩥ ᩅᩣ 'ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩁᩣ'ᨲᩥ ᩅᩣ ᨲᩮᨷᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᨲᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣ ᨽᨿᨲᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣ ᩋᩔᩩᨾᩩᨡᩣ ᩁᩩᨴᨾᩣᨶᩣ ᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨷᩮᩣ ᨧ

អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ , បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។

៣១៥. “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ នេវត្តន្តបោ នាត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ, ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ; សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ តំ ធម្មំ សុណាតិ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អញ្ញតរស្មិំ វា កុលេ បច្ចាជាតោ។ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ សទ្ធំ បដិលភតិ។ សោ តេន សទ្ធាបដិលាភេន សមន្នាគតោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ – ‘សម្ពាធោ ឃរាវាសោ រជាបថោ, អព្ភោកាសោ បព្ពជ្ជា។ នយិទំ សុករំ អគារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ។ យន្នូនាហំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជេយ្យ’ន្តិ។ សោ អបរេន សមយេន អប្បំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ មហន្តំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ, អប្បំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ, កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជតិ។ សោ ឯវំ បព្ពជិតោ សមានោ ភិក្ខូនំ សិក្ខាសាជីវសមាបន្នោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ, និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី វិហរតិ។

“អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី។ អថេនេន សុចិភូតេន អត្តនា វិហរតិ។

“អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី វិរតោ មេថុនា គាមធម្មា។

“មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សច្ចវាទី សច្ចសន្ធោ ថេតោ បច្ចយិកោ អវិសំវាទកោ លោកស្ស។

“បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ; ឥតោ សុត្វា ន អមុត្រ អក្ខាតា ឥមេសំ ភេទាយ, អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខាតា អមូសំ ភេទាយ។ ឥតិ ភិន្នានំ វា សន្ធាតា សហិតានំ វា អនុប្បទាតា, សមគ្គារាមោ សមគ្គរតោ សមគ្គនន្ទី សមគ្គករណិំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។

“ផរុសំ វាចំ បហាយ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ។ យា សា វាចា នេលា កណ្ណសុខា បេមនីយា ហទយង្គមា បោរី ពហុជនកន្តា ពហុជនមនាបា តថារូបិំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។

“សម្ផប្បលាបំ បហាយ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ, កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី ធម្មវាទី វិនយវាទី, និធានវតិំ វាចំ ភាសិតា កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតិំ អត្ថសំហិតំ.

“សោ ពីជគាមភូតគាមសមារម្ភា បដិវិរតោ ហោតិ . ឯកភត្តិកោ ហោតិ រត្តូបរតោ វិរតោ វិកាលភោជនា. នច្ចគីតវាទិតវិសូកទស្សនា បដិវិរតោ ហោតិ. មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ. ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ ហោតិ. ជាតរូបរជតបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. អាមកធញ្ញបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. អាមកមំសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. ឥត្ថិកុមារិកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. ទាសិទាសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. អជេឡកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. កុក្កុដសូករបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. ហត្ថិគវស្សវឡវបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. ខេត្តវត្ថុបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ. ទូតេយ្យបហិណគមនានុយោគា បដិវិរតោ ហោតិ. កយវិក្កយា បដិវិរតោ ហោតិ. តុលាកូដកំសកូដមានកូដា បដិវិរតោ ហោតិ. ឧក្កោដនវញ្ចននិកតិសាចិយោគា បដិវិរតោ ហោតិ. ឆេទនវធពន្ធនវិបរាមោសអាលោបសហសាការា បដិវិរតោ ហោតិ.

“សោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន, កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន. សោ យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ. សេយ្យថាបិ នាម បក្ខី សកុណោ យេន យេនេវ ឌេតិ សបត្តភារោវ ឌេតិ, ឯវមេវ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន, កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន. សោ យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ. សោ ឥមិនា អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អនវជ្ជសុខំ បដិសំវេទេតិ.

៣០៥. “សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី. យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ, រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ. សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... បេ... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី . យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ, រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ, មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ. សោ ឥមិនា អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អព្យាសេកសុខំ បដិសំវេទេតិ.

“សោ អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី ហោតិ, អាលោកិតេ វិលោកិតេ សម្បជានការី ហោតិ, សមិញ្ជិតេ បសារិតេ សម្បជានការី ហោតិ, សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណេ សម្បជានការី ហោតិ, អសិតេ បីតេ ខាយិតេ សាយិតេ សម្បជានការី ហោតិ, ឧច្ចារបស្សាវកម្មេ សម្បជានការី ហោតិ, គតេ ឋិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ តុណ្ហីភាវេ សម្បជានការី ហោតិ.

“សោ ឥមិនា ច អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ, (ឥមាយ ច អរិយាយ សន្តុដ្ឋិយា សមន្នាគតោ,) [បស្ស ម. និ. ១.២៥៩] ឥមិនា ច

អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ, ឥមិនា ច អរិយេន សតិសម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ។ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា, ឧជុំ កាយំ បណិធាយ, បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ, អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ; ព្យាបាទបទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី, ព្យាបាទបទោសា ចិត្តំ បរិសោធេតិ; ថិនមិទ្ធំ បហាយ វិគតថិនមិទ្ធោ វិហរតិ អាលោកសញ្ញី សតោ សម្បជានោ, ថិនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធេតិ; ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិសោធេតិ; វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេសុ, វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ។

“សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ, សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ – ‘ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី’តិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា, បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា, អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

៣១០។ “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តិំសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ, អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ – ‘អមុត្រាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ; សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទិំ; តត្រាបាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ; សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោ’តិ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ។

“សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ – ‘ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា...បេ... អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។ ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា...បេ... អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ

កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា’តិ។ ឥតិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ។

“សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ។ សោ ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ; ‘ឥមេ អាសវា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ‘អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានាតិ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ។ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ។ ‘ខីណា ជាតិ, វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, នាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ បជានាតិ។

“អយំ វុច្ចតិ, ព្រាហ្មណ, បុគ្គលោ នេវ អត្តន្តបោ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ, ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ។ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្ពុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតី”តិ។

៤៥៨។ ឯវំ វុត្តេ, ឃោដមុខោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មន្តំ ឧទេនំ ឯតទវោច – “អភិក្កន្តំ, ភោ ឧទេន, អភិក្កន្តំ, ភោ ឧទេន! សេយ្យថាបិ, ភោ ឧទេន, និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ, បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ, មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ, អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ – ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ – ឯវមេវំ ភោតា ឧទេនេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ។ ឯសាហំ ភវន្តំ ឧទេនំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ ឧបាសកំ មំ ភវំ ឧទេនោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។ “មា ខោ មំ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, សរណំ អគមាសិ។ តមេវ ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆ យមហំ សរណំ គតោ”តិ។ “កហំ បន, ភោ ឧទេន, ឯតរហិ សោ ភវំ គោតមោ វិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ? “បរិនិព្ពុតោ ខោ, ព្រាហ្មណ, ឯតរហិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ។

“សចេបិ [សចេ ហិ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] មយំ, ភោ ឧទេន, សុណេយ្យាម តំ ភវន្តំ គោតមំ ទសសុ យោជនេសុ, ទសបិ មយំ យោជនានិ គច្ឆេយ្យាម តំ ភវន្តំ គោតមំ ទស្សនាយ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ។ សចេបិ [សចេ (សី។ បី។), សចេ ហិ (ស្យា។ កំ។)] មយំ, ភោ ឧទេន, សុណេយ្យាម តំ ភវន្តំ គោតមំ វីសតិយា យោជនេសុ… តឹសាយ យោជនេសុ… ចត្តារីសាយ យោជនេសុ… បញ្ញាសាយ យោជនេសុ, បញ្ញាសម្បិ មយំ យោជនានិ គច្ឆេយ្យាម តំ ភវន្តំ គោតមំ ទស្សនាយ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ។ យោជនសតេ ចេបិ [យោជនសតេបិ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] មយំ , ភោ ឧទេន, សុណេយ្យាម តំ ភវន្តំ គោតមំ, យោជនសតម្បិ មយំ គច្ឆេយ្យាម តំ ភវន្តំ គោតមំ ទស្សនាយ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ។

“យតោ ច ខោ, ភោ ឧទេន, បរិនិព្ពុតោ សោ ភវំ គោតមោ, បរិនិព្ពុតម្បិ មយំ តំ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាម ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ ឧបាសកំ មំ ភវំ ឧទេនោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតំ។ អត្ថិ ច មេ, ភោ ឧទេន, អង្គរាជា ទេវសិកំ និច្ចភិក្ខំ ទទាតិ , តតោ

អហំ ភោតោ ឧទេនស្ស ឯកំ និច្ចភិក្ខំ ទម្មី”តិ។ “កិំ បន តេ, ព្រាហ្មណ, អង្គរាជា ទេវសិកំ និច្ចភិក្ខំ ទេតី”តិ? “បញ្ច, ភោ ឧទេន, កហាបណសតានី”តិ។ “ន ខោ នោ, ព្រាហ្មណ, កប្បតិ ជាតរូបរជតំ បដិគ្គហេតុ”ន្តិ។ “សចេ តំ ភោតោ ឧទេនស្ស ន កប្បតិ វិហារំ ភោតោ ឧទេនស្ស ការាបេស្សាមី”តិ។ “សចេ ខោ មេ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, វិហារំ, ការាបេតុកាមោ, បាដលិបុត្តេ សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ ការាបេហី”តិ។ “ឥមិនាបាហំ ភោតោ ឧទេនស្ស ភិយ្យោសោមត្តាយ អត្តមនោ អភិរទ្ធោ យំ មំ ភវំ ឧទេនោ សង្ឃេ ទានេ សមាទបេតិ។ ឯសាហំ, ភោ ឧទេន, ឯតិស្សា ច និច្ចភិក្ខាយ អបរាយ ច និច្ចភិក្ខាយ បាដលិបុត្តេ សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ ការាបេស្សាមី”តិ។ អថ ខោ ឃោដមុខោ ព្រាហ្មណោ ឯតិស្សា ច និច្ចភិក្ខាយ អបរាយ ច និច្ចភិក្ខាយ បាដលិបុត្តេ សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ ការាបេសិ។ សា ឯតរហិ ‘ឃោដមុខី’តិ វុច្ចតីតិ។

ឃោដមុខសុត្តំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ។

៥. ចង្កីសុត្តំ

៤២២. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ យេន ឱបាសាទំ នាម កោសលានំ ព្រាហ្មណគាមោ តទវសរិ។ តត្រ សុទំ ភគវា ឱបាសាទេ វិហរតិ ឧត្តរេន ឱបាសាទំ ទេវវនេ សាលវនេ។ តេន ខោ បន សមយេន ចង្កី ព្រាហ្មណោ ឱបាសាទំ អជ្ឈាវសតិ សត្តុស្សទំ សតិណកដ្ឋោទកំ សធញ្ញំ រាជភោគ្គំ រញ្ញា បសេនទិនា កោសលេន ទិន្នំ រាជទាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ។ អស្សោសុំ ខោ ឱបាសាទកា ព្រាហ្មណគហបតិកា – “សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ ឱបាសាទំ អនុប្បត្តោ, ឱបាសាទេ វិហរតិ ឧត្តរេន ឱបាសាទំ ទេវវនេ សាលវនេ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា’តិ។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ សាធុ ខោ បន តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតី”តិ។

៤២៣. អថ ខោ ឱបាសាទកា ព្រាហ្មណគហបតិកា ឱបាសាទា និក្ខមិត្វា សង្ឃសង្ឃី គណីភូតា ឧត្តរេនមុខា គច្ឆន្តិ យេន ទេវវនំ សាលវនំ។ តេន ខោ បន សមយេន ចង្កី ព្រាហ្មណោ ឧបរិបាសាទេ ទិវាសេយ្យំ ឧបគតោ។ អទ្ទសា ខោ ចង្កី ព្រាហ្មណោ ឱបាសាទកេ ព្រាហ្មណគហបតិកេ ឱបាសាទា និក្ខមិត្វា សង្ឃសង្ឃី គណីភូតេ ឧត្តរេនមុខេ យេន ទេវវនំ សាលវនំ តេនុបសង្កមន្តេ។ ទិស្វា ខត្តំ អាមន្តេសិ – “កិំ នុ ខោ, ភោ ខត្តេ, ឱបាសាទកា ព្រាហ្មណគហបតិកា ឱបាសាទា និក្ខមិត្វា សង្ឃសង្ឃី គណីភូតា ឧត្តរេនមុខា គច្ឆន្តិ យេន ទេវវនំ សាលវន”ន្តិ? “អត្ថិ, ភោ ចង្កី, សមណោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ ឱបាសាទំ អនុប្បត្តោ, ឱបាសាទេ វិហរតិ ឧត្តរេន ឱបាសាទំ ទេវវនេ សាលវនេ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ

កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា’តិ។ តេ តំ ភវន្តំ គោតមំ ទស្សនាយ គច្ឆន្តី’’តិ។ ‘‘តេន ហិ, ភោ ខត្តេ, យេន ឱបាសាទកា ព្រាហ្មណគហបតិកា តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា ឱបាសាទកេ ព្រាហ្មណគហបតិកេ ឯវំ វទេហិ – ‘ចង្កី, ភោ, ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – អាគមេន្តុ កិរ ភោន្តោ, ចង្កីបិ ព្រាហ្មណោ សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សតី’’’តិ។ ‘‘ឯវំ, ភោ’’តិ ខោ សោ ខត្តោ ចង្កិស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សុត្វា យេន ឱបាសាទកា ព្រាហ្មណគហបតិកា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឱបាសាទកេ ព្រាហ្មណគហបតិកេ ឯតទវោច – ‘‘ចង្កី, ភោ, ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ – ‘អាគមេន្តុ កិរ ភោន្តោ, ចង្កីបិ ព្រាហ្មណោ សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សតី’’’តិ។

៤២៤។ តេន ខោ បន សមយេន នានាវេរជ្ជកានំ ព្រាហ្មណានំ បញ្ចមត្តានិ ព្រាហ្មណសតានិ ឱបាសាទេ បដិវសន្តិ កេនចិទេវ ករណីយេន។ អស្សោសុំ ខោ តេ ព្រាហ្មណា – ‘‘ចង្កី កិរ ព្រាហ្មណោ សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សតី’’តិ។ អថ ខោ តេ ព្រាហ្មណា យេន ចង្កី ព្រាហ្មណោ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ចង្កិំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោចុំ – ‘‘សច្ចំ កិរ ភវំ ចង្កី សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សតី’’តិ? ‘‘ឯវំ ខោ មេ, ភោ, ហោតិ – ‘អហំ សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សាមី’’’តិ។ ‘‘មា ភវំ ចង្កី សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិ។ ន អរហតិ ភវំ ចង្កី សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ; សមណោត្វេវ គោតមោ អរហតិ ភវន្តំ ចង្កិំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ។ ភវញ្ហិ ចង្កី ឧភតោ សុជាតោ មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន។ យម្បិ ភវំ ចង្កី ឧភតោ សុជាតោ មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន, ឥមិនាបង្គេន ន អរហតិ ភវំ ចង្កី សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ; សមណោត្វេវ គោតមោ អរហតិ ភវន្តំ ចង្កិំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ។ ភវញ្ហិ ចង្កី អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ...បេ... ភវញ្ហិ ចង្កី តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ, បទកោ, វេយ្យាករណោ, លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ...បេ... ភវញ្ហិ ចង្កី អភិរូបោ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ ព្រហ្មវណ្ណី ព្រហ្មវច្ឆសី [ព្រហ្មវច្ចសី (សី។ បី។)] អខុទ្ទាវកាសោ ទស្សនាយ...បេ... ភវញ្ហិ ចង្កី សីលវា វុទ្ធសីលី វុទ្ធសីលេន សមន្នាគតោ...បេ... ភវញ្ហិ ចង្កី កល្យាណវាចោ កល្យាណវាក្ករណោ បោរិយា វាចាយ សមន្នាគតោ វិស្សដ្ឋាយ អនេលគលាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា...បេ... ភវញ្ហិ ចង្កី ពហូនំ អាចរិយបាចរិយោ, តីណិ មាណវកសតានិ មន្តេ វាចេតិ...បេ... ភវញ្ហិ ចង្កី រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស សក្កតោ គរុកតោ មានិតោ បូជិតោ អបចិតោ...បេ... ភវញ្ហិ ចង្កី ព្រាហ្មណស្ស បោក្ខរសាតិស្ស សក្កតោ គរុកតោ មានិតោ បូជិតោ អបចិតោ...បេ... ភវញ្ហិ ចង្កី ឱបាសាទំ អជ្ឈាវសតិ សត្តុស្សទំ សតិណកដ្ឋោទកំ សធញ្ញំ រាជភោគ្គំ រញ្ញា បសេនទិនា កោសលេន ទិន្នំ រាជទាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ។ យម្បិ ភវំ ចង្កី ឱបាសាទំ អជ្ឈាវសតិ សត្តុស្សទំ សតិណកដ្ឋោទកំ សធញ្ញំ រាជភោគ្គំ រញ្ញា បសេនទិនា កោសលេន ទិន្នំ រាជទាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ, ឥមិនាបង្គេន ន អរហតិ ភវំ ចង្កី សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ; សមណោត្វេវ គោតមោ អរហតិ ភវន្តំ ចង្កិំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុ’’ន្តិ។

៤២៥។ ឯវំ វុត្តេ, ចង្កី ព្រាហ្មណោ តេ ព្រាហ្មណេ ឯតទវោច – ‘‘តេន ហិ, ភោ, មមបិ សុណាថ, យថា មយមេវ អរហាម តំ ភវន្តំ

គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ; នត្វេវ អរហតិ សោ ភវំ គោតមោ អម្ហាកំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ. សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ឧភតោ សុជាតោ មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន. យម្បិ, ភោ, សមណោ គោតមោ ឧភតោ សុជាតោ មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន, ឥមិនាបង្គេន ន អរហតិ សោ ភវំ គោតមោ អម្ហាកំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ; អថ ខោ មយមេវ អរហាម តំ ភវន្តំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ [ឯត្ថ ទី. និ. ១.៣០៣ អញ្ញម្បិ គុណបទំ ទិស្សតិ]. សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ បហូតំ ហិរញ្ញសុវណ្ណំ ឱហាយ បព្ពជិតោ ភូមិគតញ្ច វេហាសដ្ឋញ្ច...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ទហរោវ សមានោ យុវា សុសុកាឡកេសោ ភទ្រេន យោព្ពនេន សមន្នាគតោ បឋមេន វយសា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ អកាមកានំ មាតាបិតូនំ អស្សុមុខានំ រុទន្តានំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ អភិរូបោ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ ព្រហ្មវណ្ណី ព្រហ្មវច្ឆសី អខុទ្ទាវកាសោ ទស្សនាយ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ សីលវា អរិយសីលី កុសលសីលី កុសលេន សីលេន សមន្នាគតោ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ កល្យាណវាចោ កល្យាណវាក្ករណោ បោរិយា វាចាយ សមន្នាគតោ វិស្សដ្ឋាយ អនេលគលាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ពហូនំ អាចរិយបាចរិយោ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ខីណកាមរាគោ វិគតចាបល្លោ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ កម្មវាទី កិរិយវាទី អបាបបុរេក្ខារោ ព្រហ្មញ្ញាយ បជាយ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ឧច្ចា កុលា បព្ពជិតោ អសម្ភិន្នា ខត្តិយកុលា...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ អឌ្ឍា កុលា បព្ពជិតោ មហទ្ធនា មហាភោគា...បេ... សមណំ ខលុ, ភោ, គោតមំ តិរោរដ្ឋា តិរោជនបទា សំបុច្ឆិតុំ អាគច្ឆន្តិ...បេ... សមណំ ខលុ, ភោ, គោតមំ អនេកានិ ទេវតាសហស្សានិ បាណេហិ សរណំ គតានិ...បេ... សមណំ ខលុ, ភោ, គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា’តិ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណេហិ សមន្នាគតោ...បេ... [ឯត្ថាបិ ទី. និ. ១.៣០៣ អញ្ញានិបិ គុណបទានិ ទិស្សន្តិ] សមណំ ខលុ, ភោ, គោតមំ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សបុត្តទារោ បាណេហិ សរណំ គតោ...បេ... សមណំ ខលុ, ភោ, គោតមំ រាជា បសេនទិ កោសលោ សបុត្តទារោ បាណេហិ សរណំ គតោ...បេ... សមណំ ខលុ, ភោ, គោតមំ ព្រាហ្មណោ បោក្ខរសាតិ សបុត្តទារោ បាណេហិ សរណំ គតោ...បេ... សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ ឱបសាទំ អនុប្បត្តោ ឱបសាទេ វិហរតិ ឧត្តរេន ឱបសាទំ ទេវវនេ សាលវនេ. យេ ខោ តេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អម្ហាកំ គាមក្ខេត្តំ អាគច្ឆន្តិ, អតិថី នោ តេ ហោន្តិ. អតិថី ខោ បនម្ហេហិ សក្កាតព្វា គរុកាតព្វា មានេតព្វា បូជេតព្វា. យម្បិ សមណោ គោតមោ ឱបសាទំ អនុប្បត្តោ ឱបសាទេ វិហរតិ ឧត្តរេន ឱបសាទំ ទេវវនេ សាលវនេ, អតិថិម្ហាកំ សមណោ គោតមោ. អតិថិ ខោ បនម្ហេហិ សក្កាតព្វោ គរុកាតព្វោ មានេតព្វោ បូជេតព្វោ. ឥមិនាបង្គេន ន អរហតិ សោ ភវំ គោតមោ អម្ហាកំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ; អថ ខោ មយមេវ អរហាម តំ ភវន្តំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ. ឯត្តកេ ខោ អហំ, ភោ, តស្ស ភោតោ គោតមស្ស វណ្ណេ បរិយាបុណាមិ, នោ ច ខោ សោ ភវំ គោតមោ ឯត្តកវណ្ណោ; អបរិមាណវណ្ណោ ហិ សោ ភវំ គោតមោ. ឯកមេកេនបិ តេន [ឯកមេកេនបិ ភោ (សី. ស្យា. កំ. ពី.)] អង្គេន សមន្នាគតោ ន អរហតិ សោ ភវំ គោតមោ អម្ហាកំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ; អថ ខោ មយមេវ អរហាម តំ ភវន្តំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុន្តិ. តេន ហិ, ភោ, សព្ពេវ មយំ សមណំ គោតមំ

ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សាមា”តិ។

៤២៦។ អថ ខោ ចង្កី ព្រាហ្មណោ មហតា ព្រាហ្មណគណេន សទ្ធិំ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា វុឌ្ឍេហិ វុឌ្ឍេហិ ព្រាហ្មណេហិ សទ្ធិំ កិញ្ចិ កិញ្ចិ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា និសិន្នោ ហោតិ។ តេន ខោ បន សមយេន កាបដិកោ [កាបឋិកោ (សី។ បី។), កាបទិកោ (ស្យា។ កំ។)] នាម មាណវោ ទហរោ វុត្តសិរោ សោឡសវស្សុទ្ទេសិកោ ជាតិយា, តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ, បទកោ, វេយ្យាករណោ, លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ តស្សំ បរិសាយំ និសិន្នោ ហោតិ។ សោ វុឌ្ឍានំ វុឌ្ឍានំ ព្រាហ្មណានំ ភគវតា សទ្ធិំ មន្តយមានានំ អន្តរន្តរា កថំ ឱបាតេតិ។ អថ ខោ ភគវា កាបដិកំ មាណវំ អបសាទេតិ – “មាយស្មា ភារទ្វាជោ វុឌ្ឍានំ វុឌ្ឍានំ ព្រាហ្មណានំ មន្តយមានានំ អន្តរន្តរា កថំ ឱបាតេតុ។ កថាបរិយោសានំ អាយស្មា ភារទ្វាជោ អាគមេតូ”តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ចង្កី ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “មា ភវំ គោតមោ កាបដិកំ មាណវំ អបសាទេសិ។ កុលបុត្តោ ច កាបដិកោ មាណវោ, ពហុស្សុតោ ច កាបដិកោ មាណវោ, បណ្ឌិតោ ច កាបដិកោ មាណវោ, កល្យាណវាក្ករណោ ច កាបដិកោ មាណវោ, បហោតិ ច កាបដិកោ មាណវោ ភោតា គោតមេន សទ្ធិំ អស្មិំ វចនេ បដិមន្តេតុ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “អទ្ធា ខោ កាបដិកស្ស [ឯតទហោសិ “កាបដិកស្ស (ក។)] មាណវស្ស តេវិជ្ជកេ បាវចនេ កថា [កថំ (សី។ ក។), កថំ (ស្យា។ កំ។ បី។)] ភវិស្សតិ។ តថា ហិ នំ ព្រាហ្មណា សំបុរេក្ខរោន្តី”តិ។ អថ ខោ កាបដិកស្ស មាណវស្ស ឯតទហោសិ – “យទា មេ សមណោ គោតមោ ចក្ខុំ ឧបសំហរិស្សតិ, អថាហំ សមណំ គោតមំ បញ្ហំ បុច្ឆិស្សាមី”តិ។ អថ ខោ ភគវា កាបដិកស្ស មាណវស្ស ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ យេន កាបដិកោ មាណវោ តេន ចក្ខូនិ ឧបសំហាសិ។

៤២៧។ អថ ខោ កាបដិកស្ស មាណវស្ស ឯតទហោសិ – “សមន្នាហរតិ ខោ មំ សមណោ គោតមោ។ យំនូនាហំ សមណំ គោតមំ បញ្ហំ បុច្ឆេយ្យ”ន្តិ។ អថ ខោ កាបដិកោ មាណវោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “យទិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណានំ បោរាណំ មន្តបទំ ឥតិហិតិហបរម្បរាយ បិដកសម្បទាយ, តត្ថ ច ព្រាហ្មណា ឯកំសេន និដ្ឋំ គច្ឆន្តិ – ‘ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ’ន្តិ។ ឥធ ភវំ គោតមោ កិមាហា”តិ? “កិំ បន, ភារទ្វាជ, អត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកព្រាហ្មណោបិ យោ ឯវមាហ – ‘អហមេតំ ជានាមិ, អហមេតំ បស្សាមិ។ ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ’”ន្តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។ “កិំ បន, ភារទ្វាជ, អត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកាចរិយោបិ , ឯកាចរិយបាចរិយោបិ, យាវ សត្តមា អាចរិយមហយុគាបិ, យោ ឯវមាហ – ‘អហមេតំ ជានាមិ, អហមេតំ បស្សាមិ។ ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ’”ន្តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។ “កិំ បន, ភារទ្វាជ, យេបិ តេ ព្រាហ្មណានំ បុព្ពកា ឥសយោ មន្តានំ កត្តារោ មន្តានំ បវត្តារោ យេសមិទំ ឯតរហិ ព្រាហ្មណា បោរាណំ មន្តបទំ គីតំ បវុត្តំ សមិហិតំ តទនុគាយន្តិ តទនុភាសន្តិ ភាសិតមនុភាសន្តិ វាចិតមនុវាចេន្តិ សេយ្យថិទំ – អដ្ឋកោ វាមកោ វាមទេវោ វេស្សាមិត្តោ យមតគ្គិ អង្គីរសោ ភារទ្វាជោ វាសេដ្ឋោ កស្សបោ ភគុ, តេបិ ឯវមាហំសុ – ‘មយមេតំ ជានាម, មយមេតំ បស្សាម។ ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ’”ន្តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។

“ឥតិ កិរ, ភារទ្វាជ, នត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកព្រាហ្មណោបិ យោ ឯវមាហ – ‘អហមេតំ ជានាមិ, អហមេតំ បស្សាមិ។ ឥទមេវ សច្ចំ,

មោឃមញ្ញ'ន្តិ; នត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកាចរិយោបិ ឯកាចរិយបាចរិយោបិ, យាវ សត្តមា អាចរិយមហយុគាបិ, យោ ឯវមាហ – 'អហមេតំ ជានាមិ, អហមេតំ បស្សាមិ។ ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ'ន្តិ; យេបិ តេ ព្រាហ្មណានំ បុព្ពកា ឥសយោ មន្តានំ កត្តារោ មន្តានំ បវត្តារោ យេសមិទំ ឯតរហិ ព្រាហ្មណា បោរាណំ មន្តបទំ គីតំ បវុត្តំ សមិហិតំ តទនុគាយន្តិ តទនុភាសន្តិ ភាសិតមនុភាសន្តិ វាចិតមនុវាចេន្តិ សេយ្យថិទំ – អដ្ឋកោ វាមកោ វាមទេវោ វេស្សាមិត្តោ យមតគ្គិ អង្គីរសោ ភារទ្វាជោ វាសេដ្ឋោ កស្សបោ ភគុ, តេបិ ន ឯវមាហំសុ – 'មយមេតំ ជានាម, មយមេតំ បស្សាម។ ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ'ន្តិ។

១៧៨។ "សេយ្យថាបិ, ភារទ្វាជ, អន្ធវេណិ បរម្បរាសំសត្តា បុរិមោបិ ន បស្សតិ មជ្ឈិមោបិ ន បស្សតិ បច្ឆិមោបិ ន បស្សតិ; ឯវមេវ ខោ, ភារទ្វាជ, អន្ធវេណូបមំ មញ្ញេ ព្រាហ្មណានំ ភាសិតំ សម្បជ្ជតិ – បុរិមោបិ ន បស្សតិ មជ្ឈិមោបិ ន បស្សតិ បច្ឆិមោបិ ន បស្សតិ។ តំ កិំ មញ្ញសិ, ភារទ្វាជ , ននុ ឯវំ សន្តេ ព្រាហ្មណានំ អមូលិកា សទ្ធា សម្បជ្ជតី"តិ? "ន ខ្វេត្ថ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា សទ្ធាយេវ បយិរុបាសន្តិ, អនុស្សវាបេត្ថ ព្រាហ្មណា បយិរុបាសន្តី"តិ។ "បុព្ពេ ច ខោ ត្វំ, ភារទ្វាជ, សទ្ធំ អគមាសិ, អនុស្សវំ ឥទានិ វទេសិ។ បញ្ច ខោ ឥមេ, ភារទ្វាជ, ធម្មា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទ្វេធា វិបាកា។ កតមេ បញ្ច? សទ្ធា, រុចិ, អនុស្សវោ, អាការបរិវិតក្កោ, ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិ – ឥមេ ខោ, ភារទ្វាជ , បញ្ច ធម្មា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទ្វេធា វិបាកា។ អបិ ច, ភារទ្វាជ, សុសទ្ទហិតំយេវ ហោតិ, តញ្ច ហោតិ រិត្តំ តុច្ឆំ មុសា; នោ ចេបិ សុសទ្ទហិតំ ហោតិ, តញ្ច ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ អនញ្ញថា។ អបិ ច, ភារទ្វាជ , សុរុចិតំយេវ ហោតិ...បេ... ស្វានុស្សុតំយេវ ហោតិ...បេ... សុបរិវិតក្កិតំយេវ ហោតិ...បេ... សុនិជ្ឈាយិតំយេវ ហោតិ, តញ្ច ហោតិ រិត្តំ តុច្ឆំ មុសា; នោ ចេបិ សុនិជ្ឈាយិតំ ហោតិ, តញ្ច ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ អនញ្ញថា។ សច្ចមនុរក្ខតា, ភារទ្វាជ, វិញ្ញុនា បុរិសេន នាលមេត្ថ ឯកំសេន និដ្ឋំ គន្តុំ – 'ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ'"ន្តិ។

១៧៩។ "កិត្តាវតា បន, ភោ គោតម, សច្ចានុរក្ខណា ហោតិ, កិត្តាវតា សច្ចមនុរក្ខតិ? សច្ចានុរក្ខណំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា"តិ។ "សទ្ធា ចេបិ, ភារទ្វាជ, បុរិសស្ស ហោតិ; 'ឯវំ មេ សទ្ធា'តិ – ឥតិ វទំ សច្ចមនុរក្ខតិ [ឯវមេវ និជ្ឈាីតិ ឥតិ វា, តំ សច្ចមនុរក្ខតិ (ក។)], ន ត្វេវ តាវ ឯកំសេន និដ្ឋំ គច្ឆតិ – 'ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ'ន្តិ ( ) [(ឯត្តាវតា ខោ ភារទ្វាជ សច្ចានុរក្ខណា ហោតិ, ឯត្តាវតា សច្ចមនុរក្ខតិ, ឯត្តាវតា ច មយំ សច្ចានុរក្ខណំ បញ្ញាបេម, ន ត្វេវ តាវ សច្ចានុពោធោ ហោតិ) (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)]។ រុចិ ចេបិ, ភារទ្វាជ, បុរិសស្ស ហោតិ...បេ... អនុស្សវោ ចេបិ, ភារទ្វាជ, បុរិសស្ស ហោតិ...បេ... អាការបរិវិតក្កោ ចេបិ, ភារទ្វាជ, បុរិសស្ស ហោតិ...បេ... ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិ ចេបិ, ភារទ្វាជ, បុរិសស្ស ហោតិ; 'ឯវំ មេ ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តី'តិ – ឥតិ វទំ សច្ចមនុរក្ខតិ, ន ត្វេវ តាវ ឯកំសេន និដ្ឋំ គច្ឆតិ – 'ឥទមេវ សច្ចំ, មោឃមញ្ញ'ន្តិ។ ឯត្តាវតា ខោ, ភារទ្វាជ, សច្ចានុរក្ខណា ហោតិ, ឯត្តាវតា សច្ចមនុរក្ខតិ, ឯត្តាវតា ច មយំ សច្ចានុរក្ខណំ បញ្ញាបេម; ន ត្វេវ តាវ សច្ចានុពោធោ ហោតី"តិ។

១៨០។ "ឯត្តាវតា, ភោ គោតម, សច្ចានុរក្ខណា ហោតិ, ឯត្តាវតា សច្ចមនុរក្ខតិ, ឯត្តាវតា ច មយំ សច្ចានុរក្ខណំ បេក្ខាម។ កិត្តាវតា បន, ភោ គោតម, សច្ចានុពោធោ ហោតិ, កិត្តាវតា សច្ចមនុពុជ្ឈតិ? សច្ចានុពោធំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា"តិ។ "ឥធ [ឥធ បន (ស្យា។ កំ។ ក។)], ភារទ្វាជ, ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ។ តមេនំ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា ឧបសង្កមិត្វា តីសុ ធម្មេសុ សមន្នេសតិ – លោភនីយេសុ ធម្មេសុ, ទោសនីយេសុ ធម្មេសុ, មោហនីយេសុ ធម្មេសុ។ អត្ថិ នុ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ តថារូបា

ເລີກຕີຍາ ຜຍຸາ ຍຜາຣູເປຫິ ເລີກຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ປຣິຍາຊິຕ຺ຊິເຕ຺ວາ ອຊາຕັ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ຊາຕາຍີຕິ, ອປຫ຺ຍ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ປຫ຺ຍາຍີຕິ, ປຣ ຈາ ຕຣຕ຺ວາຍ ນຍາຣເປຍ຺ຍ ຍໍ ປເຣນໍ ອຫ຺ຍ ຊີຄເຣຕ຺ຕໍ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍາຕິ? ຕເຍຕັ ນຍເຕ຺ນຍາເຕາ ຄຸຈັ ຊາຕາຕິ – ‘ຕຕ຺ຖິ ເຫາ ຖຸຍຫ຺ຍາຍ຺ຸເຕາ ຕຜາຣູປິ ເລີກຕີຍາ ຜຍຸາ ຍຜາຣູເປຫິ ເລີກຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ປຣິຍາຊິຕ຺ຊິເຕ຺ວາ ອຊາຕັ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ຊາຕາຍີຕິ, ອປຫ຺ຍ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ປຫ຺ຍາຍີຕິ, ປຣ ຈາ ຕຣຕ຺ວາຍ ນຍາຣເປຍ຺ຍ ຍໍ ປເຣນໍ ອຫ຺ຍ ຊີຄເຣຕ຺ຕໍ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍ [ຣຸກ຺ຂາຍາຕິ (ນຕ຺ຕຕ຺ຖ)]ˆ ຕຜາຣູປິ [ຕຜາ (ສີˆ ຫ຺ຍາˆ ກໍˆ ປີˆ)] ເຫາ ປຕິຍຫ຺ຍາຍ຺ຸເຕາ ກາຍນຍາຈາເຣາ ຕຜາຣູປິ [ຕຜາ (ສີˆ ຫ຺ຍາˆ ກໍˆ ປີˆ)] ຈຊີນຍາຈາເຣາ ຍຜາ ຕໍ ອລຸຕ຺ຕຫ຺ຍˆ ຍໍ ເຫາ ປຕ ອຍຍາຍ຺ຸາ ຜຍໍ ເຣເນຕິ, ກຍຶເຣາ ເນາ ຜເຍຸາ ຣຸຕ຺ຕເນາ ຣຸຣຸເຕາເຜາ ນເຕ຺ຕາ ປຫຶເຕາ ອຕກ຺ກາຈເຈເຣາ ຕິປຸເຫາ ປຕ຺ຖິຕເຈຣຕີເຍາ; ຕ ເນາ ຜເຍຸາ ສຸເຣສິເຍາ ລຸເຕ຺ຕາ’”ຕິˆ

໓໑໐ˆ “ຍເຕາ ຕັ ນຍເຕ຺ນຍາເຕາ ຈິສຸທ຺ທິ ເລີກຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ນຍຕຸປຫ຺ຍຕິ ຕເຕາ ຕັ ຣຸຕ຺ຕຣິ ນຍເຕ຺ນຕິ ເຣາສຕີເຍສຸ ຜເຍຸສຸˆ ອຕ຺ຖິ ຕຸ ເຫາ ຖຸຍຫ຺ຍາຍ຺ຸເຕາ ຕຜາຣູປິ ເຣາສຕີຍາ ຜຍຸາ ຍຜາຣູເປຫິ ເຣາສຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ປຣິຍາຊິຕ຺ຊິເຕ຺ວາ ອຊາຕັ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ຊາຕາຍີຕິ, ອປຫ຺ຍ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ປຫ຺ຍາຍີຕິ, ປຣ ຈາ ຕຣຕ຺ວາຍ ນຍາຣເປຍ຺ຍ ຍໍ ປເຣນໍ ອຫ຺ຍ ຊີຄເຣຕ຺ຕໍ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍາຕິ? ຕເຍຕັ ນຍເຕ຺ນຍາເຕາ ຄຸຈັ ຊາຕາຕິ – ‘ຕຕ຺ຖິ ເຫາ ຖຸຍຫ຺ຍາຍ຺ຸເຕາ ຕຜາຣູປິ ເຣາສຕີຍາ ຜຍຸາ ຍຜາຣູເປຫິ ເຣາສຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ປຣິຍາຊິຕ຺ຊິເຕ຺ວາ ອຊາຕັ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ຊາຕາຍີຕິ, ອປຫ຺ຍ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ປຫ຺ຍາຍີຕິ, ປຣ ຈາ ຕຣຕ຺ວາຍ ນຍາຣເປຍ຺ຍ ຍໍ ປເຣນໍ ອຫ຺ຍ ຊີຄເຣຕ຺ຕໍ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍˆ ຕຜາຣູປິ ເຫາ ປຕິຍຫ຺ຍາຍ຺ຸເຕາ ກາຍນຍາຈາເຣາ ຕຜາຣູປິ ຈຊີນຍາຈາເຣາ ຍຜາ ຕໍ ອຣຸຕ຺ຕຫ຺ຍˆ ຍໍ ເຫາ ປຕ ອຍຍາຍ຺ຸາ ຜຍໍ ເຣເນຕິ, ກຍຶເຣາ ເນາ ຜເຍຸາ ຣຸຕ຺ຕເນາ ຣຸຣຸເຕາເຜາ ນເຕ຺ຕາ ປຫຶເຕາ ອຕກ຺ກາຈເຈເຣາ ຕິປຸເຫາ ປຕ຺ຖິຕເຈຣຕີເຍາ; ຕ ເນາ ຜເຍຸາ ສຸເຣສິເຍາ ຣຸເຕ຺ຕາ’”ຕິˆ

໓໑໑ˆ “ຍເຕາ ຕັ ນຍເຕ຺ນຍາເຕາ ຈິສຸທ຺ທິ ເຣາສຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ນຍຕຸປຫ຺ຍຕິ , ຕເຕາ ຕັ ຣຸຕ຺ຕຣິ ນຍເຕ຺ນຕິ ເຍາທຕີເຍສຸ ຜເຍຸສຸˆ ອຕ຺ຖິ ຕຸ ເຫາ ຖຸຍຫ຺ຍາຍ຺ຸເຕາ ຕຜາຣູປິ ເຍາທຕີຍາ ຜຍຸາ ຍຜາຣູເປຫິ ເຍາທຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ປຣິຍາຊິຕ຺ຊິເຕ຺ວາ ອຊາຕັ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ຊາຕາຍີຕິ, ອປຫ຺ຍ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ປຫ຺ຍາຍີຕິ, ປຣ ຈາ ຕຣຕ຺ວາຍ ນຍາຣເປຍ຺ຍ ຍໍ ປເຣນໍ ອຫ຺ຍ ຊີຄເຣຕ຺ຕໍ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍາຕິ? ຕເຍຕັ ນຍເຕ຺ນຍາເຕາ ຄຸຈັ ຊາຕາຕິ – ‘ຕຕ຺ຖິ ເຫາ ຖຸຍຫ຺ຍາຍ຺ຸເຕາ ຕຜາຣູປິ ເຍາທຕີຍາ ຜຍຸາ ຍຜາຣູເປຫິ ເຍາທຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ປຣິຍາຊິຕ຺ຊິເຕ຺ວາ ອຊາຕັ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ຊາຕາຍີຕິ, ອປຫ຺ຍ ຈາ ຈເຣຍ຺ຍ – ປຫ຺ຍາຍີຕິ, ປຣ ຈາ ຕຣຕ຺ວາຍ ນຍາຣເປຍ຺ຍ ຍໍ ປເຣນໍ ອຫ຺ຍ ຊີຄເຣຕ຺ຕໍ ອທິຕາຍ ຣຸກ຺ຂາຍˆ ຕຜາຣູປິ ເຫາ ປຕິຍຫ຺ຍາຍ຺ຸເຕາ ກາຍນຍາຈາເຣາ ຕຜາຣູປິ ຈຊີນຍາຈາເຣາ ຍຜາ ຕໍ ອຍຸຍຸທຫ຺ຍˆ ຍໍ ເຫາ ປຕ ອຍຍາຍ຺ຸາ ຜຍໍ ເຣເນຕິ, ກຍຶເຣາ ເນາ ຜເຍຸາ ຣຸຕ຺ຕເນາ ຣຸຣຸເຕາເຜາ ນເຕ຺ຕາ ປຫຶເຕາ ອຕກ຺ກາຈເຈເຣາ ຕິປຸເຫາ ປຕ຺ຖິຕເຈຣຕີເຍາ; ຕ ເນາ ຜເຍຸາ ສຸເຣສິເຍາ ຍຸຍຸເທຕາ’”ຕິˆ

“ຍເຕາ ຕັ ນຍເຕ຺ນຍາເຕາ ຈິສຸທ຺ທິ ເຍາທຕີເຍຫິ ຜເຍຸຫິ ນຍຕຸປຫ຺ຍຕິ ; ອຜ ຕປິຍ຺ນຸທ຺ທິ ຕິເຈເນຕິ, ນທ຺ທາຊາເຕາ ຣູປນຕ຺ກຍຕິ, ຣູປນຕ຺ກຍເຕ຺ຕາ ປຍິຣຸປິນຕິ, ປຍິຣຸປິນເຕ຺ຕາ ເນາຕໍ ຕູຣທຕິ, ຕູທິຕເນາເຕາ ຜຍໍ ສຸຫາຕິ, ສຸຕ຺ວາ ຜຍໍ ຜາເຣຕິ, ຜຕາຕັ [ຜາຣິຕາຕັ (ກˆ)] ຜຍຸາຕັ ອຕ຺ຖໍ ຣູປປຣິກ຺ລຕິ, ອຕ຺ຖໍ ຣູປປຣິກ຺ລເຕາ ຜຍຸາ ຕິຕ຺ຍາຕັ ລຍຕ຺ຕິ, ຜຍຸຕິຕ຺ຍາຕກ຺ລຕ຺ຕີຍາ ນຕິ ລເຕ຺ຕາ ຊາຍຕິ, ລຕ຺ຕຊາເຕາ ຣູຫ຺ຍທຕິ, ຣູຫ຺ຍທິຕ຺ວາ

តុលេតិ, តុលយិត្វា បទហតិ, បហិតត្តោ សមានោ កាយេន ចេវ បរមសច្ចំ សច្ឆិករោតិ បញ្ញាយ ច នំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ។ ឯត្តាវតា ខោ, ភារទ្វាជ, សច្ចានុពោធោ ហោតិ, ឯត្តាវតា សច្ចមនុពុជ្ឈតិ, ឯត្តាវតា ច មយំ សច្ចានុពោធំ បញ្ញបេម; ន ត្វេវ តាវ សច្ចានុប្បត្តិ ហោតី”តិ។

៤៣៣។ “ឯត្តាវត្តា, ភោ គោតម, សច្ចានុពោធោ ហោតិ, ឯត្តាវតា សច្ចមនុពុជ្ឈតិ, ឯត្តាវតា ច មយំ សច្ចានុពោធំ បេក្ខាម។ កិត្តាវតា បន, ភោ គោតម, សច្ចានុប្បត្តិ ហោតិ, កិត្តាវតា សច្ចមនុបាបុណាតិ? សច្ចានុប្បត្តិំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។ “តេសំយេ , ភារទ្វាជ, ធម្មានំ អាសេវនា ភាវនា ពហុលីកម្មំ សច្ចានុប្បត្តិ ហោតិ។ ឯត្តាវតា ខោ, ភារទ្វាជ, សច្ចានុប្បត្តិ ហោតិ, ឯត្តាវតា សច្ចមនុបាបុណាតិ, ឯត្តាវតា ច មយំ សច្ចានុប្បត្តិំ បញ្ញបេមា”តិ។

៤៣៤។ “ឯត្តាវតា, ភោ គោតម, សច្ចានុប្បត្តិ ហោតិ, ឯត្តាវតា សច្ចមនុបាបុណាតិ, ឯត្តាវតា ច មយំ សច្ចានុប្បត្តិ បេក្ខាម។ សច្ចានុប្បត្តិយា បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? សច្ចានុប្បត្តិយា ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។ “សច្ចានុប្បត្តិយា ខោ, ភារទ្វាជ, បធានំ ពហុការំ។ នោ ចេតំ បទហេយ្យ, នយិទំ សច្ចមនុបាបុណេយ្យ។ យស្មា ច ខោ បទហតិ តស្មា សច្ចមនុបាបុណាតិ។ តស្មា សច្ចានុប្បត្តិយា បធានំ ពហុការ”ន្តិ។

“បធានស្ស បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? បធានស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។ “បធានស្ស ខោ, ភារទ្វាជ, តុលនា ពហុការា។ នោ ចេតំ តុលេយ្យ, នយិទំ បទហេយ្យ។ យស្មា ច ខោ តុលេតិ តស្មា បទហតិ។ តស្មា បធានស្ស តុលនា ពហុការា”តិ។

“តុលនាយ បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? តុលនាយ ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។ “តុលនាយ ខោ, ភារទ្វាជ, ឧស្សាហោ ពហុការោ។ នោ ចេតំ ឧស្សហេយ្យ, នយិទំ តុលេយ្យ។ យស្មា ច ខោ ឧស្សហតិ តស្មា តុលេតិ។ តស្មា តុលនាយ ឧស្សាហោ ពហុការោ”តិ។

“ឧស្សាហស្ស បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? ឧស្សាហស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។ “ឧស្សាហស្ស ខោ, ភារទ្វាជ, ឆន្ទោ ពហុការោ។ នោ ចេតំ ឆន្ទោ ជាយេថ, នយិទំ ឧស្សហេយ្យ។ យស្មា ច ខោ ឆន្ទោ ជាយតិ តស្មា ឧស្សហតិ។ តស្មា ឧស្សាហស្ស ឆន្ទោ ពហុការោ”តិ។

“ឆន្ទស្ស បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ ? ឆន្ទស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។ “ឆន្ទស្ស ខោ, ភារទ្វាជ, ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិ ពហុការា។ នោ ចេតំ ធម្មា និជ្ឈានំ ខមេយ្យុំ, នយិទំ ឆន្ទោ ជាយេថ។ យស្មា ច ខោ ធម្មា និជ្ឈានំ ខមន្តិ តស្មា ឆន្ទោ ជាយតិ។ តស្មា ឆន្ទស្ស ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិ ពហុការា”តិ។

“ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិយា បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិយា ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។
“ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិយា ខោ, ភារទ្វាជ, អត្ថុបបរិក្ខា ពហុការា។ នោ ចេតំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ, នយិទំ ធម្មា និជ្ឈានំ ខមេយ្យុំ។ យស្មា ច ខោ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ តស្មា ធម្មា និជ្ឈានំ ខមន្តិ។ តស្មា ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិយា អត្ថុបបរិក្ខា ពហុការា”តិ។

“អត្ថុបបរិក្ខាយ បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? អត្ថុបបរិក្ខាយ ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។
“អត្ថុបបរិក្ខាយ ខោ, ភារទ្វាជ, ធម្មធារណា ពហុការា។ នោ ចេតំ ធម្មំ ធារេយ្យ, នយិទំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ។ យស្មា ច ខោ ធម្មំ ធារេតិ តស្មា អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ។ តស្មា អត្ថុបបរិក្ខាយ ធម្មធារណា ពហុការា”តិ។

“ធម្មធារណាយ បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? ធម្មធារណាយ ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។
“ធម្មធារណាយ ខោ, ភារទ្វាជ, ធម្មស្សវនំ ពហុការំ។ នោ ចេតំ ធម្មំ សុណេយ្យ, នយិទំ ធម្មំ ធារេយ្យ។ យស្មា ច ខោ ធម្មំ សុណាតិ តស្មា ធម្មំ ធារេតិ។ តស្មា ធម្មធារណាយ ធម្មស្សវនំ ពហុការ”ន្តិ។

“ធម្មស្សវនស្ស បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? ធម្មស្សវនស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ ។
“ធម្មស្សវនស្ស ខោ, ភារទ្វាជ, សោតាវធានំ ពហុការំ ។ នោ ចេតំ សោតំ ឱទហេយ្យ, នយិទំ ធម្មំ សុណេយ្យ។ យស្មា ច ខោ សោតំ ឱទហតិ តស្មា ធម្មំ សុណាតិ។ តស្មា ធម្មស្សវនស្ស សោតាវធានំ ពហុការ”ន្តិ។

“សោតាវធានស្ស បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? សោតាវធានស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។
“សោតាវធានស្ស ខោ, ភារទ្វាជ, បយិរុបាសនា ពហុការា។ នោ ចេតំ បយិរុបាសេយ្យ, នយិទំ សោតំ ឱទហេយ្យ។ យស្មា ច ខោ បយិរុបាសតិ តស្មា សោតំ ឱទហតិ។ តស្មា សោតាវធានស្ស បយិរុបាសនា ពហុការា”តិ។

“បយិរុបាសនាយ បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? បយិរុបាសនាយ ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។
“បយិរុបាសនាយ ខោ, ភារទ្វាជ, ឧបសង្កមនំ ពហុការំ។ នោ ចេតំ ឧបសង្កមេយ្យ, នយិទំ បយិរុបាសេយ្យ។ យស្មា ច ខោ ឧបសង្កមតិ តស្មា បយិរុបាសតិ។ តស្មា បយិរុបាសនាយ ឧបសង្កមនំ ពហុការ”ន្តិ។

“ឧបសង្កមនស្ស បន, ភោ គោតម, កតមោ ធម្មោ ពហុការោ? ឧបសង្កមនស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ បុច្ឆាមា”តិ។
“ឧបសង្កមនស្ស ខោ, ភារទ្វាជ, សទ្ធា ពហុការា។ នោ ចេតំ សទ្ធា ជាយេថ, នយិទំ ឧបសង្កមេយ្យ។ យស្មា ច ខោ សទ្ធា ជាយតិ តស្មា ឧបសង្កមតិ។ តស្មា ឧបសង្កមនស្ស សទ្ធា ពហុការា”តិ។

៤៣៥. “សច្ចានុរក្ខណំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ អបុច្ឆិម្ហ,សច្ចានុរក្ខណំ ភវំ គោតមោ ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហ អត្តមនា។ សច្ចានុពោធំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ អបុច្ឆិម្ហ,សច្ចានុពោធំ ភវំ គោតមោ ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហ អត្តមនា។ សច្ចានុប្បត្តិំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ អបុច្ឆិម្ហ,សច្ចានុប្បត្តិំ ភវំ គោតមោ ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហ អត្តមនា។ សច្ចានុប្បត្តិយា ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ គោតមំ អបុច្ឆិម្ហ,សច្ចានុប្បត្តិយា ពហុការំ ធម្មំ ភវំ គោតមោ ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហ អត្តមនា។ យំយទេវ ច មយំ ភវន្តំ គោតមំ អបុច្ឆិម្ហ តំតទេវ ភវំ គោតមោ ព្យាកាសិ; តញ្ច បនម្ហាកំ រុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហ អត្តមនា។ មយញ្ហិ, ភោ គោតម, បុព្ពេ ឯវំ ជានាម – ‘កេ ច មុណ្ឌកា សមណកា ឥព្ភា កណ្ហា ពន្ធុបាទាបច្ចា, កេ ច ធម្មស្ស អញ្ញាតារោ’តិ? អជនេសិ វត មេ ភវំ គោតមោ សមណេសុ សមណបេមំ, សមណេសុ សមណប្បសាទំ, សមណេសុ សមណគារវំ។ អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម...បេ... ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គត”ន្តិ។

ចង្កីសុត្តំ និដ្ឋិតំ បញ្ចមំ។

៦. ឯសុការីសុត្តំ

៤៣៦. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ ឯសុការី ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឯសុការី ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ព្រាហ្មណា, ភោ គោតម, ចតស្សោ បារិចរិយា បញ្ញបេន្តិ – ព្រាហ្មណស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ, ខត្តិយស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ, វេស្សស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ, សុទ្ទស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ។ តត្រិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ – ‘ព្រាហ្មណោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ, ខត្តិយោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ, វេស្សោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ, សុទ្ទោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យា’តិ។ ឥទំ ខោ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ។ តត្រិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ – ‘ខត្តិយោ វា ខត្តិយំ បរិចរេយ្យ, វេស្សោ វា ខត្តិយំ បរិចរេយ្យ, សុទ្ទោ វា ខត្តិយំ បរិចរេយ្យា’តិ។ ឥទំ ខោ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ។ តត្រិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ – ‘វេស្សោ វា វេស្សំ បរិចរេយ្យ, សុទ្ទោ វា វេស្សំ បរិចរេយ្យា’តិ។ ឥទំ ខោ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ។ តត្រិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា សុទ្ទស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ – ‘សុទ្ទោវ សុទ្ទំ បរិចរេយ្យ។ កោ បនញ្ញោ សុទ្ទំ បរិចរិស្សតី’តិ? ឥទំ ខោ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា សុទ្ទស្ស បារិចរិយំ បញ្ញបេន្តិ។ ព្រាហ្មណា, ភោ គោតម, ឥមា ចតស្សោ បារិចរិយា បញ្ញបេន្តិ។ ឥធ ភវំ គោតមោ កិមាហា”តិ?

៤៣៧. “កិំ បន, ព្រាហ្មណ, សព្ពោ លោកោ ព្រាហ្មណានំ ឯតទព្ភនុជានាតិ – ‘ឥមា ចតស្សោ បារិចរិយា បញ្ញបេន្តូ’”តិ [បញ្ញបេន្តីតិ (សី. ក.)]? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។ “សេយ្យថាបិ, ព្រាហ្មណ, បុរិសោ ទលិទ្ទោ [ទឡិទ្ទោ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] អស្សកោ

ອນາຬ຺ຫິເຍາ. ຕສ຺ສ ອກາມສ຺ສ ພິລໍ ໂອລຄ຺ເຄຍ຺ຍຸໍ – ‘ອິທໍ ເຕ, ອມ຺ພເຫາ ປຸຣິສ, ມໍສໍ ຂາທິຕພ຺ພໍ, ມູລຎ຺ຈ ອນຸປ຺ປທາຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ. ເອວເມວ ເຂາ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອປ຺ປຏິຎ຺ຎາຍ ເຕສໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ, ອຖ ຈ ປນິມາ ຈຕເສ຺ສາ ປາຣິຈຣິຍາ ປຎ຺ຎເປນ຺ຕິ. ນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ສພ຺ພໍ ປຣິຈຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວທາມິ; ນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ສພ຺ພໍ ນ ປຣິຈຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວທາມິ. ຍໍ ຫິສ຺ສ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ປາປິເຍາ ອສ຺ສ ນ ເສເຍ຺ຍາ, ນາຫໍ ຕໍ ‘ປຣິຈຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວທາມິ; ຍຎ຺ຈ ຂ຺ວາສ຺ສ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ເສເຍ຺ຍາ ອສ຺ສ ນ ປາປິເຍາ ຕມຫໍ ‘ປຣິຈຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວທາມິ. ຂຕ຺ຕິຍໍ ເຈປິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເອວໍ ປຸຉ຺ເຉຍ຺ຍຸໍ – ‘ຍໍ ວາ ເຕ ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ປາປິເຍາ ອສ຺ສ ນ ເສເຍ຺ຍາ, ຍໍ ວາ ເຕ ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ເສເຍ຺ຍາ ອສ຺ສ ນ ປາປິເຍາ; ກເມຕ຺ຖ ປຣິຈເຣຍ຺ຍາສີ’ຕິ, ຂຕ຺ຕິເຍາປິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ , ສມ຺ມາ ພ຺ຍາກຣມາເນາ ເອວໍ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍ – ‘ຍໍ ຫິ ເມ ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ປາປິເຍາ ອສ຺ສ ນ ເສເຍ຺ຍາ, ນາຫໍ ຕໍ ປຣິຈເຣຍ຺ຍໍ; ຍຎ຺ຈ ເຂາ ເມ ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ເສເຍ຺ຍາ ອສ຺ສ ນ ປາປິເຍາ ຕມຫໍ ປຣິຈເຣຍ຺ຍ’ນ຺ຕິ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ເຈປິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ...ເປ... ເວສ຺ສໍ ເຈປິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ...ເປ... ສຸທ຺ທໍ ເຈປິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເອວໍ ປຸຉ຺ເຉຍ຺ຍຸໍ – ‘ຍໍ ວາ ເຕ ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ປາປິເຍາ ອສ຺ສ ນ ເສເຍ຺ຍາ, ຍໍ ວາ ເຕ ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ເສເຍ຺ຍາ ອສ຺ສ ນ ປາປິເຍາ; ກເມຕ຺ຖ ປຣິຈເຣຍ຺ຍາສີ’ຕິ, ສຸທ຺ເທາປິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ສມ຺ມາ ພ຺ຍາກຣມາເນາ ເອວໍ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍ – ‘ຍໍ ຫິ ເມ ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ປາປິເຍາ ອສ຺ສ ນ ເສເຍ຺ຍາ, ນາຫໍ ຕໍ ປຣິຈເຣຍ຺ຍໍ; ຍຎ຺ຈ ເຂາ ເມ ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ເສເຍ຺ຍາ ອສ຺ສ ນ ປາປິເຍາ ຕມຫໍ ປຣິຈເຣຍ຺ຍ’ນ຺ຕິ. ນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ອຸຈ຺ຈາກຸລີນຕາ ເສຍ຺ຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ, ນ ປນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ອຸຈ຺ຈາກຸລີນຕາ ປາປິຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ; ນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ອຸຬາຣວຓ຺ຓຕາ ເສຍ຺ຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ, ນ ປນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ອຸຬາຣວຓ຺ຓຕາ ປາປິຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ; ນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ອຸຬາຣເຠາຄຕາ ເສຍ຺ຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ, ນ ປນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ອຸຬາຣເຠາຄຕາ ປາປິຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ.

໔໓໘. “ອຸຈ຺ຈາກຸລີເນາປິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອິເທກຈ຺ເຈາ ປາຓາຕິປາຕີ ເຫາຕິ, ອທິນ຺ນາທາຍີ ເຫາຕິ, ກາເມສຸມິຈ຺ຉາຈາຣີ ເຫາຕິ, ມຸສາວາທີ ເຫາຕິ, ປິສຸຓາວາເຈາ ເຫາຕິ, ຜຣຸສາວາເຈາ ເຫາຕິ, ສມ຺ຜປ຺ປລາປີ ເຫາຕິ, ອພິຊ຺ຌາລຸ ເຫາຕິ , ພ຺ຍາປນ຺ນຈິຕ຺ເຕາ ເຫາຕິ, ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ. ຕສ຺ມາ ‘ນ ອຸຈ຺ຈາກຸລີນຕາ ເສຍ຺ຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ. ອຸຈ຺ຈາກຸລີເນາປິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອິເທກຈ຺ເຈາ ປາຓາຕິປາຕາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ອທິນ຺ນາທານາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ກາເມສຸມິຈ຺ຉາຈາຣາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ມຸສາວາທາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ປິສຸຓາຍ ວາຈາຍ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ຜຣຸສາຍ ວາຈາຍ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ສມ຺ຜປ຺ປລາປາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ, ອນພິຊ຺ຌາລຸ ເຫາຕິ, ອພ຺ຍາປນ຺ນຈິຕ຺ເຕາ ເຫາຕິ, ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ. ຕສ຺ມາ ‘ນ ອຸຈ຺ຈາກຸລີນຕາ ປາປິຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ.

໔໓໙. “ອຸຬາຣວຓ຺ເຓາປິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ...ເປ... ອຸຬາຣເຠາເຄາປິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອິເທກຈ຺ເຈາ ປາຓາຕິປາຕີ ເຫາຕິ...ເປ... ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ. ຕສ຺ມາ ‘ນ ອຸຬາຣເຠາຄຕາ ເສຍ຺ຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ. ອຸຬາຣເຠາເຄາປິ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອິເທກຈ຺ເຈາ ປາຓາຕິປາຕາ ປຏິວິຣເຕາ ເຫາຕິ...ເປ... ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ເຫາຕິ. ຕສ຺ມາ ‘ນ ອຸຬາຣເຠາຄຕາ ປາປິຍໍເສາ’ຕິ ວທາມິ. ນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ສພ຺ພໍ ປຣິຈຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວທາມິ, ນ ປນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ສພ຺ພໍ ນ ປຣິຈຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວທາມິ. ຍໍ ຫິສ຺ສ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ສທ຺ຘາ ວຑ຺ຒຕິ, ສີລໍ ວຑ຺ຒຕິ, ສຸຕໍ ວຑ຺ຒຕິ, ຈາເຄາ ວຑ຺ຒຕິ, ປຎ຺ຎາ ວຑ຺ຒຕິ, ຕມຫໍ ‘ປຣິຈຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ (ວທາມິ. ຍໍ ຫິສ຺ສ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຣິຈຣເຕາ ປາຣິຈຣິຍາເຫຕຸ ນ ສທ຺ຘາ ວຑ຺ຒຕິ, ນ ສີລໍ ວຑ຺ຒຕິ, ນ ສຸຕໍ ວຑ຺ຒຕິ, ນ ຈາເຄາ ວຑ຺ຒຕິ, ນ ປຎ຺ຎາ ວຑ຺ຒຕິ, ນາຫໍ ຕໍ ‘ປຣິຈຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ) [( ) ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ. ເປາຕ຺ຖເກສຸ ນຕ຺ຖິ]

ធនាយី”តិ។

៤៤០។ ឯវំ វុត្តេ, ឯសុការី ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ព្រាហ្មណា, ភោ គោតម, ចត្តារិ ធនានិ បញ្ញបេន្តិ – ព្រាហ្មណស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ, ខត្តិយស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ, វេស្សស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ, សុទ្ទស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ។ តត្រិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ ភិក្ខាចរិយំ; ភិក្ខាចរិយញ្ច បន ព្រាហ្មណោ សន្ធនំ អតិមញ្ញមានោ អកិច្ចការី ហោតិ គោបោវ អទិន្នំ អាទិយមានោតិ។ ឥទំ ខោ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ។ តត្រិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ ធនុកលាបំ; ធនុកលាបញ្ច បន ខត្តិយោ សន្ធនំ អតិមញ្ញមានោ អកិច្ចការី ហោតិ គោបោវ អទិន្នំ អាទិយមានោតិ។ ឥទំ ខោ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ។ តត្រិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ កសិគោរក្ខំ; កសិគោរក្ខញ្ច បន វេស្សោ សន្ធនំ អតិមញ្ញមានោ អកិច្ចការី ហោតិ គោបោវ អទិន្នំ អាទិយមានោតិ។ ឥទំ ខោ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ។ តត្រិទំ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា សុទ្ទស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ អសិតព្យាភង្គិំ; អសិតព្យាភង្គិញ្ច បន សុទ្ទោ សន្ធនំ អតិមញ្ញមានោ អកិច្ចការី ហោតិ គោបោវ អទិន្នំ អាទិយមានោតិ។ ឥទំ ខោ, ភោ គោតម, ព្រាហ្មណា សុទ្ទស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេន្តិ។ ព្រាហ្មណា, ភោ គោតម, ឥមានិ ចត្តារិ ធនានិ បញ្ញបេន្តិ។ ឥធ ភវំ គោតមោ កិមាហា”តិ?

៤៤១។ “កិំ បន, ព្រាហ្មណ, សព្ពោ លោកោ ព្រាហ្មណានំ ឯតទព្ភនុជានាតិ – ‘ឥមានិ ចត្តារិ ធនានិ បញ្ញបេន្តូ’”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម”។ “សេយ្យថាបិ, ព្រាហ្មណ, បុរិសោ ទលិទ្ទោ អស្សកោ អនាឡ្ហិកោ។ តស្ស អកាមស្ស ពិលំ ឱលគ្គេយ្យុំ – ‘ឥទំ តេ, អម្ភោ បុរិស, មំសំ ខាទិតព្ពំ, មូលញ្ច អនុប្បទាតព្ព’ន្តិ។ ឯវមេវ ខោ, ព្រាហ្មណ, ព្រាហ្មណា អប្បដិញ្ញាយ តេសំ សមណព្រាហ្មណានំ, អថ ច បនិមានិ ចត្តារិ ធនានិ បញ្ញបេន្តិ។ អរិយំ ខោ អហំ, ព្រាហ្មណ, លោកុត្តរំ ធម្មំ បុរិសស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេមិ។ បោរាណំ ខោ បនស្ស មាតាបេត្តិកំ កុលវំសំ អនុស្សរតោ យត្ថ យត្ថេវ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ តេន តេនេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ ខត្តិយកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ ‘ខត្តិយោ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; ព្រាហ្មណកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ ‘ព្រាហ្មណោ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; វេស្សកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ ‘វេស្សោ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; សុទ្ទកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ ‘សុទ្ទោ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ សេយ្យថាបិ, ព្រាហ្មណ, យំយទេវ បច្ចយំ បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ តេន តេនេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ កដ្ឋញ្ចេ បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ ‘កដ្ឋគ្គិ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; សកលិកញ្ចេ បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ ‘សកលិកគ្គិ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; តិណញ្ចេ បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ ‘តិណគ្គិ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; គោមយញ្ចេ បដិច្ច អគ្គិ ជលតិ ‘គោមយគ្គិ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។ ឯវមេវ ខោ អហំ, ព្រាហ្មណ, អរិយំ លោកុត្តរំ ធម្មំ បុរិសស្ស សន្ធនំ បញ្ញបេមិ។ បោរាណំ ខោ បនស្ស មាតាបេត្តិកំ កុលវំសំ អនុស្សរតោ យត្ថ យត្ថេវ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ តេន តេនេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។

“ខត្តិយកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ ‘ខត្តិយោ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; ព្រាហ្មណកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ ‘ព្រាហ្មណោ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; វេស្សកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ ‘វេស្សោ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ; សុទ្ទកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិនិព្ពត្តិ ហោតិ ‘សុទ្ទោ’ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ។

“ខត្តិយកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ, អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ, អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ, អព្រហ្មចរិយា បដិវិរតោ ហោតិ, មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ, បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ, ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ, សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ, អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ, អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ, សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

“ព្រាហ្មណកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ, អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

“វេស្សកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ, អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

“សុទ្ទកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ, អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

៣៣៧។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, ព្រាហ្មណ, ព្រាហ្មណោវ នុ ខោ បហោតិ អស្មិំ បទេសេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតុំ, នោ ខត្តិយោ នោ វេស្សោ នោ សុទ្ទោ”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម។ ខត្តិយោបិ ហិ, ភោ គោតម, បហោតិ អស្មិំ បទេសេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតុំ; ព្រាហ្មណោបិ ហិ, ភោ គោតម... វេស្សោបិ ហិ, ភោ គោតម... សុទ្ទោបិ ហិ, ភោ គោតម... សព្ពេបិ ហិ, ភោ គោតម, ចត្តារោ វណ្ណា បហោន្តិ អស្មិំ បទេសេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតុន្តិ”។ “ឯវមេវ ខោ, ព្រាហ្មណ, ខត្តិយកុលា ចេបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

“ព្រាហ្មណកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ... វេស្សកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ... សុទ្ទកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ, អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

៣៣៨។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, ព្រាហ្មណ, ព្រាហ្មណោវ នុ ខោ បហោតិ សោត្តិសិនានឹ អាទាយ នទឹ គន្ត្វា រជោជល្លំ បវាហេតុំ, នោ ខត្តិយោ នោ វេស្សោ នោ សុទ្ទោ”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម ។ ខត្តិយោបិ ហិ, ភោ គោតម, បហោតិ សោត្តិសិនានឹ អាទាយ នទឹ គន្ត្វា រជោជល្លំ បវាហេតុំ; ព្រាហ្មណោបិ ហិ, ភោ គោតម... វេស្សោបិ ហិ, ភោ គោតម ... សុទ្ទោបិ ហិ, ភោ គោតម... សព្ពេបិ ហិ, ភោ

គោតម, ចត្តារោ វណ្ណា បហោន្តិ សោត្តិសិនានិំ អាទាយ នទិំ គន្ត្វា រជោជល្លំ បវាហេតុ”ន្តិ។ “ឯវមេវ ខោ, ព្រាហ្មណ, ខត្តិយកុលា ចេបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ…បេ… សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

“ព្រាហ្មណកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ… វេស្សកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ… សុទ្ទកុលា ចេបិ , ព្រាហ្មណ, អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ…បេ… សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។

៣៣៣។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, ព្រាហ្មណ, ឥធ រាជា ខត្តិយោ មុទ្ធាវសិត្តោ នានាជច្ចានំ បុរិសានំ បុរិសសតំ សន្និបាតេយ្យ – ‘អាយន្តុ ភោន្តោ យេ តត្ថ ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា រាជញ្ញកុលា ឧប្បន្នា សាកស្ស វា សាលស្ស វា សលឡស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរារណិំ អាទាយ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេន្តុ, តេជោ បាតុករោន្តុ; អាយន្តុ បន ភោន្តោ យេ តត្ថ ចណ្ឌាលកុលា នេសាទកុលា វេនកុលា រថការកុលា បុក្កុសកុលា ឧប្បន្នា សាបានទោណិយា វា សូករទោណិយា វា រជកទោណិយា វា ឯរណ្ឌកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរារណិំ អាទាយ អគ្គិំ អភិនិព្ពត្តេន្តុ, តេជោ បាតុករោន្តូ’”តិ?

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ព្រាហ្មណ, យោ ឯវំ នុ ខោ សោ ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា រាជញ្ញកុលា ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស វា សលឡស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរារណិំ អាទាយ អគ្គិ អភិនិព្ពត្តោ តេជោ បាតុកតោ សោ ឯវ នុ ខ្វាស្ស អគ្គិ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណវា ច បភស្សរោ ច តេន ច សក្កា អគ្គិនា អគ្គិករណីយំ កាតុំ; យោ បន សោ ចណ្ឌាលកុលា នេសាទកុលា វេនកុលា រថការកុលា បុក្កុសកុលា ឧប្បន្នេហិ សាបានទោណិយា វា សូករទោណិយា វា រជកទោណិយា វា ឯរណ្ឌកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរារណិំ អាទាយ អគ្គិ អភិនិព្ពត្តោ តេជោ បាតុកតោ ស្វាស្ស អគ្គិ ន ចេវ អច្ចិមា ន ច វណ្ណវា ន ច បភស្សរោ ន ច តេន សក្កា អគ្គិនា អគ្គិករណីយំ កាតុ”ន្តិ? “នោ ហិទំ, ភោ គោតម។ យោបិ ហិ សោ, ភោ គោតម, ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា រាជញ្ញកុលា ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស វា សលឡស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរារណិំ អាទាយ អគ្គិ អភិនិព្ពត្តោ តេជោ បាតុកតោ ស្វាស្ស អគ្គិ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណវា ច បភស្សរោ ច តេន ច សក្កា អគ្គិនា អគ្គិករណីយំ កាតុំ; យោបិ សោ ចណ្ឌាលកុលា នេសាទកុលា វេនកុលា រថការកុលា បុក្កុសកុលា ឧប្បន្នេហិ សាបានទោណិយា វា សូករទោណិយា វា រជកទោណិយា វា ឯរណ្ឌកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរារណិំ អាទាយ អគ្គិ អភិនិព្ពត្តោ តេជោ បាតុកតោ ស្វាស្ស អគ្គិ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណវា ច បភស្សរោ ច តេន ច សក្កា អគ្គិនា អគ្គិករណីយំ កាតុំ។ សព្ពោបិ ហិ, ភោ គោតម, អគ្គិ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណវា ច បភស្សរោ ច សព្ពេនបិ សក្កា អគ្គិនា អគ្គិករណីយំ កាតុ”ន្តិ។

“ឯវមេវ ខោ, ព្រាហ្មណ, ខត្តិយកុលា ចេបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ…បេ… សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ, អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ។ ព្រាហ្មណកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ… វេស្សកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ… សុទ្ទកុលា ចេបិ, ព្រាហ្មណ, អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ ហោតិ, សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ

อาคมฺม ปาณาติปาตา ปฏิวิรโต โหติ, อทินฺนาทานา ปฏิวิรโต โหติ, อพฺรหฺมจริยา ปฏิวิรโต โหติ, มุสาวาทา ปฏิวิรโต โหติ, ปิสุณาย วาจาย ปฏิวิรโต โหติ, ผรุสาย วาจาย ปฏิวิรโต โหติ, สมฺผปฺปลาปา ปฏิวิรโต โหติ, อนภิชฺฌาลุ โหติ, อพฺยาปนฺนจิตฺโต โหติ, สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ, อาราธโก โหติ ญายํ ธมฺมํ กุสล”นฺติฯ

เอวํ วุตฺเต, เอสุการี พฺราหฺมโณ ภควนฺตํ เอตทโวจ – “อภิกฺกนฺตํ, โภ โคตม, อภิกฺกนฺตํ, โภ โคตม…เป… อุปาสกํ มํ ภวํ โคตโม ธาเรตุ อชฺชตคฺเค ปาณุเปตํ สรณํ คต”นฺติฯ

เอสุการีสุตฺตํ นิฏฺฐิตํ ฉฏฺฐํฯ

๗. ธนญฺชานิสุตฺตํ

๔๔๕. เอวํ เม สุตํ – เอกํ สมยํ ภควา ราชคเห วิหรติ เวฬุวเน กลนฺทกนิวาเปฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา สาริปุตฺโต ทกฺขิณาคิริสฺมึ จาริกํ จรติ มหตา ภิกฺขุสงฺเฆน สทฺธึฯ อถ โข อญฺญตโร ภิกฺขุ ราชคเห วสฺสํวุตฺโถ [วสฺสํวุฏฺโฐ (สี. สฺยา. กํ. ปี.)] เยน ทกฺขิณาคิริ เยนายสฺมา สาริปุตฺโต เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมตา สาริปุตฺเตน สทฺธึ สมฺโมทิฯ สมฺโมทนียํ กถํ สารณียํ วีติสาเรตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิฯ เอกมนฺตํ นิสินฺนํ โข ตํ ภิกฺขุํ อายสฺมา สาริปุตฺโต เอตทโวจ – “กจฺจาวุโส, ภควา อโรโค จ พลวา จา”ติ? “อโรโค จาวุโส, ภควา พลวา จา”ติฯ “กจฺจิ ปนาวุโส, ภิกฺขุสงฺโฆ อโรโค จ พลวา จา”ติ? “ภิกฺขุสงฺโฆปิ โข, อาวุโส, อโรโค จ พลวา จา”ติฯ “เอตฺถ, อาวุโส, ตณฺฑุลปาลิทฺวาราย ธนญฺชานิ [ธานญฺชานิ (สี. ปี.)] นาม พฺราหฺมโณ อตฺถิฯ กจฺจาวุโส , ธนญฺชานิ พฺราหฺมโณ อโรโค จ พลวา จา”ติ? “ธนญฺชานิปิ โข, อาวุโส, พฺราหฺมโณ อโรโค จ พลวา จา”ติฯ “กจฺจิ ปนาวุโส, ธนญฺชานิ พฺราหฺมโณ อปฺปมตฺโต”ติ? “กุโต ปนาวุโส, ธนญฺชานิสฺส พฺราหฺมณสฺส อปฺปมาโท? ธนญฺชานิ, อาวุโส, พฺราหฺมโณ ราชานํ นิสฺสาย พฺราหฺมณคหปติเก วิลุมฺปติ, พฺราหฺมณคหปติเก นิสฺสาย ราชานํ วิลุมฺปติฯ ยาปิสฺส ภริยา สทฺธา สทฺธกุลา อานีตา สาปิ กาลงฺกตา; อญฺญาสฺส ภริยา อสฺสทฺธา อสฺสทฺธกุลา อานีตา”ติฯ “ทุสฺสุตํ วตาวุโส, อสฺสุมฺห, ทุสฺสุตํ วตาวุโส, อสฺสุมฺห เย มยํ ธนญฺชานึ พฺราหฺมณํ ปมตฺตํ อสฺสุมฺหฯ อปฺเปว นาม มยํ กทาจิ กรหจิ ธนญฺชานินา พฺราหฺมเณน สทฺธึ สมาคจฺเฉยฺยาม, อปฺเปว นาม สิยา โกจิเทว กถาสลฺลาโป”ติ?

๔๔๖. อถ โข อายสฺมา สาริปุตฺโต ทกฺขิณาคิริสฺมึ ยถาภิรนฺตํ วิหริตฺวา เยน ราชคหํ เตน จาริกํ ปกฺกามิฯ อนุปุพฺเพน จาริกํ จรมาโน เยน ราชคหํ ตทวสริฯ ตตฺร สุทํ อายสฺมา สาริปุตฺโต ราชคเห วิหรติ เวฬุวเน กลนฺทกนิวาเปฯ อถ โข อายสฺมา สาริปุตฺโต ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย ราชคหํ ปิณฺฑาย ปาวิสิฯ เตน โข ปน สมเยน ธนญฺชานิ พฺราหฺมโณ พหินคเร คาโว โคฏฺเฐ ทุหาเปติฯ อถ โข อายสฺมา สาริปุตฺโต ราชคเห ปิณฺฑาย จริตฺวา ปจฺฉาภตฺตํ ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺโต เยน ธนญฺชานิ พฺราหฺมโณ เตนุปสงฺกมิฯ อทฺทสา โข ธนญฺชานิ พฺราหฺมโณ อายสฺมนฺตํ สาริปุตฺตํ ทูรโตว

អាគច្ឆន្តំ។ ទិស្វាន យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឯតទវោច – “ឥតោ, ភោ សារិបុត្ត, បយោ, បិយតំ តាវ ភត្តស្ស កាលោ ភវិស្សតី”តិ។ “អលំ, ព្រាហ្មណ។ កតំ មេ អជ្ជ ភត្តកិច្ចំ។ អមុកស្មិំ មេ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារោ ភវិស្សតិ។ តត្ថ អាគច្ឆេយ្យាសី”តិ។ “ឯវំ, ភោ”តិ ខោ ធនញ្ជានិ ព្រាហ្មណោ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បច្ចស្សោសិ។ អថ ខោ ធនញ្ជានិ ព្រាហ្មណោ បច្ឆាភត្តំ ភុត្តបាតរាសោ យេនាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារិបុត្តេន សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ ធនញ្ជានិំ ព្រាហ្មណំ អាយស្មា សារិបុត្តោ ឯតទវោច – “កច្ចាសិ, ធនញ្ជានិ, អប្បមត្តោ”តិ? “កុតោ, ភោ សារិបុត្ត, អម្ហាកំ អប្បមាទោ យេសំ នោ មាតាបិតរោ បោសេតព្ពា, បុត្តទារោ បោសេតព្ពោ, ទាសកម្មករា បោសេតព្ពា, មិត្តាមច្ចានំ មិត្តាមច្ចករណីយំ កាតព្ពំ, ញាតិសាលោហិតានំ ញាតិសាលោហិតករណីយំ កាតព្ពំ, អតិថីនំ អតិថិករណីយំ កាតព្ពំ, បុព្ពបេតានំ បុព្ពបេតករណីយំ កាតព្ពំ, ទេវតានំ ទេវតាករណីយំ កាតព្ពំ, រញ្ញោ រាជករណីយំ កាតព្ពំ, អយម្បិ កាយោ បីណេតព្ពោ ព្រូហេតព្ពោ”តិ?

៤៤៦។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, ឥធេកច្ចោ មាតាបិតូនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, តមេនំ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយបាលា ឧបកឌ្ឍេយ្យុំ។ លភេយ្យ នុ ខោ សោ ‘អហំ ខោ មាតាបិតូនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិំ, មា មំ និរយំ និរយបាលា’តិ, មាតាបិតរោ វា បនស្ស លភេយ្យុំ ‘ឯសោ ខោ អម្ហាកំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ, មា នំ និរយំ និរយបាលា’”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ សារិបុត្ត។ អថ ខោ នំ វិក្កន្ទន្តំយេវ និរយេ និរយបាលា បក្ខិបេយ្យុំ”។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, ឥធេកច្ចោ បុត្តទារស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, តមេនំ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយបាលា ឧបកឌ្ឍេយ្យុំ។ លភេយ្យ នុ ខោ សោ ‘អហំ ខោ បុត្តទារស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិំ, មា មំ និរយំ និរយបាលា’តិ, បុត្តទារោ វា បនស្ស លភេយ្យ ‘ឯសោ ខោ អម្ហាកំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ មា នំ និរយំ និរយបាលា’”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ សារិបុត្ត។ អថ ខោ នំ វិក្កន្ទន្តំយេវ និរយេ និរយបាលា បក្ខិបេយ្យុំ”។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, ឥធេកច្ចោ ទាសកម្មករបោរិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, តមេនំ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយបាលា ឧបកឌ្ឍេយ្យុំ។ លភេយ្យ នុ ខោ សោ ‘អហំ ខោ ទាសកម្មករបោរិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិំ, មា មំ និរយំ និរយបាលា’តិ, ទាសកម្មករបោរិសា វា បនស្ស លភេយ្យុំ ‘ឯសោ ខោ អម្ហាកំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ, មា នំ និរយំ និរយបាលា’”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ សារិបុត្ត។ អថ ខោ នំ វិក្កន្ទន្តំយេវ និរយេ និរយបាលា បក្ខិបេយ្យុំ”។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, ឥធេកច្ចោ មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, តមេនំ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយបាលា ឧបកឌ្ឍេយ្យុំ។ លភេយ្យ នុ ខោ សោ ‘អហំ ខោ មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិំ, មា មំ និរយំ និរយបាលា’តិ, មិត្តាមច្ចា វា បនស្ស លភេយ្យុំ ‘ឯសោ ខោ អម្ហាកំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ, មា នំ និរយំ និរយបាលា’”តិ? “នោ ហិទំ, ភោ សារិបុត្ត។ អថ ខោ នំ វិក្កន្ទន្តំយេវ និរយេ និរយបាលា បក្ខិបេយ្យុំ”។

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຘນຎ຺ຊານິ, ອິເຘກຈ຺ໂຈ ຎາຕິສາໂລຫິຕານໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອສ຺ສ, ຕເມນໍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາເຫຕຸ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ ອຸປກຑ຺ເຒຍ຺ຍຸໍ. ລເຠຍ຺ຍ ນຸ ໂຂ ໂສ ‘ອຫໍ ໂຂ ຎາຕິສາໂລຫິຕານໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິໍ, ມາ ມໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’ຕິ, ຎາຕິສາໂລຫິຕາ ວາ ປນສ຺ສ ລເຠຍ຺ຍຸໍ ‘ເອໂສ ໂຂ ອມ຺ຫາກໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິ, ມາ ນໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’”ຕິ? “ໂນ ຫິທໍ, ໂຠ ສາຣິປຸຕ຺ຕ. ອຖ ໂຂ ນໍ ວິກ຺ກນ຺ທນ຺ຕໍເຍວ ນິຣເຍ ນິຣຍປາລາ ປກ຺ຂິເປຍ຺ຍຸໍ”.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຘນຎ຺ຊານິ, ອິເຘກຈ຺ໂຈ ອຕິຖີນໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອສ຺ສ, ຕເມນໍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາເຫຕຸ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ ອຸປກຑ຺ເຒຍ຺ຍຸໍ. ລເຠຍ຺ຍ ນຸ ໂຂ ໂສ ‘ອຫໍ ໂຂ ອຕິຖີນໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິໍ, ມາ ມໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’ຕິ, ອຕິຖີ ວາ ປນສ຺ສ ລເຠຍ຺ຍຸໍ ‘ເອໂສ ໂຂ ອມ຺ຫາກໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິ, ມາ ນໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’”ຕິ? “ໂນ ຫິທໍ, ໂຠ ສາຣິປຸຕ຺ຕ. ອຖ ໂຂ ນໍ ວິກ຺ກນ຺ທນ຺ຕໍເຍວ ນິຣເຍ ນິຣຍປາລາ ປກ຺ຂິເປຍ຺ຍຸໍ”.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຘນຎ຺ຊານິ, ອິເຘກຈ຺ໂຈ ປຸພ຺ພເປຕານໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອສ຺ສ, ຕເມນໍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາເຫຕຸ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ ອຸປກຑ຺ເຒຍ຺ຍຸໍ. ລເຠຍ຺ຍ ນຸ ໂຂ ໂສ ‘ອຫໍ ໂຂ ປຸພ຺ພເປຕານໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິໍ, ມາ ມໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’ຕິ, ປຸພ຺ພເປຕາ ວາ ປນສ຺ສ ລເຠຍ຺ຍຸໍ ‘ເອໂສ ໂຂ ອມ຺ຫາກໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິ, ມາ ນໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’”ຕິ? “ໂນ ຫິທໍ, ໂຠ ສາຣິປຸຕ຺ຕ. ອຖ ໂຂ ນໍ ວິກ຺ກນ຺ທນ຺ຕໍເຍວ ນິຣເຍ ນິຣຍປາລາ ປກ຺ຂິເປຍ຺ຍຸໍ”.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຘນຎ຺ຊານິ, ອິເຘກຈ຺ໂຈ ເທວຕານໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອສ຺ສ, ຕເມນໍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາເຫຕຸ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ ອຸປກຑ຺ເຒຍ຺ຍຸໍ. ລເຠຍ຺ຍ ນຸ ໂຂ ໂສ ‘ອຫໍ ໂຂ ເທວຕານໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິໍ, ມາ ມໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’ຕິ, ເທວຕາ ວາ ປນສ຺ສ ລເຠຍ຺ຍຸໍ ‘ເອໂສ ໂຂ ອມ຺ຫາກໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິ, ມາ ນໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’”ຕິ? “ໂນ ຫິທໍ, ໂຠ ສາຣິປຸຕ຺ຕ. ອຖ ໂຂ ນໍ ວິກ຺ກນ຺ທນ຺ຕໍເຍວ ນິຣເຍ ນິຣຍປາລາ ປກ຺ຂິເປຍ຺ຍຸໍ”.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຘນຎ຺ຊານິ, ອິເຘກຈ຺ໂຈ ຣຎ຺ໂຎ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອສ຺ສ, ຕເມນໍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາເຫຕຸ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ ອຸປກຑ຺ເຒຍ຺ຍຸໍ. ລເຠຍ຺ຍ ນຸ ໂຂ ໂສ ‘ອຫໍ ໂຂ ຣຎ຺ໂຎ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິໍ, ມາ ມໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’ຕິ, ຣາຊາ ວາ ປນສ຺ສ ລເຠຍ຺ຍ ‘ເອໂສ ໂຂ ອມ຺ຫາກໍ ເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິ, ມາ ນໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’”ຕິ? “ໂນ ຫິທໍ, ໂຠ ສາຣິປຸຕ຺ຕ. ອຖ ໂຂ ນໍ ວິກ຺ກນ຺ທນ຺ຕໍເຍວ ນິຣເຍ ນິຣຍປາລາ ປກ຺ຂິເປຍ຺ຍຸໍ”.

“ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຘນຎ຺ຊານິ, ອິເຘກຈ຺ໂຈ ກາຍສ຺ສ ປີຓນາເຫຕຸ ພ຺ຣູຫນາເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອສ຺ສ, ຕເມນໍ ອຘມ຺ມຈຣິຍາວິສມຈຣິຍາເຫຕຸ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ ອຸປກຑ຺ເຒຍ຺ຍຸໍ. ລເຠຍ຺ຍ ນຸ ໂຂ ໂສ ‘ອຫໍ ໂຂ ກາຍສ຺ສ ປີຓນາເຫຕຸ ພ຺ຣູຫນາເຫຕຸ ອຘມ຺ມຈາຣີ ວິສມຈາຣີ ອໂຫສິໍ, ມາ ມໍ ນິຣຍໍ ນິຣຍປາລາ’ຕິ, ປເຣ ວາ ປນສ຺ສ ລເຠຍ຺ຍຸໍ ‘ເອໂສ ໂຂ ກາຍສ຺ສ ປີຓນາເຫຕຸ ພ຺ຣູຫນາເຫຕຸ

អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អហោសិ, យា ត់ និរយំ និរយបាលិ'"តិ? "នគា ហិគំ, ភោ សារិបុត្ត៑ អច ឆោ ត់ ចិក្កត្តុត្តិយេច និរយេ និរយបាលិ បក្ខិបេយ្យុំ"៑

៳៳ប៑៑ "តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ ចា មាតាបិតូនំ ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, យោ ចា មាតាបិតូនំ ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ"តិ? "យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, មាតាបិតូនំ ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, មាតាបិតូនំ ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស, តទេវេតុ សេយ្យោ៑ អឆយ្ជចរិយាចិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ឆយ្ជចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ"តិ៑ "អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេសំ ហេតុកា ឆយ្មិកា កម្មន្តា, យេហិ សក្កា មាតាបិតរោ ចេច បោសេតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ៑

"តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ ចា បុត្តទារស្ស ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, យោ ចា បុត្តទារស្ស ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ"តិ? "យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, បុត្តទារស្ស ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, បុត្តទារស្ស ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស, តទេវេតុ សេយ្យោ៑ អឆយ្ជចរិយាចិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ឆយ្ជចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ"តិ៑ "អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេសំ ហេតុកា ឆយ្មិកា កម្មន្តា យេហិ សក្កា បុត្តទារញ្ចេច បោសេតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ៑

"តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ ចា ទាសកម្មករបោរិសស្ស ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, យោ ចា ទាសកម្មករបោរិសស្ស ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ"តិ? "យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, ទាសកម្មករបោរិសស្ស ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, ទាសកម្មករបោរិសស្ស ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស, តទេវេតុ សេយ្យោ៑ អឆយ្ជចរិយាចិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ឆយ្ជចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ"តិ៑ "អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេសំ ហេតុកា ឆយ្មិកា កម្មន្តា, យេហិ សក្កា ទាសកម្មករបោរិសេ ចេច បោសេតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ៑

"តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ ចា មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, យោ ចា មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ"តិ? "យោ ហិ , ភោ សារិបុត្ត, មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស, តទេវេតុ សេយ្យោ៑ អឆយ្ជចរិយាចិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ឆយ្ជចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ"តិ៑ "អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេសំ ហេតុកា ឆយ្មិកា កម្មន្តា, យេហិ សក្កា មិត្តាមច្ចានញ្ចេច មិត្តាមច្ចករណីយំ កាតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ៑

"តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ ចា ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, យោ ចា ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ ឆយ្ជចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ"តិ? "យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ អឆយ្ជចារី ចិសមចារី អស្ស, ន តំ

សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស, តទេវេត្ថ សេយ្យោ។ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ធម្មចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ”តិ។ “អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេបិ ហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា, យេហិ សក្កា ញាតិសាលោហិតានញ្ចេវ ញាតិសាលោហិតករណីយំ កាតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ វា អតិថីនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, យោ វា អតិថីនំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ”តិ? “យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, អតិថីនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, អតិថីនំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស, តទេវេត្ថ សេយ្យោ។ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ធម្មចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ”តិ។ “អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេបិ ហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា, យេហិ សក្កា អតិថីនញ្ចេវ អតិថិករណីយំ កាតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ វា បុព្ពបេតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, យោ វា បុព្ពបេតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ”តិ? “យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, បុព្ពបេតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, បុព្ពបេតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស, តទេវេត្ថ សេយ្យោ។ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហិ , ភោ សារិបុត្ត, ធម្មចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ”តិ។ “អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេបិ ហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា, យេហិ សក្កា បុព្ពបេតានញ្ចេវ បុព្ពបេតករណីយំ កាតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ វា ទេវតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, យោ វា ទេវតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ”តិ? “យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, ទេវតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, ទេវតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស, តទេវេត្ថ សេយ្យោ ។ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ធម្មចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ”តិ។ “អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេបិ ហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា, យេហិ សក្កា ទេវតានញ្ចេវ ទេវតាករណីយំ កាតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ វា រញ្ញោ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, យោ វា រញ្ញោ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ”តិ? “យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, រញ្ញោ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, រញ្ញោ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស, តទេវេត្ថ សេយ្យោ។ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ធម្មចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ”តិ។ “អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេបិ ហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា, យេហិ សក្កា រញ្ញោ ចេវ រាជករណីយំ កាតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុំ។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, ធនញ្ជានិ, យោ វា កាយស្ស បីណនាហេតុ ព្រូហនាហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, យោ វា កាយស្ស បីណនាហេតុ

ព្រូហនាហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស; កតមំ សេយ្យោ”តិ? “យោ ហិ, ភោ សារិបុត្ត, កាយស្ស ពីណនាហេតុ ព្រូហនាហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស, ន តំ សេយ្យោ; យោ ច ខោ, ភោ សារិបុត្ត, កាយស្ស ពីណនាហេតុ ព្រូហនាហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស, តទេវេត្ថ សេយ្យោ។ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហិ, ភោ សារិបុត្ត, ធម្មចរិយាសមចរិយា សេយ្យោ”តិ។ “អត្ថិ ខោ, ធនញ្ជានិ, អញ្ញេ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា , យេហិ សក្កា កាយញ្ច ពីណេតុំ ព្រូហេតុំ, ន ច បាបកម្មំ កាតុំ, បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបជ្ជិតុ”ន្តិ។

៣៣៩។ អថ ខោ ធនញ្ជានិ ព្រាហ្មណោ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ។ អថ ខោ ធនញ្ជានិ ព្រាហ្មណោ អបរេន សមយេន អាពាធិកោ អហោសិ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ។ អថ ខោ ធនញ្ជានិ ព្រាហ្មណោ អញ្ញតរំ បុរិសំ អាមន្តេសិ – “ឯហិ ត្វំ, អម្ភោ បុរិស , យេន ភគវា តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទាហិ – ‘ធនញ្ជានិ, ភន្តេ, ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ។ សោ ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទតី’តិ។ យេន ចាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បាទេ សិរសា វន្ទាហិ – ‘ធនញ្ជានិ, ភន្តេ, ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ។ សោ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បាទេ សិរសា វន្ទតី’តិ។ ឯវញ្ច វទេហិ – ‘សាធុ កិរ, ភន្តេ, អាយស្មា សារិបុត្តោ យេន ធនញ្ជានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយា’”តិ។ “ឯវំ , ភន្តេ”តិ ខោ សោ បុរិសោ ធនញ្ជានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ បុរិសោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ធនញ្ជានិ, ភន្តេ, ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ។ សោ ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទតី”តិ។ យេន ចាយស្មា សារិបុត្តោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឯតទវោច – “ធនញ្ជានិ, ភន្តេ, ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ។ សោ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បាទេ សិរសា វន្ទតិ, ឯវញ្ច វទេតិ – ‘សាធុ កិរ, ភន្តេ, អាយស្មា សារិបុត្តោ យេន ធនញ្ជានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយា’”តិ។ អធិវាសេសិ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ តុណ្ហីភាវេន។

៣៤០។ អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន ធនញ្ជានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ។ និសជ្ជ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ធនញ្ជានិំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច – “កច្ចិ តេ, ធនញ្ជានិ, ខមនីយំ, កច្ចិ យាបនីយំ? កច្ចិ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តិ, នោ អភិក្កមន្តិ? បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ , នោ អភិក្កមោ”តិ? “ន មេ, ភោ សារិបុត្ត, ខមនីយំ ន យាបនីយំ។ ពាឡ្ហា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ, នោ បដិក្កមន្តិ។ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ, នោ បដិក្កមោ។ សេយ្យថាបិ, ភោ សារិបុត្ត , ពលវា បុរិសោ តិណ្ហេន សិខរេន មុទ្ធនិ [មុទ្ធានំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] អភិមត្ថេយ្យ; ឯវមេវ ខោ , ភោ សារិបុត្ត, អធិមត្តា វាតា មុទ្ធនិ ឩហនន្តិ។ ន មេ, ភោ សារិបុត្ត, ខមនីយំ, ន យាបនីយំ។ ពាឡ្ហា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ, នោ បដិក្កមន្តិ។ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ, នោ បដិក្កមោ។ សេយ្យថាបិ, ភោ សារិបុត្ត, ពលវា បុរិសោ ទឡ្ហេន វរត្តក្ខណ្ឌេន [វរត្តពន្ធនេន (សី។ បី។)] សីសេ សីសវេឋំ ទទេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភោ សារិបុត្ត, អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា។ ន មេ, ភោ សារិបុត្ត, ខមនីយំ, ន យាបនីយំ។ ពាឡ្ហា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ, នោ បដិក្កមន្តិ។ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ, នោ បដិក្កមោ។ សេយ្យថាបិ, ភោ សារិបុត្ត, ទក្ខោ គោឃាតកោ វា គោឃាតកន្តេវាសី វា តិណ្ហេន គោវិកន្តនេន កុច្ឆិំ បរិកន្តេយ្យ; ឯវមេវ ខោ, ភោ សារិបុត្ត, អធិមត្តា វាតា

ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᨸᩁᩥᨠᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶ ᨾᩮ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨡᨾᨶᩦᨿᩴ, ᨶ ᨿᩣᨸᨶᩦᨿᩴ᪨ ᨻᩤᩊ᩠ᩉᩣ ᨾᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨻᩃᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩤ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᨲᩁᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨶᩣᨶᩣᨻᩣᩉᩣᩈᩩ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨦ᩠ᨣᩤᩁᨠᩣᩈᩩᨿᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩥᨲᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨯᩣᩉᩮᩣ᪨ ᨶ ᨾᩮ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨡᨾᨶᩦᨿᩴ ᨶ ᨿᩣᨸᨶᩦᨿᩴ᪨ ᨻᩤᩊ᩠ᩉᩣ ᨾᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ , ᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

᪔᪔᪘᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨶᩥᩁᨿᩮᩣ ᩅᩤ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥ ᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨶᩥᩁᨿᩤ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥ ᩅᩤ ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩮᩣ ᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᨿᩤ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩮᩣ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩮᩣ ᩅᩤ ᨾᨶᩩᩔᩤ ᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩤ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨾᨶᩩᩔᩤ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ , ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨾᨶᩩᩔᩤ ᩅᩤ ᨧᩤᨲᩩᨾᩉᩤᩁᩣᨩᩥᨠᩤ [ᨧᩤᨲᩩᨾ᩠ᨾᩉᩤᩁᩣᨩᩥᨠᩤ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨾᨶᩩᩔᩮᩉᩥ , ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨧᩤᨲᩩᨾᩉᩤᩁᩣᨩᩥᨠᩤ ᨴᩮᩅᩤ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨧᩤᨲᩩᨾᩉᩤᩁᩣᨩᩥᨠᩤ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩣ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨧᩤᨲᩩᨾᩉᩤᩁᩣᨩᩥᨠᩮᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩣ ᨴᩮᩅᩤ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩣ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ ᨿᩣᨾᩣ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩮᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨿᩣᨾᩣ ᨴᩮᩅᩤ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨿᩣᨾᩣ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ ᨲᩩᩈᩥᨲᩣ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨿᩣᨾᩮᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨲᩩᩈᩥᨲᩣ ᨴᩮᩅᩤ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨲᩩᩈᩥᨲᩣ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩣᨶᩁᨲᩦ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨲᩩᩈᩥᨲᩮᩉᩥ, ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩣᨶᩁᨲᩦ ᨴᩮᩅᩤ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩣᨶᩁᨲᩦ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ ᨸᩁᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ”ᨲᩥ? “ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩣᨶᩁᨲᩦᩉᩥ , ᨽᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨸᩁᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᨴᩮᩅᩤ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨸᩁᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩤ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩅᩤ”ᨲᩥ? “‘ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ [ᨽᩅᩴ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᨲᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ (ᨠ᪨)] – ᨽᩅᩴ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ; ‘ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ – ᨽᩅᩴ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣ”ᨲᩥ [ᨽᩅᩴ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᨲᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ (ᨠ᪨)]᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥᩔ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨴᩮᩈᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨲᩮ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩥ; ᨲᩴ ᩈᩩᨱᩣᩉᩥ, ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ, ᨽᩣᩈᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᩴ, ᨽᩮᩣ”ᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᩔᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ; ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨾᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ”᪨

᪔᪔᪙᪨ “ᨸᩩᨶ ᨧᨸᩁᩴ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨠᩁᩩᨱᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ…ᨸᩮ… ᨾᩩᨴᩥᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ… ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ; ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨾᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ

ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាពជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរតិ។ អយំ ខោ, ធនញ្ជានិ, ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មគ្គោ”តិ។ តេន ហិ, ភោ សារិបុត្ត, មម វចនេន ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទាហិ – ‘ធនញ្ជានិ, ភន្តេ, ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ។ សោ ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទតី’តិ។ អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ធនញ្ជានិំ ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិករណីយេ ហីនេ ព្រហ្មលោកេ បតិដ្ឋាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ។ អថ ខោ ធនញ្ជានិ ព្រាហ្មណោ អចិរបក្កន្តេ អាយស្មន្តេ សារិបុត្តេ កាលមកាសិ, ព្រហ្មលោកញ្ច ឧបបជ្ជិ។

៤៥៦. អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ឯសោ, ភិក្ខវេ, សារិបុត្តោ ធនញ្ជានិំ ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិករណីយេ ហីនេ ព្រហ្មលោកេ បតិដ្ឋាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កន្តោ”តិ។ អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ, ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ, ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ធនញ្ជានិ, ភន្តេ, ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ, សោ ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទតី”តិ។ “កិំ បន ត្វំ សារិបុត្ត ធនញ្ជានិំ ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិករណីយេ ហីនេ ព្រហ្មលោកេ បតិដ្ឋាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កន្តោ”តិ? “មយ្ហំ ខោ, ភន្តេ, ឯវំ អហោសិ – ‘ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណា ព្រហ្មលោកាធិមុត្តា, យំនូនាហំ ធនញ្ជានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មគ្គំ ទេសេយ្យ’ន្តិ។ “កាលង្កតោ [កាលកតោ (ស្យា. កំ. ក.)], សារិបុត្ត, ធនញ្ជានិ ព្រាហ្មណោ, ព្រហ្មលោកញ្ច ឧបបន្នោ”តិ។

ធនញ្ជានិសុត្តំ និដ្ឋិតំ សត្តមំ។

៨. វាសេដ្ឋសុត្តំ

៤៥៧. ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា ឥច្ឆានង្គលេ [ឥច្ឆានង្កលេ (សី. បី.)] វិហរតិ ឥច្ឆានង្គលវនសណ្ឌេ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា ព្រាហ្មណមហាសាលា ឥច្ឆានង្គលេ បដិវសន្តិ, សេយ្យថិទំ – ចង្កី ព្រាហ្មណោ, តារុក្ខោ ព្រាហ្មណោ, បោក្ខរសាតិ ព្រាហ្មណោ, ជាណុស្សោណិ [ជានុស្សោណិ (បី.), ជានុសោណិ (ក.)] ព្រាហ្មណោ, តោទេយ្យោ ព្រាហ្មណោ, អញ្ញេ ច អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា ព្រាហ្មណមហាសាលា។ អថ ខោ វាសេដ្ឋភារទ្វាជានំ មាណវានំ ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមន្តានំ អនុវិចរន្តានំ [អនុចង្កមមានានំ អនុវិចរមានានំ (សី. បី.)] អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ – “កថំ, ភោ, ព្រាហ្មណោ ហោតី”តិ? ភារទ្វាជោ មាណវោ ឯវមាហ – “យតោ ខោ, ភោ, ឧភតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន – ឯត្តាវតា ខោ, ភោ, ព្រាហ្មណោ ហោតី”តិ។ វាសេដ្ឋោ មាណវោ ឯវមាហ – “យតោ ខោ, ភោ, សីលវា ច ហោតិ វត្តសម្បន្នោ [វតសម្បន្នោ (បី.)] ច – ឯត្តាវតា ខោ, ភោ, ព្រាហ្មណោ ហោតី”តិ។ នេវ ខោ អសក្ខិ ភារទ្វាជោ មាណវោ វាសេដ្ឋំ មាណវំ សញ្ញាបេតុំ, ន បន អសក្ខិ វាសេដ្ឋោ មាណវោ ភារទ្វាជំ មាណវំ សញ្ញាបេតុំ។ អថ ខោ វាសេដ្ឋោ មាណវោ ភារទ្វាជំ មាណវំ អាមន្តេសិ – “អយំ ខោ, ភោ ភារទ្វាជ, សមណោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ ឥច្ឆានង្គលេ វិហរតិ ឥច្ឆានង្គលវនសណ្ឌេ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ – ‘ឥតិបិ សោ ភគវា

ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ວິຊ຺ຊາຈຣຓສມ຺ປນ຺ໂນ ສຸຄໂຕ ໂລກວິທູ ອນຸຕ຺ຕໂຣ ປຸຣິສທມ຺ມສາຣຖິ ສຕ຺ຖາ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ພຸທ຺ໂທ ຠຄວາ'ຕິ. ອາຍາມ, ໂຠ ຠາຣທ຺ວາຊ, ເຍນ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ເຕນຸປສງ຺ກມິສ຺ສາມ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ເອຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມ. ຍຖາ ໂນ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ພ຺ຍາກຣິສ຺ສຕິ ຕຖາ ນໍ ຘາເຣສ຺ສາມາ"ຕິ. "ເອວໍ, ໂຠ"ຕິ ໂຂ ຠາຣທ຺ວາໂຊ ມາຓໂວ ວາເສຏ຺ຐສ຺ສ ມາຓວສ຺ສ ປຈ຺ຈ຺ສ຺ໂສສິ.

໔໕໕. ອຖ ໂຂ ວາເສຏ຺ຐຠາຣທ຺ວາຊາ ມາຓວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວຕາ ສທ຺ທິໍ ສມ຺ໂມທິໍສຸ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ວາເສຏ຺ໂຐ ມາຓໂວ ຠຄວນ຺ຕໍ ຄາຖາຫິ ອຊ຺ຌຠາສິ –

"ອນຸຎ຺ຎາຕປຏິຎ຺ຎາຕາ, ເຕວິຊ຺ຊາ ມຍມສ຺ມຸໂຠ;

ອຫໍ ໂປກ຺ຂຣສາຕິສ຺ສ, ຕາຣຸກ຺ຂສ຺ສາຍໍ ມາຓໂວ.

"ເຕວິຊ຺ຊານໍ ຍທກ຺ຂາຕໍ, ຕຕ຺ຣ ເກວລິໂນສ຺ມເສ;

ປທກ຺ສ຺ມາ ເວຍ຺ຍາກຣຓາ [ໂຂ ເວຍ຺ຍາກຣຓາ (ສ຺ຍາ. ກໍ. ກ.)], ຊເປ຺ປ ອາຈຣິຍສາທິສາ;

ເຕສໍ ໂນ ຊາຕິວາທສ຺ມິໍ, ວິວາໂທ ອຕ຺ຖິ ໂຄຕມ.

"ຊາຕິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂຫຕິ, ຠາຣທ຺ວາໂຊ ອິຕິ ຠາສຕິ;

ອຫຎ຺ຈ ກມ຺ມຸນາ [ກມ຺ມນາ (ສີ. ປີ.)] ພ຺ຣູມິ, ເອວໍ ຊານາຫິ ຈກ຺ຂຸມ.

"ເຕ ນ ສກ຺ໂກມ ຎາເປຕຸໍ [ສຎ຺ຎາຕຸໍ (ປີ.), ສຎ຺ຎາເປຕຸໍ (ກ.)], ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຍໍ ອຸໂຠ;

ຠວນ຺ຕໍ ປຸຏ຺ຐຸມາຄມາ, ສມ຺ພຸທ຺ທໍ ອິຕິ ວິສ຺ສຸຕໍ.

"ຈນ຺ທໍ ຍຖາ ຂຍາຕີຕໍ, ເປຈ຺ຈ ປຎ຺ຊລິກາ ຊນາ;

ວນ຺ທມານາ ນມສ຺ສນ຺ຕິ, ໂລກສ຺ມິໍ ໂຄຕມໍ.

“ຈກ຺ຂຸ ເລິເກ ສມຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຍໍ ພຸທ຺ຘາຍ ເກາຕຍໍ;

ຊາຕິຍາ (ຣາຫຸເລາ ເຫາຕິ, ລຸທາຫຸ ຄຈຕິ ກຍ຺ຍຸຕາ [ກຍຸຕາ (ສີ. ປີ.)];

ອຊາຕໍ ເຕາ ປທ຺ວາຫິ, ຍຖາ ຊາເຕຍ຺ຍ (ຣາຫຸລາ”ຕິ.

໓໕໙.

“ເຕສໍ ເຈາ ອຫໍ ຍຸກ຺ຄິຍ຺ຍໍ, (ຈາເສທ຺ທາຕິ ກຄຈາ)

ອນຸປຸພ຺ພໍ ຍຖາຕຖໍ;

ຊາຕິຈິກຄ຺ຄໍ ປິລາຕໍ, ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາຫິ ຊາຕິເຍາ.

“ຕິລາຫຸເກ຺ລາປິ ຊານາມ, ນ ຈາປິ ປຕິຊານເຣ;

ລິຄ຺ຄໍ ຊາຕິຍໍ ເຕສໍ, ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາ ຫິ ຊາຕິເຍາ.

“ຕເຕາ ກິເຣ ປເຣເກ ຈ, ຍາຈ ກຸນ຺ຖກິປິລ຺ລິເກ;

ລິຄ຺ຄໍ ຊາຕິຍໍ ເຕສໍ, ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາ ຫິ ຊາຕິເຍາ.

“ຈຕຸປ຺ປເທປິ ຊານາມ, ຕຸທ຺ທເກ ຈ ຍຫລ຺ລເກ;

ລິຄ຺ຄໍ ຊາຕິຍໍ ເຕສໍ, ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາ ຫິ ຊາຕິເຍາ.

“ປິກ຺ຂເຣປິ ຊານາມ, ຄຸເຣເກ ຊີສປິທ຺ທິເກ;

ລິຄ຺ຄໍ ຊາຕິຍໍ ເຕສໍ, ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາ ຫິ ຊາຕິເຍາ.

“តតោ មច្ឆេបិ ជានាថ, ឱទកេ វារិគោចរេ;

លិង្គំ ជាតិមយំ តេសំ, អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ។

“តតោ បក្ខីបិ ជានាថ, បត្តយានេ វិហង្គមេ;

លិង្គំ ជាតិមយំ តេសំ, អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ។

“យថា ឯតាសុ ជាតីសុ, លិង្គំ ជាតិមយំ បុថុ;

ឯវំ នត្ថិ មនុស្សេសុ, លិង្គំ ជាតិមយំ បុថុ។

“ន កេសេហិ ន សីសេហិ, ន កណ្ណេហិ ន អក្ខីហិ;

ន មុខេន ន នាសាយ, ន ឱដ្ឋេហិ ភមូហិ វា។

“ន គីវាយ ន អំសេហិ, ន ឧទរេន ន បិដ្ឋិយា;

ន សោណិយា ន ឧរសា, ន សម្ពាធេ ន មេថុនេ [ន សម្ពាធា ន មេថុនា (ក។)]។

“ន ហត្ថេហិ ន បាទេហិ, នង្គុលីហិ នខេហិ វា;

ន ជង្ឃាហិ ន ឩរូហិ, ន វណ្ណេន សរេន វា;

លិង្គំ ជាតិមយំ នេវ, យថា អញ្ញាសុ ជាតិសុ។

៣៣៦។

“បច្ចត្តញ្ច សរីរេសុ [បច្ចត្តំ សសរីរេសុ (សី។ បី។)], មនុស្សេស្វេតំ ន វិជ្ជតិ;

វោការញ្ច មនុស្សេសុ, សមញ្ញាយ បវុច្ចតិ។

“យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, គោរក្ខំ ឧបជីវតិ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, កស្សកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ។

“យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, បុថុសិប្បេន ជីវតិ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, សិប្បិកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ។

“យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, វោហារំ ឧបជីវតិ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, វាណិជោ សោ ន ព្រាហ្មណោ។

“យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, បរបេស្សេន ជីវតិ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, បេស្សកោ [បេស្សិកោ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] សោ ន ព្រាហ្មណោ។

“យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, អទិន្នំ ឧបជីវតិ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, ចោរោ ឯសោ ន ព្រាហ្មណោ។

“យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, ឥស្សត្ថំ ឧបជីវតិ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, យោធាជីវោ ន ព្រាហ្មណោ។

“យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, បោរោហិច្ចេន ជីវតិ;

ເອວໍ ວາເສຏ຺ຐ ຊານາຫິ, ຍາຊເກາ ເອເສາ ນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓາ.

“ເຍາ ຫິ ເກາຈິ ມນຸສ຺ເສສຸ, ຄາມໍ ຣຏ຺ຐຎ຺ຈ ຠຸຎ຺ຊຕິ;

ເອວໍ ວາເສຏ຺ຐ ຊານາຫິ, ຣາຊາ ເອເສາ ນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓາ.

“ນ ຈາຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ພ຺ຣູມິ, ເຍານິຊໍ ມຕ຺ຕິສມ຺ຠວໍ;

ເຠາວາທິ [ເຠາວາທີ (ສ຺ຍາ. ກ.)] ນາມ ເສາ ເຫາຕິ, ສເຈ ເຫາຕິ ສກິຎ຺ຈເນາ;

ອກິຎ຺ຈນໍ ອນາທານໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ.

໓໓ປັ.

“ສພ຺ພສໍເຍາຊນໍ ເຉຕ຺ວາ, ເຍາ ເວ ນ ປຣິຕສ຺ສຕິ;

ສງ຺ຄາຕິຄໍ ວິສໍຍຸຕ຺ຕໍ [ວິສຎ຺ຎຸຕ຺ຕໍ (ກ.)], ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ.

“ເຉຕ຺ວາ ນທ຺ຘິໍ [ນນ຺ທິໍ (ສີ. ປີ.)] ວຣຕ຺ຕຎ຺ຈ, ສນ຺ທານໍ ສຫນຸກ຺ກມໍ;

ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕປລິຄໍ ພຸທ຺ຘໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ.

“ອກ຺ເກາສໍ ວຘພນ຺ຘຎ຺ຈ, ອທຸຏ຺ເຐາ ເຍາ ຕິຕິກ຺ຂຕິ;

ຂນ຺ຕີພລໍ ພລານີກໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ.

“ອກ຺ເກາຘນໍ ວຕວນ຺ຕໍ, ສີລວນ຺ຕໍ ອນຸສ຺ສທໍ;

ឥត្ថិ អត្ថិយនារីនំ, តយហំ ទ្វាមិ ព្រាហ្មណ៍

“ចារិបេក្ខរបេត្តច, អារេក្កិច នាមេបិ;

ឃោ ត លិយ្យតិ កាយេសុ, តយហំ ទ្វាមិ ព្រាហ្មណ៍

“ឃោ ទ្យក្ខស្ស បជាតាតិ, ខ្ញេឆច ឈយមត្តេតា;

បត្ថការំ ចិរំឃុត្តំ, តយហំ ទ្វាមិ ព្រាហ្មណ៍

“កម្ពីរបញ្ញា មេឆាចិ, មក្កាមក្កស្ស កោចិទំ;

ស្តូមត្តមត្តុមត្យប្យត្តំ, តយហំ ទ្វាមិ ព្រាហ្មណ៍

“អរិយវដ្ឌំ កហដ្ឋេហិ, អភាកាវេហិ ទ្វុករំ;

អតោកនារីមហ្សិដ្ឋំ, តយហំ ទ្វាមិ ព្រាហ្មណ៍

“ភិឆាយ ឥល្ឌំ ក្វុតេយ្ស, តេយ្សុ ឆាចេរេយ្ស ច;

ឃោ ត ហត្ថិ ត ឈារេតតិ, តយហំ ទ្វាមិ ព្រាហ្មណ៍

“អចិរុទ្ធំ ចិរុដេដ្ឋស្ស, អត្តឥល្ឌស្ស ភិឡ្យតំ;

នាឥាតេឥស្ស អភាឥាតំ, តយហំ ទ្វាមិ ព្រាហ្មណ៍

“ឃស្ស រោកោ ច ឥោនេ ច, ឃាតេ មតេក្ខា ច ឡហិតោ;

នាមេបិរិច អារក្កា, តយហំ ទ្វាមិ ព្រាហ្មណ៍

“អកក្កុសំ ចិន្ញាបតិ, កិទំ សង្ចំ វុឌីរមេឃ;

ឃាឃ តាគិសមេជ្ជ កិច្ចិ, ពយហំ ទ្វាយិ ទោាហុលំ

“មេឃា ច ឌីឈំ ច រស្សំ ចា, អលំ ធ្វលំ ឃុកាឃុកំ;

មេលិមេក អឌិត្តុ ភាមេចតិ [ភាឌិឃតិ (ឃី៍ បី៍)], ពយហំ ទ្វាយិ ទោាហុលំ

“អាឃា ឃស្សុ ត ចិជ្ជត្តិ, អស្ដិ មេលិមេក បរយិជ្រ;

ភិរាឃាសំ [ភិរាឃឃំ (ឃី៍ បី៍)] ចិសំឃុត្តុ, ពយហំ ទ្វាយិ ទោាហុលំ

“ឃស្សាលឃា ត ចិជ្ជត្តិ, អញ្ញាឃ អកឆំកឆិ;

អយមេពាកឆំ អត្សប្បត្តុ, ពយហំ ទ្វាយិ ទោាហុលំ

“មេឃាឆបុញ្ញាញ្ចា បិបញ្ចា, វុមេកា សក្កុំ វុបច្ចកា;

អមេឃាកំ ចិរឌំ ឃុឌ្ឌុំ, ពយហំ ទ្វាយិ ទោាហុលំ

“ចត្តុំ ច ចិយលំ ឃុឌ្ឌុំ, ចិប្បុសត្តុំ អភាចិលំ;

ភត្តិុកចបរិក្លិលំ, ពយហំ ទ្វាយិ ទោាហុលំ

“មេឃា ខ្ពុយំ បលិបឆំ ឆ្យក្កុំ, សំឃារំ មេយាហយច្ចកា;

តិណ្ណោ បារង្គតោ ឈាយី, អនេជោ អកថំកថី;

អនុបាទាយ និព្ពុតោ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“យោធ កាមេ បហន្ត្វាន [បហត្វាន (សី.)], អនាគារោ បរិព្ពជេ;

កាមភវបរិក្ខីណំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“យោធតណ្ហំបហន្ត្វាន, អនាគារោ បរិព្ពជេ;

តណ្ហាភវបរិក្ខីណំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“ហិត្វា មានុសកំ យោគំ, ទិព្ពំ យោគំ ឧបច្ចគា;

សព្ពយោគវិសំយុត្តំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“ហិត្វា រតិញ្ច អរតិំ, សីតិភូតំ និរូបធិំ;

សព្ពលោកាភិភុំ វីរំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“ចុតិំ យោ វេទិ សត្តានំ, ឧបបត្តិញ្ច សព្ពសោ;

អសត្តំ សុគតំ ពុទ្ធំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“យស្ស គតិំ ន ជានន្តិ, ទេវា គន្ធព្ពមានុសា;

ខីណាសវំ អរហន្តំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“យស្ស បុរេ ច បច្ឆា ច, មជ្ឈេ ច នត្ថិ កិញ្ចនំ;

អកិញ្ចនំ អនាទានំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“ឧសភំ បវរំ វីរំ, មហេសិំ វិជិតាវិនំ;

អនេជំ ន្ហាតកំ [នហាតកំ (សី. បី.)] ពុទ្ធំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“បុព្ពេនិវាសំ យោ វេទិ, សគ្គាបាយញ្ច បស្សតិ;

អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

៣៩០។

“សមញ្ញា ហេសា លោកស្មិំ, នាមគោត្តំ បកប្បិតំ;

សម្មុច្ចា សមុទាគតំ, តត្ថ តត្ថ បកប្បិតំ។

“ទីឃរត្តានុសយិតំ, ទិដ្ឋិគតមជានតំ;

អជានន្តា នោ [អជានន្តា នោតិ អជានន្តា ឯវ (ដីកា)] បព្រុន្តិ [បព្រុវន្តិ (សី. បី.)], ជាតិយា ហោតិ ព្រាហ្មណោ។

“ន ជច្ចា ព្រាហ្មណោ [វសលោ (ស្យា. កំ. ក.)] ហោតិ, ន ជច្ចា ហោតិ អព្រាហ្មណោ [ព្រាហ្មណោ (ស្យា. កំ. ក.)];

កម្មុនា ព្រាហ្មណោ [វសលោ (ស្យា. កំ. ក.)] ហោតិ, កម្មុនា ហោតិ អព្រាហ្មណោ [ព្រាហ្មណោ (ស្យា. កំ. ក.)]។

“កស្សកោ កម្មុនា ហោតិ, សិប្បិកោ ហោតិ កម្មុនា;

វាណិជោ កម្មុនា ហោតិ, បេស្សិកោ ហោតិ កម្មុនា។

“ចោរោបិ កម្មុនា ហោតិ, យោធាជីវោបិ កម្មុនា;

យាជកា កម្មុនា ហោតិ, រាជាបិ ហោតិ កម្មុនា។

“ឯវមេតំ យថាភូតំ, កម្មំ បស្សន្តិ បណ្ឌិតា;

បដិច្ចសមុប្បាទទសា, កម្មវិបាកកោវិទា។

“កម្មុនា វត្តតិ លោកោ, កម្មុនា វត្តតិ បជា;

កម្មនិពន្ធនា សត្តា, រថស្សាណីវ យាយតោ។

“តបេន ព្រហ្មចរិយេន, សំយមេន ទមេន ច;

ឯតេន ព្រាហ្មណោ ហោតិ, ឯតំ ព្រាហ្មណមុត្តមំ។

“តីហិ វិជ្ជាហិ សម្បន្នោ, សន្តោ ខីណបុនព្ភវោ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, ព្រហ្មា សក្កោ វិជានត”ន្តិ។

៣៩៨។ ឯវំ វុត្តេ, វាសេដ្ឋភារទ្វាជា មាណវា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម, អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម! សេយ្យថាបិ, ភោ គោតម, និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ, បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ, មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ, អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ – ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ – ឯវមេវំ ភោតា គោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ។ ឯតេ មយំ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាម ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច។ ឧបាសកេ នោ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតេ”តិ។

វាសេដ្ឋសុត្តំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ។

៩។ សុភសុត្តំ

᪄᪆᪂᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩈᩩᨽᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨸᨭᩥᩅᩈᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔ ᨣᩉᨸᨲᩥᩔ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩮ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩩᨽᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩔ ᨣᩉᨸᨲᩥᩔ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩮ ᨸᨭᩥᩅᩈᨲᩥ ᨲᩴ ᨣᩉᨸᨲᩥᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩈᩩᨲᩴ ᨾᩮᨲᩴ, ᨣᩉᨸᨲᩥ – ‘ᩋᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩦ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩮᩉᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨠᩴ ᨶᩩ ᨡ᩠ᩅᨩ᩠ᨩ ᩈᨾᨱᩴ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩴ ᩅᩣ ᨸᨿᩥᩁᩩᨸᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾᩣ”ᨲᩥ? “ᩋᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᨿᩥᩁᩩᨸᩣᩈᩔᩪ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩩᨽᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᨣᩉᨸᨲᩥᩔ ᨸᨭᩥᩔᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ; ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩣᩁᨱᩦᨿᩴ ᩅᩦᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩈᩩᨽᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᩣᩁᩣᨵᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨬᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ, ᨶ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩋᩣᩁᩣᨵᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨬᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨵ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨠᩥᨾᩣᩉᩣ”ᨲᩥ?

᪄᪆᪃᪨ “ᩅᩥᨽᨩ᩠ᨩᩅᩤᨴᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᨾᩮᨲ᩠ᨳ, ᨾᩣᨱᩅ; ᨶᩣᩉᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩴᩈᩅᩤᨴᩮᩣ᪨ ᨣᩥᩉᩥᩔ ᩅᩣᩉᩴ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩔ ᩅᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨾᩥ᪨ ᨣᩥᩉᩦ ᩅᩣ ᩉᩥ , ᨾᩣᨱᩅ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩉᩮᨲᩩ ᨶ ᩋᩣᩁᩣᨵᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨬᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ᪨ ᨣᩥᩉᩥᩔ ᩅᩣᩉᩴ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩔ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨾᩥ᪨ ᨣᩥᩉᩦ ᩅᩣ ᩉᩥ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩉᩮᨲᩩ ᩋᩣᩁᩣᨵᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨬᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

“ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ – ‘ᨾᩉᨭ᩠ᨮᨾᩥᨴᩴ ᨾᩉᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩉᩣᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩋᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᨾᩥᨴᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨠᩥᨾᩣᩉᩣ”ᨲᩥ᪨

“ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨾᩣᨱᩅ, ᩅᩥᨽᨩ᩠ᨩᩅᩤᨴᩮᩣ; ᨶᩣᩉᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩴᩈᩅᩤᨴᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩉᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩉᩣᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩉᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩉᩣᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ, ᨾᩣᨱᩅ , ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩉᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩉᩣᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᨠᩈᩥ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩉᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩉᩣᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩉᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩉᩣᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᨠᩈᩥᨿᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩉᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩉᩣᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧ ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪄᪆᪄᪨ “ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᩈᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩉᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩉᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩉᩣᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩴ ᩅᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ,

ยาฬช, ฌราชานกยฺฏฺฐาตํ ยทฏฺฐํ ยทากิจฺจํ ยทาฆิกรณํ ยทานยารยฺภํ ชิบชฺชยาตํ อปฺปผลํ เทาติ˜ เนยฺยชาปิ, ยาฬช, กนิเยช กยฺฏฺฐาตํ ยทฏฺฐํ ยทากิจฺจํ ยทาฆิกรณํ ยทานยารยฺภํ นยฺปชฺชยาตํ ยทปฺผลํ เทาติ; ๑ชเยช เขา, ยาฬช, ฌราชานกยฺฏฺฐาตํ ยทฏฺฐํ ยทากิจฺจํ ยทาฆิกรณํ ยทานยารยฺภํ นยฺปชฺชยาตํ ยทปฺผลํ เทาติ˜ เนยฺยชาปิ, ยาฬช, ชฬิชฺชา กยฺฏฺฐาตํ อปฺปฏฺฐํ อปฺปกิจฺจํ อปฺปาฆิกรณํ อปฺปนยารยฺภํ ชิบชฺชยาตํ อปฺปผลํ เทาติ; ๑ชเยช เขา, ยาฬช, บพฺพชฺชา กยฺฏฺฐาตํ อปฺปฏฺฐํ อปฺปกิจฺจํ อปฺปาฆิกรณํ อปฺปนยารยฺภํ ชิบชฺชยาตํ อปฺปผลํ เทาติ˜ เนยฺยชาปิ, ยาฬช, ชฬิชฺชาเยช กยฺฏฺฐาตํ อปฺปฏฺฐํ อปฺปกิจฺจํ อปฺปาฆิกรณํ อปฺปนยารยฺภํ นยฺปชฺชยาตํ ยทปฺผลํ เทาติ; ๑ชเยช เขา , ยาฬช, บพฺพชฺชา กยฺฏฺฐาตํ อปฺปฏฺฐํ อปฺปกิจฺจํ อปฺปาฆิกรณํ อปฺปนยารยฺภํ นยฺปชฺชยาตํ ยทปฺผลํ เทาตี”ติ˜

“(ฮฺราทฺมฬา , เภา เกาตย, บฺจ ฉเยฺ บฺญฺญเบตฺติ ปุญฺญสฺส กิริยาย, กุนลสฺส อาราฉตายา”ติ˜ “เย เต, ยาฬช, (ฮฺราทฺมฬา บฺจ ฉเยฺ บฺญฺญเบตฺติ ปุญฺญสฺส กิริยาย, กุนลสฺส อาราฉตาย – นเจ เต อกฺ – นาฆฺ เต บฺจ ฉเยฺ ฐฺยยิ บรินติ คานสฺส”ติ˜ “ต เขา เย, เภา เกาตย, กฺ ยตฺตสฺส คเจตฺตา จา ฅินิเตฺตา คเจตฺตฺทฺเบิ จา”ติ [ฅินิตฺตา คเจตฺตฺทฺเบิ จาติ (นี˜ ยฺยา˜ กํ˜ บี˜)]˜ “เตฅ ทิ, ยาฬช, คานสฺส”ติ˜ “นฺจ เขา, เภา เกาตย, (ฮฺราทฺมฬา บฉยํ ฉยฺ บฺญฺญเบตฺติ ปุญฺญสฺส กิริยาย, กุนลสฺส อาราฉตาย˜ ตบํ เขา, เภา เกาตย, (ฮฺราทฺมฬา ฅุติยํ ฉยฺ บฺญฺญเบตฺติ ปุญฺญสฺส กิริยาย, กุนลสฺส อาราฉตาย˜ (ฮฺราทฺมจริยํ เขา, เภา เกาตย, (ฮฺราทฺมฬา ตติยํ ฉยฺ บฺญฺญเบตฺติ ปุญฺญสฺส กิริยาย, กุนลสฺส อาราฉตาย˜ อเชฺฌตํ เขา, เภา เกาตย, (ฮฺราทฺมฬา จตุตฺถํ ฉยฺ บฺญฺญเบตฺติ ปุญฺญสฺส กิริยาย, กุนลสฺส อาราฉตาย˜ จาคํ เขา, เภา เกาตย, (ฮฺราทฺมฬา บฺจยํ ฉยฺ บฺญฺญเบตฺติ ปุญฺญสฺส กิริยาย, กุนลสฺส อาราฉตาย˜ (ฮฺราทฺมฬา, เภา เกาตย, ฐฺยเย บฺจ ฉเยฺ บฺญฺญเบตฺติ ปุญฺญสฺส กิริยาย, กุนลสฺส อาราฉตายาติ˜ ฐฺยฉ คฉํ เกาตเยา กิยาทา”ติ?

๑๔๖˜ “กิ บค, ยาฬช, อตฺถิ เกาจิ (ฮฺราทฺมฬาตํ ๑กฺ(ฮฺราทฺมเฬาปิ เยา ๑ชยาท – ‘อทํ ฐฺยเยนํ บฺจนฺนํ ฉยฺยาตํ นยํ อภิญฺญา นจฺฉิกตฺวา ชิบากํ บเชเฉยี”’ติ? “เภา ทิฉํ, เภา เกาตย”˜ “กิ บค, ยาฬช, อตฺถิ เกาจิ (ฮฺราทฺมฬาตํ ๑กาจริเยาปิ ๑กาจริยบาจริเยาปิ ยาช นตฺตยา อาจริยยทยุคาปิ เยา ๑ชยาท – ‘อทํ ฐฺยเยนํ บฺจนฺนํ ฉยฺยาตํ นยํ อภิญฺญา นจฺฉิกตฺวา ชิบากํ บเชเฉยี”’ติ? “เภา ทิฉํ, เภา เกาตย”˜ “กิ บค, ยาฬช, เยบิ เต (ฮฺราทฺมฬาตํ ปุพฺพกา ฐฺยเยา ยนฺตาตํ กตฺตาเรา ยนฺตาตํ บชตฺตาเรา เยนยิทํ ๑ตรหิ (ฮฺราทฺมฬา เบรารฬํ ยนฺตบทํ คีตํ บชุตฺตํ นยิหิตํ ตฉนุกายนฺติ ตฉนุภานนฺติ ภานิตยนุภานนฺติ ชาจิตยนุชาเจนฺติ, เนยฺยถิทํ – อฏฺฐเกา ชายเกา ชายเฉเช เจนฺยาอิเตฺตา ยยตคฺคิ อฅฺคีรเนา ภารทฺวาเชา ชาเนเฏฺฐา กนฺนเบา ภคุ, เตบิ ๑ชยาทํนุ – ‘ยยํ ฐฺยเยนํ บฺจนฺนํ ฉยฺยาตํ นยํ อภิญฺญา นจฺฉิกตฺวา ชิบากํ บเชเฉยา”’ติ? “เภา ทิฉํ, เภา เกาตย”˜

“ฐฺยติ กิร, ยาฬช, ตตฺถิ เกาจิ (ฮฺราทฺมฬาตํ ๑กฺ(ฮฺราทฺมเฬาปิ เยา ๑ชยาท – ‘อทํ ฐฺยเยนํ บฺจนฺนํ ฉยฺยาตํ นยํ อภิญฺญา นจฺฉิกตฺวา ชิบากํ บเชเฉยี’ติ; ตตฺถิ เกาจิ (ฮฺราทฺมฬาตํ ๑กาจริเยาปิ ๑กาจริยบาจริเยาปิ ยาช นตฺตยา อาจริยยทยุคาปิ เยา ๑ชยาท – ‘อทํ ฐฺยเยนํ บฺจนฺนํ ฉยฺยาตํ นยํ อภิญฺญา นจฺฉิกตฺวา ชิบากํ บเชเฉยี’ติ; เยบิ เต (ฮฺราทฺมฬาตํ ปุพฺพกา ฐฺยเยา ยนฺตาตํ

ពត្ថារេទា យត្ថាត់ បចត្ថារេទា, ខេយនយិឌំ ឲុតទហិ ဗြာហ្ហុណា ខេបិទាល៉ា យត្ថបឌ ក៏ត់ បចុត្ត នយិហិត់, តឌត្យកាឃត្តិ តឌត្យការត្តិ ការិតយត្យការត្តិ ចាឌិតយត្យចារេចត្តិ, ខេរឃ្យមិឌំ – អឌ្ឍ ខេកា ចាយខេកា ចាយខេឌទា ខេចប្បាយិខេត្តា ឃយពក្កិ អឌ្ឍិខេរា ការេត្វាខេជា ចារេនខេត្វា ពឃ្យខេបិ កក្យ ខេពបិ ត ឲុចយាហ៊ុ – 'យធំ ខ្ពខេយ់ បត្ថាត្ត ឌយ្ហាត់ នយំ អកិត្តោា នត្ថិពត្វា ចិបិល៉ា បខេចឌខេយា'តិ

"ខេរឃ្យចាបិ, យាឍាច, អត្តខេចលិ បខេយ្យរាឃនត្តា បុរិខេយាបិ ត បប្បតិ យត្លិខេយាបិ ត បប្បតិ បត្ថិខេយាបិ ត បប្បតិ; ឲុចខេយច ខេគា, យាឍាច, អត្តខេចល្យបយំ យខេត្តោ ဗြាហ្ហុណាត់ ការិត់ នយប្បត្តិ – បុរិខេយាបិ ត បប្បតិ យត្លិខេយាបិ ត បប្បតិ បត្ថិខេយាបិ ត បប្បតិ"តិ

៤៩៩ ឲុច់ ចុខេត្ត, បុខេកា យាឍាខេចា ខេពាខេឌឃ្យបុខេត្តា កកចពា អត្តខេចល្យបខេយត ចុត្ថយាខេគា ពុបិខេពា អគត្តយខេគា កកចត្តិខេឃច លុំខេនខេត្តា កកចត្តិខេឃច ចយ្ដខេត្តា កកចត្តិខេឃច ចឌយាខេគា – 'នយខេណា ខេកាពខេយា បាបិខេពា កចិប្បតិ'តិ កកចត្ត ឲុតឌខេចាច – "ဗြាហ្ហុខេណា, ខេកា ខេកាពយ, ខេបិក្កុខេរាតិ ខ្ពុបយខេត្តោ បុកកចតិខេកា ឲុចយាហ – 'ឲុចខេយច បតិខេឆពច្ច [បតិខេយខេក (នត្តាត្តិ)] នយឃ្ហាហ្ហុណា ក្កត្តរិយត្យប្បឌយ្ហា អលយរិយការាឍឌប្បតចិខេនន បដិជាតត្តិ ខេពានយិឌំ ការិត់ ហប្បក៉ាខេឃច នយប្បត្តិ, តាយក៉ាខេឃច នយប្បត្តិ, រិត្តក៉ាខេឃច នយប្បត្តិ, ពុត្ថក៉ាខេឃច នយប្បត្តិ ពចត្យាតាយ យត្យប្បក្ខេពា ក្កត្តរិយត្យប្បឌយ្ហា អលយរិយការាឍឌប្បតចិខេនន ការប្បតិ ចា ឌក្កុតិ ចា នត្ថិ ចា ពរិប្បតីតិ – ខេគត់ ឆាត់ ចិត្តតិ'"តិ?

"ក៏ បត, យាឍាច, ဗြាហ្ហុខេណា ខេបិក្កុខេរាតិ ខ្ពុបយខេត្តោ បុកកចតិខេកា នខេត្តានខេឃច នយឃ្ហាហ្ហុណាត់ ខេចតរា ខេចខេតា បរិច្ច បជាតាតី"តិ? "នកាឃបិ ហិ, ខេកា ខេកាពយ, បុណ្ណិកាឃ ឌារិយា ဗြាហ្ហុខេណា ខេបិក្កុខេរាតិ ខ្ពុបយខេត្តោ បុកកចតិខេកា ខេចតរា ខេចខេតា បរិច្ច ត បជាតាតិ, ពុខេតា បត នខេត្តានខេឃច នយឃ្ហាហ្ហុណាត់ ខេចតរា ខេចខេតា បរិច្ច បជាតិប្បតី"តិ?

"ខេរឃ្យចាបិ, យាឍាច, ជច្ចខេត្តា បុរិខេរា ត បខេប្យយ្យ ពណ្ហុក្កាតិ ក្ខុបិតិ, ត បខេប្យយ្យ តីលកាតិ ក្ខុបិតិ, ត បខេប្យយ្យ បីតកាតិ ក្ខុបិតិ, ត បខេប្យយ្យ ខេលិហិតកាតិ ក្ខុបិតិ, ត បខេប្យយ្យ យត្លិដ្ឋកាតិ ក្ខុបិតិ, ត បខេប្យយ្យ នយចិនយំ, ត បខេប្យយ្យ តារកក្ខុបិតិ, ត បខេប្យយ្យ ចត្ថិយប្បុរិខេឃ ខេរា ឲុច់ ចខេឌឃ្យ – 'តត្ថិ ពណ្ហុក្កាតិ ក្ខុបិតិ, តត្ថិ ពណ្ហុក្កាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; តត្ថិ តីលកាតិ ក្ខុបិតិ, តត្ថិ តីលកាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; តត្ថិ បីតកាតិ ក្ខុបិតិ, តត្ថិ បីតកាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; តត្ថិ ខេលិហិតកាតិ ក្ខុបិតិ, តត្ថិ ខេលិហិតកាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; តត្ថិ យត្លិដ្ឋកាតិ ក្ខុបិតិ, តត្ថិ យត្លិដ្ឋកាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; តត្ថិ នយចិនយំ, តត្ថិ នយចិនយប្ប ឌប្បាចី; តត្ថិ តារកក្ខុបិតិ, តត្ថិ តារកក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; តត្ថិ ចត្ថិយប្បុរិឃា, តត្ថិ ចត្ថិយប្បុរិឃាត់ ឌប្បាចី អហខេយត់ ត ជាតាយិ, អហខេយត់ ត បប្បាយិ; តស្មា ត់ តត្ថិ'តិ នយ្ហា ត្យ ខេគា ខេរា, យាឍាច, ចឌយាខេគា ចខេឌឃ្យា"តិ?

"ខេតា ហិឌំ, ខេកា ខេកាពយ អត្ថិ ពណ្ហុក្កាតិ ក្ខុបិតិ, អត្ថិ ពណ្ហុក្កាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; អត្ថិ តីលកាតិ ក្ខុបិតិ, អត្ថិ តីលកាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; អត្ថិ បីតកាតិ ក្ខុបិតិ, អត្ថិ បីតកាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; អត្ថិ ខេលិហិតកាតិ ក្ខុបិតិ, អត្ថិ ខេលិហិតកាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; អត្ថិ យត្លិដ្ឋកាតិ ក្ខុបិតិ, អត្ថិ យត្លិដ្ឋកាត់ ក្ខុបិត់ ឌប្បាចី; អត្ថិ នយចិនយំ, អត្ថិ នយចិនយប្ប ឌប្បាចី; អត្ថិ តារកក្ខុបិតិ, អត្ថិ តារកក្ខុបិត់ ឌប្បាចី ; អត្ថិ

ចន្ទិមសូរិយា, នត្ថិ ចន្ទិមសូរិយានំ ទស្សាវី។ ‘អហមេតំ ន ជានាមិ, អហមេតំ ន បស្សាមិ; តស្មា តំ នត្ថី’តិ; ន ហិ ឯវំ, ភោ គោតម, សម្មា វទមានោ វទេយ្យា”តិ។

“ឯវមេវ ខោ, មាណវ, ព្រាហ្មណោ បោក្ខរសាតិ ឱបមញ្ញោ សុភគវនិកោ អន្ធោ អចក្ខុកោ។ សោ វត យំ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ ញស្សតិ វា ទក្ខតិ វា សច្ឆិ វា ករិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ”។

៤៥៦។ “តំ កិំ មញ្ញសិ, មាណវ, យេ តេ កោសលកា ព្រាហ្មណមហាសាលា, សេយ្យថិទំ – ចង្កី ព្រាហ្មណោ តារុក្ខោ ព្រាហ្មណោ បោក្ខរសាតិ ព្រាហ្មណោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ បិតា ច [វា (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] តេ តោទេយ្យោ, កតមា នេសំ សេយ្យោ [សេយ្យា (ស្យា។ កំ។)], យំ វា តេ សម្មុច្ចា [សម្មុសា (សី។ បី។)] វាចំ ភាសេយ្យុំ យំ វា អសម្មុច្ចា”តិ? “សម្មុច្ចា, ភោ គោតម”។

“កតមា នេសំ សេយ្យោ, យំ វា តេ មន្តា វាចំ ភាសេយ្យុំ យំ វា អមន្តា”តិ? “មន្តា, ភោ គោតម”។

“កតមា នេសំ សេយ្យោ, យំ វា តេ បដិសង្ខាយ វាចំ ភាសេយ្យុំ យំ វា អប្បដិសង្ខាយា”តិ? “បដិសង្ខាយ, ភោ គោតម”។

“កតមា នេសំ សេយ្យោ, យំ វា តេ អត្ថសំហិតំ វាចំ ភាសេយ្យុំ យំ វា អនត្ថសំហិត”ន្តិ? “អត្ថសំហិតំ, ភោ គោតម”។

“តំ កិំ មញ្ញសិ, មាណវ, យទិ ឯវំ សន្តេ, ព្រាហ្មណេន បោក្ខរសាតិនា ឱបមញ្ញេន សុភគវនិកេន សម្មុច្ចា វាចា ភាសិតា អសម្មុច្ចា”តិ [អសម្មុច្ចា វាតិ (បី។) ឯវមិតរបញ្ហទ្វយេបិ វាសទ្ទេន សហ ទិស្សតិ]? “អសម្មុច្ចា, ភោ គោតម”។

“មន្តា វាចា ភាសិតា អមន្តា វា”តិ? “អមន្តា, ភោ គោតម”។

“បដិសង្ខាយ វាចា ភាសិតា អប្បដិសង្ខាយា”តិ? “អប្បដិសង្ខាយ, ភោ គោតម”។

“អត្ថសំហិតា វាចា ភាសិតា អនត្ថសំហិតា”តិ? “អនត្ថសំហិតា, ភោ គោតម”។

“បញ្ច ខោ ឥមេ, មាណវ, នីវរណា។ កតមេ បញ្ច? កាមច្ឆន្ទនីវរណំ, ព្យាបាទនីវរណំ, ថីនមិទ្ធនីវរណំ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចនីវរណំ, វិចិកិច្ឆានីវរណំ – ឥមេ ខោ, មាណវ, បញ្ច នីវរណា។ ឥមេហិ ខោ មាណវ, បញ្ចហិ នីវរណេហិ ព្រាហ្មណោ បោក្ខរសាតិ ឱបមញ្ញោ សុភគវនិកោ អាវុតោ និវុតោ ឱផុដោ [ឱនទ្ធោ (សី។), ឱផុតោ (ស្យា។ កំ។ បី។)] បរិយោនទ្ធោ។ សោ វត យំ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ ញស្សតិ វា ទក្ខតិ វា សច្ឆិ វា ករិស្សតីតិ – នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។

໓໙ປັ. “ປຢ຺ຆາ ເຜາ ຊູເຍ, ຍາຫຘ, ກາຍຄ຺ຫາ. ກຕເຍ ປຢ຺ຆາ? ຆກ຺ຂຸຍິເຍ຺ຍ຺ຎຍ຺ຍາ ຣຸປີ ຍຸຊ຺ຜາ ຄສ຺ຕາ ຍສາປີ ປິຍຣຸປີ ກາຍຸປຍັຫິຕາ ຣຊຊືຍາ, ເຍາຕຍິເຍ຺ຍ຺ຎຍ຺ຍາ ຍຊ຺ຈາ...ເປ... ຌາສຍິເຍ຺ຍ຺ຎຍ຺ຍາ ຄຊ຺ຜາ... ຂິຫ຺ຍາ ຍິເຍ຺ຍ຺ຎຍ຺ຍາ ຣຍາ... ກາຍຍິເຍ຺ຍ຺ຎຍ຺ຍາ ເຜາຊຜ຺ຕາ ຍຸຊ຺ຜາ ຄສ຺ຕາ ຍສາປີ ປິຍຣຸປີ ກາຍຸປຍັຫິຕາ ຣຊຊືຍາ – ຊູເຍ ເຜາ, ຍາຫຘ, ປຢ຺ຆາ ກາຍຄ຺ຫາ. ຊູເຍຫິ ເຜາ, ຍາຫຘ, ປຢ຺ຆາຫິ ກາຍຄເຫຫິ ຕາຫູເຫາ ເປິກ຺ຂເຍາຕິ ຊູປຍເຍ຺ຍາ ຍຸຄກຍສິເກາ ຄສິເຕາ ຍຸຊ຺ຊິເຕາ ອເຍ຺ຍຸປເຊ຺ຕາ ອສາຊີສຍຊຍ຺ຍາຊີ ອສິຍ຺ຍເຫປເຍ຺ຍາ ປຣິຄ຺ຢາຕິ. ເຍາ ຍຕ ຊ຺ຕາຣິຍສຸຍ຺ຍຊຍຸາ ອເລຍຣິຍຕາຫຊຍ຺ຍສຍິເຍຍັ ຕາຍ຺ຍຕິ ຍາ ຊກ຺ຂຕິ ຍາ ຍຊ຺ຊິ ຍາ ກຣິຍ຺ຍຕີຕິ – ເສຕັ ຜາສັ ຍິຢ຺ຕິ.

“ຕັ ກິ ຍເຍ຺ຍາສິ, ຍາຫຘ, ຍັ ຍາ ຕິຫກຊ຺ຜປິຊາສັ ປຊິຢ຺ ອຄ຺ຄິ ຂາເລຍ຺ຍ ຍັ ຍາ ສິຍ຺ຍຊ຺ຜຕິຫກຊ຺ຜປິຊາສັ ອຄ຺ຄິ ຂາເລຍ຺ຍ, ກຕເຍາ ສຸ ຕ຺ວາຍ຺ຍ ອຄ຺ຄິ ອຊ຺ຢິຍາ ເຍຍ ຍຫ຺ຫຍາ ຍ ປຄຍ຺ຍເຣາ ຍາ”ຕິ? “ຍເຍ ຕັ, ເຄາ ເກາຕຍ, ຜາສັ ສິຍ຺ຍຊ຺ຜຕິຫກຊ຺ຜປິຊາສັ ອຄ຺ຄິ ຂາເລຕັ, ຕ຺ວາຍ຺ຍ ອຄ຺ຄິ ອຊ຺ຢິຍາ ເຍຍ ຍຫ຺ຫຍາ ຍ ປຄຍ຺ຍເຣາ ຍາ”ຕິ. “ອຊ຺ຜາສັ ເຜາ ໑ຕັ, ຍາຫຘ, ອສຍກາເຍາ ຍັ ສິຍ຺ຍຊ຺ຜຕິຫກຊ຺ຜປິຊາສັ ອຄ຺ຄິ ຂາເລຍ຺ຍ ອຍ຺ຍຕ຺ຕ ຍຸຊ຺ຊິຍຕາ. ເຍຍ຺ຍຍາປິ, ຍາຫຘ, ຕິຫກຊ຺ຜປິຊາສັ ປຊິຢ຺ ອຄ຺ຄິ ຂລຕິ ຕສ຺ປຍາຫັ, ຍາຫຘ, ຍຸຍັ ປີຕິ ຍຊາຍິ ຍາຍັ ປີຕິ ປຢ຺ຆາ ກາຍຄເຫ ປຊິຢ຺. ເຍຍ຺ຍຍາປິ, ຍາຫຘ, ສິຍ຺ຍຊ຺ຜຕິຫກຊ຺ຜປິຊາເສາ [ສິຍ຺ຍຊ຺ຜຕິຫກຊ຺ຜປິຊາສັ ປຊິຢ຺ (ສີ. ປີ. ກ.)] ອຄ຺ຄິ ຂລຕິ ຕສ຺ປຍາຫັ, ຍາຫຘ , ຍຸຍັ ປີຕິ ຍຊາຍິ ຍາຍັ ປີຕິ ອຍ຺ຍາເຕ຺ຕຍ ກາເຍຫິ ອຍ຺ຍຕ຺ຕ ອຄຸຍເລຫິ ຊເຍຸຫິ.

“ກຕຍາ ຍ, ຍາຫຘ, ປີຕິ ອຍ຺ຍາເຕ຺ຕຍ ກາເຍຫິ ອຍ຺ຍຕ຺ຕ ອຄຸຍເລຫິ ຊເຍຸຫິ? ຍຸຊ, ຍາຫຘ, ກິກ຺ຂຸ ຍິຍິເຍ຺ຢຍ ກາເຍຫິ...ເປ... ປຜຍັ ຌາສັ ຊ຺ປຍຍຸຊ຺ຢ ຍິຫຣຕິ. ອຍຍ຺ປິ ເຜາ, ຍາຫຘ, ປີຕິ ອຍ຺ຍາເຕ຺ຕຍ ກາເຍຫິ ອຍ຺ຍຕ຺ຕ ອຄຸຍເລຫິ ຊເຍຸຫິ. ປຸສ ຍປເຣ, ຍາຫຘ, ກິກ຺ຂຸ ຍິຕກ຺ກຍິຍາຣາສັ ຕ຺ຍຸປຍຍາ...ເປ... ຕ຺ຕິຍັ ຌາສັ ຊ຺ປຍຍຸຊ຺ຢ ຍິຫຣຕິ. ອຍຍ຺ປິ ເຜາ, ຍາຫຘ, ປີຕິ ອຍ຺ຍາເຕ຺ຕຍ ກາເຍຫິ ອຍ຺ຍຕ຺ຕ ອຄຸຍເລຫິ ຊເຍຸຫິ.

໓໙ຜັ. “ເຍ ເຕ, ຍາຫຘ, ຕາຫູຫາ ປຢ຺ຆາ ຊເຍຸ ປເຍ຺ຍາເປກ຺ຕິ ປຸເຍ຺ຍາຍ຺ຍ ກິຣິຍາຍ ຄຸຍລຍ຺ຍ ອາຣາຊສາຍ, ກຕເຍຕ຺ຕ [ກເຍຕ຺ຕ (ກ. ສີ. ຍ຺ຍາ. ກັ. ປີ.)] ຕາຫູຫາ ຊຍຸ ຍຫປ຺ຍລຕເຣ ປເຍ຺ຍາເປກ຺ຕິ ປຸເຍ຺ຍາຍ຺ຍ ກິຣິຍາຍ ຄຸຍລຍ຺ຍ ອາຣາຊສາຍາ”ຕິ? “ເຍເຍ, ເຄາ ເກາຕຍ, ຕາຫູຫາ ປຢ຺ຆາ ຊເຍຸ ປເຍ຺ຍາເປກ຺ຕິ ປຸເຍ຺ຍາຍ຺ຍ ກິຣິຍາຍ ຄຸຍລຍ຺ຍ ອາຣາຊສາຍ, ຍາເກຕ຺ຕ ຕາຫູຫາ ຊຍຸ ຍຫປ຺ຍລຕເຣ ປເຍ຺ຍາເປກ຺ຕິ ປຸເຍ຺ຍາຍ຺ຍ ກິຣິຍາຍ ຄຸຍລຍ຺ຍ ອາຣາຊສາຍາ”ຕິ.

“ຕັ ກິ ຍເຍ຺ຍາສິ, ຍາຫຘ, ຍຸຊ ອຍ຺ຍາຕເຣຍ຺ຍ ຕາຫູຫາຍ຺ຍ ຍຫາຍເຍ຺ຍາ ປຊ຺ປຊ຺ຜິເຕາ ອຍ຺ຍ. ອຊ ເຊ຺ຕ ຕາຫູຫາ ອາເກຊ຺ຍຍ຺ – ‘ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຍຍ຺ຍ ຕາຫູຫາຍ຺ຍ ຍຫາຍເຍ຺ຍາ ອສຸກຍິຍ຺ຍາຍາ’ຕິ. ຕເຕ຺ຕກຍ຺ຍ [ຕເຕ຺ຕກຍ຺ຍ (ປີ.)] ຕາຫູຫາຍ຺ຍ ໑ຍຍຍ຺ຍ – ‘ອເຫາ ຍຕ! ອຫເຍຍ ລເຄຍ຺ຍ ຄຕ຺ເຕກ຺ ອຄ຺ຄາຍສັ ອເຄ຺ຄາຊກັ ອຄ຺ຄປິຊ຺ຜັ, ສ ອເຍ຺ຍາ ຕາຫູເຫາ ລເຄຍ຺ຍ ຄຕ຺ເຕກ຺ ອຄ຺ຄາຍສັ ອເຄ຺ຄາຊກັ ອຄ຺ຄປິຊ຺ຜ’ຕ຺ຕິ. ຜາສັ ເຜາ ປເສຕັ, ຍາຫຘ , ຍິຢ຺ຕິ ຍັ ອເຍ຺ຍາ ຕາຫູເຫາ ລເຄຍ຺ຍ ຄຕ຺ເຕກ຺ ອຄ຺ຄາຍສັ ອເຄ຺ຄາຊກັ ອຄ຺ຄປິຊ຺ຜັ, ສ ເຍາ ຕາຫູເຫາ ລເຄຍ຺ຍ ຄຕ຺ເຕກ຺ ອຄ຺ຄາຍສັ ອເຄ຺ຄາຊກັ ອຄ຺ຄປິຊ຺ຜັ. ‘ອເຍ຺ຍາ ຕາຫູເຫາ ລຄຕິ ຄຕ຺ເຕກ຺ ອຄ຺ຄາຍສັ ອເຄ຺ຄາຊກັ ອຄ຺ຄປິຊ຺ຜັ, ສາຫັ ລຄາຍິ ຄຕ຺ເຕກ຺ ອຄ຺ຄາຍສັ ອເຄ຺ຄາຊກັ

អក្កបិណ្ឌ'ន្តិ – ឥតិ ទេវា ក្យបិទេតា ហោតិ អគត្តយគោ៉ ឥយស្ស បត, យាលាច, ត្រាហ្វុលា កិ ចិបាកំ បញ្ញបេត្តី"តិ? "ត ខេច្ចត្ត, ភេ កោតយ, ត្រាហ្វុលា ឧចំ ងាគំ ខេត្តិ – 'ឥយិភា បទេរា ក្យបិទេតា ហោត្យ អគត្តយគោ'តិ៉ អច ខេច្ចត្ត ត្រាហ្វុលា អត្យកយ្យាឌាតិកំយេច

[អត្យកយ្យាឌាតិកំយេច (ឃ្យា៉ កំ៉ កា៉)] ងាគំ ខេត្តី"តិ៉ "ឧចំ សទេត្ត, ខេលា, យាលាច, ត្រាហ្វុលាគំ ឥតំ លដ្ឋ បុញ្ញាកិរិយចត្ត ហោតិ – ឃឌិចំ អត្យកយ្យាឌាតិក"ន្តិ៉ "ឧចំ សទេត្ត, ភេ កោតយ, ត្រាហ្វុលាគំ ឥតំ លដ្ឋ បុញ្ញាកិរិយចត្ត ហោតិ – ឃឌិចំ អត្យកយ្យាឌាតិក"ន្តិ៉

"ឃេ តេ, យាលាច, ត្រាហ្វុលា បញ្ហា ឌខេម្ម បញ្ញបេត្តិ បុញ្ញាស្ស កិរិយាយ ក្យសលស្ស អារាឌតាយ, ឥយេ ត្វំ បញ្ហា ឌខេម្ម កត្ត ពាហ្យលំ សយត្យបស្សសិ – កហដ្ឋេ ស្យ ចា បត្តាឌិទេតស្យ ចា"តិ? "ឃេយេ, ភេ កោតយ, ត្រាហ្វុលា បញ្ហា ឌខេម្ម បញ្ញបេត្តិ បុញ្ញាស្ស កិរិយាយ ក្យសលស្ស អារាឌតាយ, ឥយាហំ បញ្ហា ឌខេម្ម បត្តាឌិទេតស្យ ពាហ្យលំ សយត្យបស្សាមិ អប្បំ កហដ្ឋេ ស្យ៉ កហដ្ឋេ ហិ, ភេ កោតយ, យហដ្ឋេ យហាកិច្ចោ យហាឌិកទេលា យហាសយារម្ភទា, ត សតតំ សមិតំ សច្ចចាឌី ហោតិ; បត្តាឌិទេតា ខេលា បត, ភេ កោតយ, អប្បដ្ឋេ អប្បកិច្ចោ អប្បាឌិកទេលា អប្បសយារម្ភទា, សតតំ សមិតំ សច្ចចាឌី ហោតិ៉ កហដ្ឋេ ហិ, ភេ កោតយ, យហដ្ឋេ យហាកិច្ចោ យហាឌិកទេលា យហាសយារម្ភទា ត សតតំ សមិតំ តបស្សី ហោតិ... ត្រាហ្វុចារី ហោតិ... សជ្ឈាយពាហ្យលេ ហោតិ... ចាកពាហ្យលេ ហោតិ; បត្តាឌិទេតា ខេលា បត, ភេ កោតយ, អប្បដ្ឋេ អប្បកិច្ចោ អប្បាឌិកទេលា អប្បសយារម្ភទា សតតំ សមិតំ តបស្សី ហោតិ... ត្រាហ្វុចារី ហោតិ... សជ្ឈាយពាហ្យលេ ហោតិ... ចាកពាហ្យលេ ហោតិ៉ ឃេយេ, ភេ កោតយ, ត្រាហ្វុលា បញ្ហា ឌខេម្ម បញ្ញបេត្តិ បុញ្ញាស្ស កិរិយាយ ក្យសលស្ស អារាឌតាយ, ឥយាហំ បញ្ហា ឌខេម្ម បត្តាឌិទេតស្យ ពាហ្យលំ សយត្យបស្សាមិ អប្បំ កហដ្ឋេ ស្វ"តិ៉

"ឃេ តេ, យាលាច, ត្រាហ្វុលា បញ្ហា ឌខេម្ម បញ្ញបេត្តិ បុញ្ញាស្ស កិរិយាយ ក្យសលស្ស អារាឌតាយ ចិត្តស្សាហំ ឧទេត បរិក្ខារេ ចងាមិ – ឃឌិចំ ចិត្តំ អទេចរំ អព្យាពជ្ឈតស្ស កាចតាយ៉ ឥឌ, យាលាច, ភិក្ខុ សច្ចចាឌី ហោតិ៉ សោ 'សច្ចចាឌីមី'ន្តិ លភតិ អត្ថទេចំ, លភតិ ឌម្មទេចំ, លភតិ ឌម្មូបសំហិតំ បាមេយាជ្ជ៉ ឃំ តំ ក្យសលូបសំហិតំ បាមេយាជ្ជ, ចិត្តស្សាហំ ឧតំ បរិក្ខារំ ចងាមិ – ឃឌិចំ ចិត្តំ អទេចរំ អព្យាពជ្ឈតស្ស កាចតាយ៉ ឥឌ, យាលាច, ភិក្ខុ តបស្សី ហោតិ...បេ... ត្រាហ្វុចារី ហោតិ...បេ... សជ្ឈាយពាហ្យលេ ហោតិ...បេ... ចាកពាហ្យលេ ហោតិ៉ សោ 'ចាកពាហ្យលេមី'ន្តិ លភតិ អត្ថទេចំ, លភតិ ឌម្មទេចំ, លភតិ ឌម្មូបសំហិតំ បាមេយាជ្ជ៉ ឃំ តំ ក្យសលូបសំហិតំ បាមេយាជ្ជ, ចិត្តស្សាហំ ឧតំ បរិក្ខារំ ចងាមិ – ឃឌិចំ ចិត្តំ អទេចរំ អព្យាពជ្ឈតស្ស កាចតាយ៉ ឃេ តេ យាលាច, ត្រាហ្វុលា, បញ្ហា ឌខេម្ម បញ្ញបេត្តិ បុញ្ញាស្ស កិរិយាយ ក្យសលស្ស អារាឌតាយ, ចិត្តស្សាហំ ឧទេត បរិក្ខារេ ចងាមិ – ឃឌិចំ ចិត្តំ អទេចរំ អព្យាពជ្ឈតស្ស កាចតាយា"តិ៉

៣៤០៉ ឧចំ ទុត្តេ, ស្យភេ យាលទេចា តោទេឌយ្យបុត្តោ ភកចន្តំ ឧតឌទេចាច – "ស្យតំ ទេយតំ, ភេ កោតយ – 'សយលោ កោតទេយា ត្រាហ្វាគំ សហព្យតាយ យក្កំ ឌាគាតី'"តិ៉

"តំ កិ យញ្ញាសិ, យាលាច, អាសទេក្ខ ឥទេតា តព្យអការការេយា, ត យិទេតា ត្វទេ តព្យអការការេយា"តិ?

"ឧចំ, ភេ, អាសទេក្ខ ឥទេតា តព្យអការការេយា , ត យិទេតា ត្វទេ តព្យអការការេយា"តិ៉

“តំ, កិំ យញ្ញាសិ យាលាច, ឰឝស្ស បុរិសោ តឮអការការេយ ឌាតចេឝ្ដា [ឌាតចេឝ្ដា (ស្យា៎ កំ៎ ក៎)]; តេយតំ តឮអការកាយេតា តាចេឝច អចសេ [អបសក្ក (ស្យា៎ កំ៎ ក៎)] តឮអការកាយស្ស យក្កំ បុឆ្ឆេឃ្យំ; សិឃា តុ តោ, យាលាច, តស្ស បុរិសស្ស តឮអការការេយ ឌាតចឝ្ដស្ស តឮអការកាយស្ស យក្កំ បុដ្ឋស្ស ឝត្ដាឃិតត្តំ ចា ចិត្ដាឃិតត្តំ ចា”តិ?

“នោ ហិឌំ, នោ កោតេយ”៎

“តំ កិស្ស ហេតុ”?

“អបុ ហិ, នោ កោតេយ, បុរិសោ តឮអការការេយ ឌាតចឝ្ដា៎ តស្ស សទ្ធោតេច តឮអការកាយស្ស យក្កាតំ ស្ចិឌិតាតី”តិ៎ “សិឃា តុ តោ, យាលាច, តស្ស បុរិសស្ស តឮអការការេយ ឌាតចឝ្ដស្ស តឮអការកាយស្ស យក្កំ បុដ្ឋស្ស ឝត្ដាឃិតត្តំ ចា ចិត្ដាឃិតត្តំ ចាតិ, ត តេ្វច តចាកតស្ស ព្រាហ្មលោកំ ចា ព្រាហ្មលោកកាយិតី ចា បឌិបឌំ បុដ្ឋស្ស ឝត្ដាឃិតត្តំ ចា ចិត្ដាឃិតត្តំ ចា៎ ព្រាហ្មាតច្ចាហំ, យាលាច, បឌាតាយិ ព្រាហ្មលោកច្ចា ព្រាហ្មលោកកាយិតិច្ចា បឌិបឌំ; យចាបឌិបឆ្នា ច ព្រាហ្មលោកំ ឧ្បបឆ្នា តច្ចា បឌាតាយី”តិ ៎

“ស្ចាំ ឆេយតំ, នោ កោតេយ – ‘សេយណោ កោតមេយា ព្រាហ្មាតំ សហឮតាឃ យក្កំ ឆេះសេតី’តិ៎ សាឆ្ ឆេ កចំ កោតមេយា ព្រាហ្មាតំ សហឮតាឃ យក្កំ ឆេះសេតុ”តិ៎

“តេតត ហិ, យាលាច, ស្ចាហិ, សាឆ្កំ យតសិ កេរាហិ, កាសិស្សាយី”តិ៎ “ឧចំ នោ”តិ តោ ស្ចោ យាលោចា តោរេឃ្យបុច្ចោ កកចេតា បច្ចុស្សោសិ៎ កកចា ឧតេះចាច –

៣៤៤៎ “កតមេយា ច, យាលាច, ព្រាហ្មាតំ សហឮតាឃ យក្កោ? ឰឝ, យាលាច, កិក្ខុ មេត្តាសហកេតត ចេតសា ឧកំ ឌិសំ ចរិត្វា ចិហរតិ, តចា ទុតិយំ, តចា តតិយំ, តចា ចតុត្ថំ; ឰតិ ឧ្ទ្ធមេឆា តិរិយំ សព្វឌិ សព្វត្តតាឃ សព្វាចត្តំ លោកំ មេត្តាសហកេតត ចេតសា ចិបុលេត យហក្កតេត អប្បយាណេត អចេរេត អព្យាពជ្ឈេត ចរិត្វា ចិហរតិ៎ ឧចំ កាចិតាឃ តោ, យាលាច, មេត្តាឃ ចេតោចិមុត្តិឃា ឃំ បយាណកតំ កម្មំ ត តំ តត្រាចសិស្សតិ, ត តំ តត្រាចតិដ្ឋតិ៎ សេឃ្យចាបិ, យាលាច, ពលចា សង្ខឝមេយា អប្បកសិរេតេច ចាតុទ្ទិសា ចិញ្ញាបេឃ្យ [ឧចមេច តោ យាលាច ឧចំ កាចិតាឃ មេត្តាឃ (សី៎ ស្យា៎ កំ៎ បី៎ ឌី៎ តិ៎ ១៎៣៥៩) តចាបិ ឰឝ បរិចេយេច ឧ្បយាឃ សសត្ថិឃយាតោ បរិបុណ្ណោ ចិឃ ឌិស្សតិ]; ឧចមេច តោ, យាលាច...បេ... ឧចំ កាចិតាឃ តោ, យាលាច, មេត្តាឃ [ឧចមេច តោ យាលាច ឧចំ កាចិតាឃ មេត្តាឃ (សី៎ ស្យា៎ កំ៎ បី៎ ឌី៎ តិ៎ ១៎៣៥៩) តចាបិ ឰឝ បរិចេយេច ឧ្បយាឃ សសត្ថិឃយាតោ បរិបុណ្ណោ ចិឃ ឌិស្សតិ] ចេតោចិមុត្តិឃា ឃំ បយាណកតំ កម្មំ ត តំ តត្រាចសិស្សតិ, ត តំ តត្រាចតិដ្ឋតិ៎ អឃម្បិ តោ, យាលាច, ព្រាហ្មាតំ សហឮតាឃ យក្កោ៎ “បុត ចបរំ, យាលាច, កិក្ខុ ករុណាសហកេតត ចេតសា...បេ... មុឌិតាសហកេតត ចេតសា...បេ... ឧ្បេក្ខាសហកេតត ចេតសា

ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ; ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨾᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨷᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩣᨿ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨱᩅ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨿᩴ ᨷᨾᩣᨱᨠᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶ ᨲᩴ ᨲᨲᩕᩣᩅᩈᩥᩔᨲᩥ, ᨶ ᨲᩴ ᨲᨲᩕᩣᩅᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨻᩃᩅᩣ ᩈᩘ᩠ᨡᨵᨾᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨠᩈᩥᩁᩮᨶᩮᩅ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨿ᩠ᨿ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨱᩅ...ᨷᩮ... ᩑᩅᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩣᨿ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨱᩅ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨿᩴ ᨷᨾᩣᨱᨠᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶ ᨲᩴ ᨲᨲᩕᩣᩅᩈᩥᩔᨲᩥ, ᨶ ᨲᩴ ᨲᨲᩕᩣᩅᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

᪄᪖᪙᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩈᩩᨽᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᩅᩣ ᨲᩮᩃᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩴ ᨵᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ – ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ – ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨽᩮᩣᨲᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩈᩣᩉᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ᪨ ᩏᨷᩣᩈᨠᩴ ᨾᩴ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᩣᨱᩩᨷᩮᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲᩴ᪨ ᩉᨶ᩠ᨴ ᨧ ᨴᩣᨶᩥ ᨾᨿᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾ; ᨻᩉᩩᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣ ᨾᨿᩴ ᨻᩉᩩᨠᩁᨱᩦᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨿᩔᨴᩣᨶᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨾᩣᨱᩅ, ᨠᩣᩃᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩩᨽᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᩈᨶᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨

ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨩᩣᨱᩩᩔᩮᩣᨱᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᨲᩮᨶ ᩅᩊᩅᩣᨽᩥᩁᨳᩮᨶ [ᩅᩊᨽᩦᩁᨳᩮᨶ (ᩈᩦ᪨)] ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨴᩥᩅᩣ ᨴᩥᩅᩔ᪨ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣ ᨡᩮᩣ ᨩᩣᨱᩩᩔᩮᩣᨱᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᩩᨽᩴ ᨾᩣᨱᩅᩴ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩪᩁᨲᩮᩣᩅ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᩈᩩᨽᩴ ᨾᩣᨱᩅᩴ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩉᨶ᩠ᨴ, ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨶᩩ ᨽᩅᩴ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨴᩥᩅᩣ ᨴᩥᩅᩔᩣ”ᨲᩥ? “ᩍᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨽᩮᩣ , ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨲᩴ ᨠᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ, ᨽᩅᩴ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᩮᩣ, ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ”ᨲᩥ? “ᨠᩮᩣ ᨧᩣᩉᩴ, ᨽᩮᩣ, ᨠᩮᩣ ᨧ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔᩣᨾᩥ? ᩈᩮᩣᨷᩥ ᨶᩪᨶᩔ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣᩅ ᨿᩮᩣ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩏᩊᩣᩁᩣᨿ ᨡᩃᩩ, ᨽᩅᩴ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᩮᩣ, ᩈᨾᨱᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᨷᩈᩴᩈᩣᨿ ᨷᩈᩴᩈᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨠᩮᩣ ᨧᩣᩉᩴ, ᨽᩮᩣ, ᨠᩮᩣ ᨧ ᩈᨾᨱᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᨷᩈᩴᩈᩥᩔᩣᨾᩥ? ᨷᩈᨲ᩠ᨳᨷᩈᨲ᩠ᨳᩮᩣᩅ ᩈᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ᪨ ᨿᩮᨾᩮ, ᨽᩮᩣ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᩋᩣᩁᩣᨵᨶᩣᨿ; ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔᩮᨲᩮ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮ ᩅᨴᩮᨲᩥ – ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩮᩁᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩴ ᨲᩔ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨩᩣᨱᩩᩔᩮᩣᨱᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᨲᩣ ᩅᩊᩅᩣᨽᩥᩁᨳᩣ ᩒᩁᩮᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩈᩘ᩠ᨣᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨷᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ – “ᩃᩣᨽᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨷᩈᩮᨶᨴᩥᩔ ᨠᩮᩣᩈᩃᩔ, ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩃᩣᨽᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨷᩈᩮᨶᨴᩥᩔ ᨠᩮᩣᩈᩃᩔ ᨿᩔ ᩅᩥᨩᩥᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩈᩩᨽᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨶᩅᨾᩴ᪨

១០។ សង្គារវសុត្តំ

៤៧៣។ ឯវំ មេ សុតំ – ឯកំ សមយំ ភគវា កោសលេសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ។ តេន ខោ បន សមយេន ធនញ្ជានី [ធានញ្ជានី (សី។ បី។)] នាម ព្រាហ្មណី ចណ្ឌលកប្បេ [មណ្ឌលកប្បេ (សី។), បច្ចលកប្បេ (ស្យា។ កំ។), ចណ្ឌលកប្បេ (បី។)] បដិវសតិ អភិប្បសន្នា ពុទ្ធេ ច ធម្មេ ច សង្ឃេ ច។ អថ ខោ ធនញ្ជានី ព្រាហ្មណី ឧបក្ខលិត្វា តិក្ខត្តុំ ឧទានំ ឧទានេសិ – “នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សា”តិ។

តេន ខោ បន សមយេន សង្គារវោ នាម មាណវោ ចណ្ឌលកប្បេ បដិវសតិ តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ សនិឃណ្ដុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ , បទកោ, វេយ្យាករណោ, លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ។ អស្សោសិ ខោ សង្គារវោ មាណវោ ធនញ្ជានិយា ព្រាហ្មណិយា ឯវំ វាចំ ភាសមានាយ។ សុត្វា ធនញ្ជានិំ ព្រាហ្មណិំ ឯតទវោច – “អវភូតាវ អយំ [អវភូតា វត អយំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] ធនញ្ជានី ព្រាហ្មណី, បរភូតាវ អយំ [បរាភូតា វត អយំ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)] ធនញ្ជានី ព្រាហ្មណី, វិជ្ជមានានំ (តេវិជ្ជានំ) [( ) សី។ ស្យា។ កំ។ បី។ បោត្ថកេសុ នត្ថិ] ព្រាហ្មណានំ, អថ ច បន តស្ស មុណ្ឌកស្ស សមណកស្ស វណ្ណំ ភាសិស្សតី”តិ [ភាសតីតិ (សី។ ស្យា។ កំ។ បី។)]។ “ន ហិ បន ត្វំ, តាត ភទ្រមុខ, តស្ស ភគវតោ សីលបញ្ញាណំ ជានាសិ។ សចេ ត្វំ, តាត ភទ្រមុខ, តស្ស ភគវតោ សីលបញ្ញាណំ ជានេយ្យាសិ, ន ត្វំ, តាត ភទ្រមុខ, តំ ភគវន្តំ អក្កោសិតព្ពំ បរិភាសិតព្ពំ មញ្ញេយ្យាសី”តិ។ “តេន ហិ, ភោតិ, យទា សមណោ គោតមោ ចណ្ឌលកប្បំ អនុប្បត្តោ ហោតិ អថ មេ អារោចេយ្យាសី”តិ។ “ឯវំ, ភទ្រមុខា”តិ ខោ ធនញ្ជានី ព្រាហ្មណី សង្គារវស្ស មាណវស្ស បច្ចស្សោសិ។

អថ ខោ ភគវា កោសលេសុ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ចណ្ឌលកប្បំ តទវសរិ។ តត្រ សុទំ ភគវា ចណ្ឌលកប្បេ វិហរតិ តោទេយ្យានំ ព្រាហ្មណានំ អម្ពវនេ។ អស្សោសិ ខោ ធនញ្ជានី ព្រាហ្មណី – “ភគវា កិរ ចណ្ឌលកប្បំ អនុប្បត្តោ, ចណ្ឌលកប្បេ វិហរតិ តោទេយ្យានំ ព្រាហ្មណានំ អម្ពវនេ”តិ។ អថ ខោ ធនញ្ជានី ព្រាហ្មណី យេន សង្គារវោ មាណវោ តេនុបសង្កមិ ; ឧបសង្កមិត្វា សង្គារវំ មាណវំ ឯតទវោច – “អយំ, តាត ភទ្រមុខ, សោ ភគវា ចណ្ឌលកប្បំ អនុប្បត្តោ, ចណ្ឌលកប្បេ វិហរតិ តោទេយ្យានំ ព្រាហ្មណានំ អម្ពវនេ។ យស្សទានិ, តាត ភទ្រមុខ, កាលំ មញ្ញសី”តិ។

៤៧៤។ “ឯវំ, ភោ”តិ ខោ សង្គារវោ មាណវោ ធនញ្ជានិយា ព្រាហ្មណិយា បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ។ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សង្គារវោ មាណវោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “សន្តិ ខោ, ភោ គោតម, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា អាទិព្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តិ។ តត្រ, ភោ គោតម, យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា អាទិព្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តិ, តេសំ ភវំ គោតមោ កតមោ”តិ? “ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តានំ, អាទិព្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តានម្បិ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, វេមត្តំ វទាមិ។ សន្តិ, ភារទ្វាជ, ឯកេ សមណព្រាហ្មណា អនុស្សវិកា។ តេ អនុស្សវេន ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តា អាទិព្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តិ; សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណា

តេចិន្ថា៌ សត្តិ បត, ការទ្វាជ, ឲុកេ សយណព្រាហ្មណា ពេចល់ សន្ទាយត្តពោត ជិក្ខផយ្យាកិន្ហារចោឃាតបរិទេមិប្បត្តា, អាជិព្រាហ្មចទិឃំ បជិខាតត្តិ; សេឃ្យថាបិ តក្កិ ចិមំសឹ៌ សត្តិ, ការទ្វាជ, ឲុកេ សយណព្រាហ្មណា បុទេត្ថា អតត្សុ្សតេសុ ផេយ្មុសុ ឃាមំសេយច ផម្មុំ អកិន្ហាឃ ជិក្ខផយ្យាកិន្ហារចោឃាតបរិទេមិប្បត្តា, អាជិព្រាហ្មចទិឃំ បជិខាតត្តិ៌ តព្រ, ការទ្វាជ, សេឃ តេ សយណព្រាហ្មណា បុទេត្ថា អតត្សុ្សតេសុ ផេយ្មុសុ ឃាមំសេយច ផម្មុំ អកិន្ហាឃ ជិក្ខផយ្យាកិន្ហារចោឃាតបរិទេមិប្បត្តា, អាជិព្រាហ្មចទិឃំ បជិខាតត្តិ, តេឃាហយម្ពិ៌ តផមិភាសេបតំ, ការទ្វាជ, បទិឃាសេយត ចេជិតត្ថំ, ឃឆា សេឃ តេ សយណព្រាហ្មណា បុទេត្ថា អតត្សុ្សតេសុ ផេយ្មុសុ ឃាមំសេយច ផម្មុំ អកិន្ហាឃ ជិក្ខផយ្យាកិន្ហារចោឃាតបរិទេមិប្បត្តា, អាជិព្រាហ្មចទិឃំ បជិខាតត្តិ, តេឃាហយម្ពិ៌

៖លិទ័៌ "ត្តុឆ សេ, ការទ្វាជ, បុទេត្ថច សេយ្មាឆា អតកិសមួត្ស្ស តេធិឆិសត្តសេ្សច សតោ ឲុតផតហាសិ – 'សេយ្មាឆា ឈទាចារឃា ទេខាបតោ, អច្ចុទាកាសេឃា បត្តុខ្ថា៌ តឃិឆំ ឃុកទំ អកាទំ អត្ល្យាចសតា ឲុកត្តបរិបុណ្ណំ ឲុកត្តបរិឃុទ្ធំ សត្តុលិលិតំ ព្រាហ្មចទិឃំ ចទិតុំ៌ ឃំត្នុភាហំ ពេសយ្ស៊ុំ ឆ្លុហាទេត្វា កាឃាឃាតិ ចត្តុាតិ អត្ថាទេត្វា អការឃ្ពា អតការិឃំ បត្តុខេឃ្យ'ត្តិ៌ សេឃា តេឃា អហំ, ការទ្វាជ, អបទេត សយសេយត ផហទេចោច សយាតេភា ឃុឃុកាឡអពេឃា កទេ្រត សេឃាត្តុតេត សយត្តាកេតា បផសេយត ចឃឃា អកាយកាតំ ឃាតាបិត្ធតំ អឃ្ស៊ុយុឃាតំ ទុផក្ខាតំ ពេសយ្ស៊ុំ ឆ្លុហាទេត្វា កាឃាឃាតិ ចត្តុាតិ អត្ថាទេត្វា អការឃ្ពា អតការិឃំ បត្តុខឹ៌ សេឃា ឲុចំ បត្តុខិតេតា សយាតេភា កិក្សលកេចឹ អតុត្តុទំ សត្តិចទបតំ បទិសេឃសយាតេភា សេឃត អាឡូអាទេទា កាលិទេឃា តេតុបសត្តុមិំ; ក្ខុបសត្តុមិត្វា អាឡូអាទំ កាលិមំ ឲុតផចោឆំ – 'ត្តុធ្នាយហំ, អាចុទេឃា កាលិម, ត្តុមម្ពិ ផយុចិតសេឃ ព្រាហ្មចទិឃំ ចទិតុ'ត្តិ៌ ឲុចំ ចុទេត្ត, ការទ្វាជ, អាឡូអាទេទា កាលិទេឃា មំ ឲុតផចោឆ – 'ចិហទេតាឃម្ពា៌ តាជិទេឃា អឃំ ផយ្មា ឃត្តុ ចិត្តុា បុទិឃា តជិទេឃ្យច សកំ អាចទិឃកំ សឃំ អកិន្ហា សត្ថិកត្វា ក្ខុបសយ្យត្តុ ចិហទេឃ្យា'តិ៌ សេឃា តេឃា អហំ, ការទ្វាជ, តជិទេឃ្យច លិប្បសេយច តំ ផម្មុំ បទិឃាបុលិ៌ សេឃា តេឃា អហំ, ការទ្វាជ, តាចតកេតច ឆ្លុជបហតយទេត្តត លបិតលិបតយទេត្តត 'ពាណាចាផត្លា ចតាមិ, តេទចាផត្លា ខាតាមិ, បឃ្សាមិ'តិ ច បជិខាតាមិ, អហទេត្លាច អទេត្លា ច៌ តឃ្ស យឃិរា ការទ្វាជ, ឲុតផតហាសិ – 'ភ ខេឃា អាឡូអាទេទា កាលិទេឃា ត្តុមំ ផម្មុំ ពេចល់ សន្ទាយត្តពោត សឃំ អកិន្ហា សត្ថិកត្វា ក្ខុបសយ្យត្តុ ចិហទាមិតិ បទេចផតិ; អត្ថា អាឡូអាទេទា កាលិទេឃា ត្តុមំ ផម្មុំ ខាតំ បឃ្ស ចិហទតិ'តិ៌

"អឆ ត្វាហំ, ការទ្វាជ, សេឃត អាឡូអាទេទា កាលិទេឃា តេតុបសត្តុមិំ; ក្ខុបសត្តុមិត្វា អាឡូអាទំ កាលិមំ ឲុតផចោឆំ – 'កិត្តុាចតា តេភា, អាចុទេឃា កាលិម, ត្តុមំ ផម្មុំ សឃំ អកិន្ហា សត្ថិកត្វា ក្ខុបសយ្យត្តុ ចិហទាមិតិ បទេចផសិ'តិ? ឲុចំ ចុទេត្ត, ការទ្វាជ, អាឡូអាទេទា កាលិទេឃា អាកិត្លាត្តុាឃតាតំ បទេចផសិ៌ តឃ្ស យឃិរា ការទ្វាជ, ឲុតផតហាសិ – 'ភ ខេឃា អាឡូអាទេឃ្យច កាលិមឃ្ស អត្តិ សត្ថា, យឃិរាបត្តិ សត្ថា; ភ ខេឃា អាឡូអាទេឃ្យច កាលិមឃ្ស អត្តិ ចិទិឃំ...បេ... សតិ... សយាធិ... បត្តុា, យឃិរាបត្តិ បត្តុា៌ ឃំត្នុភាហំ ឃំ ផម្មុំ អាឡូអាទេទា កាលិទេឃា សឃំ អកិន្ហា សត្ថិកត្វា ក្ខុបសយ្យត្តុ ចិហទាមិតិ បទេចផតិ តឃ្ស ផយ្មុស្ស សត្ថិកិទិឃាឃ បផតេហឃ្យ'ត្តិ៌ សេឃា តេឃា អហំ, ការទ្វាជ, តជិទេឃ្យច លិប្បសេយច តំ ផម្មុំ សឃំ អកិន្ហា សត្ថិកត្វា ក្ខុបសយ្យត្តុ ចិហាសិ៌ អឆ ត្វាហំ, ការទ្វាជ, សេឃត អាឡូអាទេទា កាលិទេឃា តេតុបសត្តុមិំ; ក្ខុបសត្តុមិត្វា អាឡូអាទំ កាលិមំ ឲុតផចោឆំ – 'ឲុត្តុាចតា តេភា, អាចុទេឃា កាលិម, ត្តុមំ ផម្មុំ សឃំ អកិន្ហា សត្ថិកត្វា ក្ខុបសយ្យត្តុ បទេចផសិ'តិ? 'ឲុត្តុាចតា ខេឃា អហំ, អាចុទេឃា, ត្តុមំ ផម្មុំ សឃំ អកិន្ហា សត្ថិកត្វា ក្ខុបសយ្យត្តុ បទេចផមិ'តិ៌ 'អហម្បិ ខេឃា, អាចុទេឃា, ឲុត្តុាចតា ត្តុមំ ផម្មុំ សឃំ អកិន្ហា សត្ថិកត្វា ក្ខុបសយ្យត្តុ ចិហទាមិ'តិ៌ 'លាភា តេភា, អាចុទេឃា, ឃុលទ្ធំ តេភា, អាចុទេឃា, សេឃ យឃំ

អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្រហ្មចារិំ បស្សាម។ ឥតិ យាហំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ តំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ; យំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ តមហំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ។ ឥតិ យាហំ ធម្មំ ជានាមិ តំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ, យំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ តមហំ ធម្មំ ជានាមិ។ ឥតិ យាទិសោ អហំ តាទិសោ តុវំ, យាទិសោ តុវំ តាទិសោ អហំ។ ឯហិ ទានិ, អាវុសោ, ឧភោវ សន្តា ឥមំ គណំ បរិហរាមា’តិ។ ឥតិ ខោ, ភារទ្វាជ, អាឡារោ កាលាមោ អាចរិយោ មេ សមានោ អន្តេវាសិំ មំ សមានំ អត្តនោ សមសមំ ឋបេសិ, ឧឡារាយ ច មំ បូជាយ បូជេសិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – ‘នាយំ ធម្មោ និព្វិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្វានាយ សំវត្តតិ, យាវទេវ អាកិញ្ចញ្ញាយតនូបបត្តិយា’តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, តំ ធម្មំ អនលង្ករិត្វា តស្មា ធម្មា និព្វិជ្ជ អបក្កមិំ។

៤៧៩។ “សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, កិំកុសលគវេសី អនុត្តរំ សន្តិវរបទំ បរិយេសមានោ យេន ឧទកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘ឥច្ឆាមហំ, អាវុសោ [បស្ស ម. និ. ១.២៧៨ បាសរាសិសុត្តេ], ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ’ន្តិ។ ឯវំ វុត្តេ, ភារទ្វាជ, ឧទកោ រាមបុត្តោ មំ ឯតទវោច – ‘វិហរតាយស្មា។ តាទិសោ អយំ ធម្មោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យា’តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណិំ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, តាវតកេនេវ ឱដ្ឋបហតមត្តេន លបិតលាបនមត្តេន ‘ញាណវាទញ្ច វទាមិ, ថេរវាទញ្ច ជានាមិ, បស្សាមី’តិ ច បដិជានាមិ, អហញ្ចេវ អញ្ញេ ច។ តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ រាមោ ឥមំ ធម្មំ កេវលំ សទ្ធាមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសិ; អទ្ធា រាមោ ឥមំ ធម្មំ ជានំ បស្សំ វិហាសី’តិ។ អថ ខ្វាហំ, ភារទ្វាជ, យេន ឧទកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘កិត្តាវតា នោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសី’តិ? ឯវំ វុត្តេ, ភារទ្វាជ, ឧទកោ រាមបុត្តោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ បវេទេសិ។ តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – ‘ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ សទ្ធា, មយ្ហម្បត្ថិ សទ្ធា; ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ វីរិយំ...បេ... សតិ... សមាធិ... បញ្ញា, មយ្ហម្បត្ថិ បញ្ញា។ យំនូនាហំ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ បវេទេសិ តស្ស ធម្មស្ស សច្ឆិកិរិយាយ បទហេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, នចិរស្សេវ ខិប្បមេវ តំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិំ។

“អថ ខ្វាហំ, ភារទ្វាជ, យេន ឧទកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមិំ; ឧបសង្កមិត្វា ឧទកំ រាមបុត្តំ ឯតទវោចំ – ‘ឯត្តាវតា នោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសី’តិ? ‘ឯត្តាវតា ខោ, អាវុសោ, រាមោ ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសី’តិ។ ‘អហម្បិ ខោ, អាវុសោ, ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមី’តិ។ ‘លាភា នោ, អាវុសោ, សុលទ្ធំ នោ, អាវុសោ, យេ មយំ អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្រហ្មចារិំ បស្សាម។ ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ តំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ; យំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរសិ តំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ។ ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសិ តំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ, យំ ត្វំ ធម្មំ ជានាសិ តំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសិ។ ឥតិ យាទិសោ រាមោ អហោសិ តាទិសោ តុវំ, យាទិសោ តុវំ តាទិសោ រាមោ អហោសិ។ ឯហិ ទានិ, អាវុសោ,

ຕຸວໍ ອິມໍ ຄຓໍ ປຣິຫຣາ’ຕິ. ອິຕິ ເຂາ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ອຸທ຺ທເກາ ຣາມປຸເຕ຺ຕາ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ເມ ສມາເນາ ອາຈຣິຍຏ຺ຐາເນ ມໍ ຐເປສິ, ອຸຬາຣາຍ ຈ ມໍ ປູຊາຍ ປູເຊສິ. ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ເອຕທເຫາສິ – ‘ນາຍໍ ຘເມ຺ມາ ນິພ຺ພິທາຍ ນ ວິຣາຄາຍ ນ ນິເຣາຘາຍ ນ ອຸປສມາຍ ນ ອຠິຎ຺ຎາຍ ນ ສເມ຺ພາຘາຍ ນ ນິພ຺ພານາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ຍາວເທວ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນູປປຕ຺ຕິຍາ’ຕິ. ເສາ ເຂາ ອຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ຕໍ ຘມ຺ມໍ ອນລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ມາ ຘມ຺ມາ ນິພ຺ພິຊ຺ຊ ອປກ຺ກມິໍ.

໔໗໗. “ເສາ ເຂາ ອຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ກິໍກຸສລຄເວສີ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສນ຺ຕິວຣປທໍ ປຣິເຍສມາເນາ ມຄເຘສຸ ອນຸປຸເພ຺ພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາເນາ ເຍນ ອຸຣຸເວລາ ເສນານິຄເມາ ຕທວສຣິໍ. ຕຕ຺ຖທ຺ທສໍ ຣມຓີຍໍ ຠູມິຠາຄໍ, ປາສາທິກຎ຺ຈ ວນສຓ຺ຑໍ, ນທິຎ຺ຈ ສນ຺ທນ຺ຕິໍ ເສຕກໍ ສຸປຕິຕ຺ຖໍ ຣມຓີຍໍ, ສມນ຺ຕາ ຈ ເຄາຈຣຄາມໍ. ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ເອຕທເຫາສິ – ‘ຣມຓີເຍາ ວຕ, ເຠາ, ຠູມິຠາເຄາ, ປາສາທິເກາ ຈ ວນສເຓ຺ຑາ, ນທີ ຈ ສນ຺ທຕິ ເສຕກາ ສຸປຕິຕ຺ຖາ ຣມຓີຍາ, ສມນ຺ຕາ ຈ ເຄາຈຣຄາເມາ. ອລໍ ວຕິທໍ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຘານຕ຺ຖິກສ຺ສ ປຘານາຍາ’ຕິ. ເສາ ເຂາ ອຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ຕເຕ຺ຖວ ນິສີທິໍ – ‘ອລມິທໍ ປຘານາຍາ’ຕິ. ອປິສ຺ສຸ ມໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ຕິເສ຺ສາ ອຸປມາ ປຏິຠໍສຸ ອນຈ຺ຉຣິຍາ ປຸເພ຺ພ ອສ຺ສຸຕປຸພ຺ພາ.

“ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ອລ຺ລໍ ກຏ຺ຐໍ ສເສ຺ນຫໍ ອຸທເກ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ອຖ ປຸຣິເສາ ອາຄເຈ຺ຉຍ຺ຍ ອຸຕ຺ຕຣາຣຓິໍ ອາທາຍ – ‘ອຄ຺ຄິໍ ອຠິນິພ຺ພເຕ຺ຕສ຺ສາມິ, ເຕເຊາ ປາຕຸກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ. ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ອປິ ນຸ ເສາ ປຸຣິເສາ ອມຸໍ ອລ຺ລໍ ກຏ຺ຐໍ ສເສ຺ນຫໍ ອຸທເກ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ອຸຕ຺ຕຣາຣຓິໍ ອາທາຍ ອຠິມເນ຺ຖເນ຺ຕາ ອຄ຺ຄິໍ ອຠິນິພ຺ພເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ເຕເຊາ ປາຕຸກເຣຍ຺ຍາ”ຕິ? “ເນາ ຫິທໍ, ເຠາ ເຄາຕມ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ອທຸຎ຺ຫິ, ເຠາ ເຄາຕມ, ອລ຺ລໍ ກຏ຺ຐໍ ສເສ຺ນຫໍ, ຕຎ຺ຈ ປນ ອຸທເກ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ; ຍາວເທວ ຈ ປນ ເສາ ປຸຣິເສາ ກິລມຖສ຺ສ ວິຆາຕສ຺ສ ຠາຄີ ອສ຺ສາ”ຕິ. “ເອວເມວ ເຂາ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ເຍ ຫິ ເກຈິ ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ກາເຍນ ເຈວ ຈິເຕ຺ຕນ ຈ ກາເມຫິ ອວູປກຏ຺ຐາ ວິຫຣນ຺ຕິ, ເຍາ ຈ ເນສໍ ກາເມສຸ ກາມຈ຺ຉເນ຺ທາ ກາມເສ຺ນເຫາ ກາມມຸຈ຺ຉາ ກາມປິປາສາ ກາມປຣິຬາເຫາ ເສາ ຈ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ນ ສຸປ຺ປຫີເນາ ເຫາຕິ ນ ສຸປ຺ປຏິປ຺ປສ຺ສເທ຺ຘາ, ໂອປກ຺ກມິກາ ເຈປິ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ທຸກ຺ຂາ ຕິພ຺ພາ ຂຣາ ກຏຸກາ ເວທນາ ເວທຍນ຺ຕິ, ອຠພ຺ພາວ ເຕ ຎາຓາຍ ທສ຺ສນາຍ ອນຸຕ຺ຕຣາຍ ສເມ຺ພາຘາຍ. ເນາ ເຈປິ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ໂອປກ຺ກມິກາ ທຸກ຺ຂາ ຕິພ຺ພາ ຂຣາ ກຏຸກາ ເວທນາ ເວທຍນ຺ຕິ, ອຠພ຺ພາວ ເຕ ຎາຓາຍ ທສ຺ສນາຍ ອນຸຕ຺ຕຣາຍ ສເມ຺ພາຘາຍ. ອຍໍ ເຂາ ມໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ປຐມາ ອຸປມາ ປຏິຠາສິ ອນຈ຺ຉຣິຍາ ປຸເພ຺ພ ອສ຺ສຸຕປຸພ຺ພາ.

໔໗໘. “ອປຣາປິ ເຂາ ມໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ທຸຕິຍາ ອຸປມາ ປຏິຠາສິ ອນຈ຺ຉຣິຍາ ປຸເພ຺ພ ອສ຺ສຸຕປຸພ຺ພາ. ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ອລ຺ລໍ ກຏ຺ຐໍ ສເສ຺ນຫໍ ອາຣກາ ອຸທກາ ຖເລ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ອຖ ປຸຣິເສາ ອາຄເຈ຺ຉຍ຺ຍ ອຸຕ຺ຕຣາຣຓິໍ ອາທາຍ – ‘ອຄ຺ຄິໍ ອຠິນິພ຺ພເຕ຺ຕສ຺ສາມິ, ເຕເຊາ ປາຕຸກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ. ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ອປິ ນຸ ເສາ ປຸຣິເສາ ອມຸໍ ອລ຺ລໍ ກຏ຺ຐໍ ສເສ຺ນຫໍ ອາຣກາ ອຸທກາ ຖເລ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ອຸຕ຺ຕຣາຣຓິໍ ອາທາຍ ອຠິມເນ຺ຖເນ຺ຕາ ອຄ຺ຄິໍ ອຠິນິພ຺ພເຕ຺ຕຍ຺ຍ ເຕເຊາ ປາຕຸກເຣຍ຺ຍາ”ຕິ? “ເນາ ຫິທໍ, ເຠາ ເຄາຕມ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ອທຸຎ຺ຫິ, ເຠາ ເຄາຕມ, ອລ຺ລໍ ກຏ຺ຐໍ ສເສ຺ນຫໍ, ກິຎ຺ຈາປິ ອາຣກາ ອຸທກາ ຖເລ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ; ຍາວເທວ ຈ ປນ ເສາ ປຸຣິເສາ ກິລມຖສ຺ສ ວິຆາຕສ຺ສ ຠາຄີ ອສ຺ສາ”ຕິ. “ເອວເມວ ເຂາ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ເຍ ຫິ ເກຈິ ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ກາເຍນ ເຈວ ຈິເຕ຺ຕນ ຈ ກາເມຫິ ວູປກຏ຺ຐາ ວິຫຣນ຺ຕິ, ເຍາ ຈ ເນສໍ ກາເມສຸ ກາມຈ຺ຉເນ຺ທາ ກາມເສ຺ນເຫາ ກາມມຸຈ຺ຉາ ກາມປິປາສາ ກາມປຣິຬາເຫາ ເສາ ຈ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ນ ສຸປ຺ປຫີເນາ ເຫາຕິ ນ ສຸປ຺ປຏິປ຺ປສ຺ສເທ຺ຘາ, ໂອປກ຺ກມິກາ ເຈປິ ເຕ ເຠາເນ຺ຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ທຸກ຺ຂາ ຕິພ຺ພາ ຂຣາ ກຏຸກາ ເວທນາ ເວທຍນ຺ຕິ, ອຠພ຺ພາວ ເຕ ຎາຓາຍ ທສ຺ສນາຍ ອນຸຕ຺ຕຣາຍ ສເມ຺ພາຘາຍ. ເນາ ເຈປິ

ເຕ ເກາເສ຺ຕາ ສຍຒ(ຕາຫ຺ຒາ ຌຸບກ຺ກຍິກາ ຣຸກ຺ລາ ຫີຕ຺ຕາ ຒຣາ ຄຣຸກາ ເຕເອກາ ເຕເອຍຕ຺ຕິ, ອກຕ຺ຕາຕ ເຕ ອາຄຒາຍ ເອສ຺ສກາຍ ອກຸຕ຺ຕຣາຍ ສເຕ຺ຕາສາຍ˞ ອຍັ ເຕາ ຍັ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຣຸຕິຍາ ຊຸບຍາ ບະຕິກາສິ ອກສ຺ສຣິຍາ ບຸເຕ຺ຕ ອສ຺ສຸຕບຸຕ຺ຕາ˞

໓໗໙˞ “ອບຣາບິ ເຕາ ຍັ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຕຕິຍາ ຊຸບຍາ ບະຕິກາສິ ອກສ຺ສຣິຍາ ບຸເຕ຺ຕ ອສ຺ສຸຕບຸຕ຺ຕາ˞ ເສຍ຺ຍຕາບິ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ສຸກ຺ລ ຄຊ຺ຸ ເຄາຍອາບັ ອາຣກາ ຊຸອກາ ຜເລ ຄີກ຺ລິຕ຺ຕ˞ ອຜ ບຸຣິເສາ ອາຄເສ຺ຍ຺ຍ ຊຸຕ຺ຕຣາເຣົາ ອາອາຍ – ‘ອກ຺ກິ ອກິຄີຕ຺ຕເຕ຺ຕສ຺ສາຍິ, ເຕເອາ ປຕຸຄຣິສ຺ສາຍີ’ຕິ˞ ຕັ ຄິ ຍຕ຺ຕາສິ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ອບິ ກຸ ເສາ ບຸຣິເສາ ອຍຸ ສຸກ຺ລ ຄຊ຺ຸ ເຄາຍອາບັ ອາຣກາ ຊຸອກາ ຜເລ ຄີກ຺ລິຕ຺ຕ ຊຸຕ຺ຕຣາເຣົາ ອາອາຍ ອກິຍເຕ຺ຕເຕ຺ຕາ ອກ຺ກິ ອກິຄີຕ຺ຕເຕ຺ຕຍ຺ຍ, ເຕເອາ ປຕຸຄເຣຍ຺ຍາ”ຕິ? “ຯຕັ ເກາ ເກາຕຍ˞ ຕັ ຄິສ຺ສ ເຫຕຸ? ອຣຸຕີ຺ ເກາ ເກາຕຍ, ສຸກ຺ລ ຄຊ຺ຸ ເຄາຍອາບັ, ຕສ຺ຍາ ບກ ອາຣກາ ຊຸອກາ ຜເລ ຄີກ຺ລິຕ຺ຕ”ຕ຺ຕິ˞ “ຯຕເຍຕ ເຕາ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ເຍ ຫິ ເຄຕິ ສຍຒາ ຕາ (ຕາຫ຺ຒາ ຕາ ຄາເຍກ ເຕຕ ຕິເຕ຺ຕກ ຕ ຄາເຍຫິ ຈຸບຄຊ຺ຸ ຕິຫຣຕ຺ຕິ, ເຍາ ຕ ເກສັ ຄາເຍສຸ ຄາຍສ຺ສເຕ຺ຕ ຄາຍເສ຺ຕເຫາ ຄາຍຍຸສ຺ສ ຄາຍບີບິເສາ ຄາຍບຣິຍອາເຫາ ເສາ ຕ ອຊ຺ຸຕ຺ຕ ສຸບຍຫີເຕາ ເຫາຕິ ສຸບຍຕີບຍສ຺ສເຕ຺ຕ, ຌຸບກ຺ກຍິກາ ເຕບິ ເຕ ເກາເສ຺ຕາ ສຍຒ(ຕາຫ຺ຒາ ຣຸກ຺ລາ ຫີຕ຺ຕາ ຒຣາ ຄຣຸກາ ເຕເອກາ ເຕເອຍຕ຺ຕິ, ກຕ຺ຕາຕ ເຕ ອາຄຒາຍ ເອສ຺ສກາຍ ອກຸຕ຺ຕຣາຍ ສເຕ຺ຕາສາຍ˞ ເກາ ເຕບິ ເຕ ເກາເສ຺ຕາ ສຍຒ(ຕາຫ຺ຒາ ຌຸບກ຺ກຍິກາ ຣຸກ຺ລາ ຫີຕ຺ຕາ ຒຣາ ຄຣຸກາ ເຕເອກາ ເຕເອຍຕ຺ຕິ, ກຕ຺ຕາຕ ເຕ ອາຄຒາຍ ເອສ຺ສກາຍ ອກຸຕ຺ຕຣາຍ ສເຕ຺ຕາສາຍ˞ ອຍັ ເຕາ ຍັ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຕຕິຍາ ຊຸບຍາ ບະຕິກາສິ ອກສ຺ສຣິຍາ ບຸເຕ຺ຕ ອສ຺ສຸຕບຸຕ຺ຕາ˞ ຊ຺ຸລຍາ ເຕາ ຍັ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຕິເສ຺ສາ ຊຸບຍາ ບະຕິກັສຸ ອກສ຺ສຣິຍາ ບຸເຕ຺ຕ ອສ຺ສຸຕບຸຕ຺ຕາ˞

໓໘໐˞ “ຕສ຺ສ ຍຜ຺ຫ ກາເຣ຺ຈາຂ, ຯຕເອເຫາສິ – ‘ຜັກ຺ຈກາຫັ ເອເຕ຺ຕກິເອຕ຺ຕຍາສາຍ, ຂີຕ຺ຍາຍ ຕາລຸ ອາຫຕ຺ຊ, ເຕຕສາ ຕິຕ຺ຕ ອກິຄີກ຺ກເຫຼຍ຺ຍ ອກິຄີບຶຍຯຍ຺ຍ ອກິສຕ຺ຕາເບຍ຺ຍ’ຕ຺ຕິ˞ ເສາ ເຕາ ອຫັ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ເອເຕ຺ຕກິເອຕ຺ຕຍາສາຍ, ຂີຕ຺ຍາຍ ຕາລຸ ອາຫຕ຺ຊ, ເຕຕສາ ຕິຕ຺ຕ ອກິຄີກ຺ກຫຼາຍິ ອກິຄີບຶຍຯຍິ ອກິສຕ຺ຕາເບຍິ˞ ຕສ຺ສ ຍຜ຺ຫ ກາເຣ຺ຈາຂ, ເອເຕ຺ຕກິເອຕ຺ຕຍາສາຍ, ຂີຕ຺ຍາຍ ຕາລຸ ອາຫຕ຺ຊ, ເຕຕສາ ຕິຕ຺ຕ ອກິຄີກ຺ກຫຼຍຕາ ອກິຄີບຶຍອຍເຕາ ອກິສຕ຺ຕາບຍເຕາ ຄເສ຺ສຫິ ເສອາ ຍຸຊ຺ຕ຺ຕິ˞ ເສຍ຺ຍຕາບິ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຄລຕາ ບຸຣິເສາ ຣຸຕ຺ຕລຕເຣ ບຸຣິສັ ສີເສ ຕາ ຄເຫຕ຺ວາ ຒເສ຺ຕ ຕາ ຄເຫຕ຺ວາ ອກິຄີກ຺ກເຫຼຍ຺ຍ ອກິຄີບຶຍຯຍ຺ຍ ອກິສຕ຺ຕາເບຍ຺ຍ, ຯຕເຍຕ ເຕາ ເຍ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ເອເຕ຺ຕກິເອຕ຺ຕຍາສາຍ, ຂີຕ຺ຍາຍ ຕາລຸ ອາຫຕ຺ຊ, ເຕຕສາ ຕິຕ຺ຕ ອກິຄີກ຺ກຫຼຍຕາ ອກິຄີບຶຍອຍເຕາ ອກິສຕ຺ຕາບຍເຕາ ຄເສ຺ສຫິ ເສອາ ຍຸຊ຺ຕ຺ຕິ˞ ອາເຣຕ຺ຊ ເຕາ ບກ ເຍ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຂີຣິຍັ ເຫາຕິ ອສລ຺ລີກັ, ຊຸບຊ຺ຸຕາ ສຕິ ອສຍຸຊ຺ຸາ; ສາເຣເຕ຺ຕ ຕ ບກ ເຍ ຄາເຍາ ເຫາຕິ ອບຍຕີບຍສ຺ສເຕ຺ຕ, ເຕເກຕ ຣຸກ຺ລບຍສາເກກ ບສາກາກິຕຸກ຺ກສ຺ສ ສເຕາ˞

໓໘໑˞ “ຕສ຺ສ ຍຜ຺ຫ ກາເຣ຺ຈາຂ, ຯຕເອເຫາສິ – ‘ຜັກ຺ຈກາຫັ ອບຍາຒກັເຍຕ ຕສາກັ ຕສາເຍຍ຺ຍ’ຕ຺ຕິ˞ ເສາ ເຕາ ອຫັ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຍຸຒເຕາ ຕ ກາສເຕາ ຕ ອສ຺ສາສບສ຺ສາເສ ຊຸບຣຸຕ຺ຕິ˞ ຕສ຺ສ ຍຜ຺ຫ ກາເຣ຺ຈາຂ, ຍຸຒເຕາ ຕ ກາສເຕາ ຕ ອສ຺ສາສບສ຺ສາເສສຸ ຊຸບຣຸເຕ຺ຕສຸ ຄຒ຺ຒເສາເຕຫິ ຕາຕາກັ ຄີກ຺ລຍກ຺ຕາກັ ອສິຍເຕ຺ຕາ ສເຕ຺ຕ ເຫາຕິ˞ ເສຍ຺ຍຕາບິ ກາຍ ຄຍ຺ຍາຣຄກ຺ກຣິຍາ ສຍຍາກາຍ ອສິຍເຕ຺ຕາ ສເຕ຺ຕ ເຫາຕິ, ຯຕເຍຕ ເຕາ ເຍ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຍຸຒເຕາ ຕ ກາສເຕາ ຕ ອສ຺ສາສບສ຺ສາເສສຸ ຊຸບຣຸເຕ຺ຕສຸ ຄຒ຺ຒເສາເຕຫິ ຕາຕາກັ ຄີກ຺ລຍກ຺ຕາກັ ອສິຍເຕ຺ຕາ ສເຕ຺ຕ ເຫາຕິ˞ ອາເຣຕ຺ຊ ເຕາ ບກ ເຍ, ກາເຣ຺ຈາຂ, ຂີຣິຍັ ເຫາຕິ ອສລ຺ລີກັ, ຊຸບຊ຺ຸຕາ ສຕິ ອສຍຸຊ຺ຸາ; ສາເຣເຕ຺ຕ ຕ ບກ ເຍ ຄາເຍາ ເຫາຕິ ອບຍຕີບຍສ຺ສເຕ຺ຕ, ເຕເກຕ ຣຸກ຺ລບຍສາເກກ ບສາກາກິຕຸກ຺ກສ຺ສ ສເຕາ˞

“តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – ‘យន្នូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធឹ។ តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា មុទ្ធនិ ឩហនន្តិ។ សេយ្យថាបិ, ភារទ្វាជ, ពលវា បុរិសោ, តិណ្ហេន សិខរេន មុទ្ធនិ អភិមត្ថេយ្យ, ឯវមេវ ខោ មេ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា មុទ្ធនិ ឩហនន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, ភារទ្វាជ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ , ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា; សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។

“តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – ‘យន្នូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធឹ។ តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ហោន្តិ។ សេយ្យថាបិ, ភារទ្វាជ, ពលវា បុរិសោ ទឡ្ហេន វរត្តក្ខណ្ឌេន សីសេ សីសវេឋំ ទទេយ្យ, ឯវមេវ ខោ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ហោន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, ភារទ្វាជ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា; សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។

“តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – ‘យន្នូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធឹ។ តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា កុច្ឆឹ បរិកន្តន្តិ។ សេយ្យថាបិ , ភារទ្វាជ, ទក្ខោ គោឃាតកោ វា គោឃាតកន្តេវាសី វា តិណ្ហេន គោវិកន្តនេន កុច្ឆឹ បរិកន្តេយ្យ, ឯវមេវ ខោ មេ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តា វាតា កុច្ឆឹ បរិកន្តន្តិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, ភារទ្វាជ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា; សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។

“តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – ‘យន្នូនាហំ អប្បាណកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យ’ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេ ឧបរុន្ធឹ។ តស្ស មយ្ហំ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តោ កាយស្មិំ ឌាហោ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ, ភារទ្វាជ, ទ្វេ ពលវន្តោ បុរិសា ទុព្ពលតរំ បុរិសំ នានាពាហាសុ គហេត្វា អង្គារកាសុយា សន្តាបេយ្យុំ សម្បរិតាបេយ្យុំ, ឯវមេវ ខោ មេ, ភារទ្វាជ, មុខតោ ច នាសតោ ច កណ្ណតោ ច អស្សាសបស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធេសុ អធិមត្តោ កាយស្មិំ ឌាហោ ហោតិ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ, ភារទ្វាជ, វីរិយំ ហោតិ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធោ, តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិតុន្នស្ស សតោ។ អបិស្សុ មំ, ភារទ្វាជ, ទេវតា ទិស្វា ឯវមាហំសុ – ‘កាលង្កតោ សមណោ គោតមោ’តិ។ ឯកច្ចា ទេវតា ឯវមាហំសុ – ‘ន កាលង្កតោ សមណោ គោតមោ, អបិ ច

កាលង្ករោតី'តិ។ ឯកច្ចា ទេវតា ឯវមាហំសុ – 'ន កាលង្កតោ សមណោ គោតមោ, នាបិ កាលង្ករោតិ; អរហំ សមណោ គោតមោ, វិហារោ ត្វេវ សោ អរហតោ ឯវរូបោ ហោតី'តិ។

"តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – 'យំនូនាហំ សព្វសោ អាហារុបច្ឆេទាយ បដិបជ្ជេយ្យ'ន្តិ។ អថ ខោ មំ, ភារទ្វាជ, ទេវតា ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ – 'មា ខោ ត្វំ, មារិស, សព្វសោ អាហារុបច្ឆេទាយ បដិបជ្ជិ។ សចេ ខោ ត្វំ, មារិស, សព្វសោ អាហារុបច្ឆេទាយ បដិបជ្ជិស្សសិ, តស្ស តេ មយំ ទិព្វំ ឱជំ លោមកូបេហិ អជ្ឈោហារេស្សាម, តាយ ត្វំ យាបេស្សសី'តិ។ តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – 'អហញ្ចេវ ខោ បន សព្វសោ អជជ្ជិតំ បដិជានេយ្យំ, ឥមា ច មេ ទេវតា ទិព្វំ ឱជំ លោមកូបេហិ អជ្ឈោហារេយ្យុំ, តាយ ចាហំ យាបេយ្យំ, តំ មមស្ស មុសា'តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, តា ទេវតា បច្ចាចិក្ខាមិ, 'ហល'ន្តិ វទាមិ។

"តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – 'យំនូនាហំ ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារេយ្យំ បសតំ បសតំ , យទិ វា មុគ្គយូសំ, យទិ វា កុលត្ថយូសំ, យទិ វា កឡាយយូសំ, យទិ វា ហរេណុកយូស'ន្តិ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារេសិំ បសតំ បសតំ, យទិ វា មុគ្គយូសំ , យទិ វា កុលត្ថយូសំ, យទិ វា កឡាយយូសំ, យទិ វា ហរេណុកយូសំ។ តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ, ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារយតោ បសតំ បសតំ, យទិ វា មុគ្គយូសំ, យទិ វា កុលត្ថយូសំ, យទិ វា កឡាយយូសំ, យទិ វា ហរេណុកយូសំ, អធិមត្តកសិមានំ បត្តោ កាយោ ហោតិ។ សេយ្យថាបិ នាម អាសីតិកបព្វានិ វា កាឡបព្វានិ វា, ឯវមេវស្សុ មេ អង្គបច្ចង្គានិ ភវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ; សេយ្យថាបិ នាម ឱដ្ឋបទំ, ឯវមេវស្សុ មេ អានិសទំ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ; សេយ្យថាបិ នាម វដ្ដនាវឡី, ឯវមេវស្សុ មេ បិដ្ឋិកណ្ដកោ ឧណ្ណតាវនតោ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ; សេយ្យថាបិ នាម ជរសាលាយ គោបានសិយោ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ, ឯវមេវស្សុ មេ ផាសុឡិយោ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ; សេយ្យថាបិ នាម គម្ភីរេ ឧទបានេ ឧទកតារកា គម្ភីរគតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ, ឯវមេវស្សុ មេ អក្ខិកូបេសុ អក្ខិតារកា គម្ភីរគតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ; សេយ្យថាបិ នាម តិត្តកាលាពុ អាមកច្ឆិន្នោ វាតាតបេន សំផុដិតោ ហោតិ សម្មិលាតោ, ឯវមេវស្សុ មេ សីសច្ឆវិ សំផុដិតា ហោតិ សម្មិលាតា តាយេវប្បាហារតាយ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, 'ឧទរច្ឆវិំ បរិមសិស្សាមី'តិ បិដ្ឋិកណ្ដកំយេវ បរិគណ្ហាមិ, 'បិដ្ឋិកណ្ដកំ បរិមសិស្សាមី'តិ ឧទរច្ឆវិំយេវ បរិគណ្ហាមិ; យាវស្សុ មេ, ភារទ្វាជ, ឧទរច្ឆវិ បិដ្ឋិកណ្ដកំ អល្លីនា ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ , 'វច្ចំ វា មុត្តំ វា ករិស្សាមី'តិ តត្ថេវ អវកុជ្ជោ បបតាមិ តាយេវប្បាហារតាយ។ សោ ខោ អហំ, ភារទ្វាជ, ឥមមេវ កាយំ អស្សាសេន្តោ បាណិនា គត្តានិ អនោមជ្ជាមិ។ តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ, បាណិនា គត្តានិ អនោមជ្ជតោ បូតិមូលានិ លោមានិ កាយស្មា បបតន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ។ អបិស្សុ មំ, ភារទ្វាជ, មនុស្សា ទិស្វា ឯវមាហំសុ – 'កាឡោ សមណោ គោតមោ'តិ។ ឯកច្ចេ មនុស្សា ឯវមាហំសុ – 'ន កាឡោ សមណោ គោតមោ, សាមោ សមណោ គោតមោ'តិ។ ឯកច្ចេ មនុស្សា ឯវមាហំសុ – 'ន កាឡោ សមណោ គោតមោ នបិ សាមោ, មង្គុរច្ឆវិ សមណោ គោតមោ'តិ; យាវស្សុ មេ, ភារទ្វាជ, តាវ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ ឧបហតោ ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ។

៣៨១។ "តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ, ឯតទហោសិ – 'យេ ខោ កេចិ អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិព្វា ខរា

ກຏຸກາ ເວທນາ ເວທຍິສຸ , ເອຕາວປຣມໍ, ນຍິໂຕ ຠິຍ຺ໂຍ; ເຍປິ ຫິ ເກຈິ ອນາຄຕມທ຺ຘານໍ ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ໂອປກ຺ກມິກາ ທຸກ຺ຂາ ຕິພ຺ພາ ຂຣາ ກຏຸກາ ເວທນາ ເວທຍິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອຕາວປຣມໍ, ນຍິໂຕ ຠິຍ຺ໂຍ; ເຍປິ ຫິ ເກຈິ ເອຕຣຫິ ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ໂອປກ຺ກມິກາ ທຸກ຺ຂາ ຕິພ຺ພາ ຂຣາ ກຏຸກາ ເວທນາ ເວທຍນ຺ຕິ, ເອຕາວປຣມໍ, ນຍິໂຕ ຠິຍ຺ໂຍ. ນ ໂຂ ປນາຫໍ ອິມາຍ ກຏຸກາຍ ທຸກ຺ກຣກາຣິກາຍ ອຘິຄຈ຺ຉາມິ ອຸຕ຺ຕຣິໍ ມນຸສ຺ສຘມ຺ມາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສນວິເສສໍ. ສິຍາ ນຸ ໂຂ ອຎ຺ໂຎ ມຄ຺ໂຄ ໂພຘາຍາ'ຕິ ? ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ເອຕທໂຫສິ – 'ອຠິຊານາມິ ໂຂ ປນາຫໍ ປິຕຸ ສກ຺ກສ຺ສ ກມ຺ມນ຺ເຕ ສີຕາຍ ຊມ຺ພຸຈ຺ຉາຍາຍ ນິສິນ຺ໂນ ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫິ ວິວິຈ຺ຈ ອກຸສເລຫິ ຘ຺ມເມຫິ ສວິຕກ຺ກໍ ສວິຈາຣໍ ວິເວກຊໍ ປີຕິສຸຂໍ ປຐມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣິຕາ. ສິຍາ ນຸ ໂຂ ເອໂສ ມຄ຺ໂຄ ໂພຘາຍາ'ຕິ? ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ສຕານຸສາຣິ ວິຎ຺ຎາຓໍ ອໂຫສິ – 'ເອເສວ ມຄ຺ໂຄ ໂພຘາຍາ'ຕິ. ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ເອຕທໂຫສິ – 'ກິໍ ນຸ ໂຂ ອຫໍ ຕສ຺ສ ສຸຂສ຺ສ ຠາຍາມິ ຍໍ ຕໍ ສຸຂໍ ອຎ຺ຎຕ຺ເຣວ ກາເມຫິ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ອກຸສເລຫິ ຘ຺ມເມຫີ'ຕິ? ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ເອຕທໂຫສິ – 'ນ ໂຂ ອຫໍ ຕສ຺ສ ສຸຂສ຺ສ ຠາຍາມິ ຍໍ ຕໍ ສຸຂໍ ອຎ຺ຎຕ຺ເຣວ ກາເມຫິ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ອກຸສເລຫິ ຘ຺ມເມຫີ'ຕິ.

໓໘໑. "ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ເອຕທໂຫສິ – 'ນ ໂຂ ຕໍ ສຸກຣໍ ສຸຂໍ ອຘິຄນ຺ຕຸໍ ເອວໍ ອຘິມຕ຺ຕກສິມານໍ ປຕ຺ຕກາເຍນ. ຍໍນູນາຫໍ ໂອຬາຣິກໍ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣຍ຺ຍໍ ໂອທນກຸມ຺ມາສນ຺'ຕິ. ໂສ ໂຂ ອຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ໂອຬາຣິກໍ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣສິໍ ໂອທນກຸມ຺ມາສໍ. ເຕນ ໂຂ ປນ ມໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ສມເຍນ ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍາ ຠິກ຺ຂູ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິຕາ ໂຫນ຺ຕິ – 'ຍໍ ໂຂ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ຘ຺ມມໍ ອຘິຄມິສ຺ສຕິ ຕໍ ໂນ ອາໂຣເຈສ຺ສຕີ'ຕິ. ຍໂຕ ໂຂ ອຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ໂອຬາຣິກໍ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣສິໍ ໂອທນກຸມ຺ມາສໍ, ອຖ ເມ ເຕ ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍາ ຠິກ຺ຂູ ນິພ຺ພິຊ຺ຊ ປກ຺ກມິໍສຸ – 'ພາຫຸລ຺ລິໂກ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ປຘານວິພ຺ຠນ຺ໂຕ ອາວຕ຺ໂຕ ພາຫຸລ຺ລາຍາ'ຕິ.

"ໂສ ໂຂ ອຫໍ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ໂອຬາຣິກໍ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣຕ຺ວາ ພລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫິ...ເປ... ປຐມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫາສິໍ. ວິຕກ຺ກວິຈາຣານໍ ວູປສມາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ສມ຺ປສາທນໍ ເຈຕໂສ ເອໂກທິຠາວໍ ອວິຕກ຺ກໍ ອວິຈາຣໍ ສມາຘິຊໍ ປີຕິສຸຂໍ ທຸຕິຍໍ ຌານໍ... ຕຕິຍໍ ຌານໍ... ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫາສິໍ.

"ໂສ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ ປຣິສຸທ຺ເຘ ປຣິໂຍທາເຕ ອນງ຺ຄເຓ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສ ມຸທຸຠູເຕ ກມ຺ມນິເຍ ຐິເຕ ອາເນຎ຺ຊປ຺ປເຕ ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຎາຓາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຠິນິນ຺ນາເມສິໍ. ໂສ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣາມິ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ເອກມ຺ປິ ຊາຕິໍ ເທ຺ວປິ ຊາຕິໂຍ...ເປ... ອິຕິ ສາກາຣໍ ສອຸທ຺ເທສໍ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣາມິ. ອຍໍ ໂຂ ເມ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ຣຕ຺ຕິຍາ ປຐເມ ຍາເມ ປຐມາ ວິຊ຺ຊາ ອຘິຄຕາ, ອວິຊ຺ຊາ ວິຫຕາ, ວິຊ຺ຊາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ; ຕໂມ ວິຫໂຕ, ອາໂລໂກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ; ຍຖາ ຕໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕສ຺ສ ອາຕາປິໂນ ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ສ ວິຫຣໂຕ.

໓໘໓. "ໂສ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ ປຣິສຸທ຺ເຘ ປຣິໂຍທາເຕ ອນງ຺ຄເຓ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສ ມຸທຸຠູເຕ ກມ຺ມນິເຍ ຐິເຕ ອາເນຎ຺ຊປ຺ປເຕ ສຕ຺ຕານໍ ຈຸຕູປປາຕຎາຓາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຠິນິນ຺ນາເມສິໍ. ໂສ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ສຕ຺ເຕ ປສ຺ສາມິ ຈວມາເນ ອຸປປຊ຺ຊມາເນ ຫີເນ ປຓີເຕ ສຸວຓ຺ເຓ ທຸພ຺ພຓ຺ເຓ ສຸຄເຕ ທຸຄ຺ຄເຕ ຍຖາກມ຺ມູປເຄ ສຕ຺ເຕ ປຊານາມິ...ເປ... ອຍໍ ໂຂ ເມ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ຣຕ຺ຕິຍາ ມຊ຺ຌິເມ ຍາເມ

ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᩥᩉᨲᩣ, ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ; ᨲᨾᩮᩣ ᩅᩥᩉᨲᩮᩣ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ; ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨲᩣᨸᩥᨶᩮᩣ ᨸᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ᪨

“ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩮ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᩮ ᩅᩥᨣᨲᩪᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨾᩩᨴᩩᨽᩪᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩮ ᨮᩥᨲᩮ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᨬᩣᨱᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩈᩥᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ‘ᩍᨴᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ‘ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ; ‘ᩍᨾᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ‘ᩋᨿᩴ ᩋᩣᩈᩅᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ‘ᩋᨿᩴ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ‘ᩋᨿᩴ ᩋᩣᩈᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ’ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ᪨ ᨲᩔ ᨾᩮ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨸᩔᨲᩮᩣ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩣᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᨳ, ᨽᩅᩣᩈᩅᩣᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᨳ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᩅᩣᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩥᨲᩥ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ‘ᨡᩦᨱᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᩅᩩᩈᩥᨲᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ, ᨠᨲᩴ ᨠᩁᨱᩦᨿᩴ, ᨶᩣᨸᩁᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩣᨿᩣ’ᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ᪨ ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ, ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮ ᨿᩣᨾᩮ ᨲᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᩥᩉᨲᩣ, ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ; ᨲᨾᩮᩣ ᩅᩥᩉᨲᩮᩣ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ; ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨲᩣᨸᩥᨶᩮᩣ ᨸᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

᪓᪔᪘᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩈᨦ᩠ᨣᩣᩁᩅᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨲᩅᨲᩴ [ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨲ ᩅᨲ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨸᨵᩣᨶᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩅᨲᩴ [ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈ ᩅᨲ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨸᨵᩣᨶᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ; ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ᪨ ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣ”ᨲᩥ [ᩋᨵᩥᨴᩮᩅᩣᨲᩥ (ᨠ᪨) ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣ’ᨲᩥᨸᨴᩮᩈᩩ]? “ᨮᩣᨶᩈᩮᩣ ᨾᩮᨲᩴ [ᨡᩮᩣ ᨸᩮᨲᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨠ᪨)], ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ, ᩅᩥᨴᩥᨲᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ – ᩋᨵᩥᨴᩮᩅᩣ”ᨲᩥ [ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣᨲᩥ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨), ᩋᨲᩥᨴᩮᩅᩣᨲᩥ (?) ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ‘ᩋᨵᩥᨴᩮᩅᩣ’ᨲᩥᨸᨴᩮᩈᩩ]᪨ “ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣ’ᨲᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ‘ᨮᩣᨶᩈᩮᩣ ᨾᩮᨲᩴ, ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ , ᩅᩥᨴᩥᨲᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩋᨵᩥᨴᩮᩅᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩮᩈᩥ᪨ ᨶᨶᩩ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨲᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨾᩩᩈᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ? “‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣ’ᨲᩥ, ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ, ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣ’ᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ‘ᨮᩣᨶᩈᩮᩣ ᨾᩮ ᩅᩥᨴᩥᨲᩣ’ᨲᩥ [ᨮᩣᨶᩈᩮᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲᩣ ᨾᩮ ᩅᩥᨴᩥᨲᩣᨲᩥ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨸᩦ᪨), ᨮᩣᨶᩈᩮᩣ ᨾᩮ ᩅᩥᨴᩥᨲᩣ ᩋᨲᩥᨴᩮᩅᩣᨲᩥ (?)] ᨿᩮᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ; ᩋᨳ ᨡ᩠ᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨶᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᨶ ᩑᨠᩴᩈᩮᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ [ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ (ᨠ᪨), ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩅᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨)] ᨿᨴᩥᨴᩴ – ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣ’”ᨲᩥ᪨ “ᨠᩥᩔ ᨸᨶ ᨾᩮ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᨠᩮᨶᩮᩅ ᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩦ”ᨲᩥ [ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᨠᩮᨶᩮᩅ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩦᨲᩥ (ᨠ᪨), ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣᨲᩥ ᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩦᨲᩥ (?)]? “ᩏᨧ᩠ᨧᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᩑᨲᩴ, ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩ, ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ – ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩅᩣ’”ᨲᩥ᪨

᪓᪔᪙᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩈᨦ᩠ᨣᩣᩁᩅᩮᩣ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ! ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᩅᩣ ᨲᩮᩃᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩴ ᨵᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ – ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ – ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨽᩮᩣᨲᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩈᩣᩉᩴ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ᪨ ᩏᨸᩣᩈᨠᩴ ᨾᩴ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᩣᨱᩩᨸᩮᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨦ᩠ᨣᩣᩁᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨴᩈᨾᩴ᪨

ព្រាហ្មណវគ្គោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ព្រហ្មាយុ សេលស្សលាយនោ, ឃោដមុខោ ច ព្រាហ្មណោ;

ចង្កី ឯសុ ធនញ្ជានិ, វាសេដ្ឋោ សុភគារវោតិ។

ឥទំ វគ្គានមុទ្ទានំ –

វគ្គោ គហបតិ ភិក្ខុ, បរិព្វាជកនាមកោ;

រាជវគ្គោ ព្រាហ្មណោតិ, បញ្ច មជ្ឈិមអាគមេ។

មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ សមត្តំ។